

Bundel - PS-vergadering van 19 september 2022

Agenda bijlagen

Besluitenlijst PS 19-09-2022 -vastgesteld-

Notulen PS 19-09-2022 -vastgesteld-

Agenda PS 19 september -gewijzigd na vaststelling agenda

Spreektijden PS 19 september 2022 -gewijzigd-

- 1 Opening en mededelingen.
- 2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.
  - M170-2022 AANGENOMEN VVD e.a. Haalbaarheid Planning Groen Staal
  - M172-2022 AANGENOMEN PvdA e.a. De Bonte Piet
  - M174-2022 AANGENOMEN CU e.a. Extra inzet op besparing energiegebruik door provincie NH
  - M175-2022 AANGENOMEN GL e.a. Vluchtelingenopvang
  - M169-2022 INGETROKKEN Liberaal NH Opschorten taaleis chauffeurs
  - M171-2022 AANGEHOUDEN PvdA e.a. Help sport met stijgende energielasten
  - M173-2022 VERWORPEN FvD PVV Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in N-H
  - M176-2022 VERWORPEN 50PLUS/PvdO Opcenten en voedselbanken Noord-Hollander in het nauw help je
- 2.a Afscheid Statenlid fractie SP.
- 2.b Beëdiging en installatie duo-commissieleden fracties SP en ChristenUnie.
- 2.c Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.
- 3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
- 3.b Lijst geheimhouding PS.
  - 2022-09-19 Lijst geheime stukken PS.
- 4 Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 4 en 11 juli 2022.
  - Besluitenlijst Ps 4 en 11 juli 2022 -vastgesteld-
  - Notulen PS 4 juli 2022 -vastgesteld-
  - Notulen PS 11 juli 2022 -vastgesteld-
- 5 Vaststelling Strategische Statenagenda.
  - StrA cie NLG september 2022
  - StrA cie RWK september 2022
  - StrA cie EFB september 2022
  - StrA cie M&B september 2022
- 6 Vaststelling lijst ingekomen stukken.
  - 2022-09-19 PS Ingekomen stukken 1 tm 12 september 2022
  - 2022-09-19 PS Ingekomen stukken augustus 2022.
  - 2022-09-19 PS Ingekomen stukken juli 2022.
  - 2022-09-19 PS Ingekomen stukken juni 2022.
- 7 Voortgangslijst van moties.
  - 2022-09-19 Lijst moties memo PS -afdoeningsvoorstellen
  - 2022-09-19 Lijst moties PS
- 8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.

Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.
- 8.a (wordt behandeld als punt 9a)

- 8.b Tweede Begrotingswijziging 2022 (VD-44A).
Dossier 10296 voorblad
Tweede begrotingswijziging 2022
Brief aan PS over tweede begrotingswijziging 2022
2022-09-19 Voordracht 44-A Tweede begrotingswijziging 2022
Advies-uittreksel verslag cie M&B 12-09-2022 inzake voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022
Advies commissie EFB voordracht tweede begrotingswijziging 2022 12-9-22
- 9.a Burgerparticipatie; uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland (VD-43A).
Brief werkgroep burgerparticipatie PS over Statenvoordracht uitgangspunten participatie - def. na presidium
Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland
Gewijzigd: bijlage – Werkwijze burgerparticipatie Noord-Holland (gewijzigd na cie EFB 12-09-2022)
2022-09-19 Voordracht 43-A Uitgangspunten voor (burger)participatie in NH
Advies commissie EFB voordracht burgerparticipatie 12-9-22
A59-2022 VERWORPEN FvD Wijziging politiek en bestuur in GS en PS
M177-2022 AANGEHOUDEN SP Participatie vergt begrip geduld en verdraagzaamheid
- 9.b Vragenuur.
Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.
2022-09-19 PS Mond vrgn CDA Visserij
- 10 Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.
11 Indien aan de orde: gebundelde stemming van ingediende motie(s).
12 Sluiting.

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering : **19 september 2022**
Voorzitter : dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier : mw. K. Bolt
Vergaderstukken : online beschikbaar [PS 19-09-2022](#)

1. **Opening en mededelingen.**

Afwezig zijn dhr. Baljeu (fractie Baljeu) en Statenlid Cardol (GroenLinks).
Mw. Vastenhouw verlaat de vergadering eerder.

2. **Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.**

- Hamerstuk 8a inzake "Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland" wordt als bespreekpunt 9a behandeld. Het Vragenuur wordt als punt 9b behandeld.
- Er zijn geen actualiteiten ingediend.
- Er zijn mondelinge vragen ingediend voor het Vragenuur door fractie CDA inzake "Visserij".
- Er zijn 8 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
  - **M169-2022** door fracties Liberaal N-H, ChristenUnie en DENK inzake "Opschorten taaleis voor chauffeurs".
  - **M170-2022** door fracties VVD, D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, PvdD, CDA, DENK en JA21 inzake "Haalbaarheid planning groen staal".
  - **M171-2022** door fracties PvdA, GroenLinks, SP, CDA, PvdD, ChristenUnie, DENK en JA21 inzake "Help sportverenigingen en -accomodaties met stijgende energielasten".
  - **M172-2022** door fracties PvdA, PvdD, GroenLinks, CDA en SP inzake "De Bonte Piet".
  - **M173-2022** door fracties FvD en PVV inzake "Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in Noord-Holland".
  - **M174-2022** door fracties ChristenUnie, PvdD, D66, DENK, 50PLUS/PvdO, SP, JA21, CDA en PvdA inzake "Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie".
  - **M175-2022** door fracties GroenLinks, PvdD, DENK, PvdA en D66 inzake "Vluchtelingenopvang".
  - **M176-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake "Opcenten en voedselbanken, de Noord-Hollander in het nauw, die help je nu!".

De stemming over deze moties is uitgewerkt bij agendapunt 11.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

2a. **Afscheid Statenlid fractie SP.**

Provinciale Staten hebben in de vergadering van 19 september 2022 afscheid genomen van dhr. Hoogervorst als Statenlid alvorens hij wordt geïnstalleerd als duo-commissielid.

- 2b. Installatie en beëdiging duo-commissieleden fracties SP en ChristenUnie.**
Dhr. Hoogervorst (SP) en mw. Tolhuis-Anker (ChristenUnie) worden voorgedragen en benoemd tot duo-commissielid van de Provincie Noord-Holland. Zij hebben in handen van de voorzitter de eed of belofte afgelegd.
- 2c. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming PS).**
Er zijn geen actualiteiten ingediend.
- 3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.**
Er is geen geheim stuk ter bekrachtiging ingekomen.
- 3b. Lijst geheimhouding PS.**
De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.
- 4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 4 en 11 juli 2022.**
De notulen en de besluitenlijst van de vergaderingen van 4 en 11 juli 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.
- 5. Vaststelling Strategische Statenagenda.**
De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
- 6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.
- 7. Voortganglijst van moties.**
De lijst moties wordt vastgesteld.
- 8. Hamerstukken.**
*Totaal aanwezig bij vaststelling van dit punt: 53 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu) en Statenlid Cardol (GroenLinks) zijn afwezig.*
- 8a.** *Dit punt is onthamerd en wordt behandeld als punt 9a.*
- 8b. Tweede Begrotingswijziging 2022.**
Voordracht 44A-2022

Het besluit behorende bij de punt 8b is aangenomen en is bij de hamerstukken van deze vergadering op de website [gepubliceerd](#).
(Vanwege een dubbele nummering wordt de voordracht bij punt 8b aangeduid als voordracht 44A-2022.)

- Fractie PVV wenst aantekening voor voordracht 44-A (punt 8b) te stemmen behoudens deelbesluiten 1 en 5; vindt elke euro die vanuit de provincie aan zonniefietspaden wordt besteed geldverspilling en kan daarom de kredietverhoging van bijna twee ton bij het deelbesluit 1 niet ondersteunen; zag een aantal forse subsidies in de lijst subsidies buiten Uitvoeringsregeling 2022 waar de fractie moeite mee heeft en is daarom ook tegen deelbesluit 5.

9a. Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland.

Voordracht 43A-2022

Totaal aanwezig bij stemming van dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), Statenlid Cardol (GroenLinks) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er is 1 amendement ingediend en verworpen:

- **A59-2022** door fractie FvD inzake “Wijziging politiek en bestuur in GS en PS” is verworpen. Voor 4 en tegen 48 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD en 50PLUS/PvdO en 1 lid van JA21 stemt voor (*mw. Nanninga*).

Er is 1 motie ingediend en aangehouden:

- **M177-2022** door fractie SP inzake “Participatie vergt begrip, geduld en verdraagzaamheid” is aangehouden.

Voordracht 43A-2022 “Uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland” is unaniem aangenomen.

Het [besluit 43A-2022](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 9a van deze vergadering op de website gepubliceerd.

(Vanwege een dubbele nummering wordt de voordracht bij punt 9a aangeduid als voordracht 43A-2022.)

9b. Vragenuur.

De mondelinge vragen ingediend door fractie CDA inzake “Visserij” zijn door gedeputeerde Zaal beantwoord.

10. Advies GS moties Vreemd aan de Orde van de Dag.

GS heeft advies gegeven op de 8 moties Vreemd aan de Orde van de Dag die bij punt 2 zijn ingediend.

11. Gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.

Totaal aanwezig bij de stemming: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), Statenlid Cardol (GroenLinks) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

De stemmingen met betrekking tot de voordracht zijn uitgewerkt bij het betreffende agendapunt.

De stemmingen moties Vreemd aan de Orde van de Dag:

Er zijn 8 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend, waarvan er 4 zijn aangenomen, 2 zijn verworpen en 2 zijn ingetrokken/aangehouden:

- **M170-2022 door fracties VVD, D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, PvdD, CDA, DENK en JA21 inzake “Haalbaarheid planning groen staal” is aangenomen.**

Voor 47 en tegen 5 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD en PVV.

Dictum:

PS verzoekt GS:

- voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal;
- voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissieonderzoek;
- in aanvulling op het door GS aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kookgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kookgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten;
- er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.

- **M172-2022 door fracties PvdA, PvdD, GroenLinks, CDA en SP inzake “De Bonte Piet” is aangenomen.**

Voor 43 en tegen 9 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, ChristenUnie en Liberaal N-H.

Dictum:

PS vraagt het college van GS:

éénmalig een bedrag tot 10.000 euro vrij te maken voor Wildopvang De Bonte Piet waarmee dit asiel de financiële nood kan lenigen en de opvang/verzorging van gewonde of zieke vogels en inheemse wilde dieren vanuit de regio Den Helder, toch op een fatsoenlijk wijze kan blijven doorgaan.

- Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 172 te stemmen; doet niets af aan de enorme bijdrage die de medewerkers van de wildopvang leveren en de waarde daarvan, maar denkt dat er niet op deze manier geld ter beschikking moet worden gesteld; denkt dat er anders voor allerlei individuele en specifieke gevallen moties komen; vindt dat er beleid moet worden vormgegeven en niet voor individuele gevallen oplossingen gezocht moeten worden.

- Fractie D66 wenst aantekening voor motie 172 te stemmen; is er ook geen voorstander om als provincie exploitatie te financieren, maar in dit geval maakt de fractie eenmalig een uitzondering; vindt wat De Bonte Piet doet qua opvang in Noord-Holland Noord met twee andere centra die eigenlijk zijn omgevallen, nu heel uitzonderlijk; geeft aan dat De Bonte Piet te groot is om te laten omvallen en zal om die reden deze motie wel steunen als grote uitzondering.
  - Fractie PVV wenst aantekening voor motie 172 te stemmen; geeft aan dat zoals het bekend is, het niet de gewoonte is van de fractie om voor een bonte piet te stemmen, maar in dit geval maakt de fractie een uitzondering.
- **M174-2022 door fracties ChristenUnie, PvdD, D66, DENK, 50PLUS/PvdO, SP, JA21, CDA en PvdA inzake “Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie” is aangenomen.**

Voor 39 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, FvD, PVV en Liberaal N-H.

Dictum:

PS verzoekt GS:

om te inventariseren welke extra energiebesparingsmogelijkheden de provincie op korte termijn zou kunnen realiseren ('quick wins') en deze breed binnen de Organisatie toe te passen.

- Fractie VVD wenst aantekening tegen motie 174 te stemmen; begrijpt van de gedeputeerde dat dit staand beleid is dat het al in gang is gezet en ziet derhalve deze motie als overbodig.
  - Fractie PVV wenst aantekening tegen motie 174 te stemmen; geeft aan dat aan de ene kant van mensen wordt verlangd dat ze elektrisch gaan autorijden, koken en verwarmen en dan tegelijkertijd er opgeroepen wordt om 10% minder stroom te verbruiken; daar doet de fractie in ieder geval niet aan mee.
- **M175-2022 door fracties GroenLinks, PvdD, DENK, PvdA en D66 inzake “Vluchtelingenopvang” is aangenomen.**

Voor 32 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en Liberaal N-H.

Dictum:

PS roept GS op:

om zich naar beste kunnen in te zetten voor het leveren van een bijdrage aan de eerste opvang van vluchtelingen en desgevraagd het gesprek met het Rijk over de vestiging van een aanmeldcentrum en/of AZC's in onze provincie met een open en behulpzame houding te voeren.

Verworpen, ingetrokken/aangehouden moties:

- **M173-2022 door fracties FvD en PVV inzake “Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in Noord-Holland” is verworpen.** Voor 11 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD en PVV.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 173 te stemmen; geeft aan dat FvD gelijk heeft dat zich mensonterende taferelen afspelen bij aanmeldcentrum Ter Apel, maar vindt dat er echter geen instroomprobleem is;

geeft voorts aan dat de overheid heeft gefaald om op een goede manier te organiseren dat mensen die asiel willen aanvragen dat op korte termijn kunnen doen en dat door steeds de opvangcapaciteit terug te schroeven. Wat de fractie nodig vindt is het terugbrengen van opvangcapaciteit op het niveau dat er eerder was; vindt dat de motie van FvD daar op dus op geen enkele manier bijdraagt aan het oplossen van deze problemen. De fractie neemt bovendien afstand van de suggestie dat de cohesie van onze steden, dorpen en buurten in het geding komt door de komst van asielzoekers, geeft aan dat juist uit een onderzoek is gebleken dat mensen die een azc in de buurt hebben een stuk positiever zijn dan mensen die daar geen ervaring mee hebben. De fractie zal tegen deze motie stemmen, omdat die het probleem niet oplost en een onfaire suggestie doet. In plaats daarvan steunt de fractie de intentie die in de andere motie is opgeroepen, waarin juist inspanning van de provincie wordt gevraagd om extra opvang te realiseren.

- Fracties PvdA, SP, GroenLinks en PvdD sluiten zich bij de stemverklaring van fractie ChristenUnie aan.
- **M176-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Opcenten en voedselbanken, de Noord-Hollander in het nauw, die help je nu!” is verworpen. Voor 7 en tegen 45 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, PVV en 50PLUS/PvdO.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 176 te stemmen; denkt dat het heel goed is om te kijken hoe de voedselbanken ondersteund kunnen worden, maar om nu met een motie vier miljoen ter beschikking te stellen zonder er wat beter in te verdiepen waar precies de nood zit en welke andere afwegingen er gemaakt kunnen worden, vindt de fractie iets te ver gaan en stemt daarom tegen, terwijl de fractie het idee dat de voedselbank ondersteund wordt belangrijk vindt.
- **M169-2022** door fracties Liberaal N-H, ChristenUnie en DENK inzake “Opschorten taaleis voor chauffeurs” is ingetrokken.
- **M171-2022** door fracties PvdA, GroenLinks, SP, CDA, PvdD, ChristenUnie, DENK en JA21 inzake “Help sportverenigingen en -accomodaties met stijgende energielasten” is aangehouden.

12. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 19 september 2022.

Notulen -vastgesteld-

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum Statenvergadering	:	19 september 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statenriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:

- 5 Mw. S. Abdi (PvdA), mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), Statenlid S. Becker (GL),
dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr.
R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dassing (FvD), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-
Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J.
10 Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P.
Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L.
Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU),
Statenlid R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Statenlid I. Kostić
(PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J.
15 van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mulder
(D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), mw. A. Nanninga (JA21), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W.
van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD),
mw. J. Vastenhouw (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de
Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD).
- 20 **Afwezig:** Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu)

25

Agenda

	Paginanummer:
1. Opening en mededelingen.	(3)
2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.	(3)
2a. Afscheid Statenlid fractie SP.	(13)
2b. Beëdiging en installatie duo-commissieleden fracties SP en ChristenUnie.	(13)
2c. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).	(14)
3a. Bekrachten besluiten GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.	(14)
3b. Lijst geheimhouding PS.	(14)
4. Vaststelling van de notulen van en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 4 en 11 juli 2022	(14)
5. Vaststelling Strategische Statenagenda.	(15)
6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.	(15)
7. Voortganglijst van moties.	(15)
8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.	(15)
8a. Burgerparticipatie: uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland (Voordracht 43-2022) wordt behandeld onder agendapunt 9a.	(15)
8b. Tweede Begrotingswijziging 2022 (Voordracht 44-2022).	(15)
9a. Burgerparticipatie: uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland (Voordracht 43-2022).	(16)
9b. Vragenuur.	(29)
10. Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.	(30)

Pagina 2

11. Indien aan de orde: gebundelde stemming van ingediende motie(s),
amendement(en) en voordracht(en). (32)
12. Sluiting (36)

Opening om 13.00 uur.

30 **1. Opening en mededelingen.**

De **VOORZITTER**: Goedemiddag, dames en heren, beste Statenleden. Welkom aan alle Statenleden van de provincie Noord-Holland, GS-leden, ambtenaren, maar ook publiek, inwoners en trainees die vandaag in het kader van hun opleiding en een inwerkprogramma een deel van de Statenvergadering zullen meemaken. Ik heb ze in ieder geval uitgenodigd, dat als ze het zo lang volhouden om ook na afloop nog even bij de borrel aan te schuiven en kennis te maken met Statenleden en zo nodig nog wat vragen te stellen. Dat werd met applaus ontvangen. Natuurlijk ook een hartelijk welkom aan eenieder die online met ons meeluistert. Het is weer de eerste vergadering na de zomer. Het is fijn u allen weer te zien. Het is ook fijn om met elkaar het politieke werk weer op te pakken. En ik denk dat we nog een mooie en spannende periode tegemoet gaan tot aan de verkiezingen in maart volgend jaar. Bij deze alvast een oproep ook aan onze inwoners om daar straks warm te gaan stemmen, zodat we een hoge opkomst mogen hebben.

45 We hebben bericht van verhindering van twee Statenleden. Dat is het Statenlid Cardol van GroenLinks en de heer Baljeu van Fractie Baljeu.

We zullen ook weer na afloop van deze vergadering gaan stemmen, zoals we dat voorheen hebben gedaan. Dus dat betekent dat we in ieder geval over de besluiten en moties Vreemd, dat we aan het eind van de vergadering daarover zullen gaan stemmen.

50 **2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**

De **VOORZITTER**: Ik ben bij agendapunt twee. Dat is de regeling van de werkzaamheden. Er moet een primus worden aangewezen. Dat betekent dat op het moment dat er overgegaan wordt tot hoofdelijke stemming, dat we dan gaan beginnen bij de primus. En dan mag ik altijd een nummertje trekken. En vooral duidelijkheid: dit is geen bingo voor de- Nummer 26. En dat is- De heer van Gilse van de VVD is de primus.

60 Dan gaan we nu over tot vaststellen van de agenda. Op 12 september hebben de commissies EFB en M&B in een vergadering besloten om voordracht 43 'Uitgangspunten participatie in Noord-Holland' en voordracht 44 over de 'Tweede Begrotingswijziging 2022' als hamerstuk te gaan agenderen. Er is een gewijzigde agenda gepubliceerd, waar die twee voordrachten ook als hamerstuk zijn opgenomen. De fractie van de SP heeft daarna aangekondigd om het hamerstuk 65 8a 'Uitgangspunten participatie in Noord-Holland toch als bespreekstuk te willen opnemen, omdat de fractie daarover een motie wenst in te dienen. Ik neem aan dat u daarover kunt instemmen. Dan zal straks agendapunt 8a als agendapunt 9a worden behandeld op onze vergadering. En het vragenuur zal dan worden behandeld als agendapunt 9b. Verder nog op- of 70 aanmerkingen erover? Nee.

Er zijn geen actualiteiten aangekondigd. Er is wel een mondelinge vraag ingediend door de Fractie van het CDA inzake de visserij. Die zal aan het einde van de vergadering aan de orde komen.

75 Dan kom ik bij de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Er zijn er een aantal ingediend. De eerste die is ingediend, is door de fractie Liberaal Noord-Holland en de ChristenUnie met als titel 'Opschorten taaleis voor chauffeurs'. En dan stel ik mevrouw van Geffen in de gelegenheid om deze motie toe te lichten.

80 Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal Noord-Holland): De motie is, behalve namens de CU en mijzelf, ook namens de fractie van DENK.

In de commissie Mobiliteit vorige week kregen wij een aantal aanbevelingen van het ROCOV. Dat is een adviesorgaan vanuit consumenten over het openbaar vervoer. Een belangrijk probleem is het tekort aan buschauffeurs in onze provincie, zowel voor de betaalde als voor de vrijwillige functies. En tegelijk hebben we te maken met veel nieuwe Noord-Hollanders die wellicht de taal nog niet goed machtig zijn, maar wel klantvriendelijk kunnen zijn en een bus besturen. Het ROCOV adviseert om nog eens te kijken naar de taaleis die voor alle buschauffeurs, vrijwillig of betaald, eist dat ze goed Nederlands kunnen. Zijn er niet bepaalde ritten voor vrijwilligers te

90 bedenken, waarbij dit minder strak gehanteerd hoeft te worden? Voor de betreffende
buschauffeurs betekent het zingeving, iets kunnen bijdragen aan onze mooie provincie en
bovendien stimuleert het om de taal beter te leren. Wij zijn dan ook geholpen met extra
chauffeurs. Win-win dus. Samen met de CU en DENK dien ik dan ook deze motie in met als
95 dictum: verzoekt Gedeputeerde Staten op korte termijn te kijken of het opschorten van de taaleis
een bijdrage kan leveren aan het eventueel vervullen van de chauffeursvacatures en aan de
waarde van vrijwilligerswerk voor eventuele kandidaat-chauffeurs; en hierover terug te
rapporteren aan Provinciale Staten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 169-19 september 2022

100 **Opschorten taaleis voor chauffeurs**

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 september 2022

Constateerend dat:

- 105 • *Het ROCOV (reizigers-adviesorgaan voor ov in de provincie) in de commissie M&B op 12 september jl. verschillende aanbevelingen heeft gedaan;*
- *Er een tekort is aan chauffeurs, zowel betaald als onbetaald;*
- *ROCOV aanbeveelt om de vigerende taaleis voor chauffeurs tijdelijk op te schorten voor een aantal vrijwilligersritten zoals bijvoorbeeld die met scholieren om daarmee voldoende ritten mogelijk te maken.*

110 *Overwegende dat:*

- *In onze provincie zowel statushouders als Oekraïners wonen (en bijvoorbeeld ook expats), die de Nederlandse taal nog onvoldoende beheersen;*
- *Er onder deze nieuwe Noord-Hollanders mogelijk belangstelling bestaat voor een vrijwillige chauffeursfunctie;*
- 115 • *Zij over goede communicatieve en klantgerichte vaardigheden kunnen beschikken;*
- *Vrijwilligerswerk van grote waarde kan zijn voor sociale contacten met Noord-Hollanders, voor zingeving, voor integratie en als opstap naar betaald werk.*

Verzoeken GS:

- 120 • *Op korte termijn te kijken of het opschorten van de taaleis een bijdrage kan leveren aan het vervullen van chauffeursvacatures en aan de waarde van vrijwilligerswerk voor eventuele kandidaat-chauffeurs;*
- *Hierover terug te rapporteren aan Provinciale Staten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

125 *Ondertekening: Grethe van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Michel Klein (CU) en Süleyman Koyuncu (DENK).*

130 De **VOORZITTER**: U heeft hem niet op papier bij u? Oké. Dan geven we u nog even gelegenheid om die snel uit te printen, want er komen er nog een aantal anderen aan.

De tweede motie Vreemd aan de Orde van de Dag is ingediend door de fractie van de VVD, D66, GroenLinks en PvdA met als titel 'Haalbaarheid planning groen staal' en ik stel de heer Roosendaal van de VVD in de gelegenheid om deze motie nader toe te lichten.

135 Ik dacht, ik geef u alle gelegenheid, maar-

De heer **ROSENDAAL** (VVD): Er kunnen nog een paar kleine tekstuele aanpassingen plaatsvinden, want we streven ernaar deze motie gezamenlijk- Of te voegen eigenlijk met de motie van de ChristenUnie, de aangekondigde motie van de ChristenUnie en de Partij voor de Dieren.

140 De **VOORZITTER**: Een moment. Statenlid Kostić.

145 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, ik zou het verzoek willen doen dat wij heel even de tijd krijgen, misschien vijftien minuten om af te stemmen.

De heer **ROSENDAAL** (VVD): Daarom wilde ik graag even een schorsing aanvragen. Ik stond namelijk al op.

150 De **VOORZITTER**: U bent mij voor, want wij kunnen natuurlijk niet hier een motie gaan indienen die nog niet helemaal af is.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Daarom wilde ik- Ik stond namelijk al op om dat even te vragen en toen riep u mij. Toen dacht ik, nou, ik vraag hier bij deze om een schorsing van tien minuten.

155

De **VOORZITTER**: Ja, ben ik niet goed te verstaan?

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Ik vraag om een schorsing van tien minuten. Dat was de vraag.

160

De **VOORZITTER**: Ik kom erachter dat we hier wellicht een iets langer microfoontje voor moeten hebben, want ik moet bijna zo gaan zitten om me goed verstaanbaar te maken en dat ga ik echt niet een hele dag volhouden. Dus hier gaan wij nog even naar kijken. Maar ik schors nu even voor vijf minuten de vergadering.

165

Schorsing 13.11 tot 13.25 uur.

De **VOORZITTER**: Als het goed is, is mijn microfoon iets luider. Dus dan moet u mij goed kunnen horen.

170

Overigens hebben wij zojuist van mevrouw Van Geffen van Liberaal Noord-Holland een ondertekende motie gekregen, dus die maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen. Dank u wel daarvoor.

175

En dan geef ik nu het woord aan de heer Roosendaal, die- Ik weet niet welke titel deze motie Vreemd heeft gekregen, maar dat gaat u ons ongetwijfeld nu vertellen.

180

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Ja, dat wordt de motie 'Haalbaarheid planning groen staal'. Ik zal hem meteen voorlezen. Overwegende dat de overgang naar groen staalproductie en de daarmee samenhangende waterstoftransitie een mogelijke oplossing is voor een gezonde leefomgeving en een duurzame toekomst van de staalindustrie in de IJmond. Het plan Groen staal zorgt mogelijk ook voor het behoud van technische werkgelegenheid. In de Expression of Principles wordt gesteld dat Tata meer dan evenredig haar aandeel neemt in de realisatie van het klimaatakkoord en vijf megaton CO₂ minder zal uitstoten op jaarbasis, aldus de website van de Rijksoverheid, 31 maart 2022. En dat Tata als grootste industriële uitstoter van stikstof ook stevig aan de

185

vermindering van de stikstofuitstoot in Noord-Holland moet bijdragen. En bovenal dat zij de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen en geuroverlast substantieel moet beperken. Verder, de Oekraïne-oorlog en de daardoor veroorzaakte energiecrisis grootschalig op aardgas aangedreven productie nog onwenselijker heeft gemaakt. Concluderende dat er behoefte is aan een duidelijk tijdspad waarin alle te nemen stappen duidelijk aangegeven worden om voor 2030 groen staal te produceren en de definitieve sluiting van de meest vervuilende kookgasfabrieken en hoogoven mogelijk te maken. Er naast de geplande productie van waterstof in het IJmondgebied zelf ook

190

een veelvoud aan waterstof nodig is, die zal moeten worden geïmporteerd per schip of aangevoerd via een landelijk netwerk van leidingen, bijvoorbeeld via Den Helder, maar dat er nog geen duidelijkheid is hoe dit kan worden gegarandeerd. En vergunningen voor DRI naar

195

verwachting op zijn vroegst ergens in 2026 worden afgegeven, waarna de bouw pas kan beginnen, volgens de website van de provincie, waarbij vertraging van het verdere proces op de loer ligt. De resultaatsverplichtingen, afhankelijkheden en bijbehorende tijdlijnen waaraan alle partijen, waaronder Tata, overig bedrijfsleven, gemeenten, provincie en Rijksoverheid, zich

200

moeten committeren - en dan doelen we op ontwerpvergunning, financiering en uitvoering - onduidelijk zijn. Verzoeken GS voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting groen staal; voor 1 januari 2023 ook de resultaatsverantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar groen staal duidelijk te hebben en bij Economische Zaken en Tata en overige betrokken partijen duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat er voor maart 2023 tot een gezamenlijke concrete, integrale planning op hoofdlijnen kan worden

205

gekomen met termijnen, deadlines en financiële, economische, gezondheids- en milieuconsequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 groen staal zal produceren en hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissieonderzoek. In aanvulling op het door GS aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de kookgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de kookgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten. Als laatste: er bij de

210

staatssecretaris en Tata op aan te dringen dat er, voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen, eerst duidelijkheid is over de effecten van het groen staalplan en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris op de

215 gezondheid en de leefomgeving. En gaat over tot de orde van de dag. Deze motie wordt mede ingediend door D66, GroenLinks, Partij van de Arbeid, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, CDA, DENK en JA21. We zorgen dat die laatste twee nog worden toegevoegd en dan wordt die betekend en dan dien ik hem meteen in.

220 De **VOORZITTER**: Ja, u heeft hem nog niet-

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Ja, ik heb hem hier. Ik zal hem ondertekenen, maar alleen mijn handtekening. Is dat even genoeg? Of moeten ze allemaal ondertekenen?

225 De **VOORZITTER**: Ja, nee, uw handtekening is genoeg. Dank u wel. Ik neem hierbij de ondertekende motie in ontvangst. Het maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 170-19 september 2022
Haalbaarheid Planning Groen Staal

230 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 september 2022*
Overwegende dat:

- 235 • *De overgang naar Groen Staalproductie en de daarmee samenhangende waterstoftransitie een mogelijke oplossing is voor een gezonde leefomgeving en een duurzame toekomst van de staalindustrie (Tata) in de IJmond. Het plan Groen Staal zorgt mogelijk ook voor het behoud van (technische) werkgelegenheid.*
- 240 • *In de "Expression of Principles" wordt gesteld dat Tata meer dan evenredig haar aandeel neemt in de realisatie van het Klimaatakkoord en 5 megaton CO2 minder zal uitstorten op jaarbasis, aldus de website van de Rijksoverheid (31 maart 2022). En dat Tata als grootste industriële uitstoter van stikstof ook stevig aan de vermindering van de stikstofuitstoot in Noord-Holland moet bijdragen. En bovenal dat zij de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen en geuroverlast substantieel moet beperken;*
- *De Oekraïne-oorlog en de daardoor veroorzaakte energiecrisis grootschalig op aardgas aangedreven productie nog onwenselijker heeft gemaakt.*

Constaterende, dat:

- 245 • *Er behoefte is aan een duidelijk tijdpad waarin alle te nemen stappen duidelijk aangegeven worden om voor 2030 Groen Staal te produceren en de definitieve sluiting van de meest vervuilende Kookgasfabriek en Hoogoven mogelijk te maken;*
- 250 • *Er naast de geplande productie van waterstof in het IJmondgebied zelf ook een veelvoud aan waterstof nodig is die zal moeten worden geïmporteerd per schip of aangevoerd via een landelijk netwerk van leidingen, bijvoorbeeld via Den Helder, maar dat er nog geen duidelijkheid is hoe dit kan worden gegarandeerd;*
- *Vergunningen voor DRI naar verwachting op zijn vroegst ergens in 2026 worden afgegeven waarna de bouw pas kan beginnen volgens de website van de provincie, waarbij vertraging van het verdere proces op de loer ligt;*
- 255 • *De resultaatsverplichtingen, afhankelijkheden en bijbehorende tijdslijnen waaraan alle partijen (Tata, overig bedrijfsleven, gemeenten, Provincie en Rijksoverheid) zich moeten committeren (ontwerp, vergunning, financiering en uitvoering) onduidelijk zijn.*

Verzoeken GS:

- 260 • *Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal;*
- *Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissie- onderzoek;*
- 265 • *In aanvulling op het door GS aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kookgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kookgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten.*
- 270 • *Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.*

275 *En gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Nick Roosendaal (VVD), Linde Gonggrijp (D66), Ayse Er (GL), Gert-Jan Leerink (PvdA), Michel Klein (CU), Ines Kostić (PvdD), Willemien Koning (CDA), Süleyman Koyuncu (DENK) en Eric Jensen (JA21).

280

De **VOORZITTER**: En dan kom ik bij de volgende motie Vreemd, ingediend door de PvdA, GroenLinks, SP, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, DENK, JA21 'Help sportvereniging en -accommodaties met stijgende energielasten'. De heer Carton van de PvdA zal hem toelichten.

285

De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter, de stijgende energieprijzen zijn het gesprek van de dag. Veel huishoudens raken in de problemen en kunnen het niet meer betalen. En daar maken we ons met zijn allen grote zorgen over. Maar daaromheen zijn de gevolgen ook zichtbaar, zoals bij de sportverenigingen en -accommodaties, die in de knel komen. De stijgende prijzen kunnen leiden tot drempels om te gaan sporten, terwijl sport juist zo belangrijk is voor het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. De toegankelijkheid van de sport komt in gevaar. De nood is hoog. Daarom stelde mijn fractiegenoot Tim Wagelaar een motie op, met als mede-indieners de fracties van GroenLinks, SP, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, DENK en JA21. De motie heeft het volgende dictum: verzoekt het college om het subsidieplafond voor de Regeling verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland te verhogen uit de restanten van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds; en gaat over tot de orde van de dag.

290

295

De **VOORZITTER**: En dan nemen we de motie in ontvangst, althans de griffier. En daarmee maakt ook deze motie onderdeel uit van onze beraadslagingen.

300

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 171-19 september 2022

Help sportverenigingen en -accommodaties met stijgende energielasten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, Constaterende dat:

305

- *Sportverenigingen en -accommodaties door stijgende energieprijzen in financiële problemen komen;*
- *Versterking van de culturele en maatschappelijke infrastructuur onderdeel is van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds;*
- *De provincie Noord-Holland een subsidieregeling heeft voor de verduurzaming van sportaccommodaties;*
- *Deze regeling tot nu toe het meest succesvolle onderdeel is van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds;*
- *Het subsidieplafond voor deze regeling is bereikt;*
- *Extra steun vanuit het rijk voor verenigingen en accommodaties vooralsnog uitblijft;*
- *Stijgende energiekosten mogelijk betaald moeten worden door de leden en gebruikers, met als gevolg stijgende prijzen;*

310

315

Overwegende dat:

- *Stijgende prijzen kunnen leiden tot een drempel voor mensen om te gaan sporten;4*
- *Sport essentieel is voor een gezonde en gelukkige bevolking;*
- *De provincie al beleid heeft aangaande de energievoorziening van sportverenigingen, in de vorm van haar verduurzamingsregeling;*
- *Deze regeling bijdraagt aan het betaalbaar houden van de energiekosten in de toekomst;*
- *De nood hoog is bij de verenigingen;*
- *Het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds nog financiële ruimte kent;*

325

Verzoekt het college om:

- *Het subsidieplafond voor de regeling "Verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland" te verhogen uit de restanten van het Economische Herstel- en Duurzaamheidsfonds.*

En gaan over tot de orde van de dag.

330

Ondertekening: Jorrit Carton (PvdA), Robert Zaal (GL), Remine Alberts (SP), Dennis Heijnen (CDA), Ines Kostić (PvdD), Michel Klein (CU), Süleyman Koyuncu (DENK) en Gerard Hartog (JA21).

335

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij door naar de volgende motie Vreemd. Die wordt ingediend door de PvdA met als titel De Bonte Piet. Mevrouw Jellema zal deze nader toelichten.

Mevrouw JELLEMA (PvdA): Motie Vreemd aan de Orde van de Dag over De Bonte Piet. Ik zal de constatering even samenvatten. In Den Helder is een vogelasiel De Paddenstoel en daar is een tak door het dak heen gestort, waardoor dat asiel niet meer gebruikt kan worden op last van de gemeente Den Helder. Daarom worden er geen gewonde en zieke vogels daar meer opgevangen. En nu heeft De Bonte Piet aangeboden, de wildopvang in Midwoud, om de dieren uit Den Helder en omstreken op te vangen. De voorwaarde vanuit GS was dat ze daar wel oren naar hadden, maar dat De Bonte Piet dat dan wel in hun bedrijfskosten zouden moeten laten zien. Overwegende, dat de welwillende houding betreffende de opvang vanuit de regio Den Helder door De Bonte Piet getuigt van veel solidariteit tussen de verschillende asielen en deze opvang door De Bonte Piet ook nog wel geruime tijd nodig zal zijn, omdat Den Helder niet een-twee-drie een vervangend asiel heeft, het feit dat nood nu eenmaal wet breekt en de financiële tegemoetkoming vanuit de provincie Noord-Holland niet eerder kan plaatsvinden, een eenmalige financiële tegemoetkoming, dan als De Bonte Piet inzichtelijk zou hebben gemaakt waarvoor ze dat bedrag precies gaan inzetten. En de eenmalige financiële bijdrage vanuit de provincie onzes inziens zou moeten kunnen plaatsvinden, omdat De Bonte Piet inmiddels dat onderzoek of dat stuk heeft overlegd. Dat zit ook als een bijlage bij deze motie. Vraagt daarom het college van GS eenmalig een bedrag van tienduizend of tot tienduizend euro vrij te maken voor wildopvang De Bonte Piet, waarmee dit asiel de financiële nood kan lenigen en de opvang en de verzorging van gewonde of zieke vogels en inheemse wilde dieren vanuit de regio Den Helder toch op een fatsoenlijke wijze kan blijven laten doorgaan. En gaat over tot de orde van de dag. Ik wil er nog bij bijzeggen – als u mij toestaat, voorzitter – dat wij natuurlijk hopen dat – ik schrijf in deze motie, of wij schrijven in deze motie, dat er een bedrag tot tienduizend euro zou kunnen worden uitgekeerd – dat zo dicht mogelijk bij deze tienduizend zal zitten, omdat De Bonte Piet dat ook heeft voorgerekend. Hulde voor De Bonte Piet dat zij dat zo snel mogelijk zo snel hebben aangeleverd. En deze motie is vooral de kers op de spreekwoordelijke taart die de Partij voor de Dieren al veel eerder in de oven heeft gezet en hopelijk kan daar uitvoering aan worden gegeven. Wat ons deugd doet: de motie is mede-ingediend, naast Partij voor de Dieren, ook door GroenLinks, het CDA en de SP en de motie wordt ondersteund door JA21. En juist omdat het een eenmalige bijdrage is, dat mag ik er apert bij vermelden, ook door D66. Waarvoor onze hartelijke dank.

De VOORZITTER: Dank u wel.

370 Mevrouw JELLEMA (PvdA): In tweevoud.

De VOORZITTER: Een uitvoerige toelichting. Daarmee maakt ook deze motie onderdeel uit van onze beraadslagingen.

375 **Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 172-19 september 2022**
De Bonte Piet

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, Constaterende dat:

- 380
- *Vogelasiel De Padenstoel in Den Helder is gesloten, omdat door schade aan het dak gebruik van het asiel niet meer geschikt en veilig wordt geacht door de gemeenten Den Helder;*
  - *Hierdoor er in Den Helder (en de regio daaromheen) geen gewonde of zieke vogels, egels en andere kleine, wilde inheemse dieren kunnen worden opgevangen en verzorgd;*
  - 385 • *Deze dieren nu naar Wildopvang De Bonte Piet in Midwoud worden vervoerd, een collega-asiel dat heeft aangeboden dieren uit de Helderse regio op te nemen;*
  - *De Bonte Piet hierdoor wel meer (bedrijfs)kosten moet maken en zij de extra opvang vanuit andere regio's nauwelijks of niet zelf kunnen financieren vanuit hun eigen exploitatie.*
- 390 *Overwegende dat:*
- *De welwillende houding (betreffende de opvang vanuit regio Den Helder) door De Bonte Piet getuigt van veel solidariteit tussen verschillende asielen;*
  - *Deze opvang door De Bonte Piet ook nog wel geruime tijd nodig zal zijn, omdat Den Helder niet een-twee-drie een vervangend asiel heeft;*
  - 395 • *Nood nu eenmaal wet breekt;*
  - *Financiële tegemoetkoming vanuit de provincie Noord-Holland niet eerder kan plaatsvinden dan dat De Bonte Piet inzichtelijk heeft gemaakt (aan de Provincie) waar het gevraagde bedrag precies voor nodig is en waarvoor het wordt ingezet;*

- 400
- Een (eenmalige) financiële bijdrage vanuit de Provincie zou moeten kunnen plaatsvinden, omdat De Bonte Piet inmiddels een overzicht van de extra kosten / uitgaven heeft aangeleverd.

Vraagt het college van GS:

- 405
- Eenmalig een bedrag tot 10.000 euro vrij te maken voor Wildopvang De Bonte Piet waarmee dit asiel de financiële nood kan lenigen en de opvang/verzorging van gewonde of zieke vogels en inheemse wilde dieren vanuit de regio Den Helder, toch op een fatsoenlijke wijze kan blijven doorgaan.

En gaan over tot de orde van de dag.

410 Ondertekening: Aukelien Jellema (PvdA), Ines Kostić (PvdD), Ruchama Bwefar (GL), Anna de Groot (SP) en Willemien Koning (CDA).

415 De **VOORZITTER**: En gaan we naar de volgende, ingediend door Forum voor Democratie en de PVV met als titel 'Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in Noord-Holland'. Indiener is mevrouw Vastenhouw. Zij zal het ook nader toelichten. Ach, de heer Dekker. Het woord is aan de heer Dekker.

420 De heer **DEKKER** (FvD): Wij zien het asiel als een instroomprobleem in Nederland. We hebben natuurlijk allemaal de problemen gezien in Ter Apel bij dat aanmeldcentrum daar – er zijn meerdere aanmeldcentra in Nederland – een van de grote aanmeldcentra en natuurlijk ook Schiphol. Dat hebben wij in onze provincie. Wij willen graag een motie indienen. Die heet 'Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in Noord-Holland, omdat wij van mening zijn dat dat vergroten van die infrastructuur een aanzuigende werking heeft. Daarom zou het in onze provincie, die de dichtstbevolkte provincie is van Nederland, niet graag willen zien. Het dictum is: roept Gedeputeerde Staten op uit te spreken dat er geen aanmeldcentrum voor asielzoekers bijkomt in Noord-Holland en het Rijk hiervan op de hoogte te stellen. En gaat over tot de orde van de dag.

425 De **VOORZITTER**: Dan mag u hem indienen. Ondertekend. Prima. Dat maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

430 **Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 173-19 september 2022**
Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in Noord-Holland

435 *De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, ter bespreking van agendapunt 10) Moties vreemd aan de orde van de dag;*

435 *Constaterende dat:*

- *Wij in Nederland een instroomprobleem van asielzoekers hebben;*
- 440 *Overwegende dat:*
- *De instroom van asielzoekers onverantwoord groot is hetgeen leidt tot mensonterende taferelen bij de bestaande aanmeldcentra;*
  - *Een nieuw aanmeldcentrum voor nieuwe asielzoekers weinig zin heeft als er geen huisvestingscapaciteit is;*
  - *Een nieuw aanmeldcentrum een aanzuigende werking heeft op asielzoekers, hetgeen tot nog meer problemen leidt;*
  - *De sociale en culturele cohesie van onze steden, dorpen en buurten in het geding komt door de komst van grote groepen asielzoekers.*

445 *Van mening zijnde dat:*

- *Noord-Holland een van de dichtstbevolkte provincies is van Nederland en hiermee de laatst aangewezen plek zou moeten zijn voor nieuwe aanmeldcentra voor asielzoekers;*
- *Het niet in het belang is van onze inwoners als er Noord-Hollandse aanmeldcentra voor asielzoekers bij komen.*

450 *Roept Gedeputeerde Staten op:*

- *Uit te spreken dat er geen aanmeldcentrum voor asielzoekers bij komt in Noord-Holland en het Rijk hiervan op de hoogte te stellen;*

455 *En gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Joyce Vastenhouw en Ralf Dekker (Forum voor Democratie) en Marco Deen (PVV).

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag en die zal worden ingediend door de ChristenUnie. Partij voor de Dieren, D66, DENK, 50PLUS/Partij van

460 de Ouderen, SP, JA21, het CDA. De heer Klein gaat hem toelichten. Met als titel 'Extra inzet op besparing van energieverbruik door de provincie'. De heer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik zou eigenlijk willen reageren op de motie hiervoor, maar dat zal ik bewaren voor mijn stemverklaring.

465

Voorzitter, er is momenteel sprake van enorm hoge prijzen voor energie. Veel gezinnen en individuen maken zich grote zorgen of zij de energierekening nog wel kunnen betalen. Ze worden voor een hels dilemma gesteld, waarin ze moeten kiezen tussen ofwel een warm huis of een fatsoenlijke maaltijd. En hoewel de provincie geen directe rol heeft in het bestrijden van energiearmoede, kunnen wij wel een bijdrage leveren aan de vermindering van energiegebruik. Dat is ook de opdracht van Europa. We hopen natuurlijk dat dat, als het ons allemaal lukt om dat energieverbruik terug te dringen, ook een dempend effect heeft op de prijzen en daarmee op de pijnlijke situatie. Wij dienen daarom samen met – u noemde ze al – Partij voor de Dieren, D66, DENK, 50PLUS/Partij van de Ouderen, SP, JA21, CDA en PvdA een motie in waarin we de provincie oproepen om te kijken welke extra mogelijkheden voor energiebesparing deze winter gerealiseerd kunnen worden. We zijn ons ervan bewust dat er een actieprogramma klimaat loopt, waarin toegewerkt wordt naar een klimaatneutrale provincie in 2030. Maar wij denken dat voor deze winter een extra inspanning rondom specifiek energiebesparing nodig is en mogelijk is. We denken dat het moet lukken om extra energie te besparen door iedereen in de provinciale organisatie eens kritisch rond te laten kijken. Is het mogelijk om de verlichting eerder uit te doen? Kan de temperatuur van de thermostaat een graadje lager? Kan de openbare verlichting efficiënter worden georganiseerd? Kan apparatuur die niet gebruikt wordt 's nachts automatisch worden uitgeschakeld? Enzovoort. Uiteraard moeten de randvoorwaarden rondom veiligheid en goede arbeidsomstandigheden gegarandeerd worden. Maar een klein anekdotisch voorbeeld: de afgelopen commissievergaderingen was het hier in de Statenzaal steenkoud; ik denk dat we al een energiebesparing hadden kunnen realiseren door gewoon de airco even uit te zetten.

470

475

480

485

490

Goed, het dictum van onze motie luidt: wij verzoeken GS om te inventariseren welke extra energiebesparingsmogelijkheden de provincie op korte termijn zou kunnen realiseren – zogenaamde quick wins – en deze breed binnen de organisatie toe te passen.

De **VOORZITTER**: Ja, ondertekend. Maakt ook deze motie onderdeel uit van onze beraadslagingen.

495

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 174-19 september 2022
Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 september 2022, Constaterende dat:

500

- *Er momenteel sprake is van ongekend hoge energieprijzen in Europa;*
- *Veel inwoners in de problemen komen door deze prijsstijgingen;*
- *De Europese Commissie de lidstaten heeft opgedragen om het elektriciteitsgebruik met 10% te verminderen;*
- *De provincie een relatief grote gebruiker van energie is;*
- *De provincie in het "Actieprogramma Klimaat 2020-2023" de verduurzaming van de eigen organisatie als een van de thema's heeft benoemd;*
- *Er in het kader van dit actieprogramma reeds plannen zijn ontwikkeld en worden uitgevoerd om het energieverbruik van de provincie terug te dringen;*

505

Overwegende dat:

510

- *De provincie geen directe rol heeft in de aanpak van energiearmoede van individuele inwoners;*
- *Er wellicht kansen zijn om energieverbruik door provincie eerder en verder terug te brengen, zoals bijvoorbeeld door aanpassen van (openbare) verlichting, het verlagen van de temperatuur van gebouwen, het plaatsen van tijdschakelaars op apparatuur die 's nachts niet gebruikt wordt rekening houdend met randvoorwaarden zoals veiligheid en arbeidsomstandigheden;*
- *Een vermindering van het energieverbruik door de provincie ook bijdraagt aan de demping van de energieprijzen, die ten goede komt aan alle inwoners;*

515

Verzoeken GS:

- 520
- *Om te inventariseren welke extra energiebesparingsmogelijkheden de provincie op korte termijn zou kunnen realiseren ('quick wins') en deze breed binnen de organisatie toe te passen,*
- En gaan over tot de orde van de dag.*

525 *Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie), Fabian Zoon (Partij voor de Dieren), Emre Kanik (D66), Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen), Remine Alberts (SP), Daniël van den Berg (JA21), Wilma van Anandel (CDA) en Annette de Vries (PvdA).*

530 De **VOORZITTER**: Ik neem aan dat de motie Vreemd die door Statenlid Kostić zou worden toegelicht, is ingetrokken. Althans, die is samengevoegd. Dan gaan we naar de volgende motie Vreemd. Die zal worden ingediend door GroenLinks met als titel 'Vluchtelingenopvang' en Statenlid Gielen gaat deze toelichten.

535 Statenlid **GIELEN** (GL): Vluchtelingen zijn welkom in Noord-Holland. Daar hebben we internationale verplichtingen toe en dat willen we. De afgelopen maanden hebben we gezien in Ter Apel dat zich daar een drama heeft ontwikkeld, omdat de opvang voor vluchtelingen in Nederland veel te krap geregeld is. Dat leidt tot mensonterende situaties. In Noord-Holland hebben we de verplichting om mee te werken aan het creëren van extra aanmeldcentra en opvangplekken in onze provincie. Want iedereen die vlucht en huis en haard verlaat, heeft recht op een veilige plek om op terug te vallen en op een humane behandeling daarbij. Dat kunnen we als Noord-Holland en dat willen we ook. Dat moeten we samendoen als iedereen zijn steentje daaraan bijdraagt. En het feit dat er vandaag hier ook een motie wordt ingediend door de fracties van Forum voor Democratie en de PVV, die deze mensen juist tegenwerkt en het ziet als een probleem, dat werpen wij verre van ons. Juist die mensen die alles hebben achtergelaten, verdienen het om hier hartelijk te worden ontvangen. Daar werken wij graag aan mee. Daarom dienen we een motie in, samen met Partij voor de Dieren, DENK, PvdA en D66. Dat dictum luidt: roept Gedeputeerde Staten op om zich naar beste kunnen in te zetten voor het leveren van een bijdrage aan de eerste opvang van vluchtelingen en desgevraagd het gesprek met het Rijk over de vestiging van een aanmeldcentrum en/of azc's in onze provincie met een open en behulpzame houding te voeren. En gaat over tot de orde van de dag. Ik dank u wel.

540

545

550

De **VOORZITTER**: Ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 175-19 september 2022

555 Vluchtelingenopvang

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, ter bespreking van agendapunt 10) Moties vreemd aan de orde van de dag;

Constateerend dat:

- 560
- *Wij in Nederland onze internationale verplichtingen ten aanzien van vluchtelingen willen en moeten nakomen;*

Overwegende dat:

- *De opvang van asielzoekers leidt tot mensonterende taferelen bij het bestaande aanmeldcentrum in Ter Apel;*
  - *Er dringend behoefte is aan nieuwe aanmeldcentra voor nieuwe asielzoekers;*
  - *De vestiging van nieuwe aanmeldcentra leidt tot een verdeling van de zorg voor hulpbehoevende mensen en tot minder problemen bij de eerste opvang leidt;*
  - *De sociale en culturele cohesie van onze steden, dorpen en buurten baat heeft bij een evenwichtige verdeling van nieuwkomers, in alle stadia van hun aankomst en inburgering in Nederland.*
- 565
- 570

Van mening zijnde dat:

- *Ook Noord-Holland zijn aandeel bij de eerste opvang van vluchtelingen moet willen leveren;*
  - *Het in het belang is van onze huidige en toekomstige inwoners als er goede faciliteiten voor huisvesting en inburgering worden geboden.*
- 575

Roept Gedeputeerde Staten op:

- *Om zich naar beste kunnen in te zetten voor het leveren van een bijdrage aan de eerste opvang van vluchtelingen en desgevraagd het gesprek met het Rijk over de vestiging van een aanmeldcentrum en/of azc's in onze provincie met een open en behulpzame houding te voeren.*
- 580

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anouk Gielen (GroenLinks), Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren), Süleyman Koyuncu (DENK), Gert-Jan Leerink (PvdA) en Sijmen Mulder (D66).

585

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de laatste motie Vreemd aan de Orde van de Dag. Die zal worden ingediend door mevrouw Van Soest, Partij van de Ouderen/50PLUS. Ik heb even niet de titel van uw motie paraat, maar dat gaat u ongetwijfeld zelf mededelen.

590

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Voorzitter, in de meicirculaire werd rekening gehouden met een negatieve post van vijftien miljoen, doordat de elektrische auto's geen opcenten betalen. Het Rijk betaalt dit bedrag nu toch aan de provincie. Voorzitter, en dat geld zouden wij graag, een deel daarvan, willen inzetten om mensen die in de problemen komen nu te gaan helpen. Veel mensen kunnen door enorme inflatie en stijgende prijzen van energie, boodschappen, niet of nauwelijks nog rondkomen. Lonen die al flink stijgen onder de inflatiestijging blijven de ouderen met AOW en middeninkomens in koopkracht dalen. Het aantal mensen wat nu noodgedwongen van de voedselbank gebruik moet maken, is enorm aan het stijgen. Daarom willen wij graag een deel van het positieve begrotingssaldo gebruiken om nu mensen de winter door te helpen en de helft – dus vier miljoen – te besteden aan het versterken van de voedselbanken in Noord-Holland. Tot zover, voorzitter.

595

600

De **VOORZITTER**: En het dictum van uw motie?

605

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): O, ja, sorry. Het grote positieve saldo van de provincie Noord-Holland in te zetten om de Noord-Hollanders die op dit moment het hoofd niet meer boven water kunnen houden te steunen door vier miljoen te gebruiken voor ondersteuning van alle voedselbanken in Noord-Holland. Dank u wel.

610

De **VOORZITTER**: Het maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 176-19 september 2022

Opcenten en voedselbanken, de Noord-Hollander in het nauw, die help je nu!

615

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, ter behandeling van Motie Vreemd aan de Orde van de Dag;

Constaterende dat:

- *In de meicirculaire werd rekening gehouden met een negatieve post van 15 miljoen doordat elektrische auto's geen opcenten betalen. Het Rijk betaalt dit bedrag nu toch aan de provincie.*
- *In totaal komt er aan opcenten van 19,5 miljoen binnen.*
- *Na de tweede begrotingswijziging, is er een positief saldo van 8,7 miljoen.*

620

Overwegende dat;

- *Veel mensen door de enorme inflatie en stijgende prijzen van energie en boodschappen niet of nauwelijks nog kunnen rondkomen;*
- *Lonen die al stijgen flink onder de inflatiestijging blijven en ouderen met AOW al tijdens hun koopkracht zien dalen.*
- *Het aantal mensen wat nu noodgedwongen van de voedselbank gebruikt maakt enorm aan het stijgen is.*

625

Gehoord de discussie, spreken uit;

- *Te willen dat een deel van het positieve begrotingssaldo gebruikt wordt om nu mensen de winter door te helpen en de helft, dus 4 miljoen, te besteden aan versterking van alle voedselbanken in Noord-Holland.*

630

Verzoeken GS;

- *Het grote positieve saldo bij de Provincie Noord-Holland, nu in te zetten om Noord-Hollanders, die op dit moment nu acuut het hoofd niet meer boven water kunnen houden, te steunen door 4 miljoen te gebruiken voor ondersteuning van alle voedselbanken in Noord-Holland.*

635

En gaan over tot de orde van de dag.

640

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: En wil ik u verzoeken om in de zaal of zachter te praten, want het is goed hoorbaar. Met sommigen kan ik bijna meeluisteren wat u zegt en we zijn aan het luisteren ook naar de collega's. Dank u wel.

645

Daarmee heb ik alle moties Vreemd aan de Orde van de Dag die mij bekend waren, behandeld. Zijn er nog andere partijen die een motie Vreemd willen indienen? Zo niet, dan gaan wij over deze moties aan het einde van de vergadering stemmen.

650

Wenst iemand over de gewijzigde agenda nog het woord? Dan is die agenda voor vandaag overeenkomstig het voorstel van het presidium vastgesteld.

2a. Afscheid Statenlid fractie SP.

655

De **VOORZITTER**: En zijn we bij agendapunt 2a. Dat is het afscheid van het Statenlid van de fractie van de SP. Vandaag nemen we afscheid officieel van de heer Hoogervorst als Statenlid van de fractie van de SP. In de vorige vergadering is al voorzien in zijn opvolging. Bijzonder is dat de heer Hoogervorst betrokken zal blijven bij deze Staten als duo-commissielid. Maar we gaan dus eerst formeel afscheid nemen van de heer Hoogervorst en daarna gaan we hem ook weer installeren als duo-commissielid. Na de installatie ook van het tweede duo-commissielid zullen we kort schorsen voor een afscheid en felicitaties. Maar ik wil de heer Hoogervorst verzoeken naar het midden van de zaal te komen.

660

665

Geachte heer Hoogervorst, beste Wim. De afgelopen zeven jaar was je namens de SP lid van Provinciale Staten van Noord-Holland en in de vorige vergadering is alweer jouw vervanger geïnstalleerd als Statenlid. Je was betrokken bij het Openbaar Bestuur, maar vooral ook bij het openbaar vervoer. En daar deed je dan ook heel vaak het woord over. Daarbij was je soms best kritisch, maar ook complimenteus richting het college en vooral ook richting de ambtenaren. Vooral de afgelopen jaren ging jouw aandacht uit naar de Westfrisiaweg. Over het halen van een quorum waren er weleens zorgen bij de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid, maar niet over jouw aanwezigheid, want je was er namelijk altijd, nagenoeg altijd, goed voorbereid en zeker ook met inhoudelijke inbreng. In de huidige Statenperiode was je met uitzondering van de eerste vergadering bij alle M&B-commissievergaderingen aanwezig. Dat hebben we even nagekeken. Dus je hebt er eentje gemist. Wim, je zorgde ook voor continuïteit. Continuïteit in schriftelijke vragen, maar ook met jouw alertheid en jouw bijdrage zal je jouw kiezers zeker niet teleurgesteld hebben.

670

675

680

Het is duidelijk dat afscheid nemen niet jouw sterkste kant is, want je wordt vandaag geïnstalleerd als duo-commissielid en dan zal je voor de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid weer actief zijn. En daarom zal ik straks ook weer de eed bij je afnemen.

685

Maar toch nemen we vandaag officieel afscheid van jou als Statenlid. Het Statenwerk deed je naast jouw werk als leerkracht op een basisschool in Enkhuizen, waar je zo'n 35 jaar les hebt gegeven, maar ook waarbij je een tijdje lesgevend directeur bent geweest. Met jouw vermogen om helder te formuleren met een rustige stem, zoals natuurlijk een echte leerkracht betaamt, was je een prettig Statenlid. Je vervulde het Statenwerk duidelijk met plezier, maar vooral ook met veel inzet. En deze eigenschappen zullen je natuurlijk ook goed van pas komen als wethouder, wethouder Sociaal Domein van de mooie Noord-Hollandse gemeente Enkhuizen. Ook daar zullen de inwoners vast weer kunnen rekenen op die nooit aflatende inzet van jou.

690

695

Beste Wim, je bent betrokken, maar even goed, je bent niet vertrokken, maar je blijft betrokken. We wensen je veel succes allemaal in Enkhuizen met die nieuwe mooie uitdaging. Als dank voor jouw inzet overhandig ik nu graag de zeefdruk die je als afscheidscadeau namens de Staten mee mag nemen naar je mooie woonplaats.

2b. Beëdiging en installatie duo-commissieleden fracties SP en ChristenUnie.

700

De **VOORZITTER**: Ja, ik heb aan het oud-Statenlid de heer Hoogervorst gevraagd nog even aan de zijkant te wachten, want ik ga nu het volgende agendapunt aankondigen. Dat is agendapunt 2b. Dat is de installatie en beëdiging van de duo-commissieleden van de fracties SP en ChristenUnie.

De fractievoorzitters van de SP en ChristenUnie hebben als duo-commissielid bij mij voorgedragen de heer Hoogervorst namens de fractie van de SP en mevrouw Tolhuis namens de

705 fractie van de ChristenUnie. Conform ons Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten artikel 61 lid 4 dient een commissielid dat geen lid van Provinciale Staten is in onze vergadering van PS in handen van de voorzitter de eed of verklaring en belofte af te leggen. En ik verzoek nu de twee duo-commissieleden naar voren te komen in het midden van de zaal. Ik wil u vragen allen te gaan staan.

710 Goedemiddag, welkom in ons midden. Ik ga u thans in de gelegenheid stellen om de eed, de verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. En ik verzoek u straks als ik uw naam noem onder het opsteken van de voorste twee aaneengesloten vingers van de rechterhand uit te spreken de woorden 'zo waarlijk helpe mij God almachtig' of, indien u de verklaring en belofte wenst af te leggen, uit te spreken de woorden 'dat verklaar en belooft ik'. Maar ik zal nu eerst de
715 formule van de eed en de verklaring en belofte voorlezen.

Ik zweer of verklaar dat ik om tot lid van een commissie van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer of verklaar en belooft dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer of belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van een commissie van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen. De heer Hoogervorst.

725 De heer **HOOGERVORST**: Dat verklaar en belooft ik.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Tolhuis.

730 Mevrouw **TOLHUIS**: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De **VOORZITTER**: Ik wens u veel geluk en succes toe met uw duo-lidmaatschap. De heer Hoogervorst, welkom terug in de Staten van Noord-Holland en mevrouw Tolhuis natuurlijk heel veel plezier met dit mooie werk.

735 *Schorsing 13.51 tot 13.57 uur.*

2c. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

740 De **VOORZITTER**: Als ik de Statenleden mag verzoeken weer te gaan zitten, dan kunnen wij onze vergadering heropenen. We zijn ondertussen aanbeland bij agendapunt 2c, actualiteiten. Er is geen actualiteit ingediend.

3a. Bekrachtigen besluiten GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

745 De **VOORZITTER**: Agendapunt 3a. Dat is de bekrachtiging van besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding. Er zijn geen stukken binnengekomen.

3b. Lijst geheimhouding PS.

750 De **VOORZITTER**: Agendapunt 3b. Dat is de lijst geheimhouding PS. Er zijn tot op heden door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de lijst geheime stukken het woord? Zo niet, dan stel ik voor de lijst ter kennisgeving aan te nemen.

755 Aldus ter kennisgeving aangenomen.

4. Vaststelling van de notulen van en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 4 en 11 juli 2022

760 De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt 4. Dat is de vaststelling van de notulen en de besluitenlijst van de vergadering van 4 en 11 juli jongstleden. Er zijn ook door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de notulen of de besluitenlijst het woord? Zo niet, dan zijn ze ongewijzigd vastgesteld.

765 Aldus vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt 5, de vaststelling van de Strategische Agenda. Wenst iemand daar het woord over? Nee? Dan is hij hiermee ook vastgesteld.

770

Aldus vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.

775 De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar agendapunt 6, de vaststelling van de lijst ingekomen stukken. Er zijn door de griffie geen opmerkingen over de lijst ontvangen. Verlangt iemand het woord over deze lijst? Zo niet, dan is conform het besluit van het presidium over de afdoening besloten.

780

Aldus vastgesteld.

7. Voortganglijst van moties.

785 De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar agendapunt 7, de voortganglijst van de moties. Er zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen over de lijst moties ontvangen. Verlangt iemand het woord? Zo niet, dan stel ik voor deze lijst vast te stellen.

Aldus vastgesteld.

790

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.

De **VOORZITTER**: Dan kom ik bij agendapunt 8. Het Presidium heeft geadviseerd om in te stemmen om agendapunt 8b, de Tweede Begrotingswijziging 2022 als hamerstuk te behandelen. 8a hebben we onthamerd en zal als 9a straks behandeld worden verderop op de agenda.

795

**8a. Burgerparticipatie; uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland.
Voordracht 43-2022**

Dit agendapunt wordt behandeld onder agendapunt 9a.

800

**8b. Tweede Begrotingswijziging 2022.
Voordracht 44-2022**

805 De **VOORZITTER**: Ten aanzien van de Tweede Begrotingswijziging, verlangt iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? De heer Deen, PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Een stemverklaring op 8a. Wij vinden elke euro die vanuit-

810

De **VOORZITTER**: U bedoelt 8b.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, dat bedoel ik. Ik zei 'a', hè? Ja.

815 Voorzitter, wij vinden elke euro die vanuit de provincie aan zonnefietspaden wordt besteed geldverspilling, zoals u weet. De kredietverhoging van bijna twee ton bij het deelbesluit één kan onze fractie dan ook niet ondersteunen. Verder zagen we een aantal forse subsidies in de lijst subsidies buiten Uitvoeringsregeling 2022 waar wij moeite mee hebben. Vandaar zijn we ook tegen deelbesluit vijf. Maar, voorzitter, het positieve deel van deze verklaring is dat we, behoudens deze twee deelbesluiten, toch kunnen instemmen met deze wijziging. Dank u wel.

820

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? Zo niet, dan kunnen we over besluit 8b, Tweede Begrotingswijziging 2022 besluiten met inachtneming van de stemverklaring en de aantekeningen.

825

En dan vraag ik nu of de vicevoorzitter op mijn plaats zou willen gaan zitten voor het volgende agendapunt, agendapunt 9a, door ons onthamerd. Dat gaat over de burgerparticipatie, de uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland, voordracht 43. Dan geef ik nu het voorzitterschap aan onze vicevoorzitter, mevrouw Van der Waart.

Voorzitter: mevrouw Van der Waart.

830 **9a. Burgerparticipatie; uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland (VD-43).**

De **VOORZITTER**: Goed, wij gaan door met agendapunt 9a. De commissaris heeft plaatsgenomen in de bankjes. Ook mooi om te zien.

835 Aan de orde is nu voordracht 43 van de werkgroep Burgerparticipatie inzake uitgangspunten voor
participatie in Noord-Holland. De uitgangspunten zijn bewust op hoofdlijnen, zodat per traject
ruimte is voor maatwerk. Met deze uitgangspunten geeft Noord-Holland aan wat ze belangrijk
vindt bij de participatie. En met de werkwijze kunnen de ambities naar de praktijk worden
840 vertaald. De voorzitter van de werkgroep Burgerparticipatie, dat is de heer Leerink. Hij zit hier
aan mijn rechterzijde. Hij zal straks ook een aantal vragen van u kunnen beantwoorden. Dan ga
ik eens even kijken, want de sprekers die zich hebben aangemeld voor dit agendapunt, dat is
natuurlijk als eerste de SP, die ook onthamerd heeft. Mevrouw De Groot is dat. Verder heb ik als
sprekers genoteerd: mevrouw Vastenhouw van Forum voor Democratie; mevrouw Kuiper-
Kuijpers, CDA; de heer Klein van de ChristenUnie; en mevrouw Kapitein van D66. Akkoord. Dan
845 geef ik graag- En ik zie nog een hand van Statenlid Kostić en van mevrouw Van Soest. Dat is het,
denk ik. Goed, dan geef ik graag in eerste termijn het woord aan mevrouw De Groot van de SP.
Gaat uw gang.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): De participatiewerkgroep heeft veel tijd en aandacht besteed om iets
850 zinnigs over participatie op papier te krijgen. Dat begrijpen en waarderen we. De Omgevingswet
stimuleert overheden om tijdig extra aandacht aan participatie te besteden bij vraagstukken over
de fysieke leefomgeving. Door de zogenoemde kennisgevings- en motiveringsplicht zijn
overheden ook verplicht participatie in te richten. Zo ook de provincie Noord-Holland. De SP vindt
855 dat er een heel goed begin is gemaakt met het formuleren van de uitgangspunten voor
participatie. Er moet ruimte zijn voor invloed. Daar is de SP het hartgrondig mee eens. Immers,
we gaan als politieke partij zelf met mensen praten om hen te vragen hoe zij allerlei zaken
ervaren en hoe het beter kan. Wij nu, in de provincie, gaan actief op zoek naar verschillende
kennis en ervaring. Daarbij doen we aantoonbaar ons best om Noord-Hollanders te betrekken
860 voor wie het minder vanzelfsprekend of makkelijk is om mee te doen, zoals jongeren,
laaggeletterden en mensen met een migratieachtergrond. Ook daar is de SP het hartgrondig mee
eens. Juist het betrekken van deze mensen, de mensen voor wie participatie niet vanzelfsprekend
is, vergt begrip, geduld en verdraagzaamheid. Wij moeten hen niet ontmoedigen, maar actief
naar hen luisteren en het hen niet voor de voeten werpen als het participeren naar onze
maatstaven niet helemaal volgens de regels is, want daarmee worden deze mensen ontmoedigd.
865 Zij zijn juist niet degenen die meedoen aan het nieuwe begrip 'de participatieparadox'. De SP ziet
regelmatig participatietrajecten voorbijkomen en ziet hoe er geworsteld wordt om het goed te
doen, maar ziet ook dat het soms weleens helemaal fout gaat.

Nog even over die participatieparadox. Het woord dat in de plaats is gekomen van notoire
870 querulanten. Als we goed te werk gaan en we goed in beeld hebben wie de belanghebbenden bij
een bepaalde ontwikkeling zijn, zal het wel meevallen met die participatieparadox. We moeten
dan wel actief naar mensen toegaan. We moeten ze actief benaderen. We moeten goed naar ze
luisteren. We moeten ook zeg maar zelf uitzoeken of er nog meer participanten zijn dan de
mensen van de paradox. Maar we moeten de participanten waaraan we gewend zijn serieus
875 nemen, want ze hebben best wel vaak kennis. En ook zij hebben het recht, kennis en ervaring in
te brengen in het participatieproces. Wij moeten ook hen – ik zal maar zeggen: de mannen van de
participatieparadox – met geduld, begrip en verdraagzaamheid behandelen. Afijn, ik hoop dat we
het allemaal goed uitgelegd hebben.

880 We hebben een motie, u hebt hem al gezien. Het dictum luidt: besluit alle participanten met
begrip, geduld en verdraagzaamheid aan het participatieproces te laten deelnemen. Daarbij
vooroordelen over nut en gewenstheid van de bijdrage van participanten vermijden, deze
werkwijze niet alleen in Provinciale Staten, maar ook binnen de ambtelijke organisatie en de
initiatiefnemers te hanteren. En gaat over tot de orde van de dag.

885 En wij vinden het eigenlijk best wel fijn als ook dit uitgangspunt kan worden opgenomen. Dank u.

De **VOORZITTER**: Heeft u die motie ook voor ons? Dank u wel. Deze motie maakt deel uit van de
beraadslaging.

890

Motie 177-19 september 2022

Participatie vergt begrip, geduld en verdraagzaamheid

895

*Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:*

900

- *Door bijna elke ingreep in hun leefomgeving bij inwoners van Noord-Holland onzekere gevoelens over hun toekomst worden gewekt;*
- *Dit leidt tot onvrede en het idee dat 'de overheid', in casu de provincie Noord-Holland, niet het beste met de inwoners voor heeft;*
- *Dit het wantrouwen in de overheid versterkt;*
- *Provinciale Staten van Noord-Holland door het formuleren van uitgangspunten voor participatie het vertrouwen wil herwinnen en versterken.*
- *Overwegende dat:*
- *De provincie streeft naar een inclusieve en representatieve bijdrage en actief op zoek gaat naar verschillende kennis en ervaring;*
- *De provincie daarbij ook Noord-Hollanders wil betrekken voor wie het minder vanzelfsprekend of makkelijk is om mee te doen;*
- *Een dergelijke interactieve benadering ook participanten oproept van wie de bijdragen niet direct lijken aan te sluiten op het beoogde doel;*
- *Deze participanten niet ontmoedigd mogen worden om desondanks hun bijdrage te leveren;*
- *Daarom ook goed geluisterd moet worden naar deze participanten en ook zij de gelegenheid moeten krijgen mee te doen.*

905

910

Besluit:

915

- *Alle participanten met begrip, geduld en verdraagzaamheid aan het participatieproces te laten deelnemen;*
- *Daarbij vooroordelen over nut en gewenstheid van de bijdragen van participanten te vermijden;*
- *Deze werkwijze niet alleen in Provinciale Staten, maar ook binnen de ambtelijke organisatie en de initiatiefnemers te hanteren.*

920

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP).

925

De **VOORZITTER**: Dan ga ik graag door met de volgende spreker. Dat is mevrouw Vastenhouw van Forum voor Democratie. Gaat uw gang, mevrouw Vastenhouw.

930

Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Ja, het vertrouwen is laag. Krantenkoppen volgen elkaar op en een schrijnende conclusie van grote onderzoeksbureaus zoals CBS en SCP. Maar ja, ook de peilingen liegen er niet om. Steun voor gevestigde partijen neemt met rasse schreden af, polarisatie neemt toe en protestacties zijn eerder regel dan uitzondering. Niet alleen door de boeren of de vrijheidslievende mens, maar ook door de huisartsen, zorgpersoneel, vliegtuigpersoneel en zij die een windmolen in hun achtertuin niet zien zitten, et cetera. Nou, dan denk je bij uitgangspunten voor participatie waarschijnlijk 'mooi, Noord-Hollanders mogen participeren'. Maar de uitgangspunten zoals ze nu zijn opgesteld, lijken meer op politieke stemmingmakerij dan een voornemen om Noord-Hollanders daadwerkelijk invloed te geven. En dat zal ik uitleggen. De provincie Noord-Holland geeft namelijk aan participatie belangrijk te vinden en er ook daarom voor te zorgen dat politiek bestuur en de ambtelijke organisatie voldoen aan uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt. Wat valt hier nou op? Dat is het woordje 'politiek' waar het woord 'bestuur' volstaan had. Laten we eens kijken wat onze website van de provincie Noord-Holland over deze definitie zegt: politiek is Provinciale Staten. Maar als politiek Provinciale Staten is, wat is dan het verschil tussen politiek en bestuur? En hoe zit het dan staatsrechtelijk? Wordt met politiek niet normaal gesproken bijvoorbeeld de politieke partijen en hun strijd om de macht en dus om de kiezer bedoeld? Het is in deze nogal vreemd dus dat het bestuur ervoor gaat zorgen dat de politiek voldoet aan uitgangspunten en voorwaarden voor participatie. De overheid gaat toch niet over de politiek? Oftewel over de partijen en hun meningsvorming. Moet zij daar niet juist terughoudend in zijn? Het wordt nog iets merkwaardiger. Onder het kopje 'de rol van de politiek en het bestuur bij participatie' wordt gesteld in punt acht dat na een participatietraject meestal het bestuur of de politiek besluit. Zij schrijft: de verkiezingen zijn het moment om de samenstelling van de volksvertegenwoordiger-Influud uit te oefenen.

945

950

955 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, mevrouw Vastenhouw, ik snap u niet helemaal, want wij zijn hier toch bij elkaar als politieke partijen als politiek gekozenen en wij kunnen toch met elkaar uitgangspunten vaststellen over hoe wij dat willen? En daar kunt u het mee eens zijn. Dan kunt u voorstemmen. Of kunt u tegenstemmen. Maar dat staat ons gewoon vrij. Ik snap uw verhaal helemaal niet dat het bestuur ons iets zal opleggen.

960 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Ja, nou, ik snap best wel dat u hier nu al een vraag over heeft, want ik heb mijn betoog ook niet nog niet kunnen afmaken. Dus ik denk dat er zo wel wat meer duidelijkheid volgt. Maar waar het in deze om gaat, is dat het Provinciale Staten is, wij met elkaar, die uitgangspunten vaststellen en dus niet de politiek. Dus dat woordje is eigenlijk onzinnig en overbodig, omdat het een hele andere definitie kent, volgens mij.

965 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nou, ik ga nog even heel aandachtig naar de rest van uw betoog luisteren.

970 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Zoals ik al zei, wordt het wat mij betreft nog merkwaardiger. Onder het kopje 'de rol van de politiek en het bestuur bij participatie' wordt gesteld in punt acht, dat na een participatietraject meestal het bestuur of de politiek besluit. Zij schrijft: de verkiezingen zijn het moment om op de samenstelling van de volksvertegenwoordiger invloed uit te oefenen. Twee opmerkingen hierover. Ten eerste, bestuurlijke beslissingen worden door Gedeputeerde Staten als dagelijks bestuur voorbereid en voorgelegd aan het gekozen algemeen bestuur, Provinciale Staten. Die nemen de besluiten en GS voert die vervolgens uit. De politiek echter neemt geen besluiten, want die bestaat niet in het staatsrecht en is als zodanig geen democratisch instituut of orgaan dat beslissingen neemt. Wellicht zo wat meer verduidelijkt. Ten tweede, wat doet de tweede zin van punt acht dat de verkiezingen het moment zijn om invloed uit te oefenen op de samenstelling van de volksvertegenwoordiger in deze participatienota? Alsof je je ineens in een heel andere discussie bevindt, namelijk over wanneer je invloed mag

975

980 uitoefenen op de volksvertegenwoordiging. Vermanend of waarschuwend wordt bevolen dat men pas bij de verkiezingen invloed uit mag oefenen. Het lijkt erop dat we zo, het provinciebestuur, hiermee opnieuw het boekje te buiten gaat, want het staat iedere Noord-Hollander op elk moment vrij om invloed uit te oefenen op de samenstelling van de volksvertegenwoordiging. Dat heet participatie en democratie. Nou, als je de kranten leest en de actiegroepen, al dan niet

985

betaald door de overheid, en politieke partijen volgt, maakt de bevolking van dat recht gebruik. Wil de provinciale overheid deze vrijheid, dus ieder moment invloed kunnen uitoefenen, beperken?

990 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Ik moet u bekennen: ik vind het ook moeilijk om u te volgen. Maar begreep ik nou dat u zegt dat burgers op ieder moment de gelegenheid hebben om de samenstelling van de volksvertegenwoordiging hier te bepalen van de Staten? Pleit u voor verkiezingen van de Staten constant, ieder moment? Niet eens in de vier jaar?

995 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nee. Maar ik denk wel dat de burgers eigenlijk altijd het recht moeten hebben om invloed uit te kunnen oefenen. En als dat leidt tot een wisselende samenstelling, ja, dan is dat zo.

1000 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Een wisselende samenstelling van de Provinciale Staten? Of bedoelt u van Gedeputeerde Staten?

Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nou, dat kan beide.

De **VOORZITTER**: Wilt u graag het debat via de voorzitter voeren? Dank u wel.

1005 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Sorry, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Nog een laatste opmerking, mevrouw Kapitein.

1010 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dus, voorzitter, ik begrijp dat Forum pleit voor continu verkiezingen, net wanneer het uitkomt.

Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nee, FvD pleit voor referenda.

- 1015 De **VOORZITTER**: Nou, gaat uw gang. De laatste keer dan.
- Mevrouw **KAPITEIN** (D66): We hebben hier de Nota Burgerparticipatie aan de orde. Referenda zijn mogelijk. Daar kennen we een Referendumverordening voor. Die is bewust buiten deze memo gehouden en deze uitgangspunten, omdat dat een apart proces is. Bent u het daar niet mee eens?
- 1020 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nee, ik denk dat referenda ook een vorm zijn van participatie. Ik zal u zo dadelijk uitleggen hoe er, ja, eigenlijk wordt getracht om dus de referenda buiten beschouwing te laten. Ik ga dat zo duiden. Ik denk dat het duidelijk voor u wordt.
- 1025 De **VOORZITTER**: Gaat u door dan.
- Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Dus de vraag was eigenlijk: wil de provinciale overheid dus deze vrijheid – dus op ieder moment invloed kunnen uitoefenen – inperken? Nou, dat heeft dus op zijn minst de schijn tegen, want in de werkwijze worden wij opnieuw vermanend toegesproken.
- 1030 Burgers en partijen zoals SP en Forum voor Democratie, partijen die voor het houden van referenda zijn, worden gewaarschuwd. Net als de Staatscommissie Parlementair Stelsel die immers in haar eindrapport 'Lage drempels, hoge dijken' eind 2018 adviseerde om een correctief bindend referendum in te voeren, wat helaas begin dit jaar is tegengehouden.
- 1035 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, de SP is zich er wel terdege van bewust dat het in dit geval niet gaat over referenda, maar om participatie. Wij denken dat de verwarring is ontstaan bij mevrouw Vastenhouw, omdat ze ook niet bij de commissiebespreking aanwezig was. Dus, ja, het is een beetje moeilijk en om op deze manier met participatie om te gaan.
- 1040 De **VOORZITTER**: Mevrouw Vastenhouw, u mag daarop reageren en daarna verdergaan met uw betoog.
- Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Bij het bespreekpunt referenda in de commissie Burgerparticipatie ben ik wel degelijk aanwezig geweest. Dus, ja, helaas.
- 1045 Het heeft op zijn minst dus de schijn tegen, zei ik al. En ik doel hierbij dus op de opmerking: deze werkwijze is er voor participatie bij projecten en programma's; niet voor politieke participatiemiddelen als het referendum. Nou, het laatste deel van die zin – dat is dus wat ik probeer te duiden – behelst een politieke waarschuwing door het provinciebestuur. Die klinkt als
- 1050 een aangekondigd politiek verbod op referenda. Een opmerking bovendien, behalve overbodig, ook geen enkele wettelijke basis heeft. Het is dus, zoals ik mijn betoog opende, politieke stemmingmakerij die het democratisch gekozen provinciebestuur voor alle burgers onwaardig is. We hoeven dat dus helemaal niet mee te nemen. FvD dringt er daarom zo op aan, bij zowel GS als PS, een beter besef van de grenzen van hun macht en van haar wettelijke en staatsrechtelijke
- 1055 bevoegdheden. Anders raakt de democratische staatsrechtelijke machtsbalans hoe langer hoe verder uit het lood.
- De **VOORZITTER**: U heeft zo dadelijk nog één minuut, maar eerst zie ik nog een interruptie van mevrouw Kapitein van D66.
- 1060 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Ik begrijp het toch niet. Ik begrijp niet hoe u kunt zeggen dat, als er staat dat het niet over referenda gaat, dat dat een waarschuwing is met allemaal gevolgen en dergelijke, terwijl het gewoon een stuk helderheid van de definitie is, omdat een referendum nog steeds mogelijk is en blijft. Ik begrijp dat niet. Ik weet het niet.
- 1065 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nou ja, stel dat, je kiest ervoor om geen referenda op te nemen in deze uitgangspunten voor burgerparticipatie, dan is het überhaupt al overbodig om daarover te reppen, want dan ga je namelijk schrijven over wat je dan wel beoogt. En deze opmerking is dus in lijn met wat we eerder hier hebben gehoord: kan degelijk worden opgevat als een
- 1070 waarschuwing. Dus volkomen overbodig.
- Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Ja, maar het gaat hier niet over referenda, omdat dat er al is. Daar hoefden we niks meer verder over te zeggen. Hier praten we over burgerparticipatie, waar we van tevoren over willen nadenken in het traject hoe we dat kunnen verbeteren. Of bent u daarop
- 1075 tegen? Zegt u eigenlijk van, nee, het moet alleen uit de inwoners komen, anders is het geen

burgerparticipatie? Zit daar uw pijnpunt? Dat wij niet van tevoren hier met elkaar moeten nadenken over burgerparticipatie?

1080 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Ik denk dat u Ik denk dat het kwartje is gevallen bij u. Inderdaad. U heeft het hier over burgerparticipatie en niet over referenda. En waarom zou ik dat dan expliciet daarin opnemen, dat het daar dus niet over gaat? Dan gaat u toch spreken over waar het wel om gaat en is het dus toch een soort verkapte waarschuwing?

1085 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Voorzitter, ik hoor hier eigenlijk alleen maar tegenstrijdigheden, dat Forum zichzelf tegen aan te spreken is.

De **VOORZITTER**: Goed, dan ga ik graag door met de volgende spreker bij de interruptiemicrofoon: mevrouw Meerten van VVD.

1090 Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ja, ik krabde me achter de oren en dat is echt gewoon letterlijk en figuurlijk in deze gang. Mevrouw Vastenhouw, ik ben niet de eerste die hier naar de interruptiemicrofoon gaat en ook niet de eerste die zegt tegen u: hebben we hetzelfde stuk gelezen en hebben we aan hetzelfde stuk gewerkt? Want zover ik begrijp hebben we hier de uitgangspunten en komen we dadelijk toe aan de uitwerking. Dat is ook meerdere malen gezegd.
1095 Dus voor mijn gevoel raakt uw betoog kant nog wal. Bent u het daar met mij eens?

1100 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nou, nee, ik ben het daar niet mee eens. Voorzitter, volgens mij moeten we twee dingen doen, en dat is ook wat ik geprobeerd heb uiteen te zetten. Maar, ja, wellicht komt het niet allemaal mee. Eén is dus het woordje 'politiek' vervangen voor de daadwerkelijke definitie van wat we bedoelen. Dus de overheid, ofwel het bestuur. En twee is, ofwel niet reppen over referenda of het erin opnemen. Dat is eigenlijk mijn slotwoord. Dus als het aan Forum voor Democratie ligt, passen we dit aan in de uitgangspunten. En als dat aangepast is, dan kunnen we eventueel wel voorstemmen.

1105 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik ken deze collega toch wel als zeer betrokken bij dit onderwerp. Dus ik wil heel graag weten waar precies in die tien uitgangspunten, waar het vandaag over gaat, wat we vandaag vaststellen, waar precies ziet u: we doen niets met referenda, dat is verboden; of wat u ook allemaal suggereert.

1110 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Even kijken, hoor. Deze werkwijze is voor participatie bij projecten en programma's. Dus daar staat dan bij: niet voor politieke participatiemiddelen als het referendum. En dan zou ik even moeten kijken waar dat precies staat. Ik denk rond punt acht. Maar daar kan ik zo nog even op terugkomen als u daar nieuwsgierig naar bent.

1115 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Nou, ik zou inderdaad benoemd willen hebben in welke van de tien punten het staat. Voorlopig is dit voldoende. Dank u wel.

1120 De **VOORZITTER**: Daar komt u dan wellicht zo nog op terug, wellicht in een interruptie. Daar nodig ik u dan toe uit. U heeft nog een Interruptie van de heer Klein van de ChristenUnie.

1125 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik zou het graag nog ietsje concreter willen maken. Kunt u dan ook voorstellen doen wat u dan precies veranderd wilt hebben? Want het is natuurlijk inderdaad ongelukkig dat u daar niet bij bent geweest. Volgens mij ligt er een behoorlijk gedragen voorstel. Dus als u concrete voorstellen hebt, horen we het graag.

1130 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Ja, dus de twee concrete voorstellen zijn- Overigens zijn er meerdere bijeenkomsten geweest en ben ik er volgens mij bij één niet bij geweest. Maar dat mag u zo hier zo brengen als u dat leuk vindt. Het gaat erom dat we dus het woordje 'de politiek', dat we dat veranderen voor 'het bestuur'. Dus zoals ik net al zei - ik ga het nog een keer herhalen - of het bestuur of de provincie. Dat is veel passender. De politiek is namelijk niet de provincie. En ik denk ook dat we dus de opmerking over referenda ofwel moeten weglaten of op een andere manier naar moeten gaan kijken en het wel erin voegen, omdat het anders heel erg verwarrend wordt voor de burgers, omdat het referendum wel degelijk een vorm is van invloed uitoefenen op de politiek en dus ook als een vorm van participatie kan worden verstaan.

1135 De **VOORZITTER**: Ja, want, mevrouw Vastenhouw, om verwarring te voorkomen: u doet twee voorstellen. Heeft u dat ook in een amendement vervat?

1140 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nee, ik dacht dat een toezegging voldoende zou zijn. Volgens mij hoeft het allemaal niet zo moeilijk te zijn.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik nu naar de heer Klein, ChristenUnie.

1145 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, als je een besluit wilt veranderen, dan moet je een amendement indienen. Maar ik kan het woord 'referendum' ook niet vinden. Dus ik zoek ook gewoon naar wat u dan concreet precies wil. En dan had het fijn geweest als u dan een amendement had, hier op tafel had gelegd. Dan hadden we ernaar kunnen kijken. Dan hadden we er met elkaar over kunnen debatteren of dat zinvol was of niet. Maar het is nu wel een beetje mosterd na de maaltijd, voelt het.

1150 Mevrouw **VASTENHOEW** (FvD): Nou, een goed idee. We zullen een amendement indienen.

1155 De **VOORZITTER**: Goed, dat zien we dan wellicht zo. Dan bent u, denk ik, aan het eind van uw bijdrage. Dank u wel. Dan ga ik graag door met de volgende spreker. En ik zou graag aan de zaal willen vragen om de orde te handhaven. De volgende spreker, dat is mevrouw Kuiper-Kuijpers van het CDA voor uw eerste termijn. Gaat uw gang.

1160 Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Ik probeer nog even te bevatten, voorzitter, wat er net allemaal passeerde, maar misschien lukt me dat op een later tijdstip.

1165 Voorzitter, we hebben als CDA ook meegedaan met het formuleren van de uitgangspunten voor burgerparticipatie. Met vele fracties hebben we ons ingezet om deze uitgangspunten goed en helder te formuleren, zodat duidelijk wordt wat de ambities zijn van de provincie Noord-Holland en waar dat op is gestoeld. En dan, zoals de voorzitter van de werkgroep Burgerparticipatie, de heer Leerink, heeft aangegeven in de commissie EFB: door het vaststellen van deze uitgangspunten ligt nu voor het eerst in één document vast en kunnen ook onze inwoners zien wat onze insteek is bij burgerparticipatie. Het wat, de ambities, komen hiermee vast te staan. En de werkgroep gaat verder met het invullen van het hoe: welke instrumenten komen daarbij kijken? En wat betreft de motie van de SP: het CDA kan zich daarin niet vinden. Door de SP wordt geconstateerd dat bijna elke ingreep in hun leefomgeving bij onze inwoners tot onvrede leidt en daarmee tot het idee dat de provincie Noord-Holland niet het beste met de inwoners voorheeft. Als ik dat lees, voorzitter, dan denk ik: wat hebben we hier dan de afgelopen drie-en-een-half jaar met elkaar zitten doen? We hebben als PS ingestemd met bijvoorbeeld infrastructurele werken om onze wegen en fietspaden veiliger te krijgen. We hebben ingestemd met plannen om de natuur in Noord-Holland te versterken. We hebben ingestemd met plannen om bedrijven en de culturele sector door de coronacrisis heen te helpen, om maar zo maar eens wat te noemen. En dat zou alleen maar geleid hebben tot de gedachten bij inwoners dat wij niet het beste met hen voorhebben. Volgens mij, voorzitter, doen we onszelf hiermee te kort, want we zitten hier nou juist om het beste te doen voor onze inwoners. En natuurlijk zijn er verschillen in wat dat zou moeten zijn, maar dat hoort bij het publieke domein, waarbij gekozen volksvertegenwoordigers de inzichten van hun politieke partijen naar voren brengen. En vervolgens, voorzitter, het feit dat de SP zich genoodzaakt voelt om een motie in te dienen met het dictum dat alle participanten met begrip, geduld en verdraagzaamheid aan het participatieproces te laten deelnemen en vooroordelen over nut en gewenstheid van bijdrage te vermijden, leidt bij mij niet anders dan tot de gedachte dat de SP blijkbaar vindt dat dit nu niet zo zou zijn. Wij delen dit niet. Wij zien gedeputeerden die zich inspanssen om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de besluitvorming.

1180 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, eerst nog over de onvrede van de Noord-Hollanders en de Nederlanders in het algemeen: mensen vinden nou een keer dat ze niet genoeg betrokken worden bij de politiek en keren daarom de politiek de rug toe. Dat moeten wij zien te veranderen. Wij moeten het zien te veranderen. We moeten ervoor zorgen dat mensen mee kunnen doen en zodoende ook weer ons als politiek een warm hart gaan toedragen in plaats van de rug toe te keren. U hebt het zelf gezien bij de uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen onlangs en bij 1195 de Statenverkiezingen, nou, meer dan drie jaar geleden.

De **VOORZITTER**: Komt u tot een punt, alstublieft.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Punt. En dan ga ik zo nog een keer.

1200

De **VOORZITTER**: Ik heb geen vraag gehoord, maar dat hoeft ook niet per se. Gaat uw gang.

1205

Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Ja, voorzitter, als ik daar een reactie op mag geven. Het gaat mij om de stelligheid waarmee u dit als een feit presenteert. En natuurlijk zijn er mensen die ontevreden zijn en natuurlijk zal er een groep mensen andere dingen willen. Maar om nu te zeggen dat alles wat wij hier in dit huis doen of wat wij met zijn allen proberen te bereiken bij iedere Noord-Hollander sowieso tot een onvrede leidt, daarmee vind ik dat u onszelf, de ambtelijke organisatie, echt tekortdoet. Het is ook niet gestaafd. Het is een stelling die u als feit poneert en daar heb ik gewoon moeite mee.

1210

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik heb de stellige overtuiging dat mevrouw Kuipers zomaar zelf de feiten omdraait, want ook het CDA is wanhopig op zoek naar mensen die hen steunen. Wij zijn trouwens allemaal op zoek naar mensen die de politiek nog steunen. Ik bedoel, de verkiezingsuitslag is niet voor niks zo laag. Dus om mensen weer aan onze zijde te krijgen, om mensen begrip te laten krijgen voor de veranderingen die hen overkomen, is het noodzaak dat wij ook alle mensen met begrip en vertrouwen tegemoet treden.

1215

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kuipers, u mag hierop reageren en dan gaan we daarna naar de volgende spreker.

1220

Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Ja, voorzitter, ik herhaal net mijn vorige reactie. Maar wat me tegen de borst stuit, is de absoluutheid daarvan. Ik vind een genuanceerde opvatting hierover meer bij het CDA passen dan door bij alle inwoners te zetten, bij vrijwel alles wat wij doen, dat het altijd tot onvrede leidt. En die stelligheid, daar kan ik moeilijk een handtekening onder zetten.

1225

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het hele debat draait nu om iets wat in de constatering of overwegingen staat en daar kunnen we altijd van mening over verschillen, maar volgens mij zijn wij altijd zo dat we kijken naar wat er eigenlijk besloten wordt. Dus misschien is het een idee dat, als de SP die eerste constatering nuanceert of weghaalt, is het CDA dan bereid om even goed te kijken naar het besluit? En dan vanuit de gedachte dat het niet altijd gaat om kritiek richting GS, maar dat we bepaalde punten – want we zijn nu eenmaal bezig met burgerparticipatie – dat we bepaalde punten extra benadrukken, dat de SP dat wil doen, extra benadrukken, dat dit belangrijk is. Want wij lezen die motie op die manier.

1230

1235

Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Helder zoals u de motie leest. Ik heb hem a contrario gelezen. Het feit dat je je genoodzaakt voelt om een motie in te dienen waarin je feitelijk zegt van, we willen dat er oog is voor de mensen die bezig zijn met het participatieproces, ja, weet u, dan denk ik van, het geeft aan dat men eigenlijk dan vindt dat men nu niet tevreden daarover is. Alsof onze gedeputeerde, onze commissaris, ons ambtelijk apparaat- Ja, als u hem a contrario leest van, u voelt zich genoodzaakt om daar nu een uitspraak over te vragen en door die uitspraak ziet opeens iedereen het licht en gaat men zo acteren. En mijn stelling is, er wordt gewoon al met heel veel begrip en met heel veel belangstelling en ook met de oprechte intenties om ook bij mensen, die het er niet mee eens zijn of mensen die iets anders willen, om daarnaar te luisteren. Nou, ik meen dat onze gedeputeerden en onze ambtelijk apparaat en ook zoals wij hier allen hier zijn, dat we daar al aan voldoen. En ja, dan kan je zeggen, dan is dit een steuntje in de rug. Maar, ja, zo kwam het bij mij althans niet over.

1240

1245

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, nog even voor de duidelijkheid. Ik begrijp dat het CDA dat in eerste instantie wat negatief heeft gelezen. Ik kan dat ook begrijpen. Maar als de SP het eerste punt waar u over valt ook weghaalt in die constatering en u nu weet dat u het positief kan lezen – misschien kan SP dat ook bevestigen – is het CDA bereid om straks even na te denken om toch dat advies over de motie te herzien?

1250

1255

De **VOORZITTER**: Volgens mij is dit een herhaling van de vraag. U mag daar opnieuw op reageren.

1260

Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Ja, weet u, ik denk altijd denk van tevoren na zoals je je moties formuleert, want uiteindelijk is dat wat op papier staat. Ja, precies, hè, En wij lezen hem zo. En ja, ik heb er altijd moeite mee om dan te zeggen: we zijn het ermee eens, maar we hebben het eigenlijk zo en zo gelezen. En vandaar-

De **VOORZITTER**: Gaat u door met uw betoog dan.

1265 Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Voorzitter, eigenlijk was ik aan het einde van mijn betoog, want, ja, u krijgt misschien nu de indruk dat wij vinden dat alles perfect gaat en dat er nooit iets fout gaat. En dat zeggen we helemaal niet, want dat gaat niet perfect en natuurlijk gaan er dingen fout. En ook wij vinden dat er bij sommige onderwerpen wel beter nog naar inwoners kan worden geluisterd, zoals bijvoorbeeld bij woningbouw of bij de realisatie van het NNN. En voor
1270 mij is het met name een aansporing om, als we straks naar die instrumenten gaan kijken, dat we ook goed gaan kijken welke instrumenten bij welke situaties goed toepasselijk zijn, zodat we ook de participatie, zoals we die ambiëren, ten volle benutten. En dat was mijn inbreng op de SP.

1275 De **VOORZITTER**: De volgende spreker is de heer Klein van de ChristenUnie. Meneer Klein, neemt u plaats. Aan u het woord.

1280 De heer **KLEIN** (CU): Wij zijn eigenlijk heel tevreden over het resultaat wat voorligt. Het resultaat, de uitgangspunten, geproduceerd door een werkgroep van zowel de Staten als de ambtelijke organisatie. Het is heel belangrijk dat we vandaag deze uitgangspunten vaststellen, want we spreken hiermee ten eerste uit dat we het waardevol en belangrijk vinden om inwoners intensiever te betrekken bij besluitvorming en leggen vast wat daarvoor belangrijk is. De ChristenUnie ziet er vooral naar uit dat we nu daadwerkelijk aan de slag gaan met innovatieve vormen van burgerparticipatie. Er ligt al een initiatiefvoorstel van de ChristenUnie voor een
1285 burgerpeiling over duurzame energie klaar. Dus wellicht is dat een optie. Het is heel belangrijk dat we bij de participatie niet alleen mensen betrekken die zelf makkelijk de weg naar het provinciehuis kunnen vinden, maar ook mensen van wie de politiek verder af staat, zoals jongeren, laaggeletterden mensen met een migratieachtergrond. Het is heel goed dat dat nu expliciet een van onze uitgangspunten is.

1290 En dan noemt de SP ook een aantal punten die belangrijk zijn. We zijn het van harte eens met die punten, maar we vinden ze zo vanzelfsprekend dat het ons niet van toegevoegde waarde lijkt om die op te nemen.

1295 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, was het maar zo dat het daadwerkelijk zo vanzelfsprekend is. Het gebeurt heel regelmatig dat mensen zich in participatietrajecten niet gehoord voelen. Het gaat er natuurlijk niet om dat je je zin krijgt. Het gaat erom dat mensen serieus naar je luisteren en serieus ingaan op je opmerking. En dan ook de opmerkingen – misschien zijn ze soms op dat punt niet helemaal terecht – wel ter harte nemen. Daar gaat het om. Daar gaat het ook in deze motie om.

1300 De heer **KLEIN** (CU): Nogmaals, ik ben het van harte eens met die punten, maar als je kijkt naar de toon en de achtergrond van dit document wat we vaststellen, dan is dat precies de toon die het uitstraalt. We doen participatie niet voor de vorm. We doen het omdat we mensen serieus nemen, omdat we denken dat onze beslissingen beter worden als we daar een diversiteit van
1305 mensen bij betrekken. Dat gaan we doen. En dat is ook de insteek van iedereen. Ook de zin die we eerder in de commissie hebben besproken, die had dat als achtergrond: dat je nog steeds mensen serieus neemt, maar wel aandacht moet hebben met hoe je om kunt gaan met veel tijd wat het kost. Dus wat mij betreft zit er geen toegevoegde waarde in uw motie. Dank u.

1310 De **VOORZITTER**: Mevrouw Kapitein van D66, u bent de volgende spreker voor de eerste termijn. Gaat u gang.

1315 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): D66 is zeer te spreken over de uitgangspunten die nu voorliggen en het proces dat wij gevolgd hebben om te komen tot deze uitgangspunten. Een zeer belangrijk traject voor D66 om onze provinciale democratie te verrijken en te versterken. Burgerparticipatie lijkt gemakkelijker dan dat het is. Zorgvuldige processen zijn essentieel en fouten kunnen onbedoeld tot grote weerstand leiden. Dit was ook te zien in onze commissie EFB. De SP wees terecht op een zinsnede in de stukken voor de ambtelijke organisatie die niet handig waren. Dank aan GS voor de snelle correctie die hierop heeft plaatsgevonden. Een mooi voorbeeld van
1320 leren en evalueren en daar echt wat mee gaan doen. Maar om nu vervolgens alsnog de aanvullende motie van de SP aan te nemen, dat vinden wij verwarrend en overbodig. Wij zijn het qua beeld helemaal eens met het CDA en met de ChristenUnie, wat zij hier net over hebben gezegd. Maar we moeten wel zeggen dat in het dictum zelf, er staat niet heel veel waar wij op

1325 tegen zijn. Er staat niet echt iets fouts in. Alleen, het voegt niets toe aan de uitgangspunten die we met elkaar hebben geformuleerd. En het maakt ons proces van burgerparticipatie alleen nog wat ingewikkelder, omdat we dan ook een extra toets moeten uitvoeren die eigenlijk geen toegevoegde waarden oplevert. En dat is de reden waarom we deze motie niet steunen.

1330 Er kwam net ook even aan de orde van, kan het altijd beter, doen we het nu altijd goed? Wij denken dat we nu met de beste intenties al een heleboel dingen doen en goed doen, zoals het CDA ook heeft aangegeven. Maar ja, het kan altijd beter. En dat is waarom uitgangspunt tien er ook aan toegevoegd is: we moeten blijven leren en evalueren. Dat is een heel belangrijk uitgangspunt. Maar voor nu denken wij dat hier een heel goed document, gedragen door vele politieke partijen hier, ligt. Dat was het.

1335 De **VOORZITTER**: Ik nodig graag uit naar voren Statenlid Kostić namens Partij voor de Dieren. En daarna gaan we naar mevrouw Van Soest. Eerst Statenlid Kostić. Gaat uw gang.

1340 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Toch een interessante discussie. Burgerparticipatie zorgt dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel komen. En dat maakt dat besluiten – dat hebben we ook wel hier intern gezien – en onze democratie sterker worden. We hebben als werkgroep inderdaad, en uiteindelijk ook als commissie en hopelijk straks als PS, tien uitgangspunten geformuleerd die heel breed zijn en in die breedte bieden ze voldoende houvast. Maar waar we nog op zoek naar zijn en waar we met zijn allen nog gaan werken in die werkgroep
1345 en uiteindelijk ook met PS, is die uitvoering in praktijk, want daar zijn inderdaad nog vragen bij te stellen. Daar gaan we samen aan werken. Ik heb gezien dat iedereen in die werkgroep heel open staat voor nieuwe kennis, er goed geluisterd wordt naar experts en iedereen toch ook een beetje je eigen politieke lijn durft te verlaten hier en daar om gewoon echt open te staan voor nieuwe ontwikkelingen. Dat vind ik fijn. Ik hoop dat we dat kunnen doorzetten. De eerstvolgende stap is te kijken naar die verschillende instrumenten van de burgerparticipatie, zoals
1350 burgerberaad, wat nu door heel veel mensen wordt gesteund en als een interessant experiment wordt gezien. We gaan kijken hoe we dat verder oppakken. En laten we elkaar vooral verder scherp houden in het hele proces. Dat heeft de SP vind ik ook heel goed gedaan inderdaad. Ik zou zeggen: blijf dat ook vooral doen. Maar ook Forum voor Democratie: wees aanwezig elke keer in de commissie; zorg ervoor dat je je amendementen klaar hebt als echt één van die tien uitgangspunten nu bijvoorbeeld je niet zinnen, want dan is iedereen hier bereid om erover mee te denken. En ja, wat ons betreft – in de commissie hebben we dit ook al gezegd – als het gaat om de uitwerking: in de uitgangspunten gaat het over belanghebbende en betrekken van
1355 belanghebbenden. Dat moet wat ons betreft zo breed mogelijk natuurlijk worden ingevuld, want wie bepaalt wie belanghebbenden zijn? En daarbij vragen we extra aandacht voor de belanghebbenden die geen eigen stem hebben in de politiek. Dat zijn de dieren en de toekomstige generaties. We hebben hier miljoenen dierlijke inwoners, waarvan het leven wordt geraakt door ons beleid. Dan is het alleen maar vanzelfsprekend dat je daarover nadenkt. Over hoe betrek je dat nou, hoe neem je dat nou mee, ook in die participatie? Dus ik verheug me op verdere samenwerking en nog een betere invulling. Dank u wel.

1360 De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Soest, komt u naar voren. Mevrouw Van Soest van Partij van de Ouderen voor de eerste termijn. De laatste spreker in de eerste termijn. Gaat uw gang, mevrouw Van Soest?

1370 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Voorzitter, wij vinden het een mooi stuk en fijn dat participatie van bewoners nu eindelijk aandacht krijgt. Maar een zorgenkindje van 50PLUS/Partij van de Ouderen is hier het onderdeel communicatie. In deze tijd waar mensen op allerlei wijzen proberen te bezuinigen om de torenhoge inflatie van dertien procent nog enigszins het hoofd te
1375 bieden, wordt vaak de krant de deur uitgedaan. Door de nee-nee-stickers of geen stickers op de brievenbussen wordt de bezorging van de lokale krant ook geblokkeerd. Misschien is het mogelijk dat wij de lokale kranten toch weer een beetje gaan subsidiëren of ondersteunen. Het zijn alleen maar aanbevelingen die ik doe.

1380 Om mensen zo goed en zorgvuldig te bereiken om ze te laten weten dat ze kunnen participeren, moet er dus ook een goed doordacht plan komen. Die zien wij als 50PLUS/Partij van de Ouderen dan ook graag tegemoet. Tevens hameren wij erop in zijn algemeenheid om geen
1385 inspraakperiode in de vakantieperiode te plannen, want vaak gebeurt het dat het in de vakantie wordt gepland en dan missen we weer zoveel. Of, als het niet anders kan, de inspraakperiode te verlengen, gelijk aan de lengte van de vakantie. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn vanuit de Staten. Ik denk niet dat een schorsing nodig is. Ik kijk even naar de heer Leerink, want hem geef ik dadelijk als eerste het woord en daarna de commissaris van de Koning voor de beantwoording en ook aan u de reactie op de motie. Maar eerst graag dus de voorzitter van de werkgroep Burgerparticipatie, 1390 de heer Leerink. Gaat uw gang.

De heer **LEERINK** (PvdA): Dank voor alle reacties. Voor een deel overigens ook door de mensen die ook in de commissie zaten. Dat maakt het misschien wel extra leuk, want jullie kunnen het nog, en misschien wat beter, vertellen dan ik dat kan. We hebben met elkaar gewerkt aan deze 1395 uitgangspunten, deze tien uitgangspunten. We hebben – dat zei ik ook in de commissie al – alle zinnen drie keer door de molen gehaald en ieder woord tegen het licht gehouden en uiteindelijk zijn we hier met elkaar op uitgekomen. Belangrijk wat ons betreft, die uitgangspunten, omdat ze – het is al net al even genoemd – burgers houvast bieden – waar staat die provincie nou eigenlijk voor; wat mogen we verwachten als het gaat om participatie – het biedt het bestuur en de 1400 ambtenarij houvast – waar moeten we nou rekening mee houden als we ons participatietraject gaan inrichten – en het biedt ook ons als volksvertegenwoordigers houvast als het gaat om onze controlerende taak – hoe mogen we straks- Die uitgangspunten helpen erbij om te kijken: is het participatietraject ook zo ingericht als we met elkaar in de uitgangspunten hebben afgesproken. Dus dat is een winst, denk ik, als we dit allemaal op goede manier met elkaar doen en een hele 1405 stap vooruit. Zijn we er dan? Nee. Dat is terecht door een groot aantal van jullie al gezegd. Want we hebben afgesproken: we gaan eerst met elkaar vaststellen, het wat – en dat zijn deze uitgangspunten – en vervolgens gaan we nog met elkaar nadenken over het hoe: hoe gaan we dat precies doen? En de eerste bijeenkomst is 26 september, als we met elkaar verder nadenken over de instrumenten die je daar eventueel voor zou kunnen inzetten. Wat zijn daar de voordelen van? 1410 De nadelen? Op welk moment? En dan komt alles wellicht ook weer langs en dat leidt nog weer tot een advies richting het presidium daarover. Het is vervolgens weer aan u, aan de politiek zeg ik maar even, om er iets mee te doen. Dank dus voor alle woorden en steun. We zijn onderweg en we zijn er nog niet, maar we gaan vrolijk door.

Een paar opmerkingen die zijn gemaakt. Allereerst de SP met de motie die is ingediend. Ook ik herken daar heel veel in van punten die we denk ik met elkaar allemaal erg belangrijk vinden. Ik denk dat dat ook punten zijn die in de commissie, zoals we met elkaar bezig geweest zijn, ja, 1415 uitgangspunt geweest zijn. Ik heb zelf de indruk dat als je naar de uitgangspunten kijkt, dat die met- Ja, ik zie daar bijna zal ik maar zeggen uw aandachtspunten doorheen. Dus ik denk, als ik in 1420 het vak hiernaast mij had gezeten en ik was een gedeputeerde geweest, dan had ik nu twee dingen kunnen doen. Ik had kunnen zeggen, ja, volgens mij is het overbodig. Of ik had kunnen zeggen, het is een steun in de rug. Dat zijn meestal de twee smaken die er daar zijn al naar gelang je pet op dat moment staat. Ik ben geen gedeputeerde. Ik laat die afweging aan u. Maar ik heb zelf de indruk dat als je kijkt naar wat er hier nu ligt aan uitgangspunten zal ik maar zeggen, 1425 dat de intenties waarmee we dat gedaan hebben en datgene wat we willen bereiken, niet heel veel afwijken van hetgeen wat u terecht in uw motie aanhaalt als het gaat om een aantal zorgpunten. Want – laat ik dat dan nog een keer wel expliciet zeggen – wij vinden het nadrukkelijk belangrijk dat we iedereen in Noord-Holland zo goed mogelijk betrekken bij de zaken die we als provincie doen. Zowel de mensen die de weg wel weten te vinden en misschien 1430 tien keer meedoen aan het participatietraject, als juist ook de andere mensen voor wie die besluitvorming even belangrijk is, maar die we op wat voor manier, om wat voor reden dan ook, nu niet weten te bereiken. Het is voor ons belangrijk dat we iedereen bereiken; niemand uitgezonderd. En daar gaan we ons best voor doen.

Voorzitter, als het gaat om Forum voor Democratie, vind ik lastig om daarop te antwoorden, zeker daar waar het filosofische beschouwingen betreft over ons democratisch stelsel, zal ik 1435 maar zeggen, hoe dat nou precies- Ja, dat is niet aan ons. Althans, niet aan mij. Wij hebben geprobeerd om te kijken, uitgaande van de situatie zoals we hier met elkaar werken, hoe je op een zo goed mogelijke manier participatie vormgeeft. Als het gaat om het concrete voorstel wat gedaan werd van, je zou ‘de politiek’ moeten vervangen door ‘het bestuur’ of ‘de provincie’, ja, ik 1440 denk niet dat dat terecht is, want dat zijn twee verschillende dingen. Wij zijn allemaal als volksvertegenwoordiger gekozen en maken deel uit van een politieke partij. Dus op het moment dat een participatietraject heeft plaatsgevonden, nemen we alles wat daaruit naar voren komt mee in onze politieke fracties. We maken een afweging. Vervolgens komen wij hier in Provinciale 1445 Staten en gaan we met elkaar het politieke debat aan. En dat leidt tot een besluit waar ook het bestuur zal ik maar zeggen voor de rest mee aan het werk gaat. Dus volgens mij staat het correct geformuleerd en dat onderscheid zou je dus niet moeten maken en voegt dat niks toe. En daar

1450 waar het het referendum betreft: ik kan niet zo snel vinden waar nou in die uitgangspunten over het referendum gesproken wordt. Er wordt geen enkel instrument besproken. Ik kom terug op mijn allereerste opmerking: wij hebben ons geconcentreerd op het wat en gaan vervolgens naar denken met elkaar over het hoe, waarbij opgemerkt dat we over het referendum ook nog eens een keer een apart trajectje hebben lopen met elkaar. Zo is het gegaan.

1455 Dan zijn er nog voor de rest een aantal mensen die vooral ondersteunende opmerkingen hebben gemaakt en hebben aangegeven wat voor hun dan nog een keer belangrijk is in de uitgangspunten die we met elkaar hebben vastgesteld. Dank daarvoor. Ook ik kijk uit naar het vervolgtraject.

1460 Mevrouw Van Soest heeft nog terecht gevraagd om speciale aandacht voor de communicatie. Nou, dat lijkt me een goed punt van aandacht, wat we ook zeker mee zullen nemen in het vervolg.

Al met al zou ik zeggen: mooie eerste stap. Moedig voorwaarts.

1465 De **VOORZITTER**: Dan geef ik graag ook nog het woord aan de commissaris van de Koning, de heer Van Dijk, om te reageren op het hetgeen gezegd is en ook voor de advisering op de motie, de ingediende motie. Commissaris Van Dijk, gaat uw gang.

1470 Commissaris **VAN DIJK**: Ik vond het even wat verwarrend. Ik denk dat mevrouw Vastenhouw gelijk had toen ze zei dat ze bij de commissie, de werkgroep moet ik zeggen, altijd aanwezig is geweest, nagenoeg altijd, maar niet bij de commissie EFB. En volgens mij was de SP niet bij de werkgroep aangesloten, maar wel bij de commissie. En daar zit precies ook, denk ik, de angel die wringt. Ik denk dat de voorzitter van de werkgroep dat goed heeft uitgelegd. Het woord
1475 referendum staat niet in het stuk, maar ik had ook graag misschien wat meer van de opmerkingen van mevrouw Vastenhouw tijdens die werkgroep dan willen horen, want ik was juist heel trots op het feit dat er zo'n brede vertegenwoordiging van uw Staten aan die werkgroep heeft deelgenomen. We hebben tot, nou, eigenlijk wel zeer grote diepgang ieder woord gewogen. Ik sluit daarbij aan bij de beantwoording, zoals juist door de voorzitter gedaan.

1480 Dat brengt mij op de motie van de SP. Ik ben wel onderdeel van het college, ook van GS, en het is een overbodige motie. Want als je in die werkgroep ook de discussies hoe een en ander tot stand is gekomen, hebt beluisterd en aan deel hebt genomen, dan sluit ik me geheel aan bij de conclusie van de voorzitter van de werkgroep. En dat betekent dus dat die echt overbodig is. En
1485 dat we, kijkend naar hoe zich dat nu ontvouwd in de werkwijze voor onze ambtenaren, dan ziet u dat daar heel breed ook een set aan vragen is ontwikkeld. Die is dynamisch. Die zal zeker niet stoppen. En waarbij het wat en waarom we willen participeren een heel belangrijk aandeel krijgt en ook dat iedereen kan mee participeren, omdat het proces van luisteren, praten en beslissen uiteindelijk een proces is waarbij we onze inwoners willen betrekken. Daarbij geef ik dus aan dat wat mij betreft het een overbodige motie is en die voegt dus niks toe.

1490 En ten aanzien van de opmerkingen van mevrouw Vastenhouw, ja, ben ik eigenlijk een beetje de draad kwijtgeraakt, omdat het eigenlijk opmerkingen zijn die wellicht in de werkgroep hadden moeten worden geplaatst, maar in ieder geval nu een indruk wekken dat dit stuk over iets gaat waar het niet over gaat, want – precies wat de voorzitter zei – de instrumenten die voortkomen
1495 uit de uitgangspunten van participatie in de provincie Noord-Holland zullen nog nader worden besproken en zullen nader worden uitgewerkt.

1500 De **VOORZITTER**: Dank u wel voor deze beantwoording. Dan is natuurlijk de vraag aan de Staten of er behoefte is aan een tweede termijn. Ja, dat is het geval. Dan ga ik weer dezelfde volgorde hanteren. Dus als eerste komt dan mevrouw De Groot aan de beurt, van de SP. Gaat uw gang.

1505 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Nou, voorzitter, het is niet een echte eerste termijn, maar ik heb begrepen dat de inhoud van onze motie goed is aangekomen bij de werkgroep, zowel bij het bestuur en dat onze zorgen, die wij met uw gedeeld hebben, nu in elk geval onder de aandacht zijn en onder de aandacht blijven. En daarom houden wij onze motie aan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dus de motie wordt aangehouden. Nummer 177 was dat. Ja. Dus die is aangehouden.

1510 Is er vanuit een andere partijen nog behoefte aan een tweede termijn? Ja, meneer Dessing van Forum voor Democratie. Mevrouw Vastenhouw is niet meer aanwezig. Dus u spreekt nu namens Forum in tweede termijn. Gaat uw gang.

1515 De heer **DESSING** (FvD): Ja, voorzitter, dank u wel en ook dank aan de Staten voor de flexibiliteit en excuus voor de verwarring in de speech. En ik probeer om een beetje wat orde terug te krijgen in onze bijdrage. Dus wat ik wat ik eigenlijk zou willen zeggen- Want er werd verzocht ook om, omdat we eigenlijk dus eerder die bijdrage hadden moeten doen en ook die inhoudelijke wijziging via een amendement hadden moeten indienen- Excuses dat we dat niet hebben gedaan. Ik ga dat alsnog doen. Op dit moment wordt het amendement nog verwerkt. Maar ik wil u wel
1520 graag het amendement voorlezen wat we doen, omdat we daarmee eigenlijk een duiding geven van wat onze bedoeling was. Namelijk om dit verhaal net iets meer te depolitiseren. En dan gaat het om de uitgangspunten van punt acht, de eerste zin. Daar staat 'na een participatietraject besluit meestal het bestuur of de politiek'; het is net al genoemd. Onze suggestie zou zijn om die zin te vervangen door 'na een participatietraject besluit meestal GS of PS'. Dan haal je het
1525 politieke uit het verhaal en dan hou je de context van die inderdaad zorgvuldig gewogen woorden, die in de Commissie zijn afgestemd en waar ik ook een van de bijeenkomsten heb vervangen en waar ik mevrouw Vastenhouw heb vervangen. Dus ik ben daarbij aanwezig geweest. Dus dat zou ons voorstel zijn.

1530 En dan nog even over instrumenten. Gehoord de beraadslaging kan ik u deze PS en ook de voorzitter alleen maar gelijk geven dat die instrumenten inderdaad niet worden benoemd. Dus op dat punt zullen we verder geen amendement indienen. Tot zover deze bijdrage. Dank u wel.

1535 De **VOORZITTER**: Ik heb nog een vraag aan u, want u zegt, wij zullen die amendementen nog wel indienen. Dat dient dan tijdens de beraadslaging van dit punt te gebeuren. U kunt een schorsing verzoeken om dat voor elkaar te krijgen. Doet u dat bij deze? Vijf minuten?

1540 De heer **DESSING** (FvD): Ja, dan zou ik graag vijf minuten willen. Even checken of de printer al werkt zo.

De **VOORZITTER**: Dat is goed. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voor de flexibiliteit.

1545 *Schorsing 14.54 tot 15.05 uur.*

1550 De **VOORZITTER**: Goed, ik heropen de vergadering. Wij zijn aanbeland bij agendapunt 8a. We hebben het over burgerparticipatie, de uitgangspunten, geformuleerd door de werkgroep. Wij zijn even geschorst tijdens de spreektijd van Forum van de heer Dessing, zodat hij de gelegenheid had een amendement op te stellen. Meneer Dessing, dat mag u voorlezen. Gaat uw gang.

1555 De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel, voorzitter. Nogmaals, dank voor de coulance. Amendement. Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 19 september 2022 ter behandeling van het Statenstuk Uitgangspunten voor participatie van de provincie Noord-Holland inzake ontwerpbesluit 43-2022. Besluiten in bovengenoemde regeling, verordening, ontwerpbesluit één bij uitgangspunt 8 bij de eerste zin: daarom zorgen politiek bestuur en ambtelijke organisatie ervoor dat zij voldoen aan de- Ik zie dat hier een fout is gemaakt. Ach, nee. Excuus. Dit is compleet fout gegaan.

1560 De **VOORZITTER**: Zullen we voor twee minuten nog schorsen? Ja, ik denk dat we dat even moeten doen. Wij gaan heel kort schorsen. Dus blijft u vooral zitten. Ik schors voor twee minuten.

Schorsing 15.06 tot 15.07 uur.

1565 De **VOORZITTER**: Meneer Dessing, wacht u even? Want ik heropen dan de vergadering weer. Dus neemt u allen plaats. Agendapunt 8a en de heer Dessing van Forum is aan het woord in tweede termijn. Gaat uw gang.

1570 De heer **DESSING** (FvD): Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 19 september ter behandeling van Statenstuk Uitgangspunten voor participatie in de provincie Noord-Holland. En dan gaat het inderdaad over de voordracht zelf, die dan geamendeerd moeten worden. Besluiten in bovengenoemde regeling bij punt twee de zin: 'daarom zorgen politiek
1575 participatie die Noord-Holland mogelijk maakt' te vervangen door 'daarom zorgen GS en PS ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt'. En dat was hem.

1580 De **VOORZITTER**: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Dat was ook het einde van uw bijdrage in tweede termijn.

Amendement 59-19 september 2022

Wijziging politiek en bestuur in GS en PS

1585

Voorstel tot wijziging van de Voordracht Burgerparticipatie, door de voorzitter naar de vorm geschikt bevonden om daarin direct te worden opgenomen.

1590 *Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 19 september 2022 ter behandeling van statenstuk Uitgangspunten voor participatie van de provincie Noord-Holland, inzake ontwerpbesluit 43-2022*

Besluiten

In bovengenoemde regeling/verordening/ontwerpbesluit

1. bij punt 2, de zin

1595 *"Daarom zorgen politiek, bestuur en ambtelijke organisatie ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt"*

Te vervangen door:

Daarom zorgen GS en PS ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt.

1600 *En gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Johan Dessing (Forum voor Democratie)

1605 De **VOORZITTER**: Dan ga ik kijken of er nog andere sprekers zijn in deze termijn. Het CDA niet. Nee. Even kijken. Niemand. Dan denk ik dat we aan het einde zijn gekomen van de tweede termijn aan de Staten. Dus dan ga ik opnieuw graag het woord geven aan de voorzitter van de werkgroep Burgerparticipatie. Dat is de heer Leerink. En daarna kom ik bij de commissaris van de Koning. Nu eerst de heer Leerink. Gaat uw gang.

1610 De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, voorzitter, even over het over het amendement wat door Forum is ingediend. Hoewel we snappen, zal ik maar zeggen, dat Forum graag zoveel mogelijk
1615 duidelijkheid zou bieden, zouden we met deze formulering, zoals u hem voorstelt een en ander toch teveel verengen, omdat we ook participatieverbanden aangaan met gemeenten, waterschappen, et cetera. Het is niet altijd PS of GS. Dus om ons daarom hier in de
1620 uitgangspunten op vast te leggen, ja, daar zouden we ons mee op een verkeerde manier vastleggen en te veel verengen. Ik denk wel dat het een goed idee is om, daar waar het concrete situaties betreft, in de communicatie in ieder geval zoveel duidelijk mogelijk te maken wie in
deze het besluit gaat nemen. Dat moet voor iedereen wel helder zijn. Dat zal de ene keer PS zijn, de andere keer GS en misschien de andere keer een gemeente. Dus dat zou ons idee zijn. Laat
het in de uitgangspunten staan zoals het is, maar probeer in de communicatie, als het gaat om
heel praktische participatietrajecten, wel zo concreet mogelijk aan te geven wie de knoop
uiteindelijk zal doorhakken.

1625 De **VOORZITTER**: Dan nodig ik uit- Nee, de commissaris zegt: hiermee is het afgedaan. Dank u wel. Dan betekent dat dat we aan het einde van deze vergadering zullen stemmen over zowel natuurlijk voordracht 43 van de werkgroep Burgerparticipatie en over het amendement 59 zojuist ingediend door Forum en moties 177, zoals ook al benoemd, is aangehouden.

1630 Dan geef ik graag ook weer deze stoel terug aan de eigenaar, als ik het zo mag zeggen. Dat is de commissaris van de Koning. Dus dat betekent dat wij even een voorzitterswissel doen. Dat is geen schorsing. Wij wisselen heel snel.

Voorzitter: de heer Van Dijk.

1635 **9b. Vragenuur.**

De **VOORZITTER**: Aan de orde is nu het vragenuur, agendapunt 9b. er zijn geen interrupties toegestaan conform ons reglement. Even voor de spreektijden: eerste termijn voor Provinciale Staten drie minuten en voor Gedeputeerde Staten ook drie minuten; en voor tweede termijn voor Provinciale Staten één minuut en voor Gedeputeerde Staten ook één minuut. En uiteraard, zoals u weet, kunnen eventuele overige vragenstellers in het tweede termijn ook nog een minuutje krijgen. Maar dan geef ik als eerste de fractie van het CDA het woord, mevrouw Koning, die vragen heeft ingediend inzake de visserij.

1645 Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Gedeputeerde en Statenleden, de vissers in Noord-Holland zijn in grote nood. Ze zien bijna geen mogelijkheid meer om hun bedrijf voort te zetten. Hun visgronden worden vol gezet met windmolens. Ze raken visgronden kwijt door Brexit en door allerlei extra eisen rond natuurgebieden. Op Texel dreigen zeven van de acht zeevissers te moeten stoppen. In Den Helder dreigen alle vissers te moeten stoppen en op Wieringen blijven er
1650 mogelijk nog twee vissers over. Ook in andere vissersdorpen in Noord-Holland is dezelfde sanering gaande. Daarnaast moet de garnalenvissers, die volgens bestaand gebruik al jarenlang op garnalen vissen, nu nieuwe natuurvergunningen aanvragen. Het CDA maakt zich zorgen om vissersfamilies die in grote nood verkeren. Daarnaast maken wij ons zorgen over de voedselvoorziening, het verdwijnen van cultuur en de vitaliteit van platteland en vissersdorpen.

1655 Ook toeleverende en verwerkende bedrijven in de visserijsector hebben het zwaar. Wij hebben daarover de volgende vragen. 1, is GS op de hoogte van de grote nood in de visserijsector? 2, kan GS van betekenis zijn het ondersteunen van visserij bij het verkrijgen van vergunningen? De visserij bestaat namelijk al decennialang en is geen nieuwe activiteit. 3, ziet GS het belang van
1660 behoud van de visserijsector in Noord-Holland en behoud van cultuur en de vitaliteit van onze vissersdorpen? 4, houdt GS bij natuurbeleid, dat invloed heeft op de visserij, rekening met een balans tussen realiseren van natuur en behoud van de voedselvoorziening? 5, is GS bereid om met de visserijsector te praten om te vernemen waar ondersteuning mogelijk is?

1665 De **VOORZITTER**: Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Zaal voor het beantwoorden van de vragen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik ben op de hoogte van de situatie in de visserijsector. Ik ben vorige week donderdag op werkbezoek geweest aan de visafslag in Den Oever en toen ben ik onder andere
1670 bijgepraat over de situatie die u ook beschrijft in deze vragen. Wat ik daar ook heb gehoord, is dat ook vooral- Het gaat natuurlijk om een vrijwillige saneringsregeling van het Rijk, waarvoor de vissers zich aanmelden. Die hebben zich inderdaad massaal aangemeld. De redenen daarvoor zijn, naast de redenen die u noemt in de vragen, ook vooral de zeer hoge brandstofprijzen en de Brexit. Dat wordt aangegeven door de sector dat dat de belangrijkste overwegingen zijn om zich
1675 aan te melden. En ik vind het ook wel belangrijk om te zeggen dat het Rijk ook de vissers, die zich aanmelden voor deze saneringsregeling, ook goed financieel compenseert. Er is veel geld vrijgemaakt uit het Noordzeeakkoord, maar ook uit het Brexit Adjustment Fund.

Vraag twee is, kunnen wij ondersteunen bij de vergunningverlening? Dat kunnen wij niet, omdat
1680 de vergunningen voor visserij op zee worden afgegeven door het Rijk.

Vraag drie is, ziet GS het belang van behoud van de visserijsector? Zeker. Maar de visserijsector staat wel voor een enorme duurzaamheidsopgave. Dus wij zien dat behoud wel, maar dan wel op
1685 een andere manier. Om die reden doen we ook mee aan het Bestuurlijk Platform Visserij. Daar gaan we donderdag ook weer in gesprek over deze situatie en hebben wij onder andere ook leader subsidies, ook Europese subsidies met cofinanciering, die onder andere ten goede komen ook voor het behoud van ook de historie rondom de visserijsector. Toen ik in Den Oever was, heb ik daar ook Havenwood bekeken. Dat is zo'n project waar we ook cofinanciering voor hebben
1690 gegeven.

Houden wij bij natuurbeleid, invloed op de balans tussen natuur en voedselvoorziening? Ook hiervoor geldt natuurlijk weer dat die vergunningen worden afgegeven door het Rijk. Dus dat dat

primair een taak is voor het Rijk, althans op zee. Bij de IJsselmeervisserij hebben we daar een iets grotere rol.

1695

Vraag vijf, is GS bereid om met de visserijsector te praten? Dat ben ik zeker. Sterker nog, toen ik daar donderdag was, heb ik ook aan Pim de Visser aangeboden om snel met hem en de sector in gesprek te gaan over wat wij kunnen doen, ook richting het Rijk. Ja, hij heet Pim de Visser. Ja. Dat was hem, denk ik.

1700

De **VOORZITTER**: Ik kijk even of de vragensteller nog nadere vragen wil stellen. Het woord is aan mevrouw Koning van het CDA.

1705

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dank voor deze terugkoppeling. Dan nog wel de vraag: als u bij de IJsselmeervisssers meer kan betekenen, kunt u ons dan op een later moment ook laten weten hoe u daarmee omgaat? En ja, ook hoe in die ondersteuning en de vervolggesprekken, hoe dat verder gaat. Dat u ons daarvan op de hoogte houdt graag.

1710

Gedeputeerde **ZAAL**: Ten aanzien van het IJsselmeer zijn wij al langer met verschillende stakeholders in gesprek over de verduurzaming van de IJsselmeervisserij. Misschien is het goed om u daar op een ander moment nog eens over bij te praten wat de stand van zaken daar daarvan is.

1715

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere Statenleden die hier een vraag over willen stellen? Zo niet, dan dank ik de gedeputeerde.

10. Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

1720

De **VOORZITTER**: Dan gaan we over naar het volgende agendapunt. Dat is de motivering in antwoord op de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De eerste motie is motie 169, ingediend door Liberaal Noord-Holland, ChristenUnie en DENK met als titel Opschorten taaleis voor chauffeurs. Ik geef het woord aan gedeputeerde Olthof.

1725

Gedeputeerde **OLTHOF**: Deze motie wil ik ontraden. Niet, omdat ik het er niet mee eens ben, maar omdat deze motie wat te kort door de bocht is. Daar wordt de indruk gewekt dat de taaleis het enige is waar iemand aan moet voldoen. Er zijn meer eisen. Dus wat ik op dit moment aan het doen ben: we zijn in gesprek met Transdev onder andere over uiteindelijk het gebrek aan personeel en dan zullen we het punt inbrengen van 'wat is er mogelijk inderdaad met deze misschien nieuwe Noord-Hollanders'; en kunnen zij een plek krijgen bij het opvullen van die vacatures? Dat gaat verder dan de taaleis. De taaleis is er een van overigens. Daar hebben we al de bevoegdheid om daar tijdelijk van af te wijken. Dus ik raad de motie niet af, omdat ik het er niet mee eens ben, maar omdat die te kort door de bocht is en de indruk wekt alsof de taaleis voldoende is. Nou, dat is niet zo. Dus ik ga het gesprek aan om eigenlijk alle punten waar ze aan moeten voldoen, om die te bespreken met Transdev.

1735

De **VOORZITTER**: De volgende motie is de motie-

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal Noord-Holland): Voorzitter.

1740

De **VOORZITTER**: U heeft een ordevoorstel?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal Noord-Holland): Nee, er stond een tweede punt in de motie over terugkoppeling naar de Staten. Of misschien de gedeputeerde daar ook iets over kan zeggen.

1745

De **VOORZITTER**: Nou, ik weet niet of u daar nog wat over zou willen zeggen, maar in principe hebben we geen discussie over dit stuk, maar als er een vraag in staat die niet beantwoord is, dan kunt u ter verduidelijking-

1750

Gedeputeerde **OLTHOF**: Uiteraard zal ik over het gesprek wat we hebben gehad, zal ik de Staten informeren.

De **VOORZITTER**: 170, met als titel Haalbaarheid planning groen staal, ingediend door de VVD, D66, GroenLinks, PvdA, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, DENK en JA21. Ik neem aan ook gedeputeerde Olthof, die hier met advies zal komen.

1755

Gedeputeerde **OLTHOF**: Deze motie zie ik als een ondersteuning van het beleid waar we met zijn allen mee bezig zijn en laat ik dan ook vol vertrouwen deze motie aan de Staten, aan het oordeel van de Staten hierover. Ik wil er twee kanttekeningen bij plaatsen. Bij de derde bullet wordt gewezen uiteindelijk naar een uitgestelde uitkomst van het emissieonderzoek. De laatste zin.

1760

Daarmee wordt bedoeld het onderzoek wat Tata zelf doet uiteindelijk naar de nieuwe fabriek en de uitstoot van stoffen daarvan. Dus dat ter verduidelijking, omdat er namelijk meer onderzoeken lopen. En bij de laatste bullet wil ik de kanttekening plaatsen – het staat er niet, maar die indruk kan gewekt worden – op het moment dat er een vergunning aangevraagd wordt, heb ik niet de bevoegdheid om die aan te houden. Die moeten we dan in behandeling nemen.

1765

Dus ik kan zelf niet uiteindelijk ervoor kiezen om iets op te schorten of aan te houden. Dan moeten we die gewoon in behandeling nemen. Neemt niet weg dat we in ieder geval bij de staatssecretaris en Tata erop aan zullen dringen om in ieder geval dit zo snel mogelijk op te pakken.

1770

De **VOORZITTER**: Dan ben ik bij een motie 171 met als titel Help sportverenigingen en accommodaties met stijgende energielasten, ingediend door Liberaal Noord-Holland, de PvdA, GroenLinks, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, DENK en JA21. Gedeputeerde Kocken.

1775

Gedeputeerde **KOCKEN**: Voorzitter, ja, ik begrijp in ieder geval heel goed het signaal wat hier door de Staten wordt afgegeven en ik denk dat ik eigenlijk het liefst het volgende zou willen voorstellen. Deze regeling is al twee keer opengesteld en is ook vrij snel volgelopen. We waren er eigenlijk al mee bezig om het budget van volgend jaar naar dit jaar te halen, zodat de gang die er nu in zit, vastgehouden kan worden. Er loopt ook een evaluatie op dit moment. En ik wil u eigenlijk voorstellen, ik hoor heel goed wat u zegt, maar laat ik bij u terugkomen op het moment dat we aan de bodem van de volgende toe zijn. Dan kunnen we met elkaar bekijken of het dan ook echt nog nodig, nuttig, wenselijk is om nog verder op te hogen. Want als u mij dit meegeeft, er staat ook geen bedrag in, maar dan is een beetje onduidelijk wat ik erin zou moeten storten. En daar willen we het misschien nog even met elkaar over hebben als we iets meer zicht hebben op hoe groot daar nog vraag naar is.

1785

De **VOORZITTER**: Nee, geen- Sorry, spijt me. Motie Vreemd, we kunnen daar helaas geen debat over voeren. Nee. Dat hebben we zo met elkaar afgesproken.

1790

Dan zijn we bij motie 172. Titel is De Bonte Piet. Die is ingediend door de PvdA, Partij voor de Dieren, GroenLinks, CDA en de SP. Gedeputeerde Zaal.

1795

Gedeputeerde **ZAAL**: U weet inmiddels wel hoe belangrijk de provincie Noord-Holland de werkzaamheden van de wildopvangcentra vindt. We zijn met zijn allen verantwoordelijk voor het opvangen en het verzorgen van dieren in nood en ik ben heel erg blij dat deze opvangcentra dat werk van ons allen doen, omdat wij daar individueel ook zelf niet voor kunnen zorgen. Daarom hebben wij natuurlijk in deze collegeperiode ook geld vrijgemaakt voor de opvangcentra. En daar wordt nu een extra verzoek voor gedaan voor een bedrag van tienduizend euro. Financieel en technisch kan dat, maar ik wil wel benadrukken dat dit echt een situatie van 'nood breekt wet' is, omdat er een dierenopvangcentrum in Den Helder gesloten is en een ander dat zou moeten opvangen. En ik wil ook wel meegeven dat ten aanzien van het bedrag het wel echt moet gaan om de kosten die De Bonte Piet extra maakt voor de sluiting van Den Helder. Daar is een eerste raming voor aangeleverd. Die gaan wij even goed bestuderen. Daar zal misschien een gesprek over volgen met De Bonte Piet, maar het gaat wel echt wat mij betreft om daadwerkelijke kosten en niet zomaar om een bedrag van tienduizend euro. Maar ik ben bereid om, mocht de motie worden aangenomen – want ik laat hem aan de Staten – dan ga ik dat gesprek voeren en zo nodig zal ik die middelen ook vrij maken in de portefeuille. Dus het advies aan de Staten is- De vraag is aan u: wilt u dit budget vrijmaken voor dit doel, dan kan dat. Maar ik laat het aan u om te bepalen of dat wenselijk is of niet.

1800

1805

1810

De **VOORZITTER**: Dan ga ik heel even naar motie 174. Titel is Extra inzet op besparing van energiegebruik door de provincie. Indieners zijn ChristenUnie, Partij voor de Dieren, D66, DENK, 50PLUS, SP, JA21, CDA, PvdA en Partij van de Ouderen. Het woord staan gedeputeerde Stigter.

1815

Gedeputeerde **STIGTER**: Dat is een motie, er zaten dus een aantal van mijn collega's in, waaronder mevrouw Kocken van de interne organisatie. Zoals u wellicht weet, zijn wij vanuit de provincie actief bezig met het inventariseren rondom energiebesparing richting de gebouwde

1820 omgeving of richting de bedrijven. En evenzeer geldt dat voor onze eigen organisatie. Dit voorjaar hebben we al in het licht van de stijgende gasprijzen eigenlijk al de temperatuur omlaag gebracht naar negentien graden, net als in veel andere overheidsorganisaties. In eerste instantie ging het om de bestaande gebouwen. We hebben gekeken of dat ook voor de nieuwbouw, waarin gebruik wordt gemaakt van warmte-koudeopslag, ook mogelijk is. Dat is mogelijk blijkt nu. Dus dat gaan we daar ook doen. En hetzelfde geldt voor slimme belichtingen, meer met sensoren. Dus dat is een traject wat al loopt. Het grootste onderdeel van energiegebruik van de provincie, dat zit hem niet zozeer in de gebouwen, maar dat is meer wat je buiten kunt zien rondom de

1825 wegen, belichting. En daarvoor zijn we nu aan het inventariseren welke mogelijkheden daar nog bestaan. Dat zit hem met name in de verlichting. En op vrij korte termijn kunnen we u hierover informeren wat nu ons beeld is. Maar we zien in ieder geval wat mogelijkheden tot verder besparing. Geen gas, maar wel elektriciteit.

1830 De **VOORZITTER**: Ik zal zelf nu motie 173 en motie 175 voorzien van commentaar.

1835 Allereerst motie 173 ingediend door Forum voor Democratie en de Partij voor de Vrijheid. Ja, die wil ik ontraden. De komst van een aanmeldcentrum is in beginsel een verantwoordelijkheid van het Rijk en de gemeente waar het centrum eventueel zou komen. Eerder hebben wij bij u al aangegeven aan uw Staten dat wij bereid zijn hem ook als provincie eigen gronden en gebouwen in beeld te brengen ten behoeve van asielopvang en huisvesting van vergunninghouders. En wij kunnen dus derhalve het dictum van deze motie niet onderschrijven en ontraden deze dan ook.

1840 Dan motie 175, ingediend door GroenLinks. Die motie is naar mijn idee overbodig. Zoals eerder aangegeven zijn we bereid als provincie eigen provinciale gronden en gebouwen in beeld te brengen ten behoeve van asielopvang en huisvesting van vergunninghouders. We hebben ook locaties gedetecteerd in de gemeente Heemstede, Hoorn, Medemblik, Haarlem. Die zijn mogelijk kansrijk, zeg ik met name. Daar vindt nu overleg plaats met genoemde gemeenten. Zodra hier meer informatie over is, dan zullen we uiteraard uw Staten daarover informeren.

1845 En dan zijn we toegekomen aan agendapunt- Mevrouw Van Soest, ja, ik vergeet u. Motie 176 met als titel Opcenten en voedselbanken, de Noord-Hollanders die in het nauw zijn, geholpen worden. Het woord is aan mevrouw Van Soest.

1850 Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik denk dat u mijn antwoord op de motie wilt horen.

1855 De **VOORZITTER**: Ik ben helemaal de kluts kwijt. Het gaat over de motie Vreemd aan de Orde van de Dag, gediend door de Partij van de Ouderen, met als titel Motie Vreemd opcenten voedselbank, de Noord-Hollander in het nauw, die help je nu. Het woord is aan gedeputeerde Kocken.

1860 Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja, deze motie ontraad ik eigenlijk vooral, om het heel simpel te zeggen, omdat er geen dekking is. Er wordt hier wel in de overwegingen vastgesteld dat er wel geld richting de provincie komt. Dat klopt op zich tot op zekere hoogte, maar dat is dus juist om een gat wat wij voorzagen enigszins te dichten. Dus het is niet dat we nu een kleine dertig miljoen nog extra hebben waar we nog even van kunnen bedenken: wat zouden we daar allemaal mee willen doen?. Dus vier miljoen aan de voedselbanken te besteden: als u dat echt zou willen, dan moet u mij wel aanwijzen waar ik dat geld vandaan zou moeten halen. Waar het nu is aangewezen, daar ligt het niet. Dus ik vrees dat ik dat niet kan steunen.

1865 De **VOORZITTER**: Dan komen we nu wel toe aan agendapunt 11 en dat is de gebundelde stemming van alle moties. Ik kijk even of er behoefte is nog aan een schorsing voordat we gaan stemmen. Ja, het is nu 15.30 uur. Tien minuten? Tien minuten schorsing.

1870 *Schorsing 15.30 tot 15.43 uur.*

11. Indien aan de orde: gebundelde stemming van ingediende motie(s), amendement(en) en voordracht(en).

1875 De **VOORZITTER**: Dames en heren, mag ik de Statenleden verzoeken weer te gaan zitten, zodat wij ook kunnen bepalen hoeveel geldige stemmen wij kunnen uitbrengen. Vooralsnog hebben wij drie afwezige Statenleden. Dus dat betekent dat wij 52 geldige stemmen kunnen uitbrengen,

- 1880 maar ik zie nog een paar lege stoelen van mensen waarvan ik zeker weet dat zij er wel zijn. Als u zich aangesproken voelt, mag u gaan zitten. Even kijken. Ja, de heer Van den Berg is er ook.
- 1885 Dan zijn we aanbeland bij agendapunt 11. Als eerste gaan wij in stemming brengen de moties Vreemd aan de Orde van de Dag die vandaag zijn ingediend en daarna zijn toegelicht door het college.
- 1890 En aan de orde is nu de stemming over de motie Vreemd, nummer 169, ingediend door Liberaal, Noord-Holland en de ChristenUnie, maar ook door DENK. Verlangt iemand een hoofdelijke stemming? Ja, mevrouw van Geffen.
- 1890 Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal Noord-Holland): Ja, ik spreek mede namens de ChristenUnie en DENK. Wij zijn blij met de toezegging van de gedeputeerde en we trekken de motie graag in.
- De **VOORZITTER**: Motie 169 is ingetrokken.
- 1895 *Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 169 'Opschorten taaleis voor chauffeurs' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen.*
- De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 170. De heer Carton.
- 1900 De heer **CARTON** (PvdA): Dank, voorzitter. Na overleg in de schorsing hebben we de beantwoording van de gedeputeerde aangehoord en daarin zegt ze duidelijk dat ze op dit moment al bezig zijn met de regeling en dat er een evaluatiemoment komt om gezamenlijk te kijken of extra budgetverhoging nodig is. Dus we houden de motie aan.
- 1905 De **VOORZITTER**: Motie 170. We zijn bij motie 170. Even voor alle duidelijkheid: meneer Carton, u bent voor uw beurt aan het praten.
- De heer **CARTON** (PvdA): Ik heb de nummers bij mijzelf door elkaar gehaald.
- 1910 De **VOORZITTER**: Ik begin even opnieuw.
- 1915 Motie 170 'Haalbaarheid planning Groen Staal', ingediend door VVD, D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, CDA, Partij voor de Dieren, JA21 en DENK. Wenst iemand hoofdelijke stemming, aantekening of een stemverklaring? Zo niet, dan is de stemming geopend. De stemming is gesloten.
- 1920 Motie 170 is met 47 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: Forum voor Democratie, PVV.
- De **VOORZITTER**: En dan nu komen wij motie 171 met als titel 'Help sportvereniging en -accommodaties met stijgende energielasten' Ik vermoed dat er een stemverklaring is bij de heer Carton van de PvdA.
- 1925 De heer **CARTON** (PvdA): Ja, dank, voorzitter. Herhaling. We danken GS voor het beantwoorden. We hebben in de schorsing kort overleg gehad en gedeputeerde geeft aan dat ze al bezig zijn met de regeling en dat er een evaluatiemoment komt of later nog meer nodig is. Daar wachten we op. Dus we houden de motie nu aan.
- De **VOORZITTER**: Motie 171 is daarmee aangehouden.
- 1930 *Motie 171 'Help sportverenigingen en -accommodaties met stijgende energielasten' is aangehouden.*
- De **VOORZITTER**: Dan breng ik een stemming motie 172, ingediend door Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, GroenLinks, CDA en de SP, met als titel De Bonte Piet. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst, iemand die een stemverklaring- De heer Klein van de ChristenUnie.
- 1935 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, voorzitter, er was dus een liberaal politicus die tegen Joop den Uyl riep: Sinterklaas bestaat en daar zit hij. En die gedachte kwam toch een beetje bij me op bij het voorstel voor deze eenmalige bijdrage. Ik doe niks af aan de enorme bijdrage die de medewerkers van de wildopvang leveren en de waarde daarvan, maar ik denk dat we niet op deze

- 1940 manier geld ter beschikking moeten stellen. Straks krijgen we voor allerlei individuele en specifieke gevallen moties. Wij vinden dat we beleid moeten vormgeven en niet voor individuele gevallen oplossingen gaan zoeken. Wij zullen dus tegenstemmen.
- 1945 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank u, voorzitter. Ja, wij zijn ook geen voorstander om als provincie exploitatie te financieren. Maar in dit geval maken wij een uitzondering en dat is eenmalig. Wij vinden wat De Bonte Piet doet qua opvang in Noord-Holland Noord met twee andere centra, die eigenlijk zijn omgevallen nu, zo uitzonderlijk. We noemden het eigenlijk: De Bonte Piet is te groot om het te laten omvallen. Om die reden willen wij deze motie wel steunen, maar als grote uitzondering.
- 1950 De heer **DEEN** (PVV): Ja, dank u wel, voorzitter. Het is, zoals u weet, niet onze gewoonte om voor een bonte piet te stemmen, maar in dit geval maken we een uitzondering.
- 1955 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Zijn er nog anderen die een stemverklaring over De Bonte Piet willen inbrengen? Zo niet- Of een aantekening. Dan open ik de stemming voor motie 172.
- Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 172 'De Bonte Piet', ingediend door PvdA, Partij voor de Dieren, GroenLinks, SP en CDA.
- 1960 Motie 172 is met 43 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, ChristenUnie, Liberaal Noord-Holland.
- De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming motie 173, ingediend door Forum voor Democratie en de Partij voor de Vrijheid. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand een stemverklaring? Ja, de heer Klein van de ChristenUnie.
- 1965 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, Forum voor Democratie heeft gelijk dat zich mensonterende tafereel afspelen bij aanmeldcentrum Ter Apel, maar er is echter geen instroomprobleem: de overheid heeft gefaald om op een goede manier te organiseren dat mensen die asiel willen aanvragen dat op korte termijn kunnen doen en dat door steeds de opvangcapaciteit terug te schroeven. Wat dus nodig is, is het terugbrengen van opvangcapaciteit op het niveau dat we eerder hadden. De motie van Forum voor Democratie draagt dus op geen enkele manier bij aan het oplossen van deze problemen. Bovendien neemt mijn fractie afstand van de suggestie dat de cohesie van onze steden, dorpen en buurten in het geding komt door de komst van asielzoekers. Juist gisteren is uit een onderzoek gebleken dat mensen die een azc in de buurt hebben een stuk positiever zijn dan mensen die daar geen ervaring mee hebben. Kortom, wij zullen tegen deze motie stemmen, omdat die het probleem niet oplost en een onfaire suggestie doet. In plaats daarvan steunen wij de intentie die in de andere motie is opgeroepen, waarin juist inspanning van de provincie wordt gevraagd om extra opvang te realiseren.
- 1970
- 1975
- 1980 De heer **LEERINK** (PvdA): Nou, ik zou me eigenlijk woordelijk willen aansluiten bij datgene wat de heer Klein net naar voren heeft gebracht.
- Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ik sluit mij bij de vorige twee sprekers ruimhartig en volledig aan.
- 1985 Statenlid **GIELEN** (GL): Ook ik wil me graag aansluiten bij de woorden van de heer Klein.
- De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): En dat geldt voor mij precies eender.
- 1990 De **VOORZITTER**: En wenst iemand aantekening? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 173.
- Motie 173 'Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in Noord-Holland', ingediend door Forum voor Democratie en PVV.
- 1995 Motie 173 is met 41 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, en PVV.
- 2000 De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming motie 174, ingediend door de ChristenUnie, Partij voor de Dieren, D66, DENK, 50PLUS, SP, JA21, CDA, Partij van de Arbeid en de Partij van de Ouderen, met als titel 'Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie'. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Iemand een stemverklaring? Mevrouw Van Meerten.

- 2005 Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Dank u wel, voorzitter. We hebben begrepen van de gedeputeerde dat dit staand beleid is, dat het al in gang is gezet. Wij zien derhalve deze motie als overbodig en zullen dus tegen stemmen.
- 2010 De heer **DEEN** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. Aan de ene kant van mensen verlangen dat ze elektrisch gaan autorijden, koken en verwarmen en dan tegelijkertijd oproepen om 10% minder stroom te verbruiken, aan die flauwekul doet de PVV in ieder geval niet mee. Voorzitter, dank u.
- 2015 De **VOORZITTER**: Een andere stemverklaring. Wenst iemand aantekening? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 174.
- 2015 Motie 174 'Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie', ingediend door de ChristenUnie, Partij voor de Dieren, D66, DENK, 50PLUS/Partij van de Ouderen, SP, JA21, CDA en PvdA.
Motie 174 is met 39 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, Forum voor Democratie, de PVV en liberaal Noord-Holland.
- 2020 De **VOORZITTER**: Dan gaan we de motie 175, ingediend door GroenLinks, D66, DENK, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, met als titel 'Vluchtelingenopvang'. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand een stemverklaring? Iemand aantekening?
- 2025 Motie 58 'Vluchtelingenopvang', ingediend door de GroenLinks, D66, DENK, PvdA, Partij Dieren. Motie 58 is met 32 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS/Partij van de Ouderen, Liberaal Noord-Holland.
- 2030 Dan gaan we naar de laatste motie Vreemd aan de Orde van de Dag, motie 176, ingediend door de Partij van de Ouderen. De titel is motie vreemd 'Opcenten en voedselbanken, de Noord-Hollander in het nauw, die help je nu'. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand die een stemverklaring wil afleggen? Ja, de heer Klein van de ChristenUnie.
- 2035 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, wij denken dat het heel goed is om te kijken hoe de voedselbanken ondersteund kunnen worden, maar om nu met een motie vier miljoen ter beschikking te stellen zonder daar wat beter in te verdiepen waar precies de nood zit en welke andere afwegingen we kunnen maken, vinden we iets te ver gaan. Dus we stemmen daarom tegen, terwijl het idee dat we de voedselbank ondersteunen belangrijk is.
- 2040 De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? Of een aantekening. Dan open ik de stemming voor motie 176.
- 2045 Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 176 'Opcenten en voedselbanken, de Noord-Hollander in het nauw, die help je nu', ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen.
Motie 176 is met 45 stemmen tegen en 7 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, PVV en 50PLUS/Partij van de Ouderen.
- 2050 De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over tot het in stemming brengen van het amendement en daarna de voordracht inzake uitgangspunten participatie in Noord-Holland. Dat is voordracht nummer 143. Maar voordat we dat gaan doen, breng ik eerst in stemming het amendement ingediend door Forum voor Democratie, amendement nummer 59. Is er iemand die hoofdelijke stemming- Stemverklaring? Aantekening? Zo niet, dan open ik de stemming voor het amendement 59.
- 2055 Amendement 59, ingediend door Forum voor Democratie.
Amendement 59 is met 48 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd: 1 lid van de fractie van JA21, Forum voor Democratie en 50PLUS/Partij van de Ouderen.
- 2060 De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 43, Uitgangspunten (burger)participatie in Noord-Holland. Is er iemand die hoofdelijke stemming vereist? Stemverklaring? Aantekening? Dan breng ik nu in stemming voordracht 43.
- Voordracht 43-2022 'Uitgangspunten (burger)participatie van de provincie Noord-Holland'.
Voordracht 43-2022 is unaniem aangenomen.

2065 **12. Sluiting.**

De **VOORZITTER**: En daarmee, dames en heren, zijn wij bij het einde van deze vergadering gekomen. De eerstvolgende Statenvergadering zal plaatsvinden op 10 oktober. En ik hoop u straks nog even te zien in de Johan Remkes-zaal, waar we even samen onder het genot van een hapje en een drankje met elkaar kunnen gaan delibereren over het vervolg. Ik sluit de vergadering.

Sluiting 16.00 uur

Agenda PS-vergadering –gewijzigd–

Datum	19 september 2022
Tijd	Aanvang 13:00 uur
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Toelichting	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl

- *De agenda is gewijzigd na de commissievergaderingen van EFB en M&B van 12 september jl. De voordrachten 43 en 44 gaan als hamerstuk (8a en 8b) door naar de PS-vergadering.*
- *NB: fractie SP wenst hamerstuk 8a te onthameren voor het indienen van een motie. Punt 8a zal na onthamering op 19 september op de agenda komen als punt 9a (Vragenuur wordt dan punt 9b).*

- 1   **Opening en mededelingen.**
- 2   **Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**
- 2.a   **Afscheid Statenlid fractie SP.**
- 2.b   **Beëdiging en installatie duo-commissieleden fracties SP en ChristenUnie.**
- 2.c   **Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).**
Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.
- 3.a   **Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.**
- 3.b   **Lijst geheimhouding PS.**
- 4   **Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 4 en 11 juli 2022.**
- 5   **Vaststelling Strategische Statenagenda.**
- 6   **Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
- 7   **Voortgangslijst van moties.**
- 8   **Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.**
Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.

- 8a *(wordt na onthamering agendapunt 9a)*
- 8b **Tweede Begrotingswijziging 2022.**
Voordracht 44-2022
- 9a **Burgerparticipatie; uitgangspunten voor participatie in Noord-Holland.**
Voordracht 43-2022
- 9b **Vragenuur.**
Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.
- 10 **Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.**
- 11 **Indien aan de orde: gebundelde stemming van ingediende motie(s), amendementen(n) en voordracht.**
- 12 **Sluiting.**

Spreektijdverdeling Statenvergadering van 19 september 2022

Na de commissievergaderingen van EFB en M&B d.d.12 september jl. zijn de twee bespreekpunten toegevoegd aan de Hamerstukken.

In het geval er een punt wordt onthamerd op 19 september a.s., besluit het presidium om in dat geval de spreektijdverdeling te baseren op 4 uren vergaderen:

Fractie	Spreektijd PS
GroenLinks	18 min.
VVD	14 min.
D66	14 min.
PvdA	14 min.
JA21	12 min.
CDA	10 min.
FvD	6 min.
Partij voor de Dieren	10 min.
PVV	10 min.
SP	10 min.
ChristenUnie	10 min.
50PLUS/Partij van de Ouderen	10 min.
DENK	10 min.
Fractie Baljeu	5 min.
Liberaal NH	5 min.
Totaal PS	152 min.
GS	61 min.
Technische tijd	27 min.
Totaal	240 min.

79119

AANGENOMEN

M170/19-09-2022
punt 2

> Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022.

>

> Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Motie Haalbaarheid Planning Groen Staal

Overwegende, dat:

> - de overgang naar Groen Staal productie en de daarmee samenhangende waterstoftransitie een mogelijke oplossing is voor een gezonde leefomgeving en een duurzame toekomst van de staalindustrie (Tata) in de IJmond. Het plan Groen Staal zorgt mogelijk ook voor het behoud van (technische) werkgelegenheid.

> - in de "expression of principles" wordt gesteld dat Tata meer dan evenredig haar aandeel neemt in de realisatie van het Klimaatakkoord en 5 megaton CO₂ minder zal uitstorten op jaarbasis, aldus de website van de Rijksoverheid (31 maart 2022). En dat Tata als grootste industriële uitstoter van stikstof ook stevig aan de vermindering van de stikstofuitstoot in Noord-Holland moet bijdragen. En bovenal dat zij de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen en geuroverlast substantieel moet beperken;

> - de Oekraïne oorlog en de daardoor veroorzaakte energiecrisis grootschalig op aardgas aangedreven productie nog onwenselijker heeft gemaakt.

> Constaterende, dat:

> - er behoefte is aan een duidelijk tijdspad waarin alle te nemen stappen duidelijk aangegeven worden om voor 2030 Groen Staal te produceren en de definitieve sluiting van de meest vervuilende Kookgasfabriek en Hoogoven mogelijk te maken

> - er naast de geplande productie van waterstof in het IJmond gebied zelf ook een veelvoud aan waterstof nodig is die zal moeten worden geïmporteerd per schip of aangevoerd via een landelijk netwerk van leidingen, bijvoorbeeld via Den-Helder, maar dat er nog geen duidelijkheid is hoe dit kan worden gegarandeerd;

> - Vergunningen voor DRI naar verwachting op zijn vroegst ergens in 2026 worden afgegeven waarna de bouw pas kan beginnen volgens de website van de provincie, waarbij vertraging van het verdere proces op de loer ligt;

> - De resultaatsverplichtingen, afhankelijkheden en bijbehorende tijdslijnen waaraan alle partijen (Tata, overig bedrijfsleven, gemeenten, Provincie en Rijksoverheid) zich moeten committeren (ontwerp, vergunning, financiering en uitvoering) onduidelijk zijn

> Verzoeken GS:

- Voor 1 januari 2023 Provinciale Staten te informeren over de route richting Groen Staal;
- Voor 1 januari 2023 ook de (resultaats-)verantwoordelijkheden van de provincie in deze route naar Groen Staal duidelijk te hebben en bij EZK en Tata (en overige betrokken partijen) duidelijk te maken hetzelfde van hen te verwachten, zodat voor 1 maart 2023 tot een gezamenlijke concrete integrale planning op hoofdlijnen kan worden gekomen met termijnen, deadlines en (financiële, economische, gezondheids- en milieu) consequenties, opdat duidelijk wordt hoe Tata binnen de gestelde datum van eind 2029 Groen Staal zal produceren. En hiermee rekening te houden met de uitgestelde uitkomsten van het emissie-onderzoek;
- In aanvulling op het door GS aangekondigde onderzoek naar het sluiten van de Kookgasfabriek en in navolging van het Expression of Principles er bij Tata Steel op aan te dringen de Kookgasfabriek zo spoedig mogelijk te sluiten.
- Er bij de staatssecretaris en TATA op aan te dringen dat er voordat er onomkeerbare besluiten worden genomen eerst duidelijkheid is over de effecten van het Groen Staalplan (en de andere scenario's, waaronder die genoemd in de brief van september 2021 van de staatssecretaris) op de gezondheid en leefomgeving.

>

> En gaat over tot de orde van de dag.

> Nick Rosendaal

Linde Gonggrijp

Ayse Er

Gert-Jan Leerink

Michel Klein (ChristenUnie)

Ines Kostic (Partij voor de Dieren)

Willemien Koning (CDA)

Denk
B. Koyuncu

Ja21
E. Jansen

AANGENOMEN

M172/19-g-2022
punt 2

MOTIE Vreemd aan de orde van de dag

DE BONTE PIET

Provinciale Staten van Noord-Holland, bijeen in vergadering in Haarlem, op maandag 19 september 2022,

Constateernde dat:

- Vogelasiel De Paddenstoel in Den Helder is gesloten omdat door schade aan het dak, gebruik van het asiel niet meer geschikt en veilig wordt geacht door de gemeente Den Helder;
- Hierdoor er in Den Helder (en de regio daaromheen) geen gewonde of zieke vogels, egels en andere kleine, wilde inheemse dieren kunnen worden opgevangen en verzorgd;
- Deze dieren nu naar Wildopvang De Bonte Piet in Midwoud worden vervoerd, een collega-asiel dat heeft aangeboden dieren uit de Helderse regio op te nemen;
- De Bonte Piet hierdoor wel meer (bedrijfs)kosten*) moet maken en zij de extra opvang vanuit andere regio's nauwelijks of niet zelf kunnen financieren vanuit hun eigen exploitatie.

Overwegende dat:

- De welwillende houding (betreffende de opvang vanuit regio Den Helder) door De Bonte Piet, getuigt van veel solidariteit tussen verschillende asiels;
- Deze opvang door de Bonte Piet ook nog wel geruime tijd nodig zal zijn, omdat Den Helder niet een-twee-drie een vervangend asiel heeft;
- Nood nu eenmaal wet breekt;
- Financiële tegemoetkoming vanuit de provincie Noord-Holland niet eerder kan plaatsvinden dan dat De Bonte Piet inzichtelijk heeft gemaakt (aan de Provincie) waar het gevraagde bedrag precies voor nodig is en waarvoor het wordt ingezet;
- Een (eenmalige) financiële bijdrage vanuit de Provincie zou moeten kunnen plaatsvinden omdat de Bonte Piet inmiddels een overzicht van de extra kosten / uitgaven heeft aangeleverd *).

Vraagt het college van GS:

- Eénmalig een bedrag tot 10.000 euro vrij te maken voor Wildopvang De Bonte Piet waarmee dit asiel de financiële nood kan lenigen en de opvang/verzorging van gewonde of zieke vogels en inheemse wilde dieren vanuit de regio Den Helder, toch op een fatsoenlijk wijze kan blijven doorgaan.

En gaat over tot de orde van de dag,

M172

Aukelien Jellema
PvdA

Ines Kostic
PvdD

Ruchama Bwefar
GroenLinks

Willemien Koning
CDA

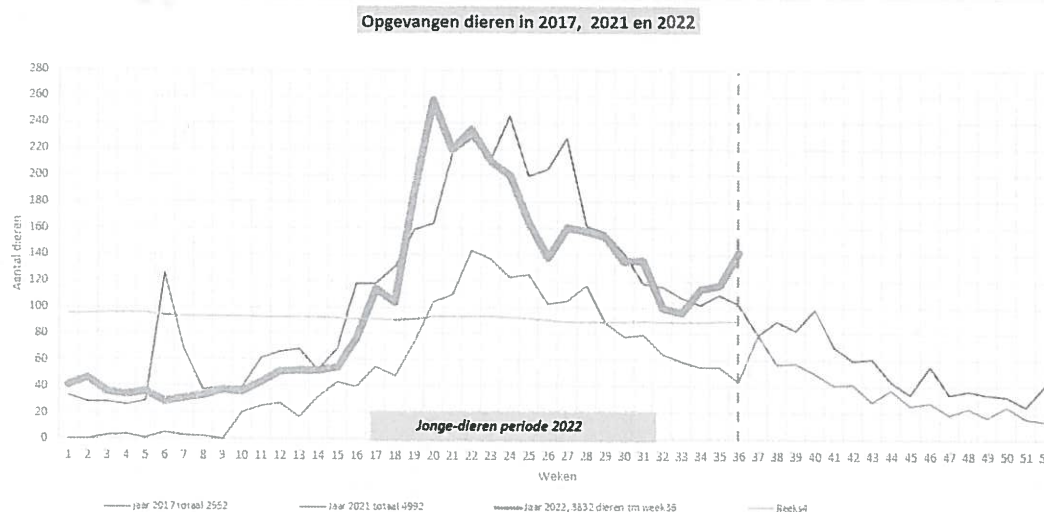
Anna de Groot
SP

*) Bijlage: Overzicht extra kosten die Wildopvang De Bonte Piet maakt ten behoeve van de opvang vanuit de regio Den Helder / De Paddenstoel.

M172

Gevolgen sluiting dierenopvang De Paddenstoel voor De Bonte Piet 15 september 2022

De Bonte Piet heeft een vergunning voor de opvang van wilde inheemse dieren: haasachtigen, marterachtigen, vogels, egels en vleermuizen. In 2021 vingেন wij 5.000 hulpbehoevende dieren op. Dit is een stijging van 100% ten opzichte van 2017. De aantallen stijgen jaarlijks. In bijgevoegde grafiek wordt een en ander zichtbaar gemaakt.

De opvang verzorgen we met behulp van 2,1 betaalde Fte en rond de 70 vrijwilligers. De Bonte Piet staat voor best wat uitdagingen. Met ingang van november 2022 wordt het aantal betaalde krachten uitgebreid. De toenemende aantallen dieren maken dit noodzakelijk. Dit jaar sloten een aantal dierenopvang; soms met beperkte gevolgen voor De Bonte Piet, soms met behoorlijke gevolgen. Half augustus sloot De Paddenstoel uit Den Helder. Zij kunnen voor een aantal hulpbehoevende dieren geen alternatieve opvang krijgen in Den Helder. De dieren worden nu naar De Bonte Piet in Midwoud gebracht. Alleen al de afgelopen 4 weken dat zij gesloten zijn, kwamen er ruim 50 extra dieren uit Den Helder naar onze wildopvang. Wij helpen graag, maar deze toename vraagt wel extra inspanning van onze vrijwilligers en brengt extra exploitatiekosten met zich mee. Afgaande op de jaarcijferscijfers van De Paddenstoel zullen we op jaarbasis een kleine 400 extra dieren gaan ontvangen.

Onze kosten berekenen we per opgevangen dier. Wij kijken daarbij naar de exploitatiekosten en het aantal opgevangen dieren. Voor 2022 komt dat uit op € 24,97 per opgevangen dier. De extra opvang kost ons €10.000 op jaarbasis.

Exploitatiekosten 2022	€	124.861,00
Verwachte aantal opgevangen dieren 2022		5.000
Kosten per opgevangen dier	€	24,97
Verwachte aantal dieren Paddenstoel		400
Extra kosten De Bonte Piet in 2022	€	9.988,88

Inmiddels zitten we in de unieke positie dat we praktisch de enige Wildopvang voor hulpbehoevende dieren in het noorden van NH zijn. Daadwerkelijke ondersteuning van ons werk door overheden is en blijft moeizaam. Wij stellen het zeer op prijs dat politieke partijen uit Noord-Holland onze wildopvang willen ondersteunen. Nadere gedetailleerde informatie over onze werkwijze en financiële positie zijn beschikbaar op onze website. <https://www.debontepiet.com/anbi-2-2>

AANGENOMEN

M 174/19-g-2022
part 2

**Christen
Unie**

Provinciale Staten Noord-Holland

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Noord-Holland

D66
noord-holland

DENK
NOORD-HOLLAND

**50
PLUS**

SP.

PvdA

Noord-Holland

**Partij
van de
Ouderen**

Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 september 2022,

constaterende dat:

- er momenteel sprake is van ongekend hoge energieprijzen in Europa;
- veel inwoners in de problemen komen door deze prijsstijgingen;
- de Europese commissie de lidstaten heeft opgedragen om het elektriciteitsgebruik met 10% te verminderen;
- de provincie een relatief grote gebruiker van energie is;
- de provincie in het "Actieprogramma Klimaat 2020-2023" de verduurzaming van de eigen organisatie als één van de thema's heeft benoemd;
- er in het kader van dit actieprogramma reeds plannen zijn ontwikkeld en worden uitgevoerd om het energieverbruik van de provincie terug te dringen;

overwegende dat:

- de provincie geen directe rol heeft in de aanpak van energiarmede van individuele inwoners;
- er wellicht kansen zijn om energieverbruik door provincie eerder en verder terug te brengen, zoals bijvoorbeeld door aanpassen van (openbare) verlichting, het verlagen van de temperatuur van gebouwen, het plaatsen van tijdschakelaars op apparatuur die 's nachts niet gebruikt wordt – rekening houdend met randvoorwaarden zoals veiligheid en arbeidsomstandigheden;
- een vermindering van het energieverbruik door de provincie ook bijdraagt aan de demping van de energieprijzen, die ten goede komt aan alle inwoners;

verzoeken GS:

- om te inventariseren welke extra energiebesparingsmogelijkheden de provincie op korte termijn zou kunnen realiseren ('quick wins') en deze breed binnen de organisatie toe te passen,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

Fabian Zoon
PvdD

Emre Kanik
D66

Suleyman Koyuncu
DENK

Wil van Soest
50PLUS/PvdO

Remine Alberts
SP

Daniël van den Berg
JA21

Wilma van Aniel
CDA

Annette de Vries
PvdA

AANGENOMEN

M 175/19-g-2022
punt 2

**GROEN
LINKS**
NOORD-
HOLLAND

D66
noord-holland

DENK
NOORD-HOLLAND

Motie vluchtelingen opvang

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, ter bespreking van agendapunt 10) Moties vreemd aan de orde van de dag;

Constateerende dat:

- Wij in Nederland onze internationale verplichtingen ten aanzien van vluchtelingen willen en moeten nakomen;

Overwegende dat:

- De opvang van asielzoekers leidt tot mensonterende taferelen bij het bestaande aanmeldcentrum in Ter Apel;
- Er dringend behoefte is aan nieuwe aanmeldcentra voor nieuwe asielzoekers;
- De vestiging van nieuwe aanmeldcentra leidt tot een verdeling van de zorg voor hulpbehoevende mensen en tot minder problemen bij de eerste opvang leidt;
- De sociale en culturele cohesie van onze steden, dorpen en buurten baat heeft bij een evenwichtige verdeling van nieuwkomers, in alle stadia van hun aankomst en inburgering in Nederland.

Van mening zijnde dat:

- Ook Noord-Holland zijn aandeel bij de eerste opvang van vluchtelingen moet willen leveren;
- Het in het belang is van onze huidige en toekomstige inwoners als er goede faciliteiten voor huisvesting en inburgering worden geboden.

Roept Gedeputeerde Staten op om zich naar beste kunnen in te zetten voor het leveren van een bijdrage aan de eerste opvang van vluchtelingen en desgevraagd het gesprek met het Rijk over de vestiging van een aanmeldcentrum en/of AZC's in onze provincie met een open en behulpzame houding te voeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

GroenLinks, Anouk Gielen

Partij voor de Dieren, Jaap Hollebeek

DENK, Suleyman Koyuncu

PvdA, Gert-Jan Leerink

D66, Sijmen Mulder

INGETROKKEN

M 16gf / 19-09-2022
punt 2

Motie Opschorten taaleis voor chauffeurs

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 september 2022,

Constateerende dat

- Het Rocov (reizigers-adviesorgaan voor OV in de provincie) in de commissie M&B op 12 september jl, verschillende aanbevelingen heeft gedaan;
- Er een tekort is aan chauffeurs, zowel betaald als onbetaald;
- Rocov aanbeveelt om de vigerende taaleis voor chauffeurs tijdelijk op te schorten voor een aantal vrijwilligersritten zoals bijvoorbeeld die met scholieren om daarmee voldoende ritten mogelijk te maken;

overwegende dat:

- In onze provincie zowel statushouders als Oekraïners wonen (en bijvoorbeeld ook expats), die de Nederlandse taal nog onvoldoende beheersen;
- Er onder deze nieuwe Noord-Hollanders mogelijk belangstelling bestaat voor een vrijwillige chauffeursfunctie;
- Zij over goede communicatieve en klantgerichte vaardigheden kunnen beschikken;
- Vrijwilligerswerk van grote waarde kan zijn voor sociale contacten met Noord-Hollanders, voor zingeving, voor integratie en als opstap naar betaald werk;

Verzoeken GS:

- Op korte termijn te kijken of het opschorten van de taaleis een bijdrage kan leveren aan het vervullen van chauffeursvacatures en aan de waarde van vrijwilligerswerk voor eventuele kandidaat-chauffeurs;
- Hierover terug te rapporteren aan Provinciale Staten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Michel Klein

Süleyman Koyuncu

Liberaal Noord-Holland

ChristenUnie

AANGEHOUDEN

Partij voor
de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

M 171/19-09-2022
punt 2

Motie: Help sportverenigingen en -accommodaties met stijgende energielasten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022,

Constaterende dat:

- Sportverenigingen en -accommodaties door stijgende energieprijzen in financiële problemen komen;¹
- Versterking van de culturele en maatschappelijke infrastructuur onderdeel is van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds;
- De provincie Noord-Holland een subsidieregeling heeft voor de verduurzaming van sportaccommodaties;
- Deze regeling tot nu toe het meest succesvolle onderdeel is van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds;²
- Het subsidieplafond voor deze regeling is bereikt;
- Extra steun vanuit het rijk voor verenigingen en accommodaties vooralsnog uitblijft;
- Stijgende energiekosten mogelijk betaald moeten worden door de leden en gebruikers, met als gevolg stijgende prijzen;³

Overwegende dat:

- Stijgende prijzen kunnen leiden tot een drempel voor mensen om te gaan sporten;⁴
- Sport essentieel is voor een gezonde en gelukkige bevolking;
- De provincie al beleid heeft aangaande de energievoorziening van sportverenigingen, in de vorm van haar verduurzamingsregeling;
- Deze regeling bijdraagt aan het betaalbaar houden van de energiekosten in de toekomst;
- De nood hoog is bij de verenigingen;
- Het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds nog financiële ruimte kent;

¹ Volkskrant (2022). "200 zwembaden en 6 ijsbanen nog dit jaar dicht door hoge gasprijs". <https://www.volkskrant.nl/economie/200-zwembaden-en-6-ijsbanen-nog-dit-jaar-dicht-door-hoge-gasprijs~b32b67a1/>.

² Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (2022). "Vervolg Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds".

³ Parool (2022). "Sportverenigingen in de knel door hoge energieprijzen: 'Er zijn clubs die hun leden verbieden te douchen'". <https://www.parool.nl/cs-b7f01632>.

⁴ Trouw (2022). "De toegankelijkheid van sport komt in gevaar door energiekosten".

<https://www.trouw.nl/sport/de-toegankelijkheid-van-sport-komt-in-gevaar-door-energiekosten~be074a6a/>

M171

Verzoekt het college om:

Het subsidieplafond voor de regeling "Verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland" te verhogen uit de restanten van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds

en gaan over tot de orde van de dag.

Jorrit Carton
PvdA

Robert Zaal
GL

Remine Alberts
SP

Dennis Heijnen
CDA

Ines Kostic
PvdD

Michel Klein
ChristenUnie

Süleyman Koyuncu
Denk

Gerard Hartog
JA21

VERWORPEN

M173 /19-g-2022
punt 2

Forum voor
Democratie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
Noord-Holland

Motie 'Geen extra aanmeldcentra asielzoekers in Noord-Holland'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, ter bespreking van agendapunt 10) Moties vreemd aan de orde van de dag;

Constateernde dat:

- Wij in Nederland een instroomprobleem van asielzoekers hebben;

Overwegende dat:

- De instroom van asielzoekers onverantwoord groot is hetgeen leidt tot mensonterende tafereelen bij de bestaande aanmeldcentra;
- Een nieuw aanmeldcentrum voor nieuwe asielzoekers weinig zin heeft als geen huisvestingscapaciteit is;
- Een nieuw aanmeldcentrum een aanzuigende werking heeft op asielzoekers hetgeen tot nog meer problemen leidt;
- De sociale en culturele cohesie van onze steden, dorpen en buurten in het geding komt door de komst van grote groepen asielzoekers.

Van mening zijnde dat:

- Noord-Holland een van de dichtstbevolkte provincies is van Nederland en hiermee de laatst aangewezen plek zou moeten zijn voor nieuwe aanmeldcentra voor asielzoekers;
- Het niet in het belang is van onze inwoners als er Noord-Hollandse aanmeldcentra voor asielzoekers bij komen.

Roept Gedeputeerde Staten op uit te spreken dat er geen aanmeldcentrum voor asielzoekers bij komt in Noord-Holland en het Rijk hiervan op de hoogte te stellen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Joyce Vastenhouw
Ralf Dekker
Forum voor Democratie

Marco Deen
PVV

VERWORPEN

M176/19-g-2022
punt 2

Motie vreemd Opcenten en Voedselbanken, de Noord Hollander in het nauw die help je nu!

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 september 2022, ter behandeling van Motie Vreemd aan de Orde van de Dag;

constaterende dat;

In de meicirculaire werd rekening gehouden met een negatieve post van 15 miljoen doordat elektrische autos geen opcenten betalen. Het Rijk betaald dit bedrag nu toch aan de provincie.

In totaal komt er aan opcenten van 19.5 miljoen binnen.

Na de tweede begrotingswijziging, is er een positief saldo van 8,7 miljoen.

overwegende dat;

Veel mensen door de enorme inflatie en stijgende prijzen van energie en boodschappen niet of nauwelijks nog kunnen rondkomen.

Lonen die al stijgen flink onder de inflatiestijging blijven en ouderen met aow al tijden hun koopkracht zien dalen.

Het aantal mensen wat nu noodgedwongen van de voedselbank gebruikt maakt enorm aan het stijgen is

gehoord de discussie,

spreken uit;

te willen dat een deel van het positieve begrotingssaldo gebruikt wordt om nu mensen de winter door te helpen en de helft, dus 4 miljoen te besteden aan versterking van alle voedselbanken in Noord Holland.

en verzoeken GS;

Het grote positieve saldo bij de Provincie Noord Holland, nu in te zetten om Noord Hollanders

die op dit moment nu acuut het hoofd niet meer boven water kunnen houden te steunen

door 4 miljoen te gebruiken voor ondersteuning van alle voedselbanken in Noord Holland

Wil van Soest PVDO

Lijst geheime stukken PS 19 september 2022 (bekrachtiging geheimhouding in PS)

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
2022-47	Geheimhouding op: - het overzicht van potentiële locaties voor tijdelijke woningen van spoedzoekers (nr. 1787332/1854893) - het memo van de taskforce (nr. 1787332/1854984) - de brief gericht aan PS (nr. 1787332/1855019)	De geheimhouding duurt voort tot het moment dat de gemeenten over deze locaties hebben besloten.	Totdat de gemeenten over deze locaties hebben besloten.	21-06-2022	04-07-2022	
2021-25 2020-42 (nr. PS- besluit)	Geheimhouding van het onderzoeksrapport van EIFFEL inzake de invordering van verbeurde dwangsommen d.d. 29 juli 2020 met kenmerk 1472671/1472670.	GS-besluit 01-06-2021: - i.v.m. informatie over dossiers die onder de rechter zijn, blijft het rapport vertrouwelijk totdat de gerechtelijke procedures zijn afgerond; - geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2022 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet durven. <i>GS-besluit 25-08-2020: ter inzage legging rapport voor PS;</i>	Tot 1 mei 2022 en daarna geheimhouding opnieuw bezien.	01-06-2021 25-08-2020	28-06-2021 14-09-2020	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		<i>geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2021 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet duren.</i>				
2020-38 (nr. PS- besluit)	Geheimhouding op brief van GS met kenmerk 1447583/1447586 over het circuit Zandvoort.	Ter inzagelegging brief voor PS; geheimhouding voor onbepaalde tijd. Aanvullende motivering n.a.v. presidium 21-06-2021: De reden hiervoor is dat het openbaar worden van deze informatie de positie van de provincie in een lopende juridische procedure kan schaden en de economische en financiële belangen van de provincie daarbij mogelijk in het geding kunnen komen.	Voor onbepaalde tijd	23-06-2020	29-06-2020	
2020-10 (nr. PS- besluit)	Geheimhouding opgelegd op de rapporten van Integis en Tauw betreffende de aansturing bij PWN. (1363522/1363523)	Ter inzagelegging voor PS; geheimhouding van de rapporten duurt om redenen van privacy en bedrijfsgevoeligheid van de informatie voort voor onbepaalde tijd.	Voor onbepaalde tijd.	17-02-2020	09-03-2020	
2019-84 (nr. PS-	De voorlopige geheimhouding zoals die door Gedeputeerde Staten	Ter inzage legging voor PS; geheimhouding duurt voort tot 5 november 2029.	Tot 5 november 2029	5-11-2019	11-11-2019	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
<i>besluit)</i>	is opgelegd (nr. 1256089/1310882) op onderdelen uit documenten betreffende mogelijke aanpassingen en verbouwingen op en rond circuit Zandvoort (onderdelen die op grond van de Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar gemaakt zijn met het besluit van Gedeputeerde Staten van 15 oktober 2019 -kenmerk 1256089/1278981) te bekrachtigen en voort te laten duren tot 5 november 2029.					
2018-05	Businesscase SolaRoad (nummer 1083815/1155048)	Dit document is onder geheimhouding ter inzage gelegd voor PS bij de Statengriffie. De geheimhouding duurt voort gedurende het bestaan van SolaRoad B.V.	Gedurende bestaan van SolaRoad B.V.	04-12-2018	10-12-2018	
2018-04	Businesscase Pallas (versie 3.1) en de analyse daarop van Strategy& (1083186/1083817).	Geheimhouding duurt voort totdat de exploitatie van de Pallas-reactor is beëindigd, waarbij elke tien jaar wordt beoordeeld of de geheimhouding al dan niet dient voort te duren.	Gedurende exploitatie Pallasreactor; elke 10 jaar beoordelen; 1 ^e beoordeling in	29-05-2018	11-06-2018	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
			2028.			
2018-03	Adviezen van Pels Rijcken betreffende de bestuurlijke afspraken "wonen en vliegen" (910083/1064974).	De geheimhouding geldt voor een periode van vijf jaar (tot april 2023). Aanvullende motivering n.a.v. presidium 21-06-2021: Het belang van geheimhouding bestaat er uit dat de adviezen specifiek zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en in het advies persoonlijke beleidsopvattingen zijn opgenomen. Openbaarmaking van dergelijke interne adviezen kan de interne beraadslaging schaden. Ook de belangen van Pels Rijcken zouden er door geschaad kunnen worden. Daarnaast kan openbaarmaking de onderhandelingspositie waarin de betrokken partijen binnen het 'wonen en vliegen' dossier zich bevinden schaden.	Tot april 2023	10-04-2018	23-04-2018	
2018-01	Rapportage van PWC, behorende bij de openbare Statenvoordracht nr. 03-PS12-02-2018, inzake aandeelhouderslening voor SADC (905620/1033755).	Bevat vertrouwelijke bedrijfsgegevens. De geheimhouding duurt voort gedurende de looptijd van de te verstrekken lening, maximaal 9 jaar.	Gedurende looptijd lening, tot 2027	09-01-2018	12-02-2018	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
2017-07	Offerte Connexxion m.b.t. OV-concessie Noord-Holland Noord (714608-1018469).	Concurrentiegevoelige informatie. Niet openbaar op grond van de Aanbestedingswet en de WOB.		28-11-2017	18-12-2017	
2017-06	Verslag vergadering van Stuurgroep Verbinding A8-A9 van 24 maart 2017 (94721/947211).	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Geheimhouding duurt voort totdat besluitvorming over het project heeft plaatsgevonden. Vroegtijdige openbaarmaking kan onderhandelingen schaden. Het gaat verder om een intern document, openbaarmaking zou er tevens toe kunnen leiden dat de deelnemers aan de vergadering niet langer vrijuit hun gedachten willen uitspreken.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	16-05-2017	29-05-2017	
2015-05	Besluit, voordracht en alle onderliggende stukken m.b.t. de Toekomst RON/Hoogtij (702724/681248).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Geheimhouding opgelegd tot het einde van de exploitatie van HoogTij, welke wordt voorzien in 2035, dan wel zoveel eerder als het project is afgerond.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	29-09-2015	09-11-2015	
2015-04	Consultatie Pallas (verseonnr. 648323/666397).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob Het genoemde belang bestaat eruit dat vroegtijdige openbaarmaking van deze informatie een vertekend beeld zou kunnen opleveren en de	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	15-09-2015	28-09-2015	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		voortgang van het project ernstig zou kunnen belemmeren. Het is wenselijk dat de geheimhouding voortduurt totdat onderhandelingen met partijen ten behoeve van de bouw en exploitatie zijn afgerond.				
2015-02	Aanvullend rapport second opinion (Zaanstad) inzake de RON (375176/537299).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob Het rapport bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. De geheimhouding is opgelegd tot aan het moment van de definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	03-02-2015	02-03-2015	
2015-01	GS brief d.d. 15 december 2014, inzake de Second Opinion RON/Hoogtij (375176/522583).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	25-11-2014	02-02-2015	
2014-06	2 Bijlagen bij voordracht 94-2014 inzake herbenoeming bestuurder/directeur Randstedelijke	Artikel 10, tweede lid, sub e, bescherming persoonlijke levenssfeer. Het gaat om gespreksverslagen over functioneren van	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	n.v.t.	<i>Bekrachtiging PS n.v.t. Er is wel door PS geheimhouding op de</i>	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	Rekenkamer.	bestuurder/directeur. Omdat over vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.			<i>bijlagen gelegd op 15- 12-2014.</i>	
2014-04	Brief seniorenconvent provincie Flevoland d.d. 28 mei 2014 (kenmerk 1620294) m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De brief bevat privacy gevoelige gegevens over de bestuurder-directeur van de randstedelijke rekenkamer. Omdat over vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.	01-01-2035	Geheimhouding opgelegd door CdK op 05-06-2014	23-06-2014	
2014-02	Het onderzoeksrapport "notitie financiële analyse van de Fast Flying Ferry" kenmerk 311187/312241.	Artikel 10, tweede lid, sub g en sub e, Wob Het is een intern stuk met persoonlijke beleidsopvattingen. Het dossier is nog steeds niet helemaal afgerond. Openbaarmaking zou gevolgen kunnen hebben voor de interne advisering. Ambtenaren zouden zich niet langer vrij voelen advies uit te brengen.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is	28-01-2014	03-02-2014	
2012-12	Bijlagen over Pallas Kernreactor: - Businessplan Pallas, versie 2.0 - Assesment Booz & Co 5 juni 2012 (2012-23938).	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob. De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	12-06-2012	25-06-2012	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		en economische belangen van de provincie en van derden schaden.				
2012-8	Brief GS als reactie op brief van minister BZK d.d. 13 maart 2012 over Herindeling Gooi en Vechtstreek (2012-15911).	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Arhi procedure is gestart. Vroegtijdige openbaarmaking kan leiden tot onnodige vertraging en financiële en economische schade toebrengen aan betrokken partijen.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	04-04-2012	07-05-2012	
2011-3	<ul style="list-style-type: none"> • aandeelhoudersovere enkomst Provincie NH, gem. Amsterdam en gem. Zaanstad inzake Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Noordzeekanaalgebied (RON); • Ondernemingsplan RON; • Samenvatting Businesscase RON; • Term sheet Hoogtij. 	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	31-05-2011	27-06-2011	
2010-9	Bijlage 5 “werkplan en begroting Pallas” behorende bij de openbare voordracht “behoud onderzoeksreactor Pallas	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	25-05-2010	27-09-2010	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage”.	en economische belangen van de provincie en van derden schaden.				
2010-5	Notitie over Eikenrode (kenmerk besluit GS 2010-15795). Agendering van deze notitie op 26-04-2010 t.b.v. cie FEPO.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	16-03-2010	12-04-2010	
2009-13	Achtergrondnotitie vaststellingsovereenkomst in relatie tot de N201 en de vaststellingsovereenkomst m.b.t. de overeenkomst tussen de provincie en de Chipshol-groep.	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. Er lopen nog juridische procedures.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	24-11-2009	07-12-2009	
2009-10	Businesscase SADC.	Artikel 10, eerste lid, sub c, Wob. Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan concurrentiepositie van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	22-09-2009	28-09-2009	
2009-7	Toelichting bij het besluit van GS inzake Landgoed Eikenrode (kenmerk GS 2009-47179).	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	18-8-2009	28-09-2009	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.				
2009-4	Brief BJZ d.d. 21-01-2009 (2009-5959) en de adviezen van PricewaterhouseCoopers en PelsRijcken (2009-17776) behorende bij het besluit over de kosten overdracht Lokaal jeugdbeleid.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob In deze stukken komt het functioneren van medewerkers aan de orde. Openbaarmaking van deze stukken schaadt de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Anonimisering voorkomt niet dat de informatie te herleiden is tot de desbetreffende medewerkers. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	14-04-2009	15-06-2009	
2009-3	Onderzoekscommissie: 1. Brieven van GS aan de onderzoekscommissie met daarbij verstrekte documenten onder het opleggen van geheimhouding door GS, waaronder afschriften van geheime besluitenlijsten van GS en het werkplan en voortgangsverslag van de treasurer over 2007.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De documenten bevatten privacy gevoelige informatie. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	01-01-2035	Door onderzoeks- commissie: 13-11-2008 15-06-2008	15-06-2009	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	<p>2. De uitnodigingsbrieven van de onderzoekscommissie aan de geïnterviewden voor vertrouwelijke informatieve voorgesprekken, tenzij betrokkenen instemt met openbaarmaking.</p> <p>3. De verslagen van de vertrouwelijke informatieve voorgesprekken evenals de geluidsbestanden, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking.</p> <p>4. De opdrachtverleningen aan derden en correspondentie met de treasurer, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking.</p> <p><i>(beheerder dossier: statengriffie)</i></p>					
2009-1	Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. Het fonds	01-01-2023 of zoveel eerder als	03-02-2009	16-03-2009	

PS- besluit- nummer (t/m 2018 ID- nr.)	Betreft onderwerp en zaaknummer (uit GS-besluit)	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	2009, Life Science Fund (2008-53600).	is nog actief, de participaties daaruit ook. Zolang deze niet verkocht zijn is geheimhouding wenselijk. Het gaat om concurrentiegevoelige informatie.	daartoe aanleiding is.			
2008-4	Aanbesteding openbaar vervoer Noord-Holland (2008-46377).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob Het gaat om stukken die in het kader van een aanbestedingsprocedure door inschrijvers aan GS zijn aangeboden. Deze stukken zijn per definitie vertrouwelijk gelet op de Aanbestedingswet. Openbaarmaking schaadt de concurrentiepositie van de desbetreffende inschrijvers.	01-01-2035	Door GS aan te geven	22-09-2008	

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering : 4 en 11 juli 2022
Voorzitter : dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier : mw. K. Bolt
Vergaderstukken : online beschikbaar [PS 04-07-2022](#) en [11-07-2022](#)

Stemming van alle ingediende moties, amendementen en voordrachten heeft plaatsgevonden in de uitloopvergadering van 11 juli 2022.

1. Opening en mededelingen.

Afwezig in vergadering van 4 juli 2022:

- mw. Abdi (PvdA), dhr. Baljeu (fractie Baljeu), Statenlid Er (GroenLinks), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Van der Maas (VVD), mw. Nanninga (JA21), mw. Vastenhouw (FvD) en Statenlid Zaal (GroenLinks).

Afwezig in uitloopvergadering van 11 juli 2022:

- dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD).
- Gedeputeerde Stiger arriveert later.

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

- Met betrekking tot de benoeming van Statenleden in functies bij Hamerstukken 8a en 8b, stemt PS in met stemming bij acclamatie. Besluitvorming volgt bij Hamerstukken.
- PS stemt in met het behandelen van twee ingediende actualiteiten over Noord-Hollandse aanpak stikstof (ChristenUnie, CDA en SP) en over Herstructurering van camping en strandhuisjes door grootkapitaal (SP). De actualiteiten worden behandeld bij agendapunt 2a.
- Er zijn geen mondelinge vragen ingediend voor het Vragenuur.
- Er zijn 5 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
  - **M126-2022** door fracties GroenLinks en PvdD inzake “Verbreding belanghebbers”;
  - **M127-2022** door fracties PvdA en 50PLUS/PvdO inzake “Anton de Kom-zaal”;
  - **M128-2022** door fracties SP, JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Oproep: Rijk blijf het OV steunen”;
  - **M129-2022** door fracties SP en DENK inzake “Polder Westzaan gezond verbrakken”
  - **M130-2022** door fracties PvdA, GroenLinks, PvdD en DENK inzake “Fiks de fixteams”

Stemming over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag vindt plaats in de uitloopvergadering op 11 juli 2022 bij agendapunt 17.

De agenda wordt vastgesteld.

2a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming PS).

2a1. Actualiteit ingediend door fracties ChristenUnie, CDA en SP inzake “Noord-Hollandse aanpak stikstof”.

Totaal aanwezig op 11 juli 2022 bij de stemming van dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

De actualiteit is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli is er gestemd. Er zijn 17 moties ingediend, waarvan er 4 zijn ingetrokken/aangehouden, 4 zijn verworpen en 5 zijn aangenomen:

- **M132-2022 door fractie ChristenUnie inzake “Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling” is aangenomen.**

Voor 47 en tegen 5 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD en PVV.

Dictum:

PS verzoekt GS:

samen met andere provincies binnen Europa te lobbyen voor spoedige aanpassing van de staatssteunregeling zodat het mogelijk wordt agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten.

- **M133-2022 door fractie ChristenUnie inzake “Organiseren expert-meeting retailorganisaties” is aangenomen.**

Voor 45 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PVV en 2 leden van SP stemmen tegen (*mw. Bouhlel en mw. De Groot*).

Dictum:

PS verzoekt GS:

een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn, Dekamarkt en inkooporganisaties zoals SuperUnie, om te verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken.

- **M135-2022 door fractie ChristenUnie inzake “Evenredige reductie Schiphol” is aangenomen.**

Voor 33 en tegen 18 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV en Liberaal N-H.

Dictum:

- PS spreekt uit:

- dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot.

- PS verzoekt GS:

- met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden.

- Dhr. Terwal (VVD) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.

- Fractie SP wenst aantekening voor motie M135 te stemmen; heeft getwijfeld over het steunen van deze, omdat er al regelmatig overleg is met het Rijk; vindt net als bij de OV-discussie dit een signaal, een steun in de rug om het overleg kracht bij te zetten en stemt daarom voor.

- **M138-2022 door fractie CDA inzake “Sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen” is aangenomen.**

Voor 37 en tegen 15 stemmen. Tegen stemmen de fracties D66, PvdD, PVV en SP.

Dictum:

PS roept Gedeputeerde Staten op om:

Ervoor te zorgen dat een sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland.

- Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M138 te stemmen; geeft aan dat op dit moment die sociaaleconomische impactanalyse al deel uitmaakt van die gebiedsanalyse en stemt daarom voor de motie en niet omdat er het idee zou zijn dat er op dit moment op dat front iets gemist wordt.

- **M146-2022 door fracties D66 en GroenLinks inzake “Perspectief voor natuurinclusieve landbouw” is aangenomen.**

Voor 41 en tegen 11 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD en PVV.

- Fractie FvD wenst aantekening tegen motie M146 te stemmen; geeft aan dat het adagium van D66 is: “we laten iedereen vrij, maar niemand vallen”; vindt dat dat echter niet geldt voor de boeren die niet in transitie zijn of dat niet zouden willen en stemt daarom tegen.
- Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M146 te stemmen; dankt de indieners voor de aanpassing van de motie en vindt het belangrijk om als provincie aan te geven dat alle boeren die stappen zetten richting een meer evenwichtige landbouw ondersteund worden en kan met deze aangepaste versie instemmen.
- Fractie VVD wenst aantekening voor motie M146 te stemmen; wil dat alle boeren die dat willen, deze verduurzamingsoperatie gaan meemaken en leest dat ook terug in deze motie; het is voor de fractie wel een punt dat ze het misschien niet vandaag kunnen aantonen, maar morgen wel en zal derhalve met deze nuancering toch voor deze motie stemmen.
- Fractie CDA wenst aantekening voor motie M146 te stemmen; is van mening dat er meerdere soorten bedrijven en dus boeren perspectief geboden moet worden, naast natuurinclusief zijn en meerdere methodes die duurzaam zijn; de fractie gaat er nadrukkelijk vanuit dat die ook ondersteund worden door de Provincie Noord-Holland en zal daarmee wel voorstemmen.

Verworpen moties:

- **M136-2022 door fractie CDA inzake “Alternatief zoeken voor indicator Kritische Depositie Waarde” is verworpen.** Voor 11 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA en FvD.
- **M137-2022 door fractie CDA inzake “Toekomstperspectief” is verworpen.** Voor 11 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA en FvD.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 137 te stemmen; vindt toekomstperspectief voor agrariërs heel belangrijk en wil dat de provincie en het Rijk er vol op inzetten, maar het lijkt de fractie niet verstandig om de gebiedsprocessen in afwachting daarvan stil te zetten.

- Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M137 te stemmen; vindt dat alle boeren die deze verduurzamingsoperatie willen meemaken, dit ook moeten kunnen; sluit zich echter aan bij de woorden van fractie ChristenUnie en vindt het te ver gaan om nu alle processen stil te zetten.
- **M139-2022** door fractie SP inzake “Ieder zijn deel in de stikstofcrisis” is verworpen. Voor 5 en tegen 46 stemmen. Voor stemmen de fracties SP, ChristenUnie en 50PLUS/PvdO.
  - Dhr. Terwal (VVD) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
  - Fractie CDA wenst aantekening tegen motie M139 te stemmen; vindt dat er goede onderdelen in het besluit van deze motie zitten, maar enkele daarvan zijn ook al landelijk aangenomen; geeft aan dat de fractie zich in sommige overwegingen echt niet kan vinden en zich toch genoodzaakt ziet om tegen te stemmen.
- **M140-2022** door fracties PVV en FvD inzake “Oproep aan het kabinet Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen” is verworpen. Voor 11 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD en PVV.
- **M143-2022** door fracties FvD en PVV inzake “Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren” is verworpen. Voor 14 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD en PVV.
- **M144-2022** door fracties JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Zorgvuldig stikstofbeleid” is verworpen. Voor 12 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD en 50PLUS/PvdO.
  - Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M144 te stemmen; omarmt delen van deze motie, maar vindt dat de andere delen echt aan het Rijk zijn of de fractie kan zich er niet in vinden in het kader van de Noord-Hollandse aanpak.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie M144 te stemmen; is uiteraard voor een zorgvuldig stikstofbeleid, maar niet alles wat in deze motie staat en de manier waarop dit gesuggereerd wordt, lijkt de weg wat de fractie betreft; geeft voorts aan dat met name het vertrouwen in technologie en innovatie wat eenzijdig de insteek van deze motie lijkt.

Aangehouden en ingetrokken moties:

- **M131-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Betrek expertise boeren bij landbouwtransitie” is ingetrokken.
- **M134-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Aanscherpen vergunningen industrie” is aangehouden.
- **M141-2022** door fractie PvdD inzake “Spoed met stikstof reductie” is ingetrokken.
- **M142-2022** door fractie D66 inzake “Perspectief voor natuurinclusieve landbouw” is ingetrokken en opnieuw ingediend als motie M146-2022.
- **M145-2022** door fracties JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Pilot mestscheiding” is aangehouden.

2a2. Actualiteit ingediend door fractie SP inzake “Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal”.

Totaal aanwezig op 11 juli 2022 bij de stemming van dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhout (FvD) zijn afwezig.

De actualiteit is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli is er gestemd. Er is 1 motie ingediend en aangenomen:

- **M147-2022 door fractie SP inzake “Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee” is aangenomen.**

Voor 35 en tegen 17 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, D66, CDA en Liberaal N-H.

Dictum:

PS draagt Gedeputeerde Staten op:

- met gemeenten in gesprek te gaan en aan te sturen het beleid zo aan te passen dat bij herstructurering van een park zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor mensen met een smalle portemonnee;
  - op de kortst mogelijke termijn na het verschijnen van het onderzoeksrapport (naar aanleiding van de aangenomen moties in de Tweede kamer) van de Erasmus universiteit met een terugkoppeling naar PS te komen.
- Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M147 te stemmen; vindt dit een heel belangrijk onderdeel; meldt dat de gedeputeerde weliswaar heeft aangegeven dat zij het eerste deel van het dictum al heeft uitgevoerd en het tweede deel aan PS laat; het lijkt de fractie toch een perfecte manier om dit nogmaals goed onder de aandacht te brengen en is er zeker heel erg voor dat mensen met een smalle beurs ook kunnen blijven recreëren.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding. Voordracht-besluit 47-2022.

Op grond van artikel 25 van de Provinciewet, heeft GS op 21 juni 2022 geheimhouding opgelegd op:

- het overzicht van potentiële locaties voor tijdelijke woningen van spoedzoekers (nr. 1787332/1854893)
- het memo van de taskforce (nr. 1787332/1854984)
- de brief gericht aan PS (nr. 1787332/1855019)

De geheimhouding duurt voort tot het moment dat de gemeenten over deze locaties besloten hebben.

Deze documenten zijn onder geheimhouding per post verzonden aan de Statenleden en besproken in een besloten commissievergadering van RWK op 27 juni 2022.

PS heeft de geheimhouding bekrachtigd bij PS-besluit nr. 47-2022.

3b. Lijst geheimhouding PS.

De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. **Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergadering van 20 juni 2022.**
De notulen en de besluitenlijst van de vergadering van 20 juni 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.
5. **Vaststelling Strategische Statenagenda.**
De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
6. **Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.
7. **Voortganglijst van moties.**
De lijst moties wordt vastgesteld.
8. **Hamerstukken.**
*Totaal aanwezig op 4 juli 2022 bij vaststelling van dit punt: 47 leden.
Mw. Abdi (PvdA), dhr. Baljeu (fractie Baljeu), Statenlid Er (GroenLinks), dhr. Van Hooff (PVV),
dhr. Van der Maas (VVD), mw. Nanninga (JA21), mw. Vastenhouw (FvD) en Statenlid Zaal
(GroenLinks) zijn afwezig.*
- 8a. **Benoeming 1 vice-voorzitter PS.**
Voordracht 44-2022
- 8b. **Benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB.**
Voordracht 45-2022
- 8c. **OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.**
Voordracht 33-2022
- 8d. **OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond.**
Voordracht 34-2022
- 8e. **OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek.**
Voordracht 35-2022
- 8f. **OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.**
Voordracht 36-2022

- 8g. **Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht.**
Voordracht 37-2022
- 8h. **Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek.**
Voordracht 38-2022
- 8i. **Vergaderschema PS en Statencommissies 2023.**
Voordracht 46-2022

De besluiten behorende bij de punten 8a t/m 8i zijn aangenomen en zijn bij de hamerstukken van deze vergadering op de website [gepubliceerd](#).

9. **Jaarstukken 2021.**
Voordracht 41-2022

Totaal aanwezig op 11 juli bij stemming van dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Dit punt is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli is er gestemd. Er is 1 motie ingediend en verworpen:

- **M148-2022** door fractie Liberaal N-H inzake “Voldoen aan Participatiewet” is verworpen. Voor 17 en tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en Liberaal N-H.

Voordracht 41-2022 “Jaarstukken 2021” is aangenomen.

Voor 49 en tegen 3 stemmen. Tegen stemt de fractie PVV.

Het [besluit 41-2022](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 9 van de vergadering van 4 juli 2022 op de website gepubliceerd.

10. **Kaderbrief 2023.**
Voordracht 40-2022

Totaal aanwezig op 11 juli bij stemming van dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Dit punt is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli 2022 is er gestemd. Er zijn 18 moties ingediend waarvan er 9 zijn aangehouden/ingetrokken, er 5 zijn verworpen en 4 zijn aangenomen:

- **M151-2022** door fractie CDA inzake “Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied” is aangenomen. Voor 44 en tegen 8 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PvdD, Liberaal N-H en 2 leden van PVV stemmen tegen (*mw. Bezaan en dhr. Van Hooff*).

Dictum:

PS verzoekt GS:

het voorstel 'erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied', bijgevoegd als bijlage van deze motie, mee te nemen bij het opstellen van de begroting.

- Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie M151 te stemmen; vindt dat na decennia van pappen en nathouden met landbouwbeleid, en boeren voorhouden dat ze op dezelfde voet van schaalvergroting konden doorgaan als ze maar investeerden in technologie, er nu echt tegen een muur aan is gelopen; vindt voorts dat er geen tijd meer is te verliezen voor nog meer pappen en nathouden en dat de boeren juist zijn gebaat bij duidelijkheid. De fractie geeft aan dat de boeren geholpen en gestimuleerd moeten worden bij het overgaan naar die biologische, natuurinclusieve, diervriendelijke en meer plantaardige landbouw; vindt dat de coaches die duidelijke kaders ook mee zouden kunnen nemen in hun instrumentenpakket. De fractie meldt dat de fractie het CDA daarom heeft aangeboden om mee te denken over de motie en die net iets aan te scherpen, maar die handschoen is niet opgepakt en vindt dat de huidige motie alleen vraagt om nog meer gesprekken met te veel ruimte om nog meer belastinggeld aan gerommel in de marge te besteden en moet daarom tegen stemmen.

- **M152-2022 door fracties PvdD, GroenLinks en DENK inzake “Noord-Holland roept klimaat en biodiversiteitscrisis uit” is aangenomen.**

Voor 29 en tegen 23 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en Liberaal N-H.

Dictum:

PS besluit:

- de klimaatcrisis uit te roepen;
  - de biodiversiteitscrisis uit te roepen.
- Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M152 te stemmen; vindt het onmiskenbaar dat er meerdere crises zijn, maar of het uitroepen van een crisis gaat bijdragen aan een oplossing is een beetje de vraag voor de fractie; vindt het een beetje klinken zoals de muis die tegen de olifant zegt: “wat stampen we, hè?”, echter gezien de urgentie van het probleem zal de fractie toch voor stemmen.
  - Fractie D66 wenst aantekening voor motie M152 te stemmen en sluit zich aan bij de woorden van fractie ChristenUnie.
  - Fractie 50PLUS/PvdO wenst aantekening tegen motie M152 te stemmen; heeft vertrouwen in de gedeputeerde en zal dus tegen deze motie stemmen.

- **M153-2022 door fracties PvdD, GroenLinks, DENK en JA21 inzake “Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer” is aangenomen.**

Voor 47 en tegen 5 stemmen. Tegen stemmen de fracties CDA en FvD.

Dictum:

PS verzoekt GS:

om binnen provinciale mogelijkheden aandacht te vragen voor oplossingen voor dit probleem, bijvoorbeeld via bestaande gebiedsprocessen, media en communicatiekanalen.

- **M154-2022 door fracties PvdD, GroenLinks, PvdA en DENK inzake “Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken” is aangenomen.**
Voor 39 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, CDA, FvD en Liberaal N-H.

Dictum:

PS verzoekt GS:

om zo snel mogelijk aan PS te rapporteren over wat er afgelopen collegeperiode gedaan is om dierenwelzijn te bevorderen, welke doelen en vorderingen er zijn, en om met PS in gesprek te gaan over waar kansen liggen voor het SMART maken van het beleid en waar nog aan gewerkt kan worden voor de komende jaren.

Verworpen moties:

- **M155-2022 door fractie PVV inzake “Verzoek aan het Rijk om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten” is verworpen.** Voor 12 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV en 50PLUS/PvdO.
- **M156-2022 door fractie SP inzake “Sneller naar een gezond IJmond” is verworpen.** Voor 8 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.
  - Fractie JA21 wenst aantekening tegen motie M156 te stemmen; alhoewel de fractie van mening is dat de gezondheid in IJmond op korte termijn verbeterd moet worden, vindt de fractie deze motie onvoldoende concreet en onvoldoende binnen de kaders van de provincie vallen.
- **M157-2022 door fractie SP inzake “Niet alleen de boeren” is verworpen.** Voor 11 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties CDA, PvdD, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.
  - Dhr. Terwal (VVD) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie M157 te stemmen; heeft zelf aangegeven motie M134 over de impact van industriële vergunningen aan te houden in afwachting van de komst van de Road Map; zal nu niet voor motie M157 stemmen en vraagt fractie SP om straks als de Road Map er ligt, samen op te trekken.
  - Fractie PvdD wenst aantekening voor motie M157 te stemmen; ziet geen directe relatie tussen de aanpak voor de ammoniakreductie en voor de stikstofreductie van de industrie; de titel van de motie suggereert dat wel, maar het dictum focust alleen op de industrie en de fractie stemt daarom voor.
- **M162-2022 door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Wat levert het zonnepark op” is verworpen.** Voor 12 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, SP en 50PLUS/PvdO.
- **M163-2022 door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Seniorenwoningen in strijd tegen wooncrisis” is verworpen.** Voor 20 en tegen 32 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en 1 lid van VVD stemt per abuis voor (*mw. Van Meerten*).

Aangehouden/ingetrokken moties:

- **M149-2022 door fractie JA21 inzake “Schadefonds ganzen duingebieden” is aangehouden.**
- **M150-2022 door fractie JA21 inzake “Uitbreiding taakstelling updating N2000 beheerplannen” is aangehouden.**

- **M158-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Geen bezuinigingen op cultuur” is aangehouden.
- **M159-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Herziening beleid indexaties” is aangehouden.
- **M160-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Blijven investeren in mobiliteitstransitie” is aangehouden.
- **M161-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Laat bezoekers niet voor paal staan: werkende laadpalen in garage voor bezoek” is ingetrokken.
- **M164-2022** door fractie DENK en JA21 inzake “Ontzie bezuinigingen OV in minst bereikbare gebieden” is aangehouden.
- **M165-2022** door fractie DENK en PvdD inzake “Waardig gedenkteken slavernijverleden” is aangehouden.
- **M166-2022** door fracties GroenLinks, D66 en PvdD inzake “Verhoging inkomsten uit grondwaterheffing” is aangehouden.

Voordracht 40-2022 “Kaderbrief 2023” is aangenomen.

Voor 46 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PVV en 50PLUS/PvdO.

Het [besluit 40-2022](#) behorende bij de voordracht is bij agendapunt 10 van de vergadering van 4 juli 2022 op de website gepubliceerd.

- Fractie PvdD wenst aantekening voor de voordracht te stemmen; moet aangeven dat de Kaderbrief nog steeds niet richting een verlaging van die 1,5 graden klimaatopwarming gaat en in die zin zou de fractie tegen moeten stemmen; vindt dat PS gelukkig de crisis erkent en vindt dat een mooie stap voorwaarts om uiteindelijk de klimaatopwarming tegen te houden.

11. Meerjarenbegroting MRA.

Voordracht 43-2022

Totaal aanwezig op 11 juli bij stemming van dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Dit punt is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli 2022 is er gestemd. Er zijn 2 amendementen ingediend, waarvan er 1 is ingetrokken en 1 is aangenomen:

- **A56-2022 door fracties PvdD, ChristenUnie en DENK inzake “Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld bij MRA” is aangenomen.**

Voor 28 en tegen 24 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, Liberaal N-H en 2 leden van fractie SP stemmen tegen (*mw. Bouhleb en mw. De Groot*).

Dictum:

PS besluit om besluit 2 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen;

2. wensen en opvattingen naar voren te brengen, die per brief zullen worden toegezonden aan de voorzitter van de MRA, en zullen worden ingebracht door de vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Algemene Vergadering van de MRA die zal plaatsvinden op 16 september 2022, en die als volgt in de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting, te verwerken:

De volgende tekst op blz. 3 van de brief:

“Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Zeker in de huidige situatie van economische tegenwind is dat niet wenselijk. Daarnaast wordt hiermee ook de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken.”

Te vervangen door:

“Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld, is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaart-economie, binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen, en naast economische ook sociale en ecologische waarde toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken.”

- A57-2022 door fracties ChristenUnie en PvdD inzake “MRA Financieel kader alleen vastleggen voor 2022” is ingetrokken.

Er zijn 2 moties ingediend, waarvan er 1 is ingetrokken en 1 is verworpen:

- **M167-2022** door fracties SP en 50PLUS/PvdO inzake “Meer inzicht in de meerjarenbegroting van de MRA” is verworpen. Voor 14 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdD, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.
  - Fractie FvD wenst aantekening tegen motie M167 te stemmen; vindt dat deze motie het instituut MRA te veel legitimeert.
  - Fractie PVV wenst aantekening tegen motie M167 te stemmen en sluit zich aan bij fractie FvD.
- **M168-2022** door fracties PvdD en DENK inzake “Geen bezuinigingen MRA ten koste van klimaat en biodiversiteit” is ingetrokken.

Voordracht 43-2022 “Meerjarenbegroting MRA” is geamendeerd aangenomen.

Voor 45 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties PVV, SP en 50PLUS/PvdO.

Het geamendeerde [besluit 43-2022](#) behorende bij de voordracht alsmede amendement A56-2022, is bij agendapunt 11 van de vergadering van 4 juli 2022 op de website gepubliceerd.

12a. Heropening vergadering op 11 juli 2022.

12b. Beëdiging en installatie Statenlid fractie SP.

Mw. Bouhlel-Lascaris (SP) wordt voorgedragen en benoemd tot Statenlid van de Provincie Noord-Holland. Zij heeft in handen van de voorzitter de belofte afgelegd.

13. Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen.

Voordracht 39-2022

Totaal aanwezig bij dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn geen moties en amendementen ingediend.

Voordracht 39-2022 “Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen” is aangenomen.

Voor 46 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties PvdD en SP.

Het [besluit 39-2022](#) behorende bij de voordracht, is bij agendapunt 13 van de vergadering van 11 juli 2022 op de website gepubliceerd.

14. Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels.

Voordracht 42-2022

Totaal aanwezig bij dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er is 1 amendement ingediend een aangenomen:

- **A58-2022 door fractie JA21 inzake “Geborgde zetels” is unaniem aangenomen.**

Dictum:

PS besluit de artikelen:

Artikel 1 B. in de bijlage van het hij het voornoemde voorstel behorende ontwerpbesluit te wijzigen, zodat het komt te luiden als volgt:

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

- a. In onderdeel a wordt ‘eenentwintig leden’ vervangen door ‘drieëntwintig leden’.*
- b. In onderdeel d wordt ‘vier leden’ vervangen door ‘twee leden’.*

- Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich van stemmen.

Voordracht 42-2022 “Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels” is geamendeerd en unaniem aangenomen.

Het geamendeerde [besluit 42-2022](#) behorende bij de voordracht alsmede amendement A58-2022, is bij agendapunt 14 van de vergadering van 11 juli 2022 op de website gepubliceerd.

- Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich van stemmen.

15. Vragenuur.

Er zijn geen mondelinge vragen voor het Vragenuur ingediend.

16. Advies GS moties Vreemd aan de Orde van de Dag.

GS heeft op 11 juli 2022 advies gegeven op de 5 moties Vreemd aan de orde van de Dag die op 4 juli 2022 zijn ingediend.

17. Gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.

(punten 17a t/m 17f)

17a. Stemming moties Vreemd aan de Orde van de Dag.

Totaal aanwezig bij dit punt: 52 leden.

Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn 5 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend, waarvan er 1 is aangehouden, 1 is verworpen en 3 zijn aangenomen:

- **M126-2022 door fracties GroenLinks en PvdD inzake “Verbreding belanghebbers” is aangenomen.**

Voor 33 en tegen 19 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV en Liberaal N-H.

Dictum:

PS verzoekt het college:

om naast LTO ook andere ondernemersorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd gaan worden in de Omgevingsverordening.

- Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M126 te stemmen; herkent zich niet volledig in het geschetste beeld in deze motie; heeft het idee dat boeren wel degelijk in de breedte van hun sector kunnen meepraten over het beleid in deze provincie en stemt daarom tegen.
- Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M126 te stemmen; vindt het belangrijk dat de breedte van de agrarische sector wordt gehoord, niet omdat de fractie denkt dat LTO per definitie geen goede vertegenwoordiging vormt, maar denkt wel dat er steeds meer diversiteit is in boerenorganisaties en boerenbedrijven en stemt daarom voor.

- **M128-2022 door fracties SP, JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Oproep: Rijk blijf het OV steunen” is unaniem aangenomen.**

Dictum:

PS besluit het college van GS:

- voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het OV vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden;
- als uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zolang mogelijk door te laten lopen als nodig is.
  - Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M128 te stemmen; ziet dat de gedeputeerde er bovenop zit en ziet de motie als een goede ondersteuning van het gevoerde beleid.

- Fractie D66 wenst aantekening voor motie M128 te stemmen; steunt de inzet van GS richting het Rijk om het OV op orde te houden dat is ook al uitvoerig betoogd in de commissie M&B, waar ook Statenbreed al steun is uitgesproken voor de inzet van GS op de beschikbaarheidsvergoeding OV. De fractie vindt dat de motie daaraan niets anders toevoegt dan dat nu een aantal partijen kan zeggen dat ze een motie aangenomen hebben weten te krijgen, precies op dat punt. Ondanks dat, is de fractie voor de motie en hoopt bij herhaling dat de inzet van GS tot resultaat leidt.

- **M130-2022 door fracties PvdA, GroenLinks, PvdD en DENK inzake “Fiks de fixteams” is aangenomen.**
 Voor 39 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, FvD, PVV en Liberaal N-H.
Dictum:
 PS verzoekt GS om:
  - In samenwerking met het SPDE en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale fixbrigades in Noord-Holland zoals omschreven;
  - Op basis van de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het ondersteunen van belanghebbende gemeenten in NH en hierbij te onderzoeken of het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief Fixbrigade NL;
  - P5 te informeren hierover, alsmede over de voortgang van de (versnelde) verduurzaming van de gebouwde omgeving in NH.
    - Fractie D66 wenst aantekening voor motie M130 te stemmen; vindt dat gemeenten zeker meer aandacht moeten geven aan het op weg helpen van hun inwoners op het beleid van woningisolatie en dat zij daarbij tot op heden zeker niet iedereen bereiken; maar de fracties vindt het eigenlijk geen provinciale taak maar een gemeentelijke. Geeft aan dat er echter op dit moment een energiecrisis is en vindt dat een integrale aanpak het beste zou passen; is er eigenlijk niet voor om dit beleid per motie Vreemd vorm te geven. Desalniettemin vindt de fractie dit een uitzonderlijke situatie waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande provinciale instrumenten en stemt dus bij uitzondering toch voor.
    - Fractie SP wenst aantekening voor motie M130 te stemmen; kijkt iets anders tegen deze motie aan, vond het vooral heel veel praten over praten over praten; vindt de inhoud toch belangrijk genoeg om voor te stemmen.
    - Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M130 te stemmen; is op zichzelf positief over de doelstelling van deze motie, vindt de motie echter te detaillistisch en het ligt teveel op het beleid en het werkveld van de gemeente en stemt daarom tegen.

- **M127-2022 door fracties PvdA en 50PLUS/PvdO inzake “Anton de Kom-zaal” is aangehouden.**

- **M129-2022 door fracties SP en DENK inzake “Polder Westzaan gezond verbrakken” is verworpen.** Voor 8 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties CDA, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.

- Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie M129 te stemmen; vindt het erg nuttig dat er wateronderzoek gaat plaatsvinden, de gedeputeerde heeft daarover al iets gezegd; vindt het voorts ook belangrijk dat die verbrakking nu gaat plaatsvinden en stemt daarom tegen.
- Fractie JA21 wenst aantekening tegen motie M129 te stemmen; is tegen het verbrakken, meldt dat ondanks dat dit het verbrakken enigszins zou ophouden, de gedeputeerde heeft gemeld dat zij sowieso onderzoek gaat doen; de fractie vindt dat voldoende verklaring tot nog toe en zal tegen stemmen.
- Fractie CDA wenst aantekening voor motie M129 te stemmen; heeft twijfels bij verbrakken, maar vindt het zeker nuttig om de waterkwaliteit goed te checken en stemt derhalve voor deze motie.

17b. De uitslag van alle overige stemmingen over moties, amendementen en voordrachten (17b t/m 17f) zijn verwerkt bij de betreffende voordrachten en agendapunten.

18. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 4 en 11 juli 2022.

Notulen -vastgesteld-

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum statenvergadering	:	4 juli 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:

5
10
15
20

mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Aniel (CDA), hr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (ChristenUnie), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mulder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig:

Mw. S. Abdi (PvdA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), Statenlid A. Er (GL), dhr. J. van Hooff (PVV), dhr. E.J. van der Maas (VVD), mw. A. Nanninga (JA21), mw. J. Vastenhouw (FvD), Statenlid R. Zaal (GL)

25 Agenda

Paginanummer:

1.	Opening en mededelingen.	(pagina 3)
2	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.	(pagina 3)
2.a	Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)	(pagina 9).
30 3.a	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.	(pagina 50)
3.b	Lijst geheimhouding PS.	(pagina 50)
4	Vaststelling notulen en besluitenlijst van de extra Statenvergadering van 20 juni 2022.	(pagina 51)
5	Vaststelling Strategische Statenagenda.	(pagina 51)
6	Vaststelling lijst ingekomen stukken.	(pagina 51)
35 7	Voortganglijst van moties.	(pagina 51)
8	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.	(pagina 51)
8.a	Benoeming 1 vicevoorzitter PS. Voordracht 44-2022	(pagina 51)
8.b	Benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB. Voordracht 45-2022	(pagina 51)
8.c	OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Voordracht 33-2022	(pagina 51)
40 8.d	OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond. Voordracht 34-2022	(pagina 51)

Pagina 2

45	8.e	OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Voordracht 35-2022	(pagina 51)
50	8.f	OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Voordracht 36-2022	(pagina 51)
	8.g	Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht. Voordracht 37-2022	(pagina 51)
55	8.h	Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek. Voordracht 38-2022	(pagina 51)
	8.i	Vergaderschema PS en Statencommissies 2023. Voordracht 46-2022	(pagina 51)
9		Jaarstukken 2021. Voordracht 41-2022	(pagina 51)
60	10	Kaderbrief 2023. Voordracht 40-2022	(pagina 55)
	11	Meerjarenbegroting MRA. Voordracht 43-2022	(pagina 96)
	12	Schorsing vergadering naar 11 juli 2022.	(pagina 106)

1. Opening en mededelingen

65 10.15

De **VOORZITTER**: Goedemorgen dames en heren. Ik constateer dat we een quorum hebben dus hiermee open ik de vergadering. Welkom aan u Statenleden natuurlijk, leden van Gedeputeerde Staten, vandaag weer in fysieke vorm aanwezig in de Statenzaal. En natuurlijk ook een hartelijk
70 welkom aan alle belangstellenden die de vergadering via de website, op de tribune of buiten volgen in de tent. Buiten hebben we, zoals u heeft kunnen zien, een groot aantal boeren bij ons op bezoek, die in ieder geval straks mee willen luisteren bij de actualiteit over stikstof.

Vanaf 1 juli is het dus niet meer mogelijk om digitaal te vergaderen en te besluiten. Dat betekent dat we vandaag weer fysiek hier vergaderen. We zullen vergaderen tot 13.00 uur, dan hebben we een
75 lunch. Tussen 18.00 en 19.00 uur zullen we het diner nuttigen. We eindigen om 22.00 uur en gaan verder op 11 juli. Dan zullen op 11 juli ook de stemmingen plaatsvinden van alle moties en voordrachten die we tot dan besproken hebben.

80 We hebben bericht van verhindering ontvangen van de Statenlid Zaal van GroenLinks, de heer Van Hooff van de PVV, mevrouw Vastenhouw van FvD, de heer Baljeu van Fractie Baljeu, mevrouw Nanninga van JA21, mevrouw Abdi van de PvdA en Statenlid Er van GroenLinks. Later zullen aansluiten bij deze vergadering de heer Kohler van JA21 en de heer Van der Maas van de VVD. Daarmee hebben wij, zoals ik u al aangaf, op dit moment het quorum.

85

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: Dit is de regeling van de werkzaamheden. Dan stellen wij ook de primus vast bij hoofdelijke stemming, als dat aan de orde is. Zoals u weet doe ik dat met de bingo. Op grond van
90 artikel 18 van ons reglement is de primus voor de huidige vergadering nummer 21. Dat is mevrouw Jellema van de PvdA. Waarvan akte.

We gaan naar het vaststellen van de agenda. Op de agenda staan hamerstukken 8.a en 8.b. Dat zijn
95 voordrachten die betrekking hebben op Statenleden in een functie. Per mail is door de griffier aan u gevraagd of u met deze stemmingen per acclamatie kunt instemmen. Daarmee heeft u ingestemd. Dat is dus in ieder geval zo bij de hamerstukken 8.a en 8.b. Als u daarmee akkoord gaat zal besluitvorming plaatsvinden bij de hamerstukken.

100 Er zijn geen mondelinge vragen ingediend. Er kunnen voor de uitloopvergadering van 11 juli ook geen mondelinge vragen meer worden ingediend voor het vragenuur. Ik vraag u daarmee rekening te houden.

Er zijn twee actualiteiten ingediend tot houden van een actualiteit, conform ons Reglement van Orde. De eerste actualiteit is ingediend door de fracties van ChristenUnie, CDA en SP. Ze gaat over de
105 Noord-Hollandse aanpak van stikstof. De tweede actualiteit, ingediend door de fractie van SP, gaat over 'de herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal'. In beide situaties heeft het Presidium positief geadviseerd over de actualiteit, ingediend door de zojuist aangegeven fracties. Dan is het nu aan de Staten om te beslissen of u met verzoek van het houden van de actualiteit kan instemmen. Verlangt iemand daar het woord over?

110

Dan gaan we nu over tot de stemming. U weet dat om een actualiteit te kunnen houden een vijfde
deel van de aanwezige Statenleden nodig zijn. We hebben als het goed is onze elektronische stemmogelijkheid. Op uw kastjes ziet u een 'min' en een 'plus'. Als u voor bent drukt u op de 'plus' en als u tegen bent drukt u op de 'min'. De stemming zal door de griffier in beeld worden gebracht.
115 We gaan eerst stemmen over de actualiteit over stikstof. Dan gaat nu de stemming open. Dat is stemming nummer 1. U drukt op de 'plus' als u voor bent en op de 'min' als u tegen bent. Er kunnen op dit moment 45 stemmen worden uitgebracht. Ik laat even checken, want de tekenlijst was nog niet door iedereen ingevuld. De lijst gaat maar tot 41, dus ik zou willen vragen of er mensen zijn die de presentielijst nog niet getekend hebben. Een vijfde deel is makkelijk gehaald, dus daarover
120 hoeven wij ons geen zorgen te maken. Mevrouw Van Geffen, ik zie dat u nog geen stem heeft uitgebracht, want dan zijn wij eruit. Ja, dan sluit ik de stemming. U ziet het, met 46 stemmen voor gaan wij de actualiteit houden. Daarmee is het verzoek om de actualiteit aangenomen. Die zal onder 2.a worden behandeld.

Pagina 4

- 125 Dan gaan we stemmen over de tweede actualiteit. Ook daarover heeft het Presidium positief geadviseerd. Dat is de actualiteit ingediend door de fractie van de SP over 'de herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal'. Dan is aan u om daarover te beslissen. Verlangt iemand daarover het woord?
- 130 Zo niet, dan open ik stemming nummer 2 voor de actualiteit. U kunt nu stemmen. Er zijn 46 stemmen uitgebracht en u kunt het zien: met 33 stemmen voor en 13 tegen, dat is ruim een vijfde deel, zal ook deze actualiteit straks doorgaan. Die zal ook behandeld worden onder agendapunt 2.a.

- 135 Dan kom ik bij de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De fractie van GroenLinks heeft aangekondigd de motie Vreemd aan de Orde van de Dag te willen indienen met als onderwerp 'Verbreding belanghebbers'. Dan stel ik nu Statenlid Van Wijnen in de gelegenheid om deze motie toe te lichten.

- 140 Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): bij de afgelopen commissie RWK hadden wij het over de Omgevingsverordening en een aantal wijzigingen die daar weer doorgevoerd moeten worden. Die besprekingen zijn altijd groots. We hebben een hele lijst wijzigingen in NNN, wijzigingen in Landelijk gebied, wijzigingen in BPL, plus wetgeving die daaraan toegevoegd moet worden. Het is dus belangrijk om dat goed en zorgvuldig te kunnen doen. Dan krijgen we altijd netjes een lijst met 'alle stakeholders die zijn betrokken bij dit proces'. Als we dan door gaan vragen blijkt bijvoorbeeld
- 145 namens Landbouw alleen LTO betrokken te zijn geweest. Wat ons betreft klemt dat een beetje, zeker omdat we bij het onderwerp Landbouw inmiddels ook een aantal andere organisaties is ontstaan die op een andere wijze hun werk doen. Wij zouden graag zien dat ook hun visie betrokken is als wij informeren naar de input van belanghebbenden, dan wel stakeholders. Daar gaat onze motie over. Het dictum is: 'Verzoeken het college om naast LTO ook andere ondernemingsorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd
- 150 gaan worden in de Omgevingsverordening. En gaat over tot de orde van de dag.'

Motie 126/4 juli 2022

- 155 *Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022*

Overwegende dat

- *de Omgevingsverordening een vertaling is van de Omgevingsvisie, die tot stand is gekomen vanuit betrokkenheid aan de voorkant van veel en diverse partijen.*
- *die diverse betrokkenheid aan de voorkant ook teruggezien moet worden in nieuwe onderdelen die we nu aan de Omgevingsverordening toe gaan voegen.*
- *bij de nu toe te voegen Waterverdringingsreeks die betrokkenheid vanuit de landbouw uitsluitend heeft bestaan uit LTO en dat ook bij besprekingen over waterkwaliteit het geval was. Terwijl juist vanuit de landbouw ook andere ondernemersorganisaties bestaan, zoals Caring Farmers of Biohuis/Bionext, waarin landbouwondernemers verenigd zijn die in hun praktijk al verregaand aansluiten bij nieuw beleid van de provincie.*
- *bespreking van de Omgevingsverordening in commissies vaak over veel wijzigingen tegelijk gaat, waardoor het moeilijk is elke losse component voldoende aandacht te geven. Er moet dus voldoende comfort zijn dat echt Uivers is opgehaald.*
- *input van meer diverse organisaties bij kan dragen aan meer integraal ruimtelijk provinciaal beleid, waarin beleid van verschillende sectoren op elkaar is afgestemd.*

- 170 *Verzoeken het college om*

- *naast LTO ook andere ondernemersorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd gaan worden in de Omgevingsverordening,*

- 175 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Tessa van Wijnen (GroenLinks), Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren), Alphons Muurlink (PvdA)

- 180 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Even voor de luisteraars: de moties zullen aan het eind van de vergadering op 11 juli worden toegelicht door GS. Daarna zal erover worden gestemd.

- 185 De tweede motie Vreemd aan de Orde van de Dag is ingediend door de PvdA, met als titel 'Naam vergaderzaal Paviljoen Welgelegen'. De indiener is mevrouw Jellema.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Afgelopen vrijdag hebben we een heel mooie en bijzondere Ketj Kotj-viering of -herdenking gehad, hier in de tuin van het provinciegebouw. Toen ik daar was, dacht ik: hier moeten we misschien iets mee. Dat heeft mij op het idee gebracht –een klein beetje gepikt van het Tweede Kamer-initiatief, ik weet niet of dat nog wordt doorgezet bij GroenLinks bij 12 en D66- om ook daar een vergaderruimte te vernoemen naar Anton de Kom. Ik zal even de constateringen en overwegingen overslaan. Wij roepen het college op om de naam van een ruimte in het Noord-Hollands Provinciehuis, gezien alle zaken die wij zojuist hebben herdacht bij Ketj Kotj en over het slavernijverleden, dat ook toch wel een beetje aan dit huis kleeft, te veranderen in de ‘Anton de Komzaal’. Misschien is de bibliotheek daarvoor wel een heel passende ruimte, maar dat laat ik graag aan de gedeputeerde of het college over. Ik heb al van verschillende fracties gehoord dat ze deze motie gaan steunen. 50PLUS/PvdO heeft de motie mede ingediend. Hoewel zij er nu niet is, wil ik toch even tegen mevrouw Van Soest zeggen dat ik het heel bijzonder vind dat ik zo op het eind van mijn carrière in deze provincie toch nog samen met mevrouw Van Soest iets indien. Heel hartelijk dank daarvoor!

Motie 127/4 juli 2022

‘Motie Vreemd aan de Orde van de Dag Anton De Kom-zaal’

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022

Constaterende dat:

- *In 1769 bankier Henry Hope grond en allerlei bebouwde omgeving aan de (huidige) Dreef in Haarlem heeft aangekocht, afgebroken en er tussen 1770 en 1785 Paviljoen Welgelegen heeft laten optrekken;*
- *Paviljoen Welgelegen heden het gebouw is, waarin ons Provinciehuis - en allen die daarin werkzaam zijn - is gehuisvest;*
- *Onderzoek vanuit de Provincie Noord Holland f in augustus 2020) heeft aangetoond dat (citaat): “Gelet op de omvang van de betrokkenheid van Hope & Co bij de negotiaties, waarvan er zes werden opgericht in de periode 1770-1773 en drie werden overgenomen v66r 1783, het praktisch onmogelijk is dat Henry Hope aan Welgelegen geen geld heeft besteed dat was verdiend aan activiteiten die waren gerelateerd aan de slavernij”.*

Overwegende dat:

- *Op 1 juli jl. Ketj Kotj is herdacht en gevierd;*
- *De Surinaamse schrijver en verzetsstrijder Anton de Kom één van de belangrijkste stemmen van de antikoloniale beweging aan het begin van de twintigste eeuw is geweest;*
- *Het Noord-Hollandse Provinciehuis en De Kom, in het kader van herdenken van het slavernijverleden, aan elkaar gelinkt kunnen worden.*
- *Het de Noord-Hollandse Provinciale politiek zou sieren om recht te doen aan de nagedachtenis van Anton de Kom*

Roept het college van GS op om:

- *Eén van de vergaderzalen in het Noord Hollandse Provinciehuis — en wellicht is de meest passende ruimte hiervoor de bibliotheek -de naam Anton De Kom-zaal te geven.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Aukelien Jellema (PvdA), Wil van Soest (50PLUS/PvdO)

De **VOORZITTER**: Ook deze motie Vreemd aan de Orde van de Dag maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag wordt ingediend door de SP, met als titel of onderwerp ‘Rijk blijft het ov steunen’. De heer Hoogervorst van de SP zal de motie nader toelichten. Het woord is aan de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dank u wel voorzitter. Het is vijf voor twaalf. Misschien is het wel een voor twaalf voor het openbaar vervoer in onze provincie. U kent allen de SP als voorvechter van goed functionerend en een liefst zo fijnmazig mogelijk ov. Het is u allen ook bekend, nemen wij aan, dat het ov ernstig te lijden heeft gehad van de hopelijk achter ons liggende coronaperiode. De reizigersaantallen daalden om begrijpelijke reden. Het Rijk besloot al vroeg in de coronacrisis het ov te steunen, omdat men natuurlijk al snel inzag dat de ov-bedrijven het financieel moeilijk zouden gaan krijgen. Niet ingrijpen zou kunnen betekenen dat er geschrapt zou moeten gaan worden in de dienstverlening, in het lijnennetwerk of in het aantal ritten. Het kabinet besloot onlangs om de

250 coronasteun voor het ov af te bouwen. Vanaf 1 januari a.s. moeten de concessiehouders het weer
alleen doen. Onbegrijpelijk, wat ons betreft. Deskundigen verwachten –en dat lezen wij op vele
fronten- dat in 2025 de reizigersaantallen in trein, bus en tram weer op het niveau komen van voor
de coronaperiode. Waarom dan niet de steun nog even doortrekken tot dat moment? Als de
staatssecretaris vasthoudt aan haar plannen, dus het stoppen van de coronasteun voor het ov aan
255 het einde van dit jaar, staat ons een ramp te wachten. Misschien wel 35% minder ov. Dat zou een nog
verdere aantasting betekenen van een vervoersysteem dat wat ons betreft toch al verbetering en
aanvulling zou verdienen. De gedeputeerde voert overleg met de staatssecretaris en wij constateren
dat ook hij zijn uiterste best doet om de steun voort te laten zetten. Daarvoor wil de fractie van de
SP waardering uitspreken. Wij ondersteunen hem in zijn streven de staatssecretaris op andere
gedachten te brengen. Middels een motie vragen wij u, als Statenleden van Noord-Holland, de
260 gedeputeerde steun te geven in diens streven het ov door deze moeilijke periode heen te slepen. Het
Rijk heeft blijkaar diepe zakken met geld. Daar zit vast wel een bijdrage voor het ov bij, dachten
wij. Steun het ov tot het niet meer nodig is!

De fractie van de SP dient samen met de fracties van JA21 en 50PLUS een motie Vreemd aan de Orde
van de Dag in met als titel 'Oproep: Rijk blijf het ov steunen!'. Het dictum ervan luidt: 'Besluit het
265 college van GS voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het
ov vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden, en als
uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zo lang mogelijk
door te laten lopen als nodig is.' Voorzitter, goed ov is essentieel om mensen de keuze te geven om
de auto eens te laten staan. Goed ov is essentieel als je geen auto bezit. Goed ov stelt ons met elkaar
270 in staat om alle delen van onze mooie provincie voor een ieder goed bereikbaar te houden. Goed ov
houdt onze provincie tot in alle uithoeken leefbaar. Kortom: goed ov is essentieel voor al onze
inwoners. Dank u wel.

275 **Motie 128/4 juli 2022**
'Rijk, blijf het OV steunen!'

*Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:*

- 280 - *de concessiehouder(s) van de ov-concessies in onze provincie financieel schade hebben
ondervonden van de verschillende perioden van (gedeeltelijke) lockdown en de daaruit
voortvloeiende ernstige terugloop reizigersaantallen;*
- *het Rijk het ov ruimschoots heeft gecompenseerd als het gaat om het verlies aan inkomsten,
voortvloeiend uit de teruggelopen aantallen reizigers;*
- 285 - *de staatssecretaris heeft aangekondigd dat het Rijk per 1-1-2023 zal stoppen met de zgn.
coronasteun aan het ov;*
- *het Rijk èn GS de reizigersaantallen in het ov zo spoedig mogelijk weer op het niveau van
'vóór corona' willen terugbrengen;*
- *GS op dit moment —samen met de bestuurders van de andere provincies- in overleg is met
de staatssecretaris om ervoor te pleiten de coronasteun voorlopig nog even voort te zetten.*

290 *Overwegende dat:*

- *de provincie moet zorgen voor een goed netwerk van ov in de gehele provincie;*
- *de concessiehouders in grote financiële problemen dreigen te komen als de coronasteun
vanuit het Rijk stopt;*
- 295 - *de concessiehouders zonder de voortzetting van de coronasteun grote aanpassingen zouden
kunnen doen aan het lijnen- en dienstennet;*
- *er—als er geschrapt gaat worden in het lijnen- en dienstenschema —grote hiaten kunnen
gaan ontstaan in de mate van bereikbaarheid in de provincie, in het bijzonder in het
landelijk gebied;*
- *de leefbaarheid in grote delen van de provincie voor veel inwoners zal worden aangetast.*

300 *Besluit het college van GS:*

- *voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het ov
vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden;*
- *als uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zolang
mogelijk door te laten lopen als nodig is.*

305 *En gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Wim Hoogervorst (SP), Eric Jensen (JA21), Wil van Soest (50PLUS/PvdO)

De **VOORZITTER**: Ik neem de motie in ontvangst. Ze maakt deel uit van de beraadslaging.

310 De volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag wordt ingediend door de SP en DENK.
Onderwerp is 'Polder Westzaan gezond verbrakken'. Mevrouw De Groot van de SP zal de motie nader toelichten.

315 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Het water in het Noordzeekanaal is vies. Dat heeft te maken met de ontploffing in een autoclaaf van Philips-Duphar in 1963, waarbij veel dioxine in het Noordzeekanaal is gekomen. Dat werd nooit opgeruimd. De dioxine is er nog steeds. Die ligt in zogenaamde putten op de bodem van het Noordzeekanaal. Rijkswaterstaat vond het te duur om het op te ruimen. In 2013 werd er door de Universiteit van Wageningen onderzoek gedaan. Ook toen werd geconstateerd dat het water van het Noordzeekanaal vies en giftig is en dat hengelsporters er beter geen paling uit kunnen eten. Dat geldt trouwens ook voor de wolhandkrab. Nu is het de bedoeling dat we in de Polder Westzaan water gaan inlaten uit het Noordzeekanaal. Het kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn dat de Polder Westzaan daardoor vergiftigd wordt. Op dit moment wordt er gebiedsvreemd zoetwater ingelaten, waarbij sulfaat en sulfide ingelaten worden en ontstaan. Straks, als we overgaan tot verbrakking, wordt er water ingelaten uit het Noordzeekanaal, waarvan de kwaliteit niet goed en wellicht zelfs giftig is.

325 Wij moeten als Staten een keuze gaan maken over wat te doen. Sowieso moeten wij ervoor zorgen dat de waterkwaliteit verbeterd wordt en voldoet aan de KRW. De SP is erg voor het verbrakken van de Natura 2000-Polder Westzaan, maar past ervoor om vergiftigd water uit het Noordzeekanaal in te laten. Daarom moet een en ander goed onderzocht worden en moeten de Staten uitvoerig geïnformeerd worden. Daarom hebben wij de motie 'Polder Westzaan gezond verbrakken' die we nu samen met DENK indienen. Het dictum ervan luidt: 'Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven om vóór tot verbrakking van Polder Westzaan wordt overgegaan, een nieuw onderzoek te laten doen naar de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal ter hoogte van de Polder Westzaan, de onderzoeksresultaten aan Provinciale Staten voor te leggen zodat Provinciale Staten in staat zijn een goed besluit te nemen over de verbrakking van de Polder Westzaan, en Provinciale Staten tevens in de gelegenheid te stellen om tot aanvullende maatregelen te besluiten indien de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal te wensen overlaat, en gaat over tot de orde van de dag.' Dank u wel.

Motie 129/4 juli 2022

340 'Polder Westzaan gezond verbrakken'

*Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:*

- 345 - *Philips Duphar onder meer een halffabrikaat maakte bestemd voor het ontbladeringsmiddel Agent Orange;*
- *het productieproces van dit halffabrikaat veel dioxinen bevatte;*
- *in 1963 een autoclaaf van Philips-Duphar aan de Ankerweg in Amsterdam ontplofte;*
- *hierbij veel dioxine in het Noordzeekanaal terecht kwam;*
- 350 - *er in 2013, vooruitlopend op het project 'Brak is bijzonder', een onderzoek is gedaan naar de verspreidingsrisico's dioxines in putten Noordzeekanaal;*
- *men destijds veronderstelde dat het niet waarschijnlijk is dat de slibbergingsputten in het kanaal een significante invloed hebben op de zwevendestofgehalten van dioxines in het gebied ten westen van Amsterdam;*
- *desondanks de gehalten van dioxines in zwevend stof bij Westzaan en Amsterdam een factor twee tot drie hoger zijn dan de gehalten in zwevend stof bij IJmuiden en het zwevende stof dat bij Lobith vanuit Duitsland wordt aangevoerd;*
- 355 - *in het water van het Noordzeekanaal bovendien de normen voor sommige toxische stoffen als zware metalen en PAK's worden overschreden;*
- *uit de gebiedsvisie Polder Westzaan blijkt dat verbrakking van dit Natura 2000-gebied wenselijk en noodzakelijk is om bijzondere flora te behouden en bodemdaling te beperken;*
- 360 - *het zeer wel mogelijk is dat bij het inlaten van water uit het Noordzeekanaal verontreinigd water in de Polder Westzaan stroomt.*

Overwegende dat:

- 365 - *het Noordzeekanaal verontreinigd is met chemische stoffen, maar op dit moment gebiedsvreemd zoet water (sulfaat, sulfiden) wordt ingelaten;*
- *alleen uit gedegen onderzoek zal blijken of het inlaten van brak water uit het Noordzeekanaal voor Natura 2000-gebied Polder Westzaan een goede ontwikkeling is en zal leiden tot een betere instandhouding van Natura 2000;*
- *de afweging mede gemaakt dient te worden door het huidige inlaten van gebiedsvreemd zoetwater bij het onderzoek te betrekken;*
- 370 - *deze afweging gemaakt dient te worden door Provinciale Staten;*

- Provinciale Staten voor het maken van een goede afweging de beschikking dienen te krijgen over alle onderzoeksresultaten met betrekking tot het verbrakken van Natura 2000 Polder Westzaan;
- 375 - het uiteindelijke besluit om tot verbrakking van Polder Westzaan over te gaan bij Provinciale Staten ligt.

Besluit:

- Gedeputeerde Staten opdracht te geven om vóór tot verbrakking van Polder Westzaan wordt overgegaan een (nieuw) onderzoek te (laten) doen naar de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal ter hoogte van de Polder Westzaan;
- 380 - de onderzoeksresultaten aan Provinciale Staten voor te leggen, zodat Provinciale Staten in staat zijn een goed besluit te nemen over de verbrakking van de Polder Westzaan;
- Provinciale Staten tevens in de gelegenheid te stellen om tot aanvullende maatregelen te besluiten, indien de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal te wensen overlaat,

385 En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP), Süleyman Koyuncu (DENK)

390 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. De handtekeningen staan er keurig op.

Wij gaan naar de motie Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend door de PvdA, GroenLinks, PvdD en DENK, met als onderwerp 'Fiks de fixteams'. De indiener is mevrouw De Vries van de PvdA.

395 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voor iedereen een duurzame woning, dat is goed voor het klimaat, voorkomt een hoge energierekening voor onze inwoners, en het maakt Nederland minder afhankelijk van aardgas. Zowel de provincie als landelijk versnellen we de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Dan hebben we het over 2,5 miljoen woningen die we moeten isoleren tot en met 2030. De nood is hoog. Als wij willen dat onze inwoners er warm bijzitten deze winter zal er nu iets moeten gebeuren. Meerdere partijen in deze Staten hebben dat ook al uitgesproken. Laten we nu

400 dan ook duurzaam doorpakken. Veel mensen moeten op weg geholpen worden bij het isoleren van hun woning. Juist daar waar de meeste energiewinst te behalen valt: de huishoudens met de lagere- en middeninkomens. Gemeenten zijn nu allemaal het wiel voor zichzelf aan het uitvinden. Ze vallen soms terug op methodes die niet effectief zijn gebleken, en zeker niet bijdragen aan een versnelling van de verduurzaming van de woningen in Noord-Holland. De verduurzaming van woningen blijft

405 achter bij de landelijke en provinciale ambitie. Bij het Servicepunt Duurzame Energie Noord-Holland is gebleken dat gemeenten behoefte hebben aan meer coördinatie en informatie over fixteams. De urgentie is groot en de behoefte bij de gemeente is groot.

Ook andere provincies, de gemeenten Zaanstad en Amsterdam zijn bezig met plannen voor het faciliteren van lokale FIXbrigades die een integrale aanpak hebben en een bepaalde kwaliteit en

410 standaardwerkwijze behoeven. Het gaat hierbij om het verlenen van capaciteit, samenwerking en coördinatie à la de woonambassadeur. Ik kom aan het petium: 'Verzoekt GS om in samenwerking met het Servicepunt en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale FIXbrigades in Noord-Holland, zoals omschreven, op basis van

415 de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het ondersteunen van belanghebbende gemeenten in Noord-Holland en hierbij te onderzoeken of het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief FIXbrigade Nederland, dat overigens nog opgezet moet gaan worden, PS te informeren hierover alsmede over de voortgang van de versnelde verduurzaming van de gebouwde omgeving in Noord-Holland. Deze motie wordt mede ingediend door GroenLinks, PvdD, DENK, 50PLUS/PvdO en ChristenUnie. Een enkele andere partij heeft haar steun al toegezegd.

420

Motie 130/4 juli 2022

'Motie Vreemd aan de Orde van de Dag Fiks de fixteams'

425 *Voor iedereen een duurzame woning. Dat is goed voor het klimaat, voorkomt een hoge energierekening en maakt ons minder afhankelijk van aardgas.*

Toelichting.

Zowel provinciaal als landelijk versnellen we de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Inmiddels is gebleken dat je maar één kans krijgt om het goed te doen achter de voordeur. Juist de mensen in huizen, waar de meeste energiewinst te halen valt, blijken moeilijk bereikbaar. Zij gaan

430 *niet naar de gemeentelijke energieloketten. Een aantal gemeenten zet energiecoaches in, maar ook die blijken onvoldoende zoden aan de dijk te zetten. Als ze al binnenkomen. Er zijn gemeenten die het aantal energiecoaches weer terugschroeven en terugvallen op vouchers en tegoedbonnen voor tochtstrips en radiatorfolie. Die veelal in een la blijven liggen omdat mensen de noodzaak niet zien of*

435 andere zorgen aan hun hoofd hebben. Dit draagt niet bij aan de verduurzaming van de gebouwde
omgeving en zeker niet aan de versnelling die zo hard nodig is om deze opgave in de energietransitie
te halen. In Weesp, Amsterdam en Zaanstad zijn nu enkele pilots met fixteams, waarin
energiecoaches samenwerken met sociale wijkteams en lokale ondernemingen/fiksers die gelijk de in
de woning nodige besparingsmogelijkheden uitvoeren. Een persoonlijke en integrale benadering. Nu
440 al is duidelijk dat deze aanpak het meest effectief is. Bovendien is hieraan een leer- werktraject
verbonden.

Overwegende dat

- 445 - de noodzaak om de verduurzaming van woningen te versnellen alleen maar groter
geworden is met de stijgende gasprijzen en de hogere energiebesparingsambitie van
provincie en kabinet;
- veel mensen op weg geholpen moeten worden hoe ze hun woning kunnen isoleren. Dit geldt
vooral voor de lagere en middeninkomens. Daar waar de meeste energiewinst te behalen
valt;
- 450 - gemeenten nu allemaal het wiel voor zich aan het uitvinden zijn en soms zelfs terugvallen op
methodes die niet effectief zijn en zeker niet bijdragen aan een versnelling van de
verduurzaming van de woningen in Noord-Holland.
- de verduurzaming van woningen achterblijft bij de landelijke en provinciale ambitie;

Constaterende dat

- 455 - bij het Servicepunt Duurzame Energie NH gebleken is dat gemeenten behoefte hebben aan
meer coördinatie en informatie over fixteams;
- ook andere provincies en de MRA bezig zijn met plannen voor het faciliteren van lokale
fixbrigades met een bepaalde kwaliteit en standaardwerkwijze. Het gaat hierbij om het
verlenen van capaciteit, samenwerking en coördinatie.

Verzoekt GS om

- 460 - in samenwerking met het SPDE en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de
behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale fixbrigades in Noord-Holland zoals
omschreven;
- op basis van de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het
465 ondersteunen van belanghebbende gemeenten in Noord-Holland en hierbij te onderzoeken of
het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief Fixbrigade NL;
- PS te informeren hierover, alsmede over de voortgang van de (versnelde) verduurzaming van
de gebouwde omgeving in Noord-Holland.

470 *Ondertekening: Annette de Vries (PvdA), Anouk Gielen (GroenLinks), Jaap Hollebeek (PvdD), Süleyman
Koyuncu (DENK)*

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Zijn er
nog andere fracties die een orde Vreemd aan de Orde van de Dag willen indienen? Ik wil er nog op
wijzen dat er na vaststelling van de agenda geen moties vreemd meer kunnen worden ingediend. Dat
475 geldt dus ook voor de uitloopvergadering van 11 juli. Ik zie verder geen reacties. Het advies van
Gedeputeerde Staten alsmede de stemming over de moties plaatsvinden aan het eind van de
vergadering op 11 juli. Wil nog iemand het woord voeren over de voorliggende agenda? Zo niet, dan
is dit de agenda voor vandaag zoals die door het Presidium is vastgesteld. Dan gaan we naar
480 agendapunt 2.a, actualiteiten.

2.a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)

De **VOORZITTER**: De eerste actualiteit gaat over de Noord-Hollandse aanpak van stikstof. Normaal
gesproken hanteren wij een vergadertijd van 60 minuten. Wij hebben in het Presidium besloten om
485 bij wijze van uitzondering, maar ook gelet op het belang van het onderwerp, de spreektijd op te
rekken naar anderhalf uur. Dat betekent dat u anderhalve minuut meer spreektijd krijgt. Het wordt
4,5 minuut per partij. Dat betekent dat GS een spreektijd hebben van 22 minuten. Dat is inclusief
interruptions en de antwoorden daarop. Uiteraard wordt, zoals gebruikelijk, de spreektijd bij het
indienen van moties stilgezet. Dan is nu aan de orde de actualiteit ingediend door de fracties
490 ChristenUnie, CDA en SP, conform artikel 48 van ons Reglement van Orde, met als titel 'Noord-
Hollandse aanpak stikstof'. De sprekers die zich voor dit punt hebben aangemeld zijn volgens mijn
lijstje de heer Klein van de ChristenUnie, mevrouw Koning van het CDA, mevrouw De Groot van de
SP, Statenlid Van Wijnen van GroenLinks, de heer Leerink van de PvdA, mevrouw Van Geffen van
Liberaal N-H, de heer De Wit van de VVD, mevrouw Koning van het CDA, mevrouw Bezaan van de
495 PVV, Statenlid Zoon van de PvdD, de heer Mantel van JA21 en mevrouw Strens van D66. Mijnheer

Dekker van FvD, u wilt ook het woord? Dan zetten we u erbij. Dan verzoek ik nu eerst aan de heer Klein van de ChristenUnie om de actualiteit aan de orde te stellen. De overige indieners krijgen daarna ook het woord. Maar eerst de heer Klein.

500 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Excuus, ik weet niet of ik mijn naam hoorde.

De **VOORZITTER**: Ja, ik heb u opgenoemd, zeker. U staat op mijn lijstje.

505 **2.a.1 Aangevraagde actualiteit door fracties ChristenUnie, CDA en SP inzake Noord-Hollandse aanpak stikstof**

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter. Midden jaren tachtig van de vorige eeuw haalde ik regelmatig een paar liter melk bij de boer, net buiten ons dorp. De boer had zo'n 25 koeien in een groepstal en rond het dorp zat nog een tiental vergelijkbare boerderijen. Inmiddels zijn de meeste
510 van die boerderijen gesloten en zitten er rond het dorp nog vier grotere boeren met een veelvoud aan koeien. Maar er was meer anders in de jaren tachtig. In diezelfde jaren tachtig reden er 4,4 miljoen auto's rond in Nederland, en nu 8,9 miljoen, dus meer dan twee keer zoveel. In 1980 stegen er 186.000 vliegtuigen op van Schiphol en landden er. Nu, in 2019, zijn dat er 500.000. dat is 2,5
515 keer zoveel. Op allerlei vlakken in de samenleving is sprake geweest van schaalvergroting en verregaande groei. We moeten nu constateren dat we over onze ecologische grenzen heen zijn gegaan. De natuur staat al jaren onder druk. En hoewel we allerlei stappen hebben gezet om dingen te doen, die ook best wel succesvol zijn geweest, is het met elkaar niet voldoende. We zullen het echt over een andere boeg moeten gooien. Dat is een opdracht voor de hele samenleving. Vandaag staan wij hier, omdat de regering op 10 juni aan een stukje van de samenleving, de
520 agrarische sector, heeft laten weten wat van hen verwacht wordt. Dat is heel hard aangekomen. Honderden gezinnen in Noord-Holland zijn met grote onzekerheid geconfronteerd, want het is nog helemaal niet duidelijk wat die stikstofdoelen voor hen betekenen. Voor hún toekomst. En op welke manier er wél perspectief is. En dat leidt tot boosheid. De regering heeft daaraan bijgedragen door een veel te algemene kleurenkaart over de schutting te gooien, door nog niets te zeggen over de
525 stikstofreductie die verwacht wordt van andere sectoren en door ook nog geen oplossing te bieden voor de PAS-melders. Het bleek ook nog gebaseerd te zijn op cijfers over de veestapel uit 2018. Gelukkig is dat in de Tweede Kamer gerepareerd, dus die cijfers gaan aangepast worden, want juiste cijfers zijn van groot belang. De gedeputeerde heeft aangegeven de kaart niet leidend te laten zijn. Daar zijn we blij mee. Wij willen in dit debat aandacht vragen voor twee onderwerpen. Hoe kunnen
530 we samen met boeren werken aan perspectief voor de agrarische sector? En hoe zorgen we dat ook andere sectoren bijdragen? Onze eerste oproep is om de expertise van boeren te betrekken bij de transitie waarvoor we staan. Naast uiteraard de expertise van ecologen, natuurbeheerders en modellers. Want de boerensector heeft al honderden jaren ervaring met het beheer van land, met de zorg voor bodem en vee, en die
535 expertise moeten wij erkennen en gebruiken. Beleid kan immers niet alleen van achter een bureau gemaakt worden. Ik hoor nu nog te vaak dat boeren het idee hebben dat hun kennis en ervaring niet voldoende wordt meegenomen. We dienen daarom een motie in. Ik ga het dictum voorlezen: 'Wij verzoeken GS de expertise van de agrarische sector te betrekken bij de landbouwtransitie door agrariërs een prominente rol te geven bij de ontwikkeling van plannen voor de stikstofreductie en de
540 omschakeling van de landbouw.' Wij denken dat wij hiermee vooral erkenning geven voor de expertise die er is.

Motie 131/4 juli 2022

'Betrekt expertise boeren bij landbouwtransitie'

545

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof; constaterende dat:

550

- *de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;*
- *er nog veel onduidelijkheid is over de manier waarop die gerealiseerd kan worden;*
- *boeren al eeuwen lang werken met en op het land;*

overwegende dat:

555

- *beleid niet alleen gemaakt kan worden van achter een bureau;*
- *boeren beschikken over een enorme expertise rondom bodemkwaliteit, gras en omgang met vee;*

verzoeken GS:

- *de expertise van de agrarische sector te betrekken bij de landbouwtransitie door agrariërs een prominente rol te geven bij de ontwikkeling van plannen voor de stikstofreductie en omschakeling van de landbouw, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

565 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Die motie is hiermee onderdeel gaan uitmaken van onze beraadslaging. Maar ik zie ook een interruptie. De heer De Wit, VVD.

570 De heer **DE WIT** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Kan de heer Klein wellicht iets schetsen over het landbouwperspectief waarover hij het heeft in relatie tot deze motie? En hoe zou dat volgens u moeten in het kader van het perspectief dat de minister van landbouw onlangs heeft geboden? Ik vraag daar een reflectie op.

575 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik denk dat we nog veel te weinig perspectief met elkaar hebben. Ik denk dat de minister in zijn brief een heel aantal modellen schetst, waarvan wij allemaal wel weten dat het modellen zijn waar we naartoe kunnen. Wij willen toe naar een landbouw die in evenwicht is met zijn omgeving. Of je dat kringlooplandbouw noemt of grondgebonden landbouw, maar we moeten toe naar een landbouw waarbij de negatieve effecten op de natuur niet groter zijn en in balans zijn met wat we eruit krijgen. Daar willen we naartoe, en voorlopig is dat nog te onduidelijk. Daarom wil ik heel graag samen met agrariërs gaan praten om helder te krijgen hoe we dat wél kunnen gaan doen.

580 De heer **DE WIT** (VVD): Stelt u daarbij vast dat dit tot op heden in de brief van de minister nog onvoldoende is gebeurd? En als dat het geval is, hoe zou het volgens u dan anders moeten in Noord-Holland?

585 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik heb daar weinig antwoord op. De brief is nog onvoldoende duidelijk. Er is nog onvoldoende duidelijk hoe individuele agrariërs de omslag kunnen maken naar de gewenste landbouw. Daar moeten wij ze bij helpen. Daar moet geld bij, maar er moet ook concreet handelingsperspectief komen.

590 Statenlid **ZOON** (PvdD): Om het even scherp te krijgen, voorzitter. In de bijdrage van de heer Klein heeft hij het erover dat de boeren het moeten gaan trekken. Die moeten aankomen met de veranderingen. Nou hebben wij gezien dat het helemaal misging toen wij als overheid het melkquotum lieten wegvallen. Vindt de ChristenUnie niet dat wij als overheid met een duidelijk signaal moeten komen waar wij heen moeten gaan? En dat wij dat juist niet bij de boeren moeten neerleggen?

600 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik roep ook niet op om de boeren hierin leidend te laten zijn. Volgens mij is het heel duidelijk waar wij naartoe willen. Daar heeft een minister ook een duidelijk brief over geschreven. We zullen iets moeten gaan doen om aan het natuurherstel te gaan werken, maar voor de manier waarop wil ik echt de expertise gebruiken die in de landbouwsector aanwezig is.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Klein.

605 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): We zien ook dat deze transitie vraagt om nieuwe verdienmodellen voor boeren, want als wij willen dat boeren maatschappelijke taken uitvoeren, zoals bijvoorbeeld zorgen voor het landschap, voor goed water, voor biodiversiteit of voor CO₂-opslag, dan moeten ze daarmee geld mee kunnen verdienen. Tot nu toe zijn die mogelijkheden heel beperkt. De markt betaalt te weinig en staatssteunregels staan betalingen door de overheid in de weg. We dienen daarom twee moties in. De eerste heet 'Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling'. Het dictum luidt: 'Wij verzoeken GS om samen met andere provincies binnen Europa te lobbyen voor snelle aanpassing van de staatssteunregeling, zodat het mogelijk wordt agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten, en gaan over tot de orde van de dag.' Dit sluit ook heel goed aan bij onze Europastrategie, waarin wij gezegd hebben dat lobby voor nieuwe verdienmodellen onderdeel is van onze strategie.

610 De tweede motie richt zich op de retail en de supermarkten. Ze heet 'Organiseren expertmeeting retailorganisaties'. Wij verzoeken GS een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn en DekaMarkt, en inkooporganisaties zoals Superunie, om te

620 verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken.

Motie 132/4 juli 2022

'Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling'

625 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof'; constaterende dat:*

- *de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;*
  - 630 - *onderdeel hiervan is dat boeren ervoor kunnen kiezen om meer maatschappelijke diensten op zich te nemen, zoals natuurbeheer, biodiversiteitsherstel, waterbeheer, landschapsbeheer en CO₂-opslag;*
  - *er strenge Europese staatssteunregels gelden voor ondersteuning door decentrale overheden;*
- overwegende dat:*

- 635 - *het vanwege Europese staatssteunregels momenteel niet mogelijk is om agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten (slechts het compenseren van gedeerde inkomsten is mogelijk);*
- *één van de doelen van de Noord-Hollandse Europastrategie is "aandacht te vragen voor een landbouwbeleid (...) dat gezonde verdienmodellen voor ondernemers mogelijk maakt".*

640 *Verzoeken GS:*

- *samen met andere provincies binnen Europa te lobbyen voor spoedige aanpassing van de staatssteunregeling zodat het mogelijk wordt agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten,*

en gaan over tot de orde van de dag.

645

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

Motie 133/4 juli 2022

'Organiseren expertmeeting retailorganisaties'

650

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof'; constaterende dat:

- 655 - *de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;*
- *dit extra kosten met zich meebrengt en economisch vaak niet uit kan;*
- *de agrarische sector in grote mate afhankelijk is van de inkooporganisaties voor de prijs die zij krijgen voor hun producten;*
- *in Noord-Holland verschillende grote supermarktorganisaties zijn gevestigd;*

660 *overwegende dat:*

- *supermarkten en inkooporganisaties een bijdrage kunnen leveren aan een eerlijker prijs voor agrarische producten en nieuwe verdienmodellen;*

verzoeken GS:

- 665 - *een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn, DekaMarkt en inkooporganisaties zoals Superunie om te verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken,*

en gaan over tot de orde van de dag.

670

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Beide moties zijn keurig ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij denken dat daar een heel grote rol is voor de keten en dat die rol nog veel serieuzer genomen moet worden.

675 Dan de reductie van stikstofindustrie en luchtvaart. Uit antwoorden op onze schriftelijke vragen is gebleken dat het in Noord-Holland niet passend is vergund. De industrie mag nog 50% uitstoten dan zij nu doet volgens de vergunningen. Dat is 4 miljoen kg stikstofoxide per jaar. Wij maken ons zorgen dat dit het heel lastig maakt om bindende afspraken te maken. Daarom hebben wij een motie. Het dictum daarvan luidt: 'Wij verzoeken GS om zich maximaal in te spannen om de

680 vergunningen voor industriële stikstofuitstoters in te perken tot de huidige uitstoot, zodat er een

goede basis is om reductieafspraken te maken.' Anders hebben we alleen reductie op papier, en wij willen feitelijke reductie. Het zou heel mooi zijn als GS een klein deel van de juridische ruimte die dat geeft kan gebruiken voor het legaliseren van PAS-melders.

685 Dan ten slotte Schiphol. Daar stootte men volgens de emissieregistratie maar liefst 3,6 miljoen kg stikstofoxide uit in 2019. Wij zijn heel blij dat de provincie heeft aangegeven een evenredige bijdrage te verwachten van alle sectoren. Wij dienen daarom een motie in. De bijdrage voor Noord-Holland is volgens de minister van stikstof 41%. Wij spreken uit als Provinciale Staten dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot. Verder verzoeken wij GS met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden.

Motie 134/4 juli 2022
'Aanscherpen vergunningen industrie'

695 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof'; constaterende dat:*

- *de Noord-Hollandse top 10 stikstofuitstoters volgens hun vergunning nog zo'n 50% meer stikstof mogen uitstoten dan zij op dit moment doen;*
- 700 - *de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;*

overwegende dat:

- *het afdwingen van stikstofreductie door bedrijven ingewikkeld is als de vergunning een enorme ruimte voor groei biedt;*

705 *vragen GS:*

- *om zich maximaal in te spannen de vergunning voor industriële stikstofuitstoters in te perken tot de huidige uitstoot, zodat er een goede basis is om reductieafspraken te maken, en gaan over tot de orde van de dag.*

710 *Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)*

Motie 135/4 juli 2022
'Evenredige reductie Schiphol'

715 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof'; constaterende dat:*

- *Schiphol in 2019 volgens de emissieregistratie een stikstofuitstoot had van 3.634.505 kg NOx;*
- 720 - *de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;*
- *de stikstofreductie-opdracht voor de provincie Noord-Holland volgens de 'Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)' 41% is;*
- *Schiphol in de provincie Noord-Holland ligt;*
- 725 - *het Rijk het bevoegd gezag voor Schiphol is;*

spreken uit:

- *dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot;*

verzoeken GS:

- 730 - *met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

735

De **VOORZITTER**: Ook deze moties maken onderdeel uit van onze beraadslaging.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik heb nog een enkel slotwoord, mijnheer de voorzitter. De enige manier om uit deze crisis te komen is om samen de weg vooruit te zoeken. We kunnen de tijd helaas niet terugdraaien. We kunnen keuzes uit het verleden niet ongedaan maken. Politici die dat roepen negeren de feiten. Laten we dus met elkaar naar nieuwe wegen en daarin allemaal onze

740

verantwoordelijkheid nemen, ook als burgers. Dat betekent een eerlijke prijs betalen, wat minder autorijden, wat minder vliegen. Want het is een probleem van ons allemaal.

745 De **VOORZITTER**: Dank u wel, u bent overigens -maar dat had u al gezien- door uw spreektijd heen. Maar u heeft het wel snel en knap gedaan. Mevrouw Koning van het CDA.

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Op vrijdag 10 juni bracht de minister het stikstofbeleid naar buiten, inclusief een kleurenkaartje met stikstofreductiegetallen: 95%, 70%, 47%, 12%. We hebben
750 gelukkig al de toezegging van onze gedeputeerde dat zij de kaart van Noord-Holland gaat checken op juistheid, omdat er veel fouten in staan, waardoor de intekening van bijvoorbeeld Texel en Wieringen niet juist is. Dank daarvoor. Maar toch blijft het kaartje boven de markt hangen. Dat kaartje is ingeslagen als een bom en de effecten zijn groot. Ik sprak een jonge boerin die twee maanden geleden haar baan heeft opgezegd om het bedrijf van haar ouders over te nemen. Na de
755 presentatie van het kaartje liet de bank haar weten dat de financiering niet doorgaat. De bedrijfsovername gaat niet door. Terwijl zij natuurinclusief wil boeren en akkerrandenbeheer gaat toepassen, en allerlei van dat soort dingen. Maar de bank financiert niet meer. Begrijpt u het ontwrichtende gevolg van dit kaartje? En wat voor ontwrichtend gevolg dit heeft op het beleid in de agrarische sector? Dit kaartje en de onderliggende kritische depositiewaarden zijn als een bom die
760 het platteland ontwricht. En dat terwijl de gebiedsprocessen in de provincies, waaronder ook Noord-Holland, echt al goed in gang zijn gezet. Agrariërs zitten om tafel met de provincie en er wordt gewerkt aan het versterken van de natuur. En het gaat in goed overleg. En het gaat over transitie en het versterken van de natuur.

Diverse provincies hebben inmiddels bij het Rijk aangegeven dat het stikstofbeleid zoals nu
765 gepresenteerd niet uitvoerbaar is. Ik noem Limburg, Zeeland, Overijssel, Drenthe. Wij willen dat Noord-Holland zich daarbij aansluit. Laat duidelijk zijn dat het CDA wél voorstander is van het versterken van de natuur, maar niet op deze wijze. Dit kan echt niet. Het kaartje en de onderliggende KDW's moeten van tafel. Waarom? Omdat de kritische depositiewaarden in Nederland onredelijk streng en onrechtvaardig zijn. De KDW is een ondergrens waarbij door de wetenschap
770 gesteld wordt dat bij die grens elk risico op een negatieve impact van stikstofemissie uitgesloten zou zijn. Het is in veel gevallen echter zo dat ook bij veel hogere stikstofnormen de natuurgebieden nog prima beschermd worden. In Nederland zijn we zelfs voor de mensen niet zo streng dat we in ons beleid elk risico op gezondheidsschade, of een ongeval, uitsluiten. Als we dat zouden doen, kan een mens niets meer doen. Niet meer deelnemen aan het verkeer, niet meer roken, drinken, sporten,
775 werken. En zelfs als we dat allemaal niet meer doen, is gezondheidsschade niet uitgesloten. Ik hoop dat u de onredelijkheid van de KDW's gaat inzien.

Een andere reden is dat de KDW's alleen sturen op stikstof en daarmee ook niet waarborgen dat de natuur hersteld of beschermd wordt, omdat dat afhankelijk is van veel meer factoren. Vorige week heeft de Tweede Kamer moties aangenomen om het beleid bij te stellen en realistischer te maken.
780 Daar zijn wij als CDA blij mee, maar het is niet voldoende. De gevolgen van dit beleid voor het platteland en voor de agrarische sector, en alle bedrijven daaromheen in Noord-Holland, zijn te verstrekkend. De vitaliteit verdwijnt. Daarbij komt dat er steeds wordt gesproken over toekomstperspectief, maar dat wordt tot op heden niet geboden. Noch door de minister, noch door de provincie Noord-Holland.

785 Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Koning is zelf ervaringsdeskundige, omdat ze zelf een boerenbedrijf heeft dat in een gebied zit dat 12% reductie moet gaan krijgen volgens dat kaartje. Ik vraag mij af, als ik kijk naar haar eigen bedrijf, wat die 12% reductie dan voor gevolgen zou hebben.

790 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik spreek hier niet over mijn eigen bedrijf. Ik spreek over het algemeen beleid voor Noord-Holland en voor iedereen.

795 Statenlid **ZOON** (PvdD): Het is toch zo dat er een behoorlijke bak met geld ligt te wachten bij de minister, om die transitie in het landelijk gebied te gaan maken? Ook in die gebieden waar u een bedrijf heeft zitten. Dan vraag ik mij toch af hoe het eruit gaat zien in die gebieden met 12% reductie.

800 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik ga daar nu niet op in, want dat moet juist straks allemaal blijken in gebiedsprocessen. Ik heb het hier nu over het algemeen beleid.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Mevrouw Koning, ik vind dat u een prachtig verhaal houdt. Ik begrijp alleen iets niet helemaal, want in mijn optiek is uw partij op landelijk niveau verantwoordelijk voor dit

805 beleid. Dan begrijp ik niet zo goed dat u huilieuilie gaat doen in de provincie, terwijl in wezen uw partij landelijk medeondertekenaar is van dit beleid.

Mevrouw **KONING** (CDA): Landelijk gezien zijn wij binnen onze partij ook druk bezig om te kijken of er een alternatief voor de KDW's kan komen.

810 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dan hoop ik dat daar vaart achter wordt gezet. Dank u wel.

815 Mevrouw **KONING** (CDA): Een groot knelpunt is de totale onduidelijkheid van het verdienvermogen van bedrijven als ze doen wat de overheid vraagt. Dan nog is er onduidelijkheid. Ik heb boeren en boerinnen gesproken die dinsdag 10 juni samen met hun kinderen huilend aan tafel zaten. Elke dag met een knoop in hun maag rondlopen met angst voor de toekomst. Door de enorme reductieverplichting is het financiële plaatje op veel bedrijven niet meer rond te krijgen. Je zal maar boer zijn in een gebied dat voor 70% reductie staat ingetekend. Stel je voor dat in jouw woonwijk 70% van de bewoners moet verdwijnen en zijn baan moet opgeven. En dan wordt gezegd: jullie gaan in een gebiedsproces zelf maar uitvechten wie er gaat verhuizen en wie zijn baan opgeeft. Dan zakt de grond toch weg onder je voeten? Dit is toch geen goed beleid? Mijn collega Michel Klein is al ingegaan op de rol van de industrie, dus daar ga ik nu verder niet op in. Hij heeft ook aangegeven dat er een oplossing moet komen voor de PAS-melders. Dat ondersteunen wij.

825 De **VOORZITTER**: Interruptie door de heer De Wit. Ik wil erop wijzen dat u langzaam door uw spreektijd heengaat. Ik weet niet of u nog moties wilt indienen, maar dan zou ik u willen adviseren om dat snel te doen. Mijnheer De Wit.

830 De heer **DE WIT** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het wordt toch een beetje een bijzondere vergelijking. Bij mij doet die de vraag opkomen waar het CDA staat. Ik weet het niet meer. Bent u voor of tegen de lijn die in Den Haag is uitgezet, en die uiteindelijk ook in Noord-Holland tot beleid moet leiden? U neemt namelijk enerzijds fors afstand, en anderzijds zegt u: we doen er alles aan om het beleid op een goede manier in de praktijk te brengen. Waar staat u?

835 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik probeer aan te geven dat er beleid moet komen dat werkbaar is en dat dat kaartje met die percentages niet werkbaar is. Dat illustreer ik met een voorbeeld. Dan ga ik afronden, want ik heb niet zoveel tijd meer. Mijn concrete vragen en opmerkingen. Op 28 juni zijn de moties aangenomen in de Kamer. Er was ook een motie die zegt dat de provincie maximale vrijheid krijg om het reductiebeleid in te vullen. De kleurenkaart is dus eigenlijk van tafel, maar de KDW's blijven. Daarmee zijn we het niet eens, zoals ik heb aangegeven. Ik dien daar zo een motie voor in. Het tweede punt is de sociaaleconomische impact die moet worden meegenomen bij de opstelling van gebiedsplannen. Daar is ook een motie over aangenomen in de Tweede Kamer. Wij willen dat dit ook meteen wordt meegenomen in alle gebiedsprocessen. Daar dien ik een motie voor in. Ten derde, is door de aangenomen moties in de Kamer is ook meer ruimte ontstaan voor innovatie als wezenlijk onderdeel. Er wordt gewerkt aan juridische zekerheid voor innovaties op de lijst van 'Regeling ammoniak en veehouderij'. Dat juichen wij toe. Wij willen graag dat in Noord-Holland ook goed wordt ingezet.

850 De **VOORZITTER**: Mevrouw Koning, ik wil u verzoeken om nu de moties in te dienen. Dat heb ik bij de vorige spreker ook gedaan, dat is u opgevallen. Ik dacht dat u naar een punt ging. Ik zou u nu willen verzoeken de moties in te dienen, want anders lopen wij echt uit de tijd.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ja, dat ga ik doen.
855 Mijn eerste motie heet 'Alternatief zoeken voor indicator kritische depositiewaarde'. Daarin wordt de het college van Gedeputeerde Staten opgeroepen om er bij het Rijk op aan te dringen dat de kritische depositiewaarden uit de wet worden gehaald. Daarnaast de kritische depositiewaarden zo spoedig mogelijk uit het beleid van de provincie Noord-Holland te halen en samen met het Rijk een alternatief te ontwikkelen waarmee gestuurd wordt op de algemene staat van instandhouding van de natuur in Natura 2000-gebieden.
860 In de motie 'Toekomstperspectief' worden Gedeputeerde Staten opgeroepen om afspraken uit gebiedsprocessen niet definitief te maken zolang er nog geen toekomstperspectief is voor de landbouw in gebiedsprocessen, en zolang er nog geen duidelijkheid is over grondgebondenheid en kringlooplandbouw. En met het Rijk te werken aan duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw.

865 De laatste motie 'Motie Sociaaleconomische impactanalyse' worden Gedeputeerde Staten opgeroepen om ervoor te zorgen dat de sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland.

Motie 136/4 juli 2022

870 'Motie alternatief zoeken voor Indicator Kritische Depositiewaarde'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022 ter bespreking van het agendapunt actualiteit Stikstof

Constaterende dat:

- 875
- *Noord-Holland de Kritische Depositie Waarden (KDW's) voor N2000-gebieden heeft opgenomen in haar beleid;*
  - *Noord-Holland de enige provincie is die dat op dit moment heeft gedaan.*

Overwegende dat:

- 880
- *het een opdracht is vanuit de Europese Unie om de Natuur in N2000-gebieden te beschermen;*
  - *de Europese Unie niet verplicht heeft om hierbij Kritische Depositie Waarden te formuleren;*
  - *de Kritische Depositie Waarden die Nederland heeft geformuleerd zeer sterk afwijken van normen uit andere EU landen;*
  - *de Kritische Depositie Waarden in Nederland onredelijk streng zijn omdat er gesteld wordt dat bij die grens elk risico op een negatieve impact van stikstofemissie op de natuur uitgesloten zou zijn. Het in veel gevallen echter zo is dat ook bij hogere stikstofnormen de natuurgebieden nog prima beschermd worden;*
  - *we zelfs voor de mensheid niet zo streng zijn dat we in ons beleid elk risico op gezondheidsschade of een ongeval uitsluiten omdat we dan als mensen ook helemaal niets meer kunnen doen;*
  - *de Kritische Depositie Waarden alleen sturen op stikstof en daarmee ook niet waarborgen dat de natuur herstelt of beschermd wordt omdat dat afhankelijk is van veel meer factoren;*
  - *de KDW's ontwikkelingen in Nederland waaronder woningbouw bijna volledig op slot zetten;*
  - *er om al deze redenen een andere indicator gezocht moet worden.*

885

890

895 *Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:*

- *Er bij het Rijk op aan te dringen dat de Kritische Depositie Waarden uit de wet worden gehaald;*
- *daarnaast de Kritische Depositie Waarden zo spoedig mogelijk uit het beleid van de provincie Noord-Holland te halen en samen met het Rijk een alternatief te ontwikkelen waarmee gestuurd wordt op algemene staat van instandhouding van de natuur in N2000-gebieden;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Willemien Koning (CDA)

905

Motie 137/4 juli 2022

'Motie toekomstperspectief'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter bespreking van het agendapunt actualiteit Stikstof;

910

Constaterende dat:

- *er nog geen duidelijkheid is over toekomstperspectief voor de landbouw na de gevraagde transformatie in verband met stikstof;*
- *er nog geen duidelijkheid is over de definitie van kringlooplandbouw die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen;*
- *er nog geen duidelijkheid is over de definitie van grondgebondenheid die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen.*

915

Overwegende dat:

- 920
- *de agrarische bedrijven die onderdeel zijn van een gebiedsproces helderheid moeten hebben over de definitie van en regels betreffende grondgebondenheid, kringlooplandbouw en hun toekomstperspectief voordat zij stappen kunnen zetten in een gebiedsproces;*
  - *zolang deze helderheid er nog niet is, bedrijven geen goed zicht hebben op toekomstperspectief omdat zij niet weten welke regels gehanteerd worden;*
  - *het onacceptabel is dat een sector een transformatie moet ondergaan terwijl er geen zicht is op toekomstperspectief na de transformatie;*
- 925

- *de totale onduidelijkheid van het verdienvermogen van bedrijven als ze doen wat de overheid vraagt het grote knelpunt is.*

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

- *afspraken uit gebiedsprocessen niet definitief te maken zolang er nog geen toekomstperspectief is voor de landbouw in gebiedsprocessen en zolang er nog geen duidelijkheid is over grondgebondenheid en kringlooplandbouw*
- *met het Rijk te werken aan duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw; en gaan over tot de orde van de dag.*

935 *Ondertekening: Willemien Koning (CDA)*

Motie 138/4 juli 2022

'Motie sociaaleconomische impactanalyse gebiedsprocessen'

940 *Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van het agendapunt actualiteit Stikstof*

Constaterende dat:

- *er in de Tweede Kamer op 28 juni 2022 een motie is aangenomen die stelt dat een sociaaleconomische impactanalyse verplicht onderdeel moet uitmaken van het gebiedsplan waarbij het doel is om voldoende zekerheid te bieden voor het verdienvermogen, de bedrijfseconomische continuïteit en financierbaarheid van investeringen voor de blijvende agrarische ondernemers.*

945

Overwegende dat:

- *in de huidige gebiedsprocessen deze sociaaleconomische impactanalyse niet mag ontbreken.*
- 950 *Roepen Gedeputeerde Staten op om:*
- *ervoor te zorgen dat een sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland; en gaan over tot de orde van de dag.*

955 *Ondertekening: Willemien Koning (CDA)*

De **VOORZITTER**: Dank u wel, dan bent u daarmee aan het eind gekomen van uw bijdrage. De drie moties maken nu onderdeel uit van de beraadslaging. De laatste indiener is mevrouw De Groot van de SP.

960

Mevrouw **DE GROOT** (SP): De SP heeft zorgen over de gang van zaken. En ja, wij vinden dat er iets gedaan moet worden aan het stikstofprobleem. En niet zo'n beetje ook. In Nederland wordt al zo wat vijftig jaar veel en veel te veel stikstofoxide en ammoniak uitgestoten. Ammoniak is de grootste bedreiging voor onze natuur en biodiversiteit. Stikstofoxiden zijn overigens ook een bedreiging voor de natuur en biodiversiteit, maar die geven ook fijnstof, dat heel slecht is voor de luchtwegen van de mens, en waarschijnlijk ook van de dieren. Het gevolg is bijvoorbeeld astma. Het is dus echt zaak dat we de stikstofcrisis gaan bezweren. Daarvoor zullen wij allemaal offers moeten brengen. Wij weten dat er in de provincie Noord-Holland wordt gewerkt met een gebiedsgerichte aanpak, zodat voor elk gebied gekozen kan worden hoe de stikstofcrisis het beste bedwongen kan worden. Dan zou het buitengewoon slim zijn als we de klimaatcrisis en de komende watercrisis ook meenemen. Dat is heftig, maar wel drie vliegen in één klap. Hoewel dat geen diervriendelijke uitspraak is! We willen niet dat alleen boeren de crisis dragen.

965

Het is dan ook niet verstandig van het Rijk dat allereerst de boeren ter sprake kwamen voor de oplossing van de stikstofcrisis. Immers, ook de industrie, de scheepvaart, het verkeer en de energiesector zijn grote bronnen van ammoniak en stikstofoxide. Schiphol, Tata Steel, Olam en Cargill zijn grote bronnen van stikstof. En ze zijn allemaal in onze provincie gevestigd. Wij pleiten er dan ook voor om tegelijkertijd met de boeren ook deze bedrijven worden aangepakt. En andere bedrijven natuurlijk. In het kleine moeten we ook zelf aan de bak. De boeren hebben heel lang aan de leiband van banken en veevoederindustrie gelopen. Ze hebben om de productie op te voeren in hun steeds groter wordende bedrijven helaas de verkeerde keuzes moeten maken. Ze konden er niet onderuit. We vinden dan ook dat bij het afschalen van de bedrijven ook financieel geholpen moet worden door banken en de veevoederindustrie. Kortom, door al die instellingen die hen hebben gedwongen tot een intensieve en kapitaalintensieve bedrijfsvoering. We vinden ook dat de stikstofcrisis niet moet worden afgewenteld op de mensen die niets te makken hebben. Vind daar

970

985

maar eens een oplossing voor!

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter dank. Ik heb behoefte aan een stukje verheldering. Ik hoor een verhandeling over de landbouw van slachtoffers van het systeem. U wilt ook de industrie erbij betrekken. Is uw oplossing om straks alles maar op te kopen en af te schaffen in Noord-Holland om daarmee de stikstofuitstoot naar beneden te brengen? Wat is uw alternatief, niet alleen voor de boeren, maar ook voor de industrie?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): We gaan de industrie natuurlijk sowieso niet uitkopen. De industrie zal zelf ervoor moeten zorgen dat er heel snel oplossingen gevonden worden om de eigen uitstoot te beperken. En eigenlijk geldt dat ook voor de boeren. Alleen gaan we de boeren daarbij een beetje helpen. Schiphol hoeven wij daarbij niet te gaan helpen. Olam en Cargill evenmin. Die moeten gewoon aan de regels voldoen en ophouden met het uitstoten van veel te veel stikstof.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dus ook de mensen die niets te makken hebben, hoeven de stikstofcrisis niet te gaan betalen. Dat is de visie van de SP. In plaats van minder, veel méér boeren. Boeren met perspectief voor henzelf en voor de toekomst van alle mensen en de natuur in Nederland. Boeren met liefde voor de natuur als natuurbeheerders. Boeren die hun dierenliefde echt in de praktijk kunnen brengen bij een kleinere veestapel. Geef de boeren perspectief en pak ook al die andere bedrijven aan. En ga niet alleen bij de stikstofcrisis op deze manier te werk, maar ook bij de klimaat- en de watercrisis. Want we moeten met zijn allen, en onze kinderen en kleinkinderen, ook een toekomst hebben. Wij hebben de motie 'Ieder zijn deel in de stikstofcrisis' voorbereid. Die dienen we nu in. Het dictum luidt: Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven contact op te nemen met de rijksoverheid en deze te laten weten dat Noord-Holland van mening is dat iedere sector zich grote inspanningen moet getroosten om de stikstofcrisis te bezweren. De indruk weg te nemen dat het alleen de boeren zijn die moeten boeten voor de stikstofuitstoot.

Maar ook de industrie, de luchtvaart en de scheepvaart en het wegverkeer moeten hun stikstofuitstoot onmiddellijk terugdringen. De financiële lasten van de stikstofreductie in transitie in de landbouw en veehouderij eerlijk verdeeld moeten worden over de hele keten van agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. En ondertussen een ambitieuze, integrale aanpak uit te werken voor de reductie van ammoniak en stikstofdioxide, waarbij alle sectoren: landbouw, industrie, luchtvaart, scheepvaart en wegverkeer voor een eerlijker deel bijdragen in de stikstofreductie. Ruimte te bieden voor regionaal maatwerk, waarbij het uitgangspunt is dat de grootste vervuilers het meest reduceren. En boeren te ondersteunen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen voor duurzame, biologische en circulaire vormen van landbouw, en gaat over tot de orde van de dag.'

Motie 139/4 juli 2022
1025 'Ieder zijn deel in de stikstofcrisis'

Constaterende dat:

- de stikstofuitstoot (ammoniak en stikstofdioxide) in Nederland al bijna 50 jaar veel te hoog is;
- 1030 - door de kabinetten-Rutte, door het bewandelen van allerlei zijwegen en geitenpaadjes, het maken van keuzes in het verminderen van de uitstoot van stikstof steeds werd uitgesteld;
- ondertussen in alle sectoren, waaronder de landbouw, steeds werd geïnvesteerd in oplossingen die bij lange na niet voldoende waren om de uitstoot van stikstof afdoende te verminderen;
- 1035 - dit ertoe geleid heeft dat er, ook in Noord-Holland, grote problemen zijn ontstaan voor volksgezondheid, water-, bodem- en luchtkwaliteit;
- schaalvergroting en zogenaamde innovatie in landbouw en veehouderij een doodlopende weg is gebleken, waardoor marges van boeren afnemen en zij geen eerlijke prijs voor hun producten krijgen;
- 1040 - de agro-industrie, de veevoederbedrijven, de banken en de supermarktketens ondertussen grote winsten hebben gemaakt over de ruggen van de boerenbedrijven;
- de positie van de boer in de gehele keten versterkt moet worden ten opzichte van de agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, zodat daadwerkelijk de omslag kan worden gemaakt naar kleinere circulaire boerenbedrijven;
- 1045 - vele boeren als natuurbeheerders vogels beschermen en de biodiversiteit trachten te vergroten;
- het uiteindelijk gaat om het redden van de Nederlandse natuur en biodiversiteit, zodat ook toekomstige generaties mensen, dieren en planten een toekomst hebben in Nederland;

- 1050 - daartoe een transitie moet komen in vele sectoren, waaronder de landbouw en veehouderij, om het stikstofprobleem te tackelen.
- Overwegende dat:
- vooralsnog € 25 miljard landelijk beschikbaar is voor het oplossen van het stikstofprobleem in Nederland;
  - 1055 - met deze € 25 miljard boeren en fabrieken verleid moeten worden om te verduurzamen, (vrijwillig) uitgekocht te worden of zelfs te worden onteigend;
  - deze € 25 miljard moet worden opgebracht door de belastingbetaler, terwijl de stikstofcrisis direct en indirect werd veroorzaakt door banken en investeerders, die wel de opbrengsten incasseerden, maar verzuimden in de leefbare toekomst van Nederland te investeren;
  - 1060 - er in Noord-Holland, net als in de rest van Nederland, allereerst wordt gekeken naar de landbouw en veehouderij, als eerstaangewezenen om de stikstofcrisis te bezweren;
  - pas later wordt gekeken naar andere sectoren, zoals de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer, terwijl in Noord-Holland grote stikstofproducenten als Tata Steel, Schiphol, Olam en Cargill actief zijn.
- Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:
- 1065 - contact op te nemen met de Rijksoverheid en deze te laten weten dat Noord-Holland van mening is dat iedere sector zich grote inspanningen moet getroosten om de stikstofcrisis te bezweren;
  - de indruk weg te nemen dat het alleen de boeren zijn die moeten boeten voor de stikstofuitstoot, maar ook de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer hun stikstofuitstoot onmiddellijk moeten terugdringen;
  - 1070 - de financiële lasten van de van de stikstofreductie en transitie in de landbouw en veehouderij eerlijk verdeeld moeten worden over de hele keten van agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen;
  - ondertussen een ambitieuze integrale aanpak uit te werken voor de reductie van ammoniak en stikstofdioxide, waarbij in alle sectoren (landbouw, industrie, luchtvaart, scheepvaart en wegverkeer) voor hun eerlijke deel bijdragen in de stikstofreductie;
  - 1075 - ruimte te bieden voor regionaal maatwerk waarbij uitgangspunt is dat de grootste vervuilers het meeste reduceren;
  - boeren te ondersteunen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen voor duurzame, biologische en circulaire vormen van landbouw.
  - 1080
- En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP)

- 1085 De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. De volgende spreker is Statenlid Van Wijnen van GroenLinks.

- 1090 Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Voorzitter. Dank voor de partijen die deze actualiteit hebben aangevraagd. Er is inderdaad veel om over te praten. Volgens mij stond het ook zo aangekondigd. En zelfs als we niet gelijk ergens over hoeven te beslissen, is het goed om van gedachten te wisselen. Noord-Hollanders mogen ook gewoon weten wat onze positie is in dit debat en als provinciale afdelingen van partijen moeten we het ook van elkaar kunnen weten. Landelijk is er een stevige stap gezet in de richting van een oplossing voor de te grote stikstofdepositie waar de Nederlandse natuur al decennia last van heeft. Die komt niet te vroeg. GroenLinks heeft er nooit doekjes om gewonden
- 1095 dat het wat ons betreft best allemaal een tandje sneller had gemogen. Als GroenLinks Noord-Holland zijn wij dan ook blij dat deze stap nu gezet is en dat het allemaal een beetje concreter wordt. Maar we zien ook dat er nog steeds teveel vragen en oplossingsrichtingen niet bevredigend zijn ingevuld. Daar hebben andere partijen ook wel wat over gezegd.
- 1100 Maar eerst iets anders. Er lijkt namelijk ook een discussie te ontstaan over de sectoren die Noord-Holland bijdragen aan stikstofdepositie. Met die discussie willen we wel voorzichtig zijn. Het lijkt er inderdaad op dat bij ons industrie, scheepvaart een grotere rol spelen dan in andere provincies. Dat is ook niet zo gek met bedrijven als Schiphol, Tata Steel, Cargill en Olam. Maar ook in Noord-Holland is landbouw of eigenlijk veehouderij de hoofdrolspeler. Ook al is er een aantal grote industrieën die de top 100 of zelfs de top 10 halen, en ook al moeten we daar inderdaad wat mee, dan nog blijft
- 1105 landbouw met heel veel kleinere bedrijven ook hier nog steeds het belangrijkste. We moeten dus iets met handhaving en vergunning richting de Schiphol, Tata Steel en Olam, maar oog op de bal houden betekent dat we zeker ook iets moeten met onze landbouw. Ik kan de uitspraken van gedeputeerde Rommel dat we daar al goed mee bezig zijn redelijk volgen. We hebben inderdaad al een gebiedsgerichte aanpak staan. We hebben veel gesprekken gevoerd om dat integraal op te pakken.
- 1110 We zijn blij dat in Noord-Holland alle partijen nog om tafel zitten. Daarvoor oprecht een compliment,

1115 maar ook wel een winstwaarschuwing. We zijn er nog niet. We maken ons ook zorgen. De komende maanden moet gaan blijken in hoeverre onze gebiedsgerichte aanpak overeenkomt met de aanpak zoals het Rijk die voor ogen heeft. Dat kan nog best ingewikkeld worden. In hoeverre zijn de doelen die wij hebben vastgesteld eigenlijk voldoende? GroenLinks heeft destijds aangegeven dat die doelen, als dat mogelijk is, best nog een stukje scherper kunnen. Zijn die mogelijkheden er? Hoe gaat de gedeputeerde ons daarin meenemen? Dat vragen we ons niet alleen af ten aanzien van de aanpak stikstofdepositie.

1120 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik hoor u zeggen dat u de doelen nog scherper wilt. Maar dan laat u toch de boeren in Noord-Holland, die al heel extensief boeren en veel aan natuurbeheer doen, echt in de kou staan?

1125 Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik heb aangegeven dat ik nieuwsgierig ben om te kijken of we die scherper kunnen krijgen. Ik heb niet gezegd dat ik dat per se wil, maar ik ben wel nieuwsgierig of die mogelijkheden er zijn.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

1130 Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Het mag natuurlijk geen papieren exercitie worden waarin het alleen maar over getallen gaat. Het hangt namelijk ook heel erg samen met het perspectief dat we kunnen geven aan veehouderijen. En hoe gaan we daar elkaar in meenemen? GroenLinks zou het mooi vinden als Noord-Holland een schoolvoorbeeld kan worden voor het Nationaal Strategisch Plan voor de landbouw en we echt kunnen laten zien dat het mogelijk is om landbouw duurzaam en met perspectief neer te zetten. Wat hebben onze gedeputeerden daarvoor nodig? Als partijen zich
1135 afvragen hoe wij de provinciale rol zien in de aanpak stikstofdepositie, dan gaat het echt daarin zitten. Ja, de stikstofdepositie moet echt zo spoedig mogelijk omlaag. Maar ja, er moet ook net zo spoedig een realistische en haalbare route liggen naar toekomstbestendige en natuurinclusieve landbouw.

1140 De heer **LEERINK** (PvdA): Voorzitter. Terecht dat we hier stilstaan bij het tumult dat ontstaan is rond alles wat met stikstof te maken heeft. Dank voor het aanvragen van deze actualiteit. Het is goed om daar nu met elkaar over te spreken. Het positieve nieuws van de stikstofplannen van het kabinet is dat we eindelijk een minister hebben die klip en klaar stelt dat we de natuur moeten gaan beschermen en dat de stikstofvervuiling in 2030 gehalveerd moet zijn. Dat is meer dan belangrijk.
1145 Het is de natuur die ons drinkwater zuivert, onze lucht schoonmaakt, ons voedsel bestuift, waar een mens tot rust kan komen. Ook als je geen natuurliefhebber bent, is het doorbreken van de impasse belangrijk. Onze provincie zit op slot. Woningbouwprojecten kunnen niet doorgaan en zelfs bedrijven die een duurzame economie met groene banen willen creëren, lopen aan tegen het feit dat ze geen vergunning krijgen.

1150 Voorzitter, het negatieve nieuws is dat de nadruk bij de presentatie te eenzijdig op de boeren is komen te liggen. Als je naar onze provincie kijkt, wordt terecht ook naar bedrijven zoals Tata Steel en Schiphol gekeken. Verwarrend is dat het beeld is ontstaan alsof de provincie nog met de aanpak van de stikstofproblematiek moet beginnen. Dat laatste klopt natuurlijk niet. We hebben in onze provincie per gebied al doelen vastgesteld. Er wordt al gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak om
1155 samen met betrokkenen tot een plan te komen over de wijze waarop die doelen gerealiseerd kunnen worden. Een belangrijke vraag, zoals net gememoreerd door GroenLinks, is natuurlijk of de doelen die wij in de provincie hebben vastgesteld overeenkomen met wat het Rijk dadelijk van ons gaat vragen.

1160 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Bent u met ons eens dat het heel erg ingewikkeld is om afspraken te gaan maken nu blijkt dat de vergunningsruimte van de industrie zo ontzettend groot is?

1165 De heer **LEERINK** (PvdA): Dat ben ik met u eens. Ik zou met name over dat deel van wat wij kunnen doen om de industrie aan te pakken dadelijk wat meer willen horen van het college.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Leerink.

1170 De heer **LEERINK** (PvdA): Voorzitter. Dat is inderdaad een punt: een te eenzijdige focus op de landbouw. Terecht hebben we afgesproken dat iedere sector in deze provincie zijn deel moet leveren. Wij begrijpen dat daar ook het nodige op gebeurt. Ik zou het college willen vragen dat hier nog eens duidelijk kenbaar te maken. Dat is belangrijk voor het gesprek dat wij met elkaar voeren. Voorzitter. Wat ons betreft is er nog een punt van zorg. Een beroemde partijgenoot van mij zei ooit:

1175 In geouwehoer kun je niet wonen. Dat is gemeengoed geworden. Het ging toen over huizen. Vrij
vertaald naar deze situatie zou ik willen zeggen: met oeverloos gepraat en polderen over
gebiedsplannen reduceer je nog geen stikstof. En doe je ook niets aan bodemdaling. En al die andere
1180 zaken waarvoor het maken van gebiedsplannen nu als de heilige graal wordt gezien. Stil maar, wacht
maar, laat ons nou maar gewoon rustig ons werk doen, dan komt alles goed. Dat zegt de
gedeputeerde keer op keer tegen ons, als we bezorgd vragen hoe het ermee staat. Of praten
inmiddels ook leidt tot resultaten. En voorzitter, dat vertrouwen geven we de gedeputeerde graag.
1185 Maar daarmee legt zij de lat voor de gebiedsgerichte aanpak, en daarmee voor zichzelf, wel hoog.
Als je voor het realiseren van bijna al je doelen al je kaarten inzet op het samen maken van
gebiedsplannen, loop je het risico dat het hele beleid als een kaartenhuis in elkaar dondert op het
moment dat de plannen niet of onvoldoende van de grond komen. Daarom vraag ik de gedeputeerde
ons goed en liefst via tussenrapportages mee te nemen, zodat we met elkaar de vinger aan de pols
kunnen houden. Niet omdat we de gebiedsgerichte aanpak niet ondersteunen, of dat we de
gedeputeerde niet vertrouwen, maar omdat we deze verantwoordelijkheid met elkaar moeten willen
dragen.

1190 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Geffen van Liberaal N-H.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Dank u wel voorzitter. Ik groeide op in de tijd van de
ruilverkaveling en ik heb mijn familie nog nooit zo boos gezien als in die tijd. Ik kom uit het
zuidelijkste puntje van het riviereengebied. Wij beschouwden onszelf als Brabanders, hoewel we nog
1195 net in Gelderland woonden. Het was ook altijd Brabantse gezelligheid. Elke verjaardag stond bol van
grappen en van klagen, waarbij je over elkaar heen bood. Maar dat was over bij de ruilverkaveling. Ik
weet nog dat ik boven op bed lag en dat het huis, in mijn herinnering, daverde van boze stemmen.
Wat was onder andere het probleem? Mijn vader was loonarbeider. Wij hadden maar heel weinig
land, maar hij werkte als loonarbeider in het hele gebied. En in het riviereengebied valt de regen
ongelijk. Niemand gelooft dat, maar het is echt zo. Mijn vader wist precies te vertellen welke stukken
1200 land goed en welke minder goed waren. Waar teveel regen viel, waar te weinig regen viel. Door die
rivieren valt de regen anders. Dat werd niet meegeteld in de ruilverkaveling. Dus voor een goed stuk
land kon je een waardeloos stuk land krijgen, en andersom. Er was niemand in Den Haag die dat
geloofde. Ik ben van de week gaan kijken bij de N247, toen de boeren het geblokkeerd hadden. Ik
heb met een heel aantal boeren daar gesproken. Mij bekreep echt datzelfde gevoel. Daar zit heel
1205 veel kennis bij mensen over hoe het land in elkaar zit, hoe dingen wel en niet werken. Men voelt zich
niet gehoord.

Er is wel iets veranderd met vroeger. Mijn vader heeft sinds de ruilverkaveling nooit meer gestemd.
Een deel van mijn familie ook niet. De toegang was anders: er was geen toegang. Nu viel mij op dat
sowieso iedereen de naam van gedeputeerde Rommel kende, waarvoor complimenten. Er is overleg.
1210 Mensen komen hier ook langs. En dan komt de commissaris van de Koning met mevrouw Zaal en
mevrouw Rommel naar buiten. We praten met mensen. Het bestuur is toegankelijker. Maar ook de
onderlinge actie kan makkelijker plaatsvinden door alle mogelijkheden die wij hebben met internet,
mobiele telefoons enz. Dat betekent voor een overheid iets. Je wel, zoals de heer Leerink, zeggen:
samen duurt misschien te lang. En wat komt er dan van terecht? Maar we zitten wel in een fase
1215 waarin het superbelangrijk is het samen te doen, omdat er geen andere weg is. Er is geen andere
weg dan dit samen te doen. Wat dat betreft denk in dat Noord-Holland er in principe niet slecht voor
staat. De uitdaging ligt er om dit ook vol te houden. Om dit op deze manier te blijven doen. Dat zal
dan ook als veel rechtvaardiger worden gevoeld door de mensen die er direct bij betrokken zijn en
voor wie generatieslange waarden op het spel staan. Dank u wel.

1220 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer De Wit van de VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Midden in de grootste internationale oorlogscrisis in Europa
maken onze boeren en tuinders zich zorgen over hun toekomstperspectief in ons vrije land. De
1225 oorlog in Oekraïne zorgt niet alleen voor oplopende inflatie en daarmee grote druk op de
koopkracht, ook voor de politieagent, de schooljuf of de kleine MKB-ondernemer. Die oorlog laat ook
zien dat wij ons in Europa zo min mogelijk afhankelijk moeten maken van vreemde mogelijkheden
met dictatoriale trekken. Dan gaat het niet alleen over onze energievoorziening, maar ook over
grondstoffen of voedsel. De VVD Noord-Holland steunt dan ook de resolutie die in maart in het
1230 Europees Parlement is aangenomen om de voedselproductie in Europa te vergroten en ons daarvoor
maximaal in te zetten. Dat betekent voor ons dat de Nederlandse, en dus ook de Noord-Hollandse
agrarische sector, daar een vooruitstrevende rol in kan hebben. Dat brengt ons gelijk op de
belangrijkste voorwaarde voor het stikstofbeleid in Noord-Holland. Dat is dat alle bedrijven die willen
verduurzamen dit ook moeten gaan meemaken. Of het nu gaat over stikstof, water of klimaat:

- 1235 iedereen die wil moet er aan het eind van de rit ook kunnen staan. Anders zijn alle transitie voor niets geweest. Voorzitter. De VVD is niet blind voor problemen in onze natuurgebieden. Wij staan voor een goede balans tussen het leven dat wij leiden en de omgeving waarin we dat doen.
- 1240 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Vindt u gezien de toestand van onze natuurgebieden dat het niet alleen gaat om 'wil', maar zelfs om 'moet'? Dus dat we moeten verduurzamen, moeten zorgen dat er niet zoveel stikstofuitstoot meer is, dat er geen smerig water is enz.
- 1245 De heer **DE WIT**: Gezien de oorlog in Oekraïne moeten wij ons beseffen dat wij ons voedsel op peil moeten houden en onze mensen moeten kunnen blijven voeden voor een betaalbare prijs. Dat is een uitgangspunt dat bepalend is voor de manier waarop wij met de agrarische sector willen omgaan, dus om in natuurgebieden de natuurdoelen te kunnen halen.
- 1250 Mevrouw **DE GROOT**: Als wij in Nederland zomaar overgaan op een circulaire vorm van landbouw en dus ook van veeteelt, is er al heel veel gewonnen. Wij moeten zelf voldoende voedsel kunnen verbouwen om hier de voedselcrisis op te lossen, zo die crisis er zou zijn.
- 1255 De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk dat er in Nederland nog geen voedselcrisis is, maar dat we als Europa wel een verantwoordelijkheid hebben om na te denken hoe wij duurzaam onze mensen blijven voeden. Dat betekent dat wij niet onze agrarische sector in de uitverkoop gaan doen, maar ook het belang van voedselproductie meenemen in het beleid waarvoor we staan, om uiteindelijk in de natuurgebieden die verbetering te realiseren.
- 1260 Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): U brengt mij een beetje in verwarring, omdat u begint over het internationale voedselvraagstuk. Ik vraag mij af hoe u onze relatie ziet met exportgerichte landbouw en kijkt naar het feit dat wij best wel veel importeren om onze landbouw in stand te houden. Moeten we daar dan ook wat aan doen? Bent u bereid daar ook stappen in te zetten?
- 1265 De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Wat wij maximaal moeten doen, is ervoor zorgen dat de mensen in Europa goed en betaalbaar gevoed worden. Onze consumenten in Nederland -als ik mij daartoe beperk- consumeren natuurlijk ook thee, cacao en koffie, die van heinde en ver komen. Het gaat ons erom dat wij in onze brede consumptiebehoefte kunnen voldoen, wat betekent dat wij een plicht kunnen hebben voor teelt die bijvoorbeeld in Duitsland of Polen niet mogelijk is. Dus dat wij exporteren naar de consumenten daar, en omgekeerd. Op die manier moeten wij daarover denken.
- 1270 Op het punt van de import -wij weten bijvoorbeeld dat wij in Europa heel veel soja importeren om die voedselproductie mogelijk te maken- moet je iets gaan doen. Daarvan wil je ook de afhankelijkheid verminderen en kun je een verduurzamingslag maken.
- 1275 Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. De VVD heeft in haar verkiezingsprogramma staan dat de landbouw en de natuur inclusief met elkaar moeten zijn. Ik hoor nu de VVD zeggen dat er meer productie moet komen in Nederland. Uiteindelijk gaat dat ten koste van de natuur. Is de VVD bezig met verkiezingsbedrog?
- 1280 De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. U trekt een conclusie die ik niet deel. Wij ondersteunen het beleid dat het Europees Parlement ook heeft benoemd, dus dat de voedselproductie maximaal vergroot moet worden binnen de invloedsfeer die wij daarop hebben. Wij willen echter dat het voedsel met zo min mogelijk milieudruk geproduceerd wordt. Daar hebben wij ook prima beleid voor. Dat bedoelen wij met natuurinclusieve landbouw. Daar hebben wij een voedselvisie voor. In Den Haag is er ook een kringloopvisie. Dat zijn elementen die je daarbij betreft. Het een gaat niet zonder het ander.
- 1285 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik ben blij dat u komt met een toekomstperspectief. U zegt dat alle boeren die dat willen dat mee moeten kunnen maken. Maar ik heb een vraag. Uw minister is gekomen met dat kaartje. Gaat u dan ook steunen dat het kaartje en de KDW's van tafel moeten? Dat wij echt met elkaar, met de boeren, de transitie in moeten gaan op een realistische en haalbare manier? Gaat u dat steunen?
- 1290 De heer **DE WIT** (VVD): De VVD-fractie heeft ook kennis genomen van de kaart die in omloop is. Ik heb vastgesteld dat het grootste effect van die kaart is dat er heel veel onduidelijkheid en onrust is gekomen. Ik denk dat daarmee de kaart zijn doel voorbij is geschoten. Daarmee ben ik niet gelukkig. Aan de andere kant denk ik niet dat wij ons hier maximaal moeten focussen op wat er in die kaart staat, of dat die kaart van tafel moet. Het gaat erom dat de doelen helder zijn. Wij hebben Natura 2000-gebieden met natuurdoelen daarbinnen. Dat is waar het allemaal om gaat. Dan kom ik op het
- 1295

punt van die KDW. Daarover is in de Tweede Kamer ook een goede verhandeling gehouden. Ik steun die lijn, waarbij het gaat om de natuurdoelen. De KDW is een hulpmiddel om dat te kunnen beoordelen. Op die manier kijk ik daarnaar.

1300

Mevrouw **KONING** (CDA): Mooi. Maar dan hoor ik u dus ook zeggen dat die KDW een hulpmiddel is, maar eigenlijk uit de wet en uit het beleid moet. En dat we echt moeten kijken naar de doelen voor de natuur die we willen behalen. Klopt dat?

1305

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Dat laatste heb ik niet gezegd. Ik ga hier niet zeggen dat wij de KDW uit de wet halen. Misschien schop ik daarmee vandaag, dus als ik dat zou doen, de hele vergunningverlening onderuit. Dan zouden we nog verder weg zijn van huis. Daar moeten we niet aan beginnen. Ik denk wel dat we in Noord-Holland het goede doen, door bijvoorbeeld in de Eilandspolder, waar op dit moment al gesprekken lopen, te kijken naar de staat van de natuur en hoe wij daarin de staat van de Kritische Depositiewaarden beoordelen. Dat is wat mij betreft de weg die wij moeten gaan.

1310

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter, dank u wel. Ik wil de heer De Wit complimenten maken over het feit dat hij zoveel woorden kan gebruiken en eigenlijk weinig zegt. Mijn vraag aan de heer De Wit is of de provinciale fractie van de VVD in Noord-Holland achter het beleid staat dat geopperd wordt door de VVD op landelijk niveau.

1315

De heer **DE WIT** (VVD): De crux is dat wat mij en de VVD Noord-Holland betreft in de maand juni bij het kabinet te eenzijdig de focus heeft gelegen op sec de landbouw en te eenzijdig op het instrument van opkopen. Dat is een failliet van de overheid als dat ons beleid zou moeten zijn. Het gaat erom dat wij een natuurprobleem hebben op te lossen. Dat gaat over stikstof in relatie tot Natura 2000-doelen, over waterkwaliteit en klimaatvraagstukken. Daarvoor moeten we niet weglopen. De landbouw heeft daar ook een rol in. Mijn adagium is, en onze fractie zal het beleid aan de hand daarvan toetsen, dat iedereen die de verduurzamingsoperatie wil meemaken, dat ook moet kunnen meemaken. De overheid heeft tot plicht ervoor te zorgen dat dat ook gaat gebeuren. Daarom sta ik hier en dat is onze inzet voor de Noord-Hollandse aanpak.

1320

1325

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Nogmaals, veel woorden. Maar mijn vraag kan heel makkelijk beantwoord worden met 'ja' of 'nee'. Nogmaals mijn vraag. Staat de provinciale fractie van de VVD in de provincie Noord-Holland achter het beleid zoals geïntroduceerd door uw eigen minister?

1330

De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, wij staan achter het beleid om in dit land problemen aan te pakken. Dat geldt ook voor de Natura 2000-gebieden. Het geldt ook voor andere aspecten. Ons punt is dat het breder gaat dan alleen dat. Vandaag mijn pleidooi om ook te kijken naar het belang van de voedselproductie. Op dat speelveld willen wij ook het probleem in Natura 2000 oplossen. Daarvoor ga ik niet weglopen.

1335

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens van D66. Mevrouw Bezaan, gaat u een andere vraag, of dezelfde vraag stellen? Anders ben ik bang dat wij hier een pingpong krijgen. Dan gaat het heel erg lang duren en wil ik doorgaan met mevrouw Strens.

1340

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel. Het enige wat ik wilde zeggen is dat ik concludeer dat het antwoord 'ja' is.

1345

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens, D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. Ik wilde nog even teruggrijpen naar wat de heer De Wit eerder zei. Hij had het over de Europese voedselproductie en het feit dat we hier moeten zorgen dat we met zo min mogelijk milieudruk voedsel produceren. Mijn vraag is of hij het niet met D66 eens is dat het juist gaat over de randvoorwaarden die de natuur stelt, en om te kijken hoe we daarbinnen op een juiste manier voedsel kunnen produceren.

1350

De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk dat wij uiteindelijk helemaal niet zover uit elkaar liggen. De natuur geeft ons allemaal waar wij van kunnen leven. Dat geldt in essentie natuurlijk ook voor de agrarische sector. Maar uiteindelijk weten wij ook allemaal waar we nu staan en dat er een bepaalde milieudruk is. Die willen wij tot het maximaal mogelijke verminderen om in balans te komen tussen wat wij nemen van en geven aan de natuur. Dat is volgens mij de opgave en dat is hoe ik kijk naar

1355

1360 bijvoorbeeld de kringlooplandbouwvisie die het kabinet een paar jaar geleden heeft geschreven. Dat is volgens mij de opgave waarvoor we staan en dat is ook de opgave die wij in Noord-Holland omarmen.

1365 Mevrouw **STRENS** (D66): Dan hoor ik u zeggen dat u het in ieder geval met ons eens bent dat de randvoorwaarden van de natuur leidend zijn en dat wat daarbinnen past volgend is.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel voorzitter. Wij zaten eigenlijk heel prettig te luisteren naar het betoog van de heer De Wit. Ik heb een tweetal vragen. De eerste werd net ook al benoemd. Binnen de industrie schijnt er nog ruimte te zijn binnen de vergunningen. Wat ziet de VVD erin om te kijken of die ruimte vergund kan worden aan de PAS-melders, zodat hun toekomst is veiliggesteld?

1370 De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Wij hebben al diverse keren met elkaar vastgesteld dat de PAS-melders nog steeds geen oplossing hebben voor een juridisch probleem waar ze zelf niet verantwoordelijk voor zijn. We hebben ook gehoord van ons college dat het zich er maximaal voor gaat inspannen om daar een oplossing voor te vinden. Het gevaarlijke is echter om nu te zeggen dat we aan vergunningen gaan rommelen, want als we dat bij één bedrijf doen, gaan we dat dan straks ook niet voor het hele systeem doen? En hoever zijn we dan van huis? Ik ben er echt terughoudend in om te zeggen dat we dan maar onbenutte ruimte af gaan pakken. Ik zou ook niet weten welke grond we daarvoor hebben, want we hebben een vergunning verstrekt. Ik denk dat de oplossingsrichting voor de PAS-melders echt elders moeten vinden. Volgens mij is het college daarmee ook bezig.

1375 De heer **MANTEL** (JA21): Het punt is dat we niet hoeven te rommelen met de vergunningen, aangezien de uitstoot van de PAS-melders al meeberekend is. Je in uitstoot niet omhoog of omlaag, want het is al meegerekend. Dan zou je toch vrij gemakkelijk het ene naar het andere kunnen schuiven zonder door het plafonds heen te gaan?

1380 De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, mijn collega van JA21 beredeneert het vanuit de natuurproblematiek en de stikstofdepositie. Daarin ga ik met hem mee. Maar een ander aspect van een vergunning is het juridisch aspect, het eigendomsrecht. Ik ben geen jurist, maar ik kan mij zo voorstellen dat wij daar een probleem mee hebben als we er nu aan gaan morrelen. Ik zou niet aan de essentie van het eigendomsrecht willen morrelen zonder de consequenties daarvan te overzien.

1385 De **VOORZITTER**: U had nog een tweede vraag, mijnheer Mantel.

1390 De heer **MANTEL**: Wellicht kunnen wij daarover in de commissie nog eens verder praten. Zijn voor de VVD de natuurdoelen in beton gegoten? Of kunnen wij er, zodra blijkt dat die natuurdoelen gehaald worden, nog iets aan doen?

1400 De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, voor zover mijn tijd dat toestaat wil ik ook de rest van mijn bijdrage geven en zal ik op dit punt nog terugkomen.

1405 Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Als de VVD toch zo mooi bezig is om met veel woorden uit te leggen hoe de fractie erin staat, ben ik ook erg benieuwd hoe de fractie kijkt naar de heer Remkes, de oud-VVD-coryfee die nu aangesteld is om de minister te gaan helpen. En heeft dat eigenlijk wel nut? Wat is de visie van de VVD-fractie daarop?

1410 De heer **DE WIT** (VVD): Het wordt een dag waarop ik alle nieuwsfeiten mag gaan becommentariëren. Ik kan hier nog wel even blijven staan. Ik begrijp de achtergrond van deze vraag echter. Ik heb ook kennis genomen van, laten we zeggen, de zorgen vanuit de agrarische sector over de positie die de heer Remkes inneemt in dit debat. Ik stel vast dat de heer Remkes een gekwalificeerde bestuurder is die in het land al veel problemen tot een goed einde, of in ieder geval tot een doorbraak heeft gebracht. Wat dat betreft heeft hij een goed trackrecord. Ik denk dat het aan hem is om het vertrouwen te winnen van de mensen met wie hij in gesprek gaat. Ik stel vast dat hij met een achterstand begint. Hij zal daar flink aan moeten trekken. Als ik hem was, zou ik daar haast mee maken.

1415 De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer De Wit.

1420 De heer **DE WIT** (VVD): Goed voorzitter, dan ga ik verder. Wij zien de natuurproblemen wel degelijk, ook in Noord-Holland. Wat ons betreft is het een zoeken naar een balans waarbij de Natura 2000-doelstellingen voor ons afspraken zijn waaraan wij ons hebben gecommitteerd. Maar je moet wel

1425 realistisch zijn. Het moet voor iedereen op dezelfde manier worden beoordeeld. Wij staan voor een land waar economische ontwikkelingen mogelijk blijven en juist het vooruitgangdenken en -doen hebben ons land gebracht tot waar we nu staan, inclusief de mogelijkheid om miljarden te investeren in onze natuur. Als het op natuurproblemen aankomt, zien wij vier pijlers voor het provinciaal beleid om die op te kunnen lossen. Allereerst duidelijkheid over de staat van de natuur. Uit onafhankelijk onderzoek moet duidelijk blijken wat de staat van de natuur is en hoe die verbeterd kan worden. Bij twijfel niet inhalen, dus zijn wij geen voorstander van het maken van kosten bij maatregelen die een onbewezen effect hebben op de staat van de natuur. Wij verwachten in dezen veel van de ecologische autoriteit die het ministerie gaat opzetten. Wij zijn benieuwd hoe het college de samenwerking ziet met die straks nieuw op te richten ecologische autoriteit, bijvoorbeeld als het gaat om het meten van de effecten van onze Natura 2000-beheerplannen om de natuur te onderhouden. Graag daarop een reactie.

1430 Voor onze fractie is de staat van de natuur het centrale ijkpunt voor de vergunningverlening. Dat betekent dus qua ecologisch beleid dat als de impact van nieuwe initiatieven niet de staat van instandhouding verslechteren, wij er voorstander van zijn om die vergunning te verlenen. Ons tweede punt is dat er een impactanalyse gemaakt moet worden van de sociaaleconomische effecten van de natuurmaatregelen. Als natuurdoelen niet realistisch zijn of een te hoge sociaaleconomische prijs hebben, willen wij dat deze worden bijgesteld. Wij hechten bijvoorbeeld aan de productie van goed en betrouwbaar voedsel. Maar als dat niet meer mogelijk is door de uitkoop van bedrijven, zonder dat daarmee het natuurprobleem wordt opgelost, gaat dat voor ons echt te ver. Ook het kabinet heeft gezegd met die sociaaleconomische effecten aan de haal te willen gaan in het beleid. Wij vragen het college om toe te zeggen dat een sociaaleconomische impactanalyse wordt gemaakt voor de stikstofaanpak in Noord-Holland. En hoe denkt het college die analyse uit te gaan voeren? Wij praten graag door in de commissievergadering over de factoren die belangrijk zijn voor die sociaaleconomische effecten.

1435

1440

1445

1450 De heer **LEERINK** (PvdA): Ik heb een vraag. Zoals ik zostraks ook al zei, beginnen we nu niet met ons stikstofbeleid. Dat hebben we al lang. We zijn al lang onderweg. We hebben doelen vastgesteld en weten waar we naartoe werken. Staat u onverkort achter die aanpak waar we mee bezig zijn? Of hoor ik u nu een soort nieuwe voorwaarden toevoegen? Dat de VVD alles nog eens tegen het licht wil houden en dat als natuurdoelen niet realistisch blijken te zijn, er misschien nog aan gemorreld moet worden? Hoe zit dat precies?

1455 De heer **DE WIT** (VVD): Wij staan achter de Noord-Hollandse aanpak die wij met elkaar in mei vorig jaar hebben vastgesteld. Ik geef nu punten mee die van belang zijn voor het gebiedsplan wat wij volgend jaar zomer moeten overhandigen aan het kabinet. Daar hebben deze punten betrekking op, omdat bijvoorbeeld ook die sociaaleconomische impactanalyse daar onderdeel van is.

1460 De heer **LEERINK** (PvdA): Ik haak erop aan omdat u zegt dat doelen realistisch moeten zijn. Maar de doelen in deze provincie hebben wij al vastgesteld. Daarom nogmaals mijn vraag: kan het moment komen dat de VVD zegt dat we met terugwerkende kracht toch aan die doelen gaan morrelen? Of liggen die doelen vast en gaan we verder op het pad dat wij met elkaar bewandelen?

1465 De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Ik hoop dat mijn collega van de PvdA mijn pleidooi goed heeft verstaan. Wat mij betreft is het Natura 2000-doel, en ik hoop dat dit ook voor de PvdA geldt, het centrale vertrekpunt voor deze aanpak. Wij hebben inderdaad doelen op de reductie van stikstof gezet, als middel om bij die doelen te komen. Maar als gaandeweg in dat proces gaat blijken dat we in een bepaald gebied, bijvoorbeeld Eilandspolder, hoewel ik niet wil vooruitlopen op die conclusie, met een reductie van minder dan 50% wel degelijk die Natura 2000-doelen kunnen halen, dan moeten we dat zeker doen. Aan de andere kant zeg ik ook dat als blijkt dat wij alleen onze doelen kunnen halen in Natura 2000-gebieden als we bijvoorbeeld alle omliggende bedrijven in een straal van 10 km gaan opkopen en beëindigen, we ons moeten afvragen op welke weg we zitten. Misschien moeten we dan de discussie gaan voeren over de vraag voor welk doel we dit ook al weer doen.

1470

1475 Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Bent u dan ook bereid de andere kant op te kijken als doelen scherper gesteld kunnen worden en sociaaleconomisch allemaal ontzettend haalbaar zijn. Bent u dan ook bereid mee te denken over nog meer verbetering van de natuur?

1480 De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Als wij een versnellingsslag kunnen maken, moeten wij dat zeker niet nalaten. Daar ben ik helemaal niet op tegen. Het kan best zijn dat dit mogelijk is in een gebied, en in een ander gebied niet. Ik vind dat we ook met de diversiteit van gebieden daar ruimte voor moeten hebben. Wel blijft vooropstaan dat ik vind dat alle economische sectoren die willen

verduurzamen moeten kunnen meemaken dat wij die doelen daadwerkelijk gaan halen. Zonder hen zie ik het ook niet zitten.

1485

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik was bij die impactanalyse gebleven. Ik heb een vraag gesteld aan het college over hoe het dat ziet en of men kan toezeggen dat wij ook de sociaaleconomische effecten gaan meewegen in onze Noord-Hollandse stikstofaanpak. Dat brengt mij tot de derde pijler van het beleid. Ik ga afronden. Wij willen ook duidelijke prestatieafspraken met de natuurorganisaties. Het moet voor hen geen gratis lunch worden die door de rest van het land betaald wordt. Ook zij hebben de plicht om te leveren. Mijn vierde pijler is een evenredige bijdrage van alle sectoren. Ik denk dat we daarover al wat hebben gewisseld in het debat. Het gaat er wat ons betreft om dat alle sectoren gaan bijdragen. Dat betekent dus dat het geld zoveel mogelijk naar innovatie moet gaan, naar nieuwe technieken om bij te dragen aan het oplossen van dit probleem. Richting het Rijk moeten we lobbyen om zo min mogelijk geld voor opkoop in te zetten. Ik hoop dat het college kan toezeggen dat het ook op het spoor zit van innovatie als oplossing van deze problemen.

1490

1495

1500

De **VOORZITTER**: Dan gaan we verder met mevrouw Bezaan van de PVV.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter, dank u wel. 10 juni 2022 was een historische dag. Op die dag verklaarde het kabinet van Mark Rutte de oorlog aan de agrarische sector. Een sector die niet alleen onmisbaar is voor onze voedselzekerheid, maar ook historisch vervlochten is met de lokale samenleving en het Noord-Hollandse landschap. Een manier van leven waarbij boerderijen vaak generatieslang in de familie zijn. En dan heb ik het nog niet eens over de economische waarde van deze sector. Voorzitter, op school leerde ik dat boeren de primaire economie vormden. Wat is er in hemelsnaam veranderd dat de boeren nu de kop van Jut van het stikstofbeleid van de politiek zijn geworden? Hebben wij geen voedsel meer nodig van eigen bodem? Is het beter voor het milieu om al het voedsel in te vliegen? Waarom is het kabinet een kruistocht tegen de boeren begonnen?

1505

1510

Zogenaamd vanwege stikstof, nota bene een essentiële voedingsstof voor planten. Er zou namelijk in Nederland een heuse stikstofcrisis zijn.

Echter, uit cijfers van het RIVM en het CBS blijkt dat de emissies van stikstofoxiden en ammoniak al decennia fors dalen en dat onze boeren de laagste milieu-impact ter wereld hebben. In Duitsland bijvoorbeeld worden veel hogere uitstootwaarden gehanteerd. En verder dat het gebruikte Aerius-model aan alle kanten rammelt. Tegelijkertijd is algemeen bekend dat Tata Steel met afstand de grootste uitstoter is in de provincie Noord-Holland. Tata Steel heeft een Indiase aandeelhouder. De winst vloeit naar het buitenland zonder dat hier ook maar een cent vennootschapsbelasting wordt afgedragen. Ondertussen worden onze boeren de nek omgedraaid. Waarom TaTa Steel niet sluiten? Betaal de werknemers van Tata Steel tot aan hun pensioen vol door met de miljarden die kennelijk aan de bomen groeien. Dan is dat probleem ook meteen opgelost. De PVV ziet met lede ogen aan hoe de boeren het gevecht met de staat moeten aangaan omdat hun argumenten niet gehoord worden en hun belangen door de politiek worden verkwanseld.

1515

1520

1525

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Ik begrijp niet helemaal wat mevrouw zegt. Eigenlijk zegt zij dat de uitstoot van de boeren goed is, en die van Tata Steel slecht. Misschien produceren de boeren meer ammoniak en Tata Steel meer stikstofdioxide, maar volgens mij gaat het om de stikstofuitstoot van allebei. Ik begrijp het verhaal dus niet.

1530

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik denk dat mevrouw De Groot het inderdaad niet zo goed begrijpt, want mijn insteek is een andere. Die heb ik net verwoord. Ik heb niet de behoefte dat nog een keer te zeggen.

1535

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dan hebt u dat niet zo goed ingestoken. U zegt eigenlijk dat de boeren moeten kunnen blijven uitstoten, want wij hebben het landbouwareaal nodig en de boeren zijn al genoeg gepakt. Tegelijkertijd zegt u dat wij ook Tata Steel hebben, en die moet dan maar niet meer uitstoten. Volgens mij gaat het om een prestatie van allebei.

1540

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik denk dat mevrouw De Groot nog nooit van het woord 'sarcasme' heeft gehoord. Voorzitter, kan ik verder gaan?

De **VOORZITTER**: Ja, waarschijnlijk krijgt mevrouw De Groot geen antwoord op de vraag die zij gaat stellen. Ik kijk ook een beetje naar de tijd.

1545 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dat denk ik ook, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bezaan, gaat u verder.

1550 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. De agrarische sector is volledig terecht totaal van de leg. Als de boerderijen in Noord-Holland weggesaneerd gaan worden, gaan we dan ook minder groente en vlees eten? Gaan we dan minder melk drinken? Of wordt de productie verplaatst naar Oost-Europa, China, of Afrika? Zijn de boeren daar soms milieubewuster? Produceren zij minder stikstof? Zijn zij beter geëquipeerd dan onze eigen Nederlandse boeren? Voorzitter, ik denk het niet. De PVV is hierin glashelder. De provincie zou zich volmondig tegen het voorgenomen beleid moeten uitspreken en er niets mee te maken moeten willen hebben.

1555 Daarom dient onze fractie, samen met de fractie van FvD, een bondige motie in met het dictum: 'Verzoekt het college om het kabinet-Rutte IV onomwonden kenbaar te maken dat het stikstofbeleid volledig geschrapt moet worden.' Dus niet hier en daar wat aanpassen of schuiven, maar rechtstreeks verwijzen naar de prullenbak. Het is namelijk een papieren probleem waar tientallen miljarden euro's belastinggeld aan worden verspeeld. Dat wordt misbruikt om een andere agenda te dienen, namelijk die van het huisvesten van de aanhoudende stroom van asielzoekers. Voorzitter, ik ga afsluiten. De PVV staat vierkant achter onze boeren. Het leed dat deze mensen wordt aangedaan, is met geen pen te beschrijven. Wij hopen dan ook dat vandaag het gezonde verstand zal zegevieren. Vandaag zijn de boeren aan de beurt, en morgen... Dank u wel voorzitter.

1565 De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter, mijn collega van de PVV spreekt in ieder geval klare taal. Begrijp ik goed dat u zegt dat Tata Steel per heden moet worden gesloten, waarbij al die arbeidsplekken ook opgeheven worden? Die geven we dan wel een bijstandsuitkering voor de rest van hun leven. Als dat uw manier van problemen oplossen is, wat garandeert mij dan dat bij het volgende probleem dat bijvoorbeeld de landbouw ook zou kunnen raken, ik denk daarbij aan waterkwaliteit en klimaat, uw oplossing is om dan toch ook maar die boeren uit te kopen?

1570 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ook de heer De Wit heeft blijkbaar nog nooit van 'sarcasme' gehoord. Ik ga die vraag dus niet beantwoorden, want ik heb het duidelijk aangegeven. Dank u wel.

1575 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mevrouw Bezaan zegt dat we het stikstofbeleid dan maar moeten schrappen, maar daarmee begrijp ik dus dat ze ook Tata Steel ongemoeid wil laten. Dus zowel de boeren als Tata Steel mogen stikstof blijven uitstoten. Anders snap ik echt helemaal niets van uw betoog! Het is zo onlogisch als wat.

1580 De **VOORZITTER**: Mevrouw Bezaan, het woord 'sarcasme' heeft u nu twee keer gebruikt. Als u niet wilt antwoorden, is het voldoende om te zeggen dat u niet wilt antwoorden.

1585 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel voorzitter. Dan sluit ik mij bij uw woorden aan.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik hoor u zeggen dat u vierkant achter alle boeren staat en dat dit beleid van tafel moet. Er zijn volgens mij ook ontzettend veel boeren die juist wél heel graag iets willen aan stikstofdepositie. Die voelen zich nu misschien overvallen, of willen eigenlijk nog veel verder gaan. Hoe steunt u deze boeren?

1590 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Op dezelfde manier. Dank u wel voorzitter.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Betekent dat dan dat deze boeren volgens u gewoon door moeten gaan met stikstofdepositie, terwijl zijzelf willen stoppen?

1595 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ja voorzitter, wij leven gelukkig in een vrij land. Bij mijn weten mag een ieder zijn professie uitvoeren zoals hij dat zelf zou willen.

1600 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar het Statenlid Zoon van de PvdD. Maar u heeft uw motie nog niet ingediend! Gelukkig heb ik een goede griffier die mij wakker houdt.

Motie 140/4 juli 2022

'Oproep aan het kabinet-Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen'

1605 *De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022, Constaterende dat:*

- *het stikstofbeleid van het kabinet-Rutte IV tot grote maatschappelijke onrust leidt en vele boeren in Nederland tot totale wanhoop drijft;*
- *ondanks dat er geen stikstofcrisis is, er alternatieven zijn i.p.v. onteigening om stikstofuitstoot nog verder te verminderen dan de twee derde reductie die reeds is bereikt.*

1610

Verzoeken GS om:

- *het kabinet-Rutte IV onomwonden kenbaar te maken dat het stikstofbeleid volledig geschrapt moet worden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

1615

Ondertekening: I.A. Bezaan (PVV), R.J. Dekker (Forum voor Democratie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Daarmee maakt uw motie onderdeel uit van de beraadslaging. We gaan nu naar Statenlid Zoon van de PvdD.

1620

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel voorzitter. In februari heeft de gedeputeerde aan de minister gevraagd om duidelijkheid te geven voor Noord-Holland. Die hebben wij gekregen. Een generieke daling van 12% in de landbouw, een gemiddelde daling van 41% en in specifieke gebieden uitstoot naar nul. Dat is een opgave van de minister waar we iets mee kunnen. Eerlijk gezegd had ik liever gehad dat de minister niet een deel, maar het hele beleid naar zich toe had getrokken. Maar met de voedselvisie van de Staten is het doel duidelijk bij de reductie van het aantal dieren in de vee-industrie en de transitie van ons landelijk gebied. En mocht daar geld voor nodig zijn, dan heeft de minister dat. Mogelijk kan de minister deze kosten ook gaan verhalen bij de banken, zoals de Rabobank. Zij zijn degenen die de halvering van het aantal boerenbedrijven in Noord-Holland hebben veroorzaakt in de afgelopen twintig jaar.

1625

1630

Maar ook de provincie treft blaam. In het coalitieakkoord 'Ruimte voor groei' uit 2015 door VVD, CDA, PvdA en D66 staat nog beleid voor schaalvergroting. Ik kan zeggen: gefeliciteerd, het is gelukt! De overheid heeft vervolgens onterecht vergunningen uitgegeven op milieuruimte die er ecologisch niet was. Er is gekozen voor schaalvergroting, waar vergroting van duurzaamheid en een gezonde toekomst voorop hadden moeten staan. Het enige toekomstbestendig boerenbedrijf is een biologisch en natuurinclusief boerenbedrijf. Het mag niet zo zijn dat de uitkomst van de transitie is dat een biologisch-dynamische boer straks wordt uitgekocht en dat grootschalige, intensieve vee-industrie blijft bestaan in Noord-Holland. Wij vragen dan ook de gedeputeerde om na de zomer met een concreet plan te komen om invulling te geven van die reductie die de minister ons heeft gevraagd, waarbij ze let op de volgende zaken. Zorg voor het afkomen van die latente ruimte. De ruimte is ecologisch niet aanwezig. Het gebruik van die ruimte is asociaal richting de andere bedrijven, die dan extra moeten gaan reduceren. De ChristenUnie heeft daar zojuist ook iets over gezegd. En ondersteun biologisch natuurinclusief boeren. Die boeren zijn degenen die zowel ecologisch als economisch een gezonde toekomst hebben.

1635

1640

1645

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik hoor u zeggen dat biologische koeien wel allemaal mogen blijven. Wat is het verschil tussen de uitstoot van een biologische koe en een gangbare koe? Of die van een op een andere manier gevoerde koe?

1650

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het grote verschil zit hem niet in één koe. Het zit hem in de schaalgrootte van een boerenbedrijf. Je zal zien dat bij een natuurinclusief biologisch-dynamisch boerenbedrijf het aantal koeien per hectare een stuk lager is. Daarmee geeft het een stuk minder belasting op het gebied zelf. Dat is helemaal zo als de boer dan ook nog grondgebonden is en het voer op zijn eigen grond heeft. Je zult zien dat het dan veel meer in balans is met de natuur. Dat zou ook het CDA als positief moeten ervaren.

1655

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank voor deze uitleg. U vindt dus een extensief beleid met koeien die in de wei lopen een goed bedrijf. Zolang het extensief is en aan natuurbeheer doet is het voor u prima?

1660

Statenlid **ZOON** (PvdD): En daarbij toegevoegd dat het biologisch moet zijn en grondgebonden, waarbij het vooral van eigen grond komt en men doet aan natuurbeheer. Dan kom je inderdaad een heel eind. Het grootste gevaar is dat je allerlei goede boerenbedrijven in Natura 2000-gebieden straks misschien gaat uitkopen. Die boerenbedrijven zou je juist ruimte moeten gaan geven buiten die natuurgebieden om te kunnen groeien en een goede toekomst te hebben.

1665

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik denk dat u niet helemaal begrijpt wat een extensief bedrijf doet, en dat dat ook gewoon prima past in natuurbeheer en dat het emissieverschil er gewoon niet is. Maar goed, daarover verschillen wij van mening.

1670 De **VOORZITTER**: Statenlid Zoon, gaat u verder.

1675 Statenlid **ZOON** (PvdD): Om daar nog kort op te reageren: het gaat niet alleen om de natuurbelasting, maar ook om dierenwelzijn. Ook dierenwelzijn moet een stuk beter. Daar hebben wij ook een groot probleem mee. Ook wat dat betreft denk ik dat wij als provincie stappen moeten gaan maken. Daarvoor hebben wij ook een voedselvisie die erop toeziet. Dat kan wat ons betreft overigens nog wel een stuk beter. Het belangrijkste punt waarmee de gedeputeerde rekening zou moeten houden is dat er geen ruis veroorzaakt moet worden. Ga niet schuiven in de aanpak tussen landbouw, industrie en transport. Maar ga ook geen schijnoplossingen gebruiken van technische lapmiddelen. Of dat het op te lossen zou zijn met een natuurherstel. Als de minister iets heeft aangegeven, dan is het dat stikstofreductie noodzakelijk is. Ik sluit af met een motie met als dictum: 'Verzoeken GS voor oktober 2022 een conceptreductiedoel per gebied te hebben en hierin uitwerking te geven aan de aanpak stikstofreductie landbouw per regio, met focus op verduurzaming, verplaatsing en beëindiging, en als uitgangspunt de voedselvisie van Noord-Holland te nemen, en gaan over tot de orde van de dag.' Dank u wel, voorzitter.

1685

Motie 141/4 juli 2022

'Motie spoed met stikstofreductie'

1690 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling bij de actualiteit aanpak stikstof;*

gehoord de discussie, verzoeken GS;

- *voor oktober 2022 een 'concept reductiedoelen per gebied' te hebben en hierin uitwerking te geven aan de 'aanpak stikstofreductie landbouw per regio', met focus op verduurzaming, verplaatsing en beëindiging;*

1695

- *daarbij de voedselvisie van Noord-Holland als uitgangspunt te nemen; en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

1700 De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. U krijgt ook nog een interruptie van de heer Klein van de ChristenUnie.

1705 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben wat verbaasd, want ik hoorde u aan het begin zeggen dat u het belangrijk vindt dat iedereen evenredig bijdraagt. En nu doet u zelf een voorstel dat zich alleen richt op de agrarische sector. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar?

1710 Statenlid **ZOON** (PvdD): Op dit moment is door de minister heel duidelijk aangegeven dat eerst gekeken moet worden naar de agrarische sector. Je ziet ook dat vanuit de agrarische sector dat dat juist de grootste vervuilers zijn. Het is dus logisch dat daar het grootste knelpunt ligt en dat daar gekeken moet worden. Ook als je kijkt naar de latente ruimte, zie je dat bij heel veel bedrijven nog latente ruimte aanwezig is. Ook daar moeten we een oplossing voor gaan vinden. Wat ons betreft innemen, en volgens mij bent u het daarmee eens.

1715 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Inderdaad is de agrarische sector de grootste factor, maar de andere sectoren zijn ook significant. Daarom lijkt het mij veel verstandiger om tegelijkertijd een plan te maken waarmee integraal gezorgd wordt dat onze natuur weer in de veilige zone komt, en dat daarbij alle opties meegenomen worden. Door je nu alleen te richten op de agrarische sector geef je ten eerste een verkeerd signaal af, en ten tweede weet je nooit wat het uiteindelijke effect gaat worden.

1720

1725 Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik ben bang dat we nu een schuifspelletje gaan krijgen. Dat we gaan zeggen: met de agrarische sector is het heel erg lastig, we gaan het proberen te halen met reductiedoelen bij de industrie. En vervolgens zeggen we dan dat de industrie met de reductiedoelen al heel veel gedaan heeft en dat we het weer bij de landbouw gaan doen. Volgens mij is het doel duidelijk. We moeten de natuurdoelen zien te halen. Daar hebben we reductie voor nodig. En laten we vooral proberen per sector een plan te maken. De oplossingen die we moeten vinden bij de landbouw en de boeren zijn heel anders dan die nodig zijn voor de industrie. Het zijn ook heel andere plannen. Laten we die plannen separaat van elkaar uitwerken tot het gezamenlijke doel.

1730 De **VOORZITTER**: Een andere vraag? Als het hetzelfde onderwerp is, verzoek ik u het kort te houden.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): De argumenten die u nu geeft zijn juist argumenten om het integraal aan te pakken.

1735 De **VOORZITTER**: Dat is geen vraag meer. We gaan naar de heer Mantel van JA21.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel voorzitter. Natuurlijk moet de stikstofuitstoot naar beneden, maar een belangrijk deel van het probleem zit ook in de Nederlandse aanpak van natuurbeheer en natuurbescherming. Het streven naar onhaalbare of onrealistische instandhoudingsdoelen en het voortdurend op de schop nemen van natuurgebieden om tot iets gewensts te komen. Heel vaak gaat dit mis en krijgen we geen top-, maar flop natuur. Voorzitter, toen de fractieleden van JA21 bovenstaand citaat lazen, dachten we hardop: maar dat zegt Gerard Kohler toch altijd? Dat klopt, maar we missen alleen zijn gebruikelijke wens natuur en dergelijke. Flop natuur is een nieuwe; die kenden we nog niet. Voorzitter, het is dan ook niet de tekst van fractiegenoot Kohler. Het is trouwens ook niet mijn eigen tekst. Het is een citaat uit het advies van de focusgroep stikstof van D66, op verzoek geschreven door D66-professoren en stikstofspecialisten. Het ligt inmiddels in een diepe lade te verstoffen en te verstikken. Wel een goed rapport trouwens. Gelukkig zijn we op een paar dingen kritisch, want je zou toch anders bijna van je geloof vallen! Dat we in ons duingebied veel stikstof meten, komt door de meetpunten die in respectievelijk een aalscholverkolonie en een meeuwenkolonie zijn geplaatst. Het RIVM erkent dit inmiddels allemaal en er gaan ook nieuwe modellen op gezet worden. Dan zakt je toch weer de moed in de schoenen, want eigenlijk hoef je helemaal niet te rekenen. Stikstof in onze provincie komt van Tata Steel, Schiphol, en voornamelijk Amsterdam. En ja, natuurlijk ook van de agrarische sector. Die moeten we niet vergeten. Die laatste is trouwens de enige sector die ook stikstof opneemt in plaats van uitstoot. De westenwinden van Noord-Holland blazen die stikstof de duinen in. Vijf van de acht keer staat de wind in Noord-Holland zuidwestelijk. U kunt het nalezen bij het KNMI. Deze bronnen zitten nog lang niet aan hun vergunde limiet, begrepen wij. Een vraag aan de gedeputeerde: kan deze beschikbare ruimte aan de PAS-melders ten goede komen? Afgelopen weken zijn we bij zestien melkveehouders in de regio Bergen langs geweest. Ze staan op de rol van het ministerie om nog weer eens tussen de 45 en 90% stikstofuitstoot te moeten reduceren. Zonder uitzondering en in tegenstelling tot Tata Steel, Schiphol en Amsterdam hebben zij hun uitstoot drastisch verlaagd. Uitstoot die bovendien hoofdzakelijk West-Friesland en het IJsselmeer in waait. Zelfs daar, waar onze opposenten erkennen dat er geen stikstofprobleem is. En toch moet er ook in West-Friesland gereduceerd worden. Rondom het NNN-gebied De Nek, nabij Schellinkhout, staat een jonge dame in haar laarzen te trappelen om de veehouderij van haar ouders over te nemen. Helaas, weg toekomst voor deze jonge boerin. Omscholen tot IT'er dan maar? Wellicht hebben ze nog een baantje voor haar in een hyperscale van Microsoft. Voorzitter, terug naar Bergen. De eerder genoemde zestien melkveehouders willen best nog weer een flinke steen bijdragen, maar daar staan dan opnieuw fikse investeringen tegenover. En dan maar weer fingers crossed dat die weilanden niet volgescheten en kaalgevreten worden door de ganzen. Weg is hij weer, die eerste snede sappig gras. Zoals in het eerder aangehaalde D66-rapport ook wordt aangegeven, is halvering van de veestapel geen oplossing. Niet voor Nederland, maar helemaal niet voor onze provincie, waar de boeren dus niet verantwoordelijk zijn voor het alarmisme van de huidige VVD-minister Van der Wal. Dat zijn andere bronnen. Wij vragen de gedeputeerde of ze bereid is om deze bronnen aan een nauwgezet onderzoek te onderwerpen. Daarnaast hebben wij een paar moties die de druk op onze Noord-Hollandse boeren een klein beetje zullen verlichten en waarmee we ze een hart onder de riem steken. De moties worden ingediend samen met mevrouw Van Soest van 50PLUS/PvdO. Die was net weg vanwege privéomstandigheden en moet zo meteen nog even tekenen. Ik zal de moties in tweede termijn indienen.

1780 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Strens van D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Goed dat wij vandaag dit debat met elkaar over onze stikstofaanpak kunnen voeren. Het zal niemand namelijk ontgaan zijn dat de brief en het kaartje die de minister op 10 juni heeft verstuurd, heftige en emotionele reacties teweeg heeft gebracht. Ook D66 heeft vragen over deze kaart en de 41% reductie die voor Noord-Holland is ingetekend. Hoe verhoudt dat zich tot onze eerder vastgestelde Noord-Hollandse doelen? En ook wij vinden het ongelukkig dat deze brief enkel op de agrarische sector focust, en dat de andere sectoren nog niet aan bod komen. Over onder andere de uitwerking van het kaartje hebben wij eerder al schriftelijke vragen gesteld. Tegelijkertijd maakt de minister heel duidelijk dat dit geen keuze is. De natuur en biodiversiteit staan onder druk. Ons land zit op slot en de woningbouw hapert door het niet kunnen verlenen van de nodige vergunningen. De enige oplossing is dan ook het stevig terugbrengen van de

1795 stikstofuitstoot. De heldere lijn die de minister hierover uit is het eerlijke verhaal. Wij steunen die dan ook van harte. Natuurlijk is dit voor velen een pijnlijke waarheid. Jarenlang is de rekening voor de natuur niet betaald. Nu we eindelijk echt in actie komen, zijn de implicaties groot. Met alle onzekerheid en de gevolgen voor ondernemers en hun gezinnen van dien. Het is de taak van ons, van de politiek, om die onzekerheid weg te nemen en een perspectief te bieden. Wat D66 betreft is het perspectief voor de natuur en de boeren. Voorzitter. Laat ik heel helder zijn. Het doel om de natuur te redden en onze Europese verplichtingen na te komen en te zorgen dat onze Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden weer voldoen staat wat D66 betreft niet ter discussie. De wijze waarop we dit, met een bijdrage van alle sectoren, kunnen doen is wat ons betreft wél waarover het gesprek moet gaan. In Noord-Holland hebben we hiervoor vorig jaar al doelen vastgesteld en zijn we van start gegaan met de gebiedsgerichte aanpak. Juist het feit dat alle sectoren moeten bijdragen aan het reduceren van de stikstofuitstoot is een belangrijke pijler van ons beleid. Dus ook Tata Steel, Schiphol en andere grote industriële uitstoters moeten hun bijdrage leveren. Kan de gedeputeerde aangeven hoe het staat met de gebiedsgerichte aanpak en hoe zij ervoor zorgt dat wij in juli 2023 ook het Noord-Hollandse plan aan de minister zullen aanbieden?

1810 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Hoe groot moet de bijdrage zijn van de industriële uitstoters?

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij hebben daarvoor vorig jaar met elkaar doelen vastgesteld. Dat zijn de doelen zoals wij die hanteren.

1815 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dus dat betekent evenredig: wat wij vragen van de agrarische sector vragen we ook van de industrie en vragen wij ook van Schiphol.

1820 Mevrouw **STRENS** (D66): Dit debat hebben wij volgens mij in mei vorig jaar met elkaar gevoerd. Er zijn doelen vastgelegd en daar zit een evenredige verdeling in. Ik zie geen reden om daar op dit moment van af te wijken. Tenzij er wellicht andere ideeën voor zijn vanuit de gedeputeerde, maar dat hoor ik dan graag.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja dus.

1825 Mevrouw **STRENS** (D66): Ja. Dat hebben wij al vastgelegd, mijnheer Klein. Ik vind dat u af en toe zaken aanhaalt, alsof daarover nog niet gesproken is en alsof het nog niet is vastgelegd. Maar dat hebben wij hier in Noord-Holland gelukkig al met elkaar bepaald.

1830 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nog een aanvullende vraag. Bent u dan bereid om onze motie te steunen waarin we dat expliciet uitspreken, ook over Schiphol?

Mevrouw **STRENS** (D66): Daar zullen we naar kijken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Koning van het CDA.

1835 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik hoor u zeggen dat het beleid van de minister gewoon uitgevoerd moet worden, maar bent u het met mij eens dat die KDW's waarop het gebaseerd is en waarop ook het kaartje is gebaseerd, onredelijk streng zijn en dat Duitsland bijvoorbeeld veel hogere normen hanteert, en dat Brussel ook niet van ons vraagt om de KDW's te hebben, maar wel om de natuur goed in stand te houden en te versterken.

1840 Mevrouw **STRENS** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens.

Mevrouw **KONING** (CDA): Waarom dan niet?

1845 Mevrouw **STRENS** (D66): We hebben met elkaar Europees afgesproken dat we de natuur moeten beschermen. Daar zijn richtlijnen en randvoorwaarden voor gegeven, over wat dat betekent. Daaraan houden wij ons.

1850 Mevrouw **KONING** (CDA): Maar dat is toch ook wat ik zeg? Brussel vraagt niet om KDW's, maar om bescherming van de natuur. Dus wij kunnen die KDW's, die onrechtvaardig streng zijn, aanpassen. Bent u het daarmee eens?

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij vinden dat het noodzakelijk is om de natuur te beschermen. Ik ga mij er niet over uitlaten of daar wel of niet een aanpassing van KDW's voor nodig is.

1855

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

1860

Mevrouw **STRENS** (D66): Ook zien wij in onze provincie al hard wordt gewerkt aan de noodzakelijke transitie op het gebied van water, natuur en stikstof. In onze voedselvisie hebben wij tot doel gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw de standaard is. Wij hebben hier in Noord-Holland al veel mooie voorbeelden van bedrijven die in balans met de natuur voedsel produceren. D66 wil dat wij juist die ondernemers perspectief bieden in een gebiedsgerichte aanpak. Wij dienen daarom samen met GroenLinks een motie in waarvan het dictum als volgt luidt: 'Verzoeken het college om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.

1865

Motie 142/4 juli 2022

'Perspectief voor natuurinclusieve landbouw'

1870

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, ter bespreking van de Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof; constaterende dat:

1875

- *de opgaven in het landelijk gebied van Noord-Holland niet nieuw zijn en er al vele veelbelovende transitieën gaande zijn in landbouw en natuur;*
- *de werkwijze van natuurinclusieve boeren al een positieve bijdrage leveren aan gebiedsdoelen voor stikstof, natuur en water;*

overwegende dat:

1880

- *de boeren in de transitie naar natuurinclusieve landbouw nodig zijn om op een verantwoorde wijze voedsel te produceren in balans met de omgeving, zoals dit ook is vastgelegd in de provinciale voedselvisie;*
- *we in de voedselvisie het doel hebben gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw (minimaal niveau 2) de standaard is;*
- *juist de natuurinclusieve boeren zich meestal bevinden in of nabij de gebieden met hoge opgaven voor stikstofreductie;*

1885

verzoeken het college om:

- *om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

1890

Ondertekening: Amélie Strens (D66), Tessa van Wijnen (GroenLinks)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Hiermee maakt uw motie onderdeel uit van de beraadslaging.

1895

Mevrouw **KONING** (CDA): Dit vind ik echt heel vreemd. U wilt dus alleen agrariërs helpen die nu al bezig zijn met transitie? En als agrariërs in het gebiedsproces zeggen dat ze ook meegaan, gaat u die dan niet meer helpen? Alleen degenen die nu al begonnen zijn?

1900

Mevrouw **STRENS** (D66): Het eerlijke verhaal is dat enkel agrariërs mee kunnen die bereid zijn om in transitie te gaan. Wij weten dat er randvoorwaarden zijn binnen de ecologische grenzen van natuur. Het geldt niet alleen voor natuur. U weet ook wat eraan komt ten aanzien van de KRW, of van bodemdaling en CO₂-uitstoot. Wij vinden het belangrijk dat de ondernemers die bereid zijn om in transitie te gaan mee kunnen in de gebiedsgerichte aanpak.

1905

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Dan begrijp ik dus dat alle agrariërs die gaan praten en bereid zijn om stappen te nemen mee mogen doen.

1910

Mevrouw **STRENS** (D66): Uiteindelijk zal in de gebiedsgerichte aanpak moeten blijken wat er nog mogelijk is. Wij hebben die doelen ten aanzien van de uitstoot. Maar wij vinden het wel belangrijk om te laten zien dat agrariërs die op de goede weg zijn -Statenlid Zoon refereerde er net ook aan in zijn betoog- en in balans met de natuur bezig zijn, niet gestopt worden.

1915

De **VOORZITTER**: Heeft u nog een aanvullende vraag? Anders gaat u herhalen wat mevrouw Strens zei. Gaat uw gang.

Mevrouw **KONING** (CDA): Sorry voorzitter, de laatste aanvullende vraag. Dan verzoek ik u die motie aan te passen, zoals u het nu uitlegt. Want dan kunnen dus alle boeren die in het gebiedsproces nu meegaan en die kant op willen ook meedoen. Dan vind ik dat u uw motie wel in die zin moet aanpassen.

1920

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben ook erg verbaasd over deze voorrangsregeling die mevrouw Strens voorstelt. Ik denk juist dat het verhaal moet zijn dat we alle boeren vragen om in transitie te gaan naar een evenwichtige landbouw. Met deze motie bent u een soort scheidslijn aan het creëren die er volgens mij in de praktijk helemaal niet is. Want iedere boer ziet dat we zo niet verder kunnen en dat er oplossingen moeten komen voor de problemen. Ik wil u dus heel erg vragen om de motie aan te passen, zoals nu gesuggereerd wordt door mevrouw Koning. Onze uitdaging is om iedereen mee te krijgen in deze transitie en niet om een aantal mensen op het schild te heffen en anderen te laten zakken.

1925

1930

Mevrouw **STRENS** (D66): Ik zal kijken wat ik met de motie doe.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

1935

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Ik kom tot een afronding. Er moet me toch nog iets van het hart.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Kohler, heeft u een ordevoorstel?

1940

De heer **KOHLER** (JA21): Ik heb inderdaad een ordevoorstel. Er was hier even discussie onderling. Wij hebben een vraag, maar mijn collega heeft moeite om deze vraag goed te stellen omdat hij de achtergrond niet kent. Mevrouw Strens gaat de vraag echter heel goed begrijpen, omdat die voortkomt uit een notitie van D66 zelf.

1945

De **VOORZITTER**: Heeft u een ordevoorstel? Anders moet ik u toch het woord ontnemen. U heeft een woordvoerder en die zal hier de vragen moeten stellen. Niet u, mijnheer Kohler. Wij gaan dat niet op deze manier doen, want anders gaan we straks met 55 Statenleden de discussie voeren. Zo hebben we dat ook niet met elkaar in het reglement afgesproken. Dan moet u uw woordvoerder influisteren wat hij eventueel voor vraag kan stellen. Maar u gaat hem nu niet stellen en volgens mij is er ook niet iets aan de hand waardoor de noodzaak er is om dat op deze wijze te doen. Ik verzoek mevrouw Strens om verder te gaan.

1950

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. Ik kom tot een afronding, want er moet mij toch nog iets van het hart. Ik schrik van de reacties en acties van sommige mensen de afgelopen dagen. Intimidatie en bedreigingen van politici zijn wat D66 betreft echt onacceptabel. Ik hoop oprecht dat wij, zoals wij hier in Noord-Holland met elkaar ook vandaag het debat voeren, respectvol naar elkaar zullen blijven en de emoties niet opruien, maar juist laten bedaren. Samen tot oplossingen komen is de enige route naar een duurzame toekomst.

1955

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Dekker van Forum voor Democratie.

1960

De heer **DEKKER** (FvD): Dank u wel voorzitter. De stikstofproblematiek heeft zoveel aspecten dat je niet goed weet waar je moet beginnen. Om te beginnen: het stikstofverhaal is natuurlijk een Europees en nationaal beleidsverhaal, en niet een beleidsverhaal primair voor de provincie. Dus alles wat in algemene zin over stikstof wordt gezegd hoort strikt genomen misschien helemaal niet thuis in deze arena. Toch wil ik er een paar dingen over zeggen, want je staat al raar te kijken op het moment dat stikstof een probleem zou zijn. Stikstof is namelijk een primaire voedingsbron voor planten, voor de natuur, en zou dus helemaal geen probleem moeten zijn.

1965

Om stikstof als een 'crisis' te zien is al merkwaardig. Het beperken van de stikstofuitstoot heeft te maken met het in stand houden van arme grond die we indertijd zelf gecreëerd hebben, zoals heide. Dat zijn gronden die zijn afgeplagd. Dan ontstaat een arme bodem. Om die arm te houden moet je voorkomen dat er stikstof in terechtkomt, maar het heeft iets gekunstelds om dat als een natuurprobleem te zien. Ten tweede varen wij bij het beoordelen van de situatie rondom stikstof geweldig op modellen. We hebben het Aeriusmodel. We modelleren alle depositiewaarden. Daardoor heeft het maar een heel beperkte relatie met de werkelijkheid.

1975

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik vraag mij af of deze heer niet vindt dat een veestapel van 300 koeien op een klein stukje grond of in een heel grote of juist kleine stal een slechte versie van de werkelijkheid is.

1980 De heer **DEKKER**: Nee, dat denk ik niet. Wij hebben een veestapel in Nederland die gegroeid is in een steeds verder professionaliserende landbouw. Onze landbouwsector is, zoals mevrouw Bezaan al aanhaalde, de meest duurzame ter wereld. Echt om trots op te zijn! Die hebben wij de laatste decennia laten groeien. Er zijn schaalvergrotingen toegepast, met allerlei technologieën om uitstoot en milieubelasting te minimaliseren. Daar zijn we ook in geslaagd. Wij zijn daarmee eigenlijk wereldwijd voorlopers. De situatie is dus veranderd, maar zeker niet verslechterd in mijn ogen.

1985

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Vindt u dan niet dat de natuur er heel slecht voor staat? En dat dat mede haar oorzaak vindt in de landbouw? Natuurlijk ook in al die andere vervuilers.

1990 De heer **DEKKER** (FvD): Dat is een interessante vraag. Ik hoor ook de heer Klein en anderen heel bezield praten over de natuurramp in Nederland. Alsof het heel slecht gaat met de Nederlandse natuur. Om te beginnen is Nederland natuurlijk een cultuurlandschap. Nederland is een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld. En toch zijn de natuur en het milieu er in de afgelopen tientallen jaren alleen maar op vooruit gegaan. Ik begrijp dus niet goed over welke probleem u het precies heeft. Ook daar gaat het in de meeste gevallen om modelmatige exercities. Biodiversiteit is bijna niet te meten; dat moet je modelmatig benaderen. Dat geldt ook voor de depositiewaarde, de KDW's. Het geldt voor de hele Natura 2000-problematiek. Dat zijn allemaal modelmatige exercities die op papier een probleem lijken op te leveren, maar in de praktijk is het probleem helemaal niet zichtbaar. Het zijn imaginaire problemen.

1995

2000

De **VOORZITTER**: Mevrouw De Groot, heeft u nog een andere aanvullende vraag?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, ik heb een andere aanvullende vraag. U zegt dat Nederland een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld is. Dat is blijkbaar qua mensen. Maar bent u het niet met mij eens dat Nederland ook qua rundvee, varkens en mogelijk geiten een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld is? En dat dat dus niet houdbaar is?

2005

De heer **DEKKER** (FvD): Het eerste deel van uw vraag kan ik bevestigend beantwoorden. We zijn inderdaad een van de dichtstbevolkte landen, ook op dat gebied. Maar ik zou niet weten waarom het niet houdbaar is. Daar is niets van gebleken. Er blijkt niets van. Wij zijn een grote landbouwproducent. Daar zijn we trots op. Op een klein stukje grond, maar wel na honderden jaren van ervaring en traditie die we moeten koesteren.

2010

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik zou de heer Dekker niet zozeer een vraag willen stellen, maar vooral een tip willen geven. Gaat u eens mee met een boswachter in een Natura 2000-gebied. En gaat u dan samen eens even kijken en bespreken wat er daadwerkelijk gebeurt.

2015

De **VOORZITTER**: De heer Dekker, gaat u verder.

2020 De heer **DEKKER** (FvD): Ja, Natura 2000 is een aardig aanknopingspunt, want wij hebben in Europees verband keuzes gemaakt in Nederland om Natura 2000-gebieden te definiëren. Je kunt nu zien dat dat uiteindelijk een situatie oplevert die ons op allerlei gebieden in de problemen brengt om daar 100% aan te blijven voldoen. Het kan natuurlijk niet waar zijn dat boeren die een gedeelte van hun land tot natuur omvormen vervolgens om de oren krijgen omdat ze te dicht bij een natuurgebied zitten. Dat is de gekkigheid ten top.

2025

Er is al gesproken over de Kritische Depositiewaarden. Dat zijn imaginaire getallen. Als je overigens kijkt naar de cijfers van Eurostat dan blijkt dat Nederland 3% van de uitstoot van de EU heeft, die in de laatste 25 jaar 68% is afgenomen. Zo dramatisch gaat het dus niet. Ik vind dat we, als je op nationale schaal kijkt, zouden moeten zeggen: laten we ons eens vergelijken met Frankrijk. Stel dat Frankrijk iets zou overkomen zoals ons nu. Wij worden door allerlei afspraken waar we ons zelf in de laatste tientallen jaren ingewerkt hebben, gedwongen om onze boerenbedrijven, die al generaties en decennia lang bestaan, uit te kopen of op te heffen. De Fransen zouden zeggen: sorry, maar we voldoen even niet aan die regels die we ten onrechte hebben afgesproken. Die zouden daar uitkomen. Wij zijn in de uitvoeringsmodus en gaan maar door met nu draconische maatregelen nemen op basis van, wat mij betreft, administratieve problemen. Zo kijken wij ernaar. We zitten hier in de provincie, dus kunnen het niet eventjes allemaal oplossen. Wel kunnen we ons afvragen of de modellen op basis waarvan wij onze provinciale actie nemen wel eerlijk tot stand zijn gekomen.

2035

Kloppen die wel? Het blijkt nu zonneklaar, zeker als je naar het Waddengebied kijkt, dat de modeluitkomsten daar helemaal geen verband houden met de metingen.

2040 Je nu dus echt vaststellen dat de modellen op basis waarvan wij nu onze eigen plannen maken, fundamenteel onjuist zijn. Dat is eigenlijk de reden dat wij deze motie samen met de PVV willen indienen. Als je zo'n aantoonbaar onjuist model gebruikt als basis voor je handelen, wat we toch uiteindelijk aan het doen zijn, ben je in onze ogen onbehoorlijk bestuur aan het plegen richting onze boeren. Onze motie heet 'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren'. Het dictum luidt:

2045 'Roept Gedeputeerde Staten op geen enkele actie voortvloeiend uit onderhavige stikstofkaart te ondernemen richting boeren en gaan over tot de orde van de dag.'

Motie 143/4 juli 2022

'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting boeren'

2050

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli ter bespreking van agendapunt 2.a.1 Actualiteit 'Noord-Hollandse aanpak stikstof';

2055

Onze regering wil dat de provincies een actieve rol spelen bij het uitkopen van boeren op basis van een stikstofkaart.

Constaterende dat:

2060

- *er stikstofdepositie op de waddeneilanden gemeten is;*
- *de hoeveelheid stikstofdepositie onmogelijk van de landbouwactiviteiten op de waddeneilanden kan komen gezien de grootte ervan;*
- *er zelfs op Vlieland aanzienlijke stikstofdepositie op de kaart te zien is terwijl op Vlieland geen enkele landbouwactiviteit plaatsvindt;*

overwegende dat:

2065

- *wanneer er substantiële stikstofdepositie op een eiland plaatsvindt waar er geen landbouwactiviteiten zijn deze van een andere bron afkomstig moet zijn;*
- *de zee aantoonbaar een veroorzaker is van stikstofdepositie op land;*
- *naar verhouding in Noord-Holland de meest voorkomende windrichting die vanuit zee is; van mening zijnde dat:*

2070

- *de stikstofkaart onvolledig is omdat het aandeel vanuit zee niet is meegewogen;*
- *wanneer boeren op basis van een incomplete stikstofkaart tot actie worden gedwongen, zij onbillijk worden behandeld in die zin dat ze naar verhouding meer stikstof moeten reduceren dan het aandeel waarvoor ze verantwoordelijk zijn;*
- *besluiten genomen op basis van ondeugdelijke modellen van onbehoorlijk bestuur getuigt en dit te allen tijde voorkomen moet worden.*

2075

Roept Gedeputeerde Staten op geen enkele actie voortvloeiend uit de onderhavige stikstofkaart te ondernemen richting boeren, en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ralf Dekker (Forum voor Democratie), Ilse Bezaan (PVV)

2080

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Dan zijn we door alle sprekers vanuit de Staten in eerste termijn heen. Er is een groot aantal moties ingediend. Ik wilde voorstellen om in ieder geval vijftien minuten te schorsen, zodat het college zich kan voorbereiden. Er moet nog een motie worden ingediend in tweede termijn.

2085

Schorsing 12.20-12.43 uur.

2090

De **VOORZITTER**: Als het goed is hebben de fractievoorzitters de resterende spreektijden nog doorgekregen. Een aantal partijen is er doorheen. Dat betekent dat voor hen ook geen tweede termijn is. U heeft gemerkt dat de interrupties niet langs de klok hebben gelopen. Dat betekent dat u wat dat betreft veel extra tijd heeft gehad voor dit debat. De partijen die nu door hun spreektijd heen zijn hebben dus geen tweede termijn. We gaan nu luisteren naar de reactie van het college in eerste termijn. Gedeputeerde Rommel zal als eerste het woord voeren.

2095

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u voorzitter. Laat ik op voorhand zeggen dat ik het fijn vind dat dit debat nu kan plaatsvinden, omdat we daarmee ook juist onze Hollandse beleid goed uit kunnen leggen en nog eens bevestigen. We weten al drie jaar dat niet alles kan en dat de natuur een slechte staat heeft qua instandhouding. Maar wij werken al heel lang aan die stikstofuitstoten en de reductie

- 2100 daarvan. U heeft als Staten -ik kan het niet vaak genoeg benadrukken- al de doelen vastgesteld, verdeeld in evenredigheid over alle sectoren. Toen was er ook nog geen startnotitie van de minister, maar Staten heeft dat toen wel gedaan. Nu zijn we aan het kijken hoe de richtinggevende doelen van de minister eruitzien. De komende tijd gaan we dat ook naast de doelen leggen die de PS hebben neergelegd. D66 vroeg wat de gevolgen zijn voor de doelen die wij vastgesteld hebben. Dat gaan we
- 2105 de komende tijd dus bekijken. Als er iets aan moet veranderen zal ik bij u terugkomen om dat te overleggen.
Het gaat natuurlijk ook over haalbaarheid en financiën. Het is hier vandaag ook al een paar keer genoemd. Het toekomstperspectief voor de boer zal voor een heel stuk vanuit Den Haag moeten komen. Het is goed te zien dat ook de Tweede Kamer de minister Staghouwer heeft opgeroepen om
- 2110 daar nog wat specifiek in te zijn. Zoals gezegd, werken wij al aan 24 deelgebieden. Ik ben ook in overleg met de industrie en de haven om te kijken wat zij kunnen doen. Dan gaan we ook met een roadmap komen. En toch zijn er wel verschillende zaken die onze eigen aanpak af en toe best bemoeilijken. Wij hebben daarvoor vragen gesteld met onze brief aan het Rijk van 8 februari. Dat komt ook omdat er gerechtelijke uitspraken zijn die we niet altijd helemaal verwacht hadden.
- 2115 Daardoor komt de woningbouw op slot te zitten. Maar er wordt ook gezegd: je kunt dit niet gebruiken, want je moet het eigenlijk aan de natuur geven. Significante negatieve effecten op de natuur die ertoe geleid hebben dat wij van de snelheidsverlaging voor de auto ook bepaalde vergunningen niet gestand konden houden. Dat zijn wel dingen waar wij tegenaan lopen.
Maar ook voor de industrie en de landbouw zelf is stikstofruimte nodig om te verduurzamen. Zo
- 2120 hebben wij allemaal van die puzzeltjes die we tegenkomen. Die puzzel moeten wij wel leggen. Gevraagd werd wanneer wij wat kunnen zien. Wij zijn heel hard bezig in die verschillende deelgebieden. We moeten die puzzel in een keer leggen, voor je echt kan zeggen dat we iets hebben wat elkaar kunnen laten zien. Dat is een proces en ik begrijp heel goed dat het wat lastig lijkt. Dat hele plaatje moet je in een keer rond maken.
- 2125 Om aan te geven waar we nog naar op zoek zijn: er komen nog onderzoeken voor de ammoniak uit zee. We hebben aan de minister gevraagd om daar onderzoek naar te doen. Daar is nog geen uitslag op gekomen. Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland zeggen daarom dat ze er zelf maar naar gaan kijken. Nogmaals, het is geen doel voor Noord-Holland om boeren weg te halen. Mevrouw Zaal zei vandaag al tegen de boeren dat wij er echt voor staan om degenen die willen blijven te helpen. Dat
- 2130 doen we samen, met iedereen, en daar is maatwerk voor nodig.
Ik kom nog op een paar vragen voordat ik naar de moties ga. Wij sturen op de instandhoudingsdoelstellingen. Dat heeft de minister ook gezegd. Het CDA vroeg daarnaar. De minister heeft het ook gezegd, alleen op dit moment heeft de rechter niets anders dan de KDW's. Die staat ook in de wet, maar het is een indicator.
- 2135 Dan de tussenrapportages van de heer Leerink. Ik wil eigenlijk eerst voorstellen om de briefingen af te wachten, als u dat nog steeds omarmt. Dat is na deze zomer, waarin we ook kunnen duiden hoe de richtinggevende doelen van de minister aansluiten bij onze doelen. In januari komt er een tussenrapportage voor het Rijk, die wij moeten maken. Er komen in oktober en januari nog brieven voor water en voor industrie. Wij willen dat integraal met NPLG in het gebiedsprogramma aan u
- 2140 voorleggen. Dus die staan nog op de agenda.
JA21 vraagt of we door vergunningen af te romen de PAS-melders kunnen helpen. Het is aan het Rijk om de uitdaging voor de PAS-melders op te lossen, maar waar wij kunnen helpen doen we dat. Er is alleen wel een grondslag voor het afpakken. Er ligt een uitspraak die zegt dat als het voor de natuur nodig is, je dat voor de natuur moet gebruiken. Dat wil niet zeggen dat wij onze ogen sluiten voor
- 2145 die ruimtes in vergunningen, maar wij moeten het juridisch goed bekijken. We nemen ook alle bronnen mee.
- De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben blij dat u ook naar die PAS-melders kijkt. Maar kunt u iets van een tijdslijn aangeven? We wachten hier al zo ontzettend lang op en ik zie dat wij een stikstofbank hebben in Noord-Holland, voor verschillende doelen. Het is eerder aangegeven: met het legaliseren van de PAS-melders neemt de uitstoot niet toe. Dat is alleen het oplossen van een juridisch probleem dat er al heel lang is. Ik zou zo graag willen dat wij dat op korte termijn achter ons kunnen laten.
- 2150
- Gedeputeerde **ROMMEL**: Het Rijk staat aan de lat. We wachten er inderdaad al drie jaar op. We kennen deze uitdaging al. We zijn het nu aan het bekijken. Er zijn 230 PAS-melders in onze provincie. Er moet dan bekeken worden in hoeverre we het al kunnen oplossen. We zijn er dus al mee bezig, bijvoorbeeld via intern sonderen. We zijn ook bezig in overleg met de industrie. We kijken ook als boeren weggaan of we daar iets mee kunnen. Het spijt mij heel erg, want ik zou het heel graag doen, maar ik kan er geen datum op zetten.
- 2155
- 2160

- 2165 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): U zegt dat het Rijk aan de lat staat. Ik heb het gevoel dat wij onszelf daarmee ook een beetje klemzetten. Zouden we als provincie Noord-Holland niet gewoon moeten zeggen: wij gaan dit probleem nu oplossen en we gaan de rekening qua stikstofreductie of qua geld uiteindelijk bij het Rijk neerleggen. Want het is inderdaad onder verantwoordelijkheid van het Rijk dat het probleem is veroorzaakt. Maar zelf die oplossing realiseren lijkt mij zoveel waard.
- 2170 Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat begrijp ik. Het heel makkelijk gezegd dat we de rekening bij het Rijk leggen. Want dat is precies wat het is: wij hebben geld nodig van het Rijk als we er iets mee willen doen. Het is echt onder onze aandacht. Ik hoop erop terug te komen, maar wij hebben geld van het Rijk nodig.
- De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mevrouw Rommel. De heer Klein nog, een aanvullende vraag.
- 2175 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, we hebben geld van het Rijk nodig. Maar we hebben als provincie ook een vrij grote buffer. Moeten we niet gewoon een stap vooruitzetten? We zeggen: dit probleem moet sowieso opgelost worden, wij gaan het nu oplossen, en het Rijk kan de rekening verwachten. Er zijn andere provincies die daarmee gestart zijn.
- 2180 Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik neem uw opmerking mee, maar wij het Rijk staat aan de lat. Binnen onze mogelijkheden doen we wat we kunnen. Verder kan ik niets toezeggen.
De VVD zei dat de staat van instandhouding niet wordt verslechterd, of wij bereid zijn om op die manier naar de Natura-problemen te kijken. Dat doen wij al. Wij kijken naar de instandhoudingsdoelstelling van de natuur. Het antwoord is dus 'ja'. Hoe doen we het met de ecologische autoriteit? Die is er nog niet, dus ik kan niet zeggen wat we daarmee gaan doen. U
- 2185 vraagt ook of het college kan toezeggen dat sociaaleconomische effecten meegewogen worden in de stikstofaanpak. Ja, dat is onderdeel van het gebiedsplan. Wij nemen dat zeker mee. Net zoals u ook al aangaf: het zit in 2023.
- 2190 De heer **DE WIT** (VVD): Ik wil het toch even hebben over die sociaaleconomische impact. Dat is natuurlijk een breed begrip. Ik kan er een voorstelling bij hebben en u ook. Ik vraag mij af hoe wij dat concreter gaan maken en hoe wij daarin als Staten betrokken kunnen worden.
- 2195 Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat is wat in de komende tijd uitgewerkt wordt. Er is ook iemand die naar het gebiedsplan gaat kijken en hoe dat concreet gemaakt moet worden. Dat staat ook voor mij nog niet helemaal op het netvlies. Dat zal ook in overleg met de boeren gaan.
- 2200 De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, dan misschien ook aan u de vraag, als het gaat om die sociaaleconomische factoren: blijven daarbij de doelen die wij gesteld hebben in ieder geval wel overeind? Ik hoorde de heer De Wit daarstraks zeggen dat het ertoe zou kunnen leiden dat de doelen wellicht moeten worden aangepast, omdat ze niet realistisch zijn. Daarom ook bij u de checkvraag: blijven de doelen overeind, ook als we de sociaaleconomische factoren meenemen?
- 2205 Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik zie die doelen niet verbonden aan sociaaleconomische factoren. Die doelen heeft u vastgesteld. Dat was een opdracht aan mij. Bij die sociaaleconomische effecten moet je kijken wat het betekent voor die boeren. Dat past ook binnen het toekomstperspectief dat ze geboden moet worden.
- 2210 De heer **LEERINK** (PvdA): Dan concludeer ik inderdaad dat de reality check die ik bij de heer De Wit hoorde als het gaat over de doelen, wat u betreft niet aan de orde is. Die doelen staan, en daar gaan we voor.
- 2215 Gedeputeerde **ROMMEL**: U heeft de doelen vastgesteld. Dus daar heb ik het mee te doen. Als dat niet uitkomt, zal ik bij u moeten terugkomen om wat anders te vragen.
- 2220 Mevrouw **KONING** (CDA): Dank u voorzitter. U zegt dat die ecologische autoriteit er nog niet is. Daar komt nog bij dat de definitie van grondgebondenheid nog niet duidelijk is. En het is nog niet duidelijk wat kringlooplandbouw is. Hoe ziet u dan die tijdslijn om aan het gebiedsplan te komen? Dat is toch haast onmogelijk?
- 2220 Gedeputeerde **ROMMEL**: Er zijn zaken die onzeker zijn, maar dat kunnen we ook benoemen in een gebiedsplan. Wij kunnen wel tot een gebiedsplan komen en de minister heeft gezegd dat ze zo snel

mogelijk met de uitwerking ervan zal komen. De autoriteit wordt al opgezet. Ik verwacht dus gewoon dat het op tijd gebeurt.

2225 Mevrouw **KONING** (CDA): Wanneer verwacht u die helderheid? Gaat u daarom vragen bij de minister?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik heb de minister niet aan het lijntje. Misschien u uw eigen minister wel. Die vraag stellen wij regelmatig. Zij heeft toegezegd dat ze ermee zal komen. Het is nu al bijna zomer, dus ik hoop dat het voor de zomer is. Anders zal het vlak daarna zijn.

2230

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, gedeputeerde Rommel.

2235 Gedeputeerde **ROMMEL**: Dan nog de vraag over de natuurorganisaties van de heer De Wit. Wij houden iedereen aan alle afspraken; daar zijn we scherp op. De natuurorganisaties doen ook heel erg hun best om met de herstelmaatregelen de goede instandhouding van de natuur te halen. Zij werken zoals u weet ook heel veel samen met de boeren. Wij hebben daar iedere keer overleg over. Hoe kunnen wij elkaar helpen en versterken, dat de natuur zo snel mogelijk een goede staat van instandhouding heeft.

2240 Als laatste de innovatie als oplossing. Daarover hebben wij heel veel overleg, ook met de sectoren. Ik had daarover net ook een gesprek. Het is heel belangrijk daar ook naar te kijken. De minister heeft gezegd dat daarop ingezet moet worden. Het lastige is wel -en dat is bij u natuurlijk ook bekend- dat het juridisch houdbaar moet zijn. Dat is waar we goed met elkaar naar moeten kijken.

2245 De heer **DE WIT** (VVD): Precies dit punt is essentieel. Het gaat bij innovatie niet alleen om geld, maar juist ook om de juridische borging. Daarvoor staan wij als overheid ook aan de lat. Voor mijn begripsvorming: waar staan wij in dat proces van juridische borging? Ik heb twee weken geleden op de NOS gelezen dat daarover grote onzekerheid bestaat. Dat voedt ook weer het wantrouwen in de sector. Men wil vooruit, de stal aanpassen, maar als het uiteindelijk niet gaat werken en tot niets leidt, waar doet men het dan voor? Hoe krijgen wij dat wantrouwen, of dat cynisme, weg?

2250

2255 Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik heb een afspraak gemaakt dat ik binnenkort met de sector en juristen in overleg zal gaan over waar de innovaties zijn die zij uit willen voeren. En waar zijn dan de knelpunten? Dat is zowel juridisch als financieel. Het kan ook regelgeving zijn. Maar ook daar heb ik de rechter niet in de hand. We moeten zorgen dat de innovaties zo goed mogelijk kunnen plaatsvinden. Ik kan ook vertellen dat mensen van de industrie gezegd heeft dat ze echt technuten zijn, en de boeren uitnodigen hen te vertellen waar wij hun kunnen helpen. Daar heb ik ook hoop op. Dan de moties. De ChristenUnie vroeg in motie 131 de expertise van de boeren te betrekken bij de landbouwtransitie. Ik vind het heel fijn dat de heer Klein ons daarin steunt. Wij doen dat ook zeker. De motie is overbodig, maar ik vind het goed dat u nog eens benoemt dat dat heel belangrijk is. Je ziet in deze gebieden dat dat zo is. Ik ben daar blij om en hoop echt dat de boeren daarvoor aan tafel blijven zitten.

2260

2265 Motie 134 is een heel lastige. Feitelijk is ze overbodig, mijnheer Klein. Het gaat over een vergunningstelsel onder de wet natuurbescherming. Dat is gewoon de wet waaraan wij moeten voldoen. Maar in de gesprekken met de piekbelasters zijn wij in de industrie in overleg om te kijken welke ruimte daar in zit. Je moet dan ook kijken of wat je weghaalt gebruikt kan worden voor de verduurzaming van de industrie. Dat hebben we namelijk ook nodig. Als je nu ziet dat bedrijven niet kunnen verduurzamen of zich niet kunnen verplaatsen, juist door de stikstofruimte, dan ben je aan twee kanten niet zo lekker bezig. De motie is overbodig.

2270 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik had het nummer niet paraat, maar dit ging over de motie waarin wij vroegen om de vergunning voor industriële uitstoters in lijn te brengen.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Klopt, ik zal zo even benoemen welk onderwerp het betreft.

2275 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Maar ik begrijp niet waarom de motie overbodig is. Het is feitelijk waar dat ze minder uitstoten dan waar ze vergunning voor hebben. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we teruggaan naar die daadwerkelijke uitstoot om dan bindende afspraken te kunnen maken. Want als we starten waar we nu staan, kunnen we nooit bindende afspraken maken. Ziet u dat met mij? En hoe denkt u dat probleem op te lossen? Waarom denkt u dat de motie overbodig is?

2280

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik zie dat met u. Dat is ook waarom we in gesprek zijn met de industrie. Maar de Wet natuurbescherming maakt het nu voor ons nog onmogelijk om die ruimte af te nemen.

Wij zijn daar dus over in overleg. We kijken en zijn zelfs in overleg met de industrieën waar dat zou kunnen, of ze het misschien vrijwillig zouden willen doen. Vandaar dat de motie overbodig is.

2285

De **VOORZITTER**: U heeft nog een vraag?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik zou dan heel graag willen weten of ook daar misschien een tijdslijn aan gekoppeld kan worden, want ik denk dat de vrijwillige aanpak... Dat zou een heel mooie kunnen zijn, maar het zou zo goed zijn als wij dat kunnen aftoppen op reële waarden en vanaf daar kunnen gaan werken. Het is eigenlijk precies hetzelfde wat we bij de tijdslijn vroegen.

2290

De **VOORZITTER**: Ik wil u verzoeken om de vraag kort te stellen, anders komen we hier niet doorheen. Gedeputeerde Rommel.

2295

Gedeputeerde **ROMMEL**: Pin me er niet aan vast, maar mijn verwachting is dat wij een Road Map gaan maken voor de industrie. Dat is voor het einde van dit jaar. Daarin wil ik dit ook meenemen. Ik geeft wel duidelijk mee dat we een afweging moeten maken. We willen de industrie ook verduurzamen en de boeren helpen. Als dat daarvoor nodig is, moet er wel een goede afweging gemaakt worden.

2300

Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Die latente ruimte is ook aanwezig bij de landbouwsector, niet alleen bij de industrie. Bent u ook aan het kijken hoe de latente ruimte in de vee-industrie teruggebracht kan worden naar de feitelijke uitstoot?

2305

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat is de ruimte die een boer wel kan gebruiken, omdat het vergund is en de stal daarop gebouwd is. In de gebiedsprocessen zijn we in overleg met alle boeren. We kijken natuurlijk wat kan, maar boeren kunnen het ook zelf gebruiken door intens salderen voor als ze dat nodig hebben voor de verduurzaming van hun eigen stallen.

2310

Dan de evenredige reductie Schiphol, motie 135. Die is ook overbodig, omdat het een uitgangspunt is van nieuw stikstofbeleid. Dat is ook door u vastgesteld in de stikstofstrategie. Dat zit daarin. Dan de kritische depositiewaarde.

De heer **KLEIN**: Excuses dat ik weer moet interrumpen, maar een deel van het dictum is dat wij vragen of u bij het Rijk in gesprek wilt gaan om dat te gaan realiseren. Voor mij hangt het nu zo boven de markt: het kabinet zegt dat we 60.000 teruggaan, en dan lijkt het wel of we het probleem hebben opgelost. Maar dat is het niet. Ik zou daarom heel graag willen weten of u over dat dictum een positief advies kunt geven.

2315

Gedeputeerde **ROMMEL**: U heeft zelf die reductiedoelen vastgesteld. Daarmee is de motie overbodig. Wij gaan met het Rijk in overleg in onze gebiedsplannen, van wat wij gaan doen. Het is dus overbodig.

2320

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): In het dictum wordt GS opgeroepen in gesprek te gaan met het Rijk over hoe de reductie van 41% stikstofuitstoot van Schiphol gerealiseerd kan worden.

2325

Gedeputeerde **ROMMEL**: Maar dat maakt onderdeel uit van onze gebiedsaanpak, die u zelf heeft vastgesteld. En het Rijk staat aan de lat voor Schiphol. Wij zullen dus in overleg gaan met het Rijk als wij getoetst hebben wat hun richtinggevende maatregelen zijn en de doelen die u gesteld heeft.

2330

De **VOORZITTER**: Volgens mij is het voldoende op dit punt. Als u het goed vindt, gaan we nu verder. Anders vervallen we in herhalingen.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het CDA vroeg in haar motie 136 een alternatief te zoeken voor de indicator voor de kritische depositiewaarde. Die kritische depositiewaarde maakt onderdeel uit van de wet. Wij hebben al gezegd dat we zelf kijken naar de instandhoudingsdoelstellingen van de natuur. Dat is ook wat we doen en dit is een indicator. De rechter gebruikt dit als een leidend iets, omdat dit het enige is wat men ziet. Ik zal deze motie dus ontraden. Het is misschien goed als u bij uw fractie in de Tweede Kamer vraagt om ernaar te kijken, omdat het in de wet staat van het Rijk.

2335

2340

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank u wel voorzitter. Wij vragen in die motie ook juist of u bij het Rijk erop wilt aandringen om die KDW's uit de wet te halen. U zegt ook dat het een indicatie is. Die moet dan eigenlijk ook uit het beleid, want u stuurt op de natuur. Bent u het daarmee eens? Als dat vanuit het Rijk kan, haalt u het dan ook uit het beleid om echt te gaan sturen op de natuurwaarden?

2345

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij sturen op die natuurwaarden, maar ik bepaal de wet niet die het Rijk vaststelt. Dat kunt u vragen bij uw Kamerleden, of misschien bij uw eigen minister, maar ik kan het niet doen.

2350

Mevrouw **KONING** (CDA): Binnen het CDA doen we het zeker bij onze eigen Kamerleden en ministers. Maar ik vraag u in deze motie dat ook te doen vanuit de provincie Noord-Holland. Misschien dat u daarop dan wel een positief advies kan geven.

2355

Gedeputeerde **ROMMEL**: Nee, ik ontraad de motie. Wij kijken zelf naar onze instandhoudingsdoelstellingen. We gaan wel naar de minister als we een goed voorbeeld hebben waar de instandhoudingsdoelstelling van de natuur gehaald is, om dat aan te geven. Dan motie 137, het toekomstperspectief. Ook deze moet ik helaas ontraden. Ik snap wel welke kant u op wilt, maar wij gaan echt door met die gebiedsprocessen. Wij willen dat ook heel zorgvuldig doen, in overleg met de boeren. Het is ook in het belang van de boeren. Die vragen ons steeds ook

2360

duidelijk te zijn welke kant wij op willen gaan. Ik moet haar dus ontraden. Dan motie 138 over de sociaaleconomische impactanalyse van gebiedsprocessen. Ik kan haar overnemen of van een positief advies voorzien, mevrouw Koning, als ik de motie zo mag lezen dat het onderdeel is van ons gebiedsprogramma.

2365

Mevrouw **KONING** (CDA): Als u zegt dat u het zo gaat uitvoeren, is de motie overbodig. Wij accepteren het dan.

2370

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dan motie 139 van de SP: 'Ieder zijn deel in de stikstofcrisis'. Om een aantal redenen moet ik deze motie ontraden. Het gaat over ambities en acties die wij in Noord-Holland al doen. Bij een aantal interventies is het belangrijk dat wij zelf onze weg erin kunnen gaan. Ook het LNV is nu aan zet voor wat betreft het toekomstperspectief. De integrale aanpak doen wij al en wij leveren maatwerk. Die evenredigheid heeft u ook al vastgesteld. Ik ontraad de motie dus.

2375

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik volg de gedachtelijn van de gedeputeerde niet zo. Bij de ene motie zegt zij 'ontraden' terwijl ze zegt dat het zo al gedaan wordt, en bij de andere zegt ze 'overbodig' terwijl het zo al gedaan wordt. Dan denk ik: als u het dan toch al doet. Misschien doet u het niet duidelijk genoeg. Dan kunt u ook zeggen dat u de motie overneemt.

2380

Gedeputeerde **ROMMEL**: U hebt gelijk. De motie is overbodig. We doen het al.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, want de tijd gaat door.

2385

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dan motie 141. De PvdD vraagt om met spoed een concept reductiedoelen per gebied te doen. Ik wil dat ontraden, omdat het gewoon sneller is dan ons gebiedsprogramma, dat uitgaat van juli 2023. Er komen in oktober en januari nog brieven die wij nog moeten verwerken, met name over water en industrie.

2390

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het komt natuurlijk niet helemaal uit de lucht vallen, want de aanleiding is eigenlijk een NRC-artikel waar de gedeputeerde in staat. Zij zegt daarin dat zij een jaar heeft om de plannen landelijk doel vast te leggen. Ik hoop dat we het eerder kunnen aftikken, want in maart zijn de provinciale verkiezingen. Ik zou heel graag niet eind februari het complete plan zien, maar een soort wazig tussenplan. We kunnen dan al een beetje bijsturen. Dus welke datum zouden we in de motie kunnen zetten dat het toch haalbaar is voor GS om met een plan te komen?

2395

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het was wensdenken van mij dat ik graag nog voor de verkiezingen iets zou willen laten zien. Ik kan alleen nog niets met zekerheid zeggen, omdat wij, zoals ik net al zei, nog in afwachting zijn van een aantal brieven. Ik weet daarvan niet wat erin staat. Vandaar dat ik het ook niet aan u mee kan geven.

2400

Dan motie 143: 'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren' van FvD. Die motie ontraad ik, want geen enkele actie bij een natuur die er echt slecht voor staat en echt een probleem heeft, moet ik ontraden.

2405

De **VOORZITTER**: Dank u wel. We gaan naar gedeputeerde Zaal voor de overgebleven vragen en moties.

- Gedeputeerde **ZAAL**: Dank u voorzitter. Een korte reflectie ook vanuit de portefeuille Landbouw. Gedeputeerde Rommel zei het al: we verdelen het terugdringen van de stikstofdepositie evenredig over alle sectoren. Maar het is wel duidelijk dat de landbouwsector voor een heel grote opgave staat. Net als het Rijk wil de provincie Noord-Holland de land- en tuinbouwsector gericht ondersteunen om de noodzakelijke verandering door te maken. Ook hiermee is Noord-Holland natuurlijk al bezig. We streven naar kringlooplandbouw, hebben een ambitie om in 2030 alle grondgebonden landbouw natuurinclusief te maken, en hebben een voedselvisie die uitgaat van de hele keten. Uiteindelijk willen we de kosten ook eerlijk verdelen in de gehele voedselketen, en niet alleen neerleggen bij de primaire productie van de boeren.
- 2410
- 2415 Mijn perspectief dat ik de boeren zou willen bieden is dat we naar een voedselsysteem gaan dat goed is voor de natuur, de bodem, het milieu en het klimaat. Maar ook vooral voor de economische positie van de sector als geheel. Daar wil ik heel hard, gezamenlijk met de sector, naar streven. Daarvoor hebben we verschillende instrumenten nodig. Ook financiële instrumenten. Die zitten voor een groot deel bij het Rijk. Die zitten ook in onze eigen voedselvisie waar we ook 6 miljoen euro voor hebben. Daar refereerde Statenlid Van Wijnen ook al aan: we hebben ook het GLB om dat duurzaam toekomstperspectief te gaan bieden. Als we dat allemaal bij elkaar optellen zou dat ook financieel een aantrekkelijke positie moeten zijn. Dus dat is wat wij doen. Innovatie is daarvan een onderdeel, maar wel ook als hulpmiddel bij die transitie en niet als oplossing an sich. Het moet gaan om die transitie naar natuurinclusief.
- 2420
- 2425 Een aantal moties sluit daar denk ik goed bij aan. Ik begin met motie 132, die gaat over de lobby voor de aanpassing van de staatssteunregeling. Dat is primair natuurlijk iets wat bij het ministerie ligt, maar wij zijn vorige week met GS naar Brussel geweest. Toen werd er ook door de permanente Nederlandse vertegenwoordiging gevraagd om ook met Noord-Hollandse voorbeelden te komen waar die staatssteunregeling een belemmering voor vormt. Dus dat wil ik doen, gezamenlijk met andere provincies. Als ik de motie zo mag lezen dat het vooral gaat om onze eigen belemmering waartegen wij aanlopen, dan geef ik een positief advies. Dat geldt ook voor motie 133 van de ChristenUnie. Het verdienmodel met supermarkten is een landelijke aangelegenheid, maar wij waren al van plan om dit najaar een expertmeeting te organiseren met de supermarktorganisaties en de retailorganisatie. De cvdK van deze provincie heeft daarover ook al goede gesprekken gehad met de sector. Dat wil ik voortzetten. Ook die motie geef ik dus een positief advies.
- 2430
- 2435 Dan heb ik nog motie 142, het perspectief voor natuurinclusieve landbouw van D66 en GroenLinks. Daar zei ik net al iets over en dit sluit er mooi bij aan. Wel wil ik, zoals ook mevrouw Koning en de heer Klein deden, de opmerking maken dat wij natuurlijk alle boeren in transitie willen helpen. De koplopers zijn dus heel belangrijk. Die kunnen ook een mooi voorbeeld geven en behulpzaam zijn om alle boeren mee te krijgen. Maar ik zou het niet in die tweedeling willen zetten. Zoals ik ook buiten tegen de boeren heb gezegd: alle boeren die in Noord-Holland verder willen gaan en de noodzakelijke veranderingen willen meemaken, kunnen op mijn steun rekenen. Als ik de motie zo mag uitleggen, gaat ze met een positief advies in stemming.
- 2440
- 2445 Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Wijnen en ik hebben, om geen verkeerde intenties te wekken in de sector, ook de tekst van de motie even aangepast in de schorsing. Ik lees die aanpassing even voor om te toetsen of het zo goed aansluit. 'Om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn, of daarvoor aantoonbare stappen zetten.' Dus binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden. Daarmee willen we dus heel nadrukkelijk maken dat het om iedereen gaat die aantoonbaar de goede kant op gaat.
- 2450
- Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk dat wij er hetzelfde inzitten.
- De **VOORZITTER**: Kunt u nog een keer het nummer van de motie noemen?
- 2455
- Gedeputeerde **ZAAL**: Dat was nummer 142, en die wordt dus aangepast. Ik weet niet of de motie dan een nieuw nummer krijgt. Maar 142, met de aanpassing van mevrouw Strens.
- De **VOORZITTER**: Ik begrijp dat er een nieuw nummer wordt uitgegeven. Motie 142 wordt ingetrokken. Daarvoor in de plaats komt motie 146.
- 2460
- Gedeputeerde **ZAAL**: Dan moeten we even opletten. Maar als de motie zo wordt aangepast, kan GS positief adviseren.
- 2465 **Motie 146/4 juli 2022**
'Perspectief voor natuurinclusieve landbouw'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, ter bespreking van de Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;

2470 *constaterende dat:*

- *de opgaven in het landelijk gebied van Noord-Holland niet nieuw zijn en er al vele veelbelovende transities gaande zijn in landbouw en natuur;*
- *de werkwijze van natuurinclusieve boeren al een positieve bijdrage leveren aan gebiedsdoelen voor stikstof, natuur en water;*

2475 *overwegende dat:*

- *de boeren in de transitie naar natuurinclusieve landbouw nodig zijn om op een verantwoorde wijze voedsel te produceren in balans met de omgeving, zoals dit ook is vastgelegd in de provinciale voedselvisie;*

2480 *we in de voedselvisie het doel hebben gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw (minimaal niveau 2) de standaard is;*
juist de natuurinclusieve boeren zich meestal bevinden in of nabij de gebieden met hoge opgaven voor stikstofreductie;

verzoeken het college om:

2485 *de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn of daarvoor aantoonbaar stappen zetten, binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Amélie Strens (D66), Tessa van Wijnen (GroenLinks)

2490 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat was de reactie van het college in eerste termijn. Ik ga even kijken naar de partijen die nog spreektijd hebben voor een tweede termijn. De PvdA heeft nog een minuut. De heer Leerink.

Tweede termijn

2495

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja voorzitter. Ik zou alleen nog wat willen vragen over de tussenrapportage. Zoals ik het nu begrepen heb komt er in ieder geval in januari een tussenrapportage. Wij zouden willen voorkomen dat we straks als Staten een halfjaar niets horen en dat er dan in januari een tussenrapportage ligt met als conclusie: ja, nou lukt het toch allemaal niet. Kortom, het is prima dat de gedeputeerde aan het werk gaat en gaat puzzelen. Maar mocht er op enig moment aanleiding zijn te veronderstellen dat we de doelstellingen niet gaan halen, dus dat wij niet op koers liggen, ga ik ervan uit dat we dat vóór januari horen. En dat wij daarmee niet in de tussenrapportage in januari mee worden geconfronteerd. Dat wilde ik nog even checken.

2500

2505 De **VOORZITTER**: Mevrouw Bezaan, u heeft nog 1 minuut 31.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ja voorzitter, dank u wel. Ik zal het kort houden. Ik zou graag nog een advies willen op de door FvD en PVV samen ingediende motie 140. Dank u.

2510 De **VOORZITTER**: Dank u, dat geven wij door. De PvdD heeft nog 1 min 13.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel voorzitter. Ik zou willen aansluiten bij wat de heer Leerink zojuist zei. Ik vind het heel erg belangrijk dat wij worden meegenomen in het plan dat wij hebben om de transitie van de landbouw en agrarische sector te volbrengen. Dat we dus inderdaad niet halverwege, of eigenlijk richting het einde van het proces, verrast worden. Als ik de gedeputeerde hoor, maakt zij zich eigenlijk zorgen of zij nog wel voor de komende verkiezingen met een goed plan komt. Mijn motie, nummer 141 was juist bedoeld als een ondersteuning van het beleid. Het blijkt dat het heel lastig is. Op dat punt zouden we dan de motie willen intrekken, maar we ondersteunen nog steeds de oproep van PvdA om ons toch mee te nemen in het geheel.

2515

2520

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Motie 141 is dus ingetrokken. De heer Mantel van JA21 heeft nog twee motie, die hij zo mag indienen. Dan heeft u zelfs nog 33 seconde over. Dus als u begint met het indienen van de moties, gaat de tijd nog niet lopen.

2525

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel voorzitter, dat ga ik zeker doen. Motie 1 heeft als titel 'Zorgvuldig stikstofbeleid'. Daarin worden Gedeputeerde Staten verzocht om bij het kabinet te bepleiten het stikstofbeleid aan te passen, waarbij uitgegaan wordt van metingen en feiten in plaats van modellen en berekeningen, de feitelijke staat van de natuur wordt beoordeeld en ook wordt onderzocht welke andere bepalende en te beïnvloeden factoren er zijn, wordt nagegaan welk

- 2530 natuurbeheer nodig is voor de instandhouding van de aangewezen soorten en in hoeverre daaraan wordt/werd voldaan, wordt vastgesteld dat er sprake is van feitelijk onhaalbare natuurdoelen, waarna ondersteund door onderzoek en metingen ingezet wordt op aanpassing, technologie en innovatie de basis vormen voor oplossingen waarbij juridische houdbaarheid een voorwaarde is, perspectief wordt geboden aan boeren, mede vanuit het willen zijn van een betrouwbare overheid,
- 2535 ook voor de zogenoemde PAS-melders, en de sociale cohesie op het platteland behouden blijft.

Motie 144/4 juli 2022
'Zorgvuldig stikstofbeleid'

- 2540 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, te Haarlem, te Haarlem, ter behandeling 'Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.'*
Verzoekt Gedeputeerde Staten
- *bij het kabinet te bepleiten het stikstofbeleid aan te passen, waarbij uitgegaan wordt van metingen en feiten in plaats van modellen en berekeningen;*
  - 2545 - *de feitelijke staat van de natuur wordt beoordeeld en ook wordt onderzocht welke (naast stikstof) andere bepalende en te beïnvloeden factoren er zijn;*
  - *dat wordt nagegaan welk natuurbeheer nodig is voor de instandhouding van de aangewezen soorten en in hoeverre daaraan wordt/werd voldaan;*
  - 2550 - *wordt vastgesteld waar sprake is van feitelijk onhaalbare natuurdoelen, waarna, ondersteund door onderzoek en metingen, ingezet wordt op aanpassing;*
  - *technologie en innovatie de basis vormen voor oplossingen waarbij juridische houdbaarheid een voorwaarde is;*
  - *perspectief wordt geboden aan boeren, mede vanuit het willen zijn van een betrouwbare overheid, ook voor zogenaamde PAS-melders;*
  - 2555 - *de sociale cohesie op het platteland behouden blijft.*

Ondertekening: Ivo Mantel (JA21 Noord-Holland)

- 2560 De **VOORZITTER**: Dank u wel, ondertekend en wel. De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

De heer **MANTEL** (JA21): De volgende motie heet 'Pilot mestscheiding'. Daarin worden Gedeputeerde Staten verzocht om bij de verder uitwerking van het stikstofbeleid ook een pilot mestscheiding voor melkveehouders mee te nemen.

2565

Motie 145/4 juli 2022
'Pilot mestscheiding'

2570 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, te Haarlem, ter behandeling Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.*

Constaterende dat:

- *mest geen afval is, maar een waardevolle voeding voor planten, bodem en een bron van energie en andere stoffen;*
- *mest al eeuwenlang een essentiële bron is voor de voedselvoorziening;*
- 2575 - *mestbewerking mogelijkheden biedt om al dan niet gesignaleerde lokale mestoverschotten aan te pakken;*
- *de bewerking van mest resulteert in een afname van het mestvolume of in een meststof die eenvoudiger te transporteren en af te zetten is.*
- *er voor mest een herwaardering is waardoor kunstmest toediening de laatste jaren flink is afgenomen;*
- 2580 - *het wetenschappelijk onderzoek naar mestscheiding Nederland nog steeds internationaal leidend is, maar die positie wel wordt bedreigd door China.*
- *er tenminste acht mest- en digestaat scheidingstechnieken zijn, waarbij vooral strippen en scrubben veel perspectief biedt;*
- 2585 - *uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vooral jonge boeren voor deze modernisering openstaan.*

Overwegende dat:

- *het uitkopen van melkveehouders nauwelijks uitkomst biedt;*
  - *de stikstofdepositie uit veel grotere bronnen als Noordzee, Tata, Schiphol en de stad Amsterdam alsmede het buitenland in Noord-Holland al vier keer groter is dan de depositie van de melkveehouders;*
- 2590

Pagina 44

- de effecten van het uitkopen van melkveehouders op het achterblijvend gebied op lange termijn ongewis zijn;
- de vermoerassing en verbiezing van het landschap nu al onvoorziene gevolgen heeft;
- 2595 - er een traditie is van onverwachte en ongewenste gevolgen van ingrepen in met name het duinlandschap;
- gedeputeerde Rommel in mei 2021 positief gereageerd heeft op een motie met deze strekking van JA21 en CDA.

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- 2600 - bij de verdere uitwerking van het stikstofbeleid ook een pilot mestscheiding voor (melk)veehouders mee te nemen.

Ondertekening: Ivo Mantel (JA21 Noord-Holland)

2605 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen. Een interruptie van de heer De Wit van de VVD.

2610 De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, waarvoor dank. Nog even over de voorgaande motie, die veel elementen bevat waar ik in mijn betoog ook heb opgeroepen. Maar waarom maakt u het zo ingewikkeld door al die punten in een motie op te nemen? En punten aan te halen waarover de provincie uiteindelijk niet gaat?

2615 De heer **MANTEL** (JA21): U kunt het ook zien als een wat bredere oproep richting de landelijke politiek en andere provincies.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Mantel.

2620 De heer **MANTEL** (JA21): Goed voorzitter, ik zal de tweede termijn kort houden. In de eerste termijn verwees ik al naar het rapport. Op basis van de conclusies uit het D66-rapport krijgen we geen top- maar flopnaam. Ik bied de fractievoorzitter van D66 dan ook graag het eigen rapport aan.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar D66. U heeft nog een kleine minuut over. Mevrouw Strens.

2625 Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. In ieder geval dank aan de gedeputeerde voor de reactie. Ik zou in ieder geval de gewijzigde motie in willen dienen, zoals ik net ook al aangaf. Daarvan luidt het dictum: "om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn of daarvoor aantoonbaar stappen zetten, binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden."

2630 De **VOORZITTER** Deze motie maakt nu ook onderdeel uit van onze beraadslagingen.

2635 Mevrouw **STRENS** (D66): Ik wil daarnaast nog even reageren op het punt dat de heer Leerink terecht maakte. Ik denk dat het voor alle partijen die in een gebiedsgerichte aanpak betrokken zijn zinvol is om in januari te weten waar we staan. Niet alleen voor de agrarische sector, maar juist ook voor al die andere sectoren. Ik ondersteun dus van harte de oproep om ons daarin mee te nemen, zodat we niet dadelijk de verkiezingen als een punt in het verschiep hebben waardoor we daarvoor al weinig doen, daarna de hele tijd niets doen en dreigen een halfjaar stil te liggen. De oproep is dus om voortvarend door te gaan om ons daarin mee te nemen.

2640 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik denk dat het college kan reageren in tweede termijn. En wellicht ook op de in tweede termijn ingediende moties.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

2645 Gedeputeerde **ROMMEL**: Excuses mevrouw Bezaan. Fijn dat u ook goed oplet. Blijkbaar ben ik uw motie 140 in alle snelheid vergeten. Het college ontraadt deze motie, want ze doet geen recht aan het probleem dat we hebben.

2650 Ook de motie 144 van JA21 over een zorgvuldig stikstofbeleid moet ik ontraden. Veel daarvan doen we al. Meten en berekenen zijn beide belangrijk. Dus modellen zijn ook belangrijk. De natuur beoordelen doen we al bij de natuurdoelenanalyses die in de maak zijn. Dit krijgt ook aandacht in onze gebiedsprocessen. Er zijn heel uitgebreide natuurherstelprogramma's, dus feitelijk doen we het ook al. Het punt van de innovaties is heel belangrijk, maar het gaat wel om heel onzekere effecten. Ik heb in de vorige ronde al aangegeven dat wij daar in overleg zijn met de boeren over wat wij kunnen

2655 gaan doen. Dan het punt over het perspectief. In het debat met minister Staghouver werd opgeroepen om op korte termijn daarmee te komen. Het punt over sociale cohesie, zoals u heeft gehoord, past er ook bij. Daar hebben wij ook echt aandacht voor. Motie 145 over mestscheiding lees ik als een ondersteuning van het beleid. Het maakt ook onderdeel uit van het overleg met de boeren. Bestscheiding is inderdaad een kansrijke maatregel te zijn. Er is onderzoek voor nodig en de boeren vragen er aandacht voor.

2660 De **VOORZITTER**: Daarmee zijn we aan het eind gekomen van deze actualiteit. Over de moties zal op 11 juli worden gestemd. Dat betekent dat wij nu gaan lunchen tot 14.15 uur. Dan vervolgen wij de vergadering.

2665 *Schorsing 13.25 tot 14.15 uur.*

2670 De **VOORZITTER**: Beste Statenleden, ik heropen de vergadering. Ik begrijp dat het buiten aangenaam was. We gaan hier binnen verder. Wij zijn aangeland bij agendapunt 2.a, en dan de actualiteit met als onderwerp 'Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal'. Wij hebben in het Presidium afgesproken hier iets minder tijd voor te nemen, gelet op het feit dat we ruim de tijd hebben genomen om over het onderwerp 'Noord-Hollandse aanpak stikstof' te spreken.

2.a.2 Aangevraagde actualiteit door fractie SP inzake herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal

2675 De **VOORZITTER**: De volgende sprekers hebben zich aangemeld: de indiener mevrouw Alberts, Statenlid Van Wijnen van GroenLinks, de heer Hollebeek van de PvdD, de heer Roosendaal van de VVD, mevrouw Jellema van de PvdA, de heer Mulder van D66, de heer Klein van de ChristenUnie, mevrouw Van Andel van het CDA en de heer Kohler van JA21. U krijgt weer anderhalve minuut spreektijd, wat ik voor de indiener zal afronden naar twee minuten, omdat zij natuurlijk ook voor de inleiding wilde zorgen. Ik verzoek u zich daaraan zo veel mogelijk te houden. Dan ga ik nu beginnen door het woord in eerste termijn te geven aan de indiener van deze actualiteit mevrouw Alberts van de SP.

2685 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dank u wel. Voorzitter. Na de kinderopvang, de jeugdzorginstellingen en woningen hebben de rooфинvesteerders nu ook hun oog laten vallen op campings. Dat heeft de SP al eerder aangekaart, maar het gaat hard. Heel hard. Daags na de vorige bespreking in deze staten werd de verkoop van De Donkere Duinen bij Den Helder bekend. Dat was pal naast een Natura 2000-gebied. Om even aan te geven hoe snel alles gaat: op 11 juni is er een landelijk meldpunt gestart en sindsdien is het aantal meldingen al de honderd gepasseerd. Het gaat in heel Nederland echt heel hard. Tijdens een Benen op Tafel-overleg (BOT-overleg) werd gezegd dat er nog genoeg kampeermogelijkheden overblijven. Toen hebben wij schriftelijke vragen gesteld. En wat denk je? We houden het helemaal niet bij! Hoe valt dat te rijmen? Je zegt aan de ene kant wel, en aan de andere kant niet.

2695 Ik heb nog een andere vraag. Een vergunning voor een verhard pad op De Donkere Duinen werd geweigerd. Maar hoe zit het dan met 35 villa's, plus de infrastructuur? Is dat dan geen verharding? En hoe valt dat te rijmen? Dat zijn wat technische zaken, maar wij vinden dat wij zuinig moeten zijn op onze natuur en vooral op Natura 2000. Dat is wat ons betreft glashelder. Maar waarom dan de bouw van resorts in de buurt of in Natura 2000-gebieden toestaan? En hoe valt dat te rijmen?

2700 Wij hebben een motie. Daarin staat een flink aantal overwegingen waarvan ik er nu net al een aantal genoemd heb. Het dictum luidt: 'Met de gemeente in gesprek te gaan en aan te sturen het beleid zo aan te passen dat bij herstructurering van een park zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor mensen met een smalle portemonnee.' Een tweede opdracht is om op de kortst mogelijke termijn na het verschijnen van het onderzoeksrapport dat in de Tweede Kamer wordt aangeboden van de Erasmus Universiteit met een terugkoppeling naar PS te komen. Dat is de motie. Heb ik het gehaald in twee minuten?

De **VOORZITTER**: U heeft zelfs nog een paar seconde over.

2710 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dit is de motie in ongewijzigde vorm. De gewijzigde komt er nu heel snel aan.

Motie 147/4 juli 2022

'Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee'

2715

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
constaterende dat:

- er steeds meer campings verkocht en geherstructureerd worden door buitenlandse durfkapitalisten;
- 2720 - er steeds meer vaste stapplaatsen ruimte moeten maken voor lodges en/of vakantievilla's die dan het jaar rond verhuurd worden;
- ook losse standplaatsen voor camper en tent steeds meer verdwijnen;
- recreanten met een vaste standplaats door opheffing op hoge kosten worden gejaagd wat in veel gevallen tot schulden leidt;
- 2725 - zelfs strandhuisjes nu verkocht worden aan grote buitenlandse investeerders als Roompot;
- de technische briefing van 24 januari 2022 vooral marktwerking liet zien;
- er de afgelopen 4 weken wederom een camping in Noord-Holland verkocht is (Donkere Duinen).

Overwegende dat:

- 2730 - er genoeg recreatiemogelijkheden behouden moeten blijven voor recreanten met een kleine portemonnee.

Dragen Gedeputeerde Staten op:

- 2735 - met gemeenten in gesprek te gaan en aan te sturen het beleid zo aan te passen dat bij herstructurering van een park zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor mensen met een smalle portemonnee;
- op de kortst mogelijke termijn na het verschijnen van het onderzoeksrapport (naar aanleiding van de aangenomen moties in de Tweede kamer) van de Erasmus universiteit met een terugkoppeling naar PS te komen.

En gaat over tot de orde van de dag.

2740

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

De **VOORZITTER**: Er is met pen iets aangepast in deze motie, maar in IBABS is de gewijzigde motie getypt opgenomen. Daarom maakt deze motie nu onderdeel uit van de beraadslaging. Er is een interruptie van mevrouw Van Anandel.

2745

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u wel voorzitter. Dan hoef ik misschien ook geen eerste termijn, want mijn vraag is eigenlijk voor de SP. Hoe zou u willen dat de gemeenten dit regelen? Ziet u daar ook mogelijkheden voor die u aan de gedeputeerde voor dat gesprek kan meegeven?

2750

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik denk dat de gedeputeerde in ieder geval de noodzaak moet aandragen. Het moet dan aan de gemeenten zijn om te kijken hoe ze dat gaan doen. Misschien hebben ze wel gemeentelijke beleidsregels of iets dergelijks waarmee ze uit de voeten kunnen. Misschien maken ze met andere gemeenten een visie waarin dat soort zaken staan. Ik wel dat de noodzaak gezien wordt, want als die er niet is, gebeurt er zeker niets.

2755

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar het Statenlid Van Wijnen van GroenLinks.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): De actualiteit en de vragen van de SP gaan eigenlijk over twee dingen. Het gaat over de betaalbaarheid van de vakanties en het gaat over de ligging van vakantieparken. GroenLinks vindt dat er voldoende diverse en kwalitatieve mogelijkheden moeten zijn voor betaalbare vakanties in onze provincies. Wij zien wel dat die mogelijkheden onder druk staan, maar we hebben ook al eerder geconstateerd dat de mogelijkheden van de provincie om daar echt iets mee te doen uitermate beperkt zijn. Dat vinden we dus ingewikkeld.

2760

De vragen over de ligging zijn misschien wel van een iets andere aard, dus die delen wij wel. Wij vragen ons ook af in hoeverre veranderend gebruik wordt bekeken als we dingen wel of niet toestaan. Een luxepark met meer verharding en meer auto's heeft een andere impact op landschapskwaliteit dan een fietscamping, om maar eens twee uitersten te noemen. Hoe wordt dat gewogen? En hoe zit ook een gezonde leefomgeving daarbij? Veel campings zijn semiopenbaar en dragen dus ook nog wat bij voor de omgeving. Luxevakantieparken zijn potdicht voor iedereen. Die dragen dus minder bij. Dat is wel iets waar wij nieuwsgierig naar zijn. Wij wachten het gewoon even af.

2765

2770

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): We hebben het allemaal wel meegemaakt vroeger, een vriendje die op de camping stond in Ermelo. Lekker op de racefiets ernaartoe als jonge pubers. Later vrienden met een huisje op Texel. Kort geleden heeft mijn vriendin een stacaravan aangeschaft in Markelo. Al die verschillende fases in mijn leven hebben mij geleerd dat op soort plekken mensen zich met hun hele

2775

- 2780 ziel en zaligheid inzetten voor een groene en gezellige omgeving. Daardoor heb je op campings en vakantieparken vaak een heel biodiverse omgeving, door de hagen en bomen die er zijn. Maar het is ook een stukje van de naoorlogse Nederlandse cultuur dat je daar aantreft. Ik zou zelfs willen zeggen: wellicht het erfgoed van de toekomst. Nou ga ik niet direct mee in kwalificaties over 'durfkapitalisme'. Die laat ik geheel voor rekening van de SP. Ik ben wel van mening dat de functie van dit soort gebieden best wel belangrijk is, met name ook in Noord-Holland, waar het ook al zo hard gaat. Ondanks dat in niet alle constateringingen geheel zal onderschrijven, ondersteun ik de motie
- 2785 wel. Het dictum spreekt iets uit waar ik enorm voorstander van ben. Ik had ook eigenlijk een vraag aan GS. Aan de ene kant wordt er gezegd dat wij willen zorgen dat er voldoende beschikbaar blijft, maar aan de andere kant: als er niet gemonitord wordt, waar ga je dan op handelen? Ik had verder een vraag aan de SP, maar die is al door mevrouw Van Andel gesteld. Dank u wel.
- 2790 De **VOORZITTER**: Precies binnen uw spreektijd, dank u wel. We gaan naar de heer Roosendaal van de VVD.
- 2795 De heer **ROSENDAAL** (VVD): Dank u wel voorzitter. Dank ook aan de SP voor het agenderen van dit onderwerp. Volgens mij toont het vooral aan dat er in Noord-Holland heel veel behoefte is aan meer mogelijkheden om te recreëren, met campings en vakantiehuisjes. Alleen de ruimte is begrensd. De vraag die we vandaag hadden moeten stellen is, of die door u gesteld had kunnen worden, is het verzoek om in kaart te brengen waar er nog mogelijkheden zijn voor meer recreatie. Dat is wat het aantoont.
- 2800 Mevrouw Albers had het over campings, maar vaak gaat het ook over mensen die stacaravans hebben of andere huisjes, die nu worden vervangen door luxehuisjes. Het verschil tussen de twee is dat is dat de ene semipermanent bewoond worden en de andere om de week een andere recreant kunnen aantrekken. Wel is helder dat er aan beide behoefte is. Ik verzoek het college om te kijken hoe we kunnen zorgen dat er voldoende ruimte blijft voor recreatie in deze gemeente, in welke vorm dan ook en op een gediversificeerde manier. Die vraag zou ik in eerste instantie beantwoord willen
- 2805 zien. Dank u wel.
- 2810 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Een paar weken geleden is er van de hand van de PvdA Noord-Holland een kritisch stuk in de Helderse Courant verschenen over de verkoop van camping De Donkere Duinen, waarover ook de SP het had. Het gaat over de transitie van die camping van een laagdrempelige familiecamping die alleen in het seizoen open is, naar een park met 35 luxevilla's die het jaar rond open is, met meer druk van recreatie, verkeer en stikstof zorg. Het is een van de casussen die Nederlandbreed spelen. Betaalbare campings worden getransformeerd naar parken waarvoor je 1250 of misschien wel 1500 euro per week per huisje betaalt. Wij vinden dat een onwenselijke ontwikkeling. Wij hebben het onderwerp van deze actualiteit van de SP al een keer
- 2815 besproken, in de commissie van twee weken geleden. De gedeputeerde heeft toen aangegeven dat zij met de gemeenten in gesprek zal gaan, maar dat zij niet in de bevoegdheden van de gemeenten wil en kan treden. Dat snappen wij, maar wij willen toch wat meer inzicht en uitzicht hebben op deze materie.
- 2820 In de Helderse Donkere Duinen, de SP had het er net ook over, werd door de plaatselijke GroenLinks-fractie bedacht dat er een verhard voetpad zou moeten worden aangelegd door het bos, voor mensen met een beperking. Die zouden dan ook meer van het bos kunnen genieten. Dat kon niet, want het was Natura 2000-gebied. Dat snappen we. Maar deze ontwikkeling direct naast en in de duinen en het bos, ook nog eens het jaar rond, zou dan wel kunnen? Dat vinden wij een bijzondere ontwikkeling. Wij vragen dan ook aan de gedeputeerde -die heeft het al gezegd in de commissie- hoe
- 2825 zij dan in gesprek gaat met de gemeenten. Doet de gedeputeerde dat proactief, of wordt afgewacht tot zich een keer een gelegenheid voordoet?
- De **VOORZITTER**: Rond u af, alstublieft.
- 2830 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Gaan wij nog iets daarvan terug horen? En hoe brengt u bij de gemeenten onder de aandacht dat ze niet voor het snelle gewin moeten gaan, maar wellicht voor een meer duurzame oplossing?
- 2835 De heer **MÜLDER** (D66): Dank u wel voor het woord. Ik ben een beetje verbaasd dat dit onderwerp nu op deze manier is teruggekomen. Inmiddels hebben wij een rapport, opgesteld door de SP, gezien en besproken. We hebben een technische briefing gehad over de stand van zaken. En in maart hebben we nog een motie van de SP verworpen. Ik heb niet gezien dat er in de tussentijd veel veranderd is. Hoe schrijnend het soms ook voor individuele gevallen kan zijn dat een plekje waar je al jaren met plezier vakantie hebt gevierd, helaas een andere bestemming krijgt. In de technische

- 2840 briefing was slechts een kleine verandering te zien in de vraag. Vooral jonge mensen willen een vakantie in eigen land met wat meer voorzieningen, en liever geen vaste plek.
- Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): U zegt 'helaas een andere bestemming'. Dat is toch allemaal geredigeerd? Dat is beleid! Ik had net niet voldoende tijd voor mijn betoog, dus ik maak het nu maar even af. You don't know what you got till it's gone, zeggen ze weleens. Dat is nu typisch het geval bij dit soort ontwikkelingen. Wilt u alstublieft niet zeggen dat het je overkomt! Dit is beleid en daartegen kun je iets doen, of mee doen. Bent u dat met mij eens?
- 2845
- De heer **MÜLDER** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens. D66 is van mening dat een provincie waar de ruimte beperkt is, een vakantiehuisje dat door meerdere mensen kan worden gehuurd, net zo inclusief of misschien soms wel inclusiever kan zijn dan een vaste staplek die recreanten al jaren vasthouden.
- 2850
- Voorzitter. Ik vind de framing van 'grootkapitaal' en 'roofoinvesteringen' die deze markt kapot zou maken daarom ook echt onterecht van de SP. Omdat nu een recreant die bijvoorbeeld een week verblijft in een gehuurd huisje, in de door de SP zo gehate parken, nu gezien wordt als een mindere recreant dan een recreant die al jaren een staplek heeft voor een stacaravan. D66 is van mening dat er voor de hele provincie een goede verdeling moet zijn tussen verschillende categorieën vakantie woningen, maar die wel meebeweegt met de vraag die er is in de samenleving. Ik heb er vertrouwen in dat dat de gedeputeerde, zoals die al bij de eerdere bespreking van dit onderwerp heeft aangegeven, er zorg voor zal dragen dat die goede verdeling blijft bestaan.
- 2855
- 2860
- De **VOORZITTER**: Dank u wel, net binnen uw spreektijd. We gaan naar de heer Klein van de ChristenUnie.
- 2865
- De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, we hebben hier meerdere keren aandacht voor gehad. We hebben samen met de SP gewerkt aan een discussienota. Er is een technische briefing geweest. De provincie heeft daarin uitgelegd wat haar beperkte rol is, en ook wat zij doet in het contact met de gemeenten. Maar dit voorbeeld geeft toch wel weer aan dat wij er nog niet zijn. Ten eerste is niet te begrijpen hoe het kan dat hiervoor een vergunning verleend wordt, terwijl het voor een wandelpad niet kan. Wij denken dat het echt goed is om nog een tandje bij te zetten. Wij ondersteunen dus de oproep in de motie van de SP om met gemeenten in gesprek te gaan. Wij willen niet dat de herstructurering er niet toe leidt dat mensen met een beperkt budget niet meer kunnen recreëren.
- 2870
- De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Van Anandel van het CDA? U was klaar? Dan heb ik nog de heer Kohler van JA21.
- 2875
- De heer **KOHLER** (JA21): Dank u voorzitter. Aanvankelijk was ik niet van plan om hier op het spreekgestoelte te gaan staan, omdat wij ons in de commissie nauwelijks hiermee bemoeid hebben. Ook hebben wij ons er niet over uitgesproken. Maar vanochtend fietste ik hierheen en kwam langs camping Bakkum. Die is u allen welbekend; er zijn televisieseries over geweest. Camping Bakkum is volledig gegentrificeerd. Mensen die daar vroeger kwamen -ik ken daar mensen van- zijn er weggedrukt. Vaak zijn het Amsterdammers, die nu in de tuinhuisjes van Amsterdam zitten. Wat betreft campings ben ik zelf ervaringsdeskundige. Toen ik van Bergen naar Schoorl verhuisde, wat heel ongebruikelijk is, en ik ben ook weer teruggedaan naar twintig jaar, waren er in Schoorl 28 campings. Toen ik 15 jaar later vertrok waren er nog 27 over. Inmiddels kende ik veel mensen, de uitbaters ervan. Die zeiden: als je een grote zak met geld aangeboden krijgt, doe je dat. Dan laat je er huisjes op bouwen. Ik heb ook gemeenteraadsleden gesproken die zeiden dat ze die veranderingen niet wilden. Ze hadden alleen niet de deskundigheid om zich ertegen teweergevoel te kunnen stellen. Mijn oproep aan de gedeputeerde is om die gemeenten te helpen. Ze moeten met veel meer dingen geholpen worden, ook met de volkshuisvesting. Maar dit is echt iets waar de gemeenten daadwerkelijk mee geholpen kunnen worden. Als de gedeputeerde deskundigheid bij de gemeenten in kan brengen, is dat wat ons betreft welkom. Dank u wel.
- 2880
- 2885
- 2890
- De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is nu het woord aan gedeputeerde Zaal om een reactie te geven in eerste termijn, met een reactie op de motie.
- 2895
- Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn*
- 2900
- Gedeputeerde **ZAAL**: Dat ga ik allemaal in een keer doen. De eerste vraag van mevrouw Alberts gaat over het BOT-overleg versus de schriftelijke vragen. In het BOT-overleg hebben wij op basis van onderzoeken van externe partijen zoals ANWB en RECRON geschetst hoeveel campings en

recreatieparken er in Noord-Holland zijn. Daaruit blijkt dat het best een divers aanbod is. In de schriftelijke vraag werd eigenlijk nog een verdiepingsslag gemaakt. Er werd gevraagd naar de prijsklasse, maar wij houden niet bij per camping of per recreatiepark wat er per nacht wordt
2905 gevraagd. Wij hebben die cijfers op dit moment niet.
Dan de vragen over het harde pad. Ik denk dat er sprake is van een verwarring over de naam. Het verharde pad ging door het Natura 2000-gebied dat De Donkere Duinen heet, terwijl de camping 'De Donkere Duinen' met dezelfde naam ligt net buiten Natura 2000. Het is dus een andere situatie. Wij hebben nu echter getoetst of de huidige activiteiten binnen het natuurbeheerplan passen. In het
2910 natuurbeheerplan is opgenomen dat op het moment dat activiteiten veranderen, er weer een nieuwe ecologische voortoets moet worden gedaan. Als dat significante effecten heeft op de natuur is een natuurvergunning nodig en zal het moeten worden getoetst. Op dit moment is er nog geen vergunning aangevraagd, maar de provincie zal er wel op letten dat een eventuele wijziging van de activiteiten geen significante nadelige effecten heeft op de natuur. Ik kan op dit moment nog niet
2915 vooruitlopen op de mogelijke uitkomst van een dergelijke toets.
U vraagt mij of ik vind dat wij zuinig moeten zijn op onze natuur. Ja!

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Een vraag aan de gedeputeerde: heeft u al vernomen dat de ARO in Den Helder het wél een goed idee vond? En hoe staat u daar tegenover?
2920

Gedeputeerde **ZAAL**: Er is inderdaad een ARO-advies geweest. Dat gaat dan over de omgevingsverordening en de landschappelijke inpassing. Dat is ook iets waar de provincie over gaat, maar dat gaat niet over het natuurbeheerplan. Dat is een aparte toets. Zoals ook naar voren kwam in de vragen van de SP, is er nog geen ambtelijk dan wel bestuurlijk overleg geweest binnen de
2925 provincie over eventuele vergunningen voor deze activiteiten. Maar ik ben zeker bekend met het ARO-rapport.

Nogmaals: ja, mevrouw Alberts, ik ben het met u eens dat wij heel zuinig moeten zijn op onze natuur. Ik denk dat het debat van vanmorgen dat ook wel laat zien. Ik verwijs nog eens naar het antwoord op de vorige vraag: dat zal een zorgvuldige toets zijn bij wijziging van activiteiten.
2930 Dan kom ik op de laatste vraag, of ik het ermee eens ben dat er voldoende kampeermogelijkheden zouden moeten zijn, ook voor mensen met een smalle portemonnee. Ook daarop is het antwoord: ja. Wij streven in Noord-Holland naar een heel gezonde mix van verschillende vormen van recreatie. Daar hoort zeker ook kamperen bij. Het zou voor iedereen in deze provincie mogelijk moeten zijn om te kunnen recreëren. Ik heb het volgende keer beloofd, wij dragen ook richting gemeenten uit
2935 dat er voldoende ruimte moet zijn en voldoende diversiteit voor verschillende portemonnees en verschillende soorten recreanten.

Hoe zie ik dat voor mij? Een aantal van u heeft dat aan mevrouw Alberts gevraagd, maar ik heb daar wel een beeld bij. Naar aanleiding van de commissiebehandeling heb ik vorige week een brief gestuurd naar de gemeenten in Noord-Holland Noord. Officieel was het een e-mail. In Noord-Holland Noord loopt de provincie eigenlijk al voorop, omdat we daar een regionale visie hebben, een ontwikkelkader. Naar aanleiding van deze ontwikkelingen en naar aanleiding van het debat in de Staten kan ik mij voorstellen dat wij dat ontwikkelkader gaan evalueren, om te kijken of het nog wel aansluit bij wat nu in de markt gebeurt. Daarin zou ik ook de gemeenten willen stimuleren, zoals ik in die brief al heb gedaan, om vooral ook de diversiteit en de ruimte voor mensen met een kleinere
2940 beurs mee te nemen.

Mijn voorstel is om dat gesprek met de gemeenten aan te gaan, te evalueren of het ontwikkelkader aanpassing nodig heeft, specifiek op dit punt. Een aantal van u vroeg hoe wij weten of het goed gaat. Dat punt zal worden meegenomen in die evaluatie en in het nieuwe ontwikkelkader. Als ik het zo kan uitleggen kan ik uit de voeten met de motie. Ik laat het verder aan de Staten of die wil voorstemmen of niet. Er staan ook wel wat overwegingen in die niet helemaal de bewoordingen zijn van GS. Met het dictum kan ik op zichzelf uit de voeten. Dat is ondersteuning van bestaand beleid.
2945

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dat lijkt mij heel fijn, ook voor de SP. Maar ik zie dan toch niet helemaal voor mij wat de gedeputeerde eerder in de commissie zei, namelijk dat ze absoluut niet ging treden in de bevoegdheden van een gemeente. Dat kan ik mij op zichzelf voorstellen.
2955

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik was ook nog niet helemaal klaar. Volgens mij luidt het dictum ook dat ik in gesprek ga met gemeenten. Dat ga ik ook doen. Die visie is van de regio zelf. Wij zijn als provincie wel bij het ontwikkelkader betrokken, maar uiteindelijk zijn het de gemeenten die moeten bepalen wat zij in hun gemeenten toestaan in bestemmingsplannen. Ik wilde ook eindigen dat ik met het in
2960 gesprek gaan met de gemeenten uit de voeten kan, als inspanningsverbintenis en ook om daar zoveel mogelijk aandacht te hebben voor diversiteit. Het tweede punt uit het dictum was het rapport van het Rijk bespreken. Volgens mij moeten wij dat ook doen. Ik sluit mij ook wel aan bij de heer

2965 Roosendaal. Wij hadden er het maandag in de commissie over om eens een wat breder debat te voeren over het creëren van zoveel mogelijk nieuwe vormen van recreatie, ook naar aanleiding van dat rapport. Naar aanleiding van de motie noem ik wel twee randvoorwaarde die ik stel. Uiteindelijk is het aan de eigenaar van een camping of hij die wil verkopen of niet, of aan wie hij wil verkopen. Daar kunnen wij niet in treden. Het is de gemeente die de bestemmingsplannen maakt. Ik kan in het kader van die evaluatie van de regionale visie het gesprek aangaan met de gemeenten en daarbij
2970 benadrukken dat de provincie Noord-Holland het belangrijk vindt dat er in de provincie zoveel mogelijk diversiteit is, met ook ruimte voor mensen met een kleine portemonnee.

Mevrouw **JELLEMA**: Met dat laatste ben ik heel blij. Mijn slotvraag is of de gedeputeerde vindt dat de provincie daarvoor richting de gemeenten het 'superego' mag spelen.
2975

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik wil nooit een 'superego' spelen. Ik denk dat dit een gezamenlijke opgave is en dat wij zeker ook vanuit de visie recreatie en toerisme, en ook vanuit het rapport dat we net hebben laten opstellen, een bepaalde verantwoordelijkheid en een bepaalde rol hebben. Daarbij moeten we echter ook altijd de bevoegdheden van de gemeenten en de markt respecteren.
2980

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan kijk ik even in tweede termijn of er bij mevrouw Alberts nog behoefte is. U heeft nog 20 seconde.

Tweede termijn

2985 Mevrouw **ALBERTS**: Dank allemaal, ook voor de bijdrage. Sommigen struikelden over het woord 'roofookcapitalisten', maar het is de realiteit. Groot geld dringt mensen van hun plekje. En daarvoor moeten wij oppassen. Ik ben blij dat de gedeputeerde nu zegt het geheel te overzien, en de gemeenten bij elkaar te willen brengen in een eigen visie, zodat ze ook het besef hebben en zich
2990 niet in de luren laten leggen door grote, dikke portemonnees. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel dat u afrondt. Ik constateer dat er geen behoefte is bij GroenLinks en de PvdD heeft geen spreektijd meer. De heer Roosendaal heeft nog 35 seconde. Dat gaat u vast lukken.
2995

De heer **ROOSEDAAL**: Ik kom nog even terug op het 'grootkapitaal' van mevrouw Alberts. In dit geval maken die investeerders het mogelijk om bij een bevolking die nu 30% groter is dan toen mijnheer Kohler jong was, meer mensen gelegenheid te geven om een weekje een vakantiehuisje te huren. Het alternatief is namelijk dat mensen massaal het vliegtuig nemen naar Spanje. Volgens mij is dat ook niet helemaal de bedoeling. U bent niet ingegaan op mijn verzoek samen te kijken hoe
3000 meer recreatiemogelijkheden in deze provincie mogelijk gemaakt kunnen worden. U stelt altijd dat het alleen om natuur gaat, maar het gaat ook over recreatie. Ik hoop dat dat bij u inzinkt.

De **VOORZITTER**: We hebben iedereen gehad. Ik heb geen vragen meer gehoord voor het college. Daarmee ronden wij ook deze actualiteit af. Stemming over de ingediende motie zal plaatsvinden aan het eind van de vergadering op 11 juli. Dan gaan we nu de beraadslaging over de actualiteiten afronden. Er kunnen ook geen aangepaste of nieuwe moties meer worden ingediend. Wil nog iemand iets veranderen. Nee. Dan zijn hiermee de beraadslagingen onder agenda 2.a afgerond. We gaan verder met de agenda; ik ben bij agendapunt 3.a, namelijk de Bekrachtiging besluit Gedeputeerde Staten inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding, besluit VD-47.
3005
3010

3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding, besluit VD-47-2022.

3015 De **VOORZITTER**: Er is een stuk binnengekomen. GS hebben op 21 juni geheimhouding opgelegd op het overzicht van potentiële locaties. Dat is de memo van de taskforce en de brief gericht aan Provinciale Staten, die onder geheimhouding naar u verzonden zijn. Afgelopen maandag zijn ze in de besloten commissievergadering RWK besproken. De geheimhouding zal duren tot het moment dat de gemeenten over deze locaties hebben besloten. Dat zult u begrijpen. Als u daarover nog wil spreken, moet dat in beslotenheid gebeuren aan het eind van deze vergadering. Zo niet, dan bekrachtigt u het besluit van GS om deze stukken als 'geheim' vast te stellen. Ik constateer dat u daarmee instemt. Daarmee is de opgelegde geheimhouding van besluit nr. 47-2022 bekrachtigd.
3020

3.b Lijst geheimhouding PS

3025

De **VOORZITTER**: Hierbij gaat het over de lijst geheimhouding PS. Er zijn geen opmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand over de lijst geheime stukken het woord? Zo niet, dan stel ik voor de lijst ter kennisgeving aan te nemen.

3030 **4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de extra Statenvergadering van 20 juni 2022**

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand over de notulen of de besluitenlijst nog het woord? Zo niet, dan zijn de notulen en de besluitenlijst ongewijzigd vastgesteld.

3035 **5. Vaststelling Strategische Statenagenda**

De **VOORZITTER**: Wenst iemand van de Staten daarover het woord? Zo niet, dan is de Strategische Statenagenda hierbij vastgesteld.

3040 **6. Vaststelling lijst ingekomen stukken**

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand er het woord over? Zo niet, dan is wat betreft de afdoening conform het voorstel van het Presidium besloten.

7. Voortganglijst van moties

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen van u ontvangen. Verlangt iemand over de moties het woord? Zo niet, dan stel ik voor de lijst ook vast te stellen.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

De **VOORZITTER**: Op het advies van het Presidium wordt geadviseerd in te stemmen met de hierna te noemen voordrachten en als hamerstuk te behandelen.

3055 **8.a Aanwijzen eerste vicevoorzitter PS (VD-44)**

8.b Aanwijzen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB (VD-45)

3060 **8.c OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (VD-33)**

8.d OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond (VD-34)

3065 **8.e OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (VD-35)**

8.f OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (VD-36)

8.g Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht (VD-37)

3070 **8.h Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (VD-38)**

8.i Vergaderschema PS en Statencommissies 2023 (VD-46)

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Heeft iemand een stemverklaring? Heeft iemand aantekening? Zo niet, dan zijn de besluiten behorende bij de punten 8.a t/m 8.i aangenomen.

3075 **9. Jaarstukken 2021 (VD-41)**

De **VOORZITTER**: Met deze jaarstukken legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten in het afgelopen kalenderjaar. Ter uitvoering van uw controlerende rol als PS stelt u uiteindelijk deze jaarstukken vast. De jaarstukken zijn over 2021 in de rekeningcommissie behandeld. De vier Statencommissies hebben deze stukken vanuit hun eigen vakinhoudelijke invalshoek besproken. De verslagen zijn daarom ook als advies aan dit agendapunt toegevoegd om tot een goede besluitvorming te komen.

3085 De sprekers die zich hebben aangemeld voor dit punt zijn mevrouw Kapitein van D66, de heer Carton van de PvdA, de heer Roosendaal van de VVD, mevrouw Van Geffen van Liberaal N-H, de heer Deen van de PVV, Statenlid Dulfer van GroenLinks, Statenlid Zoon van de PvdD, de heer Heijnen van het CDA.

Ik geef in eerste termijn het woord aan mevrouw Kapitein van D66.

- 3090 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank u wel voorzitter. Wij hebben een korte bijdrage. Wat D66 betreft is deze jaarrekening helder en willen wij hierbij nogmaals de complimenten geven aan de organisatie voor de kwaliteit waarmee men aan ons via GS rapporteert. Dank hiervoor, ook aan het college. Wij zijn akkoord met het toevoegen van het rekeningresultaat aan de algemene reserves. Inhoudelijk zien wij dat in 2021 vooral veel in werking is gezet vanuit ons coalitieakkoord. Dit loopt nu gelukkig
- 3095 op volle snelheid.
Ik wil ook alvast even reageren op de motie van Liberaal N-H. Dan heb ik, afhankelijk van de discussie, misschien geen tweede termijn nodig. Met betrekking tot de motie over het voldoen aan de Participatiewet kunnen wij kort zijn. Deze motie is wat ons betreft niet nodig. Het is niet nodig om GS te vragen zich aan de wet te houden. Dit is echt reeds bestaand beleid. Dank u wel voorzitter.
- 3100 De heer **CARTON** (PvdA): Dank voorzitter. De financiële verantwoording van de provincie Noord-Holland heeft de laatste jaren veel doorgemaakt. Ik herinner mij nog de waslijst aan acties om de financiële processen en beheersing op orde te brengen aan het begin van deze periode. En een brede wens vanuit de Staten om goed grip te houden op de provinciale doelen. Daarom zijn we ook
- 3105 extra blij dat de accountant aangeeft dat het controleproces van de jaarrekening op hoog niveau en soepel is verlopen. En dat de organisatie vooroploopt in de voorbereiding op de rechtmatigheidsverklaring die straks door GS gegeven moet worden. Onze complimenten daarom voor de organisatie, niet alleen voor dit jaar, maar ook voor de inzet en de voortgang van de afgelopen jaren.
- 3110 Aandachtspunten zien we ook, zoals de onderbesteding van 42%. Weliswaar heeft de organisatie daarop steeds meer grip, maar 8-10% van de totale begroting is nog wel aan de forse kant. Daarnaast zorgen om grip te hebben over de volledigheid van baten en de borging van de interne naleving van de EU-aanbestedingsregels. Hierover hebben wij in verschillende commissies al
- 3115 gesproken. Mijn fractie ziet dat GS dat ook serieus oppakken. De PvdA moedigt dan ook aan om deze lijn van verbeteren met elkaar voort te zetten. Zo werkt de ambtelijke organisatie aan de verbeteringen binnen de gehele P&C-cyclus en beschikken we als Staten nu ook over de brede welvaartsmonitor. Ook zijn er in de Staten nog steeds wensen om meer grip te krijgen op de doelen, de voortgang van bepaald beleid, de verantwoordingsinformatie. Daar ziet mijn fractie nog steeds wel een verbeteringslag. Mijn fractie kijkt er dan ook naar de gesprekken zoals in de
- 3120 rekeningcommissie om hierover met elkaar verder te praten. Zo houden we samen steeds meer grip op onze uitgaven. Dank u voorzitter.
- De heer **ROSENDAAL** (VVD): Voorzitter. De jaarstukken van 2021. De VVD gaat akkoord met de laatste jaarstukken van dit college. Op het moment dat ik dat zeg, word ik er bijna weemoedig van.
- 3125 Over negen maanden is het alweer voorbij.
Vanwege de onzekerheid in verband met de hoge inflatie is het verstandig om het rekenresultaat toe te voegen aan de algemene reserves en incidentele of structurele meevallers nu niet te bestemmen voor nieuw beleid, maar in te zetten op maximale realisatie van zaken die wél gepland waren in
- 3130 2021, maar nog niet zijn uitgevoerd. Want ook dat is helaas de verklaring voor het positieve resultaat. Er zijn soms te weinig gekwalificeerde mensen bij ons of in andere sectoren, waardoor we niet alles op tijd kunnen uitvoeren. Daaraan zullen wij moeten blijven werken.
Wij vertrouwen erop dat het voorzichtige financiële beleid, waarin kostenstijgingen niet een-op-een op de burgers worden afgewenteld in de vorm van hogere belastingen en bijdragen, wordt voortgezet. Juist in deze tijden wil de VVD de belastingbetaler niet onnodig extra op kosten jagen. Er
- 3135 moet eerst gekeken worden naar nut en noodzaak van gevoerd beleid, door politiek en bedrijfsmatige keuzes te maken die passen bij de huidige realiteit. Het uitvoeren van verdere efficiëntiemaatregelen maakt daar onderdeel van uit. Wij wensen de nieuwe gedeputeerde veel succes met de voortzetting van het gevoerde financieel beleid in de resterende bestuursperiode van dit college en vertrouwen erop dat ook 2022 financieel een gezond jaar blijft.
- 3140 Zoals in de commissie EFB aangegeven, vinden wij het een goede ontwikkeling dat GS bereid zijn om in opvolging van de opmerkingen van de accountant ons twee maal per jaar in PS te informeren over de voortgang ICT, continuïteit en veiligheid. Toenemende pogingen tot digitale fraude en cyberaanvallen op kritieke infrastructuur, waaronder overheid en bedrijfsleven, baren ons zorgen. Ze hebben een negatieve impact op onze welvaart en kunnen de privacy en veiligheid van onze burgers
- 3145 in gevaar brengen. En dat moet worden voorkomen. In ons geval door ervoor te zorgen dat onze provinciale organisatie weerbaar is en blijft, altijd beschikbaar, en dat onze data veilig zijn. We zien een mondelinge update over de opzet en werking van adequate interne beheersmaatregelen en eventuele noodzakelijke aanvullende maatregelen, inclusief extra kosten en inpassing daarvan in de begroting zo spoedig mogelijk tegemoet. Dank u wel.

3150

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Heel kort. De overheid haalt de doelen van de Participatiewet in het algemeen niet, waar het bedrijfsleven die wél haalt. Die doelen gelden ook voor de provincie Noord-Holland. Het staat in de cijfers van de jaarrekening. Daarom een motie met de oproep aan GS om zorg te dragen dat in 2022 het quotum voor participatiebanen wordt gehaald. Dank u wel.

3155

Motie 148/4 juli 2022
'Motie Voldoen aan Participatiewet'

3160 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 en 11 juli 2022, constaterende dat:*

- *overheid en bedrijfsleven zich gecommitteerd hebben aan uitvoering van de Participatiewet;*
- *het bedrijfsleven de doelen van de Participatiewet ruim haalt;*
- *de overheid deze doelen vaak niet haalt, waaronder de provincie Noord-Holland (vereist quotum in 2021 was 39,1 fte, gerealiseerd 32,7 fte).*

3165

Overwegende dat:

- *De provincie twee redenen aangeeft voor het niet halen van de doelen namelijk corona en de verambtelijking van het personeelsbestand in 2021 waardoor het te halen quotum snel steeg;*
- *bij het bedrijfsleven vergelijkbare argumenten gelden;*
- *het bedrijfsleven nu een voorbeeldfunctie heeft voor de overheid terwijl dit eigenlijk andersom zou moeten zijn voor participatiebanen;*
- *op de arbeidsmarkt zoveel krapte is dat sommigen al spreken over de wenselijkheid van het meer binnenhalen van migranten naar Nederland;*
- *nog steeds 1 miljoen inwoners in Nederland aan de kant staan.*

3170

Verzoeken GS:

3175

- *zorg te dragen dat in 2022 het quotum voor participatiebanen wordt gehaald, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Grethe van Geffen (Liberaal Noord-Holland)

3180

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van onze beraadslaging. Ik geef het woord aan de heer Deen van de PVV.

3185

De heer **DEEN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ook de PVV kan het relatief kort houden over de jaarstukken 2021. We hebben een paar opmerkingen. Als we naar de jaarstukken kijken, blijkt het college helaas toch weer goed zijn best gedaan te hebben inzake het uitgeven van miljoenen euro's belastinggeld aan een aantal zinloze zaken. Zo is er 250 ha NNN gerealiseerd en in totaal circa 66 ha aan gekocht ten behoeve van het Natuurnetwerk Nederland. Het beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura 2000-gebieden heeft meer dan 28 miljoen euro gekost. En dat alles voor 'made in China'-natuur en het stikstofsprookje.

3190

Daar blijft het niet bij, voorzitter. Een kleine selectie. Meer dan 10,4 miljoen euro om bij te dragen aan de samenlevingontwrichtende energietransitie, bijna drie ton om de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad te stimuleren. En daarnaast meer dan 1,3 miljoen euro voor het behouden en versterken van een duurzame agro-sector. Wat de PVV betreft laten we de boeren gewoon lekker met rust en geven we zo min mogelijk geld uit aan dit soort fratsen. Ook vond onze fractie het spijtig te lezen dat de provincie in 2021 heeft gediscrimineerd. Gediscrimineerd met haar personeelsbeleid, want ook positieve discriminatie is gewoon discriminatie. Het zou puur moeten gaan om de kunde en het arbeidsethos van mensen, en niet om achtergrond.

3195

Voorzitter, hoewel de bevindingen van de accountant positief zijn, en GS werk maakt van de aanbevelingen, moet onze fractie toch tegen de voordracht stemmen vanwege het gevoerde beleid en de gemaakte politieke keuzes. Dank u wel.

3200

3205

Statenlid **DULFER** (GL): Voorzitter. De VVD memoreerde al in een emotionele terugblik dat dit de laatste jaarstukken zijn van het huidige college. Wij kunnen niet anders dan constateren dat we er financieel goed voorstaan. Al in een eerdere bijdrage hebben we gewezen op de complimenten die de provincie heeft gekregen van de accountant voor de manier waarop wij onze controlecyclus op poten hebben gezet, de wijze van samenwerken met de accountant en de manier waarop de provincie haar gegevens aanlevert. De accountant heeft ook aangegeven dat de provincie Noord-Holland van ver kwam. Vier jaar geleden zaten we op dat gebied met een berg aan problemen, zoals aanbevelingen die we moesten uitvoeren. Daar hebben we het hygiënisch financieel beleid op losgelaten. Inmiddels staan we als provincie Noord-Holland bovenaan de lijst, als je dat als

3210

interprovinciale benchmark kijkt, voor de manier waarop wij de P&C-cyclus voor elkaar hebben. Dat is voor de organisatie en het college absoluut een compliment waard.

3215 Wij zijn akkoord met de bestemmingen van het rekeningresultaat en gaan ook akkoord met de resultaten van de jaarrekening. Dankzij de manier waarop wij in de afgelopen vier jaar in dit college aan een evenwichtige, reële en duurzame begroting hebben gewerkt -dat stond ook in het collegeakkoord- hebben wij langzaam maar zeker in die jaren een steeds gezondere financiële huishouding gekregen, met een gestaag groeiend volume in de algemene reserve. Dat betekent meer veiligheid en meer financiële stabiliteit. Wij zijn ook blij dat die financiële reserve groter wordt. Niet omdat wij voor het oppotten van geld zijn, maar omdat wij dankzij die algemene reserve meer kunnen inzetten voor het oplossen van belangrijke maatschappelijke opgaven, waar we de komende tijd voor staan. Dank u wel voorzitter.

3225 Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Bij de Jaarrekening kijken we altijd terug. Niet alleen naar het jaar 2021, maar ook naar de behandeling van de begroting. Toen, eind 2020 heb ik het verhaal verteld over de aarde, die van levensbelang is. De oceanen produceren de zuurstof die we ademen, het zoetwater lest onze dorst, en zakt in de grond waar de zaden ons voedsel worden en waar de bomen groeien, waar we vervolgens onze meubelen en onze huizen van maken. We maken van de wind en de zon onze energie.

3230 Eind 2020 was onze Nederlandse Earth Overshoot Day op 3 mei. De dag waarop als iedereen in de wereld zó zou leven als wij, de koek op is. Vanaf dat moment zouden we op de pof leven wat betreft de grondstoffen van de aarde. Dit jaar was onze Overshoot Day weer eerder, namelijk op 12 april. 2021 was dus een dikke onvoldoende voor de mensheid. Voor Nederland, en voor de provincie. Dat geldt ook als we kijken naar de IPCC-rapporten. De 1,5 graad opwarming is uit onze horizon verdwenen. We varen letterlijk achteruit, met als gevolg een hele stapel met crisis. Zoetwater, waterkwaliteit, klimaat, biodiversiteit. Het gevolg is dat veel meer mensen en dieren daardoor in de problemen komen. Het IPCC geeft nu aan dat het richting 3,2 graden stijging gaat, wat onze kinderen nog mee gaan maken. We riepen vorig jaar ook op tot een ecologische begroting, maar de aanpassing van 49% naar de 'Fit for 55' kwam niet van de Staten. Die moest ons opgelegd worden. De KRW-aanpak resulteerde vorig jaar niet in bindende afspraken. Dat wordt alweer gezien als de volgende stikstofcrisis. We zijn de eersten die erkennen dat er op details op sommige onderdelen positief beleid is gevoerd. Ecologie en Mobiliteit bijvoorbeeld. Of het plan van de NNN-afronding. Maar klein positief is niet opgewassen tegen groot negatief. De groene kleur van het college van Gedeputeerde Staten wordt overstemd door de poepkleur van de intensieve vee-industrie. Giftgebruik in bollenteelt, maar ook in de achteruitgang van de biodiversiteit. Dat waar we bij de begroting voor waarschuwden, is waarheid geworden in 2021. De jaarstukken noemen dan ook dat de zeespiegelstijging sneller zal gaan, de opwarming van de aarde extremer zal worden. En er is urgentie voor klimaatbeleid. Daarop moet meer focus komen. Maar hoe dan? Daarop zullen wij terugkomen bij de behandeling van de Kaderbrief. Dank u wel voorzitter.

3250 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, in sommige van de commissies werd geopperd om de jaarstukken als hamerstuk te behandelen in deze PS-vergadering. Natuurlijk kan dat niet, want de jaarstukken zijn hét instrument waarmee GS verantwoording aflegt over het gevoerde beleid. Maar het simpele feit dat het werd geopperd, kan gezien worden als een groot compliment. Dat is ook een compliment waar de CDA-fractie zich bij kan aansluiten. Het is een compliment voor de hele organisatie, voor welke het opstellen van deze stukken ieder jaar een hele kluit is. De jaarstukken zijn overzichtelijk en de accountant is meer dan tevreden. Er zijn op verschillende momenten technische en politieke vragen gesteld die naar onze mening naar tevredenheid zijn beantwoord. Voorzitter, het CDA zou natuurlijk inhoudelijk op onderdelen andere keuzes maken dan deze coalitie. Maar de verantwoording klopt. Wij stemmen daarom in met deze jaarstukken. Ik dank u.

3260 De **VOORZITTER**: Het is terugkijken. Vandaar dat gedeputeerde Olthof zal reageren namens het college in eerste termijn. Ik heb verder geen andere vraag gehoord voor een andere gedeputeerde.

3265 Gedeputeerde **OLTHOF**: Voorzitter. Ik heb mijn aantekeningen nagekeken, maar ik heb ook geen vragen gehoord. Je moet oppassen niet sarcastisch te reageren! Ik begrijp wel van de heer Deen dat wat hij zei over wat wij het afgelopen jaar gedaan hebben, een sarcastische opmerking was. Ik ga er dus vanuit dat ook de PVV gewoon akkoord is! *[Hilariteit]*

3270 Namens de organisatie wil wel alle complimenten in ontvangst nemen. We zullen die graag overbrengen. Ik geloof dat gedeputeerde Kocken nog een korte opmerking maken over participatie.

De **VOORZITTER**: Heel goed. Gedeputeerde Kocken.

3275 Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel voorzitter. Ik heb de gelegenheid nu even te reageren op de motie van mevrouw Van Geffen. Eigenlijk zijn mij de woorden door mevrouw Kapitein uit de mond gehaald. Het komt er inderdaad op neer dat de motie niet nodig is. Wij zijn ons zeker bewust van die verplichting. Het is ook in de commissie besproken. Dat het nog niet helemaal op orde was, heeft aanwijsbare oorzaken. Het college heeft de ambitie om dat voor volgend jaar weer op orde te hebben. Wij hebben alleszins de ambitie om de Participatiewet netjes uit te voeren. Ik ga ervan uit dat wij dat volgend jaar met mooiere cijfers aan u kunnen laten zien.

3280 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk even of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Wie van de Statenleden heeft daar behoefte aan? Niemand? Dank. Dan kunnen we nu de beraadslagingen over dit agendapunt afronden. Er kunnen dus geen nieuwe moties meer worden ingediend. Is er nog behoefte? Nee? Dan zijn de beraadslagingen over agendapunt 9 nu afgerond. De stemming zal plaatsvinden aan het eind van de agenda op 11 juli.

10. Kaderbrief 2023 (VD-40)

3290 De **VOORZITTER**: De Kaderbrief is het startpunt van de jaarlijkse begrotingscyclus van onze Staten. Het college schetst in deze brief de relevante maatschappelijke en economische ontwikkelingen, aar doet ook voorstellen voor kaders waaraan de begroting moet voldoen. En uiteraard stellen PS de Kaderbrief vast. Ook deze Kaderbrief 2023 is in de vier Statencommissies besproken. Dat is ook de reden waarom de verslagen aan het advies van dit agendapunt zijn toegevoegd. Maar het is ook een bijzonder jaar, waarin het tempo van de ontwikkelingen bijzonder hoog is. De behandeling van de Kaderbrief in uw commissies is daardoor deels achterhaald. Daarom hebben PS afgelopen donderdag nog een aanvullende brief ontvangen met een procesbeschrijving van het college. Die treft u ook bij de stukken aan.

3295 Door deze ontwikkelingen zullen PS voor het opstellen van de Begroting 2023 een nieuwe integrale afweging gaan maken. In de Begroting 2023 worden dan naast de uitwerking van de kaders die u als Staten vandaag meegeeft, ook andere voorstellen gedaan dan in de bijgaande Kaderbrief zijn opgenomen. De begroting 2023 stelt u, uiteraard geheel volgens het vergaderschema van uw Staten, in november vast. Wij hanteren altijd een vaste sprekersvolgorde van alle fracties. Dat is dat de oppositie eerst in volgorde van grootte aan het woord zal zijn. Ik heb als sprekers de heer Kohler van JA21, de heer Heijnen van het CDA, de heer Dessing van FvD, Statenlid Kostić van de PvdD, de heer Deen van de PVV, mevrouw Alberts van de SP, de heer Klein van de ChristenUnie, mevrouw Van Soest van 50PLUS/PvdO, de heer Konyuncu van DENK, mevrouw Van Geffen van Liberaal N-H.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Ben ik oppositie of coalitie?

3310 De **VOORZITTER**: U maakt onderdeel uit van de oppositie.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Want?

3315 De **VOORZITTER**: U bent geen onderdeel van de coalitie. U bent volgens mij Fractie Liberaal Noord-Holland en die maakt geen onderdeel uit van de coalitie in Noord-Holland. Die wordt gevormd door D66, PvdA, VVD en GroenLinks.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Bijzonder. Dank u wel.

3320 De **VOORZITTER**: Ik was gebleven bij Statenlid Dulfer namens GroenLinks, de heer Roosendaal namens de VVD, mevrouw Kapitein namens D66 en de heer Carton namens de PvdA. Ik geloof niet dat ik iemand vergeten ben. Dan geef ik in eerste termijn het woord aan de heer Kohler van JA21.

3325 De heer **KOHLER** (JA21): Dank u wel voorzitter. Ik had net, bij het vorige agendapunt over recreatie, even het gevoel wat mijn collega's Van Geffen en Baljeu regelmatig moeten doorstaan. Een minuut spreektijd is niet heel erg veel. En nu heb ik achttien minuten. Dat geeft een heel ander gevoel.

3330 De **VOORZITTER**: Mag ik voor de kijkers en luisteraars melden dat dit een actualiteit betrof. Het maakte geen onderdeel uit van onze normale agenda. Daarvoor gelden andere spreektijden. Voor de helderheid: het is dus niet zo dat er bewust minder tijd wordt gegeven. In het Presidium is ervoor gekozen om meer tijd voor stikstof vrij te maken dan voor het stuk over de vakantiehuysjes.

De heer **KOHLER**: Ik bedoel ook niet de actualiteit, maar dat ze in het algemeen weinig spreektijd hebben.

- 3335 Ik moet beginnen met een excuus aan collega Cardol. Hier heb ik namelijk wel een bijdrage over geleverd in de commissie, alleen de uitgebreide vraag die hij stelde heb ik niet meegekregen. Ik heb het even teruggekeken. Het kwam neer op: waar gaat dit over? Ik zal proberen wat duidelijkheid te verschaffen over waar mijn bijdrage in de commissie over ging. Het ging inderdaad over heel veel stikstof en het gaat nu helaas toch echt, mijnheer Cardol, weer terugkeren.
- 3340 In de commissies van NLG en EFB hebben wij al stilgestaan bij de Kaderbrief en aangegeven zorgen te hebben bij de indexatie, met het oog op de fors gestegen kosten. Ook bij het vooruitschuiven van projecten, waarvoor dus ook meer subsidie nodig zal zijn dan eerder geprognosticeerd. Wij hebben daarom een extra comptabele vastlegging van projecten vanaf een bepaalde financiële omvang, waarbij een aantal essentiële gegeven wordt aangeleverd, voorgesteld. Graag daarop een reactie van
- 3345 gedeputeerde.
- Uitvoeriger zijn wij ingegaan op de actualisatie van de Natura 2000-beheerplannen, waarvoor ruim drie ton extra budget is begroot. In de commissie hebben we enkele voorbeelden gegeven dat dit inderdaad een majeure opdracht lijkt. De natuur gedraagt zich anders dan op 10 juni 1992, toen de
- 3350 aftrap van Natura 2000 werd verordonneerd. Niet voor niets zijn er dan nog recent, in 2016 en 2020 updates gekomen voor allerlei strategieën. Toch vinden wij het extra bedrag dat geraamd wordt in de Kadernota voor de actualisatie van de veertien Natura 2000-plannen niet nodig.
- Er zijn miljoenen actuele waarnemingen en monitoringsgegevens beschikbaar in de NDFF-database. Er hoeft nergens opnieuw gemeten of waargenomen te worden. Wel nodig zijn realisme en erkenning dat de natuur niet te sturen valt. En al helemaal niet in onze provincie, waar we zo ontzettend veel,
- 3355 en in een aantal gevallen nauwelijks beheersbare actoren invloed uitoefenen op de natuur. Bijvoorbeeld de Noordzee. Dit is een oud, inmiddels achterhaald stuk. Dat kunt u in het rapport van D66 lezen. En Tata, dat niet achterhaald is. Ik fietste vanochtend door de duinen hierheen. Toen ik Wijk aan Zee naderde, werd de omgeving steeds groener en bloeiden er veel bloemen. Ik ben ook gestopt om dat te fotograferen en te kijken wat het precies was. Maar het viel echt op. Ook zag ik
- 3360 trouwens ontzettend veel ganzen, waar ik zo op terugkom. Er hoeft dus nergens opnieuw gemeten te worden.
- De twee grootste stikstofbronnen voor het duingebied zijn dus Tata en wat mijn collega Ivo vanochtend al meldde: de stad Amsterdam. Daarom willen wij in de update vooral een terugblik naar de basis, vooral vanwege de in onze ogen onmogelijke stikstofopdracht van VVD-minister Van der
- 3365 Wal voor onze provincie. Stel de vraag waarom natuurgebieden indertijd aangewezen zijn door het ministerie. Op basis van welke SDF, Standaard Data Form? En hoe staat het met die soorten? En zijn er misschien nieuwe soorten die de aandacht verdienen? Nu is weer de vogelgriep, meegenomen uit Afrika. Volgens deskundigen zullen grote sternnen, die massaal sterven, nooit meer terugkeren naar Nederland. Is dat erg? Nee! Niet volgens Natura 2000. Die grote sternnen zijn namelijk nooit
- 3370 aangewezen. Ze zijn in geen SDF te vinden. In de Abtskolk broeden ze ook nog maar pas recent. De Abtskolk is een kleiput achter de Hondsbossche Zeewering, en in 2013 tot Natura 2000-gebied aangewezen. Dat aanwijzingsbesluit betrof toen andere soorten. Ganzen waren in 2013 nog zeldzaam. En dat is dan nog maar de veranderlijke fauna. Dan de habitat, ofwel de stikstof. U zult
- 3375 allemaal de situatie in Vlieland uit de pers vernomen hebben, ook uit het rapport van D66. Dat komt dus niet door de Noordzee, maar door het droogvallende wad. Je kunt het inpolderen! Dan ben je van de stikstof in Vlieland af, maar het lijkt me toch niet erg slim om dat te gaan doen. De doelen voor Vlieland zijn dus iets moeilijks. Goed, de Friezen zoeken het zelf maar uit. Maar Texel dan? Op de manchet uitgerekend zou op Texel al het vee, koeien en Texelse schapen, weg moeten. En dan
- 3380 zijn we er nog lang niet. Dus gaat ook de veerboot Texelstroom eraan en de bron van de Texelse economie, de vakantievoorzieningen. Graag een reactie op de gevolgen van de onmogelijke update van de Texelse situatie door de gedeputeerde.
- Eerder behandelde ik in de commissie al de dramatische ontwikkelingen in Zeevang, De Putten en Abtskolk. Laat ik toch nog even kort stilstaan bij een ander gebied, het Zwanenwater. In mijn ogen is
- 3385 dat het mooiste natuurgebied van Noord-Holland. Door Natuurmonumenten omgevormd van een illegale stortplaats naar een prachtig, zij het nogal groen, duingebied waarin echte, dus niet uitgegraven, zoals overal elders, duinmeertjes en vennetjes te vinden zijn. Dwerggans, lepelaar, tapuit, roerdomp, vormden ooit de basis voor het Natura 2000-aanwijzingsbesluit. Maar dat hele gebied wordt inmiddels met stikstof besmeurd door de grauwe ganzen! Venetjes lijken wel op
- 3390 erwtensoepl! Geen nieuwe illegale stortplaats, maar een open riool. De aangewezen fauna wordt door deze nieuwe kolonisten weggeconcurrerd. En ook de habitat heeft hier absoluut last van. Ik herhaal nog maar weer eens: ondoordacht, onverwacht en ongewenst. Wij hebben een paar moties. Ik begin met het schadefonds voor de ganzen in de duingebieden. Ik noemde dat net al, PWN-gebied Noord-Hollands duinreservaat bij Wijk aan Zee. Daar stikt het van de ganzen. Het zijn veel hybride ganzen, viel me op. Die zijn helemaal niet nodig. Maar goed, die ganzen koloniseren dus onze provincie. Wij
- 3395 verzoeken Gedeputeerde Staten de 325.000 euro beschikbaar te stellen voor een ganzenschadefonds specifiek voor de beheerders van de duingebieden, en hiervoor het extra bedrag

dat gereserveerd is voor de updating van de Natura 2000-beheerplannen in te zetten. Dat is motie 149.

3400

Motie 149/4 juli 2022
'Schadefonds ganzen duingebieden'

3405 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, te Haarlem, ter behandeling van de Kaderbrief 2023.*

Constateerende dat:

- ganzen kolonisatie van de provincie een erkend probleem voor zowel akkerbouwers als veehouders is;
- er niet voor niets een Faunaschadefonds in het leven geroepen is;
- 3410 - de uitgaven voor dit Faunaschadefonds ondanks de verhoging eigen risico, fors toenemen;
- steeds meer boeren genoodzaakt zijn een beroep te doen op dit fonds.

Overwegende dat:

- inmiddels ook een flink aantal N2000 gebieden die niet voor deze faunaschade in aanmerking komen overlast van de exploderende ganzenpopulatie hebben;
- 3415 - dat met name de duingebieden nauwelijks mogelijkheden hebben de ganzenschade te voorkomen en te verhelpen.

Verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:

- K325 beschikbaar te stellen voor een ganzenschadefonds voor de duingebieden;
- 3420 - hiervoor het extra bedrag dat gereserveerd is voor de updating van de N2000-beheerplannen in te zetten.

Ondertekening: G. Kohler (JA21 Noord-Holland)

3425 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

De heer **KOHLER**: De volgende motie is de Uitbreiding taakstelling updating Natura 2000-beheerplannen. Daarbij verzoeken wij het college de deskresearch uit te breiden met een evaluatie van de in de aanwijzingsbesluiten gehanteerde SDF's, daarbij vast te stellen wat gelukt is en welke ingrepen daarvoor nodig waren, en wellicht blijvend nodig zijn, dan wel intensief gemonitord moeten worden, eveneens vast te stellen wat niet is gelukt om bepaalde SDF-types te behouden, dan wel te herintroduceren of te introduceren, en welke ingrepen niet gewerkt hebben, en tot slot vast te stellen welke SDF-doelen per aanwijzingsbesluit inmiddels onhaalbaar blijken. Dank u wel.

3435 **Motie 150/4 juli 2022**
'Uitbreiding taakstelling updating Natura 2000-beheerplannen'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022 te Haarlem, ter behandeling van de Kaderbrief 2023.

Constateerende dat:

- 3440 - er een verplichting voor updating N2000-beheerplannen is;
- deze updating naar eigen ervaring van JA21 N-H eenvoudig uit te voeren is met de langjarig beschikbare gegevens in bijvoorbeeld de NDFF.

Overwegende dat:

- 3445 - dit vooral deskresearch is;
- een aantal beheerdoelen gewoonweg onmogelijk zijn, waarbij te denken aan het duinengat.

Verzoekt het college:

- de deskresearch uit te breiden met een evaluatie van de in de aanwijzingsbesluiten gehanteerde SDF's
- 3450 - daarbij vast te stellen wat gelukt is en welke ingrepen daarvoor nodig waren en wellicht blijvend nodig zijn dan wel intensief gemonitord moeten worden
- eveneens vast te stellen wat niet is gelukt om bepaalde SDF types te behouden, dan wel te (her)introduceren en welke ingrepen niet gewerkt hebben.
- vast te stellen welke SDF doelen per aanwijzingsbesluit inmiddels onhaalbaar blijken.

3455 *Ondertekening: G. Kohler (JA21 Noord-Holland)*

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie is keurig ondertekend. Ze maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. U bent aan het eind van uw bijdrage gekomen. Dan geef ik het woord aan de heer Heijnen van het CDA.

3460

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. De behandeling van de Kaderbrief verloopt dit jaar wat rommelig. De aanvankelijke berichten waren positief. Er waren vele miljoenen beschikbaar uit het rekeningresultaat 2021 en GS gingen samen met PS op zoek naar een zinvolle besteding daarvan. De commissie EFB stelde daarvoor een format vast waarmee partijen ideeën konden

3465

aandragen. Toen kwamen er pessimistische berichten. Er waren stijgende kosten en onverwachte uitgaven die maken dat er nu nog weinig geld beschikbaar is. Daarvoor heeft het CDA overigens begrip. GS kwamen zelfs met overwegingen bij de Kaderbrief, met daarin een overzicht van niet-opgenomen Kaderbriefvoorstellen.

3470

Voorzitter, ik ga drie dingen doen. Allereerst ga ik in op de huidige economische situatie. Daarna wil ik reageren op de voorliggende Kaderbrief en tot slot geef ik aan wat voor het CDA belangrijk is bij het vaststellen richting de begroting. Daarvoor zijn het ook immers de kaders. De economische situatie eerst. Die is nijpend. Vooral de sterk stijgende inflatie, nu al enkele maanden rondom de 10%, krijgt haar weerslag in de uitgaven van de provincie. Het CDA maakt zich samen met andere partijen al langer zorgen over de gevolgen van onze uitgaven, met name in de

3475

portefeuille Mobiliteit. Wij kijken met spanning uit naar de eerder toegezegde analyse rondom toekomstige Mobiliteituitgaven. Maar heeft GS ook zicht op de overige uitgaven? En met welke scenario's rekt GS? Wat zijn de verwachtingen van GS voor de Noord-Hollandse economie, ook als we mogelijk in een recessie komen? Voorzitter, ik ga daar niet dieper op in, maar onze gedachten zijn natuurlijk ook bij al diegenen die persoonlijk in financiële problemen komen door deze

3480

dreigende donkere wolk van de economische situatie. Als tweede de voorliggende Kaderbrief zelf. Deze bevat vooral technische aanpassingen, of een uitbreiding van bestaand beleid. De veelal noodzakelijke maatregelen die daarin opgenomen staan, hebben onze steun. Wel merken we op dat er opnieuw een stijging is van de faunaschade. Het CDA blijft van mening dat de verhoging van het eigen risico onterecht is, zeker zolang de provincie dwarsligt in maatregelen om de faunaschade te beperken.

3485

Ten derde wil het CDA een aantal zaken meegeven richting het opstellen van de begroting. In het nieuwe format, zoals wij dat hebben vastgesteld, heeft het CDA in de commissie RWK een voorstel gedaan voor onderzoek naar buurtbatterijen. Een aanjager van duurzame energie en een oplossing voor het overvolle elektriciteitsnetwerk. En dat samen met bewoners. Niet alleen wij waren dolenthousiast, maar ook de rest van de commissie en de gedeputeerde waren dat. Wij danken voor de toezegging om dit sowieso mee te nemen en ons daar ook bij te betrekken. Voorzitter, na zo'n heldere toezegging hoef ik hier daarvoor natuurlijk geen motie in te dienen. Voorzitter, het tweede voorstel dat wij hebben gedaan was in de commissie NLG en gaat over erfcoaches. Naar voorbeeld van onder andere de provincies Overijssel en Gelderland willen we in Noord-Holland onafhankelijk opererende erfcoaches. Veel agrarische ondernemers worstelen met vragen op het gebied van hun toekomst. Ik verwijs daarbij naar de boeren die hier vanochtend waren en naar de bijdrage van mijn collega Willemien Koning, die recht uit het hart sprak over wat de boeren op dit moment meemaken. Een bijdrage die ik volledig ondersteun. Kunnen boeren wel of niet investeren in duurzaamheid en natuurinclusieve landbouw? Er zijn vragen over opvolging en financiële zorgen, en zo nog meer. Die zorgen blijven niet altijd beperkt tot de bedrijfsvoerder, maar hebben ook regelmatig betrekking op het hele gezin. De erfcoaches kunnen het gesprek aangaan en helpen bij deze soms uitdagende veranderingen. Met alles waar de agrarische sector nu inzit is dat van grote toegevoegde waarde. Ook op dit voortel waren de commissie en de gedeputeerde enthousiast. De gedeputeerde gaf nog mee dat er ook financiering kan worden gevonden in reeds bestaande programma's, zoals het NNN of de Voedselvisie, en nog een aantal andere. Voorzitter, wij hebben ons voorstel daar ook op aangepast. Maar er kwam deze keer geen superheldere toezegging, en daarom hierover wél een motie, met het volgende dictum. 'Verzoeken GS het voorstel Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied, bijgevoegd als bijlage van deze motie, mee te nemen bij het opstellen van de begroting en gaan over tot de orde van de dag.'

3490

3495

3500

3505

3510

Motie 151/4 juli 2022

'Motie erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied'

3515

Provinciale Staten in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter bespreking van de kaderbrief 2023. Constaterende dat:

- veel agrarische ondernemers worstelen met vragen op het gebied van hun toekomst;
- in andere provincies onafhankelijke erfcoaches in gesprek gaan met agrarische ondernemers;

- *de ervaringen van deze provincies met erfcoaches tot op heden succesvol zijn.*

3520 *Overwegende dat:*

- *erfcoaches onafhankelijk zijn en hierdoor een eerlijk en open gesprek over toekomstige uitdagingen beter op gang komt;*
- *de uitgangspunten van het bijgevoegde voorstel 'erfcoaches voor toekomstig landelijk gebied' aansluiten op de besluitvorming van provincie Noord-Holland rond gebiedsprocessen, de omgevingsvisie, het masterplan biodiversiteit en de voedselvisie.*

3525

Verzoeken GS:

- *het voorstel 'erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied', bijgevoegd als bijlage van deze motie, mee te nemen bij het opstellen van de begroting.*

En gaan over tot de orde van de dag.

3530

Ondertekening: Willemien Koning (CDA Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslaging.

3535

De heer **HEIJNEN**: Ja voorzitter, dank. Dan tot slot nog even terug naar de brief met overwegingen van GS over wat wel en niet meegenomen kan worden. Het CDA wil daarbij extra aandacht vragen voor de volgende voorstellen. Cofinanciering Europese projecten 2023-2027. Voorzitter, het is echt zonde als we geld laten liggen om onze economie verder voor te bereiden op de toekomst. Ten tweede een indexering van de bibliotheken. Voor de provincie gaat het om relatief weinig geld, maar de impact op de organisaties en de samenleving is enorm. Ten derde het toepassen van de indexatie op de uitgave decentralisatie middelen erfgoed. Voorzitter, zoals bekend hecht het CDA aan behoud van ons erfgoed. Ten vierde het behoud van het scholierenprogramma. Wij zijn blij dat we eindelijk weer op stoom zijn en laten we dit dus niet afzakken.

3540

3545

Voorzitter, dat waren de vier dingen die ik wilde meegeven. In dezelfde brief staat ook het masterplan wonen als PM-post. Zoals bekend zijn wij wisselend enthousiast over de onderdelen en de conceptversies die we hebben gezien. Voor sommige van die onderdelen is ook echt veel geld nodig. Het is de vraag hoeveel dat oplevert in aantallen nieuwgebouwde woningen. Het masterplan is 1,5 jaar geleden aangekondigd als dé oplossing voor de woningnood in Noord-Holland. En de woningnood is inmiddels nog veel verder opgelopen. We wachten nu dus al anderhalf jaar en hebben eigenlijk nog steeds geen idee van de budgettaire gevolgen. Voorzitter, ik maak heel graag complimenten, maar ik vraag mij af wat wij met een voorstel moeten waarvoor nog geen dekking is voor 2023. Wanneer gaat dit gebeuren? Graag een vooruitblik van de gedeputeerde. Dank u wel voorzitter.

3550

3555

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter. Vandaag behandelen wij de Kaderbrief 2023 en om met een positieve noot te beginnen wil ik namens onze fractie uitspreken dat wij blij zijn met het doel om op korte en lange termijn een sluitende begroting te presenteren, en dat de provincie de inkomsten en uitgaven in balans weet te houden. Het is namelijk verstandig om in deze onzekere tijden een behoudend financieel beleid uit te voeren. Immers, er zijn in de komende jaren met name op de post Mobiliteit en Bereikbaarheid grote uitgaven te verwachten waarop de provincie zal moeten voorsorteren. Het storten van het overschot in de algemene reserve is daar een goed signaal voor. Verder zijn we ook verheugd met het feit dat de belastingdruk vanuit de provincie niet verder omhoog zal gaan en dat Noord-Holland wederom het laagste opcenttarief heeft van de twaalf provincies die Nederland telt. Dat houden we graag zo, temeer daar de inkomsten uit deze bron in absolute waarde gegroeid is vanwege het toegenomen wagenpark in Noord-Holland. Als wij dan verder kijken naar de posten waaraan ons belastinggeld wordt en zal worden besteed, kiest FvD toch fundamenteel voor een andere koers dan waar dit bestuur deze coalitieperiode voor heeft gekozen en zal kiezen. Wij zien namelijk dat er grote posten zijn gereserveerd voor de aanpak van CO₂-reductie, de stikstofopgave, actualisatie Natura 2000-beheerplannen, de uitvoering van de Agenda Stikstofreductie, de elektrificatie met de bijbehorende netwerkverzwaring en de plannen voor de transitie naar groen staal.

3560

3565

3570

Al deze uitvoeringsagenda's zijn stuk voor stuk zeer ingrijpend, waarbij met namen de Noord-Hollandse boeren, die al zo hard worden getroffen door het beleid uit Den Haag, nu met de diverse uitvoeringsagenda's van de provincie worden geconfronteerd. Het zou de provincie sieren als zij empathisch omgaat met het lot dat vele boerenfamilies op dit moment treft. Deze provincie kan er immers voor kiezen om een signaal naar Den Haag af te geven, dat deze combinatie van maatregelen onuitvoerbaar is, omdat het totale pakket, het uitoefenen van het boerenbedrijf, in groot gevaar komt. Onze boeren dreigen te verdwijnen in Noord-Holland op deze manier, en dat vindt de fractie van FvD onaanvaardbaar. Zijn GS bereid om dit signaal af te geven aan de landelijke

3575

3580

politiek? vraag ik de gedeputeerde. En noopt de enorme nood en de druk op de boeren niet tot een pas op de plaats? is de tweede vraag. Graag een empathische reactie.

3585 FvD staat voor de toekomst van de boeren in onze provincie en doorziet het grote idee achter de uitvoeringsagenda's, om boeren eigenlijk -ik kan het niet anders zeggen- hun land te ontnemen. Al deze plannen hebben als doel om ruimte te creëren voor woningbouw, windturbines en andere grootschalige projecten waaraan geen noodzaak en behoefte is wat ons betreft. Begrijp ons goed: er is een woningtekort dat opgelost moet worden. Maar zolang asielzoekers voorrang krijgen, de grenzen wagenwijd openstaan en AZC's overstroomd moeten wij eerst het probleem bij de kern aanpakken. Stop de massale immigratie en laat gemeenten vrij in het wel of niet opvangen van
3590 asielzoekers. Bouw huizen voor onze kinderen! De druk van dit beleid op de samenleving is enorm en gaat ten koste van de boeren vandaag, en morgen misschien van een andere groep hard werkende Noord-Hollanders die in hun belangen ook door het huidige provinciebestuur behartigd zouden moeten worden.

3595 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja mijnheer Dessing, ik twijfelde nog even. Maar ik wil u toch vragen of u niet vindt dat wij een morele en menselijke plicht hebben, voor iedereen die hier in Nederland legaal is, of die hier is omdat hij gevlucht is omdat huis en haard verlaten moesten worden vanwege het gevaar, om die hier op te vangen.

3600 De **VOORZITTER**: Graag via de voorzitter. De heer Dessing.

3605 De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voorzitter. En richting de heer Klein: natuurlijk is dat uiteindelijk wat moet gebeuren. Maar het signaal dat ik hier wil geven en het punt dat ik wil maken is dat we eigenlijk ook naar de kern van het probleem zouden moeten kijken. En dat de druk die het met name legt op de hele Noord-Hollandse samenleving een signaal zou moeten zijn richting Den Haag. Dan bedoel ik dus met name de onuitvoerbaarheid van die uitvoeringsagenda's. Dat zou het signaal moeten zijn dat we moeten afgeven. We zouden er niet zo klakkeloos in mee moeten gaan. Dat is het punt dat ik wil maken.

3610 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben altijd met u eens dat we op zoek moeten gaan naar de kern van het probleem en geen symptomen moeten bestrijden. Ik wil u er toch op wijzen dat de kern van het probleem niet zo simpel is dat het alleen maar komt door de immigratie. Het komt ook doordat de huishoudens veel en veel kleiner zijn geworden en dat we nu met veel minder mensen op veel meer vierkante meters willen wonen. Dat is een maatschappelijke ontwikkeling. Daar moeten we misschien
3615 iets doen, maar het is niet zo simpel als u nu suggereert.

De heer **DESSING**: Ik hoor geen vraag voorzitter.

3620 De **VOORZITTER**: Dat zijn de woorden van de heer Klein, dank u wel.

3625 De heer **DESSING** (FvD): Ik ga door. Volgens FvD moet de provincie zich focussen op haar kerntaken en belastinggeld uitgeven aan posten die een service bieden aan onze Noord-Hollanders. Denk hierbij aan onderhoud van infrastructuur en het aanleggen van nieuwe verbindingen over land en water, om zo de toegankelijkheid en het comfort van onze inwoners te verhogen. Voorzitter. Naast de onzinnige stikstofplannen zie we ook een enorm grote post gereserveerd voor de uitvoeringsagenda Transitie naar groen staal. Ook dit is een doorn in het oog voor FvD. De bedoelingen lijken vaak goed. Een schonere omgeving bijvoorbeeld, waar FvD zeker een voorstander van is. In dit geval gaat het over Tata Steel en ruimtelijke omgeving. Het fijnstof dat nu vrijkomt in de productie van staal is al lang en terecht onderwerp van gesprek in politiek Nederland. Enorm veel
3630 onderzoek, verbetering in de vorm van speciale filters om de uitstoot van fijnstof te doen verminderen worden continu gedaan. FvD staat achter het schoner produceren van staal en maatregelen voor een betere natuur. Echter, het provinciebestuur kiest ervoor om klimaatmaatregelen en natuurmaatregelen samen te voegen om zich daarmee te veroordelen groen staal te produceren. Voor mensen die niet weten of
3635 het hoe en wat bij de productie van groen staal, klinkt het waarschijnlijk als een verbetering. Maar de realiteit is anders. Groen staal betekent eigenlijk dat de huidige verbrandingsovens volledig moeten verdwijnen en hiervoor in de plaats nieuwe productiemechanismen, aangedreven met groene waterstof, dienen te komen. Die elektriciteit wordt geproduceerd door honderden windturbines op zee die het leven in de zee zeer zullen aantasten, en de daardoor wederom de visserij zullen raken.
3640 FvD ziet graag dat klimaat en natuur gescheiden worden in de beleidskeuzes. Het verlagen of uitbannen van CO₂ zou geen doel moeten zijn. Juist alle focus zou moeten liggen op het verlagen van de overlast voor omwonenden door de uitstoot van fijnstof terug te brengen. Het geldt dat nu

3645 verspild wordt aan het opzetten van een totaal nieuwe energie-infrastructuur en het opnieuw uitvinden van groene, CO₂-vrije productiemethodes, kan wat ons betreft veel beter ingezet worden door de omwonenden echt te helpen met focus op de natuur in plaats van klimaatmaatregelen. Ik rond af. Begrijpt u hoe FvD aankijkt tegen deze Kaderbrief? Wij geven u mee: schoenmaker, blijf bij uw leest, focust u zich op de kerntaken zoals het beheer van infrastructuur, het stimuleren van infrastructuur voor de binnenvaart, zoals bijvoorbeeld het upgraden van de sluis in Den Helder en het op peil houden van overige infrastructuur. Want daar komt de komende tijd nog heel veel op de provincie af. En laten we ons niet laten meezuigen in de donkere stikstofweg die Noord-Holland en haar landschap langdurig zal verminken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Kostić van de PvdD.

3655 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Twijfel er nooit aan dat een kleine groep toegewijde burgers de wereld kan veranderen. Het is namelijk nooit anders geweest. Voorzitter. Die woorden van antropoloog Margaret Mead bieden hoop in een tijd waarin de omvang van de opgestapelde crises ons lam dreigt te leggen. Als een kleine minderheid samen de schouders eronder zet en de rest aanjaagt voor een mooiere samenleving, dan volgt de rest vanzelf. Afgelopen maand liep ik samen met duizenden anderen veertig kilometer om geld in te zamelen voor vluchtelingen. 43% van de vluchtelingen is kind. Ooit was ik een van die kids. Ik ken het gevoel van angst en verdriet, omdat je alles wat je dierbaar is moet achterlaten. Geen enkel wezen zou dat moeten meemaken.

3660 Het is een morele plicht om dat voor de jongere generaties te voorkomen. Maar als we de uitputting van de aarde niet snel weten te stoppen, ontstaan er honderden miljoenen extra

3665 klimaatvluchtelingen. Mensen die moeten vluchten omdat hun woonplek door extreem weer en droogte letterlijk onleefbaar is geworden. Dan gaat het niet meer alleen om kids uit verre landen, maar ook om kids hier. Jullie kinderen, die straks geen veilig thuis meer hebben. En waar kan je dan eigenlijk nog naartoe vluchten, op een onleefbare aarde? Dat besef is voor mij mijn motivatie om elke maand hier te staan en te pleiten voor meer actie. Voorzitter. We zien dat de provincie

3670 belangrijke groene stappen zet. En ja, politiek is een kwestie van de lange adem. Maar we zitten in een situatie waarin geen tijd is voor die lange adem. Wij zijn de laatste generatie politici die het tij kan keren. Dat is de hoofdboodschap die een belangrijk stuk als de voorliggende Kaderbrief zou moeten uitstralen. In de Kaderbrief blikken we immers vooruit en geven we richting voor de besteding van maatschappelijk geld.

3675 Maar deze Kaderbrief straalt die urgentie helaas niet uit. Waar blijft het verhaal dat mensen tot actie beweegt? Ons vriendelijk verzoek aan GS is om dat in de toekomst in ieder geval mee te nemen in deze belangrijke stukken. Om mensen mee te krijgen is een duidelijk verhaal namelijk belangrijk. Dat begint bij communiceren dat we in een klimaat- en biodiversiteitscrisis zitten. Dat is echt wel meer dan symboliek. Of zoals ex-PvdA-leider Cohen zei: woorden doen ertoe. Bewust van een crisis

3680 zetten mensen er eerder de schouders eronder. Daarom de motie samen met GroenLinks en DENK: 'Noord-Holland roept klimaat- en biodiversiteitscrisis uit'. Provinciale Staten besluiten om de klimaatcrisis uit te roepen en de biodiversiteitscrisis uit te roepen en gaat over tot de orde van de dag. Voorzitter, daarmee sluiten we ons uit aan bij wereldwijd meer dan 2000 overheden.

3685 Voorzitter, de coronacrisis heeft ons geleerd dat als we niet goed omgaan met onze planeet en alles wat daarop bloeit en groeit, we dat als een boemerang terugkrijgen. Daarom waarschuwt de PvdD, en dat weten jullie ongetwijfeld allemaal al meer dan vijftien jaar, dat we vast gaan lopen. We wijzen op de fundamentele verandering die nodig is. Een rechtvaardige economie binnen ecologische grenzen. Afbouw van de vee-industrie en de transitie naar plantaardig. Meer ruimte voor natuur, binnen en buiten de stad. Gezondheid boven de economische belangen van de vervuilers. Als vijftien

3690 jaar geleden was geluisterd, hadden we de miljarden dieren bevrijd uit een systeem waarin ze niet meer dan als een product worden gezien. Dan hadden we de boeren kunnen helpen bij die transities voordat we 130 km/u tegen de muren aan waren gereden. Dan hoefden omwonenden van Tata Steel en Schiphol niet voor hun gezondheid te vrezen. Dan hadden we ook wel miljarden euro's bespaard. Maar we zijn vijftien jaar verder en gelukkig hebben GS wat lijnen in de goede richting uitgezet. Bij

3695 de begroting kijken we, hopelijk samen met andere partijen, hoe we GS kunnen helpen om de transities te versnellen. Het moet even heel kort worden gezegd: we waarderen heel erg de houding van dit college. Men heeft heel erg gewerkt aan die nieuwe bestuurscultuur, voordat het überhaupt landelijk een onderwerp werd. Waarin het gesprek met de oppositie ook wordt aangegaan en met een open blik eerlijk wordt gekeken naar alle voorstellen. Daarvoor alle complimenten.

3700 Voor nu hebben we nog slechts twee kleine verzoeken. Decennialang lijden dieren in de wei aan extreem weer, in de vorm van bijvoorbeeld hittestress. Het Rijk praat veel, maar beschermt de dieren nog steeds niet, terwijl er tal van prachtige oplossingen zijn. De provincie kan in haar netwerken hier aandacht voor vragen. Een kleine stap voor de provincie, een wereld van verschil voor de dieren. Daarom de motie 'Aandacht voor bescherming van dieren tegen extreem weer', samen met

- 3705 GroenLinks, DENK en JA21. Verzoeken GS om binnen provinciale mogelijkheden aandacht te vragen voor oplossingen voor dit probleem, bijvoorbeeld via bestaande gebiedsprocessen, media en communicatiekanalen, en gaat over tot de orde van de dag.
- De provincie doet gelukkig steeds meer om dieren te helpen Verstandig, want een betere wereld voor de dieren is een betere wereld voor de mens. Maar om als PS dat beleid te kunnen volgen, is het
- 3710 belangrijk om het wat SMART'er en overzichtelijker te maken. Daarom de motie, samen met GroenLinks, PvdA, DENK en JA21, 'Provinciale ambities dierenwelzijn concreet te maken'. Verzoeken GS om zo snel mogelijk aan PS te rapporteren over wat er in de afgelopen collegeperiode gedaan is om dierenwelzijn te bevorderen, welke doelen en vorderingen er zijn, en om met PS in gesprek te gaan over waar kansen liggen voor het SMART maken van het beleid, en waar nog aan gewerkt kan worden voor de komende jaren. En gaat over tot de orde van de dag.
- 3715 Voorzitter, beste collega's. Ik sluit af. Grote veranderingen beginnen klein. Collega Jansen zei afgelopen week tegen mij: ik ga jullie dierenwelzijnsvoorstellen steunen, want dan krijg ik street credits van mijn dochter. Er is maar een kleine groep moedige en toegewijde mensen nodig om positieve veranderingen teweeg te brengen. Laten wij vandaag onderdeel van die groep zijn, zodat we straks allemaal die street credits van onze kinderen krijgen, zodat ze trots op ons kunnen zijn. Dank u wel.
- 3720

Motie 152/4 juli 2022

'Noord-Holland roept klimaat- en biodiversiteitscrisis uit'

- 3725 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;*
constaterende dat;
- *we volgens wetenschap met een levensbedreigende biodiversiteits- en klimaatcrisis te maken hebben;*
  - *internationale wetenschappers van IPBES en IPCC aangeven dat er nu te weinig gebeurt om het tij te keren en er geen tijd meer te verliezen is om de twee crises in samenhang aan te pakken;*
  - *de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli) onlangs aangaf dat de*
- 3730 *biodiversiteitscrisis even erg is als de klimaatcrisis en dat we de aanpak van beide moeten versnellen;*
- *deze crises en de urgentie om meer te doen niet terug te lezen zijn in een van de belangrijkste stukken van de provincie, de Kaderbrief 2023, terwijl er uitgebreid aandacht is voor economie en economische groei;*
- 3735 *overwegende dat:*
- *provincie Noord-Holland haar best doet om voldoende maatregelen te nemen en de urgentie groot is;*
  - *de ernst van de situatie een stevige plek verdient in belangrijke provinciale stukken zoals de Kaderbrief;*
- 3740 *er al wereldwijd meer dan 2000 overheden op verschillende niveaus zijn die reeds de klimaat- en biodiversiteitscrisis hebben erkend en de noodtoestand hebben uitgeroepen (onlangs nog gemeente Haarlem);*
- gehoord de discussie, besluiten:*
- *de klimaatcrisis uit te roepen;*
  - *de biodiversiteitscrisis uit te roepen;*
- 3745 *en gaan over tot de orde van de dag.*
- 3750

Ondertekening: Ines Kostić (PvdD), Anouk Gielen (GroenLinks), Süleyman Koyuncu (DENK)

3755 **Motie 153/4 juli 2022**

'Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer'

- Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;*
- 3760 *constaterende dat:*
- *veel weidedieren (schapen, koeien, paarden) bij extreme weersomstandigheden zoals hitte, onvoldoende bescherming hebben en daar onder lijden;*
  - *alleen al in Noord-Holland ongeveer driekwart van de schapen geen schaduw heeft en duizenden dieren hittestress ervaren;*
- 3765 *het probleem al decennia speelt, maar landelijk weinig concrete stappen worden gezet;*

- de Omgevingsverordening is aangepast om meer mogelijkheden aan grondgebruikers en gemeenten te geven om dieren te beschermen;
  - daarnaast vanuit ruimtelijk perspectief ook verschillende landschapselementen en mobiele schuilelementen een oplossing kunnen bieden;
  - 3770 - er in de praktijk vaak bewustwording en kennis ontbreekt over de mogelijkheden voor schuilgelegenheden voor dieren;
- overwegende dat:
- de provincie vanuit haar ruimtelijke beleid, als verbinder, als regisseur en trekker van gebiedsgerichte processen in de landbouw, als geen ander het Noord-Hollandse landschap en ondernemers kent en daarmee in staat is aandacht te vragen voor de kansen om versneld met oplossingen te komen;
  - 3775 - de provincie volgens de Voedselvisie als beleid heeft om ook dierenwelzijn mee te nemen in de transitie naar natuurinclusieve- en kringlooplandbouw;
  - de urgentie groot is om bewustwording te creëren ten behoeve van dieren en om het plaatsen van geschikte schuilgelegenheden zoveel mogelijk aan te moedigen;
  - 3780 gehoord de discussie, verzoeken GS;
  - om binnen provinciale mogelijkheden aandacht te vragen voor oplossingen voor dit probleem, bijvoorbeeld via bestaande gebiedsprocessen, media en communicatiekanalen;
- en gaan over tot de orde van de dag.

3785

Ondertekening: Ines Kostić (PvdD), Ruchama Bwefar (GroenLinks), Süleyman Koyuncu (DENK), Eric Jensen (JA21)

Motie 154/4 juli 2022

3790 'Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;

constaterende dat:

- 3795 - de provincie de intrinsieke waarde van dieren erkent en zegt zich binnen de provinciale mogelijkheden in te willen zetten voor dierenwelzijn;
- steeds meer mensen ook verwachten dat verschillende overheden explicieter rekening houden met de belangen van dieren;
- de provincie daarom een gedeputeerde Dierenwelzijn heeft, en beleid heeft opgesteld voor dierenwelzijn op verschillende gebieden, zoals bij de Voedselvisie, bij mobiliteit waarbij de ambitie is ook het aantal dierlijke verkeersslachtoffers naar nul te brengen, bij inkoopbeleid, sponsorbeleid, etc.; overwegende dat;
- 3800 - de provincie dus haar best doet, maar het nu voor PS moeilijk te volgen is wat er daadwerkelijk gebeurt, wat de doelen zijn en wat de vorderingen per jaar zijn;
- 3805 - om als P5 beleid op dierenwelzijn goed te kunnen volgen het daarom nodig is om de provinciale inzet overzichtelijk, concreet en waar kan SMART te maken, zodat we er bij de jaarlijkse behandeling van de jaarstukken op kunnen reflecteren en vooruit kunnen blikken richting het nieuwe jaar;
- dit PS helpt in haar controlerende en kaderstellende taak;
- 3810 gehoord de discussie, verzoeken GS;
- om zo snel mogelijk aan P5 te rapporteren over wat er afgelopen collegeperiode gedaan is om dierenwelzijn te bevorderen, welke doelen en vorderingen er zijn, en om met PS in gesprek te gaan over waar kansen liggen voor het SMART maken van het beleid en waar nog aan gewerkt kan worden voor de komende jaren;
- 3815 en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (PvdD), Ruchama Bwefar (GroenLinks), Jorrit Carton (PvdA), Süleyman Koyuncu (DENK), Eric Jensen (JA21)

3820 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Daarmee maken de ingediende moties onderdeel uit van onze beraadslagingen. We gaan verder met de heer Deen van de PVV.

3825 De heer **DEEN** (PVV): Voorzitter, dank u wel. We hebben het over de Kaderbrief 2023 die als basis moet gaan dienen voor de programmabegroting 2023, die later dit jaar wordt besproken. Voorzitter, en ik zeg dit zonder enig sarcasme: we houden ons hart vast! De druk op onze samenleving neemt op veel vlakken steeds verder toe en de spanningen in het land stijgen. Er is een groeiende onvrede bij de Nederlandse bevolking, en dat is zeer terecht. Torenhoge lasten, onbetaalbare

energierekeningen, een samenleving ontwrichtende woningnood, en een snel dalende koopkracht. Allemaal problemen die voor een groot deel kunnen worden toegeschreven aan rampzalig
3830 rijksbeleid. Neem bijvoorbeeld het klimaat- en stikstofbeleid. Beleid waar wagonladingen
belastinggeld aan wordt uitgegeven en steeds meer aspecten van het leven gaat domineren en
ondermijnen. Terwijl wij het in feite hebben over niet-bestaande problemen. Mijn collega Van
Tiggelen heeft daar al vaak zijn licht over laten schijnen in de commissie NLG. Maar deze sprookjes
3835 hebben wel ons land piepend en krakend tot stilstand gebracht en er dreigt een essentiële factor,
een sector zonder blikken of blozen te worden afgeslacht. Ik heb het natuurlijk over de onmisbare
agrarische sector. Op dit moment lijkt de visserij het volgende slachtoffer.
GS geven in de Kadernota aan dat door onzekerheden op macro-economisch gebied de keuze is
gemaakt om terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid en nieuwe projecten en/of
3840 activiteiten. Op zichzelf is dat geen verkeerde insteek. Maar dan mag wat de PVV betreft ook flink
gesneden worden in het reeds ingezette beleid inzake klimaat, circulaire economie en energie. Wat
de PVV ook zorgen baart zijn de snel stijgende kosten van bouwmaterialen. Onze fractie is van
mening dat onderhoud en vervanging van infrastructuur, alsmede broodnodige nieuwe projecten
zoveel mogelijk ontzien moeten worden. Wij zijn dan ook benieuwd naar het financieel
3845 meerjarenperspectief dat na de zomer komt. Wij vinden het positief dat het college welwillend
antwoord op onze technische vraag om de Staten periodiek op de hoogte te houden van de
onderhandelingen die worden gevoerd moet het Rijk inzake financiering, normering en wet- en
regelgeving.
Maar voorzitter, omdat ons land te maken heeft met samenlevingondermijnende problemen,
veroorzaakt door een landelijke overheid die geen enkel oog meer schijnt te hebben voor haar
3850 burgers, moeten naar de mening van onze fractie GS een veel kritischer houding aannemen. De PVV
zou daarom graag zien dat het college in het belang van de toekomst van zijn burgers hard aan het
jasje van het Rijk trekt en waar mogelijk een forse pas op de plaats maakt ten aanzien van allerlei
beleidsdossiers. Bijvoorbeeld inzake stikstof; dat onderwerp werd uitgebreid in deze Kaderbrief
3855 besproken. Helaas viel te lezen dat de komende jaren miljoenen euro's worden uitgegeven aan het
bestrijden van deze onmisbare voedingsstof voor planten, die binnen onze landsgrenzen ineens een
groot probleem is. Hierover is natuurlijk zojuist al veel gezegd tijdens de behandeling van de
ingediende actualiteit.
Voorzitter, een hard kritisch geluid is ook broodnodig inzake de eindeloze stroom aan asielzoekers,
met alle gevolgen van dien. Het kabinet heeft, mede op initiatief van de PVV, aangekondigd om te
3860 onderzoeken of een tijdelijke opvangstop nodig en mogelijk is. Dat ging niet bepaald van harte. En
de ervaring met toezeggingen, zeker op dit gebied, is dat deze natuurlijk niet altijd worden
nagekomen. Daarom kan het naar de mening van de PVV gaan kwaad om vanuit de provincie ook
een duidelijk signaal af te geven. Daarom dienen wij de volgende motie in met als dictum: het Rijk te
3865 verzoeken om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten en het COA geen
statushouders meer te laten koppelen aan Noord-Hollandse gemeenten. Dank u wel, voorzitter.

Motie 155/4 juli 2022

'Verzoek aan het Rijk om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten'

3870 *De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022, hebben kennisgenomen van de
Statenvoordracht Kaderbrief 2023 (VD-40),
constaterende dat:*

- *gemeenten een jaarlijkse taakstelling hebben om statushouders te huisvesten en de provincie
een toezichthoudende rol vervult;*

3875 *overwegende dat:*

- *er in Noord-Holland een maatschappij ontwrichtend woningtekort is;*
- *veel Noord-Hollanders jaren op een wachtlijst moeten staan om in aanmerking te komen voor
een sociale huurwoning en deze wachttijd waarschijnlijk de komende jaren verder stijgt;*

verzoeken GS om:

- 3880 - *het Rijk te verzoeken om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten
en het COA geen statushouders meer te laten koppelen aan Noord-Hollandse gemeenten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: M. Deen (PVV Noord-Holland)

3885

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Uw motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen. Een
interruptie van de heer Klein van de ChristenUnie.

3890 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik vind het een heel vreemde motie. Wat moet er dan gebeuren met mensen die we erkennen als vluchteling? Moeten die in het asielzoekerscentrum blijven wonen?

3895 De heer **DEEN** (PVV): We zouden bijvoorbeeld eens kunnen zeggen dat we vol zitten. Dat het misschien genoeg is. Is er ergens een grens, mijnheer Klein? Dat vraag ik mij af. Moeten alle cruiseschepen vol zijn, moeten alle sporthallen vol zijn? Waar stopt het een keer? Wij zijn een klein land en kunnen niet de hele wereld redden. Onze insteek is dat opvang plaatsvindt in de regio waar men vandaan komt. Nederland is een keer vol.

3900 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Gelukkig vindt die opvang ook grotendeels plaats in de regio en ik verzet mij echt tegen dat beeld dat wij vol zouden zijn. Ik erken de problemen; daaraan moeten wij ook met man en macht werken om te zorgen dat we voor zoveel mogelijk mensen in Nederland woningen vinden. Maar mensen die hun land verlaten omdat ze in gevaar zijn, omdat ze gevaar lopen vanwege politieke of andere redenen, moeten wij altijd een veilige plek kunnen bieden.

3905 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie aankomen. De heer Koyuncu van DENK.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ja voorzitter, mijnheer Deen geeft aan dat opvang in de regio moet gaan plaatsvinden. In welke regio moeten Oekraïners opgevangen worden?

3910 De heer **DEEN** (PVV): In de regio van Oekraïne.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Valt Nederland daaronder?

3915 De heer **DEEN** (PVV): Voor zover dat geplaatst kan worden, prima. Maar mijn vraag aan u is: is er überhaupt een grens? Zeggen we een keer 'nee', of kan dat niet? Kunnen we dat hier niet ter sprake brengen? Mag dat niet, is dat niet sociaal genoeg? Zijn we niet een keer vol? Houdt het niet een keer op? Dat is mijn vraag aan u.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik wist niet dat ik mocht antwoorden via een interruptie, voorzitter.

3920 De **VOORZITTER**: U kunt altijd met een vraag eindigen.

3925 De heer **KOYUNCU** (DENK): Dank u wel, voorzitter. Op het moment dat hier een oorlog uitbreekt en wij naar een ander land moeten, dan vinden wij ook dat wij daar opgevangen zouden moeten worden. Dat is menselijk. Wat DENK betreft is dat vanzelfsprekend. Ik heb nog geen antwoord van u gekregen op de vraag of Nederland wel of niet de regio is van Oekraïne. Dank u wel.

De heer **DEEN** (PVV): Nederland lijkt mij niet de directie omgeving of regio van Oekraïne. Nee, dat lijkt mij niet.

3930 De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Deen. U bent klaar? Dank u wel. Mijnheer Deen, u krijgt nog een interruptie van mevrouw Alberts van de SP.

3935 Mevrouw **ALBERTS** (SP): U zegt dat wij niet eindeloos kunnen doorgaan, maar hoe denkt u erover als we gaan werken aan de oorzaken van het gegeven dat mensen gaan lopen omdat ze honger hebben, omdat er gevaar is. Hoe heeft u daarover nagedacht? Ofwel: gaat u door met wapenverkoop waardoor er voortdurend oorlog is in verschillende landen. Gaat u iets doen aan de klimaatverandering waardoor mensen in hongersnood komen? Wat gaat u daaraan doen? Ook verder de uitbuiting door Europa van de rest van de wereld, want het oude kolonialisme heeft gewoon een nieuwe verschijningsvorm. Gaat u dat aanpassen? Dat zou ik wel interessant vinden.

3940 De heer **DEEN** (PVV): Ik ook. Hartstikke interessant, alleen niet voor deze provincie. Dit zijn overschrijdende vragen die wereldwijd gesteld kunnen worden. Daar hebben we het hier in de Kaderbrief in ieder geval niet over.

3945 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat is natuurlijk wel een heel makkelijk antwoord, maar u gaat over de provincie heen richting het Rijk om te zeggen: doe er nou eens wat aan, zeg eens 'nee' tegen die mensen.

3950 De heer **DEEN** (PVV): Dat klopt, maar wij verkopen volgens mij vanuit het college geen wapens. Het woord is aan mevrouw Alberts van de SP.

Mevrouw ALBERTS (SP): Dank u wel, voorzitter. Bij de algemene beschouwingen eind vorig jaar heb ik uitgebreid stilgestaan bij de staat van het land, waarin het verkeerde. Crises alom. Misschien kunt u zich nog herinneren dat ik daarbij een plaatje in beeld bracht. Dat was de armoedecrisis, de coronacrisis, de energiecrisis, de klimaatcrisis, de stikstofcrisis, de wooncrisis, noem maar op. Crises alom. Ik ga dat niet herhalen. Maar ze zijn nog lang niet weg. De SP twijfelt, gezien de Kaderbrief, of GS die crises wel echt en snel willen aanpakken. Natuurlijk ligt er veel op het bord van het Rijk, maar de provincie kan dan in ieder geval pleitbezorger zijn van mensen, dieren, natuur, om te zeggen: laten we dat nou eens met zijn allen aanpakken. Ik heb net de PvdD een soortgelijk verhaal horen vertellen.

Maar een ding moet ik zeggen. Ere wie ere toekomt. Gedeputeerde Olthof heeft precies gedaan waarvan ik zeg: zo zou je het vaker moeten doen. Die heeft zich aangesloten bij alle andere provincies, alle gedeputeerden openbaar vervoer, om tegen het Rijk uit te spreken dat we het op deze manier niet redden. Hou ermee op, zorg dat het openbaar vervoer in stand blijft. Zo zou je het vaker moeten doen. Een goed voorbeeld doet goed volgen, chapeau. Volgens mij slaapt u heel fijn vanavond door dit compliment. Maar niettemin wil de SP natuurlijk ook nog dat er op andere terreinen vaart wordt gemaakt. Het is vandaag al gedeeltelijk aan de orde geweest. Wij willen namelijk dat er een bijdrage wordt geleverd, en wel snel, aan een schone en gezonde omgeving, en dan vooral in de IJmond. Daar heb ik twee moties voor. De eerste motie heet 'Sneller naar een gezond IJmond'. Het dictum luidt: PS besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de leefomgeving in de IJmond veel eerder schoon, gezond en veilig is dan gepland in, zoals het nu staat, 2050, Tata Steel te stimuleren, en desnoods met regelgeving te dwingen, de emissies van CO₂, stikstofdioxide, fijnstof, lood, PAKs en zware metalen onmiddellijk te verminderen naar het niveau van een gezonde leefomgeving voor natuur en mens, en hiervoor desnoods over te gaan tot -het is even schrikken- sluiting van de meest verouderde en vervuilende installaties van Tata Steel. Dat is het eerste bommetje.

Dan heb ik er nog een. Die hebben we ook vandaag min of meer besproken, maar herhaling is soms heel goed. Die motie heeft 'Niet alleen de boeren'. PS besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven met spoed over te gaan tot het verder en vooruitstrevend aanpakken van de vier grootste stikstofuitstotende industriële bedrijven in Noord-Holland, en samen met gemeenten, het Rijk en de waterschappen elke mogelijkheid aan te grijpen om hun te ruime vergunningenpakket tot proporties te reduceren die gezond zijn voor mens en natuur. Dank u wel voorzitter.

Motie 156/4 juli 2022

3985 "Sneller naar een gezond IJmond"

Constateerende dat:

- de provincie Noord-Holland met het programma Tata Steel 2020-2050 voornemens is te komen tot een brede aanpak voor een gezonde en veilige leefomgeving in de IJmond;
- 3990 - dit programma de onderdelen meer en intensiever toezicht, aangescherpte vergunningen, continu onderzoek naar de gezondheid en de leefomgeving, betere communicatie met de omwonenden en samenwerking tussen de verschillende overheden omvat;
- de bedoeling is om met dit programma op de langere termijn een transitie naar een innovatieve en duurzame staalproductie te komen;
- 3995 - reeds diverse maatregelen uit dit programma zijn en worden genomen;
- dit geleid heeft tot een enigszins gezonder Tata Steel;
- de einddatum van dit programma ver weg in 2050 is;
- voor wat betreft de gezondheid van mens, natuur en milieu veel eerder dan 2050 te komen tot schone, duurzame en gezonde staalproductie.

4000 *Overwegende dat:*

- Tata Steel nog steeds het grootste aandeel heeft in de uitstoot van CO₂, stikstofoxiden, fijnstof, lood, PAK's en zware metalen;
- gedurende de looptijd van de Roadmap Plus van Tata Steel zelf een route is uitgezet om al deze emissies te gaan verminderen;
- 4005 - dat een aantal van de maatregelen ook al werden gerealiseerd, hetgeen tot een verminderde uitstoot heeft geleid;
- uit het GGD/RIVM- onderzoek blijkt dat de urgentie hoog is om verregaande acties te ondernemen om de kwaliteit van leven in de IJmond te verbeteren;
- het voor de gezondheid van de inwoners van de IJmond en de werknemers van Tata Steel gunstig is om verouderde installaties van Tata Steel, zoals de cokesfabrieken, versneld te sluiten.
- 4010

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

Pagina 67

- maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de leefomgeving in de IJmond (veel) eerder schoon, gezond en veilig is dan gepland in 2050;
- 4015 - Tata Steel te stimuleren en desnoods met regelgeving te dwingen de emissies van CO₂, stikstofdioxiden, fijnstof, lood, PAK's en zware metalen onmiddellijk te verminderen naar het niveau van een gezonde leefomgeving voor natuur en mens;
- hiervoor desnoods over te gaan tot sluiting van de meest verouderde en vervuilende installaties van Tata Steel.

4020 En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP)

Motie 157/4 juli 2022

4025 'Niet alleen de boeren'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
constaterende dat:

- 4030 - de uitstoot van te grote hoeveelheden ammoniak en stikstofoxiden een bedreiging vormen voor de gezondheid van de natuur en de mens;
- de veehoudende boerenbedrijven gezamenlijk, ook in Noord-Holland, de grootste bron van ammoniakuitstoot zijn;
- Olam Cocoa BV, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 23.089 kg ammoniak uitstootte;
- 4035 - Cargill Cocoa & Chocolate, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 59.418 kg ammoniak uitstootte;
- Tata Steel, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 6.034.425 kg stikstofoxiden uitstootte;
- 4040 - Schiphol, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 3.634.505 kg stikstofoxiden uitstootte;
- na 2019 een aantal pogingen zijn ondernomen om de stikstofuitstoot van de veehoudende boerenbedrijven, de industrie en de luchtvaart terug te dringen;
- een aantal van deze pogingen gekwalificeerd kan worden als matig succesvol;
- 4045 - het echter voor de meeste bedrijven mogelijk is om via vergunningen nog meer stikstof uit te stoten dan in 2019 het geval was.

Overwegende dat:

- de stikstofcrisis niet alleen aan de veehoudende agrarische bedrijven te wijten is;
- de indruk wordt gewekt dat de agrarische bedrijven op onevenredige wijze worden aangepakt om nog meer verspreiding van ammoniak op de natuur te voorkomen;
- 4050 - er in de afgelopen drie jaar in Provinciale Staten van Noord-Holland regelmatig op de rol van Olam, Cargill, Tata en Schiphol in de stikstofcrisis is gewezen;
- deze bedrijven niet vrijuit kunnen gaan, zowel voor wat betreft het terugbrengen van de stikstofuitstoot als in de publieke opinie;
- 4055 - het onhandig is om in deze stikstofcrisis allereerst de agrarische bedrijven en dan pas de industrie aan te pakken.

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- met spoed over te gaan tot het verder en vooruitstrevend aanpakken van de vier grootste stikstofuitstotende (industriële) bedrijven in Noord-Holland;
- 4060 - samen met gemeenten, het Rijk en de waterschappen elke mogelijkheid aan te grijpen om hun te ruime vergunningenpakket tot proporties te reduceren die gezond zijn voor mens en natuur.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP)

4065

De **VOORZITTER**: Deze moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik begrijp dat u klaar bent met uw bijdrage. We gaan naar de heer Klein van de ChristenUnie.

4070 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, dank u wel voor het woord. Ik had geen bijdrage bij de jaarstukken, dus ik wil beginnen met het college en de ambtenaren te bedanken voor de zorgvuldige verantwoording en het positieve oordeel van de accountant daarover. Dan de Kaderbrief. Daarin schetst de provincie de trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de provincie en de uitgangspunten voor de begroting. Die gaan wij natuurlijk vaststellen; daarom is het nogal relevant. Het college kiest ervoor om in deze Kaderbrief geen nieuwe investeringen te doen

4075 dan wat strikt noodzakelijk is vanwege alle onzekerheden die er spelen. Hoewel wij die financiële voorzichtigheid best wel waarderen, denken wij dat het college daarin wat doorslaat. Waarom denken wij dat? Omdat het college ons een brief heeft gestuurd waarin men laat zien welke plannen niet zijn opgenomen in de Kaderbrief en welke consequenties dat heeft. Over de brief zelf een kort intermezzo. Wij waarderen die brief enorm. Deze brief helpt ons als Staten namelijk om goed te
4080 begrijpen wat er gebeurt als we wel of niet bepaalde investeringen doen. De brief helpt ons om prioriteiten te stellen. Wij willen u dus vragen of u hiervan een gewoonte kan maken en ook voortaan bij de Kaderbrief volgend jaar, maar misschien ook wel bij ander beleid, ons die alternatieve beleidskeuzes voor te leggen. Zo kunnen wij, zonder dat het gratis is, proberen die prioriteiten te stellen waarvoor we staan. Dan terug naar het beleid voor 2023. Wij zijn geschrokken van de effecten die het heeft als de provincie de bijdrage aan de bibliotheken en de uitkeringen van de
4085 erfgoedmiddelen niet indexeert. Want de inflatie is op dit moment heel erg hoog. Doordat de salarissen en materiaalkosten gewoon stijgen, is een bevrozing van hun bijdrage dus de facto een bezuiniging. Wij zijn nog meer geschrokken van de consequenties die het heeft als we niet verder investeren in het Huis van Hilde. Uit de brief van GS blijkt dat daarmee de museale functie niet meer goed in de
4090 lucht te houden is. Dat is nogal wat, na alle energie die we daar de afgelopen jaren in hebben gestoken en de moeite die wij hebben gedaan om hier ook echt een museum van te maken. Onze investeringen in de cultuur zijn heel beperkt. Wij vinden dat wij daarop niet verder moeten beknibbelen. Daarom wil ik heel graag een motie indienen. De titel is 'Geen bezuiniging op cultuur'. In het dictum vragen wij GS om Wij vragen ons eerlijk gezegd af of dat nog wel passend is in deze
4095 tijden van hoge inflatie. Het staat ook op gespannen voet Wij denken dat het beter is Wij moeten er nog over nadenken hoe dat Daarom willen wij een motie indienen En dat, terwijl het voor het grootste deel om Wij denken daarmee voldoende basis te hebben Wij vragen GS om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daar in de voorstellen 3, 4 en 5 uit de brief waarin de verschillende overwegingen staan, op te nemen en daarbij de actuele
4100 indexatiepercentages te hanteren.

Motie 158/4 juli 2022

'Geen bezuiniging op cultuur'

4105 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';*
constaterende dat:

- *het college van GS ervoor heeft gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid in de kaderbrief;*
- 4110 - *er in de kaderbrief geen indexatie is opgenomen voor de bijdragen aan bibliotheken en decentralisatiemiddelen erfgoed;*
- *er in de kaderbrief geen bijdrage is opgenomen voor de noodzakelijke doorontwikkeling van het Huis van Hilde;*
- *de inflatie ongekend hoog is;*
- 4115 *overwegende dat:*
- *het niet-indexeren van de bijdrage aan culturele instellingen in tijden van hoge inflatie de facto een bezuiniging inhoudt;*
- *Probiblio belangrijke taken uitvoert voor de provincie Noord-Holland en dat de kosten voor de uitvoering van deze taken stijgen door de inflatie, waardoor het voorgenomen beleid ertoe*
4120 *kan leiden dat Probiblio deze taken niet meer naar behoren kan uitvoeren;*
- *de kosten voor restauratie van monumenten enorm zijn toegenomen, waardoor het voorgenomen beleid ertoe kan leiden dat er minder restauratieprojecten kunnen worden gefinancierd en het "steunpunt monumenten en archeologie" gemeenten minder goed kan ondersteunen;*
- 4125 - *er een noodzaak is om het Huis van Hilde door te ontwikkelen, waardoor het voorgenomen beleid er toe kan leiden dat het niet meer mogelijk is om de wettelijke taak van collectiebeheer en de museale taak in de lucht te houden;*

vragen GS: om:

- *bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daarin de voorstellen 3, 4 en 5 uit de brief "Overwegingen GS bij kaderbrief 2023" op te nemen en*
4130 *daarbij de actuele indexatie-percentages te hanteren,*
en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

4135

De **VOORZITTER**: Dank u wel, deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Door de beschrijving van deze keuzes hebben GS ons ook op het spoor gezet van het indexatiebeleid. Dat wij een nee-tenzijbeleid hadden waarbij slechts een beperkt
4140 aantal posten standaard geïndexeerd worden. Dat was mij niet zo duidelijk. Wij vragen ons eerlijk
gezegd af of dat nog wel passend is in deze tijden van hoge inflatie. Want als je dan niet indexeert,
ben je de facto aan het bezuinigen, zonder dat daarover een expliciete keuze gemaakt is. Het staat
eerlijk gezegd ook op gespannen voet met het uitgangspunt dat we reëel proberen te begroten.
4145 Want als er bepaalde plannen zijn die uiteindelijk meer gaan kosten en je doet in de begroting net
alsof je de verwachte uitgave niet indexeert, krijg je het later toch als een boemerang terug. Wij
denken dus dat het beter is om dat gewoon in de begroting op te nemen en zo inzichtelijk te maken.
We moeten nog even goed nadenken over de vraag hoe het precies moet. Wat ons betreft gaan GS de
4150 komende tijd nadenken hoe we een verantwoorde keuze kunnen maken over welke posten we
standaard wel en standaard niet willen indexeren. Daarom wil ik een motie indienen die heet
'Herziening beleid indexatie'. Daarin worden GS verzocht het provinciale indexeringsbeleid te
herzien volgens de uitgangspunten die ik net beschreven heb, en uiterlijk dit kalenderjaar een
voorstel te doen aan PS, zodat dit meegenomen kan worden in de volgende begrotingscyclus.

Motie 159/4 juli 2022

4155 'Herziening beleid indexaties'

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van
agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';*

constaterende dat:

- 4160
- *het college een 'nee tenzij beleid' hanteert voor het indexeren van provinciale bijdragen;*
  - *op dit moment volgens de kaderbrief alleen rekening wordt gehouden met indexatie van een 5-tal posten (zie pagina 15 kaderbrief 2023);*
  - *de inflatie momenteel zeer hoog is;*
  - *het niet-indexeren van provinciale bijdragen in tijden van hoge inflatie de facto tot een*

4165 *bezuiniging leidt;* - *één van de uitgangspunten van de begroting is 'duurzaam structureel en reëel evenwicht';*
- overwegende dat:*

- 4170
- *het geen rekening houden met indexatie in tijden van hoge inflatie op gespannen voet staat met het uitgangspunt 'reëel evenwicht', omdat kostenstijgingen in veel gevallen uiteindelijk toch doorberekend zullen worden (uit de toelichting: "De term reëel heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren-)ramingen");*
  - *impliciete bezuinigingen door het niet-indexeren onbedoelde effecten kunnen hebben en niet gebaseerd zijn op bewuste keuzes van de Provinciale Staten,*
- verzoeken GS:*

- 4175
- *het provinciale indexeringsbeleid te herzien en uiterlijk dit kalenderjaar een voorstel te doen aan PS, zodat dit meegenomen kan worden bij begroting voor 2024, en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

4180

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Een ander onderwerp betreft de mobiliteitstransitie. De provincie heeft een ambitieus beleid opgesteld om onder andere het fietsgebruik te stimuleren. Maar in deze
4185 Kaderbrief worden de middelen die daarvoor nodig zijn nog niet beschikbaar gesteld. Die staan weer
in de brief van opties die overwogen zijn, maar nog niet opgenomen zijn. Dat is wat ons betreft een
gemiste kans. Gemeenten kunnen daardoor geen subsidies krijgen voor kleine
fietsverbeterprojecten. Dat kan langdurig effect hebben. Het regionale fietsnetwerk wordt niet verder
verbeterd en we dreigen koppelkansen te gaan missen. En dat, terwijl het allemaal grotendeels om
4190 incidentele investeringen gaat. Nu is uit de Meicirculaire duidelijk geworden dat we waarschijnlijk
zo'n 15,1 miljoen extra inkomsten kunnen verwachten uit het provinciefonds. Wij denken dat we
daarmee voldoende basis hebben om te besluiten om die investeringen in de mobiliteitstransitie wél
te doen. Ik daarom een motie in die heet 'Blijven investeren in de mobiliteitstransitie'. Het dictum
daarvan luidt: Wij vragen GS om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te
4195 doen om daarin de onder punt 7 genoemde voorstellen in de brief op te nemen, en voor de dekking
van de 10 miljoen euro die daarvoor nodig is nadrukkelijk te kijken naar de meevaller, vanwege de
bijstelling van de uitkering uit het provinciefonds van 15,1 miljoen euro.

Motie 160/4 juli 2022

4200 'Blijven investeren in de mobiliteitstransitie'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)'; constaterende dat:

- 4205
- *het college van GS ervoor heeft gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid in de kaderbrief;*
  - *er in de kaderbrief gekozen is om in 2023 niet te investeren in de versterking en verdere uitvoering van de mobiliteitstransitie;*
- overwegende dat:*
- 4210
- *de provinciale staten eerder hebben aangegeven belang te hechten aan de ontwikkeling van beleid voor veerponten;*
  - *het niet-aanvullen van de subsidieregeling kleine infrastructuur tot gevolg zal hebben dat vele kleinere projecten ter verbetering van de fietsinfrastructuur niet door zullen gaan, en dit mogelijk meerjarige gevolgen heeft;*
- 4215
- *door het bevriezen van de bijdragen vele verbeteringen aan het regionale fietsnetwerk niet kunnen worden gerealiseerd, en de provincie bovendien meekoppelkansen dreigt te missen;*
- vragen GS:*
- 4220
- *om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daarin de voorstellen onder punt 7 uit de brief "Overwegingen GS bij kaderbrief 2023" op te nemen; voor de dekking van € 10 miljoen die nodig is voor deze incidentele uitgaven nadrukkelijk te kijken naar meevaller vanwege bijstelling van de uitkering uit het provinciefonds van € 15,1 miljoen zoals aangekondigd in de meicirculaire van 31 mei 2022, en gaan over tot de orde van de dag.*

4225 *Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)*

De **VOORZITTER**: Dank u wel, ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslaging.

4230 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dan ten slotte nog de faunaschade, zoals al eerder genoemd door mijn collega's van het CDA. We stellen in deze Kaderbrief de verwachte schade bij tot 10 miljoen euro per jaar. 10 miljoen euro per jaar! Daar krijgen we niets voor. Dat zijn kosten die we maken om boeren te compenseren voor eten dat eigenlijk voor mensen bedoeld was, maar wat opgevreten is door de ganzen. Dat is echt zondegeld. Wij willen GS vragen om nog eens heel goed na te denken bij de uitwerking van de begroting of wij niet meer kunnen investeren in preventie, in plaats van alleen

4235 maar het compenseren van de schade. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u. Ik kijk naar mevrouw Van Soest van 50PLUS/PvdO.

4240 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dank u wel voorzitter. Er is een positief resultaat in de Kaderbrief, maar men wil door alle onzekerheden, zoals Oekraïne, inflatie, noem maar op, vooral niets aan extra uitgaven doen. Alleen bij sommige punten wordt voorgesteld om de inflatie en gestegen kosten, waaronder de bouwkosten, mee te rekenen, wat niet standaard gebeurt. Men hanteert normaal als principe 'nee'. Geen inflatie, tenzij. In de Kaderbrief is de volgende toezegging opgenomen: 'Wel maken wij voor de Staten inzichtelijk welke voorstellen op tafel hebben gelegen

4245 waar het positief begrotingssaldo ook voor ingezet zou kunnen worden. Wij zullen deze voorstellen, voorzien van een toelicht ter informatie aan de Staten toezenden voor de behandeling van de Kaderbrief in de commissies. Via deze brief geven wij invulling aan deze kadervoorstellen.'

4250 Voorzitter, een overzicht van niet-opgenomen kaderbriefvoorstellen. Prijsindexatie voor beter en uitbreidingsinvestering IMPI. 2. Cofinanciering Europese projecten van 2023 tot 2027. 3. De bibliotheekindexering. 4. Doorontwikkelen van Huis van Hilde. 5. Toepassing indicatie op de uitgave decentralisatiemiddelen erg goed. Knooppuntontwikkeling Alkmaar Noord fase I. Doorpakken van de mobiliteitstransitie, zoals meer laadpalen voor bezoekers. Een sterke gemeente en sterke regio's. Ook niet opgenomen! Het masterplan wonen.

4255 Voorzitter, de provincie Noord-Holland heeft 2,26 miljoen euro geïnvesteerd voor versnelde bouw van bijna 750 seniorenwoningen binnen drie jaar. Wij willen hiervoor ook een motie indienen, om de gedeputeerde misschien over te halen om die investeringen ook in Noord-Holland te doen.

4260 Voorzitter, het is aardig dat er voorlopig geen verhoging van de opcenten motorrijtuigenbelasting komt, maar het was misschien nog aardiger geweest om alle Noord-Hollanders te helpen met deze gigantisch hoge benzineprijs, door een jaar helemaal geen opcenten te berekenen. 50PLUS vraagt u dit heeft overwogen, of wil overwegen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik vind het, moet ik zeggen, een heel creatief voorstel. Maar heeft u bedacht wat dat de provincie zou kosten?

4265 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Weet u, dat mogen de heren uitzoeken. Zover reikt mijn kennis nou ook weer niet.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dan lijkt het me goed om, voor we daarover besluiten, de kosten wel even scherp hebben.

4270 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dat vraag ik in mijn motie.

De **VOORZITTER**: Even via de voorzitter, alstublieft.

4275 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Sorry voorzitter. Bij punt 5 staat 'faunaschade'. In 2021 bedroegen de kosten als gevolg van faunaschade circa 10 miljoen euro. Dit is aanzienlijk meer dan de circa 6 miljoen waar structureel rekening mee wordt gehouden in de vigerende begroting. Omdat de hoge kosten in 2021 een structureel karakter hebben en het niet in de lijn der verwachtingen ligt dat dit bedrag de komende jaren zal dalen, wordt het budget voor tegemoetkoming schade fraude
4280 meerjarig bijgesteld naar 10 miljoen euro. Maar mijn vraag is de volgende. Als de schade aan gewassen -ik meen dan de heer Klein van de ChristenUnie dat ook al gevraagd heeft- zo hard oplopen door met name de ganzen, is het aardig dat u die schade gaat vergoeden. Maar is het niet beter effectieve middelen te nemen om de schade zelf te beperken en te voorkomen? Welke mogelijkheden ziet de provincie nog om schade door ganzen te verminderen?

4285 Dan de uitvoering van de VTH-taken, inclusief Road Map Plus. De transitie naar groen staal, over Tata. Dan worden sommige bedragen gedekt door het naar voren halen van 2 miljoen euro voor 2023 en 2024, en voor de andere bedragen is nog geen dekking. Wanneer is deze gehele dekking compleet en volledig? Kunnen wij daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gebracht? Dan hebben wij nog de Swung-2. De huidige regelgeving van de Wet geluidshinder voor geluid van
4290 spoorwegen, industrie etc., wordt inhoudelijk vernieuwd en straks geïntegreerd in het instrumentarium van de Omgevingswet. De provincie Noord-Holland is in het kader van Swung-2 verplicht mee te werken aan deze beleidsvernieuwing. Dit geldt voor onze provinciale wegen, maar ook voor de bestaande industrieterreinen en het regionale belang ervan. Dat zijn de zogenaamde
4295 gesoneerde bedrijventerreinen. Het Rijk heeft samen met de provincie en de gemeenten nieuwe geluidswetgeving opgesteld. Samenwerken aan de uitvoering en een nieuw geluidbeleid, daar zijn wij blij mee. De nieuwe wetgeving beoogt een betere bescherming te geven tegen geluidshinder, het bestaande stelsel van geluidswetgeving te vereenvoudigen en waar mogelijk de uitvoering verder te decentraliseren. Swung wordt gefaseerd uitgevoerd. Swung-1 gaat over de rijksinfrastructuur en is al
4300 sinds 2012 in werking. Swung-2 gaat over de provinciale wegen, gemeentelijke wegen en gesoneerde industrieterreinen en wordt met inwerkingtreding van de Omgevingswet geïmplementeerd. Voor weg, infrastructuur is de deadline van de implementatie 2024. Voor de gesoneerde industrieterreinen is dat tot 2029. Over de dekking en de inhoud is eigenlijk nog weinig bekend. Men zegt dat er in 2022 meer duidelijkheid komt. Mijn vraag luidt: wanneer mogen wij de
4305 stukken verwachten in 2022? Wij zitten namelijk al over de helft.

Ik wil nog even drie moties indienen. Een motie heet: 'Laat bezoekers provincie niet voor paal staan: werkende laadpalen in garage voor bezoek' Het dictum luidt: Ervoor te zorgen dat er voor bezoek van de garage ook werkende laadpalen zijn; de kans op een werkende en beschikbare laadpaal voor
4310 bezoek of personeel meer in balans te brengen.

Dan hebben wij een motie met als titel 'Wat levert het zonnepark op?' Wij zouden het volgende dolgraag willen weten: de Staten middels een duidelijk overzicht te informeren over de concrete opbrengst van elektra en het geplande zonnepark.

Ten slotte hebben wij de motie 'Seniorenwoningen in strijd tegen de wooncrisis'. Het dictum luidt als volgt. 'Te onderzoeken of, naar voorbeeld van de provincie Zuid-Holland, ook in Noord-Holland budget vrijgemaakt kan worden voor de versnelde bouw van seniorenwoningen en de Staten over de
4315 uitkomsten te informeren.'

Motie 161/4 juli 2022

'Laat bezoekers provincie niet voor paal staan: werkende laadpalen in garage voor bezoek'

4320 *Overwegende dat:*

- *provincie Noord Holland zegt voor duurzaam en groen te zijn, windmolens en zonne-energie wil. Duurzame energie en elektrische mobiliteit zegt na te streven.*

Van mening, dat:

- 4325
- de Provinciale garage aan de Dreef in Haarlem, wel veel werkende laadpalen voor PERSONEEL bevat, maar de enige laadpaal voor BEZOEK is afgeplakt en buiten werking staat;
  - het hypocriet kan overkomen bij inwoners van de provincie Noord Holland, als er wel veel werkende laadpalen voor personeel van de provincie zijn, maar veel minder en niet werkende laadpalen voor de inwoners zelf;
  - het een gevoel van tweedeling en verdere kloof tussen bevolking en politiek kan creëren.

4330 Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- ervoor te zorgen dat er voor bezoek van de garage ook werkende laadpalen zijn;
- de kans op een werkende en beschikbare laadpaal voor bezoek of personeel meer in balans te brengen.

En gaat over tot de orde van de dag.

4335

Ondertekening: Wil van Soest (SOPLUS/Partij van de Ouderen)

Motie 162/4 juli 2022

'Wat levert het zonnepark op?'

4340

Constaterende, dat:

- de provincie Noord-Holland ruimte wil maken voor de komst van een groot zonnepark ten oosten van Hoofddorp aan de AS.

Overwegende, dat:

4345

- de concrete elektraopbrengst van het zonnepark niet duidelijk is.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- de Staten middels een duidelijk overzicht, te informeren over de concrete opbrengst van elektra van het geplande zonnepark.

En gaat over tot de orde van de dag.

4350

Ondertekening: Wil van Soest (SOPLUS/Partij van de Ouderen)

Motie 163/4 juli 2022

'Seniorenwoningen in strijd tegen wooncrisis'

4355

Constaterende, dat:

- de provincie Zuid-Holland met een investering van €2,26 miljoen zorgt voor de versnelde bouw van bijna 750 seniorenwoningen binnen 3 jaar.

Overwegende, dat:

4360

- veel senioren die naar een seniorenwoning doorstromen een gezinswoning achterlaten;
- dit kansen biedt voor starters en jonge gezinnen die nu vaak klem zitten op de woningmarkt.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- te onderzoeken of, naar voorbeeld van de provincie Zuid-Holland, ook in Noord-Holland budget vrijgemaakt kan worden voor de versnelde bouw van seniorenwoningen en de Staten over de uitkomsten te informeren.

4365

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (SOPLUS/Partij van de Ouderen)

4370

De **VOORZITTER**: De drie door u ingediende moties maken onderdeel uit van onze beraadslagingen. Dank u wel voor uw bijdrage. Wij gaan naar de heer Koyuncu van DENK.

4375

De heer **KOYUNCU** (DENK): Dank u wel voorzitter. De Kaderbrief 2023 maakt duidelijk dat onzekere tijden nog lang niet voorbij zijn. Dat was ook allermindst de verwachting. Maar met de inmiddels sterk gestegen energiekosten, de inflatie, en oorlog in Oekraïne zijn de economische vooruitzichten nog minder voorspelbaar geworden. En binnen deze onzekere omstandigheden moeten Gedeputeerde Staten een robuust financieel overzicht presenteren. Dat is niet makkelijk. De complimenten daarom aan het college. De financiële situatie ziet er op zichzelf optimistisch uit. Zeker als ik de situatie vergelijk met die in een aantal gemeenten. In dat verband wil ik benadrukken dat er nog een vooruitzicht is waar wij met zijn allen ons nog wel zorgen om maken. Dat is het ravijn. Na 2026 staat alle gemeenten een fikse korting op het gemeentefonds te wachten. In totaal zo'n 5 miljard euro, oplopend tot 7,5 miljard euro jaarlijks. Tegen Follow the Money zegt 20% van de gemeenten dat men de begroting niet meer rond kan krijgen. Ik ben benieuwd of de provincie dit in beeld heeft. Hebben GS net zoals Follow the Money al in kaart gebracht hoeveel gemeenten in Noord-Holland zich

4380

- 4385 specifiek zorgen maken over hun begroting, en wat die zorgen precies zijn? Dat lijkt me verstandig voor het volgend college, om goed voorbereid te zijn op eventuele financiële problemen. Ik hoor het graag.
- Voorzitter. Er is een overschot dat naar de algemene reserve gaat. Daarbovenop komt een bedrag vanuit de meicirculaire. Dit geeft ons wat meer financiële ruimte om de doelstellingen te realiseren.
- 4390 Het college biedt tien voorstellen aan. DENK vindt het belangrijk dat lopende projecten zoveel mogelijk blijven doorgaan door te indexeren, bijvoorbeeld het meerjarenprogramma infrastructuur. En dat de indexatie voor de bibliotheken wordt voortgezet.
- Dan een ander actueel onderwerp. Wij hebben ons allemaal uitgesproken over de verwachte bezuiniging op het ov. Natuurlijk maakt DENK zich hierover enorm veel zorgen. Er zitten veel aspecten aan. Maar ik wil er een benadrukken. Ik lees dat er in bepaalde regio's mogelijk bezuinigd zal worden in de gebieden die nu al slecht bereikbaar zijn. Als die bezuinigingen doorgaan.
- 4395 Voorzitter, dat is niet uit te leggen. Als gebieden slecht bereikbaar zijn, moet je er niet op bezuinigen. Je moet er juist alles aan doen om de ov-verbindingen zoveel mogelijk te behouden, en als het even kan uit te breiden. Want er zijn in die gebieden vaak ook slechte alternatieve vervoersmogelijkheden, waardoor er dus vervoersarmoede kan ontstaan. Daarvoor dien ik samen met JA21 een motie in. 'Zodat het college haar best kan doen om bij mogelijke nieuwe bezuinigingen de minst bereikbare of toegankelijke gebieden zoveel mogelijk te ontzien'. Dit is dus een signaal dat wij afgeven voor de reserveplannen die nu gemaakt worden, voor het geval er geen geld komt uit het Rijk en de reizigers niet terugkomen. Voor de beeldvorming: dit is een motie die wij hebben
- 4400 ingediend in Amsterdam. Die is daar unaniem aangenomen.
- Tot slot. Op 1 juli was het Ketu Ketu en Dia di Abolishon. Onze commissaris bracht excuses uit namens de provincie Noord-Holland. Daarvoor wil ik hem bedanken. Het maken van excuses is een lang gekoesterde wens geweest van de nazaten van tot slaaf gemaakten. Dit zijn ook Noord-Hollanders. Onze burens, vrienden, familie. Het slavernijverleden is dus niet alleen van hen. Het is ook van ons. Het is Nederlandse geschiedenis. Het werd lang ontkend of genegeerd. Door het aanbieden van excuses is er erkenning gekomen voor dit deel van onze geschiedenis en kunnen we werken aan heling en verbinding. We zijn de eerste provincie die excuses heeft aangeboden, en daar ben ik erg trots op. De herdenking van de afschaffing van de slavernij krijgt elk jaar meer aandacht. Gezien de rol van de provincie en de geschiedenis van dit gebouw zijn wij van mening dat er een waardige plek moet gaan komen waar we ieder jaar stil kunnen staan. Denk aan een markering of een gedenksteen. Op die manier hebben we ieder jaar een plek om naartoe te komen en gezamenlijk te herdenken. Daarvoor dienen we samen met de PvdD een motie in. Ik reken op uw steun.
- 4415 Ik zal de moties voorlezen, voorzitter. Het eerste dictum luidt: met klem bij de vervoerregio aan te dringen om bij mogelijke bezuinigingen de minst bereikbare gebieden zoveel als mogelijk te ontzien. Het volgende dictum: verzoek het college in of rondom het provinciehuis een plek te creëren waar jaarlijks kan worden stilgestaan bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij, Ketu Ketu c.q. Dia di Abolishon. Dank u wel.

Motie 164/4 juli 2022

- 4425 'Ontzie bezuinigingen ov in de minst bereikbare gebieden'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, kennis genomen hebbende van de discussie over de Kaderbrief 2023; constaterende dat:

- 4430 - *het Rijk hoogstwaarschijnlijk stopt met de coronasubsidies voor vervoersbedrijven waardoor hoogstwaarschijnlijk een bezuiniging van wel 30% aanstaande is;*
- *verschillende regio's als gevolg hiervan hebben aangegeven te willen bezuinigen in die gebieden die over het algemeen al minder goed bereikbaar zijn. Omdat het alternatieve vervoer in deze gebieden ook minder sterk aanwezig is, dreigt hierdoor vervoersarmoede te ontstaan.*
- 4435 *overwegende dat:*
- *het ontstaan van vervoersarmoede zoveel als mogelijk tegengegaan dient te worden; verzoeken het college:*
- *met klem bij de vervoersregio aan te dringen om bij een mogelijke bezuiniging de minst bereikbare gebieden zoveel als mogelijk te ontzien, en gaan over tot de orde van de dag.*
- 4440

Ondertekening: Süleyman Koyuncu (DENK), Eric Jensen (JA21)

Motie 165/4 juli 2022

- 4445 'Waardig gedenkteken slavernijverleden'

*Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022.
kennis genomen hebbende van de discussie over Kaderbrief 2023,*

4450 *constaterende dat:*

- *De geschiedenis van (Noord-)Holland verbonden is met het slavernijverleden;*
- *de commissaris van de Koning excuses heeft aangeboden voor het slavernijverleden;*
- *het aanbieden van excuses het belang weergeeft van een waardige plek om te herdenken;*

overwegende dat:

- 4455
- *het belang van het herdenken van het slavernijverleden (Keti Koti c.q. Dia di Abolishon) elk jaar toeneemt;*
  - *er momenteel geen waardige plek is bij het Provinciehuis om jaarlijks gezamenlijk stil te staan bij dit verleden;*

verzoeken het college:

- 4460
- *in of rondom het Provinciehuis een plek te creëren waar jaarlijks kan worden stilgestaan bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij (Keti Koti c.q. Dia di Abolishon); en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten;*
- en gaan over tot de orde van de dag.*

4465 *Ondertekening: Süleyman Koyuncu (DENK), Fabian Zoon (PvdD)*

De **VOORZITTER**: Beide moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik zie een interruptie van de heer Heijnen van het CDA.

4470 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter dank u wel. Ik heb een vraag over de motie over de gedenksteen. Ik snap het heel goed en vind het eigenlijk wel een mooi initiatief. Maar ik vraag mij af hoe u dat voor zich ziet in relatie tot de nationale gedenkplek in het Oosterpark. Hoe verhoudt zich dat daartoe? Wat voor aanvulling verwacht u? Er is een mooie nationale herdenkplek en men gaat naar ik begreep -en dat is volgens mij ook goed nieuws- kijken of die niet groter moet. Er komen terecht

4475 jaarlijks steeds meer mensen op af.

De heer **KOYUNCU**: Voorzitter, ik wil heel erg danken voor de vraag van mijn collega. Dan kan ik deze motie verder toelichten. Zou het niet mooi zijn om naast zo'n groot gebouw, dat is gebouwd met de inkomsten van de slavernij, een gedenksteen, een monument, een waardig iets neer te zetten

4480 waar mensen heen kunnen komen? We hebben het over mobiliteitsarmoede. Niet iedereen kan helemaal naar Amsterdam gaan om mee te doen met de herdenkingen daar. We hebben het ook over dit gebouw, dat ergens voor staat. Wij vinden dat zo'n gedenkteken hierbij past. Dat is het minste dat we kunnen doen voor al die mensen die hier dagelijks reizen, hier voorbijlopen en kijken. Als ze naar het gebouw kijken, denken ze terug aan het leed dat hun voorouders hebben geleden. Ik hoop

4485 dat het duidelijk is.

De **VOORZITTER**: U was klaar met uw bijdrage?

4490 De heer **KOYUNCU** (DENK): Ja, dank u wel voorzitter.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Voorzitter. Ik heb een wat kritische bijdrage, aangezien ik zojuist hoorde dat ik tot de oppositie behoor. Ik was zelf eerlijk gezegd nog niet zover. Ik hoop dat volgende week de rechter zal uitspreken dat dat misschien toch wat anders in elkaar zit. Verder wil ik in ieder geval benadrukken dat ik kritisch zijn altijd heb gezien als een vorm van loyaliteit. En dat

4495 het ook altijd zo bedoeld is.

In toenemende mate wordt het land, en ook de provincie Noord-Holland geregeerd door de maakbaarheidsgedachte. We leven in een tijd van grote transities en crises. Klimaatadaptatie, energietransitie, stikstof, woningen, ga zo maar door. Grote problemen komen voort uit het stellen van te korte en in feite onmogelijke deadlines. We willen van alles voor 2030, maar we weten ook nu

4500 al dat een flink deel van de ambities niet gehaald gaan worden. De druk wordt opgevoerd, alsof dat zou helpen. Daarmee ontstaat er veel onrust in de samenleving. Denk aan de ondernemers in de haven. Die willen elektrificeren om aan de milieuwet te voldoen, maar ze krijgen geen elektriciteit. Dorpen in onze provincie die door de regelgeving niet meer kunnen ontwikkelen, zoals ze zelf

4505 belangrijk achten, boeren die grip verliezen op de eigen toekomst en de toekomst van hun kinderen. Los van alle inhoudelijke politieke onderwerpen is de grootste opgave van de provincie mijns inziens dat meer in samenwerking en in partnerschap gezocht moet worden. Ik weet dat velen van ons de ervaring hebben dat ze dat al zo doen. Maar er is ook zoiets als de perceptie van de ander. Die kan ondanks alle inzet heel anders zijn. Toen ik van de week in gesprek ging bij de blokkade van de

- 4510 N247 door de boeren, heb ik na afloop ook nog gesproken met een aantal politiemensen, wegenspecteurs en wat andere functionarissen die daar waren. En ik koppelde een aantal dingen die ik gezien en gehoord had terug, en sloot af door te zeggen dat deze boeren heel weinig vertrouwen hadden in de politiek. Alle aanwezigen daar sprongen spontaan in de lach: haha, ja niet alleen de boeren! Op dat moment kon ik er ook om lachen, want ik heb natuurlijk zelfspot. Maar helaas denk ik dat het inderdaad waar is. Ook de functionarissen die daar stonden. Er wordt een woud aan regels
- 4515 en idealen over mensen uitgegoten, ook in deze provincie. Er zijn inmiddels heel wat coaches werkzaam om de verschillende beleidsdoelen te helpen implementeren. Vanuit de maakbaarheidsgedachte worden vooral die partners gezocht die het wereldbeeld delen. Gelijk opgeleiden, gelijk gestemden.
- 4520 Dat kan anders. Ons VVD-verkiezingsprogramma staat bol van de woorden 'ondernemers' en 'ondernemerschap'. De Kaderbrief helaas niet. We zien een keer het woord 'ondernemer' in de algemene analyse. En verder nog een keer, hoe symbolisch, 'de ondernemer in relatie tot faunaschade. Ondernemende mensen, ondernemers, vormen potentieel sterke partners voor het provinciale beleid. En dat vraagt wel meer bereidheid om te luisteren, samen te werken en te faciliteren. Het feit dat de Kaderbrief beleidsarm is, is op zichzelf goed. Als je geen geld hebt, moet
- 4525 je de tering naar de nering zetten. Zo werkt het voor burgers en ondernemers, en ook voor de overheid. De neiging om dat eventueel niet te doen en dan maar de belasting te verhogen, kan bij de overheid altijd aanwezig zijn. Bij de provincie zou dat betekenen dat de bezitters van diesel- en benzineauto's ervoor opdraaien, terwijl ze er relatief weinig voor terugkrijgen. Immers, juist voor de kerntaak 'mobiliteit' zijn er problemen.
- 4530 Deze coalitie heeft zo'n 250 miljoen euro uit de mobiliteitsreserves en vergelijkbare mobiliteitspotten gehaald en aan andere zaken besteed. Om nu te constateren dat er voor de komende jaren te weinig middelen zijn. We zien bovendien een personeelsbestand dat in onze provincie harder groeit dan bij andere overheden. De provincie heeft de afgelopen jaren boven haar stand geleefd en daarvan worden nu de consequenties zichtbaar. Goed dus dat er een beleidsarme
- 4535 Kadernota ligt. En kijk in dat kader ook nog eens kritisch naar de uitgaven bij het opstellen van de nieuwe begroting, want er zit nog wel ruimte in de bestaande middelen. Zeker als je uitgangspunt is om meer te werken vanuit de energie van ondernemende mensen, en minder vanuit de overheid die de samenleving ontwerpt en die maakbaarheid uitrolt. Dank u wel.
- 4540 Statenlid **DULFER** (GL): Voorzitter. Wij hebben hier de Kaderbrief voor ons liggen. Na de laatste jaarstukken ook de laatste Kaderbrief van deze coalitie. We kunnen zien dat we er financieel goed voorstaan. Dat gaven de jaarstukken ook al aan. Maar desondanks verhaalt het college over de onzekerheden waarin wij terecht zijn gekomen. Die onzekerheden hebben wij de afgelopen jaren ook meegemaakt. Sterker nog, die onzekerheden lijken wel het nieuwe normaal geworden. In alle eerlijkheid: het is eigenlijk ons vak om met onzekerheid om te gaan. Op zichzelf mogen wij ons door
- 4545 deze onzekerheden niet van de wijs laten brengen. GroenLinks is het wel eens en accepteren dat dankzij die onzekerheden wij voorlopig even pas op de plaats maken bij het invullen van de financiële ruimte in deze Kaderbrief voor nieuw beleid. De bijstellingen die we in de Kaderbrief tegenkomen nemen een groot deel van de ruimte in. En terecht. Als je kijkt naar wat er voor ons ligt
- 4550 aan nieuwe investeringen die we moeten doen in de komende jaren op het gebied van stikstof of Tata Steel etc., zijn die immens.
- Ik heb een vraag aan het college. Ondanks het feit dat we een beleidsarme Kaderbrief hebben, heb ik nog niet goed gezien dat we volgens het college het coalitieakkoord wel kunnen realiseren. Die bevestiging zou ik nog even van het college willen horen. Dat ondanks de beleidsarmoede van de
- 4555 Kaderbrief het collegeakkoord op zichzelf, en de uitvoering daarvan -we zitten nu in het laatste jaar- niet in het geding is. Ik zie behalve financiële risico's eigenlijk een groter risico als het gaat over het toekomstige beleid van de provincie. Dat gaat met name over personeel en capaciteit. Als je ziet wat voor een investeringen we moeten doen en wat bijvoorbeeld de Omgevingsdienst moet doen om de toekomstige ontwikkeling bij Tata Steel, maar ook rond stikstof, te gaan realiseren, en als je ziet dat
- 4560 dat niet alleen bij de provincie tot knelpunten in de capaciteit leidt, maar ook bij andere provincies en overheden, dan kan je je afvragen of we in onze Kaderbrief niet wat breder moeten kijken dan het puur financiële. Meer in de zin van bedrijfsvoering. We zouden ook moeten kijken naar een soort realisatietoets. Kunnen wij ondanks de financiële ruimte die we hebben, op basis van de problemen die we zien in de capaciteit, het aangekondigde beleid überhaupt wel uitvoeren? Zouden we niet wat
- 4565 breder moeten toetsen in het kader van de Kaderbrief? Daar zou ik nog een reflectie van het college over willen horen.
- Dan de brief die we hebben gekregen rond de procedure voor nieuw beleid, nieuwe voorstellen etc. Dat gebeurde in het kader van wat wij de bestuurlijke vernieuwing noemen. Voor ons als GroenLinks was die bestuurlijke vernieuwing een heel belangrijke component van het coalitieakkoord. Wij waren
- 4570 de afgelopen jaren bezig om te kijken of we een daadwerkelijke discussie rond de begroting over

4575 voorstellen zowel van het college als van de Staten, in alle openheid konden faciliteren. Daarvoor hebben we vorig jaar een eerste stap gezet rond de begroting. Dat bleek lastig. Op basis daarvan hebben we gezegd dat we in 2022 zouden kijken of we het rond de Kaderbrief kunnen organiseren. In EFB is daarvoor een format gecreëerd. Maar helaas moeten we constateren dat we met elkaar accepteren dat de onzekerheid dusdanig is, dat we nu niet de financiële ruimte willen invullen. We gaan dat toch weer in de fase richting de begroting doen. Daarmee maken we het onszelf niet makkelijker. Ik wil in ieder geval aankondigen dat GroenLinks ook tijdens de begroting heel serieus gaat kijken naar de voorstellen die er dan liggen. De onzekerheid moet in die tijd sterk verminderd zijn. Wij willen in het kader van die bestuurlijke vernieuwing daadwerkelijk tijdens die begroting de discussie goed voeren. Ik wil dat alvast aankondigen.

4580 We hebben onzekerheid rond de financiën.

4585 De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Dank aan het Statenlid Dulfer. Ik ben altijd groot supporter geweest van de inspanningen van vooral diens partij om dit ook rond de Kaderbrief in dit nieuwe bestuurlijke proces te gieten. Het CDA heeft er ook aan vastgehouden om gewoon maar zaken mee te geven. Ik vraag mij af waarom dat niet zou kunnen. Waarom zouden partijen op dit moment in het proces niet kunnen zeggen, vergelijkbaar met het lijstje van GS, om bepaalde punten mee te nemen in de afweging. Dan kunnen we alsnog een definitieve keuze maken bij de begroting. Waarom is dat uitstel eigenlijk nodig?

4590 Statenlid **DULFER** (GL): Wij als Staten hebben dat recht natuurlijk. Wij kunnen dat hier met elkaar besluiten. Maar ik heb net aangegeven dat wij als GroenLinks op dit moment accepteren, en ons hebben laten overtuigen door het college, dat de onzekerheden op dit moment nog zo groot zijn dat we op dit moment die financiële ruimte nog niet willen invullen.

4595 De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik ken u als een positief mens. U hoopt natuurlijk dat de onzekerheid straks bij de begroting weg is. Dat hoop ik met u. Ik vrees alleen dat het niet zo is. Maar nogmaals dank. Ik ben blij dat u zegt dat u er op dat moment naar gaat kijken. Ik hoop dat u dan, ook al is er onzekerheid, dus als die onzekerheid niet weg is bij het proces van de begroting, hoe gaat u dan invulling geven aan uw wens? Een wens die ik deel naar de nieuwe bestuurlijke omgeving, ook rondom Kaderbrief en begroting.

4600 Statenlid **DULFER** (GL): Ik hoor geen vraag, voorzitter.

4605 De **VOORZITTER**: De heer Heijnen zal het nog een keer herhalen. Er zat een vraagteken achter, maar je moest er goed naar luisteren.

4610 De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik doe het korter. U zegt te verwachten dat we bij de begroting meer zekerheid hebben. Dan kijk ik naar uw voorstellen. Wat als er dezelfde onzekerheid is op dat moment als nu? Wat doet u dan met voorstellen die uit de Staten komen?

4615 Statenlid **DULFER** (GL): We zullen op dat moment naar bevindingen handelen en met het college daarover in discussie gaan. Nee, ik wil daar verder op dit moment niet op vooruitlopen. Ik wil in het kader van deze voorstellen met een motie komen. Die gaat in dit geval niet over het uitgeven van geld, maar juist over het ontvangen van geld. Dat is een voorstel naar een onderzoek naar de verhoging van de inkomsten rond de grondwaterheffing. Wij hebben eerder dit jaar het regionaal waterprogramma vastgesteld. Daar maakt ook het grondwater een belangrijk deel van uit. Op grond van de grondwaterverordening van Noord-Holland leggen wij onttrekkers van grote hoeveelheden grondwater, groter dan 25.000 kuub, een heffing op. Dat grondwater heeft een belangrijke rol als het gaat om de ondersteuning van allerlei functies in de provincie. Of het nou gaat over natuur, of over landbouw, of het overeind houden van onze steden. Grondwater is buitengewoon belangrijk en maakt ook onderdeel uit van de KRW.

4620 Op dit moment, en in de komende jaren, zal het grondwater onder steeds grotere druk komen te staan van de klimaatveranderingen en de verdroging die die met zich meebrengt. Dat zal het grondwater onder druk zetten. Dat zal de functies van de landbouw, de natuur, maar ook de fundering onder onze huizen in gevaar brengen. Wij moeten dus zuinig omgaan met ons grondwater. Wij hebben financiële armslag nodig om problemen die met dat grondwater gaan spelen het hoofd te bieden. Of het nou gaat over kwaliteitsproblemen, verzilting, of andere risico's die wij met het grondwater lopen. Om die reden willen wij graag een onderzoek, om te kijken of we grotere financiële armslag onder het grondwaterbeheer kunnen leggen. Daarom hebben wij samen met D66 en PvdD een motie ingediend met het volgende dictum. Wij vragen GS om ten behoeve van de

4630 Begroting 2023 om met een voorstel te komen voor een serieuze verhoging van de

4635 grondwaterheffing, zodanig dat uit de meeropbrengsten nieuwe maatregelen kunnen worden genomen die passen binnen de kaders van de waterwet. Wij verzoeken GS ook om de meeropbrengsten toe te voegen aan de middelen van het provinciaal waterprogramma en met voorrang te bestemmen voor maatregelen inzake het op peil houden van het grondwatervolume en het bestrijden van verdroging in met name natuurgebieden en randzones zoals de binnenduinrand en het Gooi.

4640 **Motie 166/4 juli 2022**
'Verhoging inkomsten uit grondwaterheffing'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, constaterende dat;

- 4645 - *bescherming van waterveiligheid, -kwantiteit- en -kwaliteit een provinciaal belang is,*
- *de provincie eindverantwoordelijk is voor kwaliteit en kwantiteit van het grondwater-*
maatregelen voor duurzaam beheer en gebruik van water en voor de waterveiligheid in
Noord-Holland zijn opgenomen in het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 (RWP),
4650 - *deze maatregelen o.a. worden gefinancierd uit de opbrengsten van de provinciale*
grondwaterheffing conform de Grondwaterheffingsverordening 2010,
overwegende dat:
- 4655 - *we in Noord-Holland niet voldoen aan de wettelijke doelen van de Europese Kaderrichtlijn*
Water en de eindtermijn van de KRW (2027) snel nadert,
- *vrijwel alle 'waterpartijen', waaronder Waterschappen en drinkwaterbedrijven, de urgentie*
4660 - *van extra maatregelen met kracht onderstrepen,*
- *in het RWP maatregelen worden benoemd waarvoor op dit moment nog onvoldoende*
structurele financiering is,
- *door klimaatverandering zich steeds vaker periodes van hevige droogte of wateroverlast*
4665 - *voordoen waarop we nog onvoldoende zijn voorbereid,*
- *toenemende droogte vraagt om het beter opslaan en vasthouden van water,*
- *er onderzoeken lopen naar nieuwe drinkwaterwinningen die bij realisatie invloed hebben op*
het grondwaterpeil in de betrokken gebieden en de zones daaromheen en dus zullen vragen
4670 - *om mitigerende maatregelen waaronder meer en betere mogelijkheden voor waterinfiltratie -*
het tarief van de grondwaterheffing al vele jaren stabiel is en een verhoging van het tarief
4665 - *zeer beperkte gevolgen zal hebben voor de inkomenspositie van bewoners,*

verzoeken GS:

- 4670 - *ten behoeve van de begroting 2023 met een voorstel te komen voor een serieuze verhoging*
van de grondwaterheffing zodanig dat uit de meeropbrengst nieuwe maatregelen die passen
binnen de kaders van de Waterwet structureel gefinancierd kunnen worden,
- *de meeropbrengst toe te voegen aan de middelen voor het Provinciaal Waterprogramma en*
met voorrang te bestemmen voor de aanpak van verdroging die verband houdt met
grondwateronttrekking of daarvoor benodigde onderzoeken,
en gaan over tot de orde van de dag.

4675 *Ondertekening: Rien Cardol (GroenLinks), Linde Gonggrijp (D66), Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)*

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hartog van JA21.

4680 De heer **HARTOG** (JA21): Begrijp ik het goed dat het de bedoeling is om zorgvuldig om te gaan met het grondwater? Dat hoorde ik u net zeggen, maar tegelijkertijd komt u met een heffing die eigenlijk alleen maar iets oplevert als je niet zo zorgvuldig bent met dat schaarse grondwater.

4685 Statenlid **DULFER** (GL): Een heffing is een middel voor de overheid die aan twee kanten snijdt. Ten eerste organiseert het dat de initiatiefnemer zuinig omgaat met grondwater in dit geval, omdat het geld kost. Dus dat stuurt op zuinig omgaan, en dat is wat we willen. Ten tweede biedt het ons als overheid een financiële ruimte om maatregelen te nemen om het grondwater verder te beschermen.

4690 De heer **HARTOG** (JA21): Wat is nu belangrijker? De extra inkomsten? Of het tegengaan van een teveel onttrekken aan grondwater?

Statenlid **DULFER** (GL): De inhoud is belangrijk, voorzitter. Het gaat om het kunnen nemen en het hebben van de financiële ruimte om de maatregelen te nemen. Ten tweede gaat het om het afremmen van het gebruik.

- 4695 De heer **HARTOG** (JA21): Het was misschien aardig geweest als we hierover in de commissie van gedachten hadden kunnen wisselen. Nu is het een wat bijzonder moment om dit zo aan de orde te stellen.
- 4700 De **VOORZITTER**: Dat was geen vraag. Ik heb de motie van Statenlid Dulfer ontvangen. Die maakt deel uit van de beraadslagingen.
- 4705 De heer **DESSING** (FvD): Een klein punt van orde. Ik vroeg mij af of de heer Kohler niet de woordvoerder was van JA21, terwijl ik nu de heer Hartog naar de interruptiemicrofoon gaan. Ik dacht: ik laat hem even uitpraten.
- De **VOORZITTER**: U hebt gelijk! U betrappt de voorzitter op een fout. Ik zal die niet meer maken en voortaan opletten.
- 4710 De heer **HARTOG** (JA21): Excuses.
- De **VOORZITTER**: Ik aanvaard de excuses van de heer Hartog. Dan heeft u een extra spreektijd gehad. Ik zal beter opletten. De heer Roosendaal van de VVD. Nu begrijp ik ook waarom de heer Kohler zo wegdook!
- 4715 De heer **ROOSEDAAL**: Dank u wel voorzitter. De taken van de provincie in onze uitvoeringsorganisaties en samenwerkingsverbanden, zoals de omgevingsdiensten, recreatieschappen en MRA, nemen toe. Daarbovenop stegen de prijzen voor goederen en diensten aanzienlijk. Ze blijven aangewakkerd worden door grote zorgen over vrede en veiligheid in de wereld en een verlamming van politiek beleid, door de stapeling van schijnbaar onoplosbare crises
- 4720 waaronder de stikstof-, energie- en klimaatcrisis. De continuïteit van handelsstromen wordt bedreigd door geopolitieke ontwikkelingen en epidemieën met mogelijk grote negatieve consequenties voor onze huidige en toekomstige welvaart. Een stabiele koers varen en voorzichtig financieel beleid uitvoeren dat rekening houdt met de werkelijkheid is van groot belang.
- 4725 De Kaderbrief geen richting aan de realisatie van ambities van de provincie. In die realisatie worden we gehinderd door personeelstekorten bij ons en onze partners, en door sterk stijgende prijzen. De problemen op de krappe arbeidsmarkt zijn nog niet voorbij. Het zal lastig blijven om voldoende opgeleide en ervaren medewerkers te vinden. Ook de gierende inflatie dreigt de prijzen op. Omdat de inkomsten niet in gelijke mate zullen stijgen, zal het gevolgen hebben voor onze taak en ambities als overheid. En toch is er ook goed nieuws. Soms kunnen overheidsinspanningen worden
- 4730 teruggeschroefd zonder dat ambities hoeven te worden losgelaten, omdat de marktsector het beter kan. Het grootkapitaal heeft soms wel wat goeds te brengen! Vooral wat betreft fondsen zoals PDNH en het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds zijn wij blij te zien dat evaluaties aangeven dat de huidige marktontwikkelingen interventies door de overheid minder noodzakelijk maken, en dat de provincie daar ook naar handelt. Bijvoorbeeld door de derde tranche voor het Herstel- en
- 4735 duurzaamheidsfonds niet te besteden. Noord-Holland blijft een populaire plaats voor mensen en bedrijven om zich te vestigen. Ook de komende jaren zal de bevolking van Noord-Holland blijven groeien, evenals het aantal bedrijven. Daarmee stijgt ook de behoefte en noodzaak aan meer investeringen in infrastructuur, elektriciteits-, data- en waterstofnetwerken. Maar ook wegen en andere verbindingen. Onderhoud en aanleg van
- 4740 infrastructuur wordt veel duurder. En toch moeten wij daarmee doorgaan, want goede infrastructuur is noodzakelijk. Noodzakelijk als we echt werk willen maken van een versterking van het duurzame vestigingsklimaat, zodat er banen zijn voor iedereen, de kwaliteit van de leefomgeving beter wordt en publieke en private voorzieningen betaalbaar en bereikbaar blijven. Noodzakelijk opdat de
- 4745 industrie kan vergroenen en de waterstof transitie een echter kans krijgt, waardoor we voorop kunnen lopen in het versterken van een innovatief en gezond investeringsklimaat, en ons minder afhankelijk te maken van landen ver weg. Een stabiel en voorspelbaar vestigingsklimaat met ruimte voor innovatie door een duidelijke taakverdeling tussen overheid en marktpartijen is een voorwaarde zonder welke we niet kunnen blijven werken aan een duurzame, gezonde economische ontwikkeling van Noord-Holland. Alleen zo kunnen we blijven investeren in de ontwikkeling van
- 4750 woningbouwlocaties, versterking van natuur, recreatie en milieu voor deze en volgende generaties. Wij wensen het college veel wijsheid toe voor de verdere uitwerking van de begroting van het komende jaar. Dank u wel.
- 4755 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Voorzitter. D66 deelt de zorgen van ons college omtrent de vele onzekerheden bij de financiële ontwikkelingen op korte termijn, met als gevolg dat we nu een Kaderbrief hebben die kiest voor grote terughoudendheid voor alles wat boven op onze

4760 verplichtingen en ons belangrijke reeds ingezette beleid komt. We kunnen nu dus nog niet positief besluiten voor extra kaders, als deze extra middelen vragen. Hoewel de Kaderbrief hier bij uitstek geschikt voor is. Maar het is niet anders vanwege de vele onzekerheden. Voor D66 is het ook niet de sterke gemeenten en sterke regio's, nog niet vrijgemaakt kunnen worden. Net als de indexeringen voor de bibliotheken het Huis van Hilde. Maar het zijn gelukkig geen negatieve besluiten. Het is te zien als een uitstel, waarbij je, zodra er ruimte blijkt te zijn bij de begroting, dit soort zaken direct mee kan nemen.

4765 De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik wilde precies dezelfde vraag stellen. U zegt dat er gelukkig geen negatieve bezuinigingen zijn. Maar dan vraag ik mij toch af, als mensen hun lonen indiceren, de kosten van bibliotheken stijgen en ze krijgen dat niet geïndexeerd, dan moet er wel iemand uit. Dat noem ik een negatieve bezuiniging.

4770 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Nee, zo bedoelde ik het niet. Dank u wel voor deze vraag. Wij bedoelen dat als er enigszins ruimte is, dat geld er wel aan uitgegeven kan worden. We nemen nu niet het besluit om niet te indiceren. Dat komt bij de integrale afweging bij de begroting. Dus het is niet dat we het nu aan de kant zetten. Nee, we stellen het besluit nog even uit.

4775 De heer **HEIJNEN** (CDA): Dat snap ik. Maar heeft u een prioritering in dat lijstje van die brief van tien punten? Die zou ik dan wel graag horen.

4780 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dat lijstje van GS is voor ons eerste prioriteit, met alle punten die daarbij staan. Er komen nu nog wat meer zaken die naar voren komen met andere moties. Wij vertrouwen GS dat zij deze punten uit hun lijstje met prioriteit gaan uitvoeren, als er ook maar enigszins ruimte is.

4785 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben ook wat verbaasd over uw opmerking dat dit niet een negatieve keuze is. Ik denk dat we ook kansen gaan missen. Maar ik begrijp hoe u het uitlegt. U zegt dat het een keuze is die nog niet gemaakt is, en daarom is het negatief. Toch zou ik willen weten waar u uw prioriteit legt. Wij hebben heel veel wensen in dat lijstje. Misschien kan niet alles. Wij hebben daar een voorstel voor gedaan in onze bijdrage. Ik hoor ook graag waar uw prioriteit dan ligt. Als alles mogelijk is, dan ben ik heel dankbaar als GS daarmee komen. Maar ik zou wel graag wat meer inzicht krijgen in uw overwegingen.

4795 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Als u mij het mes op de keel zou zetten, en ik hoop dat dat niet nodig is, dan zou ik zeggen dat bovenaan voor ons de fietsinfrastructuur en de bestuurskracht staan. En vervolgens natuurlijk ook de cofinanciering van de Europese projecten. Het is doodzonde als we dat niet doen. En het Huis van Hilde, en de bibliotheken. Want ik ben het met u eens dat het doodzonde is om dat eigenlijk te doen. Alleen is er het grotere belang van de grotere onzekerheden. Dat accepteren wij ook. Wij snappen dus dat we daar nu nog geen besluit voor kunnen nemen. U moet het dus niet zien als een negatief besluit. Dat is het niet.

4800 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nee. Mag ik daaruit concluderen dat u positief staat tegenover de voorstellen die gedaan zijn? Want eigenlijk is dat precies het lijstje dat wij hier op tafel hebben gelegd.

4805 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Op het moment dat er enige ruimte is, willen we dat deze voorstellen van GS ook uitgevoerd gaan worden. In die zin staan we daar positief tegenover, maar niet alleen tegenover uw twee voorstellen. Ook tegenover bestuurskracht en de fietsinfrastructuur en de Europese projecten.

4810 De **VOORZITTER**: U heeft beide heren in de banken gekregen. Gaat u verder.

4815 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): In tweede termijn willen we reageren op de ingediende moties, met uitzondering van de motie van GroenLinks over de grondwaterheffing. Voor D66 is bescherming van waterkwantiteit en -kwaliteit een provinciaal belang. Dit zal de komende jaren extra maatregelen gaan vragen. Mijnheer Hartog, dit hebben wij uitgebreid in de commissie NLG besproken. Dus het is besproken geweest. En daarom zijn wij mede-indiener van deze motie.

De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter. Kan je in 2023 nog met het openbaar vervoer naar school? Of rijdt er in het landelijk gebied straks nog een bus om een boodschap te doen, nu de ov-bedrijven in

4820 problemen komen door het aflopen van de steun van het Rijk, waardoor 30% van het openbaar vervoer dreigt te verdwijnen. Lukt het de komende winter nog om de energierekening te betalen, nu een derde van de huishoudens in problemen dreigt te komen door de stijgende energieprijzen en de toenemende inflatie, zowel voor lage- als middeninkomens? Slagen wij er als maatschappij in om de duizenden vacatures in te vullen en zijn we door de tekorten aan arbeidskrachten wel in staat om onze provinciale ambities te realiseren? Bijvoorbeeld de energietransitie of de woningbouw?

4825 De PvdA maakt zich grote zorgen over deze maatschappelijke gevolgen van deze actuele ontwikkelingen. En niet alleen wij. Dit is ook meer en meer onderdeel van de gesprekken die wij voeren met onze inwoners. De leefbaarheid in Noord-Holland staat onder druk. Ontwikkelingen die ook van invloed zijn op de kaders van de Begroting 2023. De Kaderbrief staat dan ook in het teken van voorzichtigheid richting de begroting. Een Kaderbrief met onzekerheden door onder andere de

4830 stijgende energie- en grondstofprijzen, hoge inflatie en tekorten aan arbeidskrachten. Wel is mijn fractie blij dat we steeds meer naar de ontwikkelingen van de brede welvaart kijken in de Kaderbrief, op onder andere leefbaarheid. En niet alleen naar dat macro-economische vergezicht. Verbeteringen die we ook weer meenemen in de P&C-cyclus. Overigens maakt de PvdA zich nog grotere zorgen over de financiële ontwikkelingen op de lange termijn. Zowel aan de inkomsten- als aan de

4835 uitgavenkant. Maar daarover spreken we nog na de zomer via het meerjarenperspectief. Er zijn voor de PvdA ook belangrijke zaken die niet zijn meegenomen in de kaders, de brief waar steeds naar wordt verwezen. Zoals de indexering van de bibliotheken, het Huis van Hilde en actieve mobiliteit. En om de discussie van daarnet te voorkomen, zou dat ook onze prioritering zijn. Het liefst zagen we dit anders, maar mijn fractie snapt ook dat we voorzichtig naar het positieve saldo

4840 moeten kijken richting de begroting. Door de onzekerheden, en wat ons nog te wachten staat, en voor enige flexibiliteit om financiële tegenvallers op te vangen. Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen, zoals een positieve bijstelling via de meicirculaire van ruim 15 miljoen euro om mee te nemen richting de Begroting 2023. Al met al is mijn fractie vanwege de ontwikkelingen

4845 terughoudend en volgt de lijn om, als we meer duidelijkheid hebben over de onzekerheden en waar we naartoe gaan, bij de Begroting 2023 die integrale afweging te maken, zodat we voorstellen kunnen steunen die de provincie Noord-Holland en de leefbaarheid versterken. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dit was de bijdrage van de Staten in eerste termijn. Ik weet niet hoe het met u staat, maar de voorzitter heeft even behoefte om zijn benen te gaan strekken. We

4850 gebruiken die tijd gelijk ook om het college de gelegenheid te geven om naar de moties te laten kijken voor een eerste reactie in eerste termijn. Ik stel voor om tot 17.15 uur te schorsen. Ik schors de vergadering.

Schorsing: 16.55-17.20 uur.

4855

De **VOORZITTER**: Welkom terug voor de luisteraars en kijkers die via de website meekijken. Wij waren aanbeland bij de reactie in eerste termijn van het college op de Kaderbrief 2023. Als eerste geef ik het woord aan gedeputeerde Olthof, want die zal zo straks nog even een overleg hebben met een van onze ministers. We stellen hem daarom even in de gelegenheid om als eerste een reactie te

4860 geven, met name ook op die moties die zijn portefeuille regarderden.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank u voorzitter. Er zijn een paar vragen of opmerkingen waarop ik wil reageren. Dan heb ik twee moties waarop ik zal reageren. In de eerste plaats wil ik reageren op FvD, met name de opmerking over groen staal. Ik vind dat u daarmee geen recht doet aan waarmee we bezig zijn. Deze discussie rondom de fabriek en groen staal gaat niet alleen over klimaat of over milieu. Het gaat ook over gezondheid en een gezonde leefomgeving. En uiteindelijk die transitie naar een andere fabriek. Die zorgt er juist voor dat de meest vervuilende onderdelen van die fabriek

4870 kunnen verdwijnen. U doet dus, met het oog op klimaat en milieu, geen recht aan dat waarmee we bezig zijn. Ook deze Staten staan in grote meerderheid achter het mogelijk maken van die transitie, dus uiteindelijk ook te zorgen dat naast de klimaat- en milieuambities de omgeving gezond wordt. Zonder groen staal is dat bijna onmogelijk. Ik vind het belangrijk om dat te melden. Het gaat niet alleen over klimaat. Het gaat over veel meer.

4875 Dan een opmerking van GroenLinks, waar mijn collega straks ook nog verder op in zal gaan. Als het gaat over breder kijken dan financieel, hebben we het uiteraard niet, met name als het gaat om de uitvoering van projecten in de infrastructuur, alleen over geld. Het gaat ook over capaciteit en kwaliteit, om uiteindelijk de juiste dingen te kunnen blijven doen. Het gaat ook over regelgeving. Het is dus een brede discussie die we moeten voeren, niet alleen over geld om onze ambities waar te

- 4880 maken. Dat nemen we ook wel mee als het gaat om de plannen die we hebben en als het gaat om de begroting die we opstellen om hiermee verder te kunnen gaan.
- 4885 Dan een opmerking van 50PLUS/PvdO over de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en de financiering om het mogelijk te maken een goede vergunning af te geven om iets als groen staal mogelijk te maken. Daarop heb ik ook al in de commissie gereageerd. Dat doen we nu om uiteindelijk de Omgevingsdienst in een positie te brengen om de eerste investeringen te kunnen doen, kennis op te bouwen. Maar wij hebben ook gezegd, waarover collega Stigter met het Rijk in gesprek is, dat het voor een deel ook vastzit aan de klimaatambities. Dus zou daar niet een stuk financiering vandaan kunnen komen? En we krijgen als de Omgevingsdienst doorgaat nog uiteindelijk de leges op milieu. Wij hebben al gezegd dat dit gefinancierd moet worden, maar we
- 4890 wachten heel even wat de ontwikkelingen zijn op die verschillende onderdelen.
- 4895 Dan twee moties. De motie van de SP over Tata Steel wil ik ontraden. Dat is niet omdat wij het oneens zijn met de ambities die erin zitten, maar die 2050 is wel heel erg ver weg. Daarom zijn we juist bezig om in 2028 al te zorgen dat we de eerste stap kunnen zetten naar een schone, groene fabriek. We hebben die 2050 al heel erg van ons afgeduwd. Het moet veel eerder gebeuren. We zijn er dus volop mee bezig. Dan wordt gevraagd Tata Steel te stimuleren om desnoods met regelgeving te dwingen om de emissies onmiddellijk... We zijn met het programma Tata Steel bezig. We zijn bezig om al die vergunningen aan te scherpen. Om de juiste maatregelen af te kunnen dwingen en de best beschikbare technieken toe te passen. Hier gaat het ook over het woordje 'onmiddellijk'. We hebben daarover vaker een discussie gehad. Ik kan niet vandaag zorgen dat die emissies naar beneden gaan. We zijn er druk mee bezig en er wordt zoveel mogelijk druk op gezet om het zo snel mogelijk te doen. Daarover is geen enkel misverstand. Maar onmiddellijk is heel veel gevraagd. En het derde kan ik niet uitvoeren. Ook daarover hebben wij het vaker gehad. Ik heb geen instrumenten, geen regelgeving, om nu bepaalde onderdelen van die fabriek te sluiten. Daarom raad ik deze motie ook af.
- 4900 Ik heb een vraag over de motie van DENK over het openbaar vervoer. De indiener had het over de Vervoersregio. De Vervoersregio is volgens mij Amsterdam en omstreken. Volgens mij is er in Amsterdam al een motie aangenomen. Wat is dan de toegevoegde waarde van deze motie?
- 4910 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Voorzitter, zou de gedeputeerde de nummers van de moties willen vermelden?
- De **VOORZITTER**: U wilt interrumpen? Ik begrijp dat u de nummers van de moties wilt. Dat was dus een ordevoorstel. Het verzoek aan de gedeputeerde is de nummers te noemen van de moties waarop hij reageert.
- 4915 Gedeputeerde **OLTHOF**: De eerste motie van de SP is nummer 156. De motie van DENK is nummer 164.
- 4920 De **VOORZITTER**: Dan nu de heer Koyuncu die werd uitgedaagd door gedeputeerde Olthof.
- 4925 De heer **KOYUNCU** (DENK): Ja voorzitter, de motie is inderdaad aangenomen in Amsterdam. Niet in de Vervoerregio, maar wel in Amsterdam. Op die manier heeft Amsterdam een oproep gedaan richting Vervoerregio. Hetzelfde wil ik hier gaan doen. Ik wil hier, vanuit de Staten, een oproep doen naar de Vervoerregio. Ik wil de gedeputeerde vragen of er op dit moment plannen worden gemaakt voor het geval het Rijk de coronasteun niet verlengt en de reizigers niet terugkomen in de verwachte getalen.
- 4930 Gedeputeerde **OLTHOF**: Het antwoord op die laatste vraag is 'ja'. We zijn met scenario's bezig in voor ons drie verschillende deelregio's, om te kijken hoe we ermee zouden kunnen omgaan. Er wordt naar gekeken. Er worden verschillende scenario's uitgewerkt. En als het gaat om uw toelichting op de motie, dan heb ik haar goed gelezen en wil ik haar ontraden. Amsterdam begrijp ik heel goed, want die gemeente is een onderdeel van de Vervoersregio. De provincie Noord-Holland is geen onderdeel van de Vervoersregio. Natuurlijk zijn we in gesprek. We zullen zelf ook kijken. Als we lijnen moeten afschalen doen we dat natuurlijk niet op de lijnen die al nauwelijks rijden. Daar kijken we serieus naar. Alles moet beschikbaar en bereikbaar blijven. Amsterdam heeft de juiste motie aangenomen, maar ik zou het wel in de Vervoersregio willen laten liggen.
- 4935 De heer **KOYUNCU** (DENK): Daar ben ik het niet mee eens. Officieel gaat de Vervoerregio erover, en niet de gemeente Amsterdam. Maar die doet wel een oproep, omdat vervoer niet stopt bij de gemeentegrens. Dat geldt ook voor ons. Wij zouden ook prima een oproep kunnen doen richting de Vervoerregio. De gedeputeerde geeft aan dat er plannen worden gemaakt. Een plan B voor het geval
- 4940

dat er straks niet genoeg geld is. Dan is het toch logisch dat wij een signaal meegeven, dat wij niet willen dat er bezuinigd wordt in die gebieden waar het ov op dit moment al niet goed is?

4945 Gedeputeerde **OLTHOF**: Daarover verschillen wij niet van mening, maar de provincie Noord-Holland is geen onderdeel van de Vervoersregio, en de gemeente Amsterdam wel. In dat opzicht is de motie van Amsterdam prima. Als onderdeel van de Vervoersregio, als lid ervan. Dat is de provincie Noord-Holland niet. Wij praten er met elkaar over. Ik denk dat de Vervoersregio dezelfde afweging maakt. Dat is mijn enige argument.

4950 De heer **KOYUNCU** (DENK): De gedeputeerde geeft zelf aan dat er gesprekken gaande zijn. Ik denk dat de gedeputeerde prima in die gesprekken kan meegeven hoe wij dat heel graag zien. Deelt de gedeputeerde dat met mij?

4955 De **VOORZITTER**: U mag nog even antwoord geven of u dat deelt, maar ik denk dat ik uw antwoord al weet.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Nogmaals: wij zijn geen onderdeel van de Vervoersregio. Laten we het vooral bij de Vervoersregio en de leden daarvan laten. Zoals Amsterdam.

4960 De **VOORZITTER**: Dan geef ik nu het woord aan gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel voorzitter. Dan mag ik nu voor het eerst over de Kaderbrief met u spreken. Dat heeft gedeputeerde Olthof eerder voor mij gedaan. En daarvoor heeft mevrouw Pels het zelfs nog even gedaan. Dat is dus een, zoals sommigen misschien zeiden, een wat rommelig proces. Ik hoop dat het desalniettemin tot tevredenheid bij iedereen gaat leiden. We hebben in ieder geval geprobeerd het toch nog een beetje te stroomlijnen.

4970 Ik constateer in ieder geval dat er vrij brede steun is voor de voorzichtigheid die vanuit GS is betracht. Een enkeling noemt het te voorzichtig. Dat kan, maar wij denken dat het verstandig is. Dat is ingegeven door alle onzekerheden die er op dit moment zijn. Statenlid Dulfer gaf aan dat die onzekerheid bij je werk hoort, want er zijn altijd onzekerheden. Dat klopt op zichzelf, maar de onzekerheden op dit moment zijn wel groter dan ze de afgelopen jaren zijn geweest. Wij hebben ons tot die onzekerheden te verhouden. Ik ben dus op zichzelf blij dat daar begrip voor is. Ik zal proberen om al uw vragen te beantwoorden. Als ik iets mis, laat het dan weten.

4975 Ik begin met de vraag van het CDA met welke scenario's GS rekenen. Wij zijn voor de Kaderbrief uitgegaan van de ramingen van het CPB, en dan van het basisscenario. Dat is dus op basis waarvan wij nu hebben gerekend. Maar eigenlijk kun je nu, met die grote onzekerheid, wel zeggen dat de cijfers bijna dagelijks veranderen. De inflatie staat niet stil, is geen gegeven. Niet op het moment van het opstellen van de Kaderbrief en ook niet op het moment van vaststellen. En ook niet morgen. In die zin blijft dat die onzekerheid ook richting de begroting niet helemaal weg zal zijn. Wel hopen wij tegen die tijd net iets meer zekerheid te hebben, bijvoorbeeld doordat dan de contourennota er ligt die net wat meer zicht geeft op waar wij tegenaan kijken.

4980 De heer Koyuncu vroeg of de provincie zich eigenlijk wel realiseert hoe gemeenten ervoor staan met zicht op het ravijn. Ik kan dan eigenlijk alleen maar nog meer onheil uitspreken. Wijzelf staan namelijk ook voor dat ravijn. Het geld ook voor de financiën van de provincie. Het woord 'ravijn' is echter wel héél onheilspellend. Er is op een heleboel plekken wel een beetje vertrouwen dat we straks niet daadwerkelijk aan een afgrond staan waar we allemaal indonderen. Maar dat neemt niet weg dat de onzekerheid, zowel voor gemeenten als voor provincies en dus ook Noord-Holland, op dit moment een realiteit is die het heel lastig maakt. Het maakt het voor ons als provincie lastig om

4990 naar gemeentebegrotingen te kijken, maar het maakt ook ons eigen begrotingsproces lastig. Diverse partijen zeiden dat ze zich zorgen maken over de stijgende prijzen en de inflatie. Ik kan alleen maar zeggen dat wij die zorgen delen. Wij vrezen net als u hogere kosten en onzekerheid. Dat betekent niet dat we al uw zorgen ook vertalen op de manier zoals u dat doet. Voor sommigen is dat reden om -in uw woorden- met allerlei onzinnige projecten te stoppen. Stop maar met de energietransitie, stop maar met de circulaire economie. Maar zo zien GS dat niet. Wij hebben een coalitieakkoord waarin wij een aantal ambities hebben uitgesproken. Wij proberen dat voor zover dat mogelijk is uit te voeren. Daar verschillen wij misschien van mening, of dat wel of niet verstandig is. Dat is nu eenmaal zo. Ook zien wij de oplossing niet in een jaartje afzien van opcenten. Ik zou mevrouw Van Soest willen vragen waar we dat vandaan zouden moeten halen. De opcenten voor een jaar zijn

4995 ongeveer, iets ruim genomen, de helft van de inkomsten van de provincie. Als u aanwijst waar wij 5000 230 miljoen euro kunnen bezuinigen, dus welke structurele uitgaven wij een jaartje kunnen laten zitten, kunnen we verder praten. Onze begroting is nogal afhankelijk van die opcenten. Die kunnen

wij niet zomaar een jaar even niet meer doen. Hoewel het sympathiek klinkt, denk ik dat wij onszelf voor grotere problemen zouden stellen als we dit nu zouden beslissen.

5005

Mevrouw **VAN SOEST**: Mijn vraag was of u erover nagedacht hebt om dat te doen. Ik heb helemaal geen opdracht gegeven om dat te doen. Anders was ik wel met een motie gekomen. Bent u dat met mij eens?

5010

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja, dat ben ik zeker met u eens. Als u wilt dat wij dat doen, komt u met een motie. Ik ben blij dat u dat niet doet. Ik heb niet de indruk dat wij daarover lang nagedacht hebben. U bracht het op. Wij hebben er heel kort over gesproken en de conclusie was dat dit niet de oplossing was die wij voorstaan.

5015

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Er is nog een interruptie. De heer Dessing van Forum.

5020

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voorzitter. Ik sla even aan op het verhaal over het ambitieniveau uit het coalitieakkoord en dat je daarom sommige, volgens sommigen, onzinnige dingen niet zou moeten zien. Maar ik vraag me af, als we echt zo op het ravijn afkoersen, in het najaar krijgen we daar hopelijk meer duidelijkheid over, is dan het coûte que coûte vasthouden aan het ambitieniveau wel zo verstandig? Is het dan op voorhand zeggen dat het misschien weleens ter discussie zou kunnen staan ook een optie voor deze gedeputeerde?

5025

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik denk dat wij aan de ene kant financiële onzekerheid hebben, maar aan de andere kant hebben wij ook grote maatschappelijke opgaven. Die kunnen we niet zomaar allemaal stil zetten. Die opgaven blijven er liggen. Gelukkig zijn we nu nog in de situatie dat we het beleid dat we hebben ingezet kunnen continueren. Ik zou hopen dat dat zo blijft. Misschien dat het uiteindelijk anders blijkt te zijn. Nu hebben we de keuze gemaakt om het heel droog te houden en alleen die dingen te doen waartoe wij verplicht zijn en niets extra's. Hopelijk komen we binnenkort weer in iets betere en zekerder tijden en kunnen wij daar misschien ruimere keuzes in maken. Maar op dit moment zijn dit de verantwoorde keuzes.

5030

5035

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Een andere optie is eigenlijk het tegenovergestelde van wat mevrouw Van Soest suggereert. Dit zijn onzekere tijden met zoveel belangrijke taken voor de provincie. Wij zeggen allemaal -ik refereer even aan een brief die u heeft gestuurd- dat wij die heel belangrijk vinden. Je zou dan ook kunnen zeggen dat wij het doen. En als we dan écht in problemen komen, zullen we de opcenten wellicht verhogen met een cent. Dat is 33 cent per inwoner die een auto heeft per kwartaal. Is dat niet een mooi idee? Heeft u daarover nagedacht?

5040

5045

Gedeputeerde **KOCKEN**: Zoals u ook weet hebben wij een coalitieakkoord waarin een duidelijk uitgangspunt is geformuleerd, namelijk dat de opcenten niet omhoog gaan. Er is daarover al eerder hier discussie geweest. Als er schuivende panelen zijn, mag u dat met elkaar aan ons meegeven. Maar vooralsnog hebben we een akkoord waarin een duidelijke afspraak staat. Wij houden ons dus aan het uitgangspunt dat de opcenten deze periode niet omhooggaan.

5050

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dat is heel helder. Dan ben ik bij u aan het verkeerde adres, als ik het wil veranderen.

5055

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik denk dat u dat al wist. GL vroeg of de capaciteit niet een grotere bottleneck zal worden dan de financiën. Dat moeten wij zeker heel goed in de gaten houden. Ook daar ziet de provincie grote uitdagingen. Nog even terug naar het ravijn dat werd aangehaald. De PVV kwam met de vaststelling dat er een toezegging is geweest dat wij u goed op de hoogte zullen houden van de ontwikkelingen en onderhandelingen met het Rijk. Die toezegging is al gedaan, maar ik kan haar zeker nog een keer bekrachtigen. Uiteraard houden wij u op de hoogte zodra er aanleiding toe is. Ik moet er wel bij zeggen dat het op dit moment bijna dagelijks lijkt te veranderen. Ik zal u dus niet elke dag komen lastigvallen met een update, maar u mag erop vertrouwen dat u van mij met regelmaat hoort hoe het ervoor staat.

5060

Dan nog ter correctie op wat mevrouw Van Geffen naar voren bracht, alsof wij de mobiliteitsreserves enorm hebben uitgeput en daar nu de zure vruchten van plukken. Wat er gebeurd is, is bij de eerste begrotingswijziging in 2021 uitgebreid besproken. Tegenover het bedrag uit de mobiliteitsreserves staat een verhoging van de kapitaallasten, zodat de facto hetzelfde bedrag nog steeds beschikbaar is. Dat is dus niet een bezuiniging geweest, maar een boekhoudkundige verandering. Ik heb

- 5065 daarmee de meeste vragen wel even aangestipt. Ik ben u nog een reactie schuldig op een drietal moties.
Het gaat om de moties 158 en 160 van de heer Klein. Die neem ik gezamenlijk. Daarna motie 159 ook van de heer Klein. Wat betreft de moties die gaan over het prioriteitenlijstje van GS, kan ik alleen maar zeggen dat die moties niet nodig zijn. Dat dit belangrijke zaken zijn is door GS juist
- 5070 uitgesproken in dat lijstje. Zodra wij het comfort voelen om iets meer te kunnen doen dan wij nu in de Kaderbrief hebben opgenomen, zijn dit de zaken waarnaar we het eerst zullen kijken. Ik neem de moties wel mee; ik begrijp dat u het ook belangrijk vindt. Ik zie dat alleen als een aanmoediging. In die zin zijn de moties 158 en 160 overbodig.
- 5075 Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): ik heb een vraag over de financiën. Er is 175 miljoen euro uit de reserves gehaald. Dat is blijkbaar naar de kapitaallasten gegaan, maar dat heeft andere bestemmingen gekregen. Daar is dan volgens mij een lening tegenover gezet. Ik weet niet hoe dat precies werkt. Maar als je iets uit de reserves haalt en daarna bestem je het ergens anders, is dat geld toch weg. Dat ging over 175 miljoen euro, maar ik had het over 250 miljoen euro. Het geld
- 5080 bestemd voor de Duinpolderweg is ook naar andere doelen gegaan. Dat is dus over van 75 miljoen euro.
- Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik kan niet precies reageren op de getallen die u nu aanhaalt. Globaal gaat het er echter over dat er inderdaad geld uit mobiliteitsreserves naar de kapitaallasten is gegaan en dat er per saldo wat dat betreft geen verandering is opgetreden. Wat de Duinpolderweg betreft ligt het denk ik iets anders, omdat we daar inmiddels een andere conclusie aan hebben verbonden dan eerder.
- 5085
- Mevrouw **VAN GEFFEN**: Wat ik niet begrijp is hoe je 175 miljoen euro uit de reserves kan halen en in andere reserves stoppen, en dan zeggen dat het geen verschil maakt. Dat kan volgens mij niet.
- 5090
- Gedeputeerde **KOCKEN**: Nee, maar dat is volgens mij ook niet gebeurd. Het is niet in andere reserves gestopt, maar naar de kapitaallasten gegaan.
- 5095 Mevrouw **VAN GEFFEN**: Het is naar POP-3 gegaan, naar de natuurreserves gegaan voor de N2000-gebieden, dat soort bestemmingen heeft het gekregen.
- Gedeputeerde **KOCKEN**: Volgens mij verschillen we hierover van mening. Ik zal er nog eens op kauen. Wellicht heeft u meer gelijk dan ik. Ik kom er dan bij u op terug.
- 5100
- De heer **HEIJNEN** (CDA): Het rommelige proces kwam zeker niet door de gedeputeerde Kocken. Het is fijn dat zij hier vandaag staat om de Kaderbrief te bespreken. Volgens mij komen de heer Klein en ik voor hetzelfde punt. Het gaat over die brief die u heeft toegevoegd met die tien voorstellen. Nu zegt u dat die tien voorstellen worden meegenomen zodra er geld is. Ik doe het met een inbreng, en de heer Klein doet het met een aantal moties. Wij beiden hebben geprobeerd om in dat lijstje van tien ook prioritering mee te geven aan u. Neemt u de opmerkingen mee die hier vandaag zijn gemaakt? Of komt u op een later moment in de Staten terug om met ons te discussiëren. Stel dat er geen voldoende middelen zijn voor al die tien projecten, maar voor slechts een deel daarvan, hoe stellen wij dan met elkaar de prioritering ervan vast?
- 5105
- 5110 Gedeputeerde **KOCKEN**: Als alles mee zou vallen en we kunnen alles doen, dan zijn er natuurlijk ook geen heel grote problemen. Dan kan iedereen bediend worden. Op het moment dat dat niet zo is, zullen GS in principe een afweging maken en die aan u voorleggen. Dan kunt u het daarmee eens zijn of niet, uiteraard zoals dat met begroten werkt. Natuurlijk krijgt u dat terug!
- 5115
- De heer **HEIJNEN** (CDA): Uiteraard komt alles altijd bij de begroting terug. Maar u zegt zelf in die brief, gestuurd aan deze vergadering, dat u de Staten vraagt om GS prioriteiten mee te geven richting het opstellen van de begroting. Liever vooraf bij de kaders, dan achteraf nog bijsturen als het al in de begroting staat. Dat is het adagium. Dat heeft een aantal partijen nu gedaan over dat lijstje van tien punten. Hoe weegt u dat in het vervolgproces?
- 5120
- Gedeputeerde **KOCKEN**: Het lijstje van GS heeft een gewicht op zichzelf. Ook als daar geen voorstellen voor worden gedaan. U hebt er inderdaad een aantal dingen uitgehaald. Dat betekent niet dat die nu per definitie prioritair zijn aan de andere voorstellen. U vroeg aan D66 wat hun prioriteiten waren. Die zullen misschien overal een beetje verschillend liggen in dat lijstje. Daar zullen GS met een appreciatie komen, afhankelijk van de ruimte die er is. U krijgt dat terug en wij
- 5125

nemen zeker mee wat u hier aandraagt. En niet alleen de dingen uit het lijstje, maar ook een idee als de erfcoaches. Daarop komt zo direct nog een reactie op. GS nemen alle voorstellen mee en voelen zich gesteund dat een aantal voorstellen uit dat GS-lijstje, ook wat de Staten betreft groot belang hebben.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Deze discussie maakt het toch weer wat rommelig. Ik heb het ook zo gelezen dat u ons vroeg om in dat lijstje van ons, dat niet een package deal is, maar een aantal losse ideeën, een prioritering aan te brengen. Wij zouden een prioritering kunnen meegeven, zodat GS ermee aan de slag kunnen. Dat vond ik heel erg fijn, want dat zou heel erg recht doen aan onze kaderstellende rol. En nu zegt u eigenlijk, in reactie op onze moties dat het niet nodig is. Het is sowieso wel goed. Maar stel dat maar de helft van het geld beschikbaar is? Dan moet u toch die belangrijke dingen, op basis van onze prioriteiten. Dat hebben wij geprobeerd te doen. Ik zou het dus heel fijn vinden als u dat meeneemt in het vervolgproces. Ik heb eerlijk gezegd al een redelijke consensus gehoord over welke onderdelen binnen dat lijstje prioriteit hebben. Mocht alles kunnen, is dat natuurlijk heel erg fijn.

Gedeputeerde **KOCKEN**: In die zin zeg ik tegen u: ik neem zeker mee wat u als prioriteit heeft aangemerkt. En ook hoe daar over het algemeen op gereageerd is.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Even heel praktisch qua procedure. Zegt u dan dat wij moties aanhouden, zodat het nog ergens op schrift is gesteld. Of kunnen we dan de moties gewoon in stemming brengen? Of zegt u: trek ze maar terug, want ik heb goed geluisterd en het staat ook in de notulen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dat zijn smaakverschillen. Wat mij betreft houden we dan de lijn aan die we eerder hebben ingestoken. Houd u de moties aan; wij nemen ze zeker mee. Mijnheer Klein, ik kom terug bij u. U had nog een andere motie waarover ik iets mag zeggen, namelijk over de herziening van het beleid voor het indexeren. Ik wil kijken of ik u kan vinden in een toezegging. Ik begrijp op zichzelf dat u dit voorstelt, maar als het voorstel is om alles voortaan even te indexeren, dan zal dat enorm in de papieren lopen. Dat is denk ik niet wat u beoogt. Maar als u nu zegt: kom met een notitie zodat het geregeld kan zijn in de volgende begroting, dan veronderstel ik dat u het simpeler ziet dan het zal zijn. Ik stel daarom voor dat ik inderdaad met een notitie kom voor de Staten, waarin het huidige indexeringsbeleid en de consequenties die veranderingen daarin zouden meebrengen aan u duidelijk gemaakt worden, zodat u met een nog diepere kennis daarvan uw standpunt daarover zou kunnen innemen. Op dit moment indexeren wij onze subsidies niet. Van sommige subsidies vindt u misschien dat dat moet. Van een andere kan een ander dat vinden. Ik denk niet dat wij op zo korte termijn daarover overeenstemming krijgen, omdat het nogal in de papieren loopt. Het is sowieso een cumulatieve kostenpost. Daartegenover staat dan nog dat onze inkomsten niet geïndexeerd worden. Het is een behoorlijke claim, zeg maar. Ik stel voor dat ik u een notitie aanlever op basis waarvan u en u allemaal kunnen beoordelen of wij op andere gronden tot andere nee-tenzijregels moeten komen, zodat u dat mee kunt nemen naar de campagne en de onderhandelingen. U moet daar dan ook een dekking bij hebben. Ik denk dat ik iedereen beantwoord heb, en anders hoor ik het vast zo direct.

De **VOORZITTER**: We gaan naar gedeputeerde Loggen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dank u wel voorzitter. Er zijn eigenlijk niet zo heel veel vragen gesteld. Er zijn meer wat opmerkingen gemaakt. Toch zijn er een paar vragen in een categorie waarop ik antwoord kan geven. Ten eerste was er de opmerking van het CDA met betrekking tot het masterplan Wonen. Ik vroeg mij af of het al weer anderhalf jaar is. Volgens mij is het de helft daarvan. Bij de vorige begroting is er, als ik mij goed herinner, voor het eerst over gesproken. Er is in ieder geval heel hard aan gewerkt. Dat er nog geen dekking is heeft te maken dat er nog geen instrumentenmix -zoals u weet uit versie 1 en versie 1,5- is die nog vertaald moet worden naar een financieel plaatje. Pas als dat inzichtelijk is, kunnen GS naar de Staten toe om te zeggen dat ze aan een bepaalde omvang denken die op een bepaalde manier gedekt kan worden. Daar is het echter nog veel te vroeg voor, vooral omdat de Staten nog een keuze moeten maken in de instrumentenmix.

Dan hebben we FvD en de PVV die iets zeiden over de asielzoekers. Daarbij werd motie 155 ingediend, waarin opgeroepen werd dat de provincie het Rijk ging verzoeken de taakstelling voor Noord-Holland stop te zetten. Dat is net zoiets dat je bij een dijkdoorbraak het Rijk oproept dat het water niet meer door de dijk mag stromen. Onze taakstelling is door het Rijk juist verhoogd. Ik heb

5190 geen enkele indicatie dat het Rijk voornemens is om daar op enigerlei wijze coulance in te gaan betrachten. De noodzaak is namelijk erg hoog. Je kunt van alles vinden over de oorzaak van de instroom, etc. Maar daar heeft de provincie niets aan. De provincie heeft geen eigen buitenlands beleid. Wij zullen als middenbestuur ons moeten verhouden tot de opdrachten die wij in deze van het Rijk krijgen. Uiteindelijk daalt het dan neer in de gemeenten. We hebben in het verleden weleens kritische geluiden richting het Rijk laten horen middels brieven. Dat was nog voor de Oekraïne-crisis.

5195 Het ging dan over de moeilijkheid van de taakstelling gerekend van de tweede helft 2021.

De heer **DESSING** (FvD): De gedeputeerde geeft voor een deel antwoord op de vraag die ik inderdaad wil stellen. Dit is precies het punt. Als het zo piept en kraakt om zo'n taakstelling uit te voeren, dan kan het signaal richting Den Haag, en via Den Haag richting Brussel toch zijn dat dit haast tegen de grenzen van het uitvoerbare aanloopt? Is dat dan niet een signaal dat misschien toch in alle oprechtheid misschien afgegeven kan worden?

5200

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nee, dat zou een signaal zijn dat nergens op gebaseerd is. Wij hebben wel vorige keer, op basis van de inzichten die we hebben en oplopende lijsten, gemeend om voor de tweede helft van 2021 een kritisch signaal te moeten laten horen richting het Rijk. Dat hebben we inmiddels via twee brieven gedaan. We hebben noch op de eerste noch op de tweede brief antwoord gekregen middels een formeel schrijven terug. Dat geeft ook aan dat het Rijk behoorlijk met zijn eigen opdracht in zijn maag zit. Zo komt het althans op mij over. Ik kan wel een vraag stellen waarop ik het antwoord al weet. Dat verstevigt onze positie als Staten van Noord-Holland niet, voorzitter. Ik denk dat wij met elkaar in overleg met de gemeenten moeten kijken wat wij binnen het redelijke en billijke met elkaar kunnen doen. Zeggen dat we het niet meer doen, zou een buitengewoon onverstandige move zijn.

5205

5210

De heer **DESSING** (FvD): Een vraag stellen is één, maar een signaal afgeven is iets anders. En met name dat laatste bedoel ik. Hoe weet Den Haag dan dat in die uitvoeringsagenda er zoveel problemen zouden zijn? Is dat signaal duidelijk overgekomen?

5215

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik zit met de verantwoordelijke minister aan tafel. Die is op de hoogte van de uitdagingen waarvoor de provincie Noord-Holland met onze gemeenten voorstaan. Die heeft dus een beeld van waar wij voor staan. Wij zitten zeer periodiek met deze minister aan tafel. De uitdagingen waarvoor wij staan, staan redelijk goed bij de minister op het netvlies. Maar ook het kabinet wordt geconfronteerd met een situatie waarin nog heel veel mensen in een systeem zitten, die ook uit het systeem gehaald moeten worden en door moeten stromen in onze samenleving. Op het moment dat zij status hebben gekregen zijn ze voor de wet gewoon Nederlander. Ze zijn dan in ieder geval inwoners in ons land en kunnen instromen op onze woningmarkt. Of u dat nou leuk vindt of niet, dat is hoe het gaat in Nederland. En als u dan wat wilt doen, heeft u ook een vertegenwoordiging in de Tweede Kamer. Ook daar kan het debat gevoerd worden. Dat is ook de plek waar het thuis hoort. Het hoort niet thuis in de Staten, maar in de Tweede Kamer. U heeft daar allemaal ingangen.

5220

5225

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, gedeputeerde Loggen.

5230

Gedeputeerde **LOGGEN**: GS ontraden motie 155. Ik maak even een sprongetje. De PvdO had een vraag en een motie. Het ging daarbij om de vraag of seniorenhuisvesting bij kon dragen in de wooncrisis. Ik denk dat wij in Noord-Holland al een stuk verder zijn dan elders. Met onze flexibele schil kunnen wij gemeenten in staat stellen om capaciteit in te huren, om iets te doen op de woningmarkt, zoals het versnellen van vergunningen, vergunningen voorbereiden, projecten voorbereiden. Dat is een. Ten tweede maken wij al afspraken over doelgroepen in onze woonakkoorden, zoals u hebt kunnen lezen in de woonakkoorden die wij in Noord-Holland hebben afgesproken. Ten derde, en dat is de belangrijkste reden voor mij om de motie te ontraden, zijn wij op dit ogenblik in gesprek met het Rijk over woondeals, waarbij wij ook over doelgroepen praten. Wij verwachten ook dat wij vanuit het Rijk middelen krijgen. Op het moment dat wij nu zelf middelen ter beschikking gaan stellen, weet je op voorhand al dat je korting krijgt op de rijksbijdrage. Dus ook vanuit de strategische invalshoek zou ik de motie willen ontraden.

5235

5240

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik wilde eigenlijk vragen of u even wilt kijken hoe Noord-Holland dat heeft gedaan. Men heeft specifiek zelf geld uitgetrokken om de woningbouw voor senioren zo snel mogelijk op gang te brengen. Heeft de provincie dit ook al gedaan?

5245

- 5250 Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik heb een redelijk goed beeld wat in Noord-Holland gebeurt. Ik denk dat u Zuid-Holland bedoelde. Wij hebben onze eigen verantwoordelijkheid en onze eigen instrumentenmix. Ik geef net drie overwegingen waarom wij uw motie ontraden. Zuid-Holland heeft geen woonakkoorden zoals wij die afsluiten met gemeenten, waarover heel duidelijke afspraken worden gemaakt over doelgroepen.
- 5255 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dan stel ik de vraag nog een keer. Bent u bereid om eventueel geld uit te trekken om alsnog, zo snel mogelijk, de seniorenwoningen te realiseren? Het bereikt namelijk ook direct een andere doelgroep. Er komen dan woningen vrij voor grotere gezinnen. En dat is ook mijn streven. Bent u ook bereid om er zelf nog eens over na te denken? Wilt u er nog extra iets aan gaan doen?
- 5260 Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik steek altijd de hand in eigen boezem als ik niet duidelijk ben geweest. Ik heb net drie redenen gegeven waarom wij op dit ogenblik denken dat het in Noord-Holland niet op zijn plaats is om daarvoor geld uit te trekken. Wij hebben namelijk al een generiek instrument om gemeenten te ondersteunen als het gaat over woningbouw. Onder andere de flexibele schil. Dat is een. Twee maken wij hierover al heel gericht afspraken over doelgroepen in woonakkoorden, zodat ook in gemeenten en de regio die doorstroming bewerkstelligd kan worden. Drie zijn wij al in gesprek met het Rijk over het verkrijgen van middelen voor doelgroepen. Het antwoord is nu dus 'nee'.
- 5270 De **VOORZITTER**: Nog een aanvullende vraag?
- 5275 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Kunt u een overzicht geven waar het eventueel al gelukt is? Misschien dat we dan naar de resultaten kunnen gaan kijken. Nogmaals, het duurt zo lang voordat er eigenlijk woningen voor ouderen worden gerealiseerd. Ik zou toch graag inzicht krijgen hoe u het een en ander heeft kunnen realiseren.
- 5280 Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik roep 50PLUS/PvdO op om wat vaker te kijken naar de voortgangsrapportages die wij hebben middels woonakkoorden. Daarin wordt het namelijk gerapporteerd. Die kunt u erbij pakken. Dan kunt er ook naar kijken. Ik hoef dat niet apart aan te leveren; het zit al in de cyclus die wij met elkaar hebben afgesproken.
- De **VOORZITTER**: Gaat u verder.
- 5285 Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, voorzitter. Ik weet niet of dit op mijn pad past, of dat collega Kocken daarover iets heeft gezegd. Er was vanuit GroenLinks de oproep om wat meer focus te hebben. Die partij had het over 'realistische prognoses'. Daar heeft Noord-Holland in wat generieke zin al over gezegd dat we moeten gaan focussen. We hebben kort geleden een BOT-sessie gehad in de commissie over drie punten van beleid. We hebben toen gezegd dat we aansluiten bij de drie
- 5290 focuspunten van het Rijk, als het gaat over woningbouw, klimaat en stikstof. Dat is ook de focus voor Noord-Holland. De prognose zal uiteindelijk daaraan teruggerekend moeten worden. Maar ik weet niet of ik dat zo precies kan zeggen als de portefeuillehouder Financiën dat zou doen. Als u dat bedoelt, zou dit mijn antwoord zijn.
- 5295 Het belangrijkste zal voor u de motie over de grondwaterheffing zijn. Wij hebben daarover al eerder in de commissie van gedachten gewisseld. Wij liepen toen niet aan tegen onwil vanuit GS, maar tegen onmogelijkheden op basis van de Waterwet. Dat lopen we nu weer. Wij lopen met wat u beoogt aan tegen artikel 7.7 van de Waterwet. Ik onderschrijf echter wel de gedachte van u die in de motie opgesloten zit. Ik zou graag de motie zoals ze er ligt willen ontraden, maar met de toezegging dat
- 5300 GS komen met een voorstel voor verhoging als er concrete maatregelen zijn, die passen binnen het bestaande wettelijk kader. GS zullen zich daarbij maximaal inspannen om de negatieve gevolgen van de onttrekking van grondwater en infiltratie te voorkomen. Ik handel dan denk ik wel in geest met wat u beoogt in uw motie, maar we plaatsen het dan wel binnen het wettelijk kader, waaraan de provincie zich ook dient te houden. Dit ging om motie 166. Ik doe dus een toezegging, en anders moet ik de motie ontraden.
- 5305 Gedeputeerde **ZAAL**: Voorzitter. Voor mij drie verschillende onderwerpen uit mijn portefeuilles. Ik begin met de vraag van de heer Dessing over de empathie voor de boeren. En zeker, ik heb ontzettend veel empathie voor de boeren. We hebben ze vanmorgen ook weer uitgebreid gesproken en ik snap ook hun zorgen. Betekent dat dat ik, net zoals heel veel, vooral landelijke bestuurders de
- 5310 afgelopen decennia, tegen ze ga zeggen dat ze zo maar door moeten gaan? Nee! Die verandering is echt nodig en ik wil ze heel graag helpen, op weg naar een duurzamer voedselsysteem. Maar het

- moet op dit moment anders. De wijze waarop we nu voedsel produceren, maar ook de wijze waarop wij voedsel verwerken en voedsel consumeren, moet nodig veranderen, Daarbij gaan wij de boeren helpen. Zoals ik ook vanmorgen al heb aangegeven, bieden wij daarvoor ook een perspectief.
- 5315 De erfcoaches, dus de motie van het CDA, zouden een interessant instrument kunnen zijn om dat perspectief ook te bieden en de boeren erbij te helpen. Ik adviseer het CDA wel om nog even verder te kijken hoe dit zich verhoudt tot bijvoorbeeld andere initiatieven vanuit het Landbouwportaal of vanuit de Voedselvisie. Op zichzelf is het een interessant instrument en sta ik ervoor open om verder te kijken wat we kunnen doen. Het is wel een van de moties die middelen vraagt. Daarvan heeft
- 5320 gedeputeerde Kocken al uitgelegd dat we bij de begroting een afweging moeten maken. Van dit voorstel zou ik zelf wel willen kijken of we ook bestaande middelen kunnen aanwenden. Mocht dat niet zo zijn, dan zal die worden meegenomen bij de afweging. Hiervoor geldt dus dat het aannemen van de motie niet per definitie betekent dat ze ook gerealiseerd kan worden, omdat we te maken hebben met die onzekerheden. Maar ik zal nog wel een poging willen wagen om te kijken of er
- 5325 bestaande middelen voor kunnen worden aangewend.
- Ik kom bij het thema Dierenwelzijn. Er liggen twee moties van het Statenlid Kostić. Allereerst de bescherming van dieren bij extreem weer. Ik kan daar kort over zijn. Ik geef de motie een positief advies. Dat geldt ook voor de rapportage over de ambities van dierenwelzijn en het gesprek met de Staten over het concretiseren van die doelen. Krijg ik dan street credits? Ik weet niet wat dat zijn. Ik
- 5330 heb ook geen kinderen, maar ik hoop dat ik die street credits nu heb verdiend. En anders heb ik bij mijn huisdieren vandaag een goede indruk gemaakt.
- Dan het laatste punt, uit de portefeuille Bestuur: het ravijn van 2026. Met de gemeenten hebben we daarover al heel goede gesprekken. Hoe het ravijn er precies uit gaat zien voor de gemeenten weten we eigenlijk pas na de septembercirculaire van het Rijk. We zullen het dan ook terugvinden in de
- 5335 begrotingen van 2023 die in november naar ons toe komen. We hebben wel in het algemeen een heel goed beeld van de begrotingen van de gemeenten. Dat het een zorgwekkende situatie gaat zijn, daarover zijn we het eens. Daar waarschuwen we gemeenten ook voor. Dat waren de punten uit mijn portefeuilles, voorzitter.
- 5340 De **VOORZITTER**: Er is nog een interruptie van de heer Dessing van Forum.
- De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voorzitter. Ik kom nog even terug op het antwoord dat in eerste instantie was gegeven. Ik moest er even op kauwen. Ik waardeer een empathisch antwoord, maar ik mis toch, zoals ik ook tegen gedeputeerde Loggen probeerde te zeggen, die signaalwerking die we
- 5345 zouden kunnen geven. Het signaal dat we zouden kunnen afgeven is dat juist de combinatie van maatregelen die er zijn verhoudingsgewijze heel hard de boeren raakt, en dusdanig zwaar is dat het onuitvoerbaar wordt. Is dat geen signaal dat we ook in verband met deze portefeuille zouden moeten afgeven?
- 5350 Gedeputeerde **ZAAL**: Ik realiseer me dat het pakket ontzettend zwaar is. Ik deel denk ik niet de conclusie dat het onuitvoerbaar is, ook al is het een enorme opgave. Maar we gaan ook bij het Rijk aangeven dat dit een enorme opgave is voor de boeren. De volgende stap zou dan zijn dat we van het Rijk meer inzet verwachten, en samen met ons optrekken, om dat perspectief te bieden en het verdienmodel te realiseren met inachtneming van al die opgaven waarvoor de sector staat.
- 5355 De heer **DESSING** (FvD): Dan ben ik blij dat gedeputeerde Zaal dat signaal wel wil afgeven. Ik denk dat dat essentieel is en dat de boeren het zullen waarderen dat dit signaal luid en duidelijk overkomt in Den Haag.
- 5360 De **VOORZITTER**: Gaat u verder, gedeputeerde Zaal.
- Gedeputeerde **ZAAL**: Een laatste opmerking daarover: zeker, we zien met elkaar dat de opgave enorm is. Voor de vervolgstap, van wat we daarmee gaan doen, hebben we misschien een andere richting. Ikzelf zou dat perspectief willen bieden aan de boeren die door willen naar dat duurzamer voedselsysteem in de hele keten.
- 5365 Gedeputeerde **ROMMEL**: Voorzitter. Er zijn een paar punten, met name met betrekking tot de faunaschade in N2000-gebied. Ik kijk dan eerst even naar de vragen van JA21. De actualisatie van N2000-gebieden is wettelijk verplicht. Daar komen we dus niet onderuit. De actualisatie is inderdaad
- 5370 belangrijk, omdat de natuur niet statisch is. Bij de update van de beheerplannen kijken wij ook naar hoe de natuur eruit ziet en of er naar aanleiding van de evaluatie nog wat aan moet veranderen. Ik kom er zo bij uw motie nog op terug. Er is wel geld voor nodig, vandaar dat het ook in de Kaderbrief staat.

5375 Dan met betrekking tot de heer Klein en mevrouw Van Soest. Er moet in verband met de faunaschade inderdaad een hoop geld betaald worden, maar dat zijn we ook verplicht. Als we belemmeren zijn we dat ook verplicht. We hebben al heel ruime ontheffingen, waar eigenlijk bijna geen rek meer in zit. Maar met u, hebben wij ook onze zorgen over het toenemende schadebedrag. Ik kan u zeggen dat 88% over grasschade gaat. Die prijs blijft ook maar stijgen. Wij zien als GS het probleem en beraden ons daar ook op. Het is ook zeker voor een volgende periode verstandig om daar nog eens een keer goed naar te kijken.

5380 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voor de goede orde, het lijkt bijna of ons voorstel was om maar minder schadevergoeding te gaan uitkeren. Nee, dat is het voorstel van GS geweest, niet van ons. Mij gaat het er vooral om dat we meer aan preventie gaan doen. Ik zie nu dat we weer de schadevergoedingsverwachtingen gaan ophogen. We hebben inderdaad geen keuze; we moeten het betalen. Maar GS hebben wel de keuze om te kijken hoe er meer preventieve maatregelen genomen kunnen worden. Daarover hebben wij het eerder gehad.

5390 Gedeputeerde **ROMMEL**: Het is aan de eigenaren om preventief te handelen. Dat gaat in overleg met het FBE. Daarin hebben wij geen rol. Wij hebben alleen de rol om zo breed mogelijk de mogelijkheid daartoe te bieden.

5395 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij kunnen die rol toch pakken? We kunnen toch met eigenaren gaan kijken hoe die preventie beter georganiseerd kan worden? Door veel meer dat gebiedsgericht te gaan doen en te gaan werken aan subsidieregelingen. Want dat geld betaalt zich drie keer terug als dat leidt tot minder schade. Wilt u die rol gaan pakken?

5400 Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij hebben ons ganzenplan gegeven aan het FBE. Het is aan het FBE om met de grondeigenaar in overleg te gaan en die ontheffingen te geven voor de manier waarop het aantal ganzen wordt verminderd.
5405 Dan de moties. Motie 149, Schadefonds ganzen in duingebied. Wij kennen die tegemoetkoming voor de ganzen. Dat is voor de hele provincie, dus het wordt dubbelop als we er één gebied extra bijhalen. Wij hebben daarvoor dekking gevraagd in de Kadernota. Het budget voor de N2000-beheerplannen is nodig voor die evaluatie en actualisatie die uitgevoerd moeten worden. Daarom ontraden wij de motie.

5410 De heer **KOHLER** (JA21): Dat faunaschadefonds is toch alleen gericht op akkerbouwers en de veehouders? Kunnen ook natuurorganisaties zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer ervan gebruikmaken? Het kan namelijk zijn dat ik het helemaal mis heb.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij hebben in sommige gebieden dat wij de schade vergoeden. Het moet heel specifiek zijn. Maar ook wij hebben in de TBO's gecoördineerd beheer. Samen met hen regelen wij dan dat zij de schade kunnen beperken.

5415 De heer **KOHLER** (JA21): Een prima antwoord, dank u.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Motie 150 is overbodig. Het is precies hoe de actualisatie van beheerplannen werkt. Dat is evaluatie en dan eventueel aanpassingen in de natuurdoelen.

5420 De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Ik kom nog even terug op de opmerking van de heer Klein. Ik hoor hem eigenlijk zeggen dat we met elkaar hebben afgesproken dat we met de ganzen terug zouden gaan naar de populatie van 2005. Wanneer kunt u toezeggen dat we naar een brede evaluatie gaan om een antwoord te vinden op de vraag waarom dat niet gelukt is en waarom de schades blijven oplopen. En wat is de rol van de FBE's daarin? De heer Klein suggereert dat de gedeputeerde daarin een grote rol moet gaan vervullen. Daarmee zegt de heer Klein eigenlijk ook dat de manier waarop we er nu mee omgaan niet voldoende werkt. Dat constateren we eigenlijk met zijn allen. Ik zou het prettig vinden om te horen wanneer we tot evaluatie kunnen overgaan voor de vraag waarom we de aantallen van 2005 niet halen. En wat is de rol van de FBE's daarbinnen? Kunt u dat toezeggen?

5430 Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij gaan ons daarop beraden. Ik wil het zelf ook wel weten. Wij zijn constant in gesprek met FBE's en hebben nu ook landelijk overleggen opgestart. Daar ben ik portefeuillehouder voor. Ik hoop dat we in het najaar weer wat meer kunnen zeggen. Dat lijkt me ook goed om voor een volgende periode helder te hebben.

- 5435 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Wij hebben met zijn allen besloten dat we het dierenwelzijn hoog in het vaandel hebben en dat we in principe inzetten op preventieve methodes. Als we conflicten hebben tussen mens en dier, zetten we in op niet-dodelijke middelen. Zijn GS bereid om daar ook naar te kijken? Ik hoor allemaal hele en halve toezeggingen over iets wat richting schieten of vergassen gaat. Zijn GS bereid om ook naar de preventieve niet-dodelijke middelen te kijken?
- 5440 Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij kijken zeker ook naar preventieve middelen; dat weet u ook. Maar dat is niet voldoende. Ik denk dat we naar een totaalpakket moeten kijken. Hoe gaan we de schade door de ganzen verminderen? Daarbij kijken we naar alle mogelijkheden.
- 5445 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het is mij bekend dat GS van mening zijn dat nu niet-dodelijke middelen onvoldoende zijn. Maar tijden veranderen. We hebben prachtige ondernemers, innovatieve maatregelen, creatieve geesten. Ik kan mij niet voorstellen dat wij tot in de eeuwigheid met deze barbaarse praktijk door blijven gaan. Ik kan mij ook niet voorstellen dat de gedeputeerde dat denkt. Kan ik van u de toezegging krijgen dat u in ieder geval uw best gaat doen in de komende maanden om te kijken of er toch nog extra mogelijkheden zijn om in te zetten op die niet-dodelijke middelen?
- 5450 Gedeputeerde **ROMMEL**: Hier staat niet een gedeputeerde die niet creatief nadenkt. Wij kijken naar alles wat mogelijk is.
De laatste motie, nummer 157, is van de SP. Die gaat over 'niet alleen boeren'. Wij hebben daarover net een uitgebreid debat gehad bij de actualiteiten. Daarbij heb ik al aangegeven dat wij kijken naar de evenredigheid die u hebt vastgesteld in de Stikstofstrategie. Ik ben zelf in overleg met de tien stikstofpiekbelasters. Ik kom in het najaar met een Road Map over de industrie, wat we daar kunnen gaan betekenen. Er wordt aan gewerkt. Dat betekent dat deze motie overbodig is. Dank u voorzitter.
- 5455 Gedeputeerde **STIGTER**: Passend bij mijn karakter een bescheiden bijdrage van mij, vandaag. Ik heb geen vraag gehoord. Wel had ik een tweetal moties. Motie 152 vraagt om de klimaat- en biodiversiteitscrisis uit te spreken. Ik hoop dat u in de aanpak en ambitie van dit college herkent dat wij dat met alle ernst oppakken. De motie zelf doet een oproep aan de Staten om te komen tot het uitroepen van de klimaat- en biodiversiteitscrisis. Ik zou de motie daarom 'oordeel Staten' willen geven.
- 5460 Dan motie 162 van mevrouw Van Soest over de opbrengsten van het zonnepark in Hoofddorp.
- 5465 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik dank u dat u het oordeel over de motie overlaat aan de Staten. Maar ik had een vraag over een mogelijke toezegging. Wij zien de inspanningen van GS, zoals we hebben aangegeven. Maar wij zien niet de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis en alles waar we naartoe moeten werken in de Kaderbrief. Die uitstraling heeft de Kaderbrief niet. Ik heb de Kaderbrief een paar keer doorgenomen, ook op het woordje 'klimaat'. Meestal wordt het gebruikt in de zin dat het Rijk allemaal ambities heeft waar wij iets mee moeten. Mijn verzoek aan GS is om in toekomstige belangrijke stukken zoals de Kaderbrief die urgentie iets meer naar voren te laten komen.
- 5470 Gedeputeerde **STIGTER**: Dit zal de laatste Kaderbrief zijn van dit college. Over de volgende Kaderbrief gaan wij vooralsnog niet. We zullen de ernst van de problematiek tot uitdrukking brengen in het stuk dat daarvoor noodzakelijk is. Er is geen discussie over de ernst van de problematiek en het belang om niet alleen te kijken naar het Rijk, maar ons ook zelf uit te spreken.
- 5475 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ziet u ook kans om dit tot uitdrukking te brengen in de begroting? Bijvoorbeeld in de inleiding. Een begroting heeft altijd een inleiding met een mooi betoog over de stand van zaken in Noord-Holland.
- 5485 Gedeputeerde **STIGTER**: Ik zal uw opmerkingen meenemen. We moeten nog gaan schrijven in deze zomermaanden.
Dan ben ik bij motie 162 over de opbrengst van het zonnepark in Hoofddorp Oost. Dat is een vrij technische vraag, maar ze kan wel goed beantwoord worden. Het zonnepark levert zo'n 57 miljoen kWh op. Dat is grosso modo zo'n 60 mW. Onthoud dat makkelijke rekensommetje, want u kunt het ook gebruiken bij andere zonneparken. Dat levert ongeveer voor 17.000 huishoudens stroom op, en een kleine 30.000 ton reductie CO₂ per jaar. Grosso modo kunt u ervan uitgaan dat 1 hectare zonnepanelen ongeveer 1 mW aan stroom oplevert. Dat is goed voor 300 huishoudens. Afhankelijk van de grootte van het zonnepark kunt u in het vervolg het rekensommetje zelf maken. Ik zal dan
- 5490 kijken of u goed heeft gerekend. Dank u wel.
- 5495

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik heb zelf twee moties. De kersverse vicevoorzitter van de Staten zal mij heel even vervangen, zodat u kunt interrumperen. Ik geef het voorzitterschap even over aan mevrouw Van der Waart.

5500

Vicevoorzitter Van der Waart neemt het voorzitterschap over van de heer Van Dijk (cvdK)

De **VICEVOORZITTER**: Dank u wel. Ik geef graag meteen het woord aan de commissaris.

5505

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Dank u wel voorzitter. Motie 161 met als titel 'Laat bezoekers van de provincie niet voor paal staan' zou ik als een ondersteuningsmotie willen zien. Voor alle duidelijkheid: het is niet onze parkeergarage. De garage is in het bezit van de gemeente. Op min twee hebben wij een laadpaal. Die heeft een tijdje niet gefunctioneerd, maar is ondertussen weer gemaakt door Spaarnelanden. Zojuist heb ik ambtelijk vernomen dat in 2023 de gemeente Haarlem voornemens is om in haar parkeergarages waar geen laadvoorzieningen zijn, die palen te gaan plaatsen. Uiteraard zeg ik toe dat wij dat nog eens extra zullen aanstippen voor de parkeergarage naast ons.

5510

5515

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): In de parkeergarage is bezoekersaansluiting. Maar die is buiten gebruik. Dat is al een aantal weken zo. Ik wil er graag gebruik van maken omdat ik een elektrische auto heb. Kunt u er iets aan doen?

5520

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Ik denk dat u het net niet hebt begrepen. Spaarnelanden heeft ons verzekerd dat het weer is aangesloten. Er zal waarschijnlijk een stekkertje hebben losgezeten, maar hij doet het weer. Het enige nadeel is nu dat je naar min twee moet als bezoeker. Wij gaan ervoor pleiten dat de gemeente ook op de eerste laag voorzieningen gaat aanbrengen voor elektrische auto's. Vandaar dat ik zei dat uw motie wordt gezien als ondersteuningsmotie voor waar we al mee bezig zijn.

5525

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ook buiten de garage zijn parkeerplaatsen. Die zijn ook voor werknemers. Gaat u daar wel over?

5530

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Er is een laadpaal buiten, maar het is niet de bedoeling dat daarvan een openbare parkeerplaats wordt gemaakt. Dat zou een heel bijzondere situatie opleveren. Wij stimuleren vooral het gebruik van de parkeergarage. Er is hier een laadpaal buiten.

De **VICEVOORZITTER**: Gaat u door.

5535

De heer **VAN DIJK** (cvdK): De tweede motie is motie 165, ingediend door DENK. Die gaat over het gedenkteken in het kader van Keti Koti. Wij hebben afgelopen vrijdag inderdaad een heel mooie bijeenkomst gehad. Toch ga ik deze motie ontraden, gesteund door wat ik die dag zelf heb gehoord van Dwight Fransman, een winti-priester die een plengoffer bracht tijdens deze mooie bijeenkomst. Eigenlijk zei hij: In Huize Welgelegen hangt artikel 1 van de Grondwet aan de muur. Koester dat. Met de Grondwet als leidraad zal het ons lukken met respect voor elkaar in vrijheid samen te bouwen aan de geschiedenis en de toekomst van Nederland. Een van de zaken die wij afgelopen vrijdag hebben afgesproken is dat Keti Koti niet stopt in 2022. Volgend jaar is het 160 jaar geleden dat de slavernij werd afgeschaft. En 150 jaar geleden kwam die feitelijk tot een einde. Wij zullen er dus ook volgend jaar weer aandacht aan gaan besteden. Wij hebben ook besloten dat een van de schilderijen, gemaakt door de kunstenaar, ook een definitieve plek zal krijgen in het gebouw. Daarmee denken wij met dit gebouw er voldoende recht aan hebben gedaan. Het is verder al eerder gezegd: in het Oosterpark is het nationale gedenkmontument. Dat zal men de komende jaren ongetwijfeld proberen verder te vergroten.

5540

5545

5550

De heer **KOYUNCU**: Voorzitter. Ik zou de commissaris graag willen vragen waar hij de herdenking volgend jaar wil laten plaatsvinden. Wat is de locatie? Volgend jaar zal er ook aandacht besteed worden aan Keti Koti.

5555

De heer **VAN DIJK** (cvdK): U kunt in ieder geval van mij verwachten dat ik, net als dit jaar, in het Oosterpark aanwezig zal zijn. Het was wel even snel rijden om hier weer op tijd terug te zijn. Het is zeker de moeite waard om daarbij aanwezig te zijn. Ik vind ook dat wij daar volgend jaar een krans zullen moeten leggen. Dat hebben we dit jaar niet gedaan. En wat betreft het provinciehuis hebben we afgesproken om jaarlijks hier een tentoonstelling te houden. We hebben nu een deel van ons slavernijverleden laten zien. Het is zeker de bedoeling dat te verbreden. Het is ons heel goed

5560 bevallen om de schoolklassen hier afgelopen vrijdag vroeg in de ochtend te ontvangen. Samen met de ontwerper en de kunstenaar zijn ze door de tentoonstelling heen gelopen. Het zal dus zeker in dit pand plaatsvinden, maar dan in relatie tot dit pand. Met name om mensen te laten luisteren naar het pand. Daarmee bedoel ik ook dat ze vragen gaan stellen, waarom er op een bepaalde manier inhoud en vorm wordt gegeven aan ons verleden.

5565 De **VICEVOORZITTER**: Mijnheer Koyuncu, nog eenmaal.

5570 De heer **KOYUNCU** (DENK): Het is heel fijn dat er jaarlijks aandacht aan wordt besteed. Bent u het met mij eens dat als mensen toch hier zijn, omdat er hier een herdenking plaatsvindt, er een waardige plek moeten zijn waar mensen kunnen herdenken. Bent u dat met mij eens?

5575 De heer **VAN DIJK** (cvdK): Dat kun je natuurlijk op verschillende manieren doen. Wij zullen een van de schilderijen van de schilder een vaste plek geven in het gebouw. Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Maar afgelopen vrijdag heb ik ook tegen de pers gezegd: u kent allemaal het boekje van Paviljoen Welgelegen. Toen vroeg men of ik daarop een addendum ging invullen. Ik antwoordde van niet. Er zal een nieuw hoofdstuk moeten worden geschreven. Dat betekent dat wij in de nieuwe uitgave van het boekje -die overigens commissarisproof gemaakt gaat worden, zodat er niet meer een voorwoord van een oude commissaris in kan zitten- een nieuw hoofdstuk maken. Dat is ook een manier om uit te leggen dat dit huis van de democratie, wat het nu is, ook een donker verleden kent.
5580 En behalve dat ook een toekomst. Die toekomst maken wij hier met elkaar.

5585 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dit is een vervolgvraag naar aanleiding van een discussie die zich net ontspon. Een van mijn fractieleden was ook aanwezig bij de opening en was onder de indruk van de tentoonstelling. Die suggereerde om de tentoonstelling, die ook gemakkelijk verplaatsbaar is, ook nog op andere manier te gaan gebruiken. Bijvoorbeeld door hem nog eens op een andere plek ten toon te stellen.

5590 De heer **VAN DIJK** (cvdK): Wij hebben hem sowieso gedigitaliseerd. De tentoonstelling stopt hier na drie maanden. Dat komt er weer een andere tentoonstelling. Na Keti Koti volgend jaar zullen we weer een nieuwe tentoonstelling maken. Maar wij hebben de tentoonstelling juist gedigitaliseerd om ervoor te zorgen dat ze bij scholen en onderwijsprogramma's heel educatief te gebruiken zal zijn. Het nadeel is dat je een namenmonument, zoals het er nu staat, na afbraak niet zo makkelijk meer terug kunt zetten. Het wordt wel met foto's en digitaal vastgelegd. Alle andere borden lijken makkelijk verplaatsbaar, maar het zal waarschijnlijk naar een paar verplaatsingen snel achteruitgaan.
5595 Heel belangrijk is ook dat je het niet zomaar ergens kunt neerzetten. Je hebt daarbij heel goede begeleiding nodig. De mensen zijn getraind in hoe je door de tentoonstelling moet worden heen geleid. Je voelt dat precies waarom de route is zoals die nu is. Het is eigenlijk helemaal afgestemd op de kleine ruimte. U zult het met mij eens zijn dat wij geen echt grote tentoonstellingsruimte hebben. Het is vrij klein. Ik wil kijken wat wij met die tentoonstelling zouden kunnen doen, maar de
5600 bedoeling is vooral dat die een digitaal leven gaat krijgen. En daardoor tijdloos wordt.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja helder. Bedankt voor die positieve reactie.

5605 De **VICEVOORZITTER**: Dat was ook het einde van uw beantwoording denk ik. Dan ga ik weer plaatsmaken voor de commissaris.

De heer Van Dijk (cvdK) neemt het voorzitterschap over van vicevoorzitter Van der Waart.

5610 De **VOORZITTER**: Mevrouw Van der Waart, het was geen maidenspeech, maar ik vind dat u het fantastisch heeft gedaan. Hiermee komt een einde aan de eerste termijn. We kunnen twee dingen doen. Het eten staat klaar. U kunt ervoor kiezen om nu te gaan dineren en daarna de tweede termijn te gaan doen. We kunnen er ook voor kiezen om nu de tweede termijn af te maken, dan dineren, en dan als laatste agendapunt 11 behandelen. Ik zie mensen voor 'doorgaan!' Ja? En waarschijnlijk helpt het ook enorm als u een knorrige maag heeft, omdat u weet wat voor lekkers er op u staat te wachten. Dan gaan we door met de tweede termijn. Ik ga kijken of er behoefte is aan een tweede
5615 termijn. Ja?

Tweede termijn

- 5620 De heer **KOHLER** (JA21): Dank u wel voorzitter. In de hoop een trend te gaan zetten heb ik een heel korte bijdrage, hoewel ik nog tijd genoeg heb. Ik wil beide moties die wij ingediend hebben aanhouden. Dit agendapunt leent zich niet om uitvoerig in te gaan op beheerplannen. Het faunabeheer en ganzenproblematiek kunnen beter eerst in de commissie aan de orde worden gesteld, ook al is dat dan pas volgend jaar. En dan ben ik er niet meer. Of ik ben er wel, maar niet
- 5625 hier! Dat is dan iets voor mijn opvolger. Het is wel een heel groot probleem. Ook in mijn eigen partij is er veel discussie over. Laatst werd mij nog verweten dat ik een randstedelijk bambisyndroom heb. Dat is dan, naar ik begreep, de strijd tussen oost- en west-Nederland. We zijn er hier nog helemaal niet over uit over hoe we met die ganzenproblematiek om moeten gaan. Dank u wel voorzitter.
- 5630 De **VOORZITTER**: Even voor uw collega's. De moties 149 en 150 worden aangehouden. De heer Heijnen van het CDA.
- De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik houd het ook heel kort. Gedeputeerde Loggen zei dat het geen anderhalf, maar slechts drie kwart jaar was. Wij hebben een actieve fractiemedewerker die zegt dat het eigenlijk zelfs bijna twee jaar is. De toezegging was van 29 september 2020 en
- 5635 versie 1 van het masterplan van 30 juli 2021. Voor wat het waard is! Ik heb nog een serieuze vraag. Zeg ik iets heel gek als ik zeg dat die instrumentenmix waarmee de gedeputeerde naar de Staten komt in de versie 2.0 zomaar input kan zijn voor een nieuw coalitieprogramma? Of zijn deze gedeputeerde en het college nog voornemens om daadwerkelijk de budgettaire invulling van die
- 5640 instrumentenkoffer in deze coalitieperiode in te vullen?
Dan nog even over erfcoaches. Ik ga iets gevaarlijks doen. De gedeputeerde zei dat aannemen niet per se realiseren was. Als je dat weggeeft als Statenlid kan je alles wel weggeven. Maar mijn vertrouwen is groot en het voorstel biedt volgens mij ruimte. We hebben het aangepast in de zin dat het ook uit reeds bestaande programma's gefinancierd kon worden. In het dictum staat dat wij GS
- 5645 verzoeken het mee te nemen bij het opstellen van de begroting. Dat is dus ruim geformuleerd. Volgens mij kan de gedeputeerde daarmee goed uit de voeten. Zo heb ik haar althans gehoord. Wij laten de motie dus staan en bevelen die van harte bij u aan. Ik heb er alle vertrouwen in dat de gedeputeerde en het college van GS daarin een goede afweging maken. Dank u wel, voorzitter.
- 5650 De **VOORZITTER**: U beveelt dus motie 151 aan. Dat u dat allemaal weet. Ik ga naar de heer Dessing van FvD.
- De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel. Ik zal ook proberen het kort te houden. Dank ook voor de beantwoording van Gedeputeerde Staten. Ik hoor, en dat moest ik eruit trekken, dat bij problemen in
- 5655 de uitvoeringsagenda Gedeputeerde Staten er niet passief mee om zouden moeten gaan. Ik zou Gedeputeerde Staten het volgende echt willen meegeven. Mocht de situatie in de komende tijd toch richting het ravijn gaan, dus als er echt negatieve ontwikkelingen zijn die ertoe nopen te kijken naar de uitvoeringsagenda's, dan zou ik toch graag een proactief GS zien die dat signaal alsnog naar Den Haag kunnen afgeven, omdat we dan toch zouden moeten afwegen wat we moeten doen om de
- 5660 burgers van Noord-Holland te beschermen tegen alle maatregelen die op hun af komen.
- De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Even heel kort. Wij hebben moties ingediend waarin we prioriteit vroegen voor een aantal van uw onderwerpen. We hebben blijkbaar een wat verschillende interpretatie van hoe die brief gelezen moet worden. Wat ons betreft is het akkoord om die moties nu aan te houden. U hebt duidelijk gehoord dat wij prioriteit willen geven aan cultuur en de
- 5665 mobiliteitstransitie. Voor uw afwegingen wil ik wel meegeven dat het ene incidenteel geld is, en het andere structureel. Dat lijkt mij een heel belangrijk onderscheid. Wij vragen u dat ook zo te verantwoorden als u straks een voorstel doet.
- Dan over de herziening van het indexatiebeleid. Het is fijn dat u herkent dat er een probleem is. Het
- 5670 is inderdaad niet de bedoeling om alles zomaar te indexeren, maar wel om daar eens goed over na te denken. Ik denk dat uw toezegging om daar een notitie over te schrijven een heel mooi startpunt is. Wel zou ik dat willen betrekken bij het begrotingsproces volgend jaar. Dat heeft als risico dat het nog wat rommeliger verloopt dan het begrotingsproces van dit jaar, want dan hebben we niet een, maar misschien wel zes gedeputeerden die wisselen. Wij weten het niet! Het is wel goed om in het
- 5675 proces wel rekening te houden met het feit dat het fijn is om hierover in het voorjaar een keer in een commissie te kunnen spreken.
- Dan nog iets over de reactie in verband met de faunaschade. Ik ben wel teleurgesteld in de reactie van de gedeputeerde op onze oproep om meer aan preventie te doen. Ik denk echt dat we daar iets kunnen doen. Ik ga een gewaagd voorstel doen. Ik kijk schuin voor mij en zie daar vriendelijke
- 5680 gezichten van mensen van het CDA en de PvdD. Misschien moeten wij eens met zijn drieën om tafel

gaan zitten om te kijken of we niet een voorstel kunnen doen. Ik denk dat we daar echt iets kunnen bereiken.

5685 Dan ten slotte iets over de erfcoaches. Het is een mooi idee. Er ligt ook een leuke suggestie om even te kijken hoe Brabant dat doet. Men heeft daar ook mooie suggesties. Die helpen boeren met het nadenken over een businessplan voor de opzet. Ze hebben daar 10.000 euro subsidie voor. In die eerste fase worden ze daar echt mee geholpen.

De **VOORZITTER**: Even een vraag, mijnheer Klein.

5690 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik wil alle moties aanhouden.

De **VOORZITTER**: De moties 158, 159 en 160 worden aangehouden. Mijnheer Klein, u had nog een interruptie.

5695 De heer **ROSENDAAL** (VVD): Voorzitter. Alle voorstellen die de heer Klein heeft gedaan in combinatie met het indexeren gaat eigenlijk voorbij aan de vrij ruimte die nog beschikbaar is om in te kunnen vullen voor de begroting van volgend jaar. Vindt u het belangrijker om bij uw voorstellen te blijven, of om te indexeren? Dat is de vraag.

5700 De heer **KLEIN**: Dank u wel voorzitter. Heel goed dat u dat vraagt. De voorstellen zijn voor de begroting van het komend jaar. De indexeringsdiscussie wil ik graag gaan voeren ten behoeve van de volgende P&C-cyclus. Dat staat elkaar dus niet in de weg. Ik realiseer mij heel erg dat dit grote financiële consequenties kan hebben. Maar als wij straks een notitie hebben waarin dat inzichtelijk is gemaakt kunnen wij die discussie in het voorjaar voeren ten behoeve van het begrotingsproces 2024.

5705

De **VOORZITTER**: Dank voor deze verheldering. De heer Koyuncu.

5710 De heer **KOYUNCU** (DENK): Dank u wel voorzitter. Wij erkennen onze rol in het slavernijverleden. Wij erkennen dat dit gebouw is gebouwd met geld uit slavernij. En wat voor rol het heeft gehad? Wij weten dat er Noord-Hollanders zijn die hier graag Keti Koti willen herdenken. Het lijkt dan toch een kleine moeite om hier een gedenkteken te realiseren. Ik begrijp dat er een schilderij is aangeschaft. Dat is ook heel erg sympathiek, maar het heeft niet dezelfde functie als een gedenkteken waar mensen heen kunnen komen. De vorm heb ik juist zo algemeen mogelijk gehouden. Ik hoop dat de Staten hier gehoor aan geven. Ik wil afsluiten met de woorden van de commissaris afgelopen vrijdag. 'Het verleden zit in ons, maar de toekomst maken we samen'.

5715

5720 Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Voorzitter. Er is 175 miljoen euro teruggevonden. In de jaarrekening van 2019 was het saldo van de kapitaallastenreserves 176,4 miljoen euro. 175 miljoen euro is dan vrijgevallen naar de algemene middelen en bestemd naar de 5 miljoen euro van POP-3 en een N43-taakstelling 9,6, motie 4: 10 miljoen euro en motie 42: 100 miljoen euro. Voor de dekking van de kapitaallasten van 2022 en 2023 is 7,4 miljoen euro bestemd. Daarbij is de winstwaarschuwing afgegeven dat de consequentie van deze exercitie is dat de kapitaallasten waarvoor deze reserves bedoeld waren voortaan uit de algemene middelen gedekt worden. Dat heeft een negatief effect op het begrotingssaldo. Dat betekent dat dingen die wij hadden kunnen betalen uit die 175 miljoen euro nu op een andere manier betaald moeten worden. Daarbij kan gedacht worden aan bepaalde tegenvallers bij infra, of het aanleggen van nieuwe fietspaden etc.

5725

5730 Statenlid **DULFER**: Dank u voorzitter. Ik dank ook het college voor de uitgebreide beantwoording en de discussie die we hadden over de Kaderbrief. Ik heb eerlijk gezegd het vertrouwen dat we richting begroting nog echt goed zaken kunnen doen. Daar kijk ik naar uit. Ik wilde nog wel even terugkomen op de motie over de verhoging van de inkomsten uit grondwaterheffing. Dat gaat over motie 166, als ik correct ben. Ik begrijp van de gedeputeerde dat GS bereid zijn tot het doen van een voorstel tot een verhoging, als er daadwerkelijk een concreet onderwerp voorligt, een project zich aandient. Die past dan in de wettelijke kaders van de Waterwet. In dat geval wil ik de motie aanhouden. Ik moet wel zeggen dat ik de gedeputeerde ietwat benauwd vind kijken naar de interpretatie van de Waterwet. Ik denk dat hij dat wat ruimer kan nemen. Ik vraag hem daarover met name contact op te nemen met zijn collega uit Brabant, omdat daar in de praktijk wat ruimer wordt gekeken naar de Waterwet. Daardoor kunnen ook wij leren dat er misschien wat meer mogelijkheden zijn dan de gedeputeerde in eerste instantie voor ogen heeft. Dank u wel.

5735

5740

5745 De heer **ROSENDAAL** (VVD): Dank u wel voorzitter. In eerste termijn gaf ik aan dat wij ons zorgen maken over de stijgingen van de kosten in combinatie met de aanleg en het onderhoud van de infrastructuur. Ik wil daarbij nog de link leggen met de opmerkingen van mevrouw Van Geffen. Het is goed om die verduidelijking te hebben. Wij hebben als coalitie destijds, gelet op de ernst van de situatie op dat moment, besproken om de 175 miljoen euro kapitaallastenreserve te bestemmen voor andere doeleinden, waaronder ook de dekking in de eerste twee jaar. Daarna wisten wij dat er 3,5 miljoen euro structureel moest worden bezuinigd om dat op te kunnen vangen in de lopende middelen. Dat gezegd hebbende, is de situatie van vandaag dat een groot deel van dat bedrag, die 5750 100 miljoen euro aan het coronaherstelfonds is besteed. Dat zullen we niet helemaal uitnutten. Ik zou het college de suggestie willen doen om dat geld, dat we niet meer nodig hebben uit het coronaherstelfonds, opnieuw te bestemmen om extra investeringen te kunnen doen in het energienet en in de wegen. Wat nodig is om de welvaart in Noord-Holland op langere termijn te kunnen schragen. Ik hoor graag de mening van het college.

5755 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank u voorzitter. Ik wil nog reageren op een paar moties. Allereerst dank aan de ChristenUnie voor hun moties over de indexaties. Wij vinden het van GS een prima voorstel om met een notitie te komen. Hopelijk wordt het wat eerder dan het voorjaar, zodat wij in deze Staten er nog wat mee kunnen doen.

5760 De motie over de klimaat- en biodiversiteitscrisis komt neer op iets wat wij al heel lang en vaak roepen, als sinds Jan Terlouw. Het klopt ook dat GS zich hiervoor heel erg inspannen. De reacties van iedereen zijn zeer herkenbaar.

De motie om het dierenwelzijn concreter te maken juicht zij toe. Voor D66 is dierenwelzijn ook belangrijk.

5765 Ik ben blij dat het CDA wat betreft de erfcoaches het voorstel van GS overnemen. In de commissie hadden we ook al aangegeven dat we er sympathiek tegenover staan. Maar het moet liefst gecombineerd worden met ander beleid en andere middelen die er zijn.

5770 De toezegging van GS op het punt van de motie over de grondwaterheffing, die wij samen met GroenLinks hebben ingediend, spreekt ons aan. Als GS inderdaad met een voorstel komen voor concrete stappen. Nog een klein vraagje aan GS: gaan jullie dit ook daadwerkelijk doen? Wij sluiten af met de complimenten aan de commissaris over de wijze waarop die omgaat met de herdenking van de slavernij. Wat ons betreft is die motie daarmee overbodig.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

5775 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, heel kort. Ik zal proberen niet angstig te kijken. Ik ben van tal van dingen beschuldigd, maar nog nooit van angstig kijken. Laat ik beginnen met het masterplan wonen. Het is de bedoeling dat het nog in deze collegeperiode tot besluiten komt, inclusief de financiële paragraaf. Maar daarin hebben wij een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij bieden 5780 straks een instrumentenmix aan die doorgerekend en bekeken is qua juridische en financiële haalbaarheid. Maar als er nog meer wensen of instrumenten worden gevraagd, kan het natuurlijk uitlopen. Het is echter de bedoeling dat op basis van het masterplan 1.0 en 1.5 nog in deze bestuursperiode een masterplan 2.0, inclusief financiële paragraaf, kan worden vastgesteld. Ik zal eerst ambtelijk nog een navragen hoe men het in Brabant heeft gedaan. Daar kan dan naar 5785 gekeken worden. Mocht men daar ruimhartiger, zonder in strijd te komen met de wet, ermee omgaan, kan dat wellicht tot inspiratie bij ons leiden. Daarmee kom ik dan terug bij u. Anders zou ik willen vasthouden aan de gedane toezegging dat op het moment dat er concrete projecten zijn -die wij niet zelf bedenken, die moeten eerst aangevraagd worden- wij aan de hand daarvan de heffing doen. Dat is dus niet iets wat wij actief kunnen gaan doen. Als er concrete projecten zijn waar dit 5790 kan, nemen wij die actieve rol aan. Zodra er concrete maatregelen zijn, zullen wij met de heffing komen.

5795 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dank u wel voorzitter. Als mede-indiener heb ik toch nog een vraag. U zegt net dat u gaat kijken wat Brabant precies doet en hoe dat precies past. Daarover rapporteert u dan. Kunt aangeven wanneer dat ongeveer komt? Na de zomer? Oktober, voor de begroting?

5800 Gedeputeerde **LOGGEN**: Dat vind ik heel erg lastig. Wij zitten vlak voor het reces. Wij hebben ook binnen de provincie Noord-Holland momenteel te maken met te weinig handen. Ik laat contact opnemen met de collega's in Brabant om te kijken hoe zij de Waterwet daar interpreteren, en of dat niet op gespannen voet met de wet staat. Ik wil er op dit moment geen termijn aan verbinden. Ik probeer op een qua uitvoerbaarheid redelijke termijn met informatie te komen. Mocht het heel ver in de toekomst zijn, dan laat ik dat nog weten. Maar het is niet de bedoeling dit eindeloos voor ons uit

te schuiven. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik nu geen concrete datum of een tijdstip kan noemen.

5805

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik begrijp het. Ik hoor ook de problemen met de ambtelijke capaciteit in het algemeen. Ik heb hierover met mijn fractie in Brabant afgestemd en hoor heel goede berichten over wat men daar heeft gedaan. Volgens mij hoeft het niet zoveel werk te vergen qua uren. Ik ben op zoek naar een indicatie. Het hoeft niet een precieze dag of week te zijn. Zou een maand voor de begroting dit jaar mogelijk zijn?

5810

Gedeputeerde **LOGGEN**: Veiligheidshalve houd ik het op ergens in deze bestuursperiode. Ik doe het zo vroeg als mogelijk is. Als ik zeg dat het 1 september wordt, moet ik u misschien eind augustus een briefje sturen dat ik het toch niet red. Dan creëren we met elkaar nog meer werk. Ik probeer het zo spoedig mogelijk te doen.

5815

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de beraadslagingen over dit agendapunt. Is er nog behoefte aan wijzigingen in moties? Ik zie de heer Roosendaal zijn hand opsteken.

5820

De heer **ROSENDAAL**: Ik heb nog een vraag uitstaan. Mijn suggestie was om meer middelen vrij te maken voor de noodzakelijke infrastructuur door te verwijzen naar dat deel van het coronafonds dat mogelijk niet wordt ingezet.

5825

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik heb de herhaling van de vraag niet goed gehoord. Kunt het nog een keer zeggen?

5830

De heer **ROSENDAAL**: De coalitie heeft de 175 miljoen kapitaallastenreserve indertijd voor andere zaken bestemd. Daar staan wij nog helemaal achter. Een groot deel daarvan, namelijk 100 miljoen euro, was voor het coronaherstelfonds. Dat geld zullen wij waarschijnlijk niet helemaal nodig hebben voor dat doel. Mijn verzoek is om mee te nemen bij uw overwegingen voor de begroting om het deel dat niet nodig is te bestemmen voor de noodzakelijke investeringen in infrastructuur die we moeten doen, voor elektriciteit en wegen, en andere zaken rondom infra, mobiliteit en infrastructuur. Dat was de suggestie en in hoor graag uw antwoord.

5835

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik hoor die suggestie van u aan. Wij zullen het ook overwogen, maar ik doe geen toezegging.

5840

De **VOORZITTER**: Daarmee is dan wel een eind gekomen aan de beraadslagingen. Ik kijk even rond of iemand nog iets aan een motie wil veranderen, of intrekken dan wel aanhouden. Ik zie geen handjes. Het is nu bijna 19.00 uur. Ik stel voor dat wij tot 19.45 uur schorsten. U moet zelf vandaag het eten opscheppen. Het is een echt lopend buffet. Ik schors de vergadering.

5845

Schorsing: 18.52-19.45 uur.

De **VOORZITTER**: Goedenavond. Ik heropen de Statenvergadering van 4 juli 2022. We hebben al een behoorlijke vergaderdag achter de rug. We zijn aangekomen bij het laatste agendapunt van vanavond. Daarna schors ik de vergadering tot 11 juli.

5850

11. Meerjarenbegroting MRA (VD-43)

5855

De **VOORZITTER**: Aan de orde is de Meerjarenbegroting MRA. In het kader van de nieuwe samenwerkingsafspraken MRA ligt hier de conceptmeerjarenbegroting MRA voor. U kunt wensen en opvattingen meegeven. Die zullen dan worden ingebracht in de algemene vergadering van 16 september. GS hebben voor u een conceptbrief opgesteld. Graag hoor ik van u of u daarmee kunt instemmen, of nog opmerkingen of aanvullingen heeft. In de PS-vergadering van 14 november zal de definitieve Meerjarenbegroting MRA op de agenda staan, voor inbreng in de algemene vergadering van 18 november.

5860

Er staat in de GS-brief wel een foutje. U leest aan het eind van de brief dat de conceptsamenvattingen in de definitieve versie worden aangepast. Dat moet natuurlijk zijn 'de Meerjarenbegroting'. Die fout zal na afloop van de PS-vergadering, voor verzending van de brief, gecorrigeerd worden.

Er heeft zich een aantal sprekers gemeld voor voordracht 43. Dat zijn de heer Mulder van D66, mevrouw De Groot van de SP, de heer Carton van de PvdA, Statenlid Dulfer van GroenLinks, mevrouw

- 5865 Van Meerten van de VVD, Statenlid Kostić van de PvdD, de heer Dekker van Forum voor Democratie en de heer Klein van de ChristenUnie.
We gaan beginnen aan de eerste termijn en ik geef het woord aan de heer Mülder van D66.
- 5870 De heer **MÜLDER** (D66): Voorzitter. Ik mag mijn collega Kapitein vervangen voor het mooie stuk over MRA. Naar de mening van D66 is deze eerste Meerjarenbegroting van de MRA wel erg beknopt. Hoewel wij weinig aanmerkingen hebben op de cijfers, is de tekstuele uitleg minimaal. Daarom vinden wij het zeer terecht dat GS dat als aandachtspunt meegeven. Wij kunnen met deze begroting niet goed beoordelen waar wij precies geld voor vrijmaken. Vooral omdat de MRA als netwerkorganisatie nogal wat capaciteit om niet gebruikt. Wij hopen hierin de volgende keren meer inzicht te krijgen. D66 deelt de zorg van GS over de structurele bezuiniging van de gemeente Amsterdam die men wil doorvoeren bij de afdracht van de platformeconomie. Dit kan niet eenzijdig verlaagd worden. We hebben al wat moties en amendementen voorbij zien komen. Wij vinden de twee moties te inhoudelijke keuzes. Daar hebben wij moeite mee, want we willen de MRA vooral als netwerkorganisatie behouden. Een samenwerking tussen gemeenten, en de provincies Noord-Holland en Flevoland. Wij willen daar sturen vanuit ons eigen beleid. Wij willen zo min mogelijk extra andere kaders in dat eigen beleid. Dezelfde kaders meegeven zoals in ons beleid vinden wij overbodig en verwarrend. Dank u wel.
- 5885 Mevrouw **DE GROOT** (SP): De Meerjarenbegroting van de MRA zegt niet zoveel. Het is een verzameling cijfers met een aantal verwijzingen. Ook is er nog een beknopte inhoudelijke toelichting. Dat is veel te weinig om een goed oordeel te kunnen vormen. Wij verwachten van een Meerjarenbegroting dat er een document met een toelichting komt. En dat een begroting voldoet aan de 3W-vragen. Wat hebben we bereikt? Wat willen we bereiken met ons geld? En zijn we een beetje op koers? En dat dan behalve in cijfers, ook graag in woorden. Als de MRA een beetje inzichtelijk wil zijn voor de Staten, de raden en de inwoners, lijkt mij dat toch een eerste vereiste.
- 5890 We begrijpen uit de aanbiedingsbrief dat de Meerjarenbegroting in samenhang zou moeten met de MRA-agenda, maar dit deze keer niet kan. Wij vinden dat een zwaktebod. De brief aan de MRA, de zienswijze, vertelt hetzelfde verhaal. Maar vreemd genoeg is het voorstel van Noord-Holland om begin 2023, wanneer termijnagenda en de voortgangsnota ook beschikbaar zijn, nader te besluiten over de invulling van de financiële kaders van 2023 en 2024.
- 5895 De SP kan zich hier niet in vinden en wil een Meerjarenbegroting die wel aan de 3W-vragen voldoet. We komen daarom met een motie, zodat wij de inhoud van de brief aan de MRA aan kunnen passen en wij alsnog een leesbare en duidelijke Meerjarenbegroting ontvangen. Onze motie heet 'Meer inzicht in de Meerjarenbegroting van de MRA'. Het dictum van deze motie luidt als volgt. 'Besluit in de antwoordbrief betreffende opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de conceptmeerjarenbegroting MRA, de tekst onder 2 zodanig aan te passen dat duidelijk wordt dat PS ruim voorafgaand aan de algemene vergadering van 16 september 2022 een Meerjarenbegroting MRA tegemoetziet die uitgebreide antwoorden geeft op de vragen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag dat kosten? En gaat over tot de orde van de dag.' En met de overige in de zienswijzebrief gemaakte opmerkingen zijn wij het eens.
- 5900
- 5905

Motie 167/4 juli 2022

'Meer inzicht in de Meerjarenbegroting van de MRA'

- 5910 *Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen, constaterende dat:*
- *de concept-Meerjarenbegroting MRA slechts summier onderbouwd is;*
  - *deze de leden van Provinciale Staten onvoldoende inzicht biedt in de prestaties die conform de Meerjarenbegroting geleverd zullen worden;*
  - 5915 - *een goede meerjarenbegroting is opgebouwd rond de 3W -vragen, te weten: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?;*
  - *de Meerjarenbegroting MRA geen antwoord geeft op deze 3W- vragen.*
- Overwegende dat:*
- *van Provinciale Staten van Noord-Holland een afgewogen oordeel over de Meerjarenbegroting MRA wordt verwacht;*
  - 5920 - *Provinciale Staten geen afgewogen oordeel kan geven aan de Meerjarenbegroting MRA als deze geen antwoorden geeft op de 3W- vragen;*
  - *in de antwoordbrief betreffende 'opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA' wordt vermeld dat begin 2023, wanneer de*
  - 5925 *Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de invulling van de financiële kaders 2023 en 2024;*

- *de huidige concept-meerjarenbegroting MRA niet aan de voorwaarden voor een goede begroting voldoet.*

Besluit:

- 5930 - *in de antwoordbrief betreffende 'opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA' de tekst onder 2. zodanig aan te passen dat duidelijk wordt dat: Provinciale Staten ruim voorafgaand aan de Algemene Vergadering van 16 september 2022 een Meerjarenbegroting MRA tegemoet ziet die uitgebreide antwoorden geeft op de vragen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?*
- 5935 *En gaat over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Wil van Soest (5OPLUS/PvdO), Anna de Groot (SP)

- 5940 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. De heer Carton van de PvdA.

5945 De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter, bedankt. Een korte bijdrage van de PvdA. De PvdA gaat akkoord met de voordracht Meerjarenbegroting MRA, maar de begroting is wel wat erg beknopt. Wij maken ons ook zorgen over de onder andere de bezuiniging van de gemeente Amsterdam, waarover ook vorige sprekers het hadden. Wij kunnen ons zeker vinden in de meegegeven aandachtspunten die door GS zijn opgesteld. Ik wil eigenlijk reageren op de moties, maar er is nog maar één ingediend. Ik kom later op de andere moties terug.

5950 Er is een motie van de SP ingediend met een richting voor de toelichting op de komende begroting. Ik snap het idee van het willen meegeven van een richting, maar volgens mij is het aandachtspunt dat GS meegeven, dat de toelichting op de Meerjarenbegroting te beknopt is, voldoende om er verder invulling aan te geven.

5955 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Begrijp ik dat de heer Carton zijn fiat aan de voordracht wil geven zonder precies te weten wat het antwoord is op de 3W-vragen? Waar gaan wij naartoe met de MRA?

De heer **CARTON** (PvdA): Ik denk dat de MRA zeker in staat is om op die vragen antwoord te geven. Ik denk niet dat we daarvoor een motie met die richting nodig hebben.

5960 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dan zegt u eigenlijk tegen de MRA dat men een blanco cheque krijgt voor deze Meerjarenbegroting. Ik weet als Statenlid, raadslid of burger helemaal niet waarover dit gaat en waar het naartoe gaat. Het is een verzameling cijfers. Meer is het niet. En dan wilt u niet in een zienswijzebrief laten blijken dat u het daarmee eigenlijk niet eens bent? Dat u eigenlijk van de MRA dat men met een volledige Meerjarenbegroting komt. De MRA is een lobbyorganisatie.

5965 De heer **CARTON**: Volgens mij zijn alle partijen die samen richting geven aan de MRA daarmee ook samen richting geven met de begroting. Voor ons is de toelichting met daarbij de aandachtspunten voldoende.

5970 Statenlid **DULFER** (GL): Dank u wel voorzitter. Wij hebben in de commissie EFB in verband met de MRA twee onderwerpen uitgebreid gesproken. Een ging over de inhoudelijke onderbouwing van de begroting. Een aantal sprekers noemde dat al. Een tweede onderwerp ging over de bezuinigingen vanuit Amsterdam. Wij delen het ongenoegen over de beperkte inhoudelijke onderbouwing, zoals die nu in de Meerjarenbegroting zit. Wij delen dan ook de reactie van GS. Maar voor ons is het nog helemaal duidelijk –en misschien dat GS daarop in kunnen gaan- wat de consequentie zijn van de

5975 stelling die wij nemen in onze reactie. Wij willen namelijk begin volgend jaar, begin 2023, een heroverweging van de jaren 2023 en 2024. Beteken dit nou dat we een voorlopige toestemming geven voor een Meerjarenbegroting? Of dat we een toestemming geven onder voorwaarden? Wat is nu precies het standpunt van Noord-Holland op 16 september in die algemene vergadering? Het tweede gaat over de bezuiniging die Amsterdam heeft doorgevoerd. Dat vinden wij ook wel lastig. Maar Amsterdam heeft het grootste recht in zo'n netwerkorganisatie om zelfstandig zo'n besluit te nemen. Maar wij vinden het wel een heel slecht signaal. Je merkt dat het voor die samenwerking in de MRA gaat om het onderlinge vertrouwen van de verschillende gemeenten en de provincie gaat. Je weet dat het voor een heleboel gemeenten heel lastig is om dat vertrouwen te hebben en te houden, met wat daarvoor nodig is om te organiseren binnen gemeenteraden. Dan is

5985 zo'n eenzijdige bezuiniging wel een heel slecht signaal in het vertrouwen naar de buitenwereld.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mag ik Statenlid Dulfer vragen of hij niet vindt dat het vertrouwen aanmerkelijk zou vergroten als er ook een duidelijke begroting komt die voldoet aan de 3W-eisen? Er

5990 is nu een begroting waarmee men akkoord gaat. U moet bedenken dat de MRA geen organisatie is die duidelijk is met wat ze gaat bereiken. Ik heb nog nooit in mijn leven een lijstje van de MRA gezien met wat men bereikt heeft. Dat heb ik nooit gezien. Ze zeggen altijd dat ze zoveel bereiken, maar ik weet niet wat! Ik heb nog nooit gezien wat de MRA bereikt heeft.

5995 Statenlid **DULFER** (GL): Wat dat laatste betreft: twee jaar geleden is er een uitgebreide evaluatie van de MRA geweest. Daarbij is onder andere juist daarnaar gekeken. Dat doet echter niets af aan het feit dat daar de discussie over gaat, ook rond die inhoudelijke onderbouwing. Het zou het onderling vertrouwen van de verschillende gemeenten binnen dat netwerk wel versterken. Om die reden voeren wij ook hier met elkaar die discussie over de inhoudelijke onderbouwing. Uiteindelijk hebben wij ook rond de onderlinge afspraken onze zorgen al geuit over de duurzame invulling van het economisch perspectief van de MRA. Dat wordt wel overtuigend overal genoemd. Maar eigenlijk wordt het toch weinig op papier vastgelegd. Er komt daarover een amendement. Wij zijn erg geïnteresseerd in de reactie van GS op dat amendement.

6005 Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): In 2022, dus dit jaar, zijn er constructieve stappen genomen om raden en Staten beter te betrekken bij de MRA. Wij bespreken dus nu voor het eerst in deze Staten de Meerjarenbegroting. Dat is goed, want zo kunnen wij onze bestuurders beter controleren. Wat minder goed is aan deze Meerjarenbegroting, wat al voorbij gekomen is, is de inhoudelijke onderbouwing. Dat moet gewoonweg snel veel beter. Dat staat gelukkig ook in de reactie van GS aan de MRA. We hebben het ook uitgebreid in de commissie besproken. De gedeputeerde heeft aangegeven dat hij zich gaat inzetten om die inhaalslag te maken. We zullen deze voortgang dan ook scherp monitoren.

6010 Verder heb ik dezelfde vraag als mijn collega Dulfer. Wat betekent het nou precies voor de Meerjarenbegroting voor de komende twee jaar als we dat gaan aanpassen? Krijgen we dan een nieuwe Meerjarenbegroting voorgeschoteld? De VVD vindt het teleurstellend om in het verslag van de AV te lezen dat het niet wenselijk en mogelijk is om de gevolgen van individuele gemeenten van de gevraagde om niet-inzet in de Meerjarenbegroting inzichtelijk te maken. De reden die wordt gegeven is dat deze inzet geen deel uitmaakt van de MRA-begroting, maar van de begroting van de deelnemers. Dat is natuurlijk logisch, maar dat maakt de controle op de MRA-begroting als geheel heel lastig. In de commissie heeft u juist toegezegd om deze inzet wél op te nemen in de

6015 de eerstkomende begroting. Deze wens is ook door een meerderheid van de raadstafel aangegeven. Mijn vraag aan de gedeputeerde is dan ook hoe zich dat precies verhoudt. Ik zou in die zin een bevestiging van de gedeputeerde willen krijgen om zich in te blijven zetten voor een zo transparant mogelijke begroting waarin ook de inzet om niet een plek krijgt.

6020 De VVD kan zich goed vinden in de overige punten in de reactie van GS, zeker als het gaat om de bezuiniging van de gemeente Amsterdam aangaande vaste extra afdracht aan het platform economie. Uiteraard staat het iedere gemeente vrij om een bezuiniging toe te passen. Echter, de VVD vindt deze bezuiniging in het licht van de huidige ongewisse economische tijden -we hebben immers te maken met een krappe arbeidsmarkt en oplopende inflatie- onbegrijpelijk. Op zijn zachtst gezegd ongewenst. Juist in moeilijke tijden zouden de twee grootste spelers in de MRA, de gemeente

6025 Amsterdam en de provincie, de zwaarste lasten moeten dragen. Dat ben je aan je stand verplicht. Daarnaast is het een slecht signaal naar de kleinere gemeenten die alle zeilen moeten bijzetten om hun financiële en ambtelijke bijdrage te leveren. Dus vanaf deze plek: Amsterdam, pak je verantwoordelijkheid!

6030 Er komen nog een aantal amendement voorbij, maar die zijn nog niet ingediend. Daar ga ik later op in.

6035

6040 Statenlid **KOSTIC**: Voorzitter Wij hebben vandaag gepraat over de manier waarop geld van burgers in de komende vier jaar besteed gaat worden binnen de MRA. Ik zal namens de fractie eerst op de hoofdlijnen iets zeggen. Vervolgens zal ik de twee voorstellen toelichten. De MRA is er voor samenwerking, zoals net ook al werd gezegd. Er zit een grote kracht in die samenwerking. Maar waarvoor gebruiken wij die kracht? Mensen willen schone lucht en water, een groene leefomgeving, een dak boven hun hoofd, eerlijk brood op de plank en een gezonde toekomst. Dat kan alleen als we de transitie versnellen naar een systeem waarin wij in harmonie met de natuur leven. Daarvoor moet je slim omgaan met het geld van burgers, zodat we straks allemaal een mooiere toekomst kunnen hebben. Gelukkig erkent de MRA zelf dat we voor een grote urgente en complexe opgave staan. En dat de leefkwaliteit onder druk staat. Op papier ligt er ook de ambitie om dat aan te pakken, namelijk met de MRA-agenda waar deze Meerjarenbegroting op gebaseerd is. Maar op welke manier dat terugkomt in de Meerjarenbegroting is onduidelijk. Over het algemeen is nu niet duidelijk waar het MRA-geld naartoe gaat. Daarom onderschrijven zowel GS als de SP in hun oproep richting MRA

6045

6050 om de doelen en plannen die achter de begroting zitten duidelijker te maken. De ChristenUnie dient straks namens ons een amendement in. Voorzitter, dan onze twee voorstellen. We zien dat GS bezwaar hebben tegen de bezuiniging van Amsterdam op het Platform Economie. Dat horen we ook van andere partijen. GS geven daarvoor twee argumenten. Ten eerste is er de huidige situatie met economische tegenwind. Ten tweede de
6055 gemaakte gentleman's agreement. Het is te begrijpen dat de provincie bij die keuzes van Amsterdam vraagtekens plaatst. Maar de onderbouwing kan echt wel wat steviger. Met de oude economie gaat het namelijk goed. Er is economische groei. Echt slecht gaat het met alles wat ons bestaan mogelijk maakt. Onze natuur, ons water, ons klimaat. Juist daarom is een versnelde transitie naar een
6060 duurzame, brede welvaartseconomie nodig. Onze eigen uitvoeringsagenda Economie wijst zo mooi de weg. Ik citeer: 'Iedere Noord-Hollander moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen in de economie en bij te dragen aan duurzame economische ontwikkeling. Een economie die de brede welvaart versterkt en geen schade toebrengt aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn.' Dat zou het argument van de provincie richting Amsterdam moeten zijn om de bezuinigingen te heroverwegen.
6065 Met ons amendement laten we de brief hierover beter aansluiten bij de provinciale ambities en herinneren wij onze partners aan onze gezamenlijke ambities voor de transitie naar de groene economie. Wij willen de gedeputeerde daarin ook een steuntje in de rug geven. Vandaar het amendement, samen met ChristenUnie en DENK. Daarin staat dat het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA Platform Economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam
6070 en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag funderen. Dan de tekst van het amendement: 'Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaartseconomie binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen en naast economische ook sociale en ecologische waarden toe te voegen. Het zou tegen die
6075 achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdige afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou maken.' Dat lijkt me helder. D66 had het erover dat het niet gaat om het wel of niet bevestigen van ons beleid, maar gewoon een beter argument te geven richting MRA. Wij zien dat er bezuinigingen worden gemaakt op die transitieopgave voor een gezonde leefomgeving. Dat willen wij natuurlijk voorkomen. In de commissie kon daarover geen toezegging worden gedaan. Vandaar de motie samen met DENK. Het dictum luidt: 'verzoeken GS om bij MRA in te brengen dat de provincie bezuinigingen op transitieopgave leefomgeving ongewenst vindt als die ten koste gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrisis het hoofd te bieden. Dank u wel.

6085 **Amendement A56/4 juli 2022**
'Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld bij MRA'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Meerjarenbegroting MRA 2021-2024;
6090 *besluiten om besluit 2 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen;*

- *2. wensen en opvattingen naar voren te brengen, die per brief zullen worden toegezonden aan de voorzitter van de MRA, en zullen worden ingebracht door de vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Algemene Vergadering van de MRA die zal plaatsvinden op 16 september 2022, en die als volgt in de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS
6095 aan het MRA, inzake opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting, te verwerken: De volgende tekst op blz. 3 van de brief: "Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Zeker in de huidige situatie van economische tegenwind is dat niet wenselijk. Daarnaast wordt hiermee ook de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag funderen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."*

Te vervangen door:

- *"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag funderen. Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld, is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaart-economie, binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen, en naast economische ook sociale en ecologische waarde toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan
6105 zou kunnen maken."*

6110

Toelichting

6115 De afspraak met Amsterdam is een gentlemen's agreement en het gaat om extra budget (boven op de reguliere bijdrage per inwoner) dat de gemeente Amsterdam in eerdere jaren voor activiteiten in het economisch domein ter beschikking heeft gesteld. Amsterdam heeft wellicht goede, maatschappelijke redenen om op dit dossier te bezuinigen. Het is voor de provincie niet heel gebruikelijk zich te mengen in de democratische besluiten van een andere overheidslaag. Als ze dat wel doet moeten de redenen zwaarwegend zijn. In de oorspronkelijke tekst wordt naast een verwijzing naar de gentlemen's agreement ook "de huidige situatie van economische tegenwind" als argument gebruikt. Het CBS meldde echter eind vorige maand dat de economie in 2022 in alle regio's gegroeid is ten opzichte van een jaar eerder en aan het eind van het jaar zal nog steeds sprake zijn van economische groei. 1 Waar het wel slecht mee gaat is onze biodiversiteit en klimaat. Juist omdat we met een biodiversiteits- en klimaatcrisis en zelfs mogelijke watercrisis te maken hebben, is een versnelde transitie naar een duurzame brede welvaart economie binnen de ecologische draagkracht van groot belang. Ook de MRA-Agenda verwijst naar de noodzakelijke transitie van de economie: "Een regionale economie die op de langere termijn internationaal succesvol is, is een schone economie. Daarnaast vraagt het waarborgen van een veilige leefomgeving met hoge leefkwaliteit dat we ons wapenen tegen klimaatverandering en dat we het gebruik en de inrichting van onze leefomgeving verduurzamen. De nationale ambitie is om in 30 jaar klimaatneutraal, volledig circulair en klimaatbestendig te zijn. Op het lokale schaalniveau moeten deze ambities geconcretiseerd en gerealiseerd worden." Dit zou hét argument van de provincie richting Amsterdam en MRA moeten zijn. Dat is ook in lijn met de provinciale ambities met betrekking tot brede welvaart, natuur en klimaat. Zo stelt de Uitvoeringsagenda Economie: "Iedere Noord-Hollander moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen in de economie en bij te dragen aan duurzame economische ontwikkeling. Een economie die de brede welvaart versterkt, brengt ook geen schade toe aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn." En in de Actieagenda Circulaire Economie: "Het moet sneller anders: versnelling van de transitie.[..] Voor een volledig circulair economie is een systeemverandering nodig: een verandering van het hele economische systeem." Ons amendement is dus een correctie om de tekst van de brief meer in de geest van onze gezamenlijke ambities te brengen.

Ondertekening: Ines Kostic (PvdD), Michel Klein (ChristenUnie), Süleyman Koyuncu (DENK)

Motie 168/4 juli 2022

6145 'Geen bezuinigen MRA ten koste van klimaat en biodiversiteit'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Meerjarenbegroting MRA 2021-2024;

constaterende dat:

- 6150 - de MRA bezuinigt op het budget voor 'Transitieopgaven Leefomgeving';
- als reden wordt genoemd dat de energietransitie minder een rol gaat spelen in MRA samenwerking;
- de MRA-Agenda onder 'transitieopgaven leefomgeving' niet alleen de energietransitie verstaat, maar ook versterking van biodiversiteit en aanpak van klimaatproblemen;
- 6155 - er volgens wetenschappelijk consensus geen tijd meer te verliezen is bij de aanpak van de biodiversiteits- en klimaatcrises;

overwegende dat:

- Provinciale Staten wensen en opvattingen over de meerjarenbegroting naar voren kunnen brengen;
- 6160 - onder andere de gemeente Zaanstad in haar wensen en opvattingen ook heeft aangegeven dat een bezuiniging op 'transitieopgaven leefomgeving' prematuur is;
- GS in de commissievergadering niet kon verzekeren dat deze bezuiniging niet ten koste zou gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrisis het hoofd te bieden;
- 6165 gehoord de discussie, verzoeken GS:
  - om bij MRA in te brengen dat de provincie bezuinigen op 'transitieopgaven leefomgeving' ongewenst vindt, als die ten koste gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrises het hoofd te bieden; en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostic (PvdD), Süleyman Koyuncu (DENK)

6170

De **VOORZITTER**: Uw amendement en uw motie maken beide onderdeel uit van deze beraadslaging.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter. Wij hebben in de commissie gesproken over de voorgestelde reactie van GS op de Meerjarenbegroting van de MRA. Wij kunnen ons daarin in grote lijnen vinden. Er is meer inhoudelijke onderbouwing nodig. Het is verstandig om de inflatiecorrectie vast te zetten. Het is ook goed om Amsterdam aan te spreken op haar bezuiniging. De PvdD heeft net samen met ons een amendement ingediend om de tekst over die economische tegenwind te vervangen door een tekst over de noodzaak van een economische transitie.

6175 Wij willen daarnaast een tekst over de doorwerking van de termijnagenda in de begroting voor 2023 en 2024 wat steviger maken. Er staat nu: 'Wij suggereren om op basis van de termijnagenda en de voortgangsrapportage de precieze financiële kaders nog eens te bekijken.' Maar wij denken dat het goed is dat we duidelijk zeggen dat we alleen voor 2022 de kaders vaststellen en daarna de ruimte nemen om de precieze invulling te bepalen op basis van het gesprek over de voortgangsnota en de termijnagenda. Wij dienen daarom het volgende amendement in. Aan de tekst op pagina 2 van de brief voegen wij de volgende zinnen toe. Er stond dat begin 2023 een nader besluit wordt genomen over de invulling van de financiële kaders. Daarvan maken wij: 'Wij stellen voor om nu alleen de financiële kaders voor 2022 vast te stellen en dat begin 2023, wanneer de termijnagenda en de voortgangsnota beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de precieze invulling van de financiële kaders voor 2023.'

6180

6185

6190

Amendement A57/4 juli 2022

'MRA Financieel kader alleen vastleggen voor 2022'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van voordracht VD-43, 'Meerjarenbegroting MRA';

6195

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te vullen:

- 3. de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake 'opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA', als volgt aan te passen:

de volgende tekst op pagina 2 van de brief:

6200

- We stellen voor dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de invulling van deze financiële kaders van 2023 en 2024. Een bijkomend voordeel is dat de nieuwe raden zich op dat moment de regionale problematiek eigen hebben gemaakt, net als de dit voorjaar begonnen wethouders die regionaal actief zijn. Een weloverwogen oordeel is daarmee beter mogelijk.

6205

wordt vervangen door:

- We stellen voor om nu alleen de financiële kaders voor 2022 vast te leggen, en dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de precieze invulling van deze financiële kaders van 2023 en 2024. Een bijkomend voordeel is dat de nieuwe raden zich op dat moment de regionale problematiek eigen hebben gemaakt, net als de dit voorjaar begonnen wethouders die regionaal actief zijn. Een weloverwogen oordeel is daarmee beter mogelijk.

6210

Toelichting Per 1 januari van dit jaar zijn nieuwe samenwerkingsafspraken in de MRA van kracht. Onderdeel van die afspraken is dat raden en Staten elk jaar kunnen bijsturen op basis van een Voortgangsnota in het voorjaar en een Termijnagenda in het najaar. Vanwege de start van de afspraken per 1 januari is dit voor 2022 niet gebeurd. In het najaar van 2022 ontvangen de raden en staten de Termijnagenda en in het voorjaar van 2023 de eerste versie van de Voortgangsnota. Op basis daarvan kunnen er wensen zijn voor bijsturing. Het is daarom verstandig de financiële kaders voor 2023 en 2024 op dit moment nog niet vast te leggen, maar ruimte te houden voor nadere invulling naar aanleiding van deze documenten. De oorspronkelijke tekst in de brief was hier onvoldoende duidelijk over.

6215

6220

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie), Ines Kostic (Partij voor de Dieren)

6225 De **VOORZITTER**: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Er is een interruptie van mevrouw De Groot van de SP.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Ik ben heel benieuwd welke financiële kaders mijnheer Klein dan nu gaat vaststellen over 2022. Ik zei het al: het is een verzameling cijfers en verder is het niets. We weten helemaal niet waar we naartoe gaan of wat er is gebeurd. Wat willen we voor de toekomst? Dat weten we niet. Ik vind eigenlijk dat uw amendement wat slapjes is. U geeft ze dan weer andere ruimte, terwijl ze toch ten minste tot september 2022 nog de gelegenheid hebben een begroting op te stellen. Ze kunnen wel een lijstje met cijfers opstellen. Daar hoort een boekje bij met een toekomstvisie.

6230

6235

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Uw interpretatie van de financiële kaders laat ik deels voor uw rekening. Deels sluit ik mij er ook bij aan. Ik heb ook gezegd dat ik het heel belangrijk vind dat de onderbouwing voor volgend jaar beter wordt. Ik zie dit wel als een ingroeiproces. De reden is dat wij per 1 januari die nieuwe samenwerkingsafspraken hebben. Daarin staat dat we die begroting vaststellen op basis van de voortgangsnota en de termijnagenda. En die zijn er nu gewoon nog niet, omdat we de afspraken pas per 1 januari hebben. Daarom vind ik het heel logisch om te zeggen dat we nu in een overgangsjaar zitten waarin we wel de kaders vaststellen op basis van de beperkte onderbouwing die er nu ligt voor 2022. Voor 2023 maken we dan wel even expliciet een pas op de plaats, zodat we dan even goed kunnen nadenken over de vraag of de prioriteiten op de juiste manier op de juiste plekken liggen.

6240

6245

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dank u voorzitter. Ik wilde de heer Klein ook nog zeggen dat we wel samenwerkingsafspraken gemaakt hebben, maar dat ik het proces om tot de MRA te komen toch zeker al een jaar of vier volg. Daarvoor hadden we de Stadsregio. We hebben nu een uitbreiding met ongelofelijk veel personeel: 23 mensen. En dan doet men ook nog een beroep op het personeel van gemeenten. Je moet toch een keer laten zien...

6250

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben een optimistisch mens. We hebben nu afspraken gemaakt om het proces te verbeteren. Daarover hebben we veel gesproken en ik wil het graag een kans geven. Maar dan moeten we ons er wel aan houden. Vandaar dat ik met dit amendement kom, zonder nu een blokkade op te werpen tegen alles wat de MRA doet.

6255

De heer **DEKKER** (FvD): Voorzitter. Ik heb in de commissie al gezegd dat de MRA een samenwerkingsverband is en geen zelfstandige organisatie met zelfstandige ontwikkelingslijnen en zelfstandig beleid. Dat heb ik toen ook aan gevraagd aan de gedeputeerde. Die onderschreef dat. Dat vinden wij belangrijk. Er is een samenwerkingsverband tussen de Vervoersregio Amsterdam, Flevoland, Noord-Holland en 32 gemeenten. Niemand is er eigenaar van. Het is wel een organisatie met een eigen logo, een eigen staf. Er zijn een hoop mensen bijgekomen. Voor je het weet ontstaat er zelf een richting, ontstaat er zelf beleid. De elementen die de MRA vormen hebben allemaal een democratisch mandaat, maar de MRA niet. Geen van die elementen is owner. Je krijgt dan toch een soort zelfsturende organisatie waar niemand van het electoraat enig zicht op heeft. Wij zijn bevreesd dat we dan toch een soort waterhoofd creëren dat een eigen richting uitgaat. Wij zijn dus eigenlijk wel blij met deze brief, die een heel lage ambitie heeft. Dat hoort ook zo vinden wij. Er moet zo min mogelijk richting worden gegeven, want het moet een optelsom zijn van individuele, al bestaande richtingen die een mandaat hebben. Iedereen die vraagt om een betere onderbouwing, uitgebreidere toelichting, meer langjarige planning werkt daarmee een eigen beleidsrichting van de MRA in de hand. Dat willen wij eigenlijk vermijden. Ik zou de gedeputeerde graag nog een keer willen horen zeggen dat de MRA geen eigen beleidsrichtingen heeft en ontwikkeld. Wij zijn tevreden met deze formulering in de brief. Dank u wel.

6260

6265

6270

6275

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mag ik de heer Dekker erop wijzen dat het wel gemeenschapsgeld is wat hij aan het uitgeven is zonder onderbouwing?

6280

De heer **DEKKER** (FvD): Ik ben het eens dat er geen goede controle is op de 8 miljoen euro die uitgeven wordt. Ik vind het dus juist heel goed als er van elkaar wordt ingeleend en zo min mogelijk geld apart wordt vrijgemaakt voor de MRA. Het zou een optimalisatieslag moeten zijn tussen bestaande units die allemaal hun eigen gemandateerde begroting hebben. Ik ben het dus eens. Die 8 miljoen euro zou eerder minder moeten worden dan meer. Dat bedrag zou eigenlijk bij elkaar gebracht moeten worden door de reguliere begrotingen van de samenstellende componenten.

6285

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat waren volgens mij de Staten in eerste termijn. We gaan naar gedeputeerde Olthof voor een reactie namens het college in eerste termijn.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

6290

Gedeputeerde **OLTHOF**: De MRA gaat als samenwerkingsverband al terug naar de jaren negentig van de vorige eeuw. Vanaf 2006-2007 bestaat de huidige vorm, met iets andere namen. Zo lang werken wij al samen. Volgens ons is het ook goed om in een complexe omgeving met Amsterdam en veel omliggende gemeenten samen te werken om de gemeenschappelijke doelen te bereiken. Een wereld waarin iedereen zijn eigen ding doet ligt volgens mij ver achter ons. We zouden dan absoluut niet halen wat we nu wel met elkaar binnenhalen. Er mag geen misverstand over zijn dat er meer

6295

6300 transparantie moet zijn. Dat schrijven wij ook in onze brief. We moeten elke keer streven naar
transparantie. Dat er nu eindelijk een Meerjarenbegroting ligt is een goede stap. Mevrouw De Groot
van de SP doet net alsof we met iets nieuws beginnen en dat er even een hoop geld beschikbaar
wordt gesteld, wat niet zomaar kan. Maar mevrouw De Groot is, ook vanuit haar andere positie als
bestuurder, al jarenlang akkoord gegaan met een MRA en wat daar gebeurde. Wat dat betreft moet u
niet doen alsof we met iets heel nieuws te maken hebben. Ook deze Staten hebben in 2019 de MRA-
agenda voor 2020-2024 voorgesteld. Het is jammer dat u beeld neer alsof dit totaal niet transparant
is, dat je niet weet wat er gebeurt. Dit komt vier keer per jaar terug in deze Staten. Ook de agenda is
6305 door deze Staten vastgesteld.

6310 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Een korte opmerking. Ik denk dat de heer Olthof de fantasie een beetje te
vrij laat gaan als hij denkt dat ik dat zomaar allemaal laat gaan. Dat is natuurlijk niet het geval.
Integendeel, ik zit er bovenop.

6315 Gedeputeerde **OLTHOF**: Blijkbaar bent u niet op de hoogte dat er een MRA-agenda is vastgesteld in
2019. U doet alsof er nooit wat gebeurt. Die agenda is vastgesteld en loopt van 2020-2024. Het
gekke was dat we die wel vaststelden. We hadden elk jaar onze bijdrage, maar er was geen
Meerjarenbegroting. Daarvan heeft u terecht gezegd dat er een meerjarenbegroting moest komen en
dat het transparanter moest. En dat die MRA-termijnagenda gekoppeld moest worden aan de
Meerjarenbegroting. Dat was terecht. Daarom is er nu ook een Meerjarenbegroting tot en met 2024.
De Meerjarenbegroting loopt door tot eind 2024. Er ligt nu de begroting. Die geeft een volledig
inzicht in de middelen. Begin volgend jaar komt er ook een evaluatie van de termijnagenda en de
voortgangsnota. Dan willen we ook de transparantie hieraan koppelen, zodat u ook een beter beeld
6320 heeft van wat er gebeurt. Medio 2023 gaan we beginnen met de eerste gesprekken voor de MRA-
termijnagenda 2025-2028. Dat proces gaan we dus doorlopen. Daar wordt dan tegelijkertijd met de
nieuwe termijnagenda een Meerjarenbegroting aan gekoppeld. Vanaf dat moment heb je een
transparant beeld. Je weet dan wat de MRA-termijnagenda is en wat uiteindelijk de begroting is die
daarbij hoort. De komende jaren gaan we jaarlijks een voortgangsrapportage doen over die lopende
6325 termijnagenda en de voortgangsnota. Dat is het proces.

De VVD en GroenLinks hadden een vraag over de huidige financiën. Wij stellen nu deze
Meerjarenbegroting vast. Dat is een Meerjarenbegroting 2022-2023 en 2024. Niet onder
voorbehoud, want het zou gek zijn een begroting vast te stellen onder voorbehoud. Er zitten
namelijk ook verplichtingen aan vast naar het personeel toe, met salarissen en andere vaste
6330 uitgaven. Maar het kan wel zo zijn dat op het moment dat wij begin volgend jaar het gesprek gaan
voeren over de inhoud en die evaluatie en de termijnagenda bespreken, er op basis daarvan
begrotingswijzigingen kunnen komen. We zouden die dan kunnen inbrengen in het reguliere proces
bij de MRA. Volgens mij is dat iets wat wij hier gewend zijn. Dat moeten we daar ook normaal gaan
doen. We stellen hier alleen ieder jaar een Meerjarenbegroting vast, wat te maken heeft met de
6335 context van een provincie, terwijl hij in de MRA voor vier jaar vastgesteld, met zo nodig tussentijdse
bijstellingen. Dat is over het algemeen het beeld. Er is dus inderdaad een beknopte toelichting. Die
moet transparanter. Dit is de eerste keer. Ik vond het wel mooi dat de heer Klein sprak van het
'ingroeiproces'. Daar zitten wij inderdaad middenin. Ik denk dat wij vooral moeten koesteren waar
we nu staan en de stappen die wij nu gaan zetten met elkaar.

6340 Statenlid **DULFER**: De gedeputeerde zegt nu dat er eigenlijk niets bijzonders aan de hand is met het
jaar 2023, want er is een Meerjarenbegroting en je kunt ieder jaar een begrotingswijziging maken. Is
het dan in zijn ogen ook zo dat als wij straks die Meerjarenbegroting 2025-2028 vaststellen,
dezelfde procedure dan ook gewoon doorloopt? En dat wij dan in 2026 en 2027 ook zo'n
6345 tussentijdse wijziging zouden kunnen toepassen?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dit proces, ook als het gaat over die tussentijdse aanpassing, moet zich in
de komende tijd gaan ontwikkelen. Maar we moeten ook niet naïef zijn. In vier jaar tijd kunnen er
uiteindelijk zaken veranderen, waardoor je de begroting iets wilt bijstellen. Dan heb je een
6350 begrotingswijziging nodig. Of dat iets structureels wordt dat twee keer per jaar terug gaat komen,
zullen wij de komende tijd verder uitwerken. U zult ook geïnformeerd worden over de P&C-cyclus die
eraan vast zit. We gaan niet elk jaar een nieuwe begroting vaststellen. Die is voor vier jaar, met als
het nodig is een tussentijdse aanpassing. Daarvoor opteren wij in ieder geval. In die zin: er is geen
blanco cheque. Er is inzicht. Het kan wel beter. Daar werken we ook hard aan met elkaar.
6355 Amsterdam gaat over haar eigen begroting. Wij gaan daar niet over. Er is ook in die zin geen
koppeling, dat als Amsterdam niet betaalt, wij ook niet betalen, of andersom. Die afspraak ligt er
niet. Maar als twee grootste partijen binnen de MRA een afspraak maken, en je vindt het economisch
belang heel erg belangrijk, dan is het niet gek dat je een partner die eenzijdig besluit om uiteindelijk

- 6360 de middelen daarvoor niet meer beschikbaar te stellen, erop aanspreekt. En dat je dan wel met elkaar moet bekijken wat het uiteindelijk betekent voor de samenwerking en het economisch belang. Als Amsterdam dan toch besluit om het niet te doen, dan zullen wij een nieuwe afweging moeten maken over wat dat betekent voor de bijdrage van de provincie Noord-Holland. Je mag binnen de samenwerking en de gemaakte afspraken je partner erop aanspreken. Dat lijkt mij een gezonde zaak.
- 6365 De VVD had het over de begroting. De inzet van de gemeente zit in de eigen begroting. Maar in het kader van de transparantie moeten we wel duidelijk zijn hoe het loopt. De vorige keer heb ik gezegd dat dat vorige keer nog niet kon, omdat een aantal gemeenten een voorbehoud had gemaakt in verband met nieuwe coalitieonderhandelingen. Maar het of het nou in de begroting zit of in een toelichting, het is wel netjes om transparant te maken hoe het werkt en hoe het uiteindelijk heeft uitgedrukt als het gaat om het meewerken aan het bureau.
- 6370 Ik heb de meeste punten genoemd, maar ik kom aan de motie van de SP. U zult begrijpen dat ik die moet ontraden, ook met de toelichting die ik heb gegeven. Wij komen begin volgend jaar met de termijnagenda en de voorgangsnota. Dan willen wij ook meer transparantie en duidelijkheid geven. Maar het is ook niet reëel wat u vraagt. Wij gaan nu het reces in. Als we terugkomen begin september en u wilt voor september de hele begroting ingevuld hebben... Dat is onmogelijk. Ik stel dus voor dat wij het proces volgen dat wij hebben afgesproken. Ik ontraad motie 167.
- 6375 De PvdD kwam met motie 168 over de financiële middelen, met name over de biodiversiteit en de transitieopgave leefomgeving. Ik wil daarover duidelijk zijn. Er was in totaal 170.000 euro voor klimaat en biodiversiteit in de begroting. Dat bedrag blijft staan. We stoppen met het deel dat
- 6380 betrekking had op de energietransitie. Dat is naar nul gegaan, omdat enerzijds de gemeente er in haar eigen beleid mee bezig is en anderzijds de provincie. De MRA had daarvoor middelen beschikbaar, maar liep eigenlijk alleen de gemeente en de provincie voor de voeten. De MRA voegde er inhoudelijk niets aan toe. Daarom hebben we besloten dat dit niet meer gebeurt vanuit de MRA. Het ligt bij de gemeente en bij de provincie. Daarmee is deze motie overbodig.
- 6385 De PvdD, ChristenUnie en DENK kwamen met amendement 56 waarin iets werd toegevoegd aan de argumentatie die wij hebben richting Amsterdam. Als het alleen gaat over de economie die onder druk staat... De punten die u toevoegt staan ook in ons eigen beleid. Ik laat dat amendement graag aan de Staten over. Die kunnen beslissen over meer argumentatie richting Amsterdam om toch maar die bijdrage te blijven leveren.
- 6390 De ChristenUnie kwam met amendement 57. Ik hoop dat u op grond van wat ik net zei begrijpt dat ik dit amendement moet ontraden. Je zou dan voor alleen 2022 de begroting vaststellen, terwijl je een Meerjarenbegroting wilt hebben. We gaan over die agenda praten. We gaan die transparantie geven. Het is niet een jaarlijkse begroting. Er ligt nu een Meerjarenbegroting. Als wij begin volgend jaar vinden dat er reden is om met een voorstel te komen tot wijziging van de begroting, dan
- 6395 moeten we dat dan met elkaar bespreken. Om nu een begroting aan te gaan voor een jaar en een voorbehoud te maken voor 2023 en 2024, lijkt mij niet passend gezien de toelichting die ik net heb gegeven.
- 6400 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik snap die overweging. Ik heb er ook zelf over zitten puzzelen. Maar eigenlijk doet u in uw voorstelde tekst precies hetzelfde. Het leek mij daarom zuiverder om te zeggen dat wij 2022 vaststellen, en we gaan nog praten over 2023 en 2024. Nu zegt u in de voorgestelde brief dat we het vaststellen, maar er ook nog over willen gaan praten. Dat geeft mij meer onduidelijk dat een scherpe knip te maken tussen 2022 en de volgende jaren.
- 6405 Gedeputeerde **OLTHOF**: Wij stellen hier een Meerjarenbegroting vast. Wij stellen voor dat de Staten meer transparantie krijgen over wat er zit achter de financiële kaders. Dat doen wij ook aan de bestaande MRA-agenda. Dat brengen wij begin volgend jaar bij elkaar. Dan kunnen we ook over de inhoud gaan praten. Dan ligt de begroting er. Ik heb al gezegd dat op het moment dat er op basis van de inhoud aanleiding is om te veronderstellen dat er financiële consequenties zijn, we naar de MRA kunnen gaan om te kijken of er een begrotingswijziging mogelijk is. Maar wij stellen niet voor om de hele begroting dan opnieuw te doen. Dan is het vooral een inhoudelijk gesprek met elkaar. Het moet duidelijk zijn dat er al een MRA-agenda ligt. Er gebeurt al heel veel. En als het gaat over samen bouwen en bereikbaarheid, over bereikbare steden, mobiliteit, doet de MRA in samenwerking ontzettend veel. Als MRA bereik je dan meer dan als losse gemeente of losse provincie. Er is dus al
- 6415 een jarenlange samenwerking. Ik ontraad dit amendement dus, maar ik begrijp de inhoud: we gaan volgend jaar met elkaar praten, en wat betekent dat dan? We beperken dus nu niet het financiële kader voor een jaar, maar gaan volgend jaar over de inhoud praten. We kijken wat dat betekent. Ik ontraad het amendement.
- 6420 *Tweede termijn*

6425 De heer **CARTON** (PvdA): Ik zal nog even kort reageren op de andere moties en amendementen. De ene motie heb ik al gehad. Het lijkt ons dat amendement 56 heel goed past binnen de ambities van de provincie Noord-Holland en helemaal bij de inbreng van de PvdA in relatie tot de brede welvaart en binnen de ecologische grenzen. Wij zijn er dus positief over. Wat betreft amendement 57, de Meerjarenbegroting, kunnen wij GS heel goed volgen. Er zijn in het proces meerdere mogelijkheden om het beleid bij te stellen. Met de toelichting van GS is ons verder duidelijk dat motie 168 overbodig is.

6430 Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ook even onze reactie op de moties en amendementen. Wij volgen in ieder geval bij de motie van de SP, amendement 168 en de andere motie het advies van de gedeputeerde. Bij het amendement over slimmer groen, waar ik wel in kan meegaan, vind ik de tweede zin juist de boodschap ontkrachten. Wat mij betreft wijd je daarmee te ver uit, wat de argumentatie juist de argumentatie. Ik onderschrijf wat de gedeputeerde al zei: duurzame groei staat in onze MRA-agenda. Wij gaan het amendement dus niet steunen.

6440 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Motie 168 trekken wij in, want die lijkt inderdaad overbodig. Dank voor de positieve houding wat betreft amendement 56. Het is mooi dat wij het argument richting Amsterdam sterker kunnen maken vanuit een provinciaal geluid. Ik hoop dat u het allemaal omarmt, ook de VVD. Die open houding is fijn. Alles wat in het amendement staat, staat ook ergens in de provinciale stukken. Ik heb goed gekeken wat de provincie ooit heeft geschreven, of een van onze projecten. Wij vertellen dus helemaal niets nieuws. Stem vooral voor het amendement! Dank u wel.

6445 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik dank GS voor de reactie. Ik houd het nog even in beraad, want wij stemmen toch pas volgende week.

De **VOORZITTER**: Ja, nieuwe moties of amendementen kunt u niet meer indienen, maar intrekken of aanhouden kan altijd.

6450 De heer **DEKKER** (FvD): Heel kort. Ik heb goed geluisterd, maar denk niet dat ik zo'n duidelijke uitspraak van de gedeputeerde heb gekregen als vorige keer. Ik wil graag nog eens horen dat er geen zelfstandige beleidsrol is voor de MRA.

6455 De **VOORZITTER**: Dan mag als laatste gedeputeerde Olthof deze vergadering besluiten voor de schorsing.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

6460 Gedeputeerde **OLTHOF**: De MRA is een samenwerkingsverband. Ik breng hier in wat de Staten mij meegeven. Dat wil niet zeggen dat altijd gebeurt wat de Staten willen. Het is niet een zelfstandige organisatie zoals de VRA. Het bureau is vooral ter ondersteuning van het werk dat de samenwerkende overheden met elkaar doen.

6465 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk nog even rond of iemand van de Staten iets wil wijzigen in een motie of amendement. Moties of amendementen kunnen ook nog ingetrokken worden; dat mag altijd. Ik zie dat niet. Ik sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming zal plaatsvinden op 11 juli. Wij zullen dan starten om 13.00 uur. Ik denk niet dat het nodig is om eerder te beginnen. Aan het eind zullen dan de stemmingen plaatsvinden over de vandaag en op 11 juli ingediende moties, amendementen en voordrachten. Als wij dan klaar zijn -en dat is de appetizer om u snel te doen
6470 laten praten en besluiten- hebben wij onze jaarlijkse barbecue om het politieke seizoen af te gaan sluiten. Ik zie u graag weer terug in de volgende vergadering.

12. Schorsing vergadering naar 11 juli 2022

6475 Ik schors de vergadering tot 11 juli. Dank u wel voor uw aanwezigheid en veilig naar huis!

Schorsing om 20.39 uur

Notulen -vastgesteld-

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum statenvergadering	:	11 juli 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:

5 Mw. S. Abdi (PvdA), mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), mw. H.J. Bouhleb-Lascaris (SP), hr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid R.I. Bwefar (GL), Statenlid
10 M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), Statenlid A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal N-H), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66),
15 Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. J. van Hooff (PVV), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr.
20 M.C.A. Klein (ChristenUnie), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mulder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig:

dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), mw. J. Vastenhouw (FvD)

25

Agenda

Paginanummer:

12.a	Heropening en mededelingen.	3
12.b	Beëdiging en installatie Statenlid fractie SP.	3
13.	Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen.	
30	Voordracht 39-2022	4
14.	Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels. Voordracht 42-2022	8
15.	Vragenuur.	12
35	16. Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.	12
17.	Gebundelde stemming van alle amendementen, moties en voordrachten.	13

Pagina 2

	17.a	Stemming moties Vreemd aan de Orde van de Dag.	13
	17.b	Stemming moties Actualiteit “Noord-Hollandse aanpak Stikstof” en Actualiteit “Herstructurering van campings en strandhuisjes door Grootkapitaal” (punt 2a).	15
40			
	17.c	Stemming motie en voordracht Jaarstukken 2021 (punt 9).	18
	17.d	Stemming moties en voordracht Kaderbrief 2023 (punt 10).	18
	17.e	Stemming motie, amendementen en voordracht Meerjarenbegroting MRA (punt 11).	21
	17.f	Stemming moties/amendementen/voordrachten punten 13 en 14.	22
45	18	Sluiting.	22

12.a Heropening en mededelingen

13.02 uur

50

De **VOORZITTER**: Goedemiddag dames en heren, geachte Statenleden, kijkers en luisteraars, aanwezige ambtenaren en belangstellenden die deze Statenvergadering komen volgen. Ik heropen de vergadering van 4 juli. Ik verzoek u de mobiele telefoons op stil te zetten. Er was bij de opening op 4 juli al een quorum. Ik kan nu zelfs met het blote oog zien dat dit nog steeds zo is. Omdat het

55

een uitloopvergadering is, hebben we in principe geen quorum nodig om door te vergaderen. Fijn dat u er allemaal bent.

60

Ik heb bericht van verhindering gekregen van de volgende leden: mevrouw Kuiper van het CDA, de heer Hoogervorst van de SP, de heer Baljeu van de Fractie Baljeu, mevrouw Vastenhouw van FvD komt vermoedelijk wat later. Ook mevrouw Van Andel van het CDA zal iets later komen.

65

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Mag ik een mededeling doen over een van onze moties Vreemd aan de Orde van de Dag die wij zouden gaan indienen? Het gaat om de motie over de herbenoeming van een van onze Statenzalen naar 'Anton de Kom'. Wij gaan deze motie nog even aanhouden. Er is contact geweest met een van de nabestaanden van de heer De Kom. Wij denken dat het de motie recht doet als er nog wat meer ruimte wordt gegeven voor discussie en gedachtewisseling in deze Staten. Ik denk daarom dat het verstandig is de motie nog even aan te houden.

70

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Motie 127 is hiermee aangehouden.

De heer **KOHLER** (JA21): Ook wij willen een motie aanhouden. Het betreft nummer 145 over de pilot mestscheiding. Daarop heeft de gedeputeerde in de wandelgangen zeer positief gereageerd. Dat was voor ons voldoende aanleiding om deze motie aan te houden.

75

De **VOORZITTER**: Motie 145 is hiermee aangehouden.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Wij willen motie 161 intrekken. Wij hebben vanmorgen geconstateerd dat er in ieder geval elektrisch opgeladen kan worden. Dank u wel.

80

De **VOORZITTER**: Dit gaat heel erg de goede kant op, dames en heren. Ik denk dat ik nog een tijdje blijf rondkijken! De heer Koyuncu van DENK, ik zag uw vinger.

85

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik wil graag de motie over mobiliteit aanhouden. Het gaat om nummer 164.

De **VOORZITTER**: Motie 164 is ook aangehouden. Het is een soort domino-effect.

12.b Beëdiging en installering Statenlid fractie SP

90

De **VOORZITTER**: De heer Hoogervorst gaat ons verlaten, zoals u weet. Hij wordt vandaag opgevolgd. Helaas kan hij niet bij deze vergadering aanwezig zijn, maar hij zal op een gepaste wijze afscheid nemen tijdens de Statenvergadering van 19 september. Dan hebben wij ook voldoende gelegenheid om fijn afscheid van hem te nemen. Overeenkomstig ons Reglement van Orde heb ik tot lid van de commissie van geloofsbrieven benoemd de heer Van den Berg van JA21, de heer Carton van de PvdA en de heer Roosendaal van de VVD. Ik stel nu de voorzitter van deze commissie, en dat is de heer Carton, in de gelegenheid om de bevindingen van de commissie aan ons mede te delen.

95

100

De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter, ter voldoening aan uw opdracht hebben wij onderzocht de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden die het benoemd verklaard lid, mevrouw H.J. Bouhleh-Lascaris, aan uw vergadering heeft toegezonden. Dat onderzoek heeft aangetoond dat blijkens het ingevolge artikel 7, tweede lid, Kieswet aan PS toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het Centraal Stembureau voor de verkiezing van leden van Provinciale Staten van Noord-Holland van 11 juli 2022, tot lid van de Provinciale Staten benoemd is verklaard mevrouw Bouhleh-Lascaris, fractie SP. Wij stellen u dan ook voor om mevrouw Bouhleh als lid van Provinciale Staten van Noord-Holland toe te laten. Verder heeft de commissie kennisgenomen van de nevenfuncties van de kandidaat. De combinatie van het Statenlidmaatschap met een nevenfunctie is altijd een punt van aandacht. Het is de verantwoordelijkheid van een Statenlid zelf om de integriteit te bewaken.

105

110 De **VOORZITTER**: Dank u wel. De commissie adviseert de Provinciale Staten dus om mevrouw Bouhlel toe te laten als lid van Uw staten. Verlangt iemand daarover het woord? Zo niet, dan is hierbij unaniem besloten om mevrouw Bouhlel als lid van Provinciale Staten toe te laten. Ik ontbind hiermee de commissie van Onderzoek Geloofsbrieven. Ik dank de leden voor de verrichte werkzaamheden.

115 Dan is nu aan de orde de beëdiging van mevrouw Bouhlel-Lascaris. Op grond van het artikel x2 tweede lid van de Kieswet heb ik de heer Hoogervorst ontslag verleend. Zijn lidmaatschap wordt dus opgevolgd door mevrouw Bouhlel-Lascaris, wier installatie nu aan de orde is. Ik verzoek mevrouw Bouhlel naar voren te komen, in het midden van de zaal. Ik verzoek u allen te gaan staan.

120 Mevrouw Bouhlel, Provinciale Staten hebben zojuist besloten u toe te laten als lid van Provinciale Staten. Ik ga u daarom in de gelegenheid stellen de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. Ik verzoek u straks, als ik uw naam noem, uit te spreken de woorden: 'Dat verklaar en belof ik'. Ik zal nu eerst de formule voorlezen.

125 'Ik verklaar dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enig gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik om iets in het ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen, of zal aannemen. Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.' Mevrouw Bouhlel.

130

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Dat verklaar en belof ik.

135 De **VOORZITTER**: Dan wens ik u alle geluk toe als nieuw Statenlid van de provincie Noord-Holland. Zoals gebruikelijk ga ik u eerst de bloemen overhandigen en feliciteren. Daarna schors ik de vergadering zodat alle andere leden u ook kunnen feliciteren.

De voorzitter feliciteert mevrouw Bouhlel en overhandigt haar bloemen.

140 *Schorsing: 13.12-13.16 uur*

13. Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen (VD-39-2022)

145 De **VOORZITTER**: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Wij zijn aanbeland bij agendapunt 13. Dat zijn de financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen, voordracht 39. Als deelnemer is de provincie Noord-Holland betrokken bij de recreatieschappen Spaarnwoude, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Twiske-Waterland en Groengebied Amstelland. Conform de gemeenschappelijke regelingen van deze recreatieschappen worden de financiële stukken aan de raden en Staten jaarlijks voorgelegd voor zienswijzen. Dit onderwerp is door u besproken op 13 juni in de commissie NLG. Een aantal sprekers heeft zich aangemeld. Dat zijn mevrouw De Groot van de SP en de heer Hollebeek van de PvdD. Ik geef in eerste termijn het woord aan mevrouw De Groot van de SP.

155 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dank u wel voorzitter. Wij zeggen natuurlijk niet dat de financiële stukken niet kloppen. Die kloppen natuurlijk! Er is wel een groot ding waarmee wij een groot probleem hebben, namelijk dat er nog steeds rekening wordt gehouden met de inkomsten van de festivals. Dat is in het Recreatieschap Twiske-Waterland. Het gaat deze keer ook weer over Het Twiske waar die festivals plaatsvinden. Het Twiske is Natura 2000-gebied. Feitelijk zouden daar geen festivals plaats moeten vinden. In elk geval weet het recreatieschap nog steeds het ecologisch bureau te vinden.

160 Daar vindt men dat het wel moet kunnen. Maar wij vinden over het algemeen dat het niet moet kunnen. Het is ook niet nodig om daar festivals te houden. Er is niets mis met de begroting. De inkomsten waren 539.369 euro uit parkeerinkomsten. Dat was 58 procent hoger dan het jaar ervoor. Dat betekent dat er nog steeds meer mensen naar Het Twiske komen. Niet om naar een festival te gaan, maar om een rondje hard te lopen, een stukje te fietsen, gezellig te wandelen of een beetje aan het water te zitten. Wij vinden dat er eigenlijk geen rekening moet worden gehouden met de inkomsten door festivals. Het moet daarmee afgelopen zijn.

165 De **VOORZITTER**: Ik was nog vergeten te vermelden dat gedeputeerde Stigter iets later komt. Hij komt wel, maar heeft nog een gesprek met de minister. Ik geef het woord aan de heer Hollebeek van de PvdD.

170

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. In de zomer van 2017 zat ik op het terras bij het Paviljoen Twiske. Ik dacht: wat zie ik daar nou? Wat zag ik in mijn ooghoek? Het leek wel een reiger, of een roofvogel. Dat moest hem zijn! Eindelijk! Ik tikte mijn vriendin aan: een roerdomp! Ik had hem nog
175 nooit gezien. En verrek, het was een roerdomp. Mijn vriendin zag hem ook. Met zijn tweeën keken wij de roerdomp na. Niemand anders van de mensen op het terras had ook maar een idee gehad van wat er zojuist had plaatsgevonden. Want niemand ziet het; niemand kijkt om zich heen. Het was frappant. Vijf jaar lang was ik geen roerdomp tegengekomen. Een aantal weken geleden liep ik weer
180 in Het Twiske. Ik zag iets landen in het riet en ging eens even kijken. Het moest er een zijn! Ik appte naar de mensen in mijn fractie en naar andere vrienden: ik heb weer een roerdomp gezien! Maar ik wist het niet zeker, dus bleef ik wachten. Twintig minuten wachtte ik en toen: roerdomp! Ik sprong naar de overkant met de telefoon. Ik had geen camera bij me. Ik nam een paar fotootjes en inderdaad, het was hem. Het frappante was dat het net anderhalve week voor het Festival Lente Kabinet was, op een plek nog geen 100 meter van het festivalterrein.
185 Ik heb daar een mening over, maar goed, dat is iets anders, we hebben allemaal een mening. Ik vond het erg frappant, ook omdat je erop gaat letten. Je weet dat volgens het rapport van Sweco de instandhoudingsdoelen van onder andere de roerdomp en de bruine kiekendief in het geding zijn door de intensieve recreatie. Dat is toch wel enigszins zorgelijk. Ik was dit verhaal niet gaan vertellen als ik niet van de week contact had gehad met een mevrouw Van der Pol van de Vogelwerkgroep Zaanstreek. Mevrouw Van der Pol meldde mij het volgende. Zij was in de dagen voor het festival met een ecooloog van het Lente Kabinet op pad geweest in het gebied om te wijzen op een plek waar constant twee roerdompen met elkaar bezig waren. Ik heb mij door de mensen van de vogelwerkgroep laten vertellen dat dit duidt op een broedgeval. Mevrouw Van der Pol is de kant opgegaan waar het nest zich zou moeten bevinden en vroeg de mensen van het Lente Kabinet, in het
195 bijzonder de ecooloog, om het perceel af te zetten, omdat festivalgangers waarschijnlijk die kant op zouden gaan om te resideren. Dat doen mensen namelijk 's avonds als er een feestje is. Volgens de ecooloog van het Lente Kabinet was dit niet nodig. Het is ook niet gebeurd. Sterker nog, er werd een enorme lamp die kant op gericht. Het laat zich al raden, maar tot op heden hebben de roerdompen zich niet meer laten zien.
200 Dit om even te illustreren hoe het gaat. Er wordt door een ecooloog gekeken, maar die gaat niet het riet in om nesten te zoeken. Dat mag overigens ook niet, want dat zou nestverstoring zijn. Er wordt gekeken vanaf het maaiveld. De ecooloog zag geen nesten, dus er waren geen nesten. Er werd gezegd dat de bewuste plek niet afgezet zou worden, want het was geen logische route. Ik begrijp dat de gedeputeerde zegt dat ze alle vormen van recreatie mogelijk wil maken in de provinciale
205 recreatiegebieden. Je zou een semantische discussie kunnen voeren over wat recreatie is en wat een evenement. Daar begin ik niet aan, wellicht volgend jaar bij de coalitieonderhandelingen. Mij gaat het om de vraag of je, als alle vormen van recreatie toe wilt staan, dat ook moet in één recreatiegebied.
210 Wij hebben het in de commissievergadering gehad over de Ladder van Leisure. Ik dank de SP daar nog voor. Er werd gezegd dat de meest intensieve vorm van recreatie tienduizenden mensen trekt. De meest gevoelige recreatiegebieden zouden de Natura 2000-status hebben. Dat koppel ik aan elkaar en denk: dit moeten we niet willen. Ik begrijp dat er getoetst wordt aan individuele gevallen, zoals wordt gezegd. Maar je ziet dat deze keuze niet in alle gevallen logisch is. Ook als je, zoals de
215 SP aangaf, bedenkt dat het financieel niet nodig is voor dit gebied. In het verleden had ik met de heer Klein weleens een gesprek over de mogelijkheid om vast te stellen in welk recreatiegebied welke vorm van recreatie wenselijk is. Je zou desnoods een vereveningsfonds kunnen beginnen waarmee de kosten en de revenuen door de recreatieschappen gedeeld kunnen worden. Je moet een aantal plekken in de provincie aanwijzen waar dit soort dingen kan plaatsvinden. Ga daar creatief mee om! Hier gebeurt iets op basis van een natuurtoets die voor twee dagen geldt, want zo lang duurt het festival. Maar vervolgens worden in het gebied twee weken lang allerlei dingen aan- en
220 afgevoerd. De verstoring is dus veel groter.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter. Het is op zichzelf een heel interessant idee, maar ziet u recreatiegebieden waar die verstoring minder zou zijn, dus waar zo'n festival wél zou kunnen? Kunt u daaraan wat meer duiding geven?
225

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, dat kan prima. Een gebied als Spaarnwoude is uitstekend geschikt voor dat soort dingen. Ik kan mij voorstellen dat ook in het noordelijk deel van Geestmerambacht, hoewel de provincie daar geen aandeel meer heeft, festivals kunnen plaatsvinden. Wij zijn helemaal
230 niet tegen alle vormen van recreatie. Het gaat er in dit geval om dat Het Twiske een Natura 2000-status heeft. Er zijn echt instandhoudingsdoelen van beschermde diersoorten in het geding.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Hollebeek.

235 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik weet dat ik wat uitweid, want het gaat hierbij om de financiële
stukken. Maar voor de financiën van dit bepaalde recreatieschap was dit niet sluitend. Dansjes doen
in die buurt kan je ook doen op het NDSM-terrein, of op het Hembrugterrein. Of waar mevrouw
Bouhlei is geweest -welkom in de Staten!- bij de sport- en feestweek van Landsmeer. Daar werd
volgens mij heel harde muziek gedraaid, niet eens zo ver van het Welcome to the Future-terrein,
240 maar in ieder geval buiten het gebied. Dat wil ik even zeggen. Bovendien hoeft het wat ons betreft
ook niet altijd geld op te leveren. Wij zien recreatie ook als een nutsfunctie die net zoals een
snelweg, een stoep, of een riool, best weleens wat geld mag kosten.
We hebben het nu over de inkomsten die recht moeten doen aan... De PvdD vindt het nog steeds een
wonder dat iets als 'visrechten', die maar heel weinig opleveren, toch nog steeds worden uitgegeven.
245 Vooral als je bedenkt dat daarvoor ook voorzieningen moeten worden getroffen, zoals vissteigers. Ik
denk dat ik hiermee mijn punt wel gemaakt heb. Dank u voor de aandacht.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

250 Gedeputeerde **ZAAL**: Voorzitter. Allereerst dank aan alle fracties dat zij kunnen instemmen met de
financiële stukken. Dat zullen de andere deelnemende partijen in de recreatieschappen ook fijn
vinden. Ik wil nog kort ingaan op het onderwerp van de festivals dat vandaag weer uitgebreid aan de
orde komt. Mevrouw De Groot heeft gelijk dat de festivals niet nodig zijn voor de financiële positie
van de recreatieschappen. Er zijn namelijk ook heel veel andere vormen van inkomsten mogelijk. We
255 zouden de participantenbijdrage kunnen verhogen, of de parkeerkosten. Maar als ik kijk vanuit het
perspectief van de provincie Noord-Holland dat geven wij 1,4 miljoen euro per jaar aan het
recreatieschap Twiske. Dat geld geven wij voor recreatie, want het is een recreatiegebied. Wij willen
daarin alle vormen van recreatie, van wandelen, mountainbiken, vissen, tot aan dansen faciliteren.
In Het Twiske kunnen er maximaal drie festivals. In Spaarnwoude kunnen er veel meer festivals. Die
260 verdeling over de verschillende schappen vindt al plaats; daar kijken wij bewust naar. Uiteraard zijn
festivals in een Natura 2000-gebied alleen maar mogelijk als er geen significante effecten zijn op de
natuur. Er vindt dus een ecologische toets plaats en die is goed. Wij moeten hier niet de ecooloog in
twijfel gaan trekken. We hebben er gewoon een expert voor ingehuurd. Het is ook nog bevestigd
door de rechtbank dat wij die vergunning mochten afgeven. Zouden de instandhoudingsdoelen in
het geding zijn, dan zou er nooit een natuurvergunning zijn afgegeven.

265 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik vraag mij af hoe de gedeputeerde het vindt dat de natuurtoets op
basis van twee dagen is afgegeven, terwijl de verstoring in werkelijkheid veel langer plaatsvindt.

270 Gedeputeerde **ZAAL**: Er zijn gewoon regels voor de manier waarop zo'n vergunning wordt verleend.
Ik heb geen reden die in twijfel te trekken. We evalueren ook achteraf. Uw verhaal van de roerdomp
zal nog geëvalueerd worden door Recreatie Noord-Holland. We zullen dan vervolgens in het
recreatiegebied Twiske-Waterland kijken of dit voldoet of niet.

275 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben benieuwd waar dat aantal van drie op gebaseerd is. Het klinkt
zo arbitrair.

280 Gedeputeerde **ZAAL**: Dit is gebaseerd op het Natuurbeheerplan. Het is dus ook ecologisch getoetst.
In het Natuurbeheerplan voor het Natura 2000-gebied Twiske is opgenomen dat drie festivals of vijf
dagen mogelijk zijn. In de begroting van Twiske-Waterland hebben we overigens gekozen voor twee
festivals. Dus nog minder dan het Natuurbeheerplan toestaat.

285 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dat is dus wat wij als Staten uiteindelijk hebben vastgesteld op basis
van ecologen die zeggen dat de natuur met vier festivals achteruitgaat, terwijl die met drie festivals
in perfecte staat blijft.

290 Gedeputeerde **ZAAL**: Dat klopt. Zowel bij het Natuurbeheerplan als bij het ambitiedocument van
Twiske-Waterland hebben de Staten ermee ingestemd. Het Natuurbeheerplan is gemaakt op basis
van wat ecologen zeggen, en het ambitiedocument van Twiske-Waterland is uiteraard gemaakt met
inachtname van het Natuurbeheerplan.

295 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik vraag mij af hoe u ertoe bent gekomen dat festivals in Het Twiske nut
hebben, terwijl je ze al hebt op heel veel andere plaatsen in Noord-Holland. Gaat het om de regionale
voorziening? Je kunt in Amsterdam al naar festivals, of op het Hembrugterrein. Je kunt in Purmerend
naar een festival. Waarom is het nou nodig om een festival te houden in een Natura 2000-gebied? Ik
kan er met mijn verstand echt niet bij.

Gedeputeerde **ZAAL**: Het is een Natura 2000-gebied, maar Twiske-Waterland is ook een recreatiegebied. Onze bijdrage van de provincie is ook voor recreatie. Anders moeten wij met elkaar vaststellen dat het een natuurgebied is. Wij hebben hier in de Staten vastgesteld dat het een
300 recreatiegebied is. We gaan daar ook gezamenlijk met de gemeente in. Wij willen dan een divers aanbod aan recreatie. Er is vraag naar festivals. Veel jongeren in onze provincie maken er gebruik van. Die jongeren hebben twee jaar binnen gezeten en ik ben blij dat ze weer naar een festival kunnen. Dat doen ze op verschillende plekken zoals Spaarnwoude, Noord-Holland Noord, maar ook in de omgeving van Amsterdam, bijvoorbeeld de Gaasperplas, en dus ook in Twiske-Waterland. Wij kijken
305 echt heel goed. Daarom heeft Spaarnwoude ook veel meer festivals dan Twiske-Waterland. De draagkracht van de natuur is in dat recreatiegebied minder.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dan snap ik nog niet waarom u die keuze gemaakt heeft. Het Twiske is Natura 2000-gebied. Daar heeft dat in elk geval minder prioriteit dan festivals in bijvoorbeeld
310 Spaarnwoude. Het zijn er ongelofelijk veel. De provincie Noord-Holland wil wel een festival in dat gebied, maar het is niet noodzakelijk. Mensen in de omgeving ervaren overlast.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik heb dat niet alleen bepaald. Wij hebben dat met de Staten en alle deelnemende partijen in het recreatiegebied besloten. U zegt dat festivals daar niet noodzakelijk
315 zijn. Als jongeren of ouderen behoefte hebben aan festivals, vind ik het belangrijk dat het recreatiegebied dat faciliteert. Met inachtneming van de natuurdoelstellingen. Daarom wat minder in Het Twiske en wat meer in Spaarnwoude of Geestmerambacht. Er is heel veel behoefte aan en ik wil het graag faciliteren, omdat recreatie een belangrijk onderdeel is van het levensgeluk van onze
320 inwoners.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Nog een verduidelijkende vraag. Dus de gedeputeerde zegt dat wat GS betreft, iedere vorm van recreatie in ieder recreatiegebied moet worden gefaciliteerd, in min of
meerder mate.

Gedeputeerde **ZAAL**: Voor zover het bijvoorbeeld past binnen de natuur- of instandhoudingsdoelstellingen van een betreffend gebied. Wij maken die afweging per gebied, maar in principe geven Gedeputeerde Staten aan dat wij graag een divers aanbod aan
325 recreatiemogelijkheden willen faciliteren, aan alle inwoners, verspreid over de hele provincie Noord-Holland.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Dus dat diverse palet ook in ieder gebied.

Gedeputeerde **ZAAL**: Niet in ieder gebied kan alles. Motorcrossen lijkt mij in Twiske-Waterland echt onmogelijk. We kijken dus per gebied wat kan. Maar in principe wil je per gebied zo divers mogelijk.
335 Dat klopt.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Mevrouw Zaal, zou u kunnen zeggen hoeveel festivals er rondom Amsterdam zijn.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik heb niet helemaal paraat hoeveel festivals er rondom heel Amsterdam zijn. Wij gaan alleen maar over de twee recreatiegebieden die rondom Amsterdam liggen. Er zijn twee festivals per jaar in Twiske-Waterland en een in Groengebied Amstelland. Wat er verder binnen het grondgebied van Amsterdam gebeurt, kan ik u niet vertellen. Daarover ga ik niet. Maar dit is hoe het zit binnen de twee recreatieschappen waar de provincie deelnemer is.
345

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik kan het u wel vertellen: rondom Amsterdam zijn er heel veel festivals. Ik donder zelf af en toe uit mijn bed vanwege de feesten op de NDSM-werf. Wat dat betreft ben ik een expert in dat gebied. Als wij met zijn allen vinden dat er minder stikstof uitgestoten moet worden, waarom worden dit soort festivals dan in natuurgebieden gehandhaafd? Kunt u daar een reden voor bedenken? Waarom kan dat niet in een ander gebied?
350

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk dat ik die benadering van 'heel veel' ook nog zo had kunnen beantwoorden. Er zijn inderdaad heel veel festivals, maar er is ook veel behoefte aan festivals. Amsterdam heeft veel jonge inwoners die graag naar een festival gaan en ook op een duurzame manier willen recreëren. Als er geen vraag naar zou zijn, zouden er ook geen festivals zijn. Er is dus ook heel veel plek nodig. We moeten daarom in verschillende gebieden af en toe een festival toestaan.
355

360 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik wil de gedeputeerde even helpen. Er zijn jaarlijks rond de twintig festivals in Amsterdam. Het Twiske kan dus best afgevoerd worden.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk niet dat wij het daarover eens gaan worden. Ik vind dat de festivals nodig zijn.

365 De heer **ROOSEDAAL** (VVD): Ziet u in overleg met de gemeente Amsterdam mogelijkheden om meer festivals op het NDSM-terrein te realiseren?

370 Gedeputeerde **ZAAL**: De laatste keer dat ik het bekeek zat het NDSM-terrein niet in een van onze recreatieschappen. Ik zie daar dus heel weinig mogelijkheden voor. We hebben natuurlijk al eerder met elkaar het gesprek gevoerd over de druk op de draagkracht van de natuur in de provincie ten aanzien van recreatie, zoals bleek uit een rapport. Het spreiden van intensieve recreatie over de hele provincie is daar een belangrijk middel voor, zeker ook omdat de vraag alleen maar gaat toenemen. Het zou best interessant kunnen zijn om met alle partijen in Noord-Holland te bespreken of we de festivals niet beter kunnen spreiden. Ik sta nog volop achter de keuze om deze festivals in Twiske-
375 Waterland toe te staan, maar het moeten er ook niet meer worden. Het Natuurbeheerplan bepaalt dat het er maximaal drie kunnen zijn. De vraag zou kunnen toenemen, en dan zullen we ook naar andere locaties moeten kijken.

380 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dit was uw reactie in eerste termijn. Ik ga kijken of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Niet? Dan denk ik dat we aan het eind zijn gekomen van de beraadslagingen over dit agendapunt. We kunnen het dus afronden. Daarna kunnen er geen moties of amendementen meer ingediend worden. Ik kijk nog even rond of iemand nog behoefte heeft om ergens iets te wijzigen. Zo niet, dan zijn de beraadslagingen over agendapunt 13 nu afgerond. De stemming vindt
385 plaats aan het eind van de agenda.

14. Wijziging reglement van bestuur voor het hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels (VD-42)

390 De **VOORZITTER**: Dit onderwerp is besproken op 13 juni in de commissie NLG. Toen is in eerste instantie geconcludeerd dat het als hamerstuk naar PS kon. Op 15 juni hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland dit voorstel echter geamendeerd aangenomen. GS van Noord-Holland hebben de Statenleden over de besluitvorming in Zuid-Holland aangaande de reglementswijziging Rijnland en de gevolgen daarvan voor Noord-Holland, per brief geïnformeerd. Het is op 27 juni tijdens de
395 uitloopvergadering van de commissie NLG besproken. Daar is geconcludeerd dat het stuk als bespreekstuk wordt geagendeerd. De meerderheid heeft middels een gewogen peiling aangegeven om het voorstel af te doen met een gelijkkluidend amendement. De fractie van JA21 dient een gelijkkluidend amendement in. Zij zal straks als eerste het woord krijgen voor het indienen van dat amendement. Als sprekers hebben zich voor dit punt gemeld: de heer Mantel van JA21, de heer Klein van de ChristenUnie, Statenlid Cardol van GL, de heer De Wit van de VVD, mevrouw Jellema van de
400 PvdA, mevrouw Koning van het CDA en de heer Hollebeek van de PvdD. Ik geef in eerste termijn nu eerst het woord aan de heer Mantel van JA21.

405 De heer **MANTEL** (JA21): Voorzitter. Gezien eerder genomen besluiten in Zuid-Holland en de beantwoording van de gedeputeerde in de commissie NLG dient de fractie van JA21 het volgende amendement in. 'Artikel 1 B. in de bijlage van het bij het voornoemde voorstel behorende ontwerpbesluit te wijzigen, zodat het komt te luiden als volgt: Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd: a. In onderdeel a wordt 'eenentwintig leden' vervangen door 'drieëntwintig leden'. b. In onderdeel d wordt 'vier leden' vervangen door 'twee leden'.

410 Amendement 58/11 juli 2022

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 11 juli 2022, te Haarlem, ter vaststelling van de Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels,
415 *Besluiten de artikelen:*

- Artikel 1 B. in de bijlage van het bij het voornoemde voorstel behorende ontwerpbesluit te wijzigen, zodat het komt te luiden als volgt:
- Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd: a. In onderdeel a wordt 'eenentwintig leden' vervangen door 'drieëntwintig leden'. b. In onderdeel d wordt 'vier leden' vervangen door 'twee leden'.

420

Toelichting:

Op basis waarvan willen wij het aantal geborgde zetels verminderen met twee en dit ten laste laten komen van bedrijven en niet de categorie ongebouwd?

425

- *Democratisering de kwaliteit van de besluitvorming ten goede komt.*
- *Geborgde zetels van bedrijven en agrariërs vaak gezamenlijk optrekken.*
- *Een soortgelijk amendement is aangenomen in Zuid-Holland.*

Ondertekening: Ivo Mantel (JA21 Noord-Holland)

430

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

435

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Het is wel een wat rommelig dossier geworden. Terwijl er landelijk nieuwe regels in de maak zijn voor geborgde zetels, stemmen wij vandaag over een aanpassing van het reglement van Hoogheemraadschap Rijnland. Daarbij is ook nog een gewijzigd besluit genomen door Zuid-Holland. We nemen dus ofwel een half geldig besluit, of we sluiten ons aan bij Zuid-Holland. Ik dank GS voor de heldere brief waarin alle opties en de consequenties van de verschillende keuzes zijn uitgelegd. Wat ons betreft is de richting van de aanpassing goed. Het aantal geborgde zetels moeten we verminderen. Als we dat doen, kunnen we het beste zo goed mogelijk aansluiten bij de plannen die nu in de Tweede Kamer ontwikkeld zijn. Dat betekent minder geborgde zetels voor de industrie. Wij stemmen dus in met het amendement van JA21 en zullen ook instemmen met het geamendeerde voorstel.

440

445

De heer **CARDOL** (GL): Voorzitter. Het standpunt van GL over geborgde zetels is bekend. Het is verwoord in de initiatiefwet van GL en D66. Wij zien de waterschappen als een normaal onderdeel van ons democratisch bestel. Een anachronisme als de geborgde zetels hoort daar niet bij. De wet is met een amendement van de ChristenUnie aangenomen in de Tweede Kamer en wacht nu op besluitvorming in de Eerste Kamer. Intussen heeft het AB van Rijnland besloten zelf een reglementswijziging voor te leggen aan de Staten van Zuid- en Noord-Holland. Een vermindering van het aantal geborgde zetels van negen naar zeven, net zoals in de twee andere twee waterschappen in Noord-Holland. In Zuid-Holland is het besluit genomen met het al genoemde amendement van JA21. Wat ons betreft maakt dat het er bepaald niet beter op. Toch zullen wij voor het amendement en voor de reglementswijziging stemmen. Het is de enige manier om op dit moment de vermindering van negen naar zeven al te realiseren. Het kan nog veranderen als de Eerste Kamer alsnog tot het aannemen van het wetsvoorstel komt.

450

455

Ik heb nog twee vragen voor de gedeputeerde. Kan hij ons ten eerste garanderen dat de reglementswijzigingen op tijd voor de verkiezingen worden gerealiseerd? Het beloofde tijdpad schijnt morgen in GS te komen, dus gedeputeerde Loggen kan ons vast wel een preview geven. Mijn tweede punt is dat wij in de commissie hebben gesproken over het automatisme dat alle zetels voor de agrarische sector naar LTO gaan. Wij hebben de laatste weken kunnen zien dat 'de boer' niet bestaat. Er zijn heel veel verschillende boeren, bijvoorbeeld de 2500 boeren die de ministers vorige week een plan hebben voorgelegd met als motto 'Minder stikstof en zonder kunstmest'. Of het straks nu twee, drie of vier geborgde zetels voor de agrarische sector in de waterschapsbesturen zijn -laten we in ieder geval de verscheidenheid erin toelaten. Ik wil de gedeputeerde daarom graag nog een keer vragen zijn toezegging in de commissie om dit bespreekbaar te maken met de waterschappen nog een keer te bevestigen.

460

465

470

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Ik was van plan het in tegenstelling tot vorige week kort te houden met mijn bijdrage op dit punt. We hebben kennisgenomen van een duidelijke brief van het college. We hebben ook het amendement gezien dat daaruit is voortgekomen, in feite door de fractie van JA21. Wij steunen het amendement. Wij vinden het goed dat we vooral de aansluiting houden met Zuid-Holland. Het zou echt een raar figuur geven om daarvan af te wijken. Daarbij willen we wel aantekenen dat dit gesprek wat ons betreft enigszins onhandig is uitgepakt in relatie tot de landelijke initiatieven op dit punt. Liever hadden we het wat meer geïntegreerd met elkaar behandeld. We zien als praktische vervolgstap in dit dossier om een goed gesprek te voeren met de leden van het waterschapsbestuur over de inrichting van het waterschap in de komende jaren.

475

480

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Het voorstel vanuit de Staten van Zuid-Holland om de geborgde zetels van het waterschap Rijnland terug te brengen van negen naar zeven is voor ons het hogere doel. Dat wij daarvoor een amendement van JA21 recht aan moeten kijken -dat is dan maar zo. Soms is pragmatisme een weg naar een hoger doel. Daarom kiezen wij alsnog -in tegenstelling tot wat wij er vorige week over zeiden- voor optie 2 van de voordracht, waarbij we ons wel bij GL

aansluiten bij wat de heer Cardol daarstraks zei over de verscheidenheid van de geborgde zetels voor agrariërs. Dank u wel.

485 Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Voor ons ligt een voorstel tot aanpassing van de geborgde
zetels van het waterschap Rijnland. Het CDA is op dit moment geen voorstander van aanpassing van
de geborgde zetels op dit moment. Het is toch wel heel bijzonder om nu over een aanpassing te
490 besluiten, omdat in de Tweede Kamer onlangs een voorstel is aangenomen voor wijziging van het
stelsel. Een besluit dat nog door de Eerste Kamer moet. Het zou logisch zijn om daarop te wachten,
lijkt ons. Maar dat gebeurt dus niet. We gaan toch stemmen vandaag. Tijdens de
commissievergadering hebben wij met meerdere partijen uitgesproken dat er een amendement moet
komen om de geborgde zetels die overblijven toe te delen aan Ongebouwd. Dat amendement is in
Zuid-Holland ook in stemming gebracht en aangenomen. Het CDA kan zich in dat amendement
495 vinden. Nogmaals, wij hadden nu liever geen wijzigingen aangebracht in het stelsel. Daarom zijn we
ook geen mede-indiener van het amendement. Maar omdat het besluit niet kan wachten en het heel
verstandig is om het in lijn te brengen met de besluitvorming in Zuid-Holland, zullen wij voor het
amendement stemmen en daarmee ook voor het gewijzigde voorstel.

500 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik hoor twee dingen. Ik hoor inhoudelijk dat het ook pragmatisch is.
Maar ik hoor mevrouw Koning ook zeggen dat ze er voorstander van is om vier zetels te behouden
voor Ongebouwd. Hoor ik dat goed?

505 Mevrouw **KONING** (CDA): Dat heb ik niet gezegd. Ik zeg dat wij nu geen voorstander zijn van
wijziging omdat er een aangenomen voorstel van de Tweede Kamer ligt dat nog door de Eerste
Kamer moet. Wij vinden het vreemd om hier iets aan te passen, terwijl we daarop wachten.

510 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik meen dat mevrouw Koning wel degelijk heeft gezegd er voorstander
van te zijn dat de vier zetels voor Ongebouwd te houden en twee te laten teruggaan naar Bebouwd.
Of heb ik dat verkeerd gehoord?

515 Mevrouw **KONING** (CDA): Ik snap niet helemaal wat u bedoelt. Ik heb gezegd dat wij voor het
amendement zijn. De geborgde zetels gaan dus naar Ongebouwd.

520 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. Natuurlijk zijn wij voorstander van het verminderen van het
aantal geborgde zetels. Ik heb daarover al iets gezegd in de commissie. De PvdD is sowieso
voorstander van meer democratie, en liever ook sneller dan met dit. Het is wel gek dat er partijen
zijn die de geborgde zetels toch in de lucht willen houden in 2022, waarbij er toch steeds meer
wantrouwen richting de politiek komt. Volgens mij is democratisering de enige oplossing. Geborgde
525 zetels klinken mij raar in de orde. Ik las in het amendement van Beukering van JA21 Zuid-Holland dat
de Ongebouwd 50 procent van het land hebben, heel veel invloed hebben en vinden dat ze
daardoor wel wat meer mogen hebben. Ik zou zeggen: voer dan ook geborgde zetels in van mensen
met funderingsproblematiek. Die hebben heel veel last van het beheer van de waterspiegelstand.
Maar dit geheel terzijde. Bovendien vinden wij dubbele vertegenwoordiging ook niet heel erg logisch.
Ik ben zelf ondernemer en mag ook stemmen. Ik ben ook burger, dus dat is ook vreemd. Ik zou het
530 daarbij ook gek vinden als mensen van Natuurmonumenten in Gedeputeerde Staten zitten, of van
VNO-NCW, of LTO. Maar zoals mevrouw Jellema al zei: wij zijn pragmatisch en willen dat de dingen
sneller democratischer worden. Als wij daarvoor dit amendement moeten onderschrijven, zullen wij
dat ook doen. Wij vinden dat dingen beter moeten worden. Daarnaast -ik heb het al duidelijk gezegd-
willen wij van die geborgde zetels af. Wij sluiten ons ook aan bij mevrouw Jellema en de heer Cardol.
535 Wij hopen echt dat alles op tijd gereed is zodat het voor eens en altijd doorgezet wordt. Ik heb al
duidelijk gesproken over de wijze waarop het bij de Omgevingsverordening ging. Wij hebben daarbij
goed geanticipeerd, zodat we niet met de handen over elkaar staan te wachten tot Den Haag zover
is, om dan pas te beginnen met nadenken. Ik vertrouw erop dat het binnen de organisatie mogelijk
is om dat hier ook te doen. Dank u wel.

540 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Voorzitter. Graag ook van onze kant een korte bijdrage. Ik had me niet
aangemeld. Kan het nog?

545 De **VOORZITTER**: Ja. Mevrouw Gonggrijp van D66, komt u maar.

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Voorzitter. Het mag duidelijk zijn dat ook D66 voorstander is van het
afschaffen van de geborgde zetels. De vraagstukken waarmee de waterschappen zich bezighouden
gaan namelijk veel meer over het algemeen belang: klimaat, energie, circulariteit en generiek

545 waterbeleid. Wat ons betreft zijn geborgde zetels niet alleen vanuit democratisch oogpunt niet meer
passend, maar eigenlijk ook omdat de onderwerpen gaan over het algemeen belang. Wat ons betreft
moeten de ingezetenen veel meer zeggenschap hebben in de geborgden in de waterschappen. Wij
zullen wel voor het amendement stemmen, ook vanuit pragmatisme. Wij vinden dat veranderingen
sneller moeten gaan, dat wij stappen moeten maken bij het tegengaan van geborgde zetels. Wij
zullen daarom voor het amendement stemmen.

550 De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan gedeputeerde Loggen voor zijn reactie namens het college
in eerste termijn.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

555 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Ik sluit mij aan bij iedereen die zegt dat het wel wat gek is om
vlak voor een wetwijziging die nog door de Eerste Kamer bekrachtigd moet worden, nog zo'n
exercitie te doen. Tegelijkertijd was men hier al -zoals ik het kan overzien- al enige tijd mee bezig.
Men heeft dit tracé gewoon afgewandeld. Met deze handelingen heeft men nu zekerheid. Vandaar
560 het amendement dat nu is ingediend. Het kan met positieve instemming van GS worden aanbevolen,
omdat het gelijktrekt. Maar wel met de Noord-Hollandse bijzonderheid dat het hier om één
waterschap gaat, en niet om vier zoals in Zuid-Holland. GS adviseren dus positief op het
amendement. Hiermee maak je de eerste stap en krijg je de zekerheid dat dit geregeld gaat worden.
Dan Stap 2. De heer Cardol vraagt terecht hoe het zit met het andere tijdsplan. Daar zit nog een mate
565 van onzekerheid in, zoals ik ook al in de commissie heb verteld. Het moet namelijk nog door de
Eerste Kamer. Er lopen twee initiatieven, waarvan een is de zetels van Bedrijven af te schaffen. Dat
zijn twee zaken die hun eigen merites en hun eigen tempo hebben. Wij hebben daarop geen invloed
en ik kan daarover dus geen toezegging doen. Maar als het erdoor is, kan de provincie ervoor
zorgen dat ze klaar is om de stappen te kunnen zetten die nodig zijn. Ik ga ervan uit dat de
570 rijksoverheid, op het moment dat dit van kracht is, met een overgangstermijn gaat werken. Ik vind
dat wij daar dan goed en adequaat op moeten kunnen reageren. Wij gaan dan natuurlijk niet de heel
ruimte invullen die de overgangstermijn ons biedt, maar zo snel mogelijk als wij in staat zijn dat te
kunnen doen. Dat zijn volgens mij de twee vragen die aan mij gesteld zijn. Voor de rest waren er
meer opmerkingen.

575 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk nog voor een tweede termijn. De heer Cardol heeft nog een
interruptie. De heer Loggen komt nog even terug.

580 De heer **CARDOL** (GL): Misschien dat de heer Loggen zich al herinnert welke tweede vraag ik gesteld
heb. Die ging over de LTO-zetels.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Excuses. Daarover ga ik in gesprek met de drie dijkgraven. Ik heb na het
reces een eerste bijeenkomst staan met de drie dijkgraven gezamenlijk. Daarbij zal dit zeker een
585 punt van gesprek worden. Wellicht kan dat leiden tot een vervolgesprek, maar dit is het eerste
moment dat ik met de drie samen een gesprek heb. We kijken hoe het zich dan verder
uitkristalliseert. Het gaat met name erover hoe wij het signaal overbrengen en wat de dijkgraven
ermee willen gaan doen. Het meest krachtige is het als de waterschappen zelf ook van mening zijn
dat dit een goede beweging zou zijn. Wij kunnen de energie dan in het verlengde van elkaar
590 brengen, in plaats van tegenover elkaar.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Als gedeputeerde Loggen dan toch met de dijkgraven is, kan
hij dan ook overleggen hoe het mogelijk is dat we in deze situatie zijn komen te verkeren. We gaan
nu klaarblijkelijk gelijk stemmen in Zuid- als in Noord-Holland. Het is hypothetisch en u kunt zeggen
dat u daar niet op ingaat, maar misschien komt dit in de toekomst nog vaker voor. Waar ligt dan de
595 bal? Als u over een waterschap dat in twee provincies ligt zo anders zou kunnen denken? Wilt u dat
meenemen? En snapt de gedeputeerde mijn zorg en vraag?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik denk dat ik uw zorg snap. Ik vraag mij alleen af hoe we dit daar kunnen
laten landen. Over het algemeen gaat het vrij goed. Wij hebben weliswaar penvoerderschappen met
600 de waterschappen. Zo is Noord-Holland voor Amstel, Gooi en Vecht penvoerder namens drie
provincies, namelijk Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Zuid-Holland is dat voor Rijnland. Daar
ligt dus vaak ook het eerste initiatief. Het zou in theorie natuurlijk kunnen -en dan hebben we wel
een dingetje dat we met elkaar op moeten gaan lossen- dat twee Staten er anders over denken. Het
is wel lastig om hierop vooruit te lopen, terwijl dit zich nog nooit eerder heeft voorgedaan. Ik denk
605 dat straks, met de nieuwe wet die komt, er al heel veel gladgetrokken wordt waardoor verdere

aanpassing voorlopig niet meer aan de orde zal zijn. Dat is deels antwoord op uw vraag. En op hypothetische vragen moet je, heb ik altijd geleerd, nooit antwoord geven.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even voor een tweede termijn. De heer Hollebeek.

610

Tweede termijn

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. Even heel kort, ik had het ook per interruptie kunnen doen. Ik dank de gedeputeerde voor zijn toezeggingen en de vragen van de heer Cardol. Kan de gedeputeerde aan ons, of de commissie NLG, terugkoppelen hoe de gesprekken met de dijkgraven verliepen? En hoe het tijdspad van die twee dingen zich gaan ontwikkelen?

615

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Gedeputeerde Loggen, nog een vraag voor u in tweede termijn.

620

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Ik zal niet daags na het gesprek direct terugkoppelen, maar wel zorgen dat u op een gepaste wijze te horen krijgt hoe die overleggen verlopen zijn en wat de resultaten waren. Ik verwacht niet dat het bij een gesprek zal blijven, dus ik zal u op de hoogte houden van de voortgang.

625

De **VOORZITTER**: We zijn hierbij aan het eind van de beraadslagingen. Er is een amendement ingediend. Ik neem dat dat geen aanpassing meer behoeft. Ik zie de heer Mantel 'nee' schudden, dus dat komt goed. Dan zijn hiermee de beraadslagingen over agendapunt 14 afgerond. Stemming over het amendement en de voordracht zal aan het eind van deze vergadering plaatsvinden.

630

15. Vragenuur

De **VOORZITTER**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend.

635

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter. Staat u mij toe, ik heb geen mondelinge vraag ingediend, maar wel een toezegging tegoed van gedeputeerde Zaal over een eerdere mondelinge vraag. Voordat wij het reces in gaan lijkt het me handig om nog een soort tijdspad te krijgen. Ik denk dat gedeputeerde Zaal weet waarover ik het heb. Kan dat aan de orde gesteld worden?

640

De **VOORZITTER**: Dat is een toezegging op een mondelinge vraag uit een andere vergadering, begrijp ik. De vraag is niet vandaag gesteld. Ik kijk heel even naar de gedeputeerde of zij er iets over kan zeggen. Er zijn vandaag geen mondelinge vragen ingediend. De gedeputeerde zal de heer Dessing via de gebruikelijke weg antwoord geven.

645

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel.

16. Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag

De **VOORZITTER**: Als eerste krijgen we advies op motie 126 Vreemd aan de Orde van de Dag. De motie is van GL, PvdD onder de titel 'Verbreding belanghebbers'. Wie van het college mag ik het woord daarover geven? Ik begrijp dat het college nog even moet opstarten! Het gaat over de Omgevingsverordening. Maar ik ben flexibel.

650

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik stel voor om even vijf minuten te schorsen. Het zou fijn zijn als iedereen zijn zaakjes op orde heeft.

655

De **VOORZITTER**: We hebben niet zoveel tijd vanmiddag, maar vooruit! Ik schors de vergadering - dan doe ik het ook gelijk goed- voor tien minuten. Het college kan zich dan voorbereiden op alle moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Ik schors de vergadering voor tien minuten. We gaan verder om 14.10 uur.

660

Schorsing 14.00-14.10 uur

De **VOORZITTER**: Dames en heren, ik heropen de vergadering en geef het woord aan gedeputeerde Loggen voor een reactie op de ingediende motie 126, ingediend door GL, PvdD en de PvdA met als titel 'Verbreding belanghebbers'. Het woord is aan de heer Loggen.

665

670 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Excuses dat er even enige onduidelijkheid leek aan onze kant, maar dat kwam door een sirene die hard voorbijkwam. Deze motie roept op tot een breder en diverser uitnodigingsbeleid, met name als het gaat om de agrarische thema's. Ik denk dat we kunnen toezeggen dat we dat gaan doen. We kunnen daarmee positief adviseren op deze motie. Daarbij teken ik dan wel aan dat GS de vrijheid nemen om te kijken hoe breed dat is. En welke partijen. Breder dan één is waartoe opgeroepen wordt en waarvoor we ook een toezegging doen..

675 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Motie 127 is aangehouden. We gaan naar motie 128, ingediend door de SP, JA21 en 50PLUS/PvdO, met als titel 'Rijk blijf het OV steunen'. Ik geef het woord aan gedeputeerde Olthof.

680 Gedeputeerde **OLTHOF**: Voorzitter. Je kunt bijna niet tegen een motie zijn waarin steun wordt uitgesproken naar het college. Wat dat betreft laat ik het dus aan de Staten over. Daarbij teken ik aan dat ik die steun eigenlijk al in de laatste commissievergadering, waarin die al breed door de Staten is uitgesproken, op die manier heb ervaren. Misschien is het een beetje achterhaald, omdat afgelopen vrijdag er ook onderhandelingen zijn geweest. Uiteindelijk zijn wij er met het Rijk niet uitgekomen over de voorwaarden. Het Rijk wil de regeling in ieder geval verder ontwikkelen. Ik zie de motie als steun en laat het graag aan de Staten.

690 De **VOORZITTER**: Dan kom ik bij motie 129, ingediend door SP en DENK met als titel Polder Westzaan gezond verbrakken. Gedeputeerde Rommel.

695 Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u voorzitter. Dit is een motie die ik heel goed begrijp vanuit de zorg voor het gebied. De motie is echter overbodig en daarom ontraad ik haar. Ik heb al toegezegd dat er een onderzoek zal komen in vervolg op het onderzoek van 2014. Dat heb ik al gedaan met de verschillende mensen die bij het proces betrokken zijn. Het onderzoek wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma voor Westzaan. Dat zullen wij dan ook weer bij u onder de aandacht brengen.

700 De **VOORZITTER**: Dan kom ik bij de laatste motie Vreemd aan de Orde van de Dag. Dat is nummer 130, ingediend door PvdA, GL, PvdD en DENK met als titel 'Fiks de fixteams'. Het woord is aan gedeputeerde Stigter.

705 Gedeputeerde **STIGTER**: Goedemiddag. Ja, er ligt een enorme verduurzamingsopgave in de gebouwde omgeving. De huizen moeten energiezuinig worden. Dat wordt nog extra aangezet door de hoge energieprijzen van dit moment, waardoor mensen met een heel hoge energierekening zitten. Er zijn verschillende initiatieven om daar wat mee te doen. Een daarvan zijn de fixteams. Een aantal gemeenten in Noord-Holland heeft daarmee ervaring. Misschien dat ook een aantal provincies, zoals Utrecht en Zuid-Holland, daarmee werken. Het lijkt mij een heel goed idee om te kijken of de fixteams ingezet kunnen worden. Eerst moet geïnventariseerd worden bij de gemeenten waaraan men precies behoefte heeft. Vervolgens moet bekeken worden wat de beste aanpak zal zijn. Ik zal deze motie daarom positief ondersteunen.

710 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat waren de reacties vanuit het college. Stemming over deze motie zullen straks gebundeld plaatsvinden bij het volgende agendapunt. Daar zijn we nu ook aan toe.

715 **17. Gebundelde stemming van alle amendementen, moties en voordrachten**

720 De **VOORZITTER**: Ik heb met u afgesproken of er behoefte is aan een schorsing voor de stemming. Het zou kunnen zijn dat u nog heel even wilt overleggen over de moties en de amendementen die zijn ingediend. Ik zie hier en daar geknik. Daar zult u denk ik wat meer tijd voor nodig hebben. Het is nu 14.20 uur. Zullen we schorsten tot 14.45 uur? Daarna gaan we in een keer door met de stemming. En daarna bied ik u een borrel aan buiten op het gras, en een barbecue. Wat vindt u daarvan? Is dat een deal? Ik schors de vergadering.

Schorsing: 14.22-14.45 uur.

725 **17.a Stemming moties Vreemd aan de Orde van de Dag (punt 2)**

De **VOORZITTER**: Er zijn op dit moment 52 Statenleden aanwezig, wat van belang is voor het aantal geldige stemmen dat kan worden uitgebracht. Straks bij het stemmen hebt u een 'plusje' en een 'minnetje'. Plus is voor en min is tegen. Als u zich onthoudt, hoeft u niets te doen. Dat betekent dat

Pagina 14

- 730 als er één onthouding is, er 51 geldige stemmen kunnen worden uitgebracht. Als u zich onthoudt van stemming, hoeft u dus geen knopje in te drukken. Ik zag een hand bij de heer Koyuncu.
- De heer **KOYUNCU** (DENK): Voorzitter. Ik wil graag motie 165 over de gedenksteen aanhouden. Er is een schilderij gekocht met een vermelding naar het verleden van het gebouw en de excuses komen.
- 735 Daarvoor willen wij het college bedanken. Wij willen richting de toekomst samen nadenken over een gedenkplaats voor het slavernijverleden. Dank u wel.
- De **VOORZITTER**: Goed, dan ga ik nu de moties Vreemd aan de Orde van de Dag in stemming brengen. Die zijn ingediend bij agendapunt 2.
- 740 De eerste motie die ik stemming zal brengen, is motie 126, ingediend door GroenLinks, PvdD en de PvdA, met als titel 'Verbreiding belanghebbenden'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 745 De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Wij herkennen ons niet volledig in het geschetste beeld in deze motie. Wij hebben het idee dat boeren wel degelijk in de breedte van hun sector kunnen meepraten over het beleid in deze provincie. Derhalve zullen wij tegenstemmen.
- De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij vinden het belangrijk dat de breedte van de agrarische sector wordt gehoord. Niet omdat wij denken dat LTO per definitie geen goede vertegenwoordiging vormt, maar we denken wel dat er steeds meer diversiteit is in boerenorganisaties en boerenbedrijven. Wij zullen daarom voorstemmen.
- 750 De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan ga ik nu motie 126 in stemming brengen. Dat is stemming nummer 1.
De stemming is nu geopend.
De stemming is gesloten. Met 33 stemmen voor en 19 tegen is motie 126 aangenomen. Tegen hebben gestemd de VVD, JA21, FvD, de PVV, Liberaal N-H. Motie 126 is aangenomen.
- 760 Motie 127 is ingetrokken.
- Motie 128 Vreemd aan de Orde van de Dag met als titel 'Rijk blijf het OV steunen'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 765 De heer **CARTON** (PvdA): In de commissie is hier uitgebreid over gesproken. Wij zien dat de gedeputeerde er bovenop zit. Wij zien de motie als een goede ondersteuning van het gevoerde beleid. Mijn fractie zal voorstemmen
- De heer **STEEMAN** (D66): Ook mij moet wat van het hart, voorzitter. Natuurlijk steunt ook D66 de inzet van GS richting het Rijk om het OV op orde te houden. Dat hebben we inderdaad al uitvoerig betoogd in de commissie MB, waar ook Statenbreed al steun is uitgesproken voor de inzet van GS op de beschikbaarheidsvergoeding OV. Deze motie voegt daaraan naar onze mening niets anders toe dat nu een aantal partijen kan zeggen dat ze een motie aangenomen hebben weten te krijgen, precies op dat punt. Ondanks dat zijn we voor de motie en hopen we bij herhaling dat de inzet van GS tot resultaat leidt.
- 775 De **VOORZITTER**: Ik zie verder geen handen.
Ik open nu de stemming over motie 128. Dat is stemming nummer 2.
De stemming is gesloten. Er zijn 52 stemmen uitgebracht. Motie 128 is unaniem aangenomen.
- 780 Ik breng nu in stemming motie 129, ingediend door de SP en DENK. Met als titel 'Polder Westzaan gezond verbrakken'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 785 Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u voorzitter. Wij vinden het erg nuttig dat er wateronderzoek gaat plaatsvinden. De gedeputeerde heeft daarover al iets gezegd. Wij vinden het ook belangrijk dat die verbrakking nu gaat plaatsvinden. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.
- Mevrouw **KONING** (CDA): Het CDA heeft twijfels bij verbrakken, maar vindt het zeker nuttig om de waterkwaliteit goed te checken. Wij stemmen dus voor deze motie.
- 790

795 Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. De gedeputeerde stelde net dat zij al een toezegging gedaan had voor dit onderzoek. Ik vroeg haar waar zij die toezegging gedaan had, want ik had het gemist. De gedeputeerde vertelde mij dat zij het op 14 februari in 't Reghthuys in Westzaan gedaan had. Niet een oord waar de meeste Statenleden aanwezig zijn geweest. Maar als de gedeputeerde alsnog een toezegging wil doen dat dit onderzoek ook daadwerkelijk plaatsvindt, zijn wij bereid de motie in te trekken. En anders brengen wij haar in stemming.

800 De **VOORZITTER**: Andere stemverklaringen nog?

De heer **KOHLER** (JA21): Dank u voorzitter. Wij zijn tegen het verbrakken. En ondanks dat dit het verbrakken enigszins zou ophouden, hebben wij van de gedeputeerde begrepen dat zij sowieso onderzoek gaat doen. Dat is voor ons voldoende verklaring tot nog toe. Wij zullen tegenstemmen.

805 De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming motie 129. Stemming nummer 3 is nu geopend. De stemming is gesloten. Met 44 stemmen tegen en 8 voor is motie 129 verworpen. Voor hebben gestemd de SP en DENK. Motie 129 is verworpen.

810 Motie 130 Vreemd aan de Orde van de Dag is ingediend door PvdA, GroenLinks, PvdD en DENK. De titel is 'Fiks de fixteams' Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

815 De heer **KANIK** (D66): Voorzitter. Onze fractie vindt dat gemeenten zeker meer aandacht moeten geven aan het op weg helpen van hun inwoners op het beleid van woningisolatie en dat zij daarbij tot op heden zeker niet iedereen bereiken. Maar onze fractie vindt het eigenlijk geen provinciale taak, maar een gemeentelijke. Alleen is er op dit moment een energiecrisis. Een integrale aanpak zou het beste passen. Wij zijn er eigenlijk niet voor om dit beleid per motie Vreemd vorm te geven. Desalniettemin is dit een uitzonderlijke situatie waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande provinciale instrumenten. Wij stemmen dus bij uitzondering toch voor.

825 De heer **VAN GILSE** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Op zichzelf zijn wij natuurlijk positief over de doelstelling van deze motie. Wij vinden haar echter te detaillistisch, wat de heer Kanik van D66 al aangaf. Zij ligt teveel op het beleid en het werkveld van de gemeente. Daarom zullen wij tegenstemmen.

830 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Wij kijken iets anders tegen deze motie aan. Wij vonden het vooral heel veel praten over praten over praten. Toch vinden wij de inhoud belangrijk genoeg om toch nog voor te stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Anderen nog? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 130. De stemming is gesloten. Met 39 stemmen voor en 13 tegen is motie 130 aangenomen. Tegen hebben gestemd de VVD, FvD, PVV, Liberaal N-H. Motie 130 is aangenomen.

835 **17.b Stemming moties Actualiteit Noord-Hollandse aanpak Stikstof en Actualiteit Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal (punt 2a).**

840 De **VOORZITTER**: Als eerste actualiteit hebben wij de actualiteit van de fracties van ChristenUnie, CDA en SP inzake Noord-Hollandse aanpak stikstof. De tweede actualiteit is die van de fractie van de SP inzake herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal.

Wij brengen nu eerst in stemming de moties die zijn ingediend bij de actualiteit over stikstof. Als eerste heb ik motie 131 voor mij liggen.

845 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij hebben twee opmerkingen. Allereerst over motie 131. Wij zijn blij met de expliciete uitspraken van de gedeputeerde over het betrekken van de expertise van boeren bij de landbouwtransitie. Hun kennis en ervaring is essentieel en het is goed dat GS met deze toezegging erkenning geven voor de rol van agrariërs. Dat wordt namelijk niet altijd zo gevoeld door hen. GS hebben aangegeven de boeren te zullen blijven betrekken. Wij zullen GS daarop blijven volgen en voor nu de motie intrekken, vanwege de duidelijke stellingname van GS. Motie 131 is dus ingetrokken.

850 Motie 134 gaat over het aanscherpen van de vergunningen voor de industrie. Wij vinden het heel belangrijk dat de onbenutte ruimte in de vergunningen voor de industrie wordt teruggebracht. GS

- 855 hebben aangegeven dat dit uitgangspunt is voor het beleid, maar dat dit zomaar kan. GS doen hun best om voor het eind van het jaar met een Road Map te komen waarin ook de bijdrage van de industrie aan de stikstofreductie is opgenomen. Wij gaan ervan uit dat GS daarbij ook aandacht hebben voor de ongebruikte ruimte in de vergunningen. Wij zullen motie 134 daarom aanhouden tot na de presentatie van de Road Map dit jaar. Daarmee is motie 134 aangehouden.
- 860 De **VOORZITTER**: U was lekker bezig. Ik dacht: ga nog even door! Maar u bent klaar. Motie 131 is ingetrokken.
- Dan gaan wij bij de actualiteit over stikstof naar motie 132, ingediend door de ChristenUnie onder de titel 'Aanpassing Europese staatssteunregeling'.
- 865 Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Dan open ik nu de stemming voor motie 132. Ik sluit de stemming. Met 47 stemmen voor en 5 tegen is motie 132 aangenomen. Tegen hebben gestemd FvD en PVV.
- Ik breng nu in stemming motie 133, ingediend door de ChristenUnie, met als titel 'Organiseren expertmeeting retailorganisaties'.
- 870 Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Dan open ik de stemming voor motie 133. De stemming is gesloten. Met 45 stemmen voor en 7 tegen is motie 133 aangenomen. Tegen hebben gestemd FvD, PVV en de SP.
- 875 Motie 134 is aangehouden.
- Bij motie 135 zal de heer Terwal van de VVD zich onthouden van stemming. Dat betekent dat er 51 geldige stemmen kunnen worden uitgebracht. De motie is ingediend door de ChristenUnie met als titel 'Evenredige reductie Schiphol'.
- 880 Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- Mevrouw **ALBERTS** (SP): Wij hebben getwijfeld of wij deze motie zouden steunen of niet. Er is al regelmatig overleg met het Rijk. Net als bij de OV-discussie vinden we dit een signaal, een steun in de rug om het overleg kracht bij te zetten. Vandaar dat we voorstemmen.
- 885 De **VOORZITTER**: Anderen nog? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 135, waarvoor 51 stemmen kunnen worden uitgebracht.
De stemming is gesloten. Met 33 stemmen voor en 18 tegen is deze motie aangenomen. Tegen hebben gestemd de VVD, JA21, FvD, PVV, Liberaal N-H. Motie 135 is aangenomen.
- 890 Motie 136 is ingediend door het CDA met als titel 'Alternatief zoeken voor indicator Kritische Depositiewaarde'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming over motie 136. Hierbij kunnen weer 52 geldige stemmen worden uitgebracht.
- 895 De stemming is gesloten. Met 31 stemmen tegen en 11 voor is motie 136 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, het CDA, FvD. Daarmee is motie 136 verworpen.
- Motie 137 is ingediend door het CDA met als titel 'Toekomstperspectief'.
- 900 Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij vinden toekomstperspectief voor agrariërs heel belangrijk. Dat is duidelijk geworden uit onze andere moties. Wij willen dat de provincie en het Rijk er vol op inzetten. Maar het lijkt ons niet verstandig om de gebiedsprocessen in afwachting daarvan stil te zetten. Wij zullen dus tegenstemmen.
- 905 De heer **DE WIT** (VVD): In onze inbreng hebben wij erop gewezen dat wij vinden dat alle boeren die deze verduurzamingsoperatie willen meemaken, dit ook moeten kunnen. Ik sluit mij echter aan bij de woorden van de collega van de ChristenUnie. Het gaat te ver om nu alle processen stil te zetten. Wij zullen tegenstemmen.
- 910 De **VOORZITTER**: Nog andere stemverklaringen? Aantekening?
Ik open de stemming over motie 137.
De stemming is gesloten. Met 41 stemmen tegen en 11 voor is motie 137 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, CDA, FvD. Motie 137 is verworpen.
- 915

Pagina 17

Motie 138 is ingediend door het CDA met als titel 'Sociaaleconomische impactanalyse gebiedsprocessen'.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

920 De heer **LEERINK** (PvdA): Wij zullen instemmen met deze motie omdat op dit moment die sociaaleconomische impactanalyse al deel uitmaakt van die gebiedsanalyse. Dat is de reden waarom wij voorstemmen. Niet omdat wij het idee hebben dat er op dit moment op dat front iets gemist wordt.

925 De **VOORZITTER**: Ik open nu de stemming over motie 138.
De stemming is gesloten. Met 37 stemmen voor en 15 tegen is motie 138 aangenomen. Tegen hebben gestemd D66, PvdD, PVV, SP. Motie 138 is aangenomen.

930 Motie 139 is ingediend door de SP met als titel 'Ieder zijn deel in de stikstofcrisis'. De heer Terwal van de VVD onthoudt zich van stemming. Er kunnen dus 51 geldige stemmen worden uitgebracht. Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

935 Mevrouw **KONING** (CDA): Er zitten goede onderdelen in het besluit van deze motie, maar enkele daarvan zijn ook al landelijk aangenomen. In sommige overwegingen kan het CDA zich echt niet vinden. Daarom zien wij ons toch genoodzaakt om tegen te stemmen.

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen?
Ik open de stemming over motie 139. Er kunnen 51 stemmen worden uitgebracht.
940 De stemming is gesloten. Met 46 stemmen tegen en 5 voor is motie 139 verworpen. Voor hebben gestemd de SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO. Motie 139 is daarmee verworpen.

Motie 140 is ingediend door de PVV en FvD, met als titel 'Oproep aan kabinet-Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen'.
945 Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening? Er kunnen nu weer 52 geldige stemmen worden uitgebracht.
Ik open de stemming over motie 140.
De stemming is gesloten. Met 41 stemmen tegen en 11 voor is motie 140 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, FvD, PVV. Motie 140 is verworpen.

950 De moties 141 en 142 zijn ingetrokken.

Motie 143 is ingediend door FvD en PVV met als titel 'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren'.
955 Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming voor motie 143.
De stemming is gesloten. Met 38 stemmen tegen en 14 voor is motie 143 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, CDA, FvD, PVV. Motie 143 is verworpen.

960 Motie 144 is ingediend door JA21 met als titel 'Zorgvuldig stikstofbeleid'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

965 De heer **DE WIT** (VVD): Hoewel wij delen van deze motie omarmen en ook hebben aangedragen in onze bijdrage, vinden wij dat de andere delen echt aan het Rijk zijn, of wij kunnen er ons niet in vinden in het kader van de Noord-Hollandse aanpak. Wij zullen derhalve tegenstemmen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij zijn uiteraard voor een zorgvuldig stikstofbeleid. Maar niet alles wat in deze motie staat en de manier waarop dit gesuggereerd wordt, lijkt ons de weg. Met name het vertrouwen in technologie en innovatie, wat eenzijdig de insteek van deze motie lijkt. Wij zullen dus tegenstemmen.

970 De **VOORZITTER**: Nog anderen? Ik open de stemming over motie 144.
De stemming is gesloten. Met 40 stemmen tegen en 12 voor is motie 144 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, CDA, FvD, 50PLUS/PvdO. Motie 144 is verworpen.

975 Motie 145 is aangehouden.

Motie 146 is ingediend door D66 en GroenLinks met als titel 'Perspectief voor natuurinclusieve landbouw'.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

980

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voorzitter. Het adagium van D66 is: we laten iedereen vrij, maar niemand vallen. Dat geldt echter niet voor de boeren die niet in transitie zijn of dat niet zouden willen. Daarom stemmen wij tegen deze motie.

985

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij willen de indieners danken voor de aanpassing van de motie. Het is belangrijk om aan te geven als provincie dat wij alle boeren ondersteunen die stappen zetten richting een meer evenwichtige landbouw. Wij kunnen met deze aangepaste versie instemmen.

990

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Wij hebben in onze bijdrage gezegd dat wij willen dat alle boeren die dat willen deze verduurzamingsoperatie gaan meemaken. Dat lezen wij ook terug in deze motie. Daarbij is voor ons wel een punt dat ze het misschien niet vandaag kunnen aantonen, maar morgen wel. Wij zullen derhalve met deze nuancering toch voor deze motie stemmen.

995

Mevrouw **KONING** (CDA): Het CDA is van mening dat we meerdere soorten bedrijven en dus boeren perspectief moeten bieden, naast natuurinclusief zijn en meerdere methodes die duurzaam zijn. Wij gaan er dus nadrukkelijk vanuit dat die ook ondersteund worden door de provincie Noord-Holland. Wij zullen daarmee wel voorstemmen.

1000

De **VOORZITTER**: Nog anderen? Zo niet, dan open ik de stemming over motie 146. De stemming is gesloten. Met 41 stemmen voor en 11 tegen is motie 146 aangenomen. Tegen hebben gestemd JA21, FvD, PVV. Motie 146 is aangenomen.

1005

Motie 147 is ingediend bij de actualiteit van de SP inzake herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal. De titel is 'Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee'. Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

1010

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Wij vinden dit een heel belangrijk onderdeel. De gedeputeerde heeft weliswaar aangegeven dat zij het eerste deel van het dictum al heeft uitgevoerd en het tweede deel aan ons laat. Toch lijkt dit ons een perfecte manier om dit nogmaals goed onder de aandacht te brengen. Wij zijn er zeker heel erg voor dat mensen met een smalle beurs ook kunnen blijven recreëren.

1015

De **VOORZITTER**: Nog anderen met een stemverklaring? Zo niet, dan open ik de stemming over motie 147. De stemming is gesloten. Met 35 stemmen voor en 17 tegen is motie 147 aangenomen. Tegen hebben gestemd de VVD, D66, CDA, Liberaal N-H. Motie 147 is aangenomen.

17.c Stemming motie en voordracht Jaarstukken 2021 (punt 9).

1020

De **VOORZITTER**: Wij gaan over tot de stemming over de moties en voordracht 41, de jaarstukken 2021.

1025

Motie 148 is ingediend door Liberaal N-H, met als titel 'Voldoen aan Participatiewet'.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

Ik open de stemming voor motie 148.

De stemming is gesloten. Met 35 stemmen tegen en 17 voor is motie 148 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, Liberaal N-H. Motie 148 is verworpen.

1030

Ik breng nu in stemming voordracht 41, de jaarstukken 2021.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

Ik open nu de stemming voor voordracht 41.

De stemming is gesloten. Er zijn 52 stemmen uitgebracht. Met 49 stemmen voor en 3 tegen is voordracht 41 aangenomen. Tegen heeft gestemd de PVV. Voordracht 41 is aangenomen.

1035

17.d Stemming moties en voordracht Kaderbrief 2023 (punt 10)

De **VOORZITTER**: Ik breng nu in stemming voordracht 40 en de moties die daarbij zijn ingediend. Het gaat om de Kaderbrief 2023, bij agendapunt 10.

1040 Motie 141 en 150 zijn aangehouden.

Motie 151 is ingediend door het CDA met als titel 'Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

1045

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Na decennia van pappen en nathouden met landbouwbeleid en boeren voorhouden dat ze op dezelfde voet van schaalvergroting konden doorgaan, als ze maar investeerden in technologie, zijn we nu echt tegen een muur aangelopen. Er is geen tijd meer te verliezen voor nog meer pappen en nathouden. De boeren zijn juist gebaat bij duidelijkheid. We moeten samen naar die biologische, natuurinclusieve, diervriendelijke en meer plantaardige landbouw. Daar moeten wij de boeren bij helpen en stimuleren. Die duidelijke kaders zouden de coaches ook mee kunnen nemen in hun instrumentenpakket. Wij hebben het CDA daarom aangeboden om mee te denken over de motie, en die net iets aan te scherpen. Helaas is die handschoen niet opgepakt.

1055

De **VOORZITTER**: Een stemverklaring is over het algemeen een paar zinnen. U bent nu bezig om een complete verklaring af te leggen. Ik moet u echt vragen om nu een punt te zetten.

1060

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dit is mijn laatste zin, voorzitter. De huidige CDA-motie vraagt alleen om nog meer gesprekken, met te veel ruimte om nog meer belastinggeld aan gerommel in de marge te besteden. Helaas moeten we daarom tegenstemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Nogmaals het verzoek bij komende stemverklaringen het kort te houden. Anderen nog?

1065

Dan breng ik nu motie 151 in stemming. Er kunnen 52 stemmen worden uitgebracht. De stemming is gesloten. Met 44 stemmen voor en 8 tegen is motie 151 aangenomen. Tegen hebben gestemd FvD, PvdD, PVV, Liberaal N-H. Motie 151 is aangenomen.

1070

Motie 152 is ingediend door de PvdD, GroenLinks en DENK met als titel 'Roep klimaat- en biodiversiteitscrisis uit'.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

1075

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dat er meerdere crises zijn is onmiskenbaar. Maar of het uitroepen van een crisis gaat bijdragen aan een oplossing is een beetje de vraag. Het klinkt een beetje zoals de muis die tegen de olifant zegt: wat stampen we, hè? Gezien de urgentie van het probleem zullen wij toch voorstemmen.

1080

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Voorzitter. Wij hebben vertrouwen in de gedeputeerde, dus wij zullen tegen deze motie stemmen.

De heer **KANIK** (D66):Voorzitter. D66 sluit zich aan bij de woorden van de ChristenUnie.

1085

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Nog anderen?

Zo niet, dan open ik nu de stemming over motie 152.

De stemming is gesloten. Met 29 stemmen voor en 23 tegen is motie 152 aangenomen. Tegen hebben gestemd de VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, Liberaal N-H. Motie 152 is aangenomen.

1090

Motie 153 is ingediend door PvdD, GroenLinks, DENK en JA21 met als titel 'Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer'.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

Ik open nu de stemming over motie 153.

1095

De stemming is gesloten. Met 47 stemmen voor en 5 tegen is motie 153 aangenomen. Tegen hebben gestemd CDA, FvD. Motie 153 is aangenomen.

1100

Motie 154 is ingediend door PvdD, GroenLinks, PvdA, DENK en JA21 met als titel 'Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken'.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

Pagina 20

Ik open de stemming over motie 154.

De stemming is gesloten. Met 39 stemmen voor en 13 tegen is motie 154 aangenomen. Tegen hebben gestemd de VVD, CDA, FvD, Liberaal N-H. Motie 154 is aangenomen.

- 1105 Motie 155 is ingediend door de PVV met als titel 'Verzoek aan het Rijk om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming voor motie 155.
De stemming is gesloten. Met 40 stemmen tegen en 12 voor is motie 155 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO. Motie 155 is verworpen.
- 1110 Motie 156 is ingediend door de SP met als titel 'Sneller naar een gezond IJmond'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 1115 De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel voorzitter. Alhoewel wij van mening zijn dat de gezondheid in IJmond op korte termijn verbeterd moet worden, vinden wij deze motie onvoldoende concreet en onvoldoende binnen de kaders van de provincie vallen. Daarom zullen wij tegenstemmen.
- 1120 De **VOORZITTER**: Anderen nog met een stemverklaring? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 156.
De stemming is gesloten. Met 44 stemmen tegen en 8 voor is motie 156 verworpen. Voor hebben gestemd PvdD, SP, 50PLUS/PvdO, DENK. Motie 156 is verworpen.
- 1125 Motie 157 is ingediend door de SP met als titel 'Niet alleen de boeren'. De heer Terwal zal zich hierbij onthouden van stemming, zodat er 51 stemmen kunnen worden uitgebracht.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 1130 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Een stemverklaring. Wij hebben zelf aangegeven onze motie 134 over de impact van industriële vergunningen aan te houden, in afwachting van de komst van de Road Map. Wij zullen nu niet voor deze motie stemmen. Wij vragen de SP om straks, als de Road Map er ligt, samen op te trekken.
- 1135 Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel voorzitter. Wij zien geen directe relatie tussen de aanpak voor de ammoniakreductie en voor de stikstofreductie van de industrie. De titel van de motie suggereert dat wel, maar het dictum niet. Daarin wordt alleen gefocust op de industrie. Daarom zullen we voorstemmen.
- 1140 De **VOORZITTER**: Nog andere stemverklaringen? Dan breng ik nu in stemming motie 157. Er worden 51 stemmen uitgebracht.
De stemming is gesloten. Met 40 stemmen tegen en 11 voor is motie 157 verworpen. Voor hebben gestemd het CDA, PvdD, SP, 50PLUS/PvdO, DENK. Motie 157 is verworpen.
- Motie 158, 159, 160 en 161 zijn aangehouden.
- 1145 Motie 162 is ingediend door 50PLUS/PvdO met als titel 'Wat levert het zonnepark op'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming over motie 162. Er kunnen 52 stemmen worden uitgebracht.
De stemming is gesloten. Met 40 stemmen tegen en 12 voor is motie 162 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, FvD, SP, 50PLUS/PvdO. Motie 162 is verworpen.
- 1150 Motie 163 is ingediend door 50PLUS met als titel 'Seniorenwoningen in strijd tegen wooncrisis'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming over motie 163.
De stemming is gesloten. Met 32 stemmen tegen en 20 voor is motie 163 verworpen. Voor hebben gestemd een lid van de VVD, JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK. Motie 163 is verworpen.
Er is waarschijnlijk wat verwarring over het knopje! Ik denk dat de heer Van der Maas nog een evaluatiegesprek moet houden.
- 1155 De moties 164, 165 en 166 zijn aangehouden.
Daarmee hebben we alle moties gehad.
- 1160

Aan de orde is de stemming over voordracht 40, de Kaderbrief 2023.

Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?

- 1165 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Onze fractie moet aangeven dat we met deze Kaderbrief nog steeds niet richting een verlaging van die 1,5 graden klimaatopwarming gaan. In die zin zouden we tegen moeten stemmen. Maar PS erkennen gelukkig de crisis. Dat is een mooie stap voorwaarts om uiteindelijk de klimaatopwarming tegen te houden. Wij zullen dus voorstemmen.
- 1170 De **VOORZITTER**: Anderen nog met een stemverklaring? Zo niet, dan open ik de stemming over voordracht 40, Kaderbrief 2023. Er kunnen 52 stemmen worden uitgebracht. De stemming is gesloten. Met 46 stemmen voor en 6 tegen is voordracht 40 aangenomen. Tegen hebben gestemd FvD, PVV, 50PLUS/PvdO. Voordracht 40 is aangenomen.
- 1175 **17.e Stemming motie, amendementen en voordracht Meerjarenbegroting MRA (punt 11).**
- De **VOORZITTER**: Het gaat hierbij om de stemming over de moties en amendementen bij voordracht 43. Dat is de Meerjarenbegroting van de MRA.
Er zijn twee amendementen ingediend, nummer 56 en 57.
- 1180 Amendement 56 is ingediend door de PvdD, ChristenUnie en DENK met als titel 'Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld bij de MRA'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming voor amendement 56.
- 1185 De stemming is gesloten. Met 28 stemmen voor en 24 stemmen tegen is amendement 56 aangenomen. Tegen hebben gestemd de VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, SP, Liberaal N-H. Amendement 56 is aangenomen.
- Amendement 57 is ingediend door ChristenUnie en PvdD met als titel 'Financieel kader alleen vastleggen voor 2022'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 1190 De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik wil het amendement graag intrekken. Wij hebben er een discussie over gevoerd. De gedeputeerde heeft aangegeven dat het allemaal heel ingewikkeld is. Wij ondersteunen de algemene lijn dat straks bij de begroting van 2023 even goed moet worden gekeken of er aanpassingen noodzakelijk zijn. Dat staat in de brief. Voor het gemak trek ik nu het amendement in.
- 1195 De **VOORZITTER**: De PvdD is het daarmee eens. Amendement 57 is ingetrokken.
- 1200 Motie 167 is ingediend door de SP en 50PLUS/PvdO met als titel 'Meer inzicht in de Meerjarenbegroting van de MRA'.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 1205 De heer **DESSING** (FvD): Wij vinden dat deze motie het instituut MRA te veel legitimeert. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.
- Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Dessing.
- 1210 De **VOORZITTER**: Anderen nog? Zo niet, dan open ik de stemming over motie 167. De stemming is gesloten. Met 38 stemmen tegen en 14 voor is motie 167 verworpen. Voor hebben gestemd JA21, PvdD, SP, 50PLUS/PvdO, DENK. Motie 167 is verworpen.
- Motie 168 is ingetrokken.
- 1215 Ik kom bij de stemming over voordracht 43, de Meerjarenbegroting van de MRA.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming over voordracht 43.
- 1220 De stemming is gesloten. Met 45 stemmen voor en 7 tegen is voordracht 43 aangenomen. Tegen hebben gestemd de PVV, SP, 50PLUS/PvdO. Voordracht 43 is aangenomen.
- 17.f Stemming moties/amendementen/voordrachten punten 13 en 14.**

- 1225 De **VOORZITTER**: Het gaat hierbij om de stemming over de moties en amendementen voor voordracht 39, de financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen van agendapunt 13. Er zijn geen moties ingediend.
- Ik breng in stemming voordracht 39.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
- 1230 Ik open de stemming over voordracht 39.
De stemming is gesloten. Met 46 stemmen voor en 6 tegen is voordracht 39 aangenomen. Tegen hebben gestemd PvdD, SP. Voordracht 39 is aangenomen.
- 1235 Ik breng nu in stemming voordracht 42 met de moties en de amendementen. Het gaat om de wijziging van het reglement van het bestuur Hoogheemraadschap Rijnland inzake geborgde zetels. Er is een amendement ingediend. De heer Steeman zal zich onthouden van stemming, wat betekent dat er zowel bij het amendement als bij voordracht 51 geldige stemmen uitgebracht kunnen worden.
- Amendement 58 is ingediend door JA21 met als titel 'Geborgde zetels'.
1240 Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik breng amendement 58 in stemming.
De stemming is gesloten. 51 stemmen zijn uitgebracht. Er waren 51 stemmen voor. Dat betekent dat amendement 58 unaniem is aangenomen.
- 1245 Ik breng in stemming voordracht 42.
Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening?
Ik open de stemming over voordracht 42. Er kunnen 51 stemmen worden uitgebracht.
De stemming is gesloten. Met 51 stemmen voor is voordracht 42 unaniem aangenomen.
- 1250

18. Sluiting.

Dames en heren, dit waren de laatste stemmingen. Wij zullen het Presidium na het zomerreces vragen of het bevallen is om gebundeld te stemmen. Het ging gelukkig goed met het stelsysteem.
1255 Het was een bijzondere periode na het reces. Ik hoop u allemaal straks te zien bij de borrel en bij de barbecue, maar het lijkt me gepast om in ieder geval aan alle ondersteuners van de griffie en ook aan de ambtenaren mijn dank uit te spreken voor de afgelopen periode. *[Applaus]*
In het bijzonder wil ik ook de leden van PS bedanken. In de afgelopen tijd hebben we online, hybride en nu weer fysiek met elkaar vergaderd. Het is heel fijn dat u hier allen vandaag was. Ik wil ook het college bedanken en wens iedereen een ontzettend fijn reces. Ik zal u straks buiten nog even kort toespreken.
1260 In ieder geval sluit ik voor nu de vergadering. Ik zie u graag weer terug op 19 september a.s.

Sluiting om 15.40 uur

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid
september 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	20-09	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-02	11-04	13-06	02	04	01		
Technische briefing: Algemeen ZZS en Vermijdings- en Reductieprogramma Tata Steel.Algemeen														
1 ^e Begrotingswijziging													allen	2022: 07-02 NLG (A-agenda), 07-03 PS
2 ^e Begrotingswijziging													allen	2021: 20-09 NLG, 11-10 PS 2022: 05-09 NLG, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging													allen	2021: 22-11 NLG, 13-12 PS 2022: 28-11 NLG, 09-12 PS
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 13-06 NLG (A-agenda), 04-07 PS
Begroting													allen	2021: 25-10 NLG (A-agenda), 08-11 PS 2022: 24-10 NLG (A-agenda), 14-11 PS
Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu														
Interbestuurlijk toezicht (VTH-taken) en omgevingsdiensten algemeen													Olthof	15-03-2021 VTH taken/Ruimte: C- naar B-verzoek (SP) inz. datacenters Hollands Kroon (zie ag.pnt. 17d), met uitnodiging van cie. RWK) 04-10-2021 werkbezoek omgevingsdienst NZKG - Tata Steel 10-1-2022: GS heeft met de commissie afgesproken dat de commissie elke twee maanden een update ontvangt over de VTH taken ipv elke maand. Daarnaast geldt natuurlijk wel de actieve informatieplicht voor GS bij relevante ontwikkelingen (was voorheen maandelijks een VTH-brief).
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)													Olthof	13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS 7-02-2022 Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG A-stuk Voordracht
Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)													Olthof	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)													Stigter	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 07-02-2022 Zienswijze Kadernota 2023 OD NHN (A-agenda), 07-03-2022 in PS 13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)													Stigter	20-09-2021 Resultaatbestemming 2020 (A-agenda), 11-10 in PS 13-06-2022 Jaarstukken 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 in PS 05-09-2022 Resultaatbestemming 2021 (A-agenda), 19-09-2022 in PS
Programma gezonde leefomgeving -Geur -Geluid -Stiltegebieden -Luchtmeetnet IJmond - varend ontgassen													Olthof	Met dit programma wordt invulling gegeven uit de ambities uit het coalitieakkoord om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren door middel van een programmatische aanpak. Het Programma Gezonde Leefomgeving geldt als een vrijwillig programma onder de Omgevingswet. Het Programma Gezonde Leefomgeving is behandeld tijdens de commissie NLG van 22 juni 2020. Daarbij heeft de commissie aangegeven de bij het programma behorende uitvoeringsregeling apart te willen bespreken. De concept-uitvoeringsregeling van

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid
september 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	20-08	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-03	11-04	13-06	Q3	Q4	Q1		
														<p>het Programma Gezonde Leefomgeving komt op de B-agenda van de commissie NLG van 21 september 2020.</p> <p>22-06-2020 Programma Gezonde Leefomgeving (van C- naar B-agenda)</p> <p>21-09-2020 Uitvoeringsregeling Gezonde Leefomgeving (B-agenda)</p> <p>30-08-2021 Technische briefing gezonde leefomgeving</p> <p>07-02-2022 Beleidsregel stilliggend ontgassen c-brief</p> <p>10-01-2022 convenant e-noses (c-brief)</p> <p>14-3-22 Vaststellen Uitvoeringsregeling subsidie Gezonde Leefomgeving Industrie Noord-Holland 2022 (c-brief)</p>
Programma Tata Steel 2020-2050													Olthof	<p>25-06-2020 Commissiebijeenkomst over concept-programma Tata Steel 2020-2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond</p> <p>24-08-2020 Onderzoek ultrafijn stof IJmond (B-agenda)</p> <p>11-01-2021 Technische briefing Programma Tata Steel 2020-2050 en Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 – 2022</p> <p>14-01-2021 Programma Tata Steel 2020 - 2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond (B-agenda)</p> <p>27-01-2021 Presentatie Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport "stof tot nadenken"</p> <p>11-02-2021 Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport "stof tot nadenken" (A-agenda), 08-03-2021 in PS</p> <p><i>Voortgangsrapportage:</i></p> <p>In het Programma Tata Steel 2020-2050 is opgenomen dat Provinciale Staten jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang van het programma. Q3 2021 volgt de eerste rapportage. De motie M25/PS08-03-2021 "Motie Duurzaam doorpakken Tata" gevraagde informatie wordt daar ook in opgenomen.</p> <p>30-08-2021 Jaarlijkse Voortgangsrapportage incl. afdoeningsvoorstel motie M25-2021 "motie duurzaam doorpakken Tata" (B-agenda)</p> <p><i>Planning 05-09-2022 Jaarlijkse Voortgangsrapportage uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel (B-agenda)</i></p> <p>Gezondheidsonderzoek RIVM:</p> <p>Naar aanleiding van de grafietregens zijn door het RIVM verschillende vragen en zorgen van bewoners verzameld. Een deel is beantwoord met het onderzoek "grafietregens en gezondheid" van 2019. Een ander deel is beantwoord op basis van bestaande rapporten en onderzoeken. Daarna bleven nog een aantal vragen over. Deze vragen zijn ingedeeld in drie clusters met in totaal acht onderwerpen die in een vervolg (verder) onderzocht kunnen worden. Het RIVM heeft mede op basis van afstemming met een klankbordgroep (met bewoners en experts) in maart 2020 een onderzoeksvoorstel (advies) gegeven over de vraag welke onderwerpen verder te onderzoeken en met welke prioritering. In 2021 worden verschillende onderdelen van het onderzoeksvoorstel uitgevoerd en opgeleverd. Het betreft:</p> <p>Q2: Voorstellen om inzicht te geven in "pieken" van bijvoorbeeld fijnstof, in aanvulling op jaargemiddelden, inzicht in acute klachten (op basis van huisartsenregistratie) en een advies over het uitvoeren van dagboekonderzoek door bewoners (zelfmelding van klachten) (B-agenda)</p> <p>14-04-2021: Toelichting RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond(webinar)</p>

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid
september 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021			2022						2022		2023	GS	Behandeling
	20-08	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-03	11-04	13-06	Q3	Q4	Q1		
														19-04-2021 RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond (B-agenda) 07-06-2021 Voordracht Provinciale coördinatie-regeling (PCR) afvang Co2- Everest 02-09 19.30 uur webinar RIVM onderzoek 20-09-2021 Rapportage RIVM stofdepositie (B-agenda) 22-11-2021 Geur - Ontwerpbesluiten I en II Tata Steel (B-agenda) 10-01-2022 Kamerbrief Tata Steel en Plan van Aanpak I&W "Op naar een gezondere leefomgeving in de IJmond" c-brief 07-02-2022 RIVM rapport Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio (B-agenda) in januari zijn webinars over het rapport gehouden. (B-agenda) <i>Planning Herhaling stofdepositieonderzoek verwachting 2e helft 2022</i> Het Roland Berger onderzoek naar de "waterstofroute" van Tata Steel is gepubliceerd op 23 nov 2021. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Tata Steel en FNV. 11-04-2022 Tata Steel en de route richting groen staal (C- naar B verzoek) 05-09-2022 jaarlijkse Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2020 – 2050; Brief aan PS herziene Expression of Principles Tata Steel; Uitkomsten expertmeetings RIVM-Tata Steel Q3 expertmeeting mogelijkheden mbt gezondheid en Tata Steel TB in nov tijdspad Groen Staal (nadere uitwerking GS brief Tata Steel en route naar Groen Staal)
Schone luchtakkoord													Olthof	Jaarlijkse voortgangsrapportage via uitvoeringsplan 30-08-2021 Uitvoeringsplan Schone luchtakkoord 2021 (C- naar B-verzoek PvdD 19-04-2021)
ZZS-inventarisatie													Olthof	07-06-2021 Eerste rapportage uitkomsten inventarisatie ZZS (B-agenda) 25-10-2021 Inventarisatie en rapportage Tata Steel B-agenda 13-06-2022 <i>Uitkomsten beoordeling Vermijdings- en reductieprogramma Tata Steel 2020-2025 B-agenda</i> 13-6-2022 <i>technische briefing ZZS en modellenvergelijking</i>
PFAS													Olthof	Landelijk Definitief handelingkader en consequenties EFSA opinie voor grondwater. Q2 publicatie door IenW/RIVM. Hierdoor mogelijke aanpassing beleidsregel PFAS Noord-Holland 07-02-2022 C-brief PFAS: informeren over de resultaten van de onderzoeken naar PFAS in grondwater in de kuststrook
Bodem en bodemsanering													Olthof	25-10-2021 Bodem: voortgang warme overdracht bodemtaken inzake Omgevingswet (C-stuk) Verwachting 7-02-2022 Voortgang Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2021 en wijziging Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering 2022 c-brief Eind Q1, verwachting 14-03-2022 Technische briefing bodemonderwerpen (incl PFAS) Verwachting 10-01-2022 Overdracht bodemtaken en bodemdata Weesp c-brief
Natuur														
Uitvoeringsplan NNN – Voorheen Programma Natuurontwikkeling (PNO)													Rommel	<i>Jaarlijks vast te stellen/ BOB</i> Onderwerp komt jaarlijks terug (september/oktober 2021) Bespreking in cie NLG op 19 oktober 2020 en vaststelling in PS op 9 november 2020. Op 29 september jl. heeft het college de Realisatiestrategie NNN vastgesteld, waardoor de sturing op de afronding van het NNN

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid
september 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-03	11-04	13-06	Q3	Q4	Q1		
														wordt aangescherpt. Dit betekent dat 2020 het laatste jaar was waarin het PNO in deze vorm is verschenen. Vanaf 2021 zal gewerkt worden met een 'uitvoeringsplan NNN'. Dit plan bevat uitgangspunten en ambities, zicht op planning, realisatie en kosten en prognoses op de voltooiing van het NNN. Met het uitvoeringsplan vindt jaarlijkse verantwoording over de voortgang plaats. De beschrijving van de overige beleidsinstrumenten ter bevordering van de biodiversiteit zal al vanaf dit jaar onderdeel uitmaken van het Masterplan biodiversiteit.
Programma Groen Kapitaal en Biodiversiteit													Rommel	<i>Geen Bob model, GS besluiten</i> 11-1-16 BOT-overleg op locatie. In februari 2016 zal een eerste discussiestuk ter bespreking worden voorgelegd aan de Statencommissie NLM. Met medeneming van de uitkomsten daarvan zal het e.e.a. verder worden vormgegeven. 15-05-2017: Bespreking Rapport biodiversiteit in Noord-Holland Biodiversiteit is onderdeel van de expertmeeting over NNN op 12 oktober November 2017: Doorlopend programma met regelmatig bijeenkomst en informatie voor commissie via C-agenda Comm NLG 16 april 2020: Verzoek vanuit commissie dat NLG een presentatie krijgt over het programma Groen Kapitaal en dat het programma wordt geëvalueerd Juni 2021 TB Groen Kapitaal
Groene Hart Visie													Rommel	<i>Gedeeltelijk Bob, 3 provincies</i> Medio 2019 na de Statenverkiezingen komt mogelijk een vervolg. Het gebied is als NOVI-gebied aangewezen door het Rijk. GS is nog in overleg wat de provinciale rol zal zijn.
Masterplan biodiversiteit													Rommel	Het Masterplan biodiversiteit zal in 2020 worden ontwikkeld. Het is in januari 2021 vastgesteld. Er wordt tweemaal per jaar over gerapporteerd.
Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof													Rommel	De planning van dit onderwerp is sterk afhankelijk van de politieke ontwikkelingen. In 2020 start de gebiedsgerichte aanpak. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. Sept 2020: komt er een brief met update voor de cie NLG op 21 september. Feb 2021 Technische briefing & in commissie brief stikstof strategie besproken. Ook in de regietafel besproken. De besprekingen verwerkt in de definitieve opmaak van de stukken. Bij de bespreking van de rol van PS en bij het vaststellen van de doelen is uitvoerig stilgestaan bij de ambitie die PS heeft op dat vlak. Dat is aanleiding geweest om te komen tot een concept-voordracht aan PS, waarmee de staten in positie komen om naast hun budgetrecht kaders te stellen voor de verdere aanpak. Het GS-voorstel is nu ook daarop ingericht en een concept-voordracht is voorbereid, waarbij de doelen en de bijdrage vanuit alle sectoren in evenredigheid is gekwantificeerd per kwetsbaar natura-2000- gebied. De uitvoeringsvragen, die hiermee gemoeid zijn, zijn vervolgens dan ook echt de verantwoordelijkheid van GS. De bespreking van een voordracht volgt in de commissie NLG van 19 april en vervolgens de PS-vergadering van 17 mei 2021. PS 17 mei 2021: Het onderdeel Verleasen komt nog terug in de commissie als A-stuk. Mei 2021: NA het zomerreces wordt er een collegetour georganiseerd voor de Staten om de GGA in de polder Westzaan in samenhang met OLAM te organiseren. (4 oktober 2021) In april 2022 komt er een TB over de stand van zaken. Op 29 augustus 2022 volgt nog een collegetour. Op 5 september 2022 is er een technische briefing. Op 3 oktober 2022 wordt er vanuit de commissie NLG een werkbezoek georganiseerd waarin ook de GGA aan bod komt.
NNN-opgave													Rommel	Over de NNN-opgave ontvangen de Staten in april 2020 een stand-van-zaken-brief. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd.

**Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid
september 2022**

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-03	11-04	13-06	Q3	Q4	Q1		
														De realisatiestrategie NNN stond gepland als bespreekstuk voor de cie NLG van 24 augustus. Helaas is de strategie aangehouden in GS vanwege de behoefte van het college om gezien de coronacrisis het coalitieakkoord opnieuw tegen het licht te houden. de NNN strategie is vastgesteld 29 september jl. in het college en besproken in commissie NLG op 19 oktober 2020. Om de controlerende taak van de Staten ten aanzien van de NNN-voortgang te faciliteren, wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld om de voortgang te kunnen volgen. De vorm die dit uitvoeringsplan krijgt, en de wijze waarop dit plan zal samenhangen met het PNO, zal in de komende maanden verder worden uitgedacht.
Collectief agrarisch natuurbeheer / NNN begrenzing													Rommel	November 2017: Motie aangenomen in PS 13-11 voor een verkenningsjaar (M126-2017). Er lopen 3 pilots. In maart 2021 op de B-agenda in de commissie.
Bossenstrategie													Rommel	Er is behoefte aan meer informatie en inzicht aan wat er binnen de provincie gebeurd aan de bomenbalans bij projecten (comm NLG 16 april 2020) -op 11 juni 2020 is in de uitloopvergadering van de cie NLG de Bossenstrategie besproken. Toegezegd is de Staten bij nieuwe ontwikkelingen te informeren. - op 10 december 2020 zijn PS geïnformeerd over de Bossenstrategie van Rijk en provincies alsmede de begeleidende brief die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hierover op 18 november 2020 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. De stukken staan op de agenda van de commissie NLG van 15 maart 2021. In maart 2022 komt het op de B-agenda van NLG na toezegging van gedeputeerde Rommel
Damhertenbeheer													Rommel	31 augustus 2020 werkbezoek damherten beheer in waterleidingduinen In Okt 2020 komt het damhertendossier in de commissie NLG . Eind 2020: Het dossier damherten beheer is vastgesteld. op 20 oktober 2020 heeft het college het faunabeheerplan Damhert 2020-2026 goedgekeurd, behoudens de gevraagde verruiming met drie maanden van de beheerperiode. Voor Noord-Hollands grondgebied blijft 1 november tot en met 31 maart als beheerperiode gelden. Op 9 maart 2021 heeft het college het definitieve besluit tot goedkeuring van het Faunabeheerplan Damhert 2020-2026, na de verleende instemming met de goedkeuring door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland genomen. PS worden hierover bij brief geïnformeerd. Dit betreft een c stuk dat op de agenda van de commissie in april zal staan.
Weidevogels													Rommel	Motie weidevogels is in de com 14 augustus 2020 besproken en als afgedaan beschouwd. In najaar 2020 komt er een update. (November) Gedeputeerde heeft Aanbod gedaan om werkbezoek te organiseren. Dit werkbezoek zou plaatsvinden op 28 feb 2022 maar is nu op 16 mei 2022.
Ganzen & Faunabeheer													Rommel	Op 24 augustus 2020 besproken in de commissie. Het ganzenbeheerplan komt in het derde kwartaal 2021 aan de orde. (na de zomer 2021) 24 okt 2022 technische briefing stand van zaken FBE ganzenbeheer
Landbouw / Fauna														
Pilot Natuurinclusieve landbouw													Zaal	N.a.v. in PS aangenomen motie. Er is een BOT-overleg op 16 november 2017. Op basis daarvan vervolg voor uitvoering motie. 25-06-2018: Bespreken op de B-agenda 'Programma Natuur-inclusieve landbouw' en voorstel afdoen motie 40-2017. Eind 2018 organiseert GS een conferentie over de stand van zaken geweest waar ook PS voor is uitgenodigd.
Voedselvisie													Zaal	De Voedselvisie, waarin het onderwerp kringlooplandbouw is vevat, zal in 2020 worden ontwikkeld. Het streven is om de Voedselvisie, in samenhang met o.a. de Visie recreatie en

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid
september 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	20-08	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-03	11-04	13-06	Q3	Q4	Q1		
														toerisme en het Masterplan biodiversiteit, in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen De uitvoeringsagenda 2021-2022 is op 30 augustus in de commissie besproken. Als B-stuk
Water														
Waddenfonds													Loggen	Tussentijdse evaluatie Waddenfonds komt als C-stuk op de agenda van NLG 7 juni 2021. Het Uitvoeringskader staat op de agenda van 30 augustus 2021 als A-stuk. De begroting 2023 van het Waddenfonds komt naar verwachting in juni 2022 aan de orde. Q4 2022: Komt er vanuit het Investeringskader Waddengebied een voorstel over de inzet van de algemene reserve van het Waddenfonds.
Ruimtelijk programma Markermeerdijken													Loggen	voorstel voor besteding van de meekoppelkansen naar PS. Ruimtelijk programma MMD (eigenlijk: Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam): In april jl. Hebben de RvS een definitief besluit genomen over de versterking van de Markermeerdijken. Daarbij zijn alle beroepen en bezwaren ongegrond verklaard. Dit betekent dat de versterking van de Markermeerdijken uitgevoerd gaat worden. En dit betekent tevens dat de bestuurlijke besluitvorming over het Ambitieprogramma kan gaan plaatsvinden. Doel is voor het einde van 2020 het Ambitieprogramma aan PS voor te kunnen leggen. Na het zomerreces 2020 volgt een Technische Briefing Markermeerdijken. In Nov 2020 komt het onderwerp aan de orde in de commissie 1 januari 2021 moet het ontwerp gereed zijn 2e kwartaal 2021 volgt brief mbt participatietraject.
Voortgangsrapportage Watervisie / stand van zaken Watervisie													Loggen	Voortgangsrapportage komt naar PS. Commissie NLG 16 april 2020. De watervisie loopt tot en met 2021. Er komt nog één (afronde) voortgangsrapportage. Deze zal ongeveer samenvallen met de vaststelling van de vier verplichte programma's voor de komende jaren (het jaarlijks zwemwaterprogramma en zes (22-27) jarige ROR, KRW en grondprogramma). De planning daarvan volgt op een later moment. De voortgangsrapportage volgt 10 januari 2022 in de commissie en op 31 januari in PS.
Regionaal Waterprogramma NH 2022-2027													Loggen	PS worden in het tweede kwartaal van 2018 geïnformeerd over de voortgang. Technische Briefing is in februari 2019 voor de verkiezingen georganiseerd. In maart 2020 zou een tweede technische briefing hebben plaatsgevonden rond de voorbereiding van het regional KRW-programma 2022-2027. Vanwege de coronamaatregelen werd deze briefing uitgesteld tot oktober 2020, als ook het concept ontwerp regional KRW-programma in de commissie NLG wordt besproken. Het KRW programma is 1ste kwartaal 2021 (14 januari 2021) behandeld. Komt terug Q1 2022 (besluitvorming)
Verdroging / bodemdaling													Rommel	Najaar 2018 is het vervolg over programma Bodemdaling besproken in NLWM. Vervolg na PS-verkiezingen. Het rapport-Veerman over de bodemdalingsproblematiek is in februari 2020 in de Statencommissie besproken. Het thema bodemdaling zal worden meegenomen in de verdere uitwerking van het gebiedsprogramma Laag Holland. Dit gebiedsprogramma wordt in 2020 verder uitgewerkt. De startnotitie van dit gebiedsprogramma wordt in het najaar 2020 geagendeerd.

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid
september 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden

Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda

Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-03	11-04	13-06	Q3	Q4	Q1		
														Voor de commissievergadering NLG 21 sept 2020 ligt er een brief van GS aan PS over de toekenning impuls gelden bodemdaling ter vaststelling voor. Verder wordt er gewerkt aan een integraal gebiedsprogramma voor het veenweidegebied van Laag Holland. De Staten worden hiervan op de hoogte gehouden. PS zijn in september 2020 geïnformeerd over de toekenning van de impuls gelden bodemdaling. Deze middelen van het Rijk (18 miljoen) worden voor het Noord-Hollandse deel in de lopende gebiedsprocessen in het veenweidegebied ingezet, om hierbij, samen met de partijen in het gebied, zoveel mogelijk synergie te verkrijgen met andere provinciale doelen, zoals de realisatie van het NNN, het verbeteren van de natuurkwaliteit in de Natura2000-gebieden en het terugdringen van de stikstofuitstoot
Recreatie														
Transitie Recreatieschappen													Zaal	De transitie recreatieschappen kent twee sporen: een nieuwe manier van samenwerking (governance) en de scheiding van beleid- en beheertaken bij Recreatie Noord-Holland N.V.. 6 Onderwerp Portefeuillehouder Planning Beide sporen komen in de tweede helft van 2020 bij elkaar en vormen de basis voor het nieuwe contract over de beheertaken en het onderbrengen van de beleidsvormingstaken. Provinciale Staten worden hier in de tweede helft van 2020 over geïnformeerd. Binnen het gehele NNN, waaronder de recreatieschappen, wordt sinds 2019 gewerkt met het systeem van door de provincie uitgewerkte wezenlijke kenmerken en waarden, die de balans tussen natuur en recreatie moet borgen. Dit is verankerd in de door PS vastgestelde Provinciale Ruimtelijke Verordening. Voor Plassenschap Loosdrecht geldt dat onder de noemer van 'RMN in Transitie' toekomstperspectieven worden geschetst, die rond de zomer 2020 worden verwacht. RMN wil de Staten hierover voor de zomer verder informeren. In het najaar wordt vervolgens een keuze gemaakt hoe de recreatieschappen de uitvoering willen gaan organiseren. Hierover worden in nauw overleg met PS of – afhankelijk van het gekozen perspectief – door PS verdere besluiten genomen.
Visie Recreatie & Toerisme													Zaal	De Visie Recreatie & Toerisme komt naar verwachting in juni of augustus 2021 in de commissie. Het Masterplan biodiversiteit en de Voedselvisie zijn in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen. Maart 2021: BOT-overleg 80% versie
Toekomst Recreatieschappen Wijziging PRV, WKW NNN- gebieden (EFB/NLG)													Zaal	<i>BOB</i> De discussie over de toekomst van de recreatieschappen en de natuurwaarden in deze recreatiegebieden wordt gezamenlijk opgepakt door de commissies EEB en NLWM. Wordt na PS verkiezingen vervolgd.

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	7-02	14-3	11-4	13-6	5-09	26-9	24-10	28-11				<i>Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK</i>
Algemeen																	
Begrotingswijziging															Allen		
Jaarstukken en Kaderbrief															Allen		
Begroting															allen		
Ruimte & Wonen																	
Voortgang Woonopgave/ uitvoering Woonagenda 2020-2025															Loggen		N.a.v. toezegging in cie. RWK 10-02-2020: Mogelijk rondom P&C cyclus met de commissie de voortgang van de Noord-Hollandse woonopgave bespreken (2x per jaar op de B-agenda). Toezegging: uitgebreide stand van zaken en tussentijdse rapportage in 4 ^e kwartaal van 2022
Masterplan Wonen															Loggen		Masterplan Wonen 2.0 op 11 april in de commissie
Rapport "Locatieanalyse naar middelgrote locaties voor de huisvesting van buitenlandse werknemers, Provincie Noord Holland en gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen"															Loggen		Onderwerp komt tzt terug om voortgang te volgen Na het zomerreces volgt een voortgangsrapportage met verzoek om bespreking in de commissie (B-stuk): Voortgangsrapportage huisvesting buitenlandse werknemers Kop van NH 2020-2021
Voortgang fonds OV-knooppunten															Loggen / Olthof	Cie RWK en M&B gezamenlijk	Besproken op B-agenda in commissie van 08-06-2020 Voordracht over besloten agenda in PS 14-09-2020 Jaarlijkse voortgang staat op de C-agenda
Monitor OV-knooppunten															Loggen		Jaarlijks t.k.n. op c-agenda
Kustvisie															Loggen	BOB	Kustvisie wordt najaar 2022 als A-stuk verwacht

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	7-02	14-3	11-4	13-6	5-09	26-9	24-10	28-11				Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK
Potentiële locaties spoedzoekers																	Vervolg op de geheime beraadslaging op 27 juni
Voortgang bouwambassadeur																	
MRA verstedelijkingsstrategie																	TB 22-11-2021 Commissie 10-01 PS 31-01
Omgevingsverordening																	
Omgevingsverordening NH 2020																	Betreft een partiele herziening van de OV NH2020, alleen t.a.v. regels RES'en leidend voor wind op land identiek aan OV NH2022 Besluitvorming op 23 mei 2022 in PS
Omgevingsverordening NH 2022															Loggen	BOB	Hieronder de voorgenomen gewijzigde planning op hoofdlijnen van de Omgevingsverordening NH2022: Besluitvorming: <ul style="list-style-type: none"> – September 2020: Eerste ronde externe ambtelijke inputsessies (voorleggen concept regels en kijken waar dit knelt) – 19 oktober 2020: Technische briefing over de Omgevingsverordening NH2022 – 19 November 2020: Externe bestuurlijke inputsessies (bestuurders van gemeenten, waterschappen etc. van de provincie N-H wordt om input gevraagd) – December 2020: Eventueel Tweede ronde ambtelijke input-sessies Besluitvorming: <ul style="list-style-type: none"> 13 april 2021 GS; vaststellen ontwerp- OV NH 2022 19 april 2021 Commissie RWK 26 april 2021 Extra cie. RWK Start ter inzage legging 19 juni 2021 Einde ter inzage legging 7 september 2021 GS; OV NH2022 20 september 2021 Commissie RWK 7 februari 2022* PS; vaststellen OV NH2022

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	7-02	14-3	11-4	13-6	5-09	26-9	24-10	28-11				<i>Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK</i>
																	N.t.b. na uitstel besluitvorming op 23 mei 2022 Inwerkingtreding bij invoering omgevingswet
2022 1e ronde wijziging werkingsgebieden OV																	
2022 2e ronde wijziging werkingsgebieden OV																	
2022 wijzigingsronde OV																	De OV wordt jaarlijks herzien. Dit wordt een vast cyclisch proces. 2022 geldt als overgangsjaar en vanaf 2023 geldt een hier een vast terugkerend besluitvormingsproces voor. De herziene OV treedt 1 januari van het nieuwe jaar in werking.
Klimaat & Energie																	
RES 2.0															Stigter	n.n.b.	<p>Er komt een voortgangsmonitor voor de RES medio zomer 2022, na de gemeenteraadsverkiezingen 2022, deze wordt na de zomer ter kennisname naar PS verstuurd.</p> <p>Hierna, in het voorjaar van 2022, wordt een voortgangsrapportage opgesteld met daarin uitgangspunten voor de verdere uitvoering van de RES 1.0 als opmaat naar herijking/RES 2.0. Indien deze voortgangsrapportage aanleiding geeft tot het bijstellen van de kaders van de RES 1.0 wordt hierover een voordracht voorbereid. Zo niet, dan ligt de voortgangsrapportage ter bespreking voor in de commissie.</p> <p>De RES 2.0 wordt voor het zomerreces van 2023 vastgesteld.</p>
Uitvoeringsprogramma RES																	
Provinciaal inpassingsplan (Pip) 150 Kv															Stigter		Vorbereidingsbesluit is reeds via voordracht in PS geweest (RWK 08-06-2020)
Warmtestrategie															Stigter		<p>Na gereed komen van het warmtebronnenregister medio 2020, zullen Statenleden hierover worden geïnformeerd.</p> <p>Naar verwachting komt voor de zomer van 2020 het Rijks duurzaamheidskader voor biomassa gereed. PS (commissies RWK en EFB) worden na het zomerreces van 2020 betrokken bij de ontwikkeling van het</p>

**Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	7-02	14-3	11-4	13-6	5-09	26-9	24-10	28-11				<i>Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK</i>
																	Noord-Hollandse duurzaamheidskader voor biomassa. De wijze waarop PS wordt betrokken stemmen GS af met PS nadat het duurzaamheidskader van het Rijk is verschenen.
Voortgangsrapportage actieprogramma Klimaat																	
Voortgang energie infrastructuur																	
Discussienotitie JA21 Ontlasting overbelaste energienetwerken/congestieproblematiek																	Naar aanleiding van de discussie in de commissie zegt dhr. Daniël van de Berg met een initiatiefvoorstel te komen.

**Strategische Statagenenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2022						2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie EFB	9-5	20-6	12-9	29-9	31-10	5-12				Roodgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie EFB
Algemeen										
1e begrotingswijziging 2023								Allen		2023: Cie EFB: 13 februari 2023 PS: 20 februari 2023
Jaarstukken 2021								Allen		2022: Rekeningencommissie Maandag 30 mei 2022 en Mondelinge technische vragen sessie op 30 mei Reguliere commissies - maandag 13 juni 2022 (NLG en RWK) - maandag 20 juni 2022 (EFB en M&B) PS 4 juli 2022
Quickscan begrotingsproces 2021										21-3-2022 BOT overleg geweest Voor meireces komt GS met brief Format indienen moties/amendementen Kaderbrief/begroting Format behandeld in EFB van 9 mei 2022. Nav opmerkingen van de commissie wordt dit aangepast. Proefdraaien met format bij Kaderbrief
Kaderbrief 2023								Allen		Reguliere commissies - maandag 13 juni 2022 (NLG en RWK) - maandag 20 juni 2022 (EFB en M&B) PS 4 juli 2022
Perspectiefnota	Technische briefing over reserves/perspectiefnota									Itt eerder berichten zal de perspectiefnota niet bij de Kaderbrief maar in de laatste vergadering van de commissie EFB (29 september 2022) voor de begrotingsbehandeling worden behandeld. GS stellen voor in de brief bij de Kadernota risicomangement en weerstandsvermogen om het gesprek over de algemene reserves (normen tav de gewenste omvang) te voeren bij de perspectiefnota (september 2022). Ter voorbereiding hierop is op 9 mei 2022 een technische briefing gehouden over dit onderwerp
2e begrotingswijziging 2022								Allen		maandag 5 september NLG en RWK Maandag 12 september EFB en M&B - PS 19 september 2022
Begroting 2023								Allen		24 oktober 2022 in commissie NLG en RWK 31 oktober 2022 in commissie EFB en M&B 14 november 2022 in PS.

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Laatste begrotingswijziging 2022								Allen		cie EFB :5 december 2022 PS :19 december 2022
Motie 41 (noodfonds)								Pels		10-01-2022 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel geholpen hebben. Het restant van het noodfonds is in 2021 ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn in november 2021 nogmaals 46 culturele instellingen geholpen die in het voorjaar van 2021 als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen. Doordat instellingen ook een beroep hebben kunnen doen op o.a. de algemene rijksmaatregelen zoals NOW vloeit een bedrag van ongeveer € 2.000.000 aan subsidies van de 1e tranche terug naar de provincie. Gezien de recente Covid-19 ontwikkelingen en dreigende effecten van de sluitingen en tekorten in 2022/2023 voor de culturele sector, stelt GS voor om, bij de eerste begrotingswijziging 2022, de middelen die terugvloeien van de 1e tranche beschikbaar te houden voor herstel van de culturele infrastructuur.
motie 42 (herstelfonds)					?			Div		Cie EFB 9-5-2022: Op dit moment wordt een evaluatie uitgevoerd van het fonds teneinde vast te stellen of de fondsen effectief worden ingezet en of aanpassingen in de regeling noodzakelijk zijn. Richting het einde van het jaar kan de regeling opnieuw worden uitgezet. Voorgesteld wordt om vanwege de huidige grote onzekerheden in het najaar met elkaar in gesprek te gaan over de stand van zaken van de bestedingen waarbij de wijze van financiering van onderdelen helder in het schema wordt opgenomen. Over hoe de € 47 miljoen precies wordt ingezet met allerlei huidige en binnenkort uit te zetten regelingen en hoe GS naar de derde tranche kijken en de noodzaak om deze wel of niet verder uit te werken, besluiten PS. In het gesprek in het najaar kunnen PS een uitspraak doen over de derde tranche en kunnen richting de coalitieonderhandelingen nadere afspraken gemaakt worden. 10-01-2022 In december is een bestuurlijke informatiebijeenkomst gehouden om betrokken wethouders te informeren over de regeling voor de versterking van de maatschappelijke sector. Vanaf januari 2022 is de Cultuurlening beschikbaar voor culturele en erfgoedorganisaties die in Noord-Holland zijn gevestigd.
Financiën, Cultuur en Erfgoed (Pels)	9-5	20-6	12-9	29-9	31-10	5-12	2023			
Voorstel om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken (indicatoren)								Pels		In de rekeningencommissie (valt onder commissie EFB) van 26 augustus 2019 is over dit onderwerp gesproken, GS zullen met een voorstel richting commissie/PS komen om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken. In rekeningencommissie van september 2022 zal dit weer besproken worden.
Legesverordening								Pels		Legesverordening 2022 vastgesteld in PS van 13-12-2022 met Amendement 41-2022: stikstofvergunningen kostendekkend. Legesverordening 2023: ?

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Kostendekkendheid Milieuleges Omgevingswet								Pels	Wordt in IPO verband besproken: hoe richten we dit in. Moet voor 1/1/2023 op orde zijn. Met commissie bespreken in Q3/ Q4 afhankelijk van invoering Omgevingswet
Nazorg stortplaatsen						of 23 januari 2023		Pels	Cie EFB 17-1-2022: Gedeputeerde Pels gaat onderzoeken wat 'eeuwigdurende nazorg' betekent, hoe deze door de provincie kan worden afgehecht en op welke wijze hieraan kan worden voldaan. Rekenrentes: In februari a.s. worden de uitkomsten van het gezamenlijke onderzoek en het opstellen van scenario's verwacht en kan een besluit worden genomen. De resultaten van de scenario's kunnen verwerkt worden in de begroting nazorg 2023
Nota Verbonden Partijen								Pels	Evaluatie behandeld in EFB van 16 september 2019. De nieuwe nota verbonden partijen is in de commissie van 31 augustus 2020 behandeld en als hamerstuk in PS van 5 oktober 2020. In de jaarstukken zal hier aandacht aan worden besteed.
Actualisatie Cultuurnota								Pels	Op 13-12-2021 heeft PS de Beleidskader erfgoed en cultuur 2022 vastgesteld. Hierbij zijn 2 moties aangenomen: M237-2021: inspiratie her- en bijbestemmingen M239-2021: inbreng van de makers bij cultuurbeleid (voor de zomer 2022 worden PS geïnformeerd over de Stvz) Zie ook brief GS C-agenda EFB inz. verlenging bestuurlijk kader Cultuur en onderwijs. Bij behandeling cultuurnota in EFB van 29 november is aangegeven: Beperkte ambtelijke capaciteit gemeenten erfgoed: De risico's van de beperkte ambtelijke capaciteit bij gemeenten, zeker voor erfgoed, zijn bekend. Mw. Pels zegt toe dit mee te nemen naar de MRA en het cultuurprofiel NHN en de stand van zaken na een jaar te melden aan PS Cultuureducatie: Voorgesteld wordt om eerst af te wachten wat in het regeerakkoord beschikbaar komt voor cultuureducatie. Het is jammer dat elke coalitieperiode opnieuw moet worden beoordeeld of incidenteel geld beschikbaar moet worden gesteld voor cultuureducatie omdat telkens de inzet van het Rijk moet worden afgewacht. Dat doet geen recht aan het belang van cultuureducatie. Zodra bekend is wat het nieuwe kabinet gaat doen met cultuureducatie, dan komen GS terug bij PS. Vouchers voor onderwijs: Het gebruik van vouchers voor het onderwijs wordt meegenomen bij de uitwerking van de derde tranche van het herstellfonds Stolpen: Na een jaar zal mw. Pels een terugkoppeling geven over de voortgang van het beleid voor stolpen, dan zijn de gesprekken met gemeenten gevoerd en is de waarderingskaart onder de aandacht gebracht van eigenaren
Discussienotitie PvdA inz. laaggeletterdheid									Mw. Pels zegt toe een verkenning uit te laten voeren naar de mogelijkheden (inzet van ProBiblio, de motie van PS over het hanteren van taalniveau B1 in de eigen communicatie en arbeidsmarkt), maar wel binnen deze kaders. Ook zal ze in de verkenning meenemen welke regie- en coördinatierol de provincie kan spelen bij het faciliteren van gemeentelijke regelingen. De resultaten zullen na de zomer voorgelegd worden

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Investeren in behoud van archeologisch erfgoed								Pels		Met de actualisatie van het cultuurbeleid (zie hierboven) komt de beleidsinzet op het gebied van onderwaterarcheologie aan de orde. Onderwerpen daarbij zijn beschermingsbeleid van wrakken in de Waddenzee en extra onderzoek naar nieuw aangeleverde vondsten. In het tweede kwartaal 2020 worden PS geïnformeerd over de presentatie van de vondsten van het Palmhoutwrak. Financiële bijdrage Kaap Skil voor tentoonstellen Palmhoutwrak-collectie (28-9 c-agenda)
Stelling van Amsterdam								Pels		Technische briefing gehouden op 6/9/2021
Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (Pels)	9-5	20-6	12-9	29-9	31-10	5-12	2023			
Sport								Pels		Op 8 november 2021 hebben PS de motie Toekomstperspectief Sport aangenomen. PS vragen GS: <ul style="list-style-type: none"> - Een toekomstperspectief of discussienota uit te werken over sport in Noord-Holland in de vorm van een update over de beleidsnotitie Sport (2020), bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> • de stand van zaken van de beleidsnotitie Sport; • een uiteenzetting van de taken van de Provincie Noord-Holland op dit gebied; • een vergelijk van het sportbeleid met andere provincies; • de (mogelijk structurele) rol die Sportservice Noord-Holland of anderen hierin kunnen spelen> GS hebben aangegeven met een dergelijke notitie te komen (september 2022) Voortgang Beleidsnotitie Sport EFB besproken in EFB 18 januari 2021. Toegezegd is: Het aanbieden van plantaardige maaltijden en snacks in de kantine zal wederom bij de eerstvolgende kennissessie via Sportservice onder de aandacht gebracht worden. De focus op natuurinclusiviteit kan bij een volgende ronde aan de orde komen, aangezien het huidige budget daarvoor onvoldoende is.
Goed werkgever- en opdrachtgeverschap								Pels		Zie GS brief c-agenda EFB 26 oktober 2020 over duurzaam doorpakken en rol als werkgever - diversiteit op de werkvloer Binnen de ambtelijke organisatie is 'goed werkgeverschap en eigentijdse arbeidsverhoudingen' één van de pijlers van het strategisch HR beleid. Onder deze noemer wordt gewerkt aan diverse thema's, waaronder diversiteit en inclusiviteit en ontwikkel- en loopbaanmogelijkheden. Naar verwachting in het tweede kwartaal van dit jaar zullen GS de Staten nader informeren over de wijze waarop wij uitvoering geven aan dit onderdeel van het Coalitieakkoord, en de komende tijd met onze verbonden partijen in gesprek gaan welke stappen ze hierin kunnen zetten.
Voortgang Social Return								Pels		Zie ook brief C-agenda EFB 29-11-2021 Social Return Statushouders. Voortgang: 1e kwartaal 2020 (zie c-agenda EFB 31-8-2020) Voortgang 2021: 'Social return in één oogopslag 2021 met daarin de voortgang vanaf januari 2015 tot mei 2021 (C-agenda EFB 6-9-2021);

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

										Eerste kwartaal 2022: voortgang social return in 1 opslag Herijking social return 1 ^e kwartaal 2023
Initiatiefvoorstel van fractie DENK inzake Arbeidsmarktdiscriminatie NH										
Inkoopbeleid								Pels		Besproken in commissie EFB 22 maart 2021
Circulaire economie en PDNH Per 1-1-2021 van M&B naar EFB (Pels)	9-5	20-6	12-9	29-9	31-10	5-12	2023			
Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025								Pels		18-1-2021 concept-Actieagenda in cie. EFB (besproken B-agenda) Werkbezoek circulaire economie 31 oktober 2022 (ochtend) Europabijeenkomst circulaire economie 14 juni 2022
PDENH (Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland)								Pels		Bij de behandeling van de Mid Term Review heeft Gedeputeerde Pels aangegeven: PDNH loopt af in 2024, daarom is het idee om voor/na de zomer in 2022 het toekomstscenario PDNH te gaan bespreken zodat alle instrumenten op elkaar aansluiten en elkaar blijven versterken Zal op 20-6-2022 in de commissie worden behandeld N.a.v. veel vragen over dit onderwerp is op verzoek van PS een technische briefing PDENH gehouden op 3 september 2020 in de commissie M&B. Op 7 december 2020 heeft er een expertmeeting plaats gevonden over revolverende fondsen. .
Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (Zaal)	9-5	20-6	12-9	29-9	31-10	5-12	2023			
Voortgangsrapportage/actualisatie economisch uitvoeringsbeleid/ Dashboard								Zaal		Op 6 Sept 2021 is het nieuwe uitvoeringsprogramma in EFB besproken
Initiatiefvoorstel CU/PvdD "Noord-Holland Impact; zestien voorstellen voor het stimuleren van een economie die van waarde is voor de samenleving										
Voortgang Pallas project								Zaal		29-11-2021 is uitstel terugbetaling lening besproken. In Q4 2022 wordt de toekomst van Pallas besproken en kan een besluit worden genomen (na het besluit van het Rijk). De speciaal gezant zal voor de commissie uitgenodigd worden.

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

									Bespreking in EFB zal naar alle waarschijnlijkheid op 5/12/2022 plaatsvinden; vooraf technische briefing
HIRB/werklocaties							Zaal		<p>Zie c-agenda EFB 17-1-2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wijziging uitvoeringsregeling HRB duurzaamheid; - vaststelling HIRB regelingen 2022 <p>- Onder de noemer HIRB-plus zijn regelingen opgesteld voor het toekomstbestendig maken en houden van bedrijventerreinen en winkelgebieden. Ook zijn middelen vrijgemaakt ten behoeve van pilots op het gebied van verblijfsrecreatie. In totaal wordt voor HIRB-plus in de periode 2020-2023 een bedrag van € 2,5 mln. per jaar ingezet.</p> <p>In de subsidieregeling voor de fysieke herstructurering van bedrijventerreinen krijgen de aspecten duurzaamheid (waaronder CO2-reductie), circulariteit en leefbaarheid grotere nadruk. Projecten die op deze gebieden veel maatregelen nemen hebben een grotere kans op subsidie in de jaarlijkse subsidietender. PS worden jaarlijks geïnformeerd over de gehonoreerde projecten.</p> <p>Regionale afspraken werklocaties: Hiervoor worden de afspraken gevolgd die gemaakt zijn inde PRV; ramingen worden minimaal eens in de 5 jaar voorzien. Voor NHN is net een herziening van de raming gestart (oplevering 2e helft 2020). Zie brief GS aan PS inz. Monitor Werklocaties 2020 c-agenda EFB 30 november 2020</p>
Jaarprogramma van De Kop Werkt! (wensen en bedenkingen).			??				Zaal		<p>Jaarrapportage 2021 staat op C-agenda EFB 9 mei 2022 Samenwerking is per 1-1-2022 beëindigd. GS laten onderzoeken of de investeringen uit het programma hebben bijgedragen aan een toekomstbestendige regio waar het goed wonen, werken en recreëren is. (onderzoek naar economische en maatschappelijke effecten van het programma De Kop Werkt!) Bij de start van het programma is een nulmeting uitgevoerd waaraan de effecten zullen worden gemeten. Naast het meten van de economische en maatschappelijke effecten is ook de governance van het programma geëvalueerd. De rapportages zullen na de zomer 2022 aan PS worden gezonden.</p> <p>De Halfjaarrapportage 2021 van het programma 'De Kop Werkt!' staat op C-agenda EFB 17-1-2022</p> <p>FB 20-1-2020: programma loopt af: hr. Van der Hoek zegt toe dat het onderwerp terugkomt op de agenda van de commissie na afronding van de effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance. 29/6: Zie ook brief C-agenda EFB 31/8 inz. jaarrapportage 2019 en verlengen programma. De effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance komen nog terug op de agenda. Aan de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance wordt nu gewerkt. De effectrapportage wordt circa 1 jaar uitgesteld. In 2021 worden dit allemaal te samen aan de Cie aangeboden 2e tranche jaarprogramma 2020 is op 18 januari in cie EFB behandeld. Jaarrapportage 2020 staat op c-agenda EFB 14-6-2021</p>
Herstructurering Winkelgebieden							Zaal		EFB 20-1-2020 (rondvraag Van der Hoek): negatieve berichtgeving winkelleegstand. Primair gemeenten aan zet. Wordt wel in regionaal en in MRA verband over gesproken. Eventuele acties

**Strategische Statenaagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

.																					zullen in gezamenlijkheid plaatsvinden. In dat geval worden PS geïnformeerd	
Continuering regionale economische samenwerking NHN								Zaal														<p>.De provincie en 18 NHN gemeenten hebben op 17 december 2017 een aandeelhouders- en dienstverleningsovereenkomst ondertekend, waarin de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in NHN is vastgelegd.</p> <p>In deze overeenkomsten is bepaald dat uiterlijk in oktober 2021 een tussenevaluatie is uitgevoerd en uiterlijk in mei 2023 een eindevaluatie is uitgevoerd.</p> <p>De tussenevaluatie wordt opgeleverd in oktober 2021 en in het Bestuurlijk Afstemming Overleg NHN (BAO) en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 november 2021 vastgesteld, opdat de uitkomsten van de evaluatie kunnen worden vertaald in het Jaarplan ONHN van 2022.</p> <p>De resultaten van deze tussenevaluatie zullen na deze datum aan de Commissie worden voorgelegd.</p>
Uitkomsten evaluatie detailhandelbeleid								Zaal														Zie ook brief GS inz. monitor detailhandel op c-agenda EFB 31-8-2020
Hoogwaardige en digitale verbindingen								Zaal														<p>Bij de behandeling van de Mld Term review in EFB van 29-11-2021 heeft de commissie aangeven dit onderwerp ter bespreking te willen agenderen.</p> <p>Is op 9 mei 2022 besproken in de cie EFB: afgesproken wordt om eerst af te wachten of de motie Van Dijk in de Tweede Kamer leidt tot het beschikbaar stellen van voldoende middelen om de laatste echt witte vlekken op te lossen, want het kost in totaal ongeveer € 11 en € 31 miljoen voor de provincie (een paar duizend euro per adres). Nadat het besluit van de Tweede Kamer bekend is geworden, zullen PS geïnformeerd worden</p>
Een innovatief klimaat bevorderen Economie en inclusieve arbeidsmarkt								Zaal														<p>GS streeft naar een optimaal vestigingsklimaat voor ondernemers in Noord-Holland. Een nationaal en Europees gelijk speelveld is hierbij van groot belang. We stellen geen strengere normen dan de wettelijke, maar stimuleren bedrijven om duurzame maatregelen te nemen. De provincie ondersteunt het vestigingsklimaat door in te zetten op goede bereikbaarheid, goede ruimtelijke ordening en een gezonde leefomgeving. Om de verduurzaming van de economie te versnellen, ondersteunen en stimuleren GS over de volle breedte duurzame innovatie. Hiervoor stelt GS middelen beschikbaar.</p> <p>GS stimuleert (duurzame) innovatie op verschillende manieren, met de MKB innovatie-instrumenten en -fondsen. Voor de financiële stimulering van innovaties is de MIT-subsidieregeling ingesteld (MKB innovatiestimulering regio en Topsectoren), het Participatiefonds Duurzame Economie NH en het Innovatiefonds NH. Met het investeringsgereedprogramma PIM worden (duurzame) ondernemers met het vinden van passende financiering geholpen, en met het versnellingsprogramma GO!-NH worden duurzame innovaties versneld. Al deze innovatie-instrumenten worden in de huidige coalitieperiode voortgezet en/of uitgebreid. Daarnaast start, in samenwerking met regionale partners, een pilot 'Globalisers' om Noord-Hollandse scale-ups te helpen groeien door ondersteuning te bieden bij het toetreden op de internationale markt. De uitvoering van deze instrumenten wordt door GS georganiseerd. PS worden jaarlijks per brief geïnformeerd.</p>
Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen								Zaal														<p>6 september is een technische briefing gehouden door de werkambassadeur en op 27 september is de uitvoeringsagenda besproken. De door GS vastgestelde definitieve uitvoeringsagenda staat op de c-agenda van EFB van 17-1-2022</p>
Nieuwe Europastrategie								Zaal														<p>De Europastrategie is op 13 december 2021 door PS vastgesteld met 2 amendementen:</p> <p>A 38-2021: In 2026 tussentijdse beschouwing Europastrategie</p> <p>A 40-2021: verdienmodel agrariers.</p>

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming: Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

										Teven is motie 233-2021 aangenomen: Europa dichter bij PS. Afdoeningsvoorstel EFB 21-3-2022 EFB 21-3-2022: motie afgedaan
Sponsoring								Zaal		<p>In 2022 vindt een evaluatie van de doelstellingen en de resultaten plaats. Zie ook c-agenda EFB 22-4-2021: Brief GS aan PS inz. verruimde uitgangspunten evenementensponsoring 2021-2022</p> <p>In oktober 2019 zijn de uitgangspunten in de commissie besproken en in november 2019 heeft GS het definitieve sponsorbeleid 2020-2023 vastgesteld. PS zullen jaarlijks een voortgangsrapportage ontvangen over de duurzaamheidsmaatregelen die de gesponsorde evenementen invoeren. 18 Januari 2021 is de Voortgangsbrief dierenwelzijn gesponsorde evenementen 2020 op B-agenda EFB.</p>
Initiatiefvoorstel wijziging Referendumverordening van FvD								Zaal		<p>Behandeld in cie EFB van 28-9-2020:. Toegezegd is: GS zullen goed blijven volgen of sprake is van gestrande pogingen en in dat geval zullen PS worden geïnformeerd Mw. Zaal geeft aan dat op basis van de motie van FvD is al een communicatietraject gestart, voorgesteld wordt na te gaan wat dit heeft opgeleverd alvorens weer een nieuw traject te starten. Zodra de digitale mogelijkheid aanwezig is, zal hierover gecommuniceerd worden. De vraag van de PVV over de geschatte kosten van een referendum (bedrag concretiseren) is schriftelijk beantwoord. Zie ook Statenvragen FvD 115-2020 Bindend correctief referendum agenderen in commissie zodra de Grondwetwijziging dat mogelijk maakt</p>
Beleidskader bestuurskracht								Zaal		Momenteel wordt bezien of het nodig is om deze aan te passen (itt tot hetgeen in de MTR staat, dat er begin 2022 een startnotitie voor een nieuw beleidskader komt)
Beleidskader Inter Bestuurlijk Toezicht										Cie EFB 14 februari 2022: mw. Zaal stelt voor om het beleidskader over 2 jaar (febr. 2024) weer op de agenda te zetten om ontwikkelingen in het beleid af te stemmen met PS
Datacenterstrategie								Zaal		<p>Definitieve versie in EFB van 17-1-2022 en PS van 31-1-2022 Na een jaar zal de strategie geëvalueerd worden (februari 2023)</p> <p>BOT overleg heeft plaatsgevonden op 10 mei 2021 Eerste contouren 6 september 2021 in cie EFB Voordracht Datacenterstrategie op 17/1/2022 in EFB behandeld en op 31/1/2022 geamendeerd vastgesteld in PS (A1-2022/tegengaan lichtoverlast) Aangenomen moties: M9-2022 Hyperscales M10-2022 Zorgen om hyperscales M13-2022 Restwarmte</p>
Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie Concerncontrol, Juridische	9-5	20-6	12-9	29-9	31-10	5-12	2023			

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Zaken, Archief, PS- en GS zaken (CdK)										
Bestuurscultuur/werkgroep burgerparticipatie									CdK	Concept Agenda bestuurlijke vernieuwing en participatie/notitie bevoegdheidsverdeling GS/PS is besproken in EFB 18 januari 2021 Werkgroep burgerparticipatie is nieuw leven ingeblazen. Resultaten werkgroep burgerparticipatie en voorstel GS September 2022
inspraak en participatieverordening.									CdK	Mededeling CDK EFB 6/9/2021: Het aangekondigde wetsvoorstel met als titel 'Versterking Participatie Decentrale overheden' is nog niet behandeld door de Tweede Kamer. Daarom kan de toezegging om de inspraak- en participatieverordening uit te breiden en voor de zomer van 2022 af te ronden, niet nagekomen worden. Er wordt gestart met een bijeenkomst over digitale participatie op 6 oktober a.s. met burgemeesters en wethouders. Het resultaat hiervan wordt verwerkt in het grotere geheel. De aangekondigde conferentie over participatie is voorlopig uitgesteld.
1e begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze 2023									CdK/PS	Februari 2023
Begroting Randstedelijke Rekenkamer 2022									CdK/PS	April 2022
Ondermijning, tegengaan, weerbaarheid stimuleren									CdK	De cdK zal over de voortgang van de agenda ten minste een keer per jaar aan de Staten rapporteren (los van de P&C-cyclus;(eerste voortgangsrapportage is 27 september 2021 in EFB behandeld). Ten aanzien van de interne weerbaarheid: zoals in de Agenda Weerbaar NH opgenomen zal een provinciaal weerbaarheidsbeeld wordt opgesteld. De oplevering wordt eind december verwacht en zal input vormen voor een actieplan interne weerbaarheid. Zie ook brief C-agenda EFB 18-1-2021 en 29-11-2021: Brief van GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling subsidie bestuurlijke weerbaarheidsscans
Statenvoordracht – Wensen en bedenkingen bij subsidievestiging fractiebijdragen n.a.v. Rapport van bevindingen 2020-2021									CdK	EFB 17 januari 2021 en PS 31-1-2022
Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen,									CdK	GS stellen voor in de brief bij de Kadernota om het gesprek over de algemene reserves (normen tav de gewenste omvang) te voeren bij de perspectiefnota (juni 2022). Ter voorbereiding hierop zal op 9 mei 2022 een technische briefing worden gehouden over dit onderwerp
MRA versterkte samenwerking									CdK	Samenwerkingsvoorstellen tussen GS en PS hebben besproken in EFB 14-2-2022 en motie 52-2021 (governance MRA) afgedaan. Samenwerkingsafspraken zijn op 15/11/2021 in PS vastgesteld.
Beleidskader verboden handelingen										C-agenda EFB 17-1-2022
Initiatiefvoorstel van Denk inz. uitgebreid onderzoek naar het slavernijverleden en de rol van de Provincie Noord-Holland									CdK	Aangehouden in cie EFB van 17 januari 2022. Technische briefing met Amsterdamse onderzoeker en voorzitter Ninsee. diepgaand onderzoek Rijk naar Slavernijverleden wordt in 203 verwacht

**Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022**

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	9-5	20-6	12-9	29-9	31-10	5-12	2023			
MRA AV vergadering (Olthoff)										
Agenda's AV en Raadtafel MRA										Data vergaderingen AV 18/2; 20/5; 16/9; 18/11 Data vergaderingen Raadtafel: 9/2 (schriftelijk); 10/5; 7/9 (schriftelijk); 8/11
Meerjarenbegroting MRA										20-6-2022
IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (Stigter)										
Kaderbrief 2023/IPO begroting 2023								Stigter		Kaderbrief 2023 van het IPO 9mei 2022 Begroting IPO 2023: oktober 2022
Datastrategie								Stigter		In 2022 (sept) zal er een voortgangsrapportage komen en in 2023 een evaluatie en een geactualiseerde datastrategie. 31-8-2020: technische briefing datastrategie. Voortgangsrapportage heeft op de B-agenda van EFB 30 november gestaan. Geactualiseerde datastrategie 14 juni in cie behandeld en op 28/6 door PS vastgesteld.

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
Commissies Algemeen														
1 ^e Begrotingswijziging													allen	2022: 1 ^e Begrotingswijziging 14-02 M&B, 07-03 PS 2023: 1 ^e Begrotingswijziging 20-02 M&B, 06-03 PS
2 ^e Begrotingswijziging													allen	2022: 2 ^e Begrotingswijziging 12-09 M&B, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging														2022: laatste Begrotingswijziging 01-12 M&B, 19-12 PS Let op: de commissievergadering is verplaatst van 5-12 naar 1-12
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 20 juni in commissie M&B (A-agenda) en 4 juli in PS
Begroting													allen	2022: 31 oktober in commissie M&B (A-agenda) en 14 november in PS
Mobiliteit/ Bereikbaarheid														
Algemeen													Olthof	12-09-2022 technische briefing financiële opgaven infrastructuur met uitnodiging van cie. EFB
Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG)													Olthof	28-09-2020 Technische briefing (met uitnodiging van de cie. EFB) 26-10-2020 Voordracht in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Nadere invulling van de duurzaamheidsambities binnen de infrastructurele projecten 2021-2023 zoals eerder aangekondigd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023 (NIKG). 22-04-2021 Voordracht Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur '21-'23 in cie. M&B, 17-05-2021 in PS
Bijpraatmoment Rocov-NH (Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer NH)													Olthof	Halfjaarlijks bijpraatmoment over recente ontwikkelingen. Het is gebruikelijk dat Rocov de cie. 2 x (soms 1 x) per jaar informeert. Voorafgaand aan 21-03-2022 Voorafgaand aan 12-09-2022
Jaarlijks overleg met raadsce. gem. A'dam en Vervoerregio Amsterdam													Olthof	Eens per jaar is er een bijeenkomst met de leden van de commissie, leden van de raadsce. verkeer (Raadscommissie Mobiliteit, Luchtkwaliteit en Water (MLW)) van Amsterdam en de Vervoerregio Amsterdam. Na raadsverkiezingen, verwachting: oktober 2022?
Verkeersveiligheid													Olthof	Jaarverantwoording verkeersveiligheid 2020: In de commissievergadering Bereikbaarheid en Mobiliteit van 20 januari 2020 is toegezegd de commissie jaarlijks te rapporteren over de activiteiten van GS op het gebied van verkeersveiligheid. In de jaarverantwoording wordt naast een terugblik op 2020 ook vooruitgeblikt op de activiteiten in 2021. 15-02-2021 C-agenda: Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid 2021 en jaarverantwoording 2020 17-01-2022 C-agenda Uitvoeringsregeling subsidie Verkeerseducatie Scholieren Noord-Holland 2022 en de Uitvoeringsregeling subsidie Doortrappen Noord-Holland 2022. 14-02-2022 C-agenda Infrastructuursubsidies 2022 en jaarverantwoording 2021 09-05-2022 C-agenda Regionale contourendocumenten verkeersveiligheid Expertmeeting verkeersveiligheid en gedrag: 12 september 2022 Verkeersveiligheid Zeeweg N200: 29-09-2022 Literatuuronderzoek naar aanrijdingen met damherten C (20-06-2022) – naar B-verzoek PvdD 29-09-2022 Verkeersveilig. Zeeweg N200, C (12-09-2022) - naar B-verzoek D66
Snelheidsinrichting N-wegen														09-05-2022 Technische briefing (verzoek GL 7 maart 2022)

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
Perspectief Mobiliteit (v/h Agenda Mobiliteit)													Olthof	<i>Perspectief Mobiliteit</i> is de nieuwe titel van Agenda Mobiliteit. De Agenda Mobiliteit is al eerder in de commissie besproken, nl.: 11-02-2019 discussiestuk Agenda Mobiliteit (B-agenda) 16-09-2019 BOT-overleg Agenda Mobiliteit Onder de nieuwe naam <i>Perspectief Mobiliteit</i> bespreekt GS graag: 22-04-2021 concept-Agenda Perspectief Mobiliteit (B-agenda) 06-09-2021 voordracht definitief Perspectief Mobiliteit (A-agenda) (13-09 in PS)
Verbinding A8-A9 / Landschapsplan													Olthof	Juni 2019: Dit onderwerp maakt deel uit van het coalitieakkoord "Duurzaam doorpakken": In februari en eind mei van dit jaar bent u per brief geïnformeerd (kenmerken 1 1 60469/1 357255 en 1 427994/1 427999) over de stappen van het project 'Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9'. In de brief van eind mei hebben wij o.a. aangegeven dat u het Landschapsplan in kwartaal 1 van 2021 zou ontvangen. Dat wordt nu Q4 van 2021. Wij bekijken samen met de partners uit de Stuurgroep Verbinding A8-A9 en het consortium of dit proces is te versnellen. 14-06 technische briefing 06-09 ter kennisname Bouwstenen voor het Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9' (C-agenda) 11-01-2022 19.00-21.00 uur technische sessie Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9, met uitnodiging van de commissie EFB 17-01-2022 Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9 (A-agenda), met uitnodiging van de commissie EFB <i>Krommenie/Assendelft:</i> Informeren over het uitvoeringsprogramma Krommenie/Assendelft cie M&B april 2021 (C-stuk)
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek													Olthof	Juni 2019: dit onderwerp staat in het coalitieakkoord "duurzaam doorpakken": Bereikbaarheid Bollenstreek. Alle Noord-Hollandse belanghebbenden zullen opnieuw gehoord worden over de voorkeursvariant. N.a.v. deze gesprekken zal, op basis van het Noord-Hollandse belang, opnieuw gesproken worden met de provincie Zuid-Holland over de verdere realisatie van de weg en de voorkeursvariant. 25-03-2020 in Stuurgroep 20-04-2020 Voordracht in cie. M&B 18-05-2020 Voordacht in PS (in uitloopvergadering 25-05) Juni 2020 <i>Netwerkstudie Haarlemmermeer</i> PNH start samen met Haarlemmermeer (pervoerder) en Vervoerregio Amsterdam een Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 (zie brief 1440252/1440261 van 24-06-2020, C-agenda alle commissies aug. 2020). 20-05-2021 gezamenlijke online informatiebijeenkomst, organisatie vanuit Haarlemmermeer 06-09-2021 Gezamenlijke actie-agenda netwerkstudie Haarlemmermeer (B-agenda)

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
														<p><i>Bennebroekerweg</i> Begin oktober 2020 hebben wij u geïnformeerd over de intentieovereenkomst die wij hebben afgesloten met onze partners de Vervoerregio en gemeente Haarlemmermeer. Cie M&B 22 maart 2021 (C-agenda) Aanpak en een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de gecombineerde verkenning- en planfase. In de SOK maken wij afspraken over de organisatie, planning en financiën van het project (Nieuwe) Bennebroekerweg voor het komende jaar. Gedurende het jaar werken we toe naar een voorkeursalternatief voor de (Nieuwe) Bennebroekerweg.</p>
Broek in Waterland													Olthof	<p>De gekozen vorm van co-creatie is ingezet door PS en wordt doorgezet in de vervolgaanpak. Het Plan van Aanpak voor het vervolg zal in april 2020 worden voorgelegd aan de Stuurgroep. Vervolgens zal dit door GS worden vastgesteld. De aanpak is in lijn met het reeds doorlopen proces. Als onderdeel hiervan worden de commissieleden Mobiliteit en Bereikbaarheid uitgenodigd voor specifieke inloopavonden/workshops. In Q4 2020 wordt een moment gezocht om de commissie bij te praten over deze aanpak. 26-10-2020 Nota vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in Broek in Waterland, N247 (B-agenda)</p> <p>De vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in de N247 in Broek in Waterland is gestart. Hiervoor hebben de leden van de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid een uitnodiging ontvangen om dit proces van dichtbij te volgen via ateliers.</p> <p>Streven is om in Q2 van 2022 een uitgewerkt voorstel voor de onderdoorgang voor te kunnen leggen aan GS en PS waarbij er inhoudelijk nog een keuze kan worden gemaakt over de inrichting van de N247 qua rijstrookindeling, mede in relatie tot de financiering. Door extra uitvragen en kosten studie en o.a. corona verschuift dit.</p> <p>20-06-2022 cie. M&B stand van zaken (C-stuk)</p> <p>06-07-2022 Atelier waarin eerste conceptontwerpen worden besproken met bewoners en belanghebbenden (cie. M&B als toehoorder) Na de zomervakantie volgt nog één atelier waarin de resultaten van de onderzoeken en de MKBA worden gepresenteerd. Afsluitend zal er een inloopavond komen waarin de eindresultaten van deze vervolgstudie worden getoond (cie. M&B kan daar in gesprek gaan met bewoners en belanghebbenden over deze resultaten)</p> <p>31-10-2022 cie. M&B (B-stuk)</p> <p>De verwachting is dat begin 2023 een definitieve keuze worden voorgelegd aan PS over de realisatie van een onderdoorgang.</p>

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
N247-16, Bereikbaarheid Waterland													Olthof	29-11-2021 Voortgang project N247-16, Bereikbaarheid Waterland (B-agenda) 14-02-2022 Voordracht Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, 07-03 in PS
Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland													Olthof	Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland: De eerste stap is gezet: het verbeteren van de spoorverbinding tussen Amsterdam/Haarlem en Zandvoort. De regio is uitgenodigd om voorstellen te doen hoe om te gaan met het resterende budget. De coronaperikelen en beperkte capaciteit bij de gemeenten hebben er toe geleid dat niet meer in Q3 2020 maar voor de zomer van 2021 de voorstellen gereed zijn voor besteding van het resterende budget. Doel van de strategische samenwerkingsagenda is om eind dit jaar een PvA te hebben en daarin voorstellen voor het resterende te doen. Dat komt dan in de eerste helft van 2022 terug in de commissie M&B. Verwachting: eind Q4 2022 (C-agenda)
Houtribdijk													Olthof	In Q1 en Q2 2020 inventariseren we bij RWS de huidige situatie en ambities voor de Houtribdijk, zowel op het gebied van mobiliteit als de potentie om de biodiversiteit van het Markermeer te versterken. Ook met Flevoland gaan we in gesprek om de ontwikkelingen aldaar te bespreken. De verwachting is dat PS in Q4 2020 een notitie ontvangt wat de inventarisatie tot dan toe heeft opgeleverd en waar we als provincie eventueel op zouden kunnen inspelen. De inventarisatie is nodig om richting te kunnen bepalen. Hierin betrekken we ook de Omgevingsvisie en het OV Toekomstbeeld. RWS beheert de Houtribdijk, IJsselmeer en het Markermeer. Noord-Holland gaat over het Natura 2000 beleid van het Markermeer. 26-10-2020 in cie. M&B (B-agenda)
iDienst VMAAS (Verkeersmanagement as a Service)														Nieuw onderwerp betreffende de verkeersmanagement IDiensten: MAAS/IDiensten, eerder Verkeersmanagement as a Service genoemd. (Samenhang met andere onderwerpen zoals smart mobility en toekomst bediening kunstwerken.) 14-06-2021 Afnemen iDienst VMaaS ('Verkeersmanagement as a Service') door en voor provincie Noord-Holland (B-agenda)
Smart Mobility													Olthof	Er wordt jaarlijks gerapporteerd over de activiteiten in het Uitvoeringsprogramma. De Voortgangsrapportage 2019 Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 - 2020 is voor het zomerreces toegezonden. (C-agenda 31-08) 30-11-2020 technische briefing 22-04-2021 Voordracht Focus Smart Mobility in cie. M&B, 17-05 in PS
Gebiedscontracten														30-11-2020 technische briefing
OV Toekomstbeeld OV jaarverslag OV-concessies OV-concessie Gooi en Vechtstreek													Olthof	22-06-2020 Technische briefing over de winnende aanbieder van de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek 31-08-2020 input PS voor de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek (B-agenda). In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. 31-08-2020 Ter kennisname Het Jaarverslag 2019 concessies Openbaar Vervoer (C-agenda) Er is een start gemaakt met het opstellen van een Ketenaanpak Noord-Holland. Dit is een vertaling van de opdracht om een OV-visie te maken: Beleidsmatig is namelijk met alle partners het Regionaal OV toekomstbeeld opgesteld. Hierin is

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
														<p>feitelijk een visie voor heel NH geschetst (stip aan de horizon). Het ontbreekt nu aan een aanpak voor de komende jaren en de rol van PNH hierin. Voor de zomer hebben wij een inventarisatie gemaakt van de knelpunten in de concessiegebieden en met de aangrenzende concessies. Daarvoor doen we een ronde langs de aangrenzende provincies, de VRA, de gemeenten (via de PVVB'n), ROCOV NH, ROVER en PS. Deze laatste willen wij inplannen op 20 april 2020. Omdat er natuurlijke momenten zijn om aanpassingen door te voeren in de concessies (herijking NHN in 2021, HIJ in 2022 en start nieuwe concessie GV in 2021), gebruiken we Q2 en Q3 2020 voor de inventarisatie. In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. In de ketenaanpak worden alle OV gerelateerde werkzaamheden met elkaar in verband gebracht en met andere beleidsvelden/programma's, zoals OV-knooppunten/Samen Bouwen aan Bereikbaarheid en de Verstedelijkingsstrategie.</p> <p>OV Toekomstbeeld: De provincie Noord-Holland werkt samen met vervoerders en overheden in de regio aan een sterk OV-netwerk in de provincie. Eind 2019 is het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland (ROVT) opgeleverd en bestuurlijk vastgesteld. Met de vaststelling van het ROVT hebben de betrokken bestuurders besloten om vervolgstappen te zetten om het voorkeursnetwerk ROVT te realiseren. Dit netwerk is een visie op het toekomstig OV-netwerk dat in 2040 gerealiseerd moet zijn. Voordat daadwerkelijke realisatiebesluiten van ambities in het netwerk aan de orde zijn, zal eerst nog verkennend onderzoek moeten worden uitgevoerd.</p> <p>Na vaststelling van het ROVT eind 2019 is de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid in 2020 geïnformeerd over de voortgang van het vervolg op het ROVT: - 20 januari 2020 : B-agenda – kenmerk 1309457/1309462; - 31 augustus 2020 : C-agenda – kenmerk 1440972/1440978; - 30 november 2020 : B-agenda – kenmerk 1510902/1519010. 15-02 vaststellen onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040</p> <p>01-03-2021 Technische briefing Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis 22-03-2021 Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis (B-agenda) 06-09-2021 Beschikbaarheidsvergoeding 2021 en transitieplan Openbaar Vervoer Noord-Holland (C-agenda)</p> <p>14-02-2022 jaarrapportage Onderzoeksagenda ROVT 2040 (C-agenda) Naar verwachting cie 20-6 informeren PS OV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Beschikbaarheidsvergoeding OV • Transitieplan OV Noord-Holland • Het nieuwe betalen/EMV betalen • Betaalbaarheid van het OV • De voortgangsrapportage Onderzoeksagenda vervolg ROVT

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
														20-06-2022 Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer en transitieplan Openbaar Vervoer (B-agenda) 20-06-2022 Verzamelbrief met ontwikkelingen en stand van zaken Openbaar Vervoer (B-agenda) 29-09-2022 Stand van zaken beschikbaarheidsvergoeding OV (B-agenda)
Fiets													Olthof	<p>31-08-2020 Uitvoeringsregeling subsidie regionaal fietsnetwerk 2020 en intentieverklaring doorfietsroute regio Alkmaar (C-agenda)</p> <p>15-02-2021 Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid (incl fiets) 2021 (C-agenda) Begin Q2 2021 zullen wij een Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit voorleggen aan PS. Onderdeel daarvan is een bestedingsplan voor de bestaande en nieuw beschikbare middelen uit het coalitieakkoord. In de regio's Alkmaar en Gooi- en Vechtstreek is inmiddels een intentieverklaring voor regionale doorfietsroutes ondertekend. In 2021 verwachten we ook in de regio Zuid-Kennemerland-IJmond bestuurlijk gedragen plannen te kunnen bekrachtigen. In samenwerking met de partners in de MRA werken we aan een plan om gezamenlijk de fietsparkeervoorzieningen bij R-Net haltes te gaan verbeteren. Met ProRail en gemeenten werken we samen aan een plan om fietsparkeervoorzieningen bij stations in Noord-Holland in beeld te brengen bij het door het Rijk beschikbaar gestelde gelden vanuit het Klimaatakkoord. Bij het BO-Mirt van 26-27 november 2021 zijn voor diverse stations gelden beschikbaar gesteld.</p> <p>Binnen de INHI nemen we fietsveiligheid mee in de beoordeling van onze wegen. In 2021 lanceren wij een vernieuwde en met de (door-)fietsopgave samengevoegde uitvoeringsregeling Kleine Infrastructuur met hoge subsidiepercentages voor investeringen in fietsveiligheid (70%) en doorfietsroutes (80%). Vooralsnog zijn er voor de Spitspont Velsen geen nieuwe afspraken nodig. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten.</p> <p><i>Proces Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Regionaal Toekomstbeeld Fiets en de oplegger Actieve Mobiliteit</i> De besluitvorming over het Nationaal en het Regionaal Toekomstbeeld zal in november 2021 op het BO MIRT plaatsvinden. De eerste fase voor het Nationaal Toekomstbeeld fiets (NTF) is een Nationale Contourenschets van het NTF. Onze input hiervoor zal geleverd worden via een Regionale Contourenschets voor Noord-Holland, VRA en Flevoland. De verwachting is om in Q2 de Regionale Contourenschets, tezamen met een eerste concept van de 'oplegger Actieve Mobiliteit' (eerder ook genoemd Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit), voor te leggen. Als B-stuk om te bespreken. 14-06-2021 Concepten actieve mobiliteit en regionaal toekomstbeeld fiets (B-agenda) 21-03-2022 Voortgang oplossen fietsknelpunten C-agenda 09-05-2022 Voordracht Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022-2027 & Regionaal Toekomstbeeld Fiets (23-05-2022 in PS)</p>
N241 - AC de Graafweg													Olthof	19 september 2019: Provinciale Staten heeft het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) definitief vastgesteld op 4 maart 2019. Er lopen dertien beroepszaken tegen het

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
														PIP, waaronder één van gem Opmeer. GS heeft 14 mei 2019 het Landschappelijk Inpassingsplan(LIP) vastgesteld. 31-08-2020 Onteigening N241 (C-agenda) 28-10-2021 Voordracht Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) in cie. M&B (8-11 in PS)
PIP vernieuwing en verbreding Cruquiusbrug													Olthof	Q3 2020 ontwerp PIP ter kennisname naar PS (C-agenda 28-09-2020). 18-01-2021 Samenwerkingsovereenkomst Cruquiusbrug (C-agenda) 22-03-2021 Voordracht vaststelling PIP in cie. M&B (12-04 in PS)
Programma centrale bediening kunstwerken													Olthof	30-03-2020 Werkbezoek Bediencentrale en Vrouwenverdrietbrug is i.v.m. het coronavirus vervallen. In de cie. M&B van 24-02-2020 heeft u besloten 32 kunstwerken volgens de veiligheidseisen van de machinerichtlijnen (MRL) te koppelen aan de bediencentrale in Heerhugowaard en daarvoor het benodigde budget beschikbaar te stellen. Dit besluit is in uw PS-vergadering van 09-03-2020 bekrachtigd. Met dit besluit is een extra investering van € 9,5 miljoen gemoeid. In de Statencommissie is reeds aangegeven dat niet met zekerheid te zeggen is of dit bedrag voldoende is, omdat op dit moment niet exact bekend is wat de status van de kunstwerken is. Ook is er een diversiteit van de kunstwerken waardoor ieder kunstwerk apart moet worden beoordeeld. GS zullen u spoedig informeren over de ontwikkelingen. 22-06-2020 Brief PS over 24u centrale bediening (van C naar B-agenda) 31-08-2020 Voortgang transitie brug- en sluisbediening (van C naar B-agenda) 17-09-2020 werkbezoek aan de bediencentrale Langebalk in Heerhugowaard en de Kogerpolderbrug bij De Woude (geannuleerd wegens onvoldoende aanmeldingen) 27-09-2021 Vervolg centrale bediening kunstwerken (B-agenda)
Herstel bruggen Krommenie													Olthof	28-09-2020 Stand van zaken via brief van GS (C-agenda) 21-03-2022 Voortgang bruggen Krommenie (C-agenda)
Leegwaterbrug													Olthof	14-02-2022 Cie. M&B Evaluatie gehele project (C-agenda) 21-03-2022 Cie. M&B bespreking evaluatie (C- naar B-verzoek Liberaal NH)
Agenda slimme en schone logistiek													Olthof	Nieuwe onderwerp, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord. De provincie stelt een agenda slimme en schone logistiek op om de provinciale inzet betreffende het goederenvervoer verder vorm te geven. 30-09 (uitloop 27-09) concept Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (B-agenda) Q4 '21/Q1 '22: Verwerken feedback commissie en stakeholders tot definitieve agenda slimme en schone logistiek 21-03-2022 cie. M&B Voordracht Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (04-04-2022 PS) 16-05-2022 werkbezoek aan WFO bedrijventerrein in Zwaagdijk (ontsluiting/rotonde)
Goederenvervoer over water en Regionaal													Olthof	Goederenvervoer over water: Op 4 februari 2020 hebben wij kennis genomen van het rapport 'Vervolgonderzoek goederenvervoer over water, provincie Noord-Holland'. We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit het onderzoek en werken dit de komende periode uit in beleidsvoorstellen. Het genoemde onderzoek wordt als input gebruikt voor de totstandkoming van het Regionaal

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
Mobiliteitsprogramma (RMP) / Duurzame Mobiliteit														Mobiliteitsplan (RMP). De provincie Noord-Holland en de provincie Flevoland werken samen met gemeenten en andere relevante partijen de afspraken uit het Klimaatakkoord uit via het RMP. De aanbevelingen uit het genoemde onderzoek zullen landen in het concept-RMP dat in Q3 aan u wordt voorgelegd ter bespreking. Op basis van uw bespreking en de bespreking in andere bestuursorganen in de regio wordt eind 2020 een definitief RMP opgesteld dat aan u begin 2021 ter besluitvorming voorgelegd wordt. 20-04-2020 Technische briefing Duurzame Mobiliteit 28-09-2020 concept-RMP in cie. M&B (B-agenda) 27-09-2021 Definitief RMP in cie. M&B (B-agenda)
Onderzoeken doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend en Schiphol/Hoofddorp													Olthof	<p><i>Onderzoek doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend:</i> Samen met onze partners VRA, gemeente Amsterdam, Zaanstad en Purmerend zijn we gestart met het uitvoeren van een probleemanalyse naar de HOV capaciteit tot en met 2040 op de ZaanIJ-corridor en de verbinding Amsterdam-Purmerend. In het onderzoek is gekeken naar de Ruimtelijke ontwikkelingen in Amsterdam-Noord en Zaanstad, ook in samenhang met Haven-Stad. De probleemanalyse is de eerste fase in het onderzoek naar het doortrekken van de noord-zuidlijn richting Zaanstad en Purmerend en het project loopt richting zijn einde. Naar planning worden de resultaten in Q1 2021 vastgesteld en verwachten wij PS in een gezamenlijke informatiebijeenkomst met raadsleden te informeren over de resultaten. 01-03-2021 19.00-21.00 uur online presentatie aan raads- en Statenleden over de onderzoeksresultaten naar het HOV op de Zaan-IJ corridor en de corridor Amsterdam-Purmerend (i.s.m. en georganiseerd door Vervoerregio Amsterdam) 22-03-2021: rapport in cie. M&B ter bespreking (B-agenda)</p> <p>In de volgende fase wordt onderzocht welke oplossingsrichting het meest geschikt is om de reizigersgroei op de corridors op te vangen. Het is de intentie om het onderzoek uit te voeren onder het programma SBaB.</p> <p><i>Doortrekken NZ-lijn naar Schiphol/Hoofddorp:</i> Onze belangrijkste prioriteit in het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (ROVT) is deze doortrekking. Het ROVT is aangeboden aan de Minister van I&W in het BO MIRT 2019. Een nationale alliantie van zeven partijen, waaronder de provincie Noord-Holland, heeft in november 2020 een bod neergelegd bij het Rijk met het voornemen om gezamenlijk circa € 1 miljard bij te dragen ten behoeve van het doortrekken van de NZ-lijn en het sluiten van de ringlijn Amsterdam. In het BO MIRT 2020 is vervolgens geconstateerd dat er nu geen middelen beschikbaar zijn voor het starten van een MIRT-verkenning. De afspraak is gemaakt om in het project ZWASH (Zuidwestcorridor Amsterdam/Schiphol/ Hoofddorp) gezamenlijk door te gaan met de verdere uitwerking van een integrale ontwikkelstrategie, waarin de ruimtelijke economische ontwikkelingen inclusief versnelling woningbouw en de ontwikkelingen omtrent luchtvaart en internationaal treinverkeer aansluiten op de bereikbaarheidsmaatregelen in openbaar vervoer, weg en fiets. In het BO MIRT 2021 moet dan een besluit worden genomen. Dit project is één van de onderdelen van het Rijk/Regio programma Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBAB).</p>

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
														<p>Voor beide onderzoeken zal aan PS worden gevraagd hoe zij hierbij betrokken willen worden.</p> <p>07-12-2021 Digitale bijeenkomst op 7 december over Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040. Dit is een technische briefing waar PS-leden technische en verhelderende vragen kunnen stellen over de studie.</p> <p>17-01-2022 cie M&B Bekostigen doortrekken Noord/Zuid-lijn naar Schiphol en Hoofddorp (C-agenda)</p> <p>14-02-2022 rapport Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040 (B-agenda)</p>
Verdubbeling spoor Alkmaar-Den Helder													Olthof	<p>Met de regio is gesproken over de ontwikkeling van deze spoorverbinding in het samenwerkingsprogramma De Kop Werkt! Er ligt een niet-gepubliceerd rapport, waarin gekeken is naar een aantal mogelijkheden (andere spoorproducten). De regio wil echter vooral vasthouden aan wat ze nu hebben, namelijk een IC, en van daaruit verder (een verdubbeling, die zo'n 400 mln. euro kost).</p> <p>In Q2 van 2021 zullen PS worden geïnformeerd over de resultaten van onze inzet rond de opgave.</p> <p>Op initiatief van de NS is de provincie samen met de gemeenten gestart met het opstellen van een ontwikkelagenda voor de corridors in Noord—Holland waaronder de Zaancorridor.</p> <p>Stand van zaken van deze regionale ontwikkelagenda (C-agenda cie. M&B 22-03-2021)</p> <p>21-03-2022 Voortgang Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland (C-agenda) De provincie Noord-Holland werkt samen met gemeenten, NS en ProRail aan regionale actieprogramma's voor een aantal spoorcorridors. Deze actieprogramma's vormen samen de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland. Het doel van de Regionale Ontwikkelagenda is de ontwikkelingen rondom OV-knooppunten, bijvoorbeeld op het gebied van verstedelijking en het openbaar vervoer, in samenhang te bekijken en te versterken.</p>

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
Oplossen knelpunten Den Helder													Olthof / Pels	Eind 2020 worden maatregelen uitgevoerd aan de N250. Hierbij worden intelligente verkeersregelinstanties geplaatst en een kruising aangepast. De fysieke werkzaamheden zijn uitgevoerd. Verder is binnen het samenwerkingsverband De Kop Werkt! onderzoek gedaan naar verkeers-/mobiliteitsmanagement maatregelen om de verkeersstromen te spreiden/reguleren. Ook is nader onderzoek gedaan naar meer grootschalige infrastructurele oplossingen. Zoals een nieuwe brug ter hoogte van de Ravelijnweg en het verplaatsen van de Moormanbrug. Deze maatregelen zullen in samenhang met de ontwikkeling van het maritiem cluster verder worden uitgewerkt en beoordeeld. In Q2 2022 zullen PS over de voortgang van het maritiem cluster geïnformeerd worden. 09-05-2022 Technische briefing terug- en vooruitblik proces Maritiem Cluster 20-06-2022 M&B (C-stuk)
Koopvaardersschutsluis Den Helder														
Herallocatie Investeringspakket Bereikbaarheid Regio Alkmaar													Olthof	06-09-2021 Voordracht Herallocatie van de middelen in het Investeringspakket Bereikbaarheid regio Alkmaar (13-09-2021 in PS) Ontwikkeling haven Boekelermeer 20-06-2022 M&B (C-stuk)
Duurzame oeververvangingen													Olthof	22-03-2021 technische briefing
Infrastructuur														
PMI/PMO: Doorontwikkeling Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur & Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud iMPI (incl. doorfietsroute N232 bij Badhoevedorp)													Olthof	In april 2020 ontvangt de cie. een enquête over de doorontwikkeling PMI/PMO, waarvan de uitkomsten worden besproken in een BOT-overleg op 15-06. N.a.v. de uitkomsten van de enquête is dit BOT-overleg vervallen (zie nieuwsbrief 27 mei 2020): <i>BOT-overleg PMI/PMO commissie M&B 15 juni vervalt vanwege aangeleverde informatie in de enquête</i> De enquête over de doorontwikkeling van het PMI/PMO is met veel aandacht ingevuld door PS. De duidelijke onderbouwde antwoorden geven een goed beeld van de wensen en verbetervoorstellen van PS. Daarbij valt op dat uw ideeën over het PMI/PMO verder reiken dan enkel het visueel samenvoegen van beide meerjarenprogramma's. Bijvoorbeeld de wijze van de politieke agendering van de geprogrammeerde projecten komt als thema naar voren. PS bevragen met een digitale enquête is een nieuwe methode en past goed in deze 'corona-tijd'. De uitgebreide antwoorden en de reikwijdte van de verbetervoorstellen vragen een bredere analyse dan voorzien. Voor de aankomende commissie M&B zal daarom het BOT-overleg komen te vervallen. Uw input gaan wij meenemen en wij zullen u voor het zomerreces informeren over de resultaten en de vervolgstappen. De eerste laagdrempelige aanpassingen die uit de enquête komen kunnen we wel al meenemen in de behandeling van het nieuwe meerjarenprogramma 2021-2028, hierover zullen wij u ook informeren. Uiteindelijk zal de eerste 'concept' versie van het samengevoegde PMI/PMO onder de nieuwe naam 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI) komend najaar, tegelijk met de nieuwe begroting, geagendeerd worden in de vergadering van PS.

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
Luchtvaart													Olthof	Zoals in het coalitieakkoord al is aangegeven, is het Rijk bevoegd gezag ten aanzien van Schiphol. Daarmee is het overleg op nationaal niveau richtinggevend. Dit voorjaar wordt vanuit het kabinet de concept-luchtvaartnota 2020-2050 verwacht. Deze nota dient antwoord te geven op de vraag hoe de luchtvaart zich kan ontwikkelen in balans met andere maatschappelijke belangen zoals veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Inzet vanuit het kabinet is dat de luchtvaart stiller en duurzamer wordt, waarbij veiligheid steeds voorop staat. De Bestuurlijke Regie Schiphol – het samenwerkingsverband van provincies en gemeenten die binnen het werkingsgebied van Schiphol (48 Lden) – zal een zienswijze voorbereiden op de concept-luchtvaartnota. De Staten zullen daarover worden geïnformeerd. 15-06-2020 Masterclass Luchtvaart 22-06-2020 Bespreken Zienswijze BRS op Luchtvaartnota (B-agenda) 15-02-2021 Zienswijze BRS op ontwerp-Voorkeursbesluit luchtruimherziening (B-agenda) 15-02-2021 Position paper BRS governance omgeving Schiphol (C-agenda) 22-03-2021 Technische briefing planning en proces komende 2 jaar April 2021: - Schiphol (LVB1) initiatiefwet nachtsluiting. PS informeren over de ter visielegging van twee ontwerpbesluiten over luchtvaart en insteek BRS bij de inhoudelijke beoordeling daarvan. 14-06-2021 Zienswijze van de Bestuurlijke Regie Schiphol op de “ontwerpwijziging Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege technische wijzigingen” van het kabinet (C-agenda). 20-05-2021 voorbereiden BOT overleg proces luchtvaart 27-09-2021 technische briefing proces luchtvaart / samenhang met RO, met uitnodiging van cie. RWK 28-10-2021 o.v.b. BOT overleg proces luchtvaart, met uitnodiging van cie. RWK 29-11-2021 Informeren PS over aanpassing luchthavenbesluiten in de omgevingsverordening 09-05-2022 Voordracht Aanpassing luchthavenregeling Middenmeer 20-06-2022 BOT overleg luchtvaart
Luchthavenbesluit (LHB) Amsterdam Heliport (Westpoort)													Olthof	De provincie is ten aanzien van de regionale luchtvaart wél bevoegd gezag. De agendering van het Ontwerp-Luchthavenbesluit (LHB) Westpoort in de cie. volgt naar verwachting in oktober of november (C-stuk). 18-01-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in cie. M&B 01-02-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in PS
NZKG en (Zee)havens														
Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren													Pels	De Noord-Hollandse zeehavens staan voor grote maatschappelijke uitdagingen. In de komende jaren wordt de transitie gemaakt van fossiele energie naar duurzame bronnen. Dit is nodig om de klimaatdoelstellingen te behalen, de kwaliteit van de leefomgeving in de havengebieden te verbeteren en om als zeehavens ook in de nabije toekomst economisch competitief te zijn. En juist dankzij de reeds aanwezige energie-infrastructuur en het feit dat de havengebieden de aanlandingspunten zijn voor de windparken op zee zijn er volop kansen. Ook voor het op industriële schaal toepassen van circulaire economie zijn de havengebieden goed gesitueerd. Maar net als bij de

**Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 19 september 2022**

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
 Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
 Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda
vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023	Nieuwe datum	Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	17-01	14-02	21-03	09-05	20-06	12-09	29-09	31-10	01-12	23-01	20-02			
														<p>energietransitie is hier zowel fysieke ruimte als milieuruimte nodig is. Naast deze opgaven dienen maatregelen genomen te worden om ook in de toekomst klimaatbestendig en waterrobuust te zijn en is het uitgangspunt dat de waardevolle landschappen rondom te zeehavens behouden dienen te blijven. Tot slot speelt het Noorzeekanaalgebied een rol om een deel van de aanzienlijke woningbouwopgave in de Metropoolregio Amsterdam te accommoderen en is er in Den Helder behoefte aan extra kaderuimte voor de Koninklijke Marine. Het moge duidelijk zijn dat de ruimtedruk in beide gebieden groot is.</p> <p>Het leggen van deze ruimtelijke puzzel nemen we samen met onze partners ter hand. Binnen de Nationale Omgevingsvisie is het Noordzeekanaalgebied aangewezen als gebied om nader uit te werken (NOVI-NZKG). Wij werken dit verder in met onze partners in het Bestuursplatform NZKG in samenwerking met het Rijk. Doel is om tot regionale afspraken te komen over de volgorde van de opgaven waarin maatschappelijke opgaven gerealiseerd kunnen worden in het NZKG en hiertoe ondersteunende afspraken te maken met het Rijk. Verwachting is dat dit product in najaar 2023 wordt opgeleverd in het Bestuursplatform NZKG.</p> <p>Daarnaast zijn we rondom de haven van Den Helder in gesprek over de visie op het Maritiem Cluster Den Helder. Het kader waarbinnen we opereren in beide samenwerkingsverbanden willen we graag nader aanscherpen. Daartoe stellen we een Havennota op die we eind 2022 aan u voor willen leggen.</p> <p>30-05 werkbezoek Amsterdamse haven (i.s.m. ORAM), met cie. RWK (ruimte)</p> <p>29-09 Technische briefing havennota 01-12 Havennota (verwachting)</p>

Lijst Ingekomen stukken 1 t/m 12 september voor PS van 19 september 2022

Nr.	Omschrijving
1	Bestuur: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden bericht – editie 62 (C-agenda EFB 12-09-2022)
2	<p>ICT: Voortgangsrapportage Geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023 (B-agenda EFB 29-09-2022)</p> <p>In juni 2021 stelden Provinciale Staten de Geactualiseerde Datastrategie 2021 – 2023 vast. Met de voortgangsrapportage geeft het college van Gedeputeerde Staten een overzicht van de uitvoering van de acties van deze strategie. Tevens geeft zij de prioriteiten aan voor de resterende coalitieperiode. Ook schetst zij een aantal externe ontwikkelingen die zich op het brede terrein van data en digitalisering voordoen. Deze gelden als bouwstenen voor de datastrategie die in 2023 opnieuw geactualiseerd zal worden.</p>
3	Gezondheid en milieu: IPO Agenda vergadering BAC MTH 22-09-2022 (C-agenda NLG 26-09-2022)
4	<p>Legesverordening 2023 en tarieventabel 2023 (A-agenda EFB 29-9-2022)</p> <p>Met de vaststelling van de legesverordening 2023 en de tarieventabel 2023 beschikt de provincie Noord-Holland over een redactioneel actuele verordening en tarieventabel. In de tarieventabel is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet. Mocht de Omgevingswet per 1 januari 2023 worden ingevoerd dan wordt in december van dit jaar de aangepaste tarieventabel (met leges voor milieuvergunningen) ter vaststelling aan PS worden aangeboden.</p>
5	<p>Natuur: Opheffingsbesluit Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade (MARF) (C-agenda NLG 26-09-2022)</p> <p>De Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade (MARF) is in 2017 ingesteld door de twaalf provinciebesturen. De MARF heeft de provincies geadviseerd over het voorkomen en bestrijden van faunaschade. Naar aanleiding van een evaluatie heeft de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (BAC VP) van de Vereniging Interprovinciaal Overleg geconcludeerd dat de advisering over deze thema's beter in een andere vorm kan worden voortgezet. Daarom heeft de BAC VP op 20 mei 2022 besloten om de MARF op te heffen.</p>
6	<p>Rechtmatigheidsverantwoording (C-agenda EFB 29-9-2022)</p> <p>Gedeputeerde Staten hebben besloten om een intern onderzoek naar rechtmatigheidsverantwoording voor dit jaar te laten vervallen omdat de wetgeving in relatie tot dit onderwerp nog niet door de Eerste Kamer is vastgesteld.</p>
7	<p>Toekomstperspectief Sport (B-agenda EFB 29-09-2022)</p> <p>Tijdens de begrotingsbehandeling op 8 november 2021 is door Provinciale Staten een motie aangenomen om nader geïnformeerd te worden over het toekomstperspectief van sport binnen de provincie.</p>

8	Bestuur: Ingekomen brief over bestuurskracht regio Gooi- en Vechtstreek (c-agenda EFB 29-9-2022)
9	Juridische Zaken: Jaarverslag Hoor- en Adviescommissie Noord-Holland (HAC) 2021 (C-agenda EFB 12-09-2022) Op grond van artikel 12 van de Verordening op de behandeling van bezwaar- en klaagschriften Noord-Holland 2014 brengt de HAC jaarlijks verslag van haar werkzaamheden uit aan Gedeputeerde staten en Provinciale staten.
10	Burgerparticipatie: Brief met verzoek om burgerberaad over drugsbeleid (C-agenda EFB)
11	Mobiliteit: ingekomen reactie over verkeersveiligheid op Zeeweg N200 (C-agenda M&B 12-09-2022)
12	Bestuur: Ophoging Uitvoeringsregeling Versterken bestuurskracht 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022) Om gemeenten en regio's te ondersteunen bij bestuurskrachtversterking hebben GS voor 2022 totaal €150.000 beschikbaar gesteld. Daarmee is het subsidieplafond voor 2022 verhoogd van €100.000 euro tot €150.000. Gemeenten en regio's kunnen subsidie aanvragen voor een zestal activiteiten, zoals het uitvoeren van een bestuurskrachtonderzoek, het opstellen van een regionale samenwerkingsagenda of het organiseren van regionale bijeenkomsten voor raadsleden ten behoeve van het bevorderen van de regionale samenwerking.
13	Economie/Leefbaarheid: Brede Basismonitor 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022 en NLG 26-09-2022) De Brede Basismonitor geeft weer hoe in de provincie Noord-Holland de welvaart zich in de brede zin van het woord (economisch, ecologisch en sociaal-maatschappelijk) ontwikkelt. Dit is de tweede versie van de Brede Basismonitor.
14	Economie: Advies op initiatiefvoorstel 'Noord-Holland Impact' (A-agenda Cie EFB 29-09-2022) GS adviseren inzake het initiatiefvoorstel 'Noord-Holland Impact' dat door ChristenUnie en Partij voor de Dieren is ingediend over de zestien voorstellen die in het voorstel staan voor het stimuleren van een economie die van waarde is voor de samenleving.
15	Financien: Begroting 2023 (A-agenda alle commissies 24 resp. 31 okt 2022) In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2023 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten.
16	Financiën: Begrotingsneutrale wijzigingen beleidsdoelenraming (07) juli 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022) Gedeputeerde Staten kunnen binnen de door Provinciale Staten vastgestelde begrotingsprogramma's middelen toewijzen aan de verschillende beleidsdoelen. Met dit

	besluit worden interne wijzigingen hierop administratief binnen de programmabegroting verwerkt.
17	<p>Infrastructuur: Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023–2030 (A-agenda M&B 31–10–2022)</p> <p>Het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023–2030 geeft inzicht in de geprogrammeerde onderhouds- en vervangingsmaatregelen en de maatregelen ter verbetering en/of uitbreiding van de provinciale infrastructuur en de benodigde financiering.</p>
19	<p>P&C cyclus: Begrotingsindicatoren (Rekeningencie.15–09–2022)</p> <p>Op verzoek van de Rekeningencommissie hebben GS de indicatoren in de begroting doorgelicht. Het resultaat van dit verbetertraject is een aangepaste set van indicatoren die voortaan in de begroting worden vermeld en die doorlopend in het reguliere planning- en controlproces worden herijkt.</p>
20	<p>Verkeersveiligheid: Ingekomen brief ANWB over expertmeeting verkeersveiligheid en gedrag 12–09–2022 (expertmeeting M&B 12–09–2022)</p>
21	<p>Bodemdaling: Agenderingsverzoek PvdA C naar B notitie bodemdaling in Veenweidegebied Randstedelijke Rekenkamer (B-agenda NLG 26–09–2022)</p>
22	<p>Natuur: Agenderingsverzoek PvdD C naar B Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (B-agenda NLG 26–09–2022)</p>
23	<p>Water: Gezamenlijke reactie Waddenprovincies op uitvraag derde tranche PAGW (Programmatische Aanpak Grote Wateren) (C-agenda NLG 26–09–2022)</p> <p>De ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Infrastructuur en Waterstaat hebben aan de betrokken provincies en overige partners een brief gestuurd over de financiering van maatregelen voor de grote wateren in Nederland, waaronder de Waddenzee. Voor de Waddenzee sturen Gedeputeerde Staten van Fryslân een aanbod in een brief mede namens ons college.</p> <p>De Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) is het programma waarmee het Rijk, zoveel mogelijk in samenwerking met medeoverheden en andere belanghebbenden in de regio's werkt aan toekomstbestendige grote wateren zoals de Waddenzee.</p>
24	<p>Water: Wijziging vijfde openstelling UvR subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 (C-agenda NLG 26–09–2022)</p> <p>De waterschappen en provincie stimuleren agrariërs om de water- en bodemkwaliteit te verbeteren. Hiervoor is onder andere de Uitvoeringsregeling subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 in het leven geroepen. Met deze uitvoeringsregeling kunnen studieprojecten en coaches gesubsidieerd worden die bijdragen aan de kennisopbouw en bewustwording bij agrariërs. De waterschappen stellen hiervoor geld beschikbaar, de provincie voert de regeling uit. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en waterschap Amstel Gooi en Vecht stellen respectievelijk € 80.000 en € 49.000 extra beschikbaar voor hun beheersgebieden. Gedeputeerde Staten hebben in het</p>

	verlengde hiervan besloten de subsidieplafonds met deze bedragen te verhogen. Ook is op verzoek van de waterschappen de openstellingstermijn verlengd tot en met 26 oktober 2023.
--	---

25 Water: Zienswijze PS ontwerp meerjarenbegroting 2022 – 2023 Gemeenschappelijk Orgaan Hollandse Waterlinies (A-agenda NLG 26-09-2022)

De provincie Noord-Holland is deelnemer in het Gemeenschappelijk Orgaan Hollandse Waterlinies. Op grond van artikel 48 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is Provinciale Staten bevoegd een zienswijze in te dienen op de begroting van dit Gemeenschappelijk Orgaan. Aangezien de begroting geen vragen oproept stelt het college van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten voor om geen zienswijze in te dienen.

26 Gezondheid en leefbaarheid: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven (B-agenda NLG 05-09-2022)

Het college van Gedeputeerde Staten informeert tweemaandelijks voorafgaand aan de vergadering van de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals

Lijst Ingekomen stukken AUGUSTUS voor PS 19 september 2022

Nr.	Onderwerp
1	MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht – editie 62 – 30 augustus 2022 (C-agenda EFB en M&B 12-09-2022, NLG en RWK 26-09-2022)
2	<p>Financien: Voordracht 'Controleprotocol controle jaarrekening 2022 (PS aangelegenheid) (A-agenda EFB 29-09-2022)</p> <p>Voorstel voor behandeling: Adviseren aan PS over het controle protocol. De voordracht zal geagendeerd worden voor de PS vergadering van 10 oktober 2022.</p> <p>Toelichting: De Provinciewet schrijft voor dat de Staten één of meer accountants aanwijzen voor de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen. Provinciale Staten hebben aan Publiek Belang Accountants B.V. opdracht verstrekt de accountantscontrole uit te voeren voor het boekjaar 2022. De jaarstukken en het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het college van Gedeputeerde Staten, zijn object van controle. Provinciale Staten moeten voor de uitvoering van de accountantscontrole aan een aantal zaken nader invulling geven. Met dit protocol stellen Provinciale Staten nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor de controle van de jaarstukken 2022 en de controle van de SISA bijlage.</p>
3	Natuur: Discussienota CDA over "Terugkeer van de Wolf in Noord-Holland" (B-agenda NLG 05-09-2022)
4	Bestuur: Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport De Praktijk van de Wob in Noord-Holland (C-agenda EFB 12-09-2022)
5	Bodemdaling: Notitie Bodemdaling in Veenweidegebieden Randstedelijke Rekenkamer (C-agenda NLG 05-09-2022)
6	Mobiliteit: Ingekomen mail 2 over brug Leimuideren (C-agenda M&B 12-09-2022)
7	Recreatie: Bestuursmededeling recreatieschap Twiske-Waterland (C-agenda NLG 05-09-2022)
8	Stikstof: Brief motie Etten-Leur Zorgvuldig Stikstofbeleid (C-agenda NLG 05-09-2022)
9	Stikstof: Brief Stikstof tunnelvisie (C-agenda NLG 05-09-2022)

- 10 **Landbouw: Brief zorg om boer en tuinder (C-agenda NLG 05-09-2022)**
- 11 **Mobiliteit: Ingekomen mail over brug Leimuiden (C-agenda M&B 12-09-2022)**
- 12 **Mobiliteit: Nieuwsbrief CROW-fietsberaad (C-agenda M&B 12-09-2022)**
- 13 **Verkiezingen: Brief aan fractievoorzitters over erfgoed in Noord-Holland tbv verkiezingsprogramma's (t.k.n. presidium 19-09-2022)**
- 14 **Brief Brederodecoalitie: Oproep Brederoodseweg (c-agenda RWK 5-9-2022)**
- 15 **Ruimte/wonen: brief omwonenden Schagen Oost zorgen om bouw tijdelijke woningen (c-agenda RWK 5-9-2022)**
- 16 **Brief GS inz. motie van Dijk snel internet buitengebieden (c-agenda EFB 12-9-2022)**

Lijst ingekomen stukken JULI voor PS 19-09-2022

Nr.	Onderwerp
1	Ruimte/Wonen: Brief BZK Provinciaal Bod Woningbouw (c-agenda RWK 5-9-2022)
2	<p>Brief aan PS inzake het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie (c-agenda RWK 5-9-2022_</p> <p>In juli 2021 heeft het college van Gedeputeerde Staten per brief (1538217/1656280, d.d. 20 juli) haar denkrichtingen gedeeld voor een herijking van het provinciale stimuleringsbeleid voor zonne-energie. Inmiddels zijn de denkrichtingen uitgewerkt en daarover worden Provinciale Staten geïnformeerd.</p>
3	Ingekomen brief: beslissing op bezwaar driftweg (C-agenda RWK 5-9-2022)
4	<p>Jaarverslag integriteit 2021 (c-agenda EFB 12-9-2022)</p> <p>Op grond van de Ambtenarenwet wordt elk jaar een Jaarverslag integriteit gemaakt. Dit verslag wordt ter vaststelling geagendeerd voor een vergadering van het college van Gedeputeerde Staten en vervolgens ter kennisname aangeboden aan Provinciale Staten.</p>
5	PS algemeen: Ingekomen bezwaarschrift Windalarm tegen PS-Besluit 20-2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken 1e herziening OVN2020 en OVN2022 (Presidium 19-09-2022)
6	Arbeidsmarkt: Motie verspreiding en decentralisering Rijkswerkgelegenheid gemeente Kerkrade (C-agenda EFB 12-09-2022)
7	<p>Mobiliteit: Samenwerkingsovereenkomsten EU subsidieprojecten MRA-E (C-agenda M&B 12-09-2022)</p> <p>Met dit besluit stemmen Gedeputeerde Staten in met het aangaan van de overeenkomsten INCIT-EV en DATA CELLAR binnen het Europese subsidieprogramma Horizon. Met het project INCIT-EV demonstreren we innovatieve laadinfrastructuur. In DATA CELLAR zetten we ons samen in om energiedata vanuit verschillende sectoren te koppelen, toegankelijker en openbaar te maken.</p>
8	<p>Ruimtelijke Ordening: Reactie op Ruimtelijke ordeningsbrief (C-agenda RWK 05-09-2022)</p> <p>Op 17 mei 2022 heeft de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) Hugo de Jonge zijn Ruimtelijke Ordeningsbrief gepubliceerd. GS geven in een brief hun schriftelijke reactie hierop.</p>
9	Visserij: Brief stikstofproblematiek en garnalenvisserij in relatie tot de WNB-vergunning (C-agenda NLG 05-09-2022)
10	Bestuur: Zusterrelatie provincie Shandong (C-agenda EFB 12-09-2022)

11	<p>Financien/natuur: Begrotingsneutrale wijzigingen beleidsdoelenraming (06) juni 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022 NLG 05-09-2022)</p> <p>Gedeputeerde Staten kunnen binnen de door Provinciale Staten vastgestelde begrotingsprogramma's middelen toewijzen aan de verschillende beleidsdoelen. Met dit besluit worden interne wijzigingen hierop administratief binnen de programmabegroting verwerkt.</p>
12	<p>Financien: Social return 2022 (C-agenda EFB 12-09-2022)</p> <p>De provincie Noord-Holland maakt bij de inkoop van diensten en werken afspraken met contractpartners om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt meer kans te geven op werk(ervaring): social return. De rapportage social return 2022 geeft inzicht in de voortgang die contractpartners boeken bij het realiseren van sociale impact</p>
13	<p>Gezondheid en leefbaarheid: Tweede Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in de regio IJmond (Ipsos) (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>Het Inwonersonderzoek dat naar de leefomgeving in regio IJmond is uitgevoerd, is onderdeel van het Programma Tata Steel 2020 - 2050: Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond. Het tweede onderzoek is uitgevoerd in het voorjaar van 2022. Met het onderzoek wordt gemonitord hoe inwoners de leefomgeving in de IJmond ervaren.</p>
14	<p>Infrastructuur: Gunning vervanging Cruquiusbrug en Bereikbaarheid Royal FloraHolland (C-agenda M&B 12-09-2022)</p> <p>Beheer, onderhoud, vervanging en verbetering van de provinciale infrastructuur worden fors duurder. Deze projecten kunnen daarom niet binnen het beschikbaar gestelde krediet worden uitgevoerd. Om vertraging, verdere prijsstijgingen en onnodige kosten te voorkomen, gunnen GS de opdrachten nu onder de ontbindende voorwaarde dat er voldoende krediet beschikbaar komt. De kredietverhoging wordt dit najaar aan Provinciale Staten voorgelegd.</p>
15	<p>Landbouw: brief gemeente Schagen over stikstofreductiedoelen (C-agenda NLG 5-9-2022)</p>
16	<p>Mobiliteit: Realisatieovereenkomst HOV Noordwijk-Schiphol (C-agenda M&B 12-09-2022)</p> <p>De provincie Noord-Holland, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Lisse, de gemeente Haarlemmermeer en de Vervoerregio Amsterdam werken samen aan een snelle, betrouwbare Hoogwaardig Openbaar Vervoerverbinding (HOV) tussen Noordwijk en Schiphol. Hiervoor wordt een nieuwe brug over de Ringvaart tussen Lisse en Lisserbroek geplaatst. Voor de realisatie van deze brug gaan de partijen een overeenkomst met elkaar aan waarin afspraken over de financiële bijdragen worden vastgelegd.</p>
17	<p>Samenwerkingsagenda Kop van Noord-Holland 2022-2025</p> <p>Om de gewenste ontwikkelingen in de regio Kop van Noord-Holland mogelijk te maken, blijven provincie Noord-Holland, gemeente Texel, gemeente Den Helder, gemeente</p>

	Hollands Kroon en gemeente Schagen intensief samenwerken. De gezamenlijke ambities staan in de Regionale Samenwerkingsagenda Kop van Noord-Holland 2022-2025.
18	Dierenwelzijn: Publicatie RDA zienswijze "Dilemma's in de wildopvang" (C-agenda NLG 05-09-2022)
19	Recreatie: Bestuursmededeling Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 05-09-2022)
20	Recreatie: Bestuursmededeling recreatieschap Uitgeester- en Alkmaardermeer (C-agenda NLG 05-09-2022)
21	Recreatie: Informatienota Plassenschap Loosdrecht (C-agenda NLG 05-09-2022)
22	Recreatie: Jaarverslag 2021 Recreatie Noord-Holland N.V. (C-agenda NLG 05-09-2022)
23	Recreatie: Vastgestelde jaarstukken recreatieschap Twiske-Waterland (C-agenda NLG 05-09-2022)
24	Recreatie: Vastgestelde jaarstukken recreatieschap Uitgeester- en Alkmaardermeer (C-agenda NLG 05-09-2022)
25	Water: brief Vechtplassencommissie aan waterschap AGV 15 juli 2022 over onderhoud beschoeiing Vecht (C-agenda NLG 05-09-2022)
26	Recreatie: bestuursmededeling juli recreatieschap Spaarnwoude (C-agenda NLG 05-09-2022)
27	Recreatie: vastgestelde jaarstukken recreatieschap Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 05-09-2022)
28	Recreatie: Vastgestelde jaarstukken recreatieschap Spaarnwoude (C-agenda NLG 05-09-2022)
29	<p>(Economie) Wijzigingsbesluit Uitvoeringsregeling versterken maatschappelijke sector Noord-Holland 2021 (C-agenda EFB 12-09-2022)</p> <p>GS verlengen de Uitvoeringsregeling subsidie versterken maatschappelijke sector Noord-Holland 2021 met een jaar. De regeling maakt deel uit van het pakket aan maatregelen van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds. Gemeenten staat een subsidie ter beschikking om activiteiten te financieren voor het versterken van de maatschappelijke sector. De regeling is gewijzigd zodat gemeenten langer gebruik kunnen maken van de subsidieregeling.</p>
30	<p>Arbeidsmarkt: Verlenging benoeming werkambassadeur (C-agenda EFB 12-09-2022)</p> <p>De Werkambassadeur is de vertegenwoordiger van de provinciale belangen op het terrein van arbeidsmarkt en onderwijs. Gedeputeerde Staten hebben de heer A.J. Herfkens benoemd als werkambassadeur Noord-Holland vanaf 1 september 2020 voor een periode van twee jaar. De mogelijkheid van verlenging met 1 jaar en 5 maanden was al meegenomen in het besluit van aanstelling in GS van 30 juni 2020.</p>

31	<p>Bestuur: Voortgangsrapportage Agenda Weerbaar NH 2022 (B-agenda EFB 12-09-2022)</p> <p>De Agenda Weerbaar Noord-Holland vloeit voort uit het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken!' en is op 7 juli 2020 vastgesteld. Naast reguliere verantwoording in de P&C-cyclus vindt jaarlijks verantwoording van de voortgang plaats richting Provinciale Staten. De voortgangsrapportage Agenda Weerbaar Noord-Holland 2022 is vastgesteld door het college van Gedeputeerde Staten op 12 juli 2022 en ter bespreking aangeboden aan de Commissie EFB.</p>
32	<p>Europa: Werkbezoek Murcia 14 tot 16 juli 2022 (C-agenda RWK en NLG 5-9-2022 en EFB 12-09-2022)</p> <p>Bilaterale samenwerking met Europese regio's is een van de voornemens in de Europastrategie 2022 - 2030. Van 14 tot 16 juli 2022 brengen de Commissaris van de Koning en de gedeputeerden Loggen en Zaal een werkbezoek aan de regio Murcia met als doel het bevorderen van zulke interregionale samenwerking, in het bijzonder op het gebied van de arbeidsmarkt binnen de thema's energietransitie en tuinbouw en op het gebied van innovatie in de tuinbouw.</p>
33	<p>Klimaat: Vaststelling Uitvoeringsregeling subsidie fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2022 (C-agenda RWK 05-09-2022)</p> <p>Gedeputeerde Staten stellen de Uitvoeringsregeling subsidie fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie Noord-Holland 2022 en het bijbehorende subsidieplafond vast. Via deze regeling kunnen gemeenten bij de provincie subsidie aanvragen voor de uitvoering van fysieke maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering te beperken.</p>
34	<p>Natuur: Openstelling, subsidieplafond en wijziging Uitvoeringsregeling subsidie landschapontwikkeling Westeinderscheg (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>De uitvoeringsregeling beoogt projecten te financieren die een bijdrage leveren aan het doel van versterking van het landschap en verbetering van de toegankelijkheid voor bewoners en recreanten van de Westeinderscheg. De uitvoeringsregeling is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland op 6 juli 2021. De genomen besluiten betreffen de openstelling van de regeling en een wijziging van het subsidieplafond en maximale hoogte van het aan te vragen bedrag</p>
35	<p>Energie: Definitieve aanwijzing stimuleringsgebied zonne-energie in het noorden van Hoofddorp (C-agenda RWK 05-09-2022)</p> <p>De gemeente Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten op 28 april 2022 per brief gevraagd de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de IJweg in het noorden van Hoofddorp. Na het doorlopen van de procedure hebben GS besloten het stimuleringsgebied definitief aan te wijzen.</p>
36	<p>Landbouw: Verslag ERIAFF conferentie 14 en 15 juni 2022 (C-agenda NLG 05-09-2022)</p>

	Gedeputeerde Ilse Zaal heeft op 14 en 15 juni jl. deelgenomen aan de jaarlijkse ERIAFF conferentie in Thessaloniki. Het verslag geeft een weergave van het doel en de opbrengst van deze deelname.
37	<p>Omgevingsverordening: Ontwerp wijziging werkingsgebieden en bijlagen Omgevingsverordening Noord-Holland ronde 2022-II (C-agenda RWK 05-09-2022)</p> <p>Gedeputeerde Staten stellen de wijziging van werkingsgebieden en bijlagen die zijn opgenomen in de Omgevingsverordening Noord-Holland in ontwerp vast. De voorgenomen wijzigingen worden ter inzage gelegd waarna Gedeputeerde Staten een definitief besluit nemen over de wijzigingen.</p>
38	<p>Water: Geborgde zetels waterschappen (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>PS worden geïnformeerd over de wetwijzigingen rondom de geborgde zetels in de waterschapsbesturen, enkele toezeggingen gedaan in de commissie NLG van 13 juni 2022 en de uitkomsten van de gesprekken met de dijkgraven over het vraagstuk van geborgde zetels en in hoeverre dit nog aansluit bij de huidige maatschappelijke opgaven in het kader van het coalitieakkoord.</p>
39	<p>Water: Uitvoering toezegging KRW-Omgevingswet Regionaal Waterprogramma (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over mogelijke aanvullende maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW), onder andere op basis van de Omgevingswet. Dit ter uitvoering van een toezegging tijdens de behandeling door Provinciale Staten van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 op 31 januari jl.</p>
40	<p>Financiën: Brief GS aan PS inz. Nazorgfonds jaarrekening 2020 (c-agenda EFB 12-9-2022)</p> <p>Gedeputeerde Staten stellen de jaarrekening 2020 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland vast. GS zijn de beheerder van dit fonds. De accountant Publiek Belang heeft de jaarrekening gecontroleerd en akkoord bevonden op voorwaarde dat GS de jaarrekening zonder aanpassingen vaststellen. Het besluit m.b.t. de vaststelling van de jaarrekening 2020 wordt ter informatie aangeboden aan Provinciale Staten.</p>
41	<p>Ontwerpbesluiten intrekkingverzoek natuurvergunning en actualisatieverzoeken omgevingsvergunning milieu – Tata Steel (NLG 05-09-2022)</p> <p>Begin 2022 zijn er bij de provincie Noord-Holland drie verzoeken ingediend over vergunningen die zijn verleend aan Tata Steel. Eén verzoek houdt relatie met de natuurvergunning van Tata Steel en gehele of gedeeltelijke intrekking hiervan. Twee verzoeken relateren aan de omgevingsvergunning milieu. Het gaat om aanscherping met betrekking tot NOx (Stikstofoxiden) en SO2 (Zwavel dioxide). Daarnaast wordt gevraagd om aanscherping van de omgevingsvergunning milieu met betrekking tot ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) en stof. De ontwerpbesluiten zijn gereed en liggen vanaf donderdag 14 juli 2022 voor zes weken ter inzage bij de omgevingsdiensten en via www.officiëlebekendmakingen.nl</p>

42	<p>Uitkomsten expertmeetings RIVM–Tata Steel (NLG 05–09–2020)</p> <p>Naar aanleiding van het RIVM rapport ‘Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio’ hebben er een aantal expertmeetings plaatsgevonden tussen RIVM en Tata Steel om het verschil tussen wat enerzijds in het luchtmeetnet aan PAK en een aantal metalen wordt gemeten en anderzijds wat er op basis van berekeningen met onder meer de elektronische milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht. Belangrijkste conclusie is dat partijen een beter inzicht hebben in de factoren die het verschil verklaren tussen wat er enerzijds in het luchtmeetnet aan PAK en aantal metalen wordt gemeten en anderzijds wat er op basis van berekeningen met onder meer de elektronische milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht. Op basis van deze conclusie zal er een actualisatie plaatsvinden van het e-MJV 2021 en zal het gesprek met het Rijk over het wettelijk stelsel registratie emissies worden voortgezet.</p>
43	<p>Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2020 – 2050 (B-agenda NLG 05–09–2022)</p> <p>Op 17 november 2020 hebben GS samen met de IJmond gemeenten het Programma Tata Steel 2020–2050: Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond vastgesteld. Het programma bestaat uit een samenhangend pakket van bestaande en nieuwe maatregelen voor de korte en de langere termijn. De voortgangsrapportage gaat over de periode juli 2021 tot en met juni 2022.</p>
44	<p>Gezondheid en leefbaarheid: Rapport Noordzeekanaalgebied in ontwikkeling 2022 (C-agenda 05–09–2022)</p>
45	<p>Landbouw: Brief Landschap van de toekomst (C-agenda NLG 05–09–2022)</p>
46	<p>Landbouw: Brief Nieuws uit de Greenport Aalsmeer (C-agenda NLG 05–09–2022)</p>
47	<p>Mobiliteit: Mail Fietsersbond Bergen Bezwaarschrift Haaiantanden fietspad Randweg N512 te Egmond–Binnen_Geredigeerd.pdf (C-agenda M&B 12–09–2022)</p>
48	<p>NZKG/Economie/Gezondheid en Leefbaarheid/Ruimte en Energietransitie: Rapport Noordzeekanaalgebied in ontwikkeling 2022 (C-agenda M&B – trekker – en EFB 12–09–2022 en NLG en RWK 05–09–2022)</p>
49	<p>Openbare orde en veiligheid/burgerparticipatie: Mail voorzitter Stichting Drugsbeleid inz. nationaal Burgerberaad over het drugsbeleid (c-agenda EFB 12–9–2022; het is aan de individuele fracties zelf om te reageren op de mail; de NAW gegevens staan op de ingekomen stukkenlijst met NAW gegevens.)</p>
50	<p>Stikstof: Gemeente Midden–Groningen aangenomen motie Zorgvuldig stikstofbeleid (C-agenda NLG 05–09–2022)</p>
51	<p>Landbouw: Green Deal Eiwitrijke Gewassen (C-agenda NLG 05–09–2022)</p> <p>De provincie Noord–Holland ondertekent samen met tientallen andere partijen de Green Deal ‘Eiwitrijke Gewassen’. Doel van deze Green Deal is het realiseren van een rendabele en</p>

	<p>duurzame Nederlandse teelt van stikstofbindende vlinderbloemigen, in te zetten voor humane consumptie. Met betrokkenheid van de hele keten, van veredeling tot en met consumptie.</p>
52	<p>Gezondheid en Leefbaarheid: Datarapportages luchtmeetnet over het jaar 2021 (C-agenda 05-09-2022)</p> <p>In de IJmond, het havengebied van Amsterdam (Westpoort) en de Haarlemmermeer is ook in 2021 op alle meetlocaties voldaan aan de Europese wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit. De trendanalyse laat bovendien zien dat vanaf 2009 de concentraties fijnstof (PM10, PM2,5) en NO2 in alle drie de regio's dalen. Aan de aangescherpte WHO-adviesnormen wordt in de drie gebieden, net als op veel andere plaatsen in Nederland, nog niet voldaan. Dit staat in de jaarlijkse datarapporten voor de luchtkwaliteit in de drie regio's, die mede zijn opgesteld in opdracht van de provincie Noord-Holland.</p>
53	<p>Mobiliteit: Eindrapportage Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 – 2021 (C-agenda M&B 12-09-2022)</p> <p>In het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018-2021 is onderzocht welke nieuwe technologieën en innovaties in mobiliteit een succesvolle bijdrage kunnen leveren aan de transitie naar slimme, schone en veilige mobiliteit. Eind 2021 is het programma, bestaande uit 33 projecten (studies, pilots en implementaties), afgerond. De resultaten zijn terug te vinden in de eindrapportage. De leerervaringen en vervolgcacties worden opgepakt in Focus Smart Mobility 2022-2025, door de beheerorganisatie en/of door andere wegbeheerders.</p>
54	<p>Economie: Brief GS aan PS inz. Regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden (c-agenda EFB 12-9-2022)</p> <p>Met het oog op de versterking van de huidige detailhandelsstructuur in Noord-Holland zijn regio's volgens artikel 2.14 van de Omgevingsregeling NH 2020 verplicht een regionale detailhandelsvisie op te stellen. De regionale adviescommissie detailhandel brengt over de visie een advies uit aan GS. De regio Amstelland-Meerlanden heeft een regionale detailhandelsvisie opgesteld waarover de adviescommissie detailhandel positief heeft geadviseerd.</p>
55	<p>Economie: Brief GS aan PS inz. Regionale Detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland (c-agenda EFB 12-9-2022)</p> <p>Met het oog op de versterking van de huidige detailhandelsstructuur in Noord-Holland zijn regio's volgens artikel 2.14 van de Omgevingsregeling NH 2020 verplicht een regionale detailhandelsvisie op te stellen. De regionale adviescommissie detailhandel brengt over de visie een advies uit aan GS. De regio Zaanstreek-Waterland heeft een regionale detailhandelsvisie opgesteld en de adviescommissie heeft daar in maart 2022 positief over geadviseerd.</p>

56	<p>Voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022 (in ieder geval A-agenda EFB en M&B 12-9-2022)</p> <p>In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze tweede begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2022.</p>
57	<p>Natuur: Brief landschapstalk (C-agenda NLG 05-09-2022)</p>
58	<p>Participatie: Brief GS aan PS inz. meldingen van inwoners over betrokkenheid gemeenten (c-agenda EFB 12-9-2022)</p>
59	<p>PS-zaken: Afschrift brief Tweede Kamer 'Intrekken Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming' (Presidium)</p>
60	<p>IPO: agenda's IPO bestuur 9 juni 2022 en 7 juli 2022 c-agenda EFB 12-9-2022)</p>
61	<p>Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht (editie 61 - 28 juni 2022) (C-agenda's alle commissies september 2022)</p>
62	<p>Ontgassen scheepvaart CC van brief aan minister I&W (C-agenda NLG 5-09-2022)</p>
63	<p>terugkoppeling algemene vergadering MRA 20 mei 2022</p>
64	<p>Park Nauerna besluitvorming addendum en start onderzoek RIVM (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>Tussen Uitvoeringspartners, zijnde de Provincie Noord-Holland, de gemeente Zaanstad, NV Afvalzorg Holding en Vereniging Belangengroep Nauerna (BGN) is overeenstemming bereikt over het 'addendum Park Nauerna'. Dit addendum is een aanvulling op de mediationvaststellingsovereenkomst uit 2013 (20130604 en 20140817), waarin o.a. deze partijen afspraken hebben gemaakt over o.a. de aanleg van een recreatiepark op een gedeelte van de stortplaats Nauerna. Overeengekomen wordt dat door het RIVM - in opdracht van de provincie - een onderzoek zal worden uitgevoerd naar veilige recreatie op (voormalige) stortplaatsen en dat door Uitvoeringspartners uitvoering wordt gegeven aan de uitkomsten van dit onderzoek.</p>

Lijst Ingekomen stukken JUNI voor PS 19 september 2022

Nr.	Onderwerp
1	Stikstof: brief De boeren moeten 50% uitstoot verminderen maar wat deed de consument? (C-agenda NLG 09-05-2022)
2	Beantwoording technische vraag hr Klein inzake kaderbrief bedrag positieve invloed meicirculaire (wordt aan stukken Kaderbrief PS 4 juli gevoegd).
3	Economie: Brief GS aan PS inz. Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (c-agenda EFB 12-9-2022)
4	Financiën: Brief GS aan PS inz. Proces van Kaderbrief naar begroting (is ook per mail aan u gezonden; c-agenda EFB 12-9-2022). GS informeren PS nader over het proces van besluitvorming over de kaderbrief in juli naar de besluitvorming over de begroting 2023 in het najaar.
5	Gezondheid en leefbaarheid: Auditrapport Provinciaal Opdrachtgeverschap OD's (C-agenda NLG 05-09-2022) GS hebben onderzoek laten doen naar de manier waarop andere provincies hun relatie met de Brzo-omgevingsdiensten vormgeven met het doel om hier lessen uit te trekken. Deze omgevingsdiensten voeren in opdracht van provincies taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij risicovolle bedrijven (Brzo-bedrijven). Het onderzoek wijst uit dat provincies hun relatie met de Brzo-omgevingsdiensten op een vergelijkbare wijze hebben georganiseerd. Omdat de verwachting is dat het vervolgen van dit onderzoek niet zal resulteren tot nieuwe inzichten voor de provincie Noord-Holland, is er besloten om met bijgevoegd rapport het onderzoek af te ronden.
6	Mobiliteit en RO/Wonen: Bestuurlijk Overleg Leefomgeving: Kamerbrieven (C-agenda M&B 12-09-2022 en RWK 05-09-2022) Op 20 juni jl. was het BO Leefomgeving voor landsdeel Noordwest. Gedeputeerde Loggen was daarbij aanwezig, Terugkoppeling van dit overleg vindt plaats middels bijgaande Kamerbrieven van de ministers van Binnenlandse Zaken en Infrastructuur en Waterstaat. Via dit besluit biedt het college van GS deze brieven aan Provinciale Staten.
7	Mobiliteit: IPO Conceptverslag BAC Mobiliteit 16-06-2022 (C-agenda M&B 12-09-2022)
8	Mobiliteit: Reisvoornemen gedeputeerde J. Olthof (C-agenda M&B 12-09-2022) Op uitnodiging van de Europese Commissie zal Gedeputeerde Olthof tijdens de Connecting Europe Days in Lyon op 29 juni deelnemen aan een paneldiscussie over Urban Nodes (stedelijke knooppunten). De gedeputeerde zal het belang onderschrijven van investeringen in de regionale infrastructuurnetwerken en Smart Mobility maatregelen om mobiliteit slimmer, schoner en veiliger te maken.

9	<p>Motie 41: Brief GS aan PS inz. Inzet noodfonds sociale infrastructuur voorjaar 2022 tranche 3 (c-agenda EFB 12-9-2022)</p> <p>Provinciale Staten hebben op 18 mei 2020 een motie aangenomen om een noodfonds in te stellen voor culturele en maatschappelijke organisaties die schade hebben als gevolg van de coronacrisis. Met dit noodfonds heeft de provincie in 2020 en 2021 in twee tranches samen met de gemeenten 110 instellingen financieel kunnen ondersteunen. Het resterende budget wordt in derde tranche ingezet voor noodsteun in de periode 1 januari – 1 juli van 2022 én voor een impuls aan startende makers in de podiumkunsten.</p>
10	<p>Klimaat: ingekomen mail klimaatpersconferenties (c-agenda RWK 5-9-2022)</p>
11	<p>Bodem: Verlenging Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>De Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering Noord-Holland wordt verlengd, tot 1 januari 2023, de voorziene inwerkingtredingsdatum Omgevingswet. De provincie zet zich in voor een schone bodem waar mensen veilig op kunnen wonen, werken en recreëren. De provincie geeft daarom financiële steun voor de uitvoering van saneringen waar de verontreiniging de maatschappelijke ontwikkeling belemmert. De subsidie kan aangevraagd worden via de website van de provincie (www.noord-holland.nl).</p>
12	<p>Landbouw: Nationaal Strategische Plan (NSP) 2023-2027 voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (C-agenda NLG 5-9-2022)</p> <p>GS hebben besloten om in het kader van de interbestuurlijke samenwerking, de indiening van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) 2023-2027 voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) bij de Europese Commissie door de minister van LNV te ondersteunen.</p>
13	<p>Landbouw: Uitvoeringsregeling subsidie Voedselvisie Noord-Holland 2022 (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>Per 1 juli tot 1 oktober 2022 kan subsidie worden verstrekt voor projecten die bijdragen aan de doelen Regeneratieve Landbouw en/of Kringlooplandbouw en eventueel Korte Keten, zoals omschreven in de Voedselvisie 2020-2030.</p>
14	<p>Water: Amendement aangenomen in PS van ZH; aanvulling op het voorstel tot wijziging reglement voor Rijnland (NLG 27-06-2022)</p> <p>Aan PS is eerder de voordracht tot wijziging van het reglement van Rijnland toegezonden ter besluitvorming. Besluitvorming in PS van Zuid-Holland heeft geleid tot een geamendeerd voorstel. PS van Noord-Holland worden over dit besluit en de gevolgen daarvan voor haar eigen voordracht geïnformeerd.</p>

15	<p>Water: Wijziging openstellingsbesluit POP3 onderdeel LEADER-projecten en niet-productieve investeringen water (C-agenda NLG 05-09-2022)</p> <p>GS hebben besloten om voor het onderdeel LEADER-projecten en voor het onderdeel niet-productieve investeringen water van de uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland de openstellingsbesluiten te wijzigen.</p>
16	<p>Circulaire economie: verslag van de Randstadbijeenkomst Europa over circulaire economie (c-agenda EFB 12-9-2022)</p>
17	<p>Heel PS: brief GS aan PS inz. Portefeuilleverdeling college van GS 2019-2023 na benoeming mw. Kocken</p> <p>Op 20 juni 2022 hebben Provinciale Staten mevrouw Kocken benoemd als opvolger van mevrouw Pels, die wethouder is geworden in de gemeente Amsterdam. Mevrouw Kocken neemt het volledige takenpakket van mevrouw Pels over.</p>
18	<p>Leefbaarheid /Natuur/Mobiliteit (coördinerend portefeuillehouder Loggen): Voortgang voorbereidingen evenement Formule 1 Zandvoort editie 2022 (C-agenda –leidend– NLG 5-9-2022 en C-agenda M&B 12-09-2022)</p> <p>Op 2, 3 en 4 september 2022 vindt naar verwachting weer het evenement Formule 1 in Zandvoort plaats. De voorbereidingen zijn reeds in volle gang. De provincie Noord-Holland is vanuit diverse rollen betrokken bij de voorbereidingen van dit evenement, waaronder als wegbeheerder en als bevoegd gezag voor diverse vergunningen en ontheffingen in het kader van de wetgeving voor natuurbescherming, milieu en ruimtelijke ordening.</p>
19	<p>Motie 42: Brief GS aan PS inz. Wijzigingsbesluit UVR subsidie verduurzamen culturele instellingen 2021 (C-agenda RWK 5-9-2022 en EFB 12-9-2022)</p> <p>De Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming culturele instellingen maakt deel uit van het pakket aan maatregelen van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds. Eigenaren van culturele instellingen kunnen subsidie aanvragen om concrete maatregelen te financieren voor energiebesparing of energieopwekking. De regeling is gewijzigd zodat meer doelgroepen gebruik kunnen maken van de subsidie.</p>
20	<p>Ontslagbrief Provinciale Staten hr. Hoogervorst fractie SP</p>
21	<p>Pallas: Nieuwsbrief kwartaalupdate PALLAS 1 (c-agenda EFB 12-9-2022)</p>
22	<p>Heel PS: IPO: Interprovinciaal Overleg AV Nieuwsbrief juni 2022 (c-agenda EFB 12-9-2022)</p>
23	<p>IPO: Agenda's BAC's Cultuur, kwaliteit openbaar bestuur en regionale economie (c-agenda EFB 12-9-2022)</p>

24	Mobiliteit: Ingekomen reactie Vrienden van Middenduin over verbetering verkeersveiligheid Zeeweg (C-agenda M&B 12-09-2022)
25	Financien/Bestuur: Brief GS aan PS inz. Gemeenschappelijk Toezichtkader Gemeenschappelijke regelingen financieel toezicht (c-agenda EFB 12-9-2022) In de Gemeentewet is geregeld dat Gedeputeerde Staten toezicht houden op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. De Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) bepaalt dat deze taak ook van toepassing is op gemeenschappelijke regelingen. In 2020 is voor de gemeenten het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020 gemeenten) opgesteld. In het verlengde hiervan is nu een afzonderlijk kader voor de regelingen opgesteld (GTK 2022 GR).
26	Mobiliteit: Verkeersveiligheid Zeeweg N200 (C-agenda M&B 12-09-2022) Op de Zeeweg naar Bloemendaal aan Zee vinden relatief veel ongevallen plaats. De provincie en de gemeente Bloemendaal werken samen om de verkeersveiligheid te verbeteren. We pakken eerst de plekken aan waar auto's en fietsers elkaar kruisen: de weg naar Parnassia en de ingang van camping De Lakens. En we gaan campagnes voor bewust verkeersveilig gedrag voeren. Voor de langere termijn kijken we ook naar de ideeën die in een prijsvraag door bewoners zijn aangedragen.
27	Wonen: ingekomen publicatie over sturing op woningcorporaties (c-agenda RWK 5-9-2022) De publicatie is te vinden via deze link: https://www.rli.nl/publicaties/2022/advies/onderdak-bieden
28	Ruimte: Voornemen tot aanwijzing stimuleringsgebied zonne-energie in het noorden van Hoofddorp (B-agenda RWK 27-6-22) De gemeente Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten per brief gevraagd de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de IJweg in het noorden van Hoofddorp. Voordat GS besluiten om het gebied aan te wijzen, worden de plannen voorgelegd aan de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat.
29	Bereikbaarheid: ingekomen brief Schuttevaer inzake niet verlengen Koopvaardersschutsluis (KVSS) (C-agenda M&B 20-06-2022)
30	Brief GS inz. uitstel advies initiatiefvoorstel CU PvdD stimuleren economie die van waarde is voor samenleving (c-agenda EFB 20-6-2022)
31	Natuur/Recreatie: brief vergunning Lentekabinet (C-agenda NLG 05-09-2022)
32	Natuur/stikstof: Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (C-agenda NLG 05-09-2022)
33	Natuur: Brief schade aan NNN festival (C-agenda NLG 05-09-2022)
34	Randstedelijke Rekenkamer: vastgestelde begroting 2023 (c-agenda EFB 20-6-2022)

35	Recreatie: Bestuursmededeling Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 05-09-2022)
36	Stikstof: Brief er is maar één oplossing voor stikstofdebaat (C-agenda NLG 05-09-2022)
37	Omgevingsverordening: ingekomen brief aan GS en PS misstanden huisvesting arbeidsmigranten Hollands Kroon (ingekomen stuk nr. 19 maand juni 2022) (c-agenda RWK 5-9-2022)
38	Landbouw: Studie Eiwittransitie Noord-Holland (C-agenda NLG 05-09-2022) In opdracht van de Provincie Noord-Holland, het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Amsterdam Trade en Innovatie, gemeente Zaanstad en The Protein Cluster is er een studie uitgebracht over de Eiwittransitie in Noord-Holland. Het doel van deze studie is om in kaart te brengen welke Noord-Hollandse organisaties zich bezighouden met de eiwittransitie, wat de grootste uitdagingen zijn voor deze bedrijven en wat mogelijke kansen zijn voor de eiwittransitie in Noord-Holland.
39	Bereikbaarheid: Tussenresultaten vervolgstudie mogelijke onderdoorgang N247, Broek in Waterland (C-agenda M&B 20-06-2022) De provincie Noord-Holland werkt aan een studie naar de eventuele aanleg van een onderdoorgang in de N247. Deze weg doorkruist nu Broek in Waterland en de grote woningbouwopgave in de regio vraagt om een robuuste oplossing voor dit grootste knelpunt op de N247. In een vervolgstudie moet onder andere duidelijk worden hoeveel ruimte een onderdoorgang in gaat nemen, wat de gevolgen voor het verkeer zijn en wat de kosten voor aanleg en onderhoud zullen zijn. Het uitwerken van aangedragen bewonersvarianten kostte meer tijd waardoor de studie langer duurt dan gepland.
40	Bereikbaarheid: Brief Holland Rijnland over bustour 17 juni 2022 (C-agenda M&B 20-06-2022)
41	Bestuur: Brief Regietafel NHN inz. Governance Noord-Holland-Noord (c-agenda EFB 20-6-2022)
42	Brief CdK inzake screening kandidaat-gedeputeerde (PS 20-06-2022)
43	EFB/RWK/NLG IBT: Brief GS aan PS inz. Jaarverslag interbestuurlijk toezicht 2021 (C-agenda EFB 20-6-2022 en c-agenda NLG en RWK 5-9-2022) De provincie Noord-Holland maakt jaarlijks de beoordelingsresultaten van het Interbestuurlijk Toezicht openbaar. Het jaarverslag 2021 en de resultaten van de beoordelingen van alle gemeenten over 2021 worden op www.noord-holland.nl/ibt vermeld. Om de beoordelingen van alle gemeenten inzichtelijk te maken zijn de gegevens ook verwerkt in de interactieve kaart.

44	Heel PS: IPO stukken AV vergadering 28 juni 2022 (Indien u opmerkingen mee wilt geven aan de AV leden mw. Jellema en mw. Er kunt u dat doen voor vrijdag 24 juni; c-agenda EFB 20-6-2022)
45	Mail verontruste burger over toekomst van Nederland (c-agenda EFB 20-6-2022)
46	Bereikbaarheid: Besluitvorming haven Boekelermeer (C-agenda M&B 20-06-2022) In de vergadering van 13 september 2021 hebben Provinciale Staten (PS) besloten tot een andere verdeling van het Investeringspakket Bereikbaarheid Alkmaar (IPB). Een deel van dit budget komt ten goede aan de ontwikkeling van de Haven Boekelermeer. Gedeputeerde Staten hebben, onder voorbehoud van goedkeuring door PS, besloten om dit budget toe te kennen als subsidie aan de gemeente Alkmaar, ten behoeve van de realisatie van de haven Boekelermeer.
47	Financien: Overwegingen GS bij kaderbrief 2023 (wordt bij het agendapunt kaderbrief van alle commissie gevoegd) GS informeren PS over de (beleids)voorstellen die onderdeel zijn geweest van de afweging in GS over de te maken financiële keuzes bij het opstellen van de kaderbrief 2023.
48	Gezondheid: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 7 juni 2022 (B-agenda NLG 13-06-2022) Het college van Gedeputeerde Staten informeert tweemaandelijks de vergadering van de commissie NLGM over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals
49	Handhaving: Brief IVN in CC aan PNH over reactie ODNHN op verzoek handhaving WnbG Twiske (C-agenda NLG 5-9-2022)
50	Landbouw: Ondertekenen Tuinbouw Pact tijdens Politieke conferentie ERIAFF (C-agenda NLG 05-09-2022) ERIAFF is het Europees netwerk voor innovatie in de landbouw en voedsel waar Noord-Holland al enkele jaren lid van is. Gedeputeerde Zaal geeft tijdens de jaarlijkse conferentie in Thessaloniki een aantal presentaties over de Nederlandse tuinbouw, de eiwittransitie en ondertekent het tuinbouw PACT namens GS.
51	Natuur: Verzoek overprogrammeren Programma Natuur (C-agenda NLG 05-09-2022) Het Rijk heeft via het 'Programma Natuur' € 42,1 miljoen aan de provincie beschikbaar gesteld om (dertig) grootschalige natuurherstelmaatregelen uit te voeren. We voorzien een onderbesteding op deze maatregelen, daarom willen we overgaan tot een overprogramming van maximaal 10% op de projecten waarvan de provincie trekker is. Dat komt neer op een maximale overbesteding van € 2 miljoen.

52	Landbouw: Agenderingsverzoek CDA Brief LTO Informatievoorziening situatie Oekraïne (B-agenda NLG 13-06-2022)
53	Ruimtelijke Ordening: Aanbieding ARO Jaarverslag Noord-Holland (c-agenda RWK 5-9-2022)
54	Dierenwelzijn: Agenderingsverzoek PvdD en SP C naar B RDA Zienswijze Doden van dieren (B-agenda NLG 05-09-2022)
55	IPO BAC Mobiliteit agenda 16.06.2022.
56	Omgevingsverordening: ingekomen brief aan GS en PS misstanden huisvesting arbeidsmigranten.
57	Jaarstukken 2021: Schriftelijke beantwoording vragen die nog open stonden na de technische vragenronde op 30 mei over de Jaarstukken 2021. (wordt bij het agendapunt jaarstukken van alle commissie gevoegd).
58	Nieuwsbrief mei 2022- Omgevingsdienst NHN (C-agenda NLG 13-6-2022)
59	Ruimte/Wonen: Indicatief woningbouw bod aan het Rijk (c-agenda RWK 13-6-22) Als onderdeel van het proces om in oktober 2022 tot afspraken te komen over de nationale woningbouwopgave en het aandeel van Noord-Holland daarin, heeft de provincie op verzoek van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een indicatief bod opgesteld. Dit indicatief bod is onder voorbehoud van diverse randvoorwaarden en een 'realiteits-toets' die in de periode tot oktober door Rijk, gemeenten, woningcorporaties en bouwende partijen wordt uitgevoerd.
60	Gezondheid: Agenda BAC Commissie Milieu Toezicht en Handhaving 9 juni 2022 (C-agenda NLG 13-06-2022)
61	Gezondheid: Brief Randstedelijke Rekenkamer aan GS Flevoland - uitkomsten verkenning varend ontgassen (C-agenda NLG 13-06)
62	Gezondheid: Uitvoeringsplan 2022 en resultaten landelijke voortgangsmeting Schone Lucht Akkoord (C-agenda NLG 13-06) De provincie werkt aan een schonere lucht. Dat kunnen we niet alleen. Luchtkwaliteit houdt zich namelijk niet aan grenzen. Daarom ondertekende Noord-Holland samen met het Rijk en inmiddels 100 andere gemeenten en provincies het Schone Lucht Akkoord (SLA). De ondertekenaars spraken met elkaar af om maatregelen uit te voeren binnen thema's en sectoren die in het SLA benoemd zijn. Hiertoe wordt door iedere deelnemer jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. De provincie Noord-Holland heeft het Uitvoeringsplan voor 2022 opgesteld. Daarnaast heeft het RIVM een eerste voortgangsmeting van het SLA uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat we met het SLA op koers liggen voor het verbeteren van de luchtkwaliteit .

63	<p>Infrastructuur: Verlengingsopgave Koopvaardersschutsluis (C-agenda M&B 20-06-2022)</p> <p>De provincie ziet geen noodzaak om de Koopvaardersschutsluis nu te verlengen. Eerder was al duidelijk dat de omvaarroute via de Boerenverdrietsluis niet nodig was voor de renovatie van de Koopvaardersschutsluis. De provincie blijft, los van de werkzaamheden aan de Koopvaardersschutsluis, wel samenwerken met de gemeente Den Helder en andere stakeholders aan een aantrekkelijke route voor recreatieschepen via de Boerenverdrietsluis.</p>
64	<p>Luchtvaart/Schiphol: Cumulatie luchtvaartgeluid (C-agenda M&B 20-06-2022)</p> <p>De BRS (Bestuurlijke Regie Schiphol) maakt zich grote zorgen over de voortgang van het dossier cumulatie luchtvaartgeluid. Daarom is door de BRS besloten de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in te lichten via een brief.</p>
65	<p>Mobiliteit: Resultaten SPES-onderzoek Noord-Holland Noord (C-agenda M&B 20 -06-2022)</p> <p>Stadslogistiek is een groeiende sector en een belangrijke pijler van de regionale economie. Om de groei in goede banen te leiden en de verduurzaming van het goederenvervoer te versnellen in Noord-Holland Noord is onderzocht wat de omvang van de stadslogistiek is en welke mogelijkheden gemeenten hebben om deze te verduurzamen. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de provincie Noord-Holland. De resultaten van dit onderzoek zijn nu bekend en worden openbaar gemaakt.</p>
66	<p>Natuur: Literatuuronderzoek naar aanrijdingen met damherten (C-agenda NLG 13-06-2022)</p> <p>Op 20 oktober 2020 hebben Gedeputeerde Staten het 'Faunabeheerplan Damherten Duingebieden Noord- en Zuid-Holland 2020-2026' goedgekeurd. De belangrijkste reden voor het beheer van damherten is het beschermen van kwetsbare en unieke natuur in dit gebied. Een andere reden om de populatie damherten te verkleinen is om aanrijdingen te voorkomen. Wageningen Universiteit heeft onderzocht welke factoren in algemene zin een rol spelen bij aanrijdingen met herten, welke maatregelen bewezen effectief zijn om aanrijdingen te voorkomen en of deze in theorie toepasbaar zijn op en om de Zeeweg.</p>
67	<p>Natuur: Onderzoek bedrijven zonder natuurvergunning of PAS-melding in Noord-Holland (C-agenda NLG 13-06-2022)</p> <p>Provincie Noord-Holland is nagegaan of bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht én de Wet natuurbescherming, ten onrechte zonder natuurvergunning opereren. De bevindingen uit dit onderzoek tonen dat er geen sprake is van ten onrechte afwezig zijn van natuurvergunningen bij de onderzochte bedrijven.</p>

68	<p>Natuur: Vaststellen concept-Regionale Veenweide Strategie 1.0 en vrijgeven voor consultatie (B-agenda 13-06-2022)</p> <p>De concept-Regionale Veenweide Strategie 1.0 (RVS 1.0) beschrijft de strategie voor het verminderen van broeikasgasemissies (CO2) uit veenbodems en het daaraan gekoppelde afremmen van bodemdaling in het landelijk gebied van de provincie Noord-Holland. Het is een strategie voor de (middel)lange termijn: 2030 met een doorkijk naar 2050. De kaders uit het landelijke Klimaatakkoord zijn leidend in de aanpak. Gedeputeerde Staten besluiten de concept-RVS 1.0 vrij te geven voor consultatie onder externe partners en aan Provinciale Staten te sturen voor bespreking in de Statencommissie NLG.</p>
69	<p>Werklocaties/Omgevingsverordening: Brief GS aan PS inz. Convenant Werklocaties Westfriesland (C-agenda RWK 13-6-2022 en EFB 20-6-2022)</p> <p>De provincie Noord-Holland heeft besloten het convenant werklocaties Westfriesland te gaan ondertekenen. In het convenant staan de regionale afspraken over de ontwikkeling, transformatie en herstructurering van bedrijventerreinen. Eventuele nieuwe bedrijventerreinen moeten voldoen aan de Omgevingsverordening, zoals een goede Ladderonderbouwing. Met de mede ondertekening van het convenant spreekt de provincie haar steunbetuiging uit ten aanzien van de uitgezette lijn in de regio.</p>
70	<p>Verslag van bevindingen Publiek Belang Accountants en bestuurlijke reactie (A-agenda NLG en RWK 13 juni 2022, EFB en M&B 20 juni 2022)</p> <p>De accountant heeft de controle over de jaarrekening 2021 afgerond en hierover gerapporteerd in een verslag van bevindingen. Het college heeft hierover een bestuurlijke reactie geschreven. Het college besluit de bestuurlijke reactie ter informatie toe te zenden aan Provinciale Staten.</p> <p>Het concept verslag is besproken in de rekeningencommissie van 30 mei jl. en vervolgens definitief opgeleverd door de accountant.</p>

Aan
Provinciale Staten

Uw contactpersoon
mw V. Mulder
AD/STG

Bijlage: overzicht openstaande moties

Telefoonnummer 0235143001
statengriffie@noord-holland.nl

Betreft: lijst moties PS 19 september 2022

Memo 13 september 2022

Inleiding:

Bijgevoegd treft u aan een gewijzigd overzicht van alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" op bijgevoegde lijst wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS en/of commissie is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Voorstel: in te stemmen met de afdoeningsvoorstellen bij de volgende motie:

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp	Opmerking voor PS/Presidium
M13-2022	31-01-2022	Motie Restwarmte (JA21)	In juli en september is er een actualisatie vanuit GS en cie EFB bij de motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 12-09-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

Instemmen leidt tot opschoning van de lijst moties na vaststelling in PS van 19 september 2022.

Lijst openstaande moties voor PS van 19 september 2022

De lijst wordt 4 keer per jaar door GS geactualiseerd voor PS van maart, juli, oktober en december 2022. Tussentijds worden op de website actualisaties vanuit de commissies en vanuit de GS-besluitenlijst bij de moties gepubliceerd.

Vanwege het zomerreces zijn er deze ronde 2 moties op de lijst geactualiseerd. Voor PS van oktober zal er weer een actualisatie vanuit GS volgen op de lijst moties.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.			
<i>Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.</i>			
Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M154-2022	04-7-2022	Motie Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken. (PvdD)	
M153-2022	04-7-2022	Motie Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer. (PvdD)	
M152-2022	04-7-2022	Motie Noord-Holland roept klimaat-en biodiversiteitscrisis uit. (PvdD)	
M151-2022	04-7-2022	Motie Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied. (CDA)	
M147-2022	04-7-2022	Motie Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee. (SP)	
M146-2022	04-7-2022	Motie Perspectief voor natuurinclusieve landbouw. (D66)	
M138-2022	04-7-2022	Motie Sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen. (CDA)	
M135-2022	04-7-2022	Motie Evenredige reductie Schiphol. (ChristenUnie)	
M133-2022	04-7-2022	Motie Organiseren expertmeeting retail-organisaties. (ChristenUnie)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M132-2022	04-7-2022	Motie Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling. (ChristenUnie)	
M130-2022	04-7-2022	Motie Fiks de Fixsteams. (PvdA)	
M128-2022	04-7-2022	Motie Rijk, blijf het OV steunen.(SP)	
M126-2022	04-7-2022	Motie Input boeren en tuinders bij Omgevingsverordening. (GroenLinks)	
M69-2022	23-05-2022	Motie Geen haaiantanden op Noord-Hollandse fietspaden (CU)	
M68-2022	23-05-2022	Motie Betrek mensen met een mobiliteitsbeperking (D66)	
M67-2022	23-05-2022	Motie aantrekkelijke doorfietsroutes (PvdD)	
M61-2022	23-05-2022	Motie Natte weilanden bij de Oeverlanden in NNN opnemen (SP)	
M57-2022	23-05-2022	Motie Waterbelangen borgen (PvdD)	
M53-2022	23-05-2022	Motie Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) (PvdD)	
M51-2022	23-05-2022	Motie Voorkomen faunaslachtoffers bij windenergie borgen (PvdD)	
M43-2022	04-04-2022	Motie Afstand doen van schadelijke biobrandstoffen (PvdD)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M37-2022	07-03-2022	Motie Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten (VVD)	
M23-2022	07-03-2022	Motie Zicht op verbetering leefomgeving (D66)	
M13-2022	31-01-2022	Motie Restwarmte (JA21)	In juli en september is er een actualisatie vanuit GS en de EFB bij de motie gepubliceerd. Voorstel Presidium: Commissie EFB van 12-09-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M10-2022	31-01-2022	Motie Zorgen om hyperscales (GroenLinks)	
M9-2022	31-01-2022	Motie Hyperscales (VVD)	
M7-2022	31-01-2022	Motie Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast (JA21)	
M4-2022	31-01-2022	Motie mobiliteit: Modal shift voor leefbaarheid langs N203 (D66)	
M239-2021	13-12-2021	Motie cultuur : Inbreng van de makers bij cultuurbeleid (GroenLinks)	
M237-2021	13-12-2021	Motie Inspiratie her- en bijbestemming (PvdD)	
M221-2021	15-11-2021	Motie: Terughoudend met betonnen fietspaden in NNN (JA21)	
M216-2021	08-11-2021	Motie Bij de begroting jongerenperspectief op bereikbaarheid (PvdA)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M214-2021	08-11-2021	Motie Broedplaats Blakende Bollen (GroenLinks)	
M192-2021	08-11-2021	Motie Ecologie en natuur bij nieuwe organisatie Hollandse waterlinies (PvdD)	
M187-2021	08-11-2021	Motie toekomstperspectief sport Noord- Holland (CDA)	
M173-2021	11-10-2021	Motie Inclusievere communicatie over deelmobiliteit (DENK)	
M167-2021	13-09-2021	Motie Verdere uitrol infrastructuur van gerecycled plastic bij positieve pilotresultaten. (VVD)	
M127-2021	05-07-2021	Motie Windturbines en gemeentegrenzen. (VVD, D66, PVDA, DENK, SP, JA21)	
M124-2021	05-07-2021	Motie Uitdaagrecht bij RES. (D66, GL)	
M112-2021	05-07-2021	Motie monitoring gezondheids - en veiligheidseffecten. (DENK, CDA)	
M108-2021	05-07-2021	Motie gesprekken tussen buurgemeenten. (DENK, PvdD)	
M106-2021	05-07-2021	Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer. (PvdD, PVDA, GL, D66, DENK)	
M104-2021	05-07-2021	Motie RES: Meer initiërende rol provincie. (PvdD, PVDA, DENK)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M96-2021	05-07-2021	Motie Wensen en opvattingen Verstedelijkingsstrategie MRA : leefomgeving en leefbaarheid. (PvdD, CU, PVDA, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, D66, GL)	
M51-2021	17-05-2021	Motie Voorbereiden op 55% co2-reductie. (GL, D66, PvdA, SP)	
M24-2021	08-03-2021	Motie Betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines. (DENK, JA21)	
M4-2021	01-02-2021	Behoud loketfunctie o.a. op stations Alkmaar, Hoorn en Hilversum. (PvdA, SP, DENK, VVD, ChristenUnie, JA21, PVV)	
M187-2020	16-11-2020	Optimaal onderhouden snelfietsroutes (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, PvdD)	
M185-2020	16-11-2020	Varende fietspaden . (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA)	
M148-2020	22-10-2020	Heroverweging Zijpe -en Hazepolder. (PvdA, D66, ChristenUnie, GroenLinks)	
M147-2020	22-10-2020	Functiewijziging agrarisch bouwperceel (ChristenUnie, CDA, PvdA)	
M135-2020	05-10-2020	Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie.	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
		(D66, PvdA, VVD)	
M125-2020	05-10-2020	Koppel biodiversiteit aan de energietransitie. (PvdD)	
M116-2020	05-10-2020	Leidraad Weidevogels. (GroenLinks, PvdD)	
M115-2020	05-10-2020	Weidevogels Zijpe. (GroenLinks, PvdA)	
M97-2020	05-10-2020	Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum. (CDA, FvD)	
M75-2020	14-09-2020	Pont Ilpendam-Landsmeer. (ChristenUnie, PvdD, GroenLinks, PvdA, D66, VVD, SP)	
M42-2020	18-05-2020	Motie Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. (VVD, GroenLinks, PvdA, D66, CDA)	
M41-2020	18-05-2020	Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur. (PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, CDA)	In juni is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M21-2020	09-03-2020	Vang de kinderen van Moria op. (PvdA, GroenLinks, PvdD, D66, CDA, ChristenUnie, SP)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de [website](#) en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
M107-2019	18-11-2019	Natuurinclusief bouwen meenemen in klimaatambities voor gebouwde omgeving. (PvdD)	
M83-2019	11-11-2019	Fietsvriendelijke stoplichten. (ChristenUnie)	
M68-2019	11-11-2019	Bomen voor klimaat en stikstof. (PvdD)	

PS-vergadering

Dossiernummer	10296
Extern Zaak ID	1858314
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 september 2022
Agendapunt	8.b
Titel	Tweede Begrotingswijziging 2022 (VD-44A).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 juli 2022
PS-vergadering	19 september 2022

Toelichting

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze tweede begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting 2022.

Tweede begrotingswijziging 2022

Inhoudsopgave

Tweede begrotingswijziging 2022.....	1
Inhoudsopgave.....	2
1 Inleiding en leeswijzer.....	3
2 Financieel overzicht	4
2.1 Verloop begroting 2022.....	4
2.2 Tweede begrotingswijziging in één oogopslag.....	4
2.3 Samenvatting Tweede begrotingswijziging	5
3 Overzicht per programma	7
Programma 1 Openbaar bestuur.....	8
Programma 2 Klimaat en Milieu.....	9
Programma 3 Ruimte en Water	13
Programma 4 Bereikbaarheid	17
Programma 5 Groen.....	22
Programma 6 Economie, cultuur en welzijn.....	27
Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid.....	30
Programma 8 Overzicht Financien en bedrijfsvoering.....	31
4 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling.....	35

1 Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de tweede begrotingswijziging 2022. De tweede begrotingswijziging 2022 is onderdeel van de Noord-Hollandse P&C cyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze tweede begrotingswijziging worden de effecten van de kaderbrief 2023 op de begroting in 2022 verwerkt en worden de geraamde inkomsten en uitgaven bijgesteld op basis van recente ontwikkelingen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het financieel overzicht waarin een samenvatting wordt gegeven van alle financiële ontwikkelingen die zijn opgenomen in deze tweede begrotingswijziging. Hoofdstuk 3 bevat het overzicht van de financiële wijzigingen per begrotingsprogramma. Voor ieder begrotingsprogramma vindt u in dit hoofdstuk de financiële tabel waarop het budgetrecht van uw Staten van toepassing is. De financiële wijzigingen in het programma zijn onder de budgettabel toegelicht per operationeel doel. In hoofdstuk 4 vindt u de voorgestelde wijzigingen op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 2022.

2 Financieel overzicht

2.1 Verloop begroting 2022

Verloop begroting 2022 (x € 1.000)	Saldo
Begroting 2022	-543
Eerste begrotingswijziging 2022	3.227
Kaderbrief 2023	-8.083
Tweede begrotingswijziging 2022	-3.324
Begroting totaal na tweede begrotingswijziging	-8.723

2.2 Tweede begrotingswijziging in één oogopslag

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotingswijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
min is voordelig			
1 Openbaar bestuur	22.802	81	22.883
2 Klimaat en Milieu	55.001	12.811	67.812
3 Ruimte en Water	19.919	2.301	22.220
4 Bereikbaarheid	246.520	13.293	259.813
5 Groen	148.561	23.454	172.015
6 Economie, cultuur en welzijn	49.238	3.797	53.035
7 Economisch herstel en duurzaamheid	17.318	0	17.318
8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering	-377.697	-29.347	-407.044
Totaal saldo van lasten en baten	181.662	26.390	208.052
Stortingen	178.987	18.888	197.875
Onttrekkingen	-357.965	-56.685	-414.650
Totaal mutaties reserves	-178.978	-37.797	-216.775
Begrotingsresultaat	2.684	-11.407	-8.723

2.3 Samenvatting Tweede begrotingswijziging

2.3.1 Verwerking van ontwikkelingen uit de Kaderbrief 2023

In de kaderbrief zijn een aantal ontwikkelingen en keuzes opgenomen die leiden tot een positieve bijstelling van het begrotingssaldo voor 2022 met € 8,08 mln. Het betreffen de volgende wijzigingen die in de door uw Staten vastgestelde kaderbrief zelf zijn toegelicht vanaf bladzijde 30.

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
1. Provinciefonds		- -
2. Opcenten motorrijtuigenbelasting		-19,60 V
3. Dividend		-2,42 V
4. Stelpost indexering		10,20 N
5. Faunaschade		4,3 N
9. Renteresultaat		-1,14 V
10. Overige technische bijstellingen		0,19 N
	Subtotaal technische bijstellingen	-8,47 V
11. Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen		0,27 N
15. Implementatie SWUNG-2		0,12 N
	Subtotaal inhoudelijke voorstellen	0,39 N
	Totaal mutaties Kaderbrief 2023	-8,08 V

2.3.2 Niet Begrotingsneutrale wijzigingen. (NBN)

Niet begrotingsneutrale wijzigingen zijn de mutaties in de tweede begrotingswijziging die het begrotingsresultaat beïnvloeden. Het begrotingsresultaat wordt in de tweede begrotingswijziging met € 3,32 mln. voordelig bijgesteld ten opzichte van het gepresenteerde saldo in de kaderbrief 2023. Het begrotingssaldo wordt bijgesteld van € 5,41 mln. positief (saldo na kaderbrief 2023) naar een saldo van € 8,72 mln. positief na de tweede begrotingswijziging. In de tabel hieronder worden de oorzaken voor deze bijstelling van het begrotingssaldo weergegeven. Uitgebreidere informatie over de niet begrotingsneutrale wijzigingen is te vinden in de toelichtingen per programma. Deze wijzigingen zijn aangeduid met het kenmerk 'NBN'.

Omschrijving	Financieel effect op het begrotingsresultaat (x € 1mln.)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat na Eerste begrotingswijziging	2,67	N
Verwerken Kaderbrief 2023	-8,08	V
Begrotingsresultaat 2022 na Kaderbrief 2023	-5,41	V
<i>Bereikbaarheid: Correctie uitbesteding brugbediening</i>	2,41	N
<i>Bereikbaarheid: Schade Rekervlotbrug</i>	0,38	N
<i>Bereikbaarheid: Schade storm Eunice</i>	0,50	N
<i>Economie, cultuur en welzijn: verschoven subsidieregeling</i>	-0,57	V
<i>Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt en Onderwijs</i>		
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Ophoging provinciefonds</i>	-11,42	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Ophoging dividend</i>	-2,95	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Verlaging vennootschapsbelasting</i>	-0,7	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Afrekeningsverschillen</i>	-0,92	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Indexering</i>	9,0	N
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Doorwerking CAO</i>	0,26	N
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Correctie TTO</i>	0,48	N
<i>overige mutaties < € 200.000</i>		
Openbaar bestuur	0,21	N
Totaal effect tweede begrotingswijziging	-3,32	V
Begrotingsresultaat na Tweede begrotingswijziging 2022	-8,72	V

2.3.3 Begrotingsneutrale wijzigingen (BN)

Begrotingsneutrale wijzigingen zijn wijzigingen die geen effect op het saldo van de begroting hebben. Ze zijn opgeteld bij elkaar altijd 0. Omdat wel het totaal aan baten en het totaal aan lasten per programma wijzigt, is hierop het budgetrecht van uw Staten van toepassing. Daarom worden deze mutaties hierbij aan u voorgelegd. Het betreft vaak een verschuiving van lasten tussen twee begrotingsprogramma's en bijstellingen van specifieke baten (bijdragen van derden), waar even hoge lasten tegenover staan. Begrotingsneutrale wijzigingen groter dan € 100.000 zijn toegelicht en worden aangeduid met het kenmerk 'BN'.

2.3.4 Reserves (RESV)

Veel uitgaven van de provincie fluctueren sterk over de jaren en worden gedekt vanuit de bestemmingsreserves. Omdat deze uitgaven gedekt worden vanuit de bestemmingsreserves hebben wijzigingen hierin geen effect hebben op het begrotingssaldo. De mutaties die zijn doorgevoerd in de uitgaven, gedekt vanuit de bestemmingsreserves, zijn te vinden in de toelichtingen bij de programma's. Mutaties in de uitgaven vanuit, de stortingen in, en de overhevelingen tussen de reserves die geen effect hebben op het begrote resultaat zijn in de toelichting aangeduid met het kenmerk 'RESV'.

3 Overzicht per programma

Programma 1 Openbaar bestuur

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotingswijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	22.877	168	23.045
Baten	75	87	162
Saldo van baten en lasten	22.802	81	22.883
Stortingen			
1.4.2 Resv. Cofinanciering Europese projecten	1.000	-998	2
Onttrekkingen			
1.4.2 Resv. Cofinanciering Europese projecten	-1.412	1.197	-215
Totaal mutaties reserves	-412	199	-213
Programma Resultaat	22.390	280	22.670

1.1.1 Functioneren van Provinciale Staten faciliteren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Voor de Referendum commissie betreffende Windmolens worden kosten verwacht van € 130.000. Er is extra budget nodig vanwege de prijsstijgingen in de facilitaire kosten voor PS.	Lasten	130 N
		Lasten	80 N

1.4.2 Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Cofinanciering Europese projecten</u> Dit betreft een technische kostensoort correctie.	Storting	-998 V
		Onttrekking	998 N
RESV	<u>Reserve Cofinanciering Europese projecten</u> Voor de technische bijstand aan het subsidieprogramma Kansen voor West2, de zogenoemde REACT-EU middelen, is in 2022 € 400.000 begroot. De betaling van dit bedrag wordt verspreid over 2 jaren waarvan € 200.000 in 2022 en € 200.000 in 2023. De begroting voor 2022 wordt met € 200.000 naar beneden bijgesteld.	Lasten	-199 V
		Onttrekking	199 N

Programma 2 Klimaat en Milieu

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	58.340	12.886	71.226
Baten	3.339	75	3.414
Saldo van baten en lasten	55.001	12.811	67.812
Stortingen			
2.1.1 Resv. Duurzame elektriciteit	8.138	1.062	9.200
2.1.2 Resv. Warmtetransitie	12.423	554	12.977
2.1.3 Resv. Energietransitie	3.967	697	4.664
2.1.4 Resv. Circulaire Economie	350	0	350
2.2.2 Resv. Gezonde leefomgeving	3.300	120	3.420
2.2.2 Resv. Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	0	0	0
2.2.3 Resv. Bodemsanering	319	0	319
Onttrekkingen			
2.1.1 Resv. Duurzame elektriciteit	-2.368	-2.235	-4.603
2.1.2 Resv. Warmtetransitie	-8.020	-4.116	-12.136
2.1.3 Resv. Energietransitie	-15.421	-1.628	-17.049
2.1.4 Resv. Circulaire Economie	-1.170	0	-1.170
2.2.2 Resv. Gezonde leefomgeving	-3.467	0	-3.467
2.2.2 Resv. Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	0	-554	-554
2.2.3 Resv. Bodemsanering	-5.204	-3.674	-8.878
Totaal mutaties reserves	-7.153	-9.774	-16.927
Programma Resultaat	47.848	3.037	50.885

2.1.1 Opwekking van duurzame elektriciteit bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Uit de meicirculaire van het provinciefonds, blijkt dat we een decentralisatie-uitkering ontvangen voor een bedrag van € 1.062 mln. voor Regionale Energiestrategieën. Dit bedrag wordt gestort in de reserve Duurzame elektriciteit. Dit is neutraal met de ontvangst in het provinciefonds in 8.1.2. Het ontvangen bedrag van het provinciefonds voor Regionale Energiestrategieën, wordt opgenomen als kasritme in de begroting. De verwachting is dat dit hele bedrag in 2022 wordt uitgegeven.	Storting	1.062 N

RESV	<u>Reserve Duurzame Elektriciteit</u> Van het ontvangen bedrag in het provinciefonds voor Regionale Energiestrategieën is de verwachting dat dit hele bedrag in 2022 wordt uitgegeven. <ul style="list-style-type: none"> - De overige begrote uitgaven vanuit de reserve Duurzame Elektriciteit worden met € 1,062 miljoen verhoogd. - Voor de uitvoeringsregeling zonne-energieleverende parkeerterreinen wordt een kasraming opgenomen van € 750.000. - Voor subsidieverlening aan de Gemeente Alkmaar en Stichting Wageningen Research wordt een raming opgenomen van € 78.000. - Voor de Regionale energiestrategieën wordt een raming opgenomen van € 345.000. Dit is voor het ontwikkelen en uitvoeren (financieel) participatiebeleid en voor procesparticipatie, regeling meervoudig ruimtegebruik en ruimtelijke samenhang. 	Lasten Onttrekking	2.235 N -2.235 V
------	--	-----------------------	---------------------

2.1.2 Bijdragen aan de warmtetransitie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Warmtetransitie</u> Reserve Warmtetransitie De begrote uitgaven vanuit de reserve Warmtetransitie worden met € 4,1 miljoen verhoogd: <ol style="list-style-type: none"> 1. Voor de aanvullende activiteiten van het Servicepunt Duurzame Energie die voortvloeien uit het provinciale programma 'Warmtetransitie: de Noord-Hollandse aanpak' is de raming opgehoogd met €250.000. 2. Voor Glastuinbouw is de raming voor inhuur personeel verlaagd met € 204.000. In plaats van inhuur wordt vast personeel ingezet en Greenport Aalsmeer stelt een meerjarenplan verduurzaming Glastuinbouw Noord Holland, hiervoor is een raming van € 70.000 opgenomen. Totaal is deze kasraming met € 134.000 verlaagd. 3. Voor de UVR Stimulerend Energietoezicht Bedrijven (SEB) Noord-Holland 2021 is de verwachting dat dit jaar het volledige subsidiebedrag van € 8 miljoen wordt aangevraagd. De huidige kasraming van € 4 miljoen wordt daarom verhoogd met € 4 miljoen. Het voorstel is om het restant van de in 2022 op te heffen reserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad te storten in de reserve Warmtetransitie (€ 554.000).	Lasten Onttrekking Storting	4.116 N -4.116 V 554 N

2.1.3 Borgen van de energie infrastructuur en bijdragen aan de waterstoftransitie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Uit de meicirculaire van het provinciefonds blijkt dat we een decentralisatie uitkering ontvangen voor een bedrag van € 697.000 voor Uitvoeringskosten Klimaatakkoord. Dit geld is bedoeld voor meerdere doeleinden binnen dit terrein. Omdat op dit moment nog niet duidelijk is hoe de middelen verdeeld moeten worden, wordt het geld nu in de reserve Energietransitie gestort. Dit is neutraal met de ontvangst in het provinciefonds in 8.1.2	Storting	697 N

RESV	<u>Reserve Energietransitie</u> - De begrote uitgaven vanuit de reserve Energietransitie worden met € 1,6 miljoen verhoogd: Voor de inzet van meer personeel (zowel inhuur als vaste medewerker) wordt een kasraming opgenomen van € 301.000 Voor de subsidie op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling GEM A4 zone west beheer CV wordt een kasraming opgenomen van € 205.000. Voor de uitvoeringsregeling Smart oplossingen is € 1,5 miljoen gereserveerd voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Per jaar € 500.000. Voor Energie neutraal maken eigen organisatie wordt de raming opgehoogd met € 322.000. De uitgaven worden hoger doordat de begroting gebaseerd is op prijspeil 2019 en de prijzen zijn gestegen door ontwikkelingen in de markt en er extra onvoorziene werkzaamheden en onderzoeken zijn die uitgevoerd moeten worden voor onder andere nieuwe mogelijkheden glisolatie en zonneweides. Op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling staat een subsidie aan New Energy Coalition, Lidmaatschap van €300.000. Hiervoor wordt een raming opgenomen.	Lasten	1.628 N
		Onttrekking	-1.628 V

2.2.1 VTH taken uitvoeren en coördineren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel '14 - Uitvoering VTH-taken' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Lasten	1.167 N

2.2.2 Gezonde leefomgeving bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 15 'KB SWUNG-2' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022.	Lasten	116 N
RESV	<u>Reserve Verduurzaming bestaande woningvoorraad</u> Het programma verduurzaming bestaande woningvoorraad, dat in 2018 is gestart is in 2021 bijna afgerond. In 2022 worden de resterende activiteiten uitgevoerd vanuit het operationeel doel 2.1.2 - bijdragen aan de warmtetransitie. De reserve verduurzaming bestaande woningvoorraad wordt in 2022 opgeheven en de middelen worden overgeheveld naar de reserve warmtetransitie. Zie ook operationeel doel 2.1.2	Onttrekking	-554 V
RESV	<u>Reserve gezonde leefomgeving</u> Voor het actieplan geluid is €120.000 opgenomen bij Geluid. Uitgaven voor dit budget lopen via de reserve, vandaar dat dit budget in de reserve Gezonde leefomgeving wordt gestort.	Lasten Storting	120 V -120 N

2.2.3 Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Bodemsanering</u> Als gevolg van de actualisatie van het uitgavenritme van de bodemsaneringsprojecten en -subsidies zijn de begrote lasten met € 3.674.000 bijgesteld. Hierin zit een doorbetaling van in 2021 ontvangen rijksgeld van € 2.984.000 aan het Hoogheemraadschap AGV. De reserve blijft geheel toereikend.	Lasten	3.674 N
		Ottrekking	-3.674 V

Programma 3 Ruimte en Water

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	36.429	3.495	39.924
Baten	16.510	1.194	17.704
Saldo van baten en lasten	19.919	2.301	22.220
Stortingen			
3.2.1 Resv. subsidies OD 3.4.1	0	5.000	5.000
3.2.1 Resv. OV-Knooppunten	5.000	0	5.000
3.2.3 Resv. Ontwikkeling Havencomplexen	0	0	0
3.2.4 Resv. Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0
3.2.4 Resv. subsidies OD 3.4.4	0	0	0
3.2.5 Resv. Waardevermindering grond Groen	7.000	-2.459	4.541
3.3.1 Resv. Woonbeleid	0	0	0
3.3.2 Resv. Woningbouw	1.200	0	1.200
3.3.2 Resv. verleende subsidies woningbouw	0	2.775	2.775
3.4.2 Resv. Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	50	0	50
3.4.3 Resv. Klimaatadaptie	1.500	0	1.500
3.5.3 Resv. Waterrecreatie	1.562	0	1.562
Onttrekkingen			
3.2.1 Resv. OV-Knooppunten	-2.180	-3.500	-5.680
3.2.1 Resv. subsidies OD 3.4.1	0	0	0
3.2.3 Resv. Ontwikkeling Havencomplexen	-140	-1.137	-1.277
3.2.3 Resv. Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	0	0	0
3.2.3 Resv. Kapitaallasten Investerings Havencomplexen	-140	0	-140
3.2.4 Resv. Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0
3.2.4 Resv. subsidies OD 3.4.4	0	-706	-706
3.3.1 Resv. Woonbeleid	-1.427	507	-920
3.3.2 Resv. Woningbouw	-3.894	-4.125	-8.019
3.3.2 Resv. verleende subsidies woningbouw	0	-229	-229
3.4.2 Resv. Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-1.425	-99	-1.524
3.4.3 Resv. Klimaatadaptie	-1.929	0	-1.929
3.5.3 Resv. Waterrecreatie	-1.393	-704	-2.097
Totaal mutaties reserves	3.784	-4.677	-893
Programma Resultaat	23.703	-2.376	21.327

3.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve OV-fonds, inclusief OV-knooppunten</u> Op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling staat de subsidie aan de gemeente Hilversum voor € 5 miljoen. Voor subsidieverlening bij OV-knooppunten was € 1,5 miljoen opgenomen, omdat alleen de lasten in het huidige jaar mogen worden opgenomen in de begroting. Het hele subsidiebedrag van € 5 miljoen wordt nu gestort in de reserve subsidies. Zodra het verleningsritme bekend is, wordt deze opgenomen in de begroting. De raming van € 1,5 miljoen wordt teruggedraaid en daarvoor in de plaats komt de overheveling van € 5 miljoen vanuit de Reserve OV-fonds naar de reserve subsidies OV-knooppunten.	Lasten Onttrekking Storting	-1.500 V -3.500 V 5.000 N

3.2.2 Beleid luchthavens uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 10 - 'Overige technische bijstellingen' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Baten	83 N

3.2.3 Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Ontwikkeling Havencomplexen</u> Voor de uitvoering van projecten binnen de havenontwikkeling is een raming opgenomen van € 598.000. In 2021 zijn aan het eind van het jaar nog aanvragen binnengekomen voor de uitvoeringsregeling duurzame zeehavens. Deze konden niet meer verleend worden in 2021, vandaar dat de lasten nu genomen worden in 2022 voor een bedrag van € 539.000.	Lasten Onttrekking	1.137 N -1.137 V

3.2.4 Ruimtelijke structuur versterken

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Voor de subsidie Stichting projectbureau Novi op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling hebben we € 227.000 ontvangen van het Rijk. Dit hebben we als baten en lasten opgenomen in de begroting. In juli 2022 wordt het Provinciaal inpassingsplan (PIP) vastgesteld in PS. Voor de kosten die we tot die tijd maken krijgen we een bijdrage van Tennet. Geraamde kosten zijn €35.000 capaciteitskosten en € 23.000 aan opdracht Arcadis. In totaal € 58.000.	Lasten Baten	285 N -285 V
RESV	<u>Reserve Subsidies Ruimtelijke ontwikkeling</u> In 2021 is een subsidie van € 2,5 miljoen verleend aan GEM Bloemendalerpolder. Dit budget is gestort in de reserve Subsidies Ruimtelijke ontwikkeling. Voor de uitbetaling van de subsidie wordt nu een kasraming opgenomen van € 706.000.	Lasten Onttrekking	706 N -706 V

3.2.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Doordat meer tijd wordt genomen voor de verkenningsfase in de gebiedsprocessen NNN-realisatie, is de geraamde verwerving in 2021 lager uitgevallen. De daaraan gekoppelde storting in de reserve Afwaardering Gronden Groen is daardoor navenant ook lager (betreft 657.036 m2 NNN-aankopen in 2021).	Storting	-2.459 V

3.3.1 Afstemming en regionale programmering woningbouw

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Woonbeleid</u> De begrote uitgaven vanuit de reserve Woonbeleid worden met € 500.000 verlaagd: Voor onderzoek huisvesting buitenlandse werknemers. De verwachte uitgaven in 2022 waren € 637.000. Maar door besluit in de stuurgroep dat de Provincie geen onderzoeken gaat doen voor de Provinciaal inpassingsplannen (PIPs) zijn de verwachte kosten voor de provincie in 2022 naar beneden bijgesteld met € 537.000 naar €100.000. Voor de proceskosten verwachten we nog € 30.000 aan extra kosten voor de netwerkconferentie die de provincie gaat organiseren en een onderzoek in kader van het masterplan.	Lasten Onttrekking	-507 V 507 N

3.3.2 Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Bij de eerste begrotingswijziging 2022 is voor de subsidie die in 2021 verleend is aan de Gemeente Amsterdam voor MRA Flexibele schil € 2,67 mln. opgenomen. Dit jaar zijn de lasten € 3 miljoen. Voor de extra lasten kom € 116.000 uit de Specifieke Uitkering. De overige lasten worden gedekt uit de Reserve Woningbouw.	Lasten Baten	116 N -116 V
RESV	<u>Reserve Woningbouw</u> Voor de subsidies op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling Oude Amstel, nieuwe kern, wordt een kasraming van € 1 miljoen opgenomen. Voor de subsidie aan Gemeente Zaanstad, Knooppunt Kogerveld op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling wordt een kasraming opgenomen van € 2.8 mln. Dit bedrag wordt in de Reserve subsidies gestort. Van het gestorte budget in de reserve voor gemeente Zaanstad wordt een kasraming opgenomen voor de verwacht uitgaven van 2022 van € 229.000. Bij de eerste begrotingswijziging 2022 is voor de subsidie die in 2021 verleend is aan de Gemeente Amsterdam voor MRA Flexibele schil € 2,67 mln. opgenomen. Dit jaar zijn de lasten € 3 mln. Vanuit de reserve wordt ter dekking € 220.000 onttrokken. Voor de proceskosten bij woningbouw wordt een kasraming van € 30.000 opgenomen. Voor de inhuur van de secretaris bouwambassadeur wordt een raming van € 100.000 opgenomen.	Lasten Onttrekking Storting	1.579 N -4.354 V 2.775 V

3.5.2 Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Voor de inhuur van de functie liason provincies Deltaprogramma IJsselmeergebied (DPIJ) is de provincie NH penvoerder. In totaal doen 6 provincies mee. Verwachte kosten zijn € 140.000. Kosten voor 2022 € 93.000. Hiervoor ontvangen we in 2022 € 78.000. Daardoor worden de lasten en baten met dit bedrag opgehoogd. UVR Bodem en Water. Eind december 2021 is de UVR verlengd voor 2022 en 2023. Het budget voor de subsidieverlening was begroot op € 198.000. Dit ontvangen we van het HHNK. HHNK wilt het subsidieplafond voor hun gebied verhogen met €600.000, waarmee het subsidieplafond uit zal komen op een bedrag van €798.000. Daardoor worden de lasten en baten met dit bedrag opgehoogd.	Lasten Baten	876 N -876 V

3.5.3 Waterrecreatie stimuleren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Waterrecreatie</u> Aanpassing van de kasraming van de reserve Waterrecreatie ten behoeve van diverse projecten zoals beschreven in het Uitvoeringsprogramma Waterrecreatie 2021-2025 (maart 2021).	Lasten Onttrekking	704 N -704 V

Programma 4 Bereikbaarheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	286.593	-9.988	276.606
Baten	40.073	-23.281	16.792
Saldo van baten en lasten	246.520	13.293	259.813
Stortingen			
4.1.1 Resv. Mobiliteitsbeleid	405	0	405
4.1.2 Resv. Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	22.087	0	22.087
4.1.2 Resv. verleende subsidies OD 4.1.2	0	0	0
4.2.1 Resv. Openbaar Vervoer Projecten	67	0	67
4.4.2 Resv. Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	21.034	0	21.034
4.4.4 Resv. Kapitaallasten Wegen	0	0	0
4.4.4 Resv. Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	0	0	0
4.4.4 Resv. Investeringen wegen	0	0	0
4.4.4 Resv. Kapitaallasten OV	0	0	0
4.4.5 Resv. Groot Onderhoud Wegen	17.207	4.019	21.226
4.4.6 Resv. Groot Onderhoud Vaarwegen	6.000	976	6.976
4.4.6 Resv. Kapitaallasten Vaarwegen	0	0	0
4.4.7 Resv. Innovatieprojecten Mobiliteit	7.227	-32	7.195
4.4.7 Resv. Kapitaallasten innovatieprojecten	0	4.031	4.031
Onttrekkingen			
4.1.1 Resv. Mobiliteitsbeleid	-1.985	223	-1.762
4.1.2 Resv. Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-58.371	-1.877	-60.248
4.1.2 Resv. verleende subsidies OD 4.1.2	0	0	0
4.2.1 Resv. Openbaar Vervoer Projecten	-4.392	-1.409	-5.801
4.4.2 Resv. Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	-21.464	542	-20.923
4.4.4 Resv. Kapitaallasten Wegen	-124	0	-124
4.4.4 Resv. Kapitaallasten OV	-1.230	0	-1.230
4.4.4 Resv. Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	0	0	0
4.4.4 Resv. Investeringen wegen	0	0	0
4.4.5 Resv. Groot Onderhoud Wegen	-26.621	-3.943	-30.564
4.4.6 Resv. Groot Onderhoud Vaarwegen	-8.213	-2.505	-10.718
4.4.6 Resv. Kapitaallasten Vaarwegen	0	0	0
4.4.7 Resv. Innovatieprojecten Mobiliteit	-4.373	-4.512	-8.885

Totaal mutaties reserves	-52.746	-4.487	-57.233
Programma Resultaat	193.774	11.079	204.853

4.1.1 Mobiliteitsbeleid en -strategie opstellen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Mobiliteitsbeleid</u> Om te bepalen op welke wijze een werkgeversaanpak in de regio Noord-Holland uitgevoerd kan worden, is nog zeker twee jaar nodig. Een mogelijke verlenging is afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie. Hierdoor wordt € 150.000 verlaagd tot € 100.000. Voor 2023 wordt een gelijk bedrag van € 100.000 opgenomen. De overige bijdragen en studies worden voor 2022 naar beneden bijgesteld met in totaal € 73.000.	Lasten Onttrekking	-223 V 223 N

4.1.2 Mobiliteitsbeleid met partners uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Ten aanzien van de SPUK 'Snelfietsroutes' worden lagere lasten verwacht in 2022, hetgeen betekent dat de realisatie ten laste van de rijksbijdrage verlaagd wordt met € 360.000 op de begroting van 2022.	Lasten Baten	-360 V 360 N
RESV	<u>Reserve Uitvoering Mobiliteitsbeleid</u> De subsidie voor de Bergerweg zal pas in 2023 worden aangevraagd. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van € 550.000 Binnen de OV SAAL is het bestemmingsplan voor de fietsenstalling Hilversum vernietigd, hierdoor schuift de realisatie op in de tijd. De aanpassing van de Stationsweg vindt pas plaats na realisatie van de Vlietlaan en project geluidsschermen. Hierdoor zal de subsidie aanvraag niet voor 2023 plaatsvinden. Het wegvak voor de overweg Comeniuslaan komt te vervallen. Neerwaartse bijstelling OV SAAL: € 3.33 mln. Voor "De kop werkt" wordt een bedrag van € 800.000 opgehoogd: Inzet van een deel van de restant middelen "de kop werkt!" voor de openstaande projecten "havenontwikkeling en "bereikbaarheid/mobiliteit" in 2022. Mobiliteitsbeleid fiets: De Corridor Amsterdam-Hoorn wordt in 2022 niet meer aangevraagd omdat de provincie en de gemeente de subsidie nog verder moeten voorbereiden (verlaging van € 500.000) Fietsfile vrij wordt verlaagd met € 740.000: de gemeente Haarlemmermeer zal een deel van de subsidie pas in 2023 aanvragen. Mobiliteitsbeleid OV: De UVR Haltetoegankelijkheid is vooralsnog met € 500.000 voor 2022 naar beneden bijgesteld, gezien het nog resterende tijdspad voor de te verlenen beschikkingen. In kader van het IMPI gaat de gemeente HOV-gerelateerde maatregelen als onderdeel van het Integraal Inpassingsplan in eigen opdracht uitvoeren. De hiervoor beschikbare middelen in het project HOV in 't Gooi worden op deze wijze via een subsidie beschikbaar gesteld aan de gemeente. Daarom worden de lasten met € 6,49 mln. Verhoogd. Bereikbaarheid kust:	Lasten Baten Onttrekking	1.968 N -91 V -1.877

	<p>Mutatie als gevolg van de afronding project met nog niet begrote lasten voor verwijderen zijperrons en de nog te ontvangen rijksbijdrage I&M leidt tot 0,25 mln. hogere lasten en € 90.000 hogere baten.</p> <p>Mobiliteitsbeleid: Gedragsbeïnvloeding</p> <p>Voor de UVR doortrappen wordt agv het verhoogde subsidieplafond en de verruimde uitvoeringstermijn € 50.000 opgehoogd voor 2022.</p>		
--	---	--	--

4.2.1 OV-concessies beheren en verlenen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p><u>Reserve Provinciale Infrastructuur</u></p> <p>OV projecten:</p> <p>Als gevolg van de Corona crisis (minder reizigers) wordt een deel van de marketingacties pas na 2022 in gang gezet. Daarnaast wordt de bijdrage aan de laadinfra investeringen pas na 2022 uitgegeven. Dit leidt tot een verlaging van de lasten van circa € 1.1 mln.</p> <p>De te verwachten lasten voor het busvervoer zullen naar verwachting € 2.5 mln. hoger uitvallen doordat de hogere inflatie cijfers direct doorwerken in een hogere indexatie vergoeding aan de concessie houders.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>1.409 N</p> <p>-1.409 V</p>

4.3.1 Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Bij de Eerste Begrotingswijziging is de post uitbesteding brugbediening een abusievelijk neerwaartse bijstelling en wordt daarom in de Tweede Begrotingswijziging gecorrigeerd.	Lasten	2.408 N
BN	Indexering conform kaderbrief 2023	Lasten	2.060 N
RESV	Raming van de lasten van VMaaS welke worden gedekt uit de reserve innovatieprojecten mobiliteit, zie OD 4.4.7.	Lasten	497 N

4.4.2 Studiefase verbeter- en uitbreidingsprojecten uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 10 - 'Overige technische bijstellingen' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Lasten	276 N
RESV	<p><u>Reserve Openbaar Vervoer Projecten</u></p> <p>Voor de nieuwe Bennebroekerweg wordt € 100.000 als initiële last begroot voor aanvullende onderzoeken.</p> <p>Voor de Verbinding A8-A9 wordt € 480.000 aan lasten verlaagd. Provinciale Staten hebben op 31 januari 2022 de maatregelen uit het Landschapsplan SvA/A8-A9 vastgesteld. Voorwaarde voor starten van de volgende fase is zicht op financiering en helderheid over de status van het werelderfgoed. Daarmee is het project in een andere fase terechtgekomen.</p> <p>Ondertunneling Broek in Waterland: Ophoging € 492.000. Vanwege de vele</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>-542 V</p> <p>542 N</p>

	<p>overleggen met omwonenden en het in grote lijnen uitwerken van twee bewonersvarianten loopt de studie langer door.</p> <p>Bereikbaarheid Gooi en Vechtstreek. Op dit moment zijn er nog geen concreet uitgewerkte plannen die tot uitgaven in 2022 zullen leiden. Dit leidt tot een verlaging ad € 358.000.</p> <p>Voor IMPi wegen: Verlaging van € 347.000 als gevolg van inventarisatie en aanpassing van lopende projecten.</p> <p>Kleine infrastructurele verbeteringen: Verhoging van € 191.000: Diverse projecten leiden tot een uitgave van het maximale beschikbare budget. De lasten voor AVANT (Project Aanpak verkeersdruk ambacht N516 Thorbeckeweg) waren abusievelijk voor 2022 op € 100.000 begroot en worden nu naar beneden bijgesteld.</p> <p>KT Krommenie minder kosten van € 40.000 door minder inhuur en verschuiving in de tijd van de uitvoeringskosten.</p>		
--	--	--	--

4.4.4 Plan- en realisatiefase infrastructuurprojecten uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 10 - 'Overige technische bijstellingen' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Lasten	-346 V

4.4.5 Infrastructuur beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 10 - 'Overige technische bijstellingen' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Lasten Storting	-9 V -10 V
NBN	<p>Bijstelling van extra lasten i.v.m. herstel schade aan de Rekervlotbrug</p> <p>Verwachte opbrengsten i.v.m. verhalen schade aan de Rekervlotbrug</p> <p>In februari 2020 heeft storm Eunice gewoed in Nederland, deze storm heeft schade veroorzaakt aan het areaal waarbij vooral gedacht moet worden aan Bomen, VRI, OVL en ANWB bebording.</p>	Lasten Baten Lasten	633 N -250 V 500 N
BN	<p>Bijstelling baten werken derden i.v.m. aanpassing kasritme</p> <p>Bijstelling lasten werken derden i.v.m. aanpassing kasritme</p> <p>Door de actualisatie van de lasten raming, en de bijstelling verwachting baten ontstaat een saldo. Dit verschil is per saldo neutraal met de bijstelling OD 4.4.6.</p> <p>Indexering conform kaderbrief 2023</p>	Baten Lasten Lasten	10.255 N -10.122 V 3.077 N
RESV	<p><u>Reserve Groot Onderhoud Wegen</u></p> <p>- Bijstelling lasten groot onderhoud wegen n.a.v. wijziging verwachte uitgaven</p> <p>- Bijstelling onttrekking aan reserve groot onderhoud wegen n.a.v. wijziging verwachte uitgaven gebiedscontract variabel onderhoud wegen</p> <p>Storting in reserve groot onderhoud wegen n.a.v. wijziging verwachte uitgaven</p> <p>Storting in reserve groot onderhoud wegen i.v.m. indexering conform kaderbrief 2023</p>	Lasten Onttrekking Storting Storting	-86 V -3.943 V 4.029 N 1.578 N

4.4.6 Vaarwegen beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Bijstelling van de opbrengsten werken voor derden i.v.m. aanpassing kasuitgaven renovatie Koopvaardersschutsluis /Boerenverdriet sluis	Baten	13.314 N
	Bijstelling van de uitgaven werken voor derden i.v.m. aanpassing kasuitgaven Koopvaardersschutsluis/Boerenverdriet sluis Zie ook BN toelichting OD 4.4.5.	Lasten	-13.447 V
	Indexering lasten conform Kaderbrief 2023	Lasten	467 N
RESV	<u>Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen</u>		
	Bijstelling onttrekking aan reserve groot onderhoud vaarwegen t.b.v. gebiedscontract onderhoud vaarwegen	Onttrekking	-2.505 V
	Bijstelling lasten groot onderhoud vaarwegen t.l.v. reserve groot onderhoud vaarwegen n.a.v. wijziging verwachte uitgaven.	Lasten	1.529 N
	Bijstelling storting in reserve groot onderhoud vaarwegen n.a.v. wijziging verwachte uitgaven onderhoud vaarwegen	Storting	976 N
	Storting in reserve groot onderhoud vaarwegen i.v.m. Indexering conform kaderbrief 2023	Storting	695 N

4.4.7 Innovatieprojecten infrastructuur uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Bijstelling baten i.v.m. aanpassing kasritme innovatie projecten Mobiliteit. Bij deelproject Levensduur verlengende Innovaties is sprake van bijdrage derden. Dit wordt verwerkt in de reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	Baten	-287 V
	Bijstelling lasten innovatieprojecten mobiliteit in verband met wijziging kasritmes Overheveling naar reserve kapitaallasten innovatieprojecten Mobiliteit	Lasten	303 N
	Onttrekking aan reserve innovatieprojecten Mobiliteit i.v.m. uitgaven VMaaS, zie OD 4.3.1.	Onttrekking	-4.031 V
	Bijstellen onttrekking reserve innovatieprojecten Mobiliteit i.v.m. wijziging kasritmes Overheveling naar reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit	Onttrekking	-497 V
		Onttrekking	16 N
		Storting	4.031 N

Programma 5 Groen

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	155.953	54.170	210.123
Baten	7.392	30.716	38.108
Saldo van baten en lasten	148.561	23.454	172.015
Stortingen			
5.1.1 Resv. Groen	25.800	0	25.800
5.1.1 Resv. Kapitaallasten Groen	1.014	-480	534
5.1.1 Resv. verleende subsidies OD 5.1.1	0	0	0
5.1.2 Resv. Groene Uitweg	368	0	368
5.1.3 Resv. Oostelijke Vechtplassen	2.058	0	2.058
5.1.4 Resv. Laag Holland	0	750	750
5.3.2 Resv. Landschap	3.500	0	3.500
5.3.3 Resv. Cofinanciering Waddenzee	5.000	0	5.000
Ottrekkingen			
5.1.1 Resv. Groen	-58.927	-21.367	-80.294
5.1.1 Resv. Kapitaallasten Groen	-70	0	-70
5.1.1 Resv. verleende subsidies OD 5.1.1	0	-1.279	-1.279
5.1.2 Resv. Groene Uitweg	-9.768	-501	-10.269
5.1.3 Resv. Oostelijke Vechtplassen	-10.320	6.434	-3.886
5.1.4 Resv. Laag Holland	-3.241	2.447	-794
5.2.1 Resv. Uittreding Goois Natuurreservaat	-896	896	0
5.3.2 Resv. Landschap	-3.930	-753	-4.683
5.3.3 Resv. Cofinanciering Waddenzee	-9.002	-1.110	-10.112
Totaal mutaties reserves	-58.414	-14.963	-73.377
Programma Resultaat	90.147	8.491	98.638

5.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura-2000 gebieden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	<p>Bijstelling baten i.v.m. wijziging uitgavenritmes project Diemerscheg ten laste van Rijkswaterstaat</p> <p>Bijstelling lasten i.v.m. wijziging uitgavenritmes project Diemerscheg ten laste van Rijkswaterstaat</p> <p>Vanuit de gemeente Amsterdam ontvangen we € 230.000 als Bijdrage MRA ten behoeve van het jaarprogramma Landschap 2022.</p> <p>Een bedrag van € 25,8 miljoen heeft betrekking op een raming voor de SPUK (Specifieke uitkering) middelen voor het Programma Natuur. Deze raming wordt ook opgenomen in het Programma Natuurnetwerk (PNN) 2023.</p>	Baten	841 N
		Lasten	-841 V
		Baten	-230 V
		Lasten	230 N
		Baten	-25.823 V
		Lasten	25.823 N
RESV	<p><u>Reserve Groen</u></p> <p>Bijstelling onttrekking aan reserve Groen i.v.m. wijziging uitgavenritmes projecten</p> <p>Aanpassingen ontvangstritme baten projecten groen: Bijdragen aan project GV48 Voltuiging Groene Schakel van het Goois Natuurreservaat, de gemeente Hilversum en St.Duurzaam Monnikenberg. Deze ontvangsten worden niet gestort maar verwerkt in de onttrekking.</p> <p>Wijziging lasten i.v.m. aanpassingen uitgavenritmes projecten Groen. Lasten vallen € 900.000 lager uit voor begroting 2022.</p> <p><u>Reserve Groen</u></p> <p>Overheveling (storting) van reserve Groen naar reserve kapitaallasten Groen</p> <p><u>Reserve Groene Uitweg</u></p> <p>Terugdraaien overheveling van reserve Groene Uitweg naar reserve kapitaallasten Groen. Deze overheveling i.v.m. GV34 Faunapassage was al eerder overgeheveld naar de reserve OVP</p> <p><u>Overheveling reserves</u></p> <p>Voorgesteld wordt om € 750.000,- over te hevelen van de Reserve Groen naar de Reserve Laag Holland, zie de toelichting bij OD 5.1.4</p> <p>Er kan vanuit de reserve Groen € 2,5 miljoen minder overgeheveld worden naar de reserve Waardevermindering grondaankopen Groen, zie de toelichting bij OD 3.2.5</p> <p><u>Reserve Verleende subsidies PNN</u></p> <p>We nemen een bedrag van € 1,3 miljoen op als uitgavenraming uit de reserve Verleende subsidies PNN.</p> <p><u>Reserve Groen</u></p> <p>De uitgavenraming uit de reserve Groen wordt aangepast, deze raming heeft betrekking op het concept Programma Natuurnetwerk (PNN) 2023, het Masterplan Biodiversiteit en de Kaderrichtlijn Water (KRW) middelen. Het PNN 2023 zal aan het eind van 2022 aan uw Staten worden voorgelegd</p>	Onttrekking	1.402 N
		Baten	-481 V
		Lasten	-921 V
		Storting	20 N
		Storting	-500 V
		Onttrekking	-750 V
		Onttrekking	2.459 N
		Lasten	1.279 N
		Onttrekking	-1.279 V
		Lasten	24.039 N
		Onttrekking	-24.039 V

5.1.2 Programma Groene uitweg uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p><u>Reserve Groene Uitweg</u> Bijstelling onttrekking aan reserve Groene Uitweg i.v.m. wijziging uitgavenritmes projecten Aanpassingen ontvangstritme baten projecten Groene Uitweg: Bijdrage aan GV19 Hostermeerpolder. Deze ontvangsten worden niet gestort, maar verwerkt in de onttrekking.</p> <p>Wijziging lasten i.v.m. aanpassingen kasritmes projecten Groene Uitweg. Lasten vallen € 512.000 hoger uit voor begroting 2022. Terugdraaien overheveling van reserve Groene Uitweg naar reserve kapitaallasten Groen. Deze overheveling i.v.m. GV34 Faunapassage was al eerder overgeheveld naar de reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP) Extra overheveling Reserve Groene Uitweg naar de Reserve Stelling van Amsterdam inzake project verder met de vesting.</p>	<p>Onttrekking</p> <p>Baten</p> <p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p> <p>Onttrekking</p>	<p>-354 V</p> <p>-158 V</p> <p>512 N</p> <p>500 N</p> <p>-600 V</p>

5.1.3 Programma Oostelijke vechtplassen uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p><u>Reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP)</u> De kasraming uit de reserve OVP (Oostelijke Vechtplassen) wordt aangepast op basis van het concept Programma Natuurnetwerk (PNN) 2023. Het PNN 2023 zal aan het eind van 2022 aan uw Staten worden voorgelegd.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p>	<p>-6.434 V</p> <p>6.434 N</p>

5.1.4 Gebiedsprogramma Laag Holland uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Deze baten en lasten hebben betrekking op een raming voor de SPUK middelen voor Vitaal Platteland. De middelen worden ingezet voor de Gebiedsgerichte aanpak Vitaal Platteland Laag Holland, o.a. in het kader van biodiversiteit, bodemdaling en de groeiende behoefte aan recreatiemogelijkheden in Laag Holland.	<p>Baten</p> <p>Lasten</p>	<p>894 V</p> <p>-894 N</p>
RESV	<p><u>Reserve Laag Holland</u> De uitgavenraming van de reserve Laag Holland wordt aangepast. De middelen zijn bedoeld voor de Gebiedsgerichte aanpak Vitaal Platteland Laag Holland, o.a. in het kader van biodiversiteit, bodemdaling en de groeiende behoefte aan recreatiemogelijkheden in Laag Holland. <u>Overheveling reserves</u> We stellen voor om € 750.000,- over te hevelen van de Reserve Groen naar de Reserve Laag Holland. In Laag Holland wordt een gebiedsprogramma opgestart met gebiedsprocessen in verschillende deelgebieden. Conform de werkwijze voor de gebiedsprocessen (brief aan PS, januari 2022) worden in de verkennings-, plan- en uitvoeringsfase diverse producten opgeleverd, zoals een ecologische visie, een beheercheck, een gebiedsplan en een beheer- en inrichtingsplan. Om dit mogelijk te maken is procesgeld benodigd, zoals voor onderzoek en inhuur.</p>	<p>Lasten</p> <p>Onttrekking</p> <p>Storting</p>	<p>-2.447 V</p> <p>2.447 N</p> <p>750 N</p>

5.2.1 NNN en agrarische natuur beheren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De onttrekking uit de reserve Uittreding Goois Natuurreservaat (GNR) is bijgesteld naar € 0, omdat we inmiddels uitgetreden zijn en de uittredingsovereenkomst is op 7 april 2022 ondertekend. Verhoging van het budget voor Natuur- en Landschapsbeheer. Bij de decembercirculaire 2021 is € 1,536 mln. ontvangen voor het Programma Natuur m.b.t. de verhoging van de SNL beheervergoeding van 75% naar 84%. Bij de Jaarrekening 2021 is dit als decentralisatie-uitkering geormerkt in de Algemene reserve (OD 8.2.5) gestort, zie de Voordracht bij de Jaarstukken 2021. De subsidieverplichtingen 2021 zijn op het jaar 2022 geboekt, het budget moet nu op de Begroting 2022 geboekt worden.	Lasten Onttrekking Lasten	-896 V 896 N 1.536 N

5.2.2 Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Deze wijziging heeft betrekking op de indexering van de participantenbijdrage voor de recreatieschappen dat wordt overgeboekt vanuit de stelpost prijsstijging (die bij de Kaderbrief 2023 rekening heeft gehouden met deze indexering) en toegevoegd aan het budget voor de recreatieschappen.	Lasten	171 N

5.2.3 Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel '11 - Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Lasten	270 N

5.2.4 Tegemoetkoming faunaschade uitkeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel '5 - Faunaschade' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Lasten	4.300 N

5.3.2 Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Deze baten en lasten hebben betrekking op een raming voor de SPUK middelen voor Impuls Veenweiden. Hiermee is het gehele ontvangen bedrag van € 18 miljoen minus de uitgaven in 2021 opgenomen in de (meerjaren) Begroting.	Baten Lasten	-5.809 V 5.809 N
RESV	<u>Reserve Landschap</u> De kasraming van de reserve Landschap wordt aangepast. De middelen zijn bedoeld voor diverse projecten die vallen onder het Investeringsbudget Landschapsversterking (voorheen Landschapsfonds): Herstel liniedijken, Landschapsversterking Westeinderscheg, Landschapsversterking Amstelscheg en Diemerscheg, Landschapsversterking rond kern Schagen, Landschapsversterking Noord-Kennemerland, Buitenpoort Castricum en Oer-IJ.	Lasten Onttrekking	753 N -753 V

5.3.3 Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 10 - 'Overige technische bijstellingen' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022.	Lasten	355 N
RESV	<u>Reserve Cofinanciering Waddenzee</u> De kasraming van de reserve Cofinanciering Waddenzee wordt aangepast. De middelen zijn bedoeld voor projecten in het kader van de Uitvoeringsregeling Cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland, het Investeringskader Waddengebied en daarmee samenhangende proceskosten.	Lasten Onttrekking	1.110 N -1.110 V

Programma 6 Economie, cultuur en welzijn

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	49.372	3.749	53.121
Baten	134	-48	86
Saldo van baten en lasten	49.238	3.797	53.035
Stortingen			
6.1.1 Resv. Herstructurering Bedrijventerreinen	2.500	0	2.500
6.1.2 Resv. MKB innovatie-instrumenten	5.672	0	5.672
6.1.4 Resv. Duurzame Landbouw	0	0	0
6.1.5 Resv. Europese landbouwprojecten	1.785	0	1.785
6.4.1 Resv. Monumenten	5.051	0	5.051
6.4.2 Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	750	600	1.350
Onttrekkingen			
6.1.1 Resv. Herstructurering Bedrijventerreinen	-2.675	-441	-3.116
6.1.2 Resv. MKB innovatie-instrumenten	-5.756	-2.801	-8.557
6.1.4 Resv. Duurzame Landbouw	-1.785	0	-1.785
6.1.5 Resv. Europese landbouwprojecten	-3.631	-1.159	-4.790
6.4.1 Resv. Monumenten	-5.947	0	-5.947
6.4.2 Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	-2.038	87	-1.951
Totaal mutaties reserves	-6.074	-3.714	-9.788
Programma Resultaat	43.164	83	43.247

6.1.1 Ruimtelijke vestigingsklimaat bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve HIRB</u> Uitgavenraming HIRB (Herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerreinen) + uitvoeringsregeling revitalisering verblijfsrecreatie 2022 ad € 100.000 Uitgavenraming Uitvoeringsregeling winkelgebieden 2021, het plafon is vorig jaar niet bereikt het restant zal in 2022 alsnog worden beschikbaar gesteld ad € 280.000 Uitgavenraming wonen en winkels ad € 61.000	Onttrekking Lasten	-441 N 441 N

6.1.2 Een innovatief klimaat bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<p><u>Reserve MKB</u></p> <p>De MIT (MKB-Innovatiestimulering regio en Topsectoren) regeling "R&D projecten 2021" is verdaagd en wordt verleend in 2022 ad € 2 mln. Voor de uitvoering van het onderdeel R & D van de uitvoeringsregeling MIT bleek in november 2021 dat de adviserende partij onvoldoende tijd had om de benodigde adviezen aan te leveren. Daarom is besloten om de behandeling van alle ingediende aanvragen te verdagen tot 1 april 2022, waardoor het budget van 2021 doorschuift naar 2022.</p> <p>De openstelling voor MIT regeling "R&D projecten 2022" en de MIT "Haalbaarheidsonderzoek 2022" betreft resp. € 900.000 en € 390.000.</p> <p>Het Versnellingsprogramma GO NH was € 750.000 voor 2020 t/m 2022, dit programma is opgeschoven richting 2020 t/m 2023.</p> <p>Aanpassing uitgavenraming uitvoeringskosten MIT regeling.</p>	<p>Onttrekking</p> <p>Lasten</p> <p>Lasten</p> <p>Lasten</p> <p>Lasten</p>	<p>-2.801 V</p> <p>2.016 N</p> <p>1.284 N</p> <p>-44 V</p> <p>-455 V</p>

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	<p>Het budget verschoven wordt van 2022 naar 2023. Dit budget is bedoeld voor een subsidieregeling omtrent campusvorming (een centraal sturingsinstrument vastgesteld in de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt en Onderwijs 2021-2023, door GS op 30 november 2021). Ook in 2023 zijn hier gelden voor gereserveerd. Het is qua uitvoering van de regeling veel praktischer als dit 1 budget wordt gemaakt, zowel omdat twee maal een regeling voor een laag bedrag veel werk met zich meebrengt en anderzijds omdat de werkdruk bij de afdeling subsidies aangeeft deze regeling pas volgend jaar te kunnen uitvoeren.</p>	<p>Lasten</p>	<p>-565 V</p>

6.1.4 Een duurzame agrosector behouden en versterken

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	<p>De POP 3 EIP AGRI regeling voor samenwerking op Europese innovaties, is op 27 aug 2021 gesloten (zie openstellingbesluit bijlage prb-2-21-4675) er kunnen dus geen nieuwe aanvragen meer worden ingediend. Vorig jaar is uit het budget voedselvisie € 1 miljoen voor deze regeling overgeheveld naar de reserve Europese landbouw projecten (POP3). Nu komt het restant terug en zal dit worden ingezet voor de Uitvoeringsregeling subsidie Voedselvisie Noord-Holland 2022 (subsidierегeling gebiedsinitiatieven)</p>	<p>Lasten</p>	<p>545 N</p>

6.1.5 Europese landbouwprojecten cofinancieren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	EIP regeling is op 27 aug 2021 gesloten (zie openstellingbesluit bijlage prb-2-21-4675). Nu kunnen geen nieuwe aanvragen meer worden ingediend. Vorig jaar is uit het budget voedselvisie € 1 miljoen voor deze regeling overgeheveld naar Europese landbouw projecten (POP3). Nu komt het restant van € 545.000 terug.	Storting	-545 V
RESV	<u>Reserve Europese landbouw projecten</u> Uitgavenraming uitvoeringskosten Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) € 120.000 Uitgavenraming openstelling POP3 onderdeel Verbetering van de verkavelingsstructuur van landbouwbedrijven Noord-Holland 2022 ad € 600.000. Uitgavenraming wijziging openstelling verplaatsing glastuinbouw ad € 440.000.	Onttrekking Lasten	-1.159 N 1.159 N

6.4.2 UNESCO stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	<u>Reserve Stelling van Amsterdam</u> Extra overheveling Reserve Groene Uitweg naar de Reserve Stelling van Amsterdam inzake project "Verder met de vesting".	Storting	600 N

Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	18.115	0	18.115
Baten	797	0	797
Saldo van baten en lasten	17.318	0	17.318
Stortingen			
7.1.1 Resv. Economisch herstel en duurzaamheid	0	0	0
Onttrekkingen			
7.1.1 Resv. Economisch herstel en duurzaamheid	-17.425	0	-17.425
Totaal mutaties reserves	-17.425	0	-17.425
Programma Resultaat	-107	0	-107

Programma 8 Overzicht Financien en bedrijfsvoering

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
Lasten	83.479	10.846	94.325
Baten	461.176	40.193	501.369
Saldo van baten en lasten	-377.697	-29.347	-407.044
Stortingen			
8.1.8 Resv. Bedrijfsvoering	1.553	0	1.553
8.1.8 Resv. Huisvesting	0	0	0
8.2.5 Algemene Reserve	4.100	0	4.100
Onttrekkingen			
8.1.8 Resv. Bedrijfsvoering	-2.483	23	-2.460
8.1.8 Resv. Huisvesting	-782	0	-782
8.2.3 Resv. Go-gelden	-2.288	26	-2.262
8.2.5 Algemene Reserve	-40.638	-2.703	-43.341
Totaal mutaties reserves	-40.538	-2.654	-43.192
Programma Resultaat	-418.234	-32.001	-450.235

8.1.1 Lokale heffingen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	KB2023: Betreft de verwerking van regel 2 -'Opcenten Motorrijtuigenbelasting' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Baten	-19.600 V
NBN	Bij de Kaderbrief 2023 is rekening gehouden met een extra ontvangst van €15,6 miljoen voor elektrische auto's. Dit omdat deze auto's in het 0-tarief vallen en provincies hierdoor inkomsten derven. In de meicirculaire zijn deze middelen echter via het provinciefonds toegekend (zie 8.1.2). Daarom wordt de raming van de lokale heffingen nu met € 15,6 mln. verlaagd.	Baten	15.600 N

8.1.2 Uitkering provinciefonds

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	<p>Op basis van de meicirculaire wordt de algemene uitkering met € 27,0 miljoen opgehoogd. Dit wordt veroorzaakt door:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een compensatie van € 15,6 miljoen voor elektrische auto's die momenteel nog in het 0-tarief van de opcenten vallen. Deze hogere opbrengst is bij de Kaderbrief 2023 als opbrengst meegenomen bij de opcenten. Vandaar dat deze raming neutraal is met de aframing bij 8.1.1. Het resterende verschil wordt veroorzaakt door <ul style="list-style-type: none"> hogere accessen, een toevoeging aan het provinciefonds in 2022 vanwege het feit dat minder geld gedeclareerd is bij het BTW-compensatiefonds in 2021 stopzetten van de opschalingskorting. 	Baten	-27.018 V
BN	<p>In de meicirculaire is opgenomen dat we geld in de vorm van een decentralisatie uitkering (DU) gaan ontvangen. Het gaat hierbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> DU Regionale Energiestrategieën ad € 1,062 miljoen en DU Uitvoeringskosten Klimaatakkoord ad € 697.000. Dit geld is bedoeld voor meerdere doeleinden binnen dit terrein. <p>De eerste DU is neutraal met de storting in de reserve Duurzame elektriciteit en de DU Klimaatakkoord is neutraal met de storting in de reserve Energietransitie.</p>	Baten	-1.759 V

8.1.3 Dividend

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 3- 'Dividend' uit de Kaderbrief 2023 in de Begroting 2022.	Baten	-2.420 V
NBN	<p>De dividendopbrengsten worden met € 2,95 mln. naar boven bijgesteld. Dit wordt veroorzaakt door hogere dan verwachte winsten bij de deelnemingen. Vanwege de onvoorspelbaarheid van deze winsten ramen wij het dividend prudent. Per deelneming zien de mutaties er als volgt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Alliander + €2,26 mln. BNG + €0,692 mln. NWB + €0,005 mln. PWN -/- €0,007 mln. 	Baten	-2.950 V

8.1.4 Financieringsfunctie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 9 - 'Renteresultaat' uit de Kaderbrief 2023 in de Begroting 2022.	Baten	-1.140 V

8.1.7 Vennootschapsbelasting

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Over de winst van Polanenpark C.V. draagt de provincie vennootschapsbelasting af. De voor 2022 verwachte winst wordt een jaar later gerealiseerd, waardoor over 2022 minder vennootschapsbelasting wordt afgedragen en geraamd.	Lasten	-698 V

8.1.8 Overhead

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Betreft de verwerking van regel 10 - 'Overige technische bijstellingen' uit de kaderbrief 2023 in de begroting 2022	Lasten	-145 V
NBN	In de jaarrekening 2021 zijn kosten opgenomen waarvoor op dat moment nog geen facturen waren binnengekomen. Het kan voorkomen dat de werkelijke facturen/subsidies afwijken van de opgenomen schatting in de jaarrekening. Deze afrekeningsverschillen ten opzichte van de jaarrekening leiden tot een voordeel van € 211.000.	Lasten	-211 V
RESV	Voor I-projecten (en daaraan gerelateerde projecten) wordt minder besteed dan in de begroting is opgenomen. Vooral de bemensing van projecten - vanuit ICT-leveranciers, opgaven en I-domein - is een knelpunt. In enkele projecten is om deze redenen getemporeerd, waarbij geen impact bestaat op scope en financiën, maar een project wel wat langer loopt tot de afronding.	Lasten Onttrekking	-303 V 303 N
	Voor de vervanging van I-pads, laptops en smartphones worden in 2022 hogere kosten gemaakt. Ongeveer 1/3e van de apparaten wordt in 2022 vervangen (mede door de overgang naar de nieuwe digitale werkplekken).	Lasten	280 N
	Beide kostenposten worden gedekt uit de reserve bedrijfsvoering, waarvoor budget aanwezig is in de reserve.	Onttrekking	-280 V

8.2.1 Stelposten

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
KB 2023	Bij de Kaderbrief 2023 is de stelpost prijsstijgingen opgehoogd met € 10,2 miljoen om prijsstijgingen als gevolg van inflatie te kunnen compenseren. Zie KB 2023 regel 4. 'indexeringen'	Lasten	10.202 N
NBN	Bij de Kaderbrief 2023 is de stelpost prijsstijgingen opgehoogd om de prijsstijgingen als gevolg van de inflatie op te kunnen vangen. Op basis van recente gegevens is gebleken dat de inflatie hoger uitkomt dan aan het begin van het jaar mee rekening is gehouden. Dit zorgt voor een extra noodzakelijke ophoging van de stelpost van € 9 miljoen, inclusief doorwerking CAO stijging 2021.	Lasten	9.258 N

BN	In de Kaderbrief 2023 is rekening gehouden met extra kostenstijgingen als gevolg van de hogere inflatie. Deze kosten zijn geraamd op de Stelpost prijsstijgingen. In deze begrotingswijziging zijn ze verwerkt bij de afzonderlijke programma's en gecorrigeerd op de Stelpost prijsstijgingen.	Lasten	-9.743 V
----	---	--------	----------

8.2.2 Bedrijfsvoering realiseren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Ten aanzien van de capaciteitskosten vindt een administratieve correctie plaats.	Lasten	480 N
BN	In de Kaderbrief 2023 is rekening gehouden met een extra ophoging van de loonkosten voor 2022 als gevolg van de geldende inflatie. Deze was opgenomen onder de Stelpost prijsstijgingen.	Lasten	1.709 N
	Provincie-medewerkers worden soms extern gedetacheerd. Hiervoor worden vergoedingen ontvangen. De vergoedingen worden gebruikt om de kosten van vervangend personeel te dekken. De raming van detacheringsofbrengsten en kosten van vervanging is geraamd op € 882.000.	Lasten	882 N
		Baten	-882 V

8.2.4 Afrekeningsverschillen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	In de jaarrekening 2021 zijn kosten opgenomen waarvoor op dat moment nog geen facturen waren binnengekomen. Het kan voorkomen dat de werkelijke facturen/subsidies afwijken van de opgenomen schatting in de jaarrekening. Deze afrekeningsverschillen ten opzichte van de jaarrekening leiden tot een voordeel van € 711.000.	Lasten	-711 V

8.2.5 Algemene reserve beheren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Bij de decembercirculaire 2021 hebben we € 1,536 mln. ontvangen voor het Programma Natuur m.b.t. de verhoging van de SNL beheervergoeding van 75% naar 84%, dit is weer op de begroting gezet bij OD 5.2.1.	Onttrekking	-1.536 V
RESV	Dekking voorstel Kaderbrief 2023 regel 14 'Uitvoering VTH-Taken', zie OD 2.2.1.	Onttrekking	-1.167 V

4 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling

Programma 1 Openbaar bestuur

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
1.1.3	Amsterdam Smart City Toelichting: Subsidie om als grote partner deel te kunnen nemen aan het kennisnetwerk Amsterdam Smart City	€ 100.000	
1.3.3	Gemeente Huizen: bestuurlijk Interventieteam Toelichting: In het bestuurlijk interventieteam bundelen gemeenten de krachten door gezamenlijk overlast en complexe handhavingkwesties aan te pakken. Het bestuurlijk interventieteam sluit aan bij de doelstellingen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland; namelijk een bijdrage leveren aan de versterking van lokale weerbaarheid. In het bestuurlijk interventieteam werken meerdere gemeenten samen. Hierdoor wordt de lokale uitvoeringskracht vergroot, de informatiepositie versterkt en wordt lokaal steviger opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit. Deze werkwijze past daarmee geheel binnen de opgave om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan vanuit een maatschappelijke opgave waarbij samen en vooral integraal werken effectief is.	€ 60.000	Nieuw

Programma 2 Klimaat en Milieu

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
2.1.1	OCAP BV/CO2 vervloeier en lokaal distributienetwerk voor glastuinbouwgebieden Alton en Het Grootslag	€ 3.000.000	
2.1.1	Stichting Wageningen Research, Onderzoek biodiversiteit bij zonneparken Ecocertified	€ 62.500	
2.1.1	Stichting Schooldakrevolutie, de schooldakrevolutie in Noord-Holland	€ 120.000	
2.1.1	Gemeente Alkmaar, Aanvullend onderzoek energieleverende geluidschermen	€ 15.000	
2.1.1	Provincie Groningen, Bijdrage onderzoek vogelvriendelijke windturbines	€ 100.000	
2.1.1	Bijdrage omschakelen obstakelverlichting	€ 300.000	
2.1.2	Dutch Data Association (DDA), Ondersteuning versnelling restwarmteprojecten datacenters	€ 40.000	
2.1.2	Greenport Aalsmeer <i>Voor het opstellen van een meerjarenplan verduurzaming Glastuinbouw Noord Holland wordt door Greenport Aalsmeer, in samenwerking met Greenport NHN opdracht gegeven aan een consultant. De provincie zal de kosten hiervoor vergoeden.</i>	€70.000	Nieuw

2.1.2	Gemeente Hilversum, Warmteregisseur G&V Deze subsidie wordt ingezet voor het inhuren van een warmteregisseur die gemeenten die gezamenlijk gebruik gaan maken van een duurzame warmtebron en/of gezamenlijk een warmtenet gaan ontwikkelen, hierbij te faciliteren.	€ 70.000	Nieuw
2.1.2	Gemeente Aalsmeer, Warmteregisseur Amstelland-Meerlanden Deze subsidie wordt ingezet voor het inhuren van een warmteregisseur die gemeenten die gezamenlijk gebruik gaan maken van een duurzame warmtebron en/of gezamenlijk een warmtenet gaan ontwikkelen, hierbij te faciliteren.	€ 70.000	Nieuw
2.1.2	OD IJmond, Warmteregisseur IJmond Deze subsidie wordt ingezet voor het inhuren van een warmteregisseur die gemeenten die gezamenlijk gebruik gaan maken van een duurzame warmtebron en/of gezamenlijk een warmtenet gaan ontwikkelen, hierbij te faciliteren.	€ 70.000	Nieuw
2.1.3	New Energy Coalition, Lidmaatschap	~~€ 300.000~~ € 364.000	Gewijzigd
2.1.4	GEM A4 zone west beheer CV, virtueel energiesysteem	€ 204.750	
2.1.4	C-creators, uitvoeren activiteiten om circulair bouwen te stimuleren	€ 70.000	
2.2.1	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Ecologische effecten van thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) installaties	€ 150.000	
2.2.1	OD NZKG, omgevingsbeleid	€ 76.000	

Programma 3 Ruimte en Water

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
3.2.1	Gemeente Hilversum, Herontwikkeling stationsgebied Hilversum	€ 5.000.000	
3.2.2	Stichting Ondersteuning Omgevingsraad Schiphol (SOORS)	€ 112.500	
3.2.3	Stichting projectbureau Noordzeekanaalgebied	€ 230.000	
3.2.3	Stichting projectbureau Noordzeekanaalgebied, Novi gebied Aanvullende subsidie ten behoeve van het zorg dragen voor een kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in het NOVI-gebied NZKG met oog op hiermee samenhangende opgaven waaronder ten minste wordt verstaan klimaatadaptatie, verduurzaming, stikstof, energietransitie, circulaire economie, transitie landbouw, bodemgesteldheid, logistiek, verstedelijking en krimp	€100.000	Nieuw
3.2.3	NV Port of Den Helder, vervanging kadewand Het Nieuwe Werk Vooruitlopende op de ontwikkelingen vanuit het Maritiem Cluster wordt een nieuwe kadewand van -9m wordt geplaatst i.p.v. de reguliere vervanging van de huidige -7m variant.	€1.000.000	nieuw
3.3.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland, Toekomstplan	€ 40.767	

	voor dorp en dorps huis			
3.3.2	Gemeente Weesp, Bloemendalerpolder		€ 2.170.000	
3.3.2	Gemeente Zaanstad, Knooppunt Kogerveld		€ 2.775.000	
3.3.2	MRA, Amsterdam School of Real Estate, opleiding Integrale gebiedsontwikkeling		€ 99.000	
3.3.2	Gemeente Amsterdam, Organisatiekosten MRA		€ 440.000	
3.3.2	Gemeente Amsterdam, MRA, ontwikkeling uniforme methodiek		€ 25.000	
3.3.2	Ouder Amstel, de nieuwe kern Bijdrage uit het knelpuntenbudget voor cofinanciering woningbouwimpuls aanvraag voor flexwoningen.		€ 1.000.000	Nieuw
3.4.3	Wageningen University & Research, WWW.veiligheidslandschappen (Waarderijke, Waterrijke en Water.veiligheidslandschappen)		€ 120.000	
3.5.1	Fresh-M, verzamelen gegeven zoet-, zout en grondwater		€ 300.000	
3.5.1	HHNK, oplossen van het vismigratieknelpunt bij het Zaancomplex		€ 165.000	Nieuw
3.5.2	PWN, zoetwatermaatregelen		€ 1.500.000	
3.5.3	Gemeente Hoorn, Maaien waterplanten IJmeer- Markermeer		€ 72.600	
3.5.3	Recreatieschap Spaarnwoude		€ 55.000	
3.5.3	Sportvisserij Midwest Nederland, pilotproject loodvrij vissen Toelichting: Uitvoering van de Visie Waterrecreatie/duurzaamheid. Bijdragen aan de uitvoering van de Greendeal Sportvisserij door het instellen van 1 tot 3 pilotlocaties loodvrij vissen en daarbij het ter beschikking stellen van loodvrij materiaal en bijbehorende publiciteit. Een en ander in samenwerking met Sportvisserij Midwest Nederland, de lokale hengelsportvereniging en/of terreinbeheerder en mogelijk het betreffende waterschap.		€ 60.000	
3.5.3	Gemeente Hoorn, Stadsstrand Hoorn	doorgeschoven van de lijst buvr 2021	€ 500.000	gewijzigd

Programma 4 Bereikbaarheid

OD	Naam subsidie aanvrager		Max subsidie 2022	Gewijzigd
4.2.1	Regionaal Overlegorgaan Consumentenbelangen Openbaar Vervoer, Toelichting: Bijdrage 2022		€ 50.000	
4.1.2	Gemeente Huizen, Intergraal inpassingsplan HOV Huizen Toelichting: Eén integrale subsidie voor het integraal inpassingsplan HOV Huizen, ook bekend als 'Oost-West as HOV Huizen'		~~€ 2.200.000~~ € 6.490.000	gewijzigd
4.1.2	Gemeente Zaanstad; -Verbindingsweg Dorpsstraat- Communicatieweg (rondweg Assendelft) Toelichting: De verbindingsweg zal het verkeer op de		€ 1.300.000	

	Communicatieweg en de overlast die er mee gemoeid is verminderen en de doorstroming te verbeteren.		
4.1.2	Gemeente Alkmaar: Bergerweg	€ 550.000	
4.1.2	Gemeente Alkmaar: Haven Boekelermeer Toelichting: De haven draagt bij aan de mobiliteitstransitie door het verminderen van vrachtverkeer over de weg en vermindert brugopeningen van de Leeghwaterbrug, waarmee de doorstroming op de N242 verbeterd.	€ 7.500.000	
4.1.2	Vervoerregio Amsterdam: N516 AVANT Toelichting: doorstroming en veiligheid van het verkeer (auto, vrachtvervoer, bus en fiets) op en rond de N516 in Oostzaan en Zaanstad-Zuid structureel verbeteren.	€ 4.500.000	
4.1.2	Gemeente Zaanstad: Zaanbrug duurzaamheidsmaatregelen Wijziging bestaat alleen uit naamswijziging.	€ 240.000	
4.1.2	Gemeente Zaanstad: Zaanbrug meerkosten 'Meerkosten voor realisatie conform besluit iMPI2022-2029	€ 2.664.172	
4.1.2	Gemeente Haarlem: Doorfietsroute Kennemerland Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 452.250	
4.1.2	Gemeente Velsen: Doorfietsroute Kennemerland Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 209.634	
4.1.2	Gemeente Landsmeer: Pont Ipendam Toelichting: Uitvoering van PS motie 212	€ 180.000	
4.1.2	Gemeente Velsen: Pont Spaarnwoude Toelichting: Uitvoering van PS motie 212	€ 55.000	
4.1.2	Gemeente Velsen: Velsertaverse Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 1.300.000	
4.1.2	Gemeente Haarlemmermeer: realisatie F200 A'dam-H'lem ~~Gemeente heeft niet tijdig de subsidie aanvraag kunnen aanvragen, subsidie is daarom doorgeschoven naar 2022.~~ Toelichting: een deel van de subsidie wordt in 2023 aangevraagd.	~~€ 1.305.300~~ € 1.044.239	Gewijzigd
4.1.2	~~Gemeente Haarlem: realisatie F200 A'dam H'lem~~ ~~Subsidie is niet in 2021 aangevraagd, wordt verwacht in 2022~~	~~€ 159.441~~	Vervallen
4.1.2	Gemeente Hilversum: Fietsstalling station Gemeente heeft aanpassing niet meer in 2021 kunne uitvoeren, daarmee is de subsidie naar 2022 verschoven	€ 2.750.000	Vervallen
4.1.2	Gemeente Gooisemeren: Regionale fietsroutes Toelichting: Het betreft een deelproject binnen de OV SAAL voor het creëren van nieuwe regionale fietsroutes	~~€ 375.000~~	Vervallen
4.1.2	Gemeente Gooisemeren: Stationsweg aanpassen Gemeente heeft aanpassing niet meer in 2021 kunne uitvoeren, daarmee is de subsidie naar 2022 verschoven	€ 500.000	Vervallen
4.1.2	Gemeente Gooisemeren: Wegvak overweg aanpassen Gemeente had eerder aangegeven dit project naar verwachting in 2021 in te dienen, verwachting is nu 2022. Daarmee is de subsidie ook verschoven.	€ 80.000	Vervallen
4.1.2	Gemeente Heiloo: Aansluiting A9/Heiloo Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 2.075.000	
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Renovatie Boerenverdrietbrug	€ 300.000	
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Verplaatsen jachthaven/museumhaven Willemsoord	€ 500.000	

4.1.2	Gemeente Amsterdam: Zuidas Terminal Toelichting: laatste tranche	€ 29.875.000	Nieuw
-------	---	--------------	-------

Programma 5 Groen

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
5.1.1	Gemeente Schagen, Boskerpark realisatie NNN inrichting (NHN16)	€ 247.000	
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 3 en 4, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 1.491.700	
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 5, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 520.000	
5.1.1	Landschap Noord-Holland, NNN inrichting Zandpolder (NHN17)	€ 350.000	
5.1.1	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Uitgeester- en Heemskerkerbroek	€ 700.000	
5.1.1	WUR/Deltares, Living lab Koopmanspolder Toelichting: Beschermen en ontwikkelen NNN en N2000	€ 120.000	
5.1.1	Natuur en milieufederatie, Kennisnetwerk natuurinclusief Toelichting: Aanpak groen kapitaal uitvoeren	€ 150.000	
5.1.1	Urgenda, MeerBomenNu Toelichting: Aanpak groen kapitaal uitvoeren	€ 50.000	
5.1.1	Stichting Landschap Noord-Holland, stalombouw beheerstal Ilperveld Toelichting: sluiten van de kringloop van dit bedrijf en ten behoeve van Natura 2000-doelen en weidevogeldoelen.	€ 400.000	Nieuw
5.1.1	Jaap Prins (Maatschap Schermerdycke), Financiering van stalaanpassing van de ligboxstal Toelichting: stalaanpassing van de ligboxstal van Jaap Prins zodat er emissiearm ruige mest geproduceerd kan worden. Hierbij wordt het mogelijk zowel de stikstof emissie per koe te reduceren, als wel ruige mest te produceren wat helpt om betere weidevogelgraslanden te creëren.	€ 75.000	Nieuw
5.1.1	De Vlinderstichting, Pilot graslandvlinders Enge Wormer en Wieringen 2022-2027. Toelichting: De geleerde lessen in deze langjarige pilot kunnen in de toekomst toegepast worden in veel meer graslanden, bermen, en dijkenvegetaties. Daarmee sorteert dit pilot project voor op een meer grootschalige aanpassing van graslandbeheer ten behoeve van de biodiversiteit.	€ 340.740	Nieuw
5.1.1	Natuurcollectief Enge Wormer, Pilot graslandvlinders Enge Wormer en Wieringen 2022-2027. Toelichting: De geleerde lessen in deze langjarige pilot kunnen in de toekomst toegepast worden in veel meer graslanden, bermen, en dijkenvegetaties. Daarmee sorteert dit pilot project voor op een meer grootschalige aanpassing van graslandbeheer ten behoeve van de biodiversiteit.	€ 83.651	Nieuw
5.1.1	ANV Hollands Noorden, Pilot graslandvlinders Enge Wormer en Wieringen 2022-2027. Toelichting: De geleerde lessen in deze langjarige pilot kunnen in de toekomst toegepast worden in veel meer graslanden, bermen, en dijkenvegetaties. Daarmee sorteert dit pilot project voor op een meer grootschalige aanpassing van graslandbeheer ten behoeve van de biodiversiteit.	€ 37.986	Nieuw
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Aanlegplaatsen trekvaart Muiden	€ 420.000	

5.1.2	Gemeente Gooise Meren , Biodiversiteit kernen	€ 70.000	
5.1.2	LTO-projecten, Boer actief in de Groene Uitweg	€ 80.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Entree Muiden	€ 1.354.500	
5.1.2	Natuurmonumenten, Horstermeer landschapsbeleving	€ 63.910	
5.1.2	Staatsbosbeheer, klimaatbos Diemerscheg fase 2 Toelichting: Toelichting: Fase 1 (50K) is in 2021 niet gelukt en wordt nu samengevoegd met fase 2.	€ 500.000	
5.1.2	Natuurmonumenten, Linielandschap fort Nigtevecht	€ 48.895	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Muiden Noord-West Toelichting: 2 ton is dit jaar aangevraagd rest schuift door naar 2023.	~~€ 1.850.000~~ € 200.000	gewijzigd
5.1.2	Rijksmuseum Muiderslot, Buitenruimte Muiderslot fase 2	€ 457.000	
5.1.2	Regio Gooi en Vechtstreek, Natuurboulevard 2.0	€ 1.050.000	
5.1.2	Stichting Monumentenbezit, Recreatieve kwaliteit 's-Graveland Toelichting: subsidieontvanger was Gemeente Wijdmeren.	€ 1.800.000	
5.1.2	Gemeente Amsterdam, Rondje Diemerscheg	€ 70.000	
5.1.2	Gemeente Diemen, Ecologische verbindingen Diemerscheg	€ 70.000	
5.1.2	Regio Gooi en Vechtstreek, Vaarnetwerk	€ 142.500	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Waterpoort Vecht	€ 265.000	
5.1.2	Staatsbosbeheer, Duurzaam beheer Diemberbos (GV 64, aanvulling). Toelichting: Maatregelen om het beheer van het Diemberbos efficiënter te kunnen uitvoeren.	€ 17.925	Nieuw
5.1.4	Recreatie Noord-Holland; Vitaal Platteland Alkmaarder- en Uitgeestermeer	€ 1.020.000	
5.1.4	Staatsbosbeheer. Vitaal Platteland Waterland-Oost Toelichting: Maatregelen natuur, water en bodemdaling in Waterland-Oost	€ 2.900.000	Nieuw
5.1.4	Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken, Boeren tegen bodemdaling regio Assendelft.	€ 69.000	
5.1.4	Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken, Vitaal Platteland Landelijk Noord Toelichting: Oprichten studieclub en nemen van maatregelen bodemdaling	€ 448.000	Nieuw
5.1.4	Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken. Veenweideloket. Toelichting: Oprichten studieclub en nemen van maatregelen bodemdaling	€ 300.000	
5.2.1	Goois natuurreserveaat, participantenbijdrage Noord-Holland	€ 896.000	
5.2.1	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid, professionalisering werkprocessen	€ 25.000	
5.2.1	Stichting Natuurcollectief Noord-Holland, Begeleiding kleine natuurbeheerders	€ 35.000	
5.2.1	ANV Water Land en Dijken, Biodiversiteit in agrarisch gebied	€ 100.000	
5.2.1	BoerenNatuur, Invoering ANIb onder nieuw GLB, Toelichting: Ondersteuning bij implementatie Agrarisch Natuurbeheer onder het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) n.a.v. landelijke afspraken Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland (IPO-BACVP).	€ 79.900	Nieuw
5.2.3	Faunabeheereenheid, faunabeleid van de provincie Noord-Holland	€ 1.270.000	
5.2.3	Wageningen Universiteit, Ontwikkelen formats voor wettelijk verplichte protocollen opvangcentra wilde dieren Toelichting: In het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken' zijn middelen beschikbaar gesteld om opvangcentra voor wilde dieren te ondersteunen	€ 100.000	Nieuw
5.3.1	Landschap Noord-Holland, Uitvoering Programma 'Betrekken bij Groen'	€ 708.000	
5.3.2	Nationaal Park Zuid-Kennemerland, uitvoeren van de jaarlijkse	€ 167.789	

	activiteitenplan		
5.3.2	Nationaal Park Duinen van Texel, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan.	€ 173.530	
5.3.2	Recreatie Noord-Holland, Beleving Oer-IJ, E-bikeroute	€ 70.000	
5.3.2	Gemeente Castricum, Buitenpoort Castricum. Toelichting: Buitenpoorten zijn (spoorweg) stations vlakbij natuur en daardoor een startpunt om van het landschap te genieten. Een goed bereikbaar landschap dankzij het openbaar vervoer draagt bij aan de leefkwaliteit in de regio's.	€ 200.000	Nieuw
5.3.3	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waddenbaai fase 1 (Noordkop)	€ 6.762.000	
5.3.3	Green Shipping Beunschip	€ 441.073	
5.3.3	Green Shipping Baggerschip	€ 405.529	
5.3.3	Vogelbescherming Nederland, wij en Wadvogels fase 1 2021- 2022. Toelichting: Het betreft deel 2 van fase 1 van het project, waarbij onder andere Broedeilanden en Hoogwater vluchtplaatsen worden aangelegd in het Amstelmeer.	€ 912.638	Nieuw
5.3.3	Natuur- en Milieufederatie, Donkerte Fase 2 Toelichting: De overkoepelende doelstellingen van het programma zijn: 1. het beleefbaar maken van de oerkracht van de nacht als toeristisch product om bewustere bezoekers naar de Waddenkust te trekken en bezoekers aan de eilanden jaarrond (nieuwe) ervaringen te kunnen bieden die goed aansluiten op de werelderfgoedstatus. 2. het behoud en versterken van de duisternis (astronomie, nachtfloor en -fauna) door bewustwording en maatregelen, gekoppeld aan duurzaam toerisme (hele Waddengebied herkenbaar als Dark Skygebied).	€ 86.000	Nieuw
5.3.3	~~Wadvogels Toelichting: monitoring (aanwezigheid, foeragegedrag, conditie en overleving) vertelt wat de impact is van herstelmaatregelen en projecten in de waddenzeeregio, op de vogels die we volgen~~	~~€ 200.000~~	~~vervallen~~

Programma 6 Economie, Cultuur en Welzijn

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
6.1.1	~~Glasvezelnetwerk Hollands Kroon B.V. Toelichting: Garantstelling voor de lening die nodig is voor de aanleg van het glasvezelnetwerk in Hollands Kroon.~~	~~€ 12.200.000~~	~~Vervallen~~
6.1.1.	Gemeente Zaanstad, regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland.	€10.000	
6.1.1	Gemeente Hoorn, regionale detailhandelsvisie West-Friesland Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie West-Friesland.	€10.000	Nieuw
6.1.1	Gemeente Uithoorn, regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden	€10.000	
6.1.2.	Regiodeal Maritiem cluster kop van Noord Holland, Gemeente Den Helder	€750.000	Nieuw

6.1.3	TerraTechnica.Inholland Alkmaar, lerend innoveren Toelichting: Bevordering van lerend innoveren technische scholing.	€ 450.000	Gewijzigd
~~6.1.3~~	~~Clusius College, bestuur en ondersteunende diensten, Alkmaar Toelichting: RIF Smart Technology, t.b.v. co-financiering realisatie practoraat~~	~~€150.000~~	Vervallen
6.1.4	Greenport Noord-Holland Noord/ Campus Agrarisch Waterbeheer Toelichting: <i>Watertransitie voor een klimaatbestendige en weerbare landbouw</i>	€50.000	Nieuw
6.1.4	Greenport Aalsmeer/programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband glastuinbouw regio Aalsmeer.	€150.000	
6.1.4	Greenport Aalsmeer/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van ruimtelijke clustering, versterking en verduurzaming glastuinbouw.	€100.000	
6.1.4	Greenport Noord-Holland Noord /programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband agrosector regio Noord-Holland Noord.	€ 165.000	
6.1.4	Greenport Noord-Holland-Noord/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van versterking en verduurzaming agrosector.	€ 100.000	
6.1.4	Greenports Nederland/programma Toelichting: Landelijk samenwerkingsverband agrosector.	€ 150.000	
6.1.4	Stichting Verify Zwaagdijk, veldlab bloembollen Toelichting: Project-innovatie en verduurzaming bollenteelt.	€ 50.000	
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/programmabureau Toelichting: Het faciliteren van het regionaal organiserend vermogen op voedselvraagstukken.	€ 125.000	
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/uitvoeringsagenda 2020-2023 Toelichting: Het stimuleren van regionale korte keten projecten.	€150.000	
6.1.4	Stichting Foodvalley/programmabureau TPC Toelichting: Het stimuleren van de eiwittransitie van dierlijk naar plantaardig.	€ 20.000	
6.1.5	Aeres Hogeschool/lectoraat bodem Toelichting: Het brengen en verbinden van bodemkennis naar de boerenpraktijk.	€ 50.000	
6.2.1	St Plein C Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 20.000	
6.2.1	St NMF/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€34.366 ~~€ 6.800~~	Gewijzigd
6.2.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€6.800 ~~€ 34.366~~	Gewijzigd
6.2.1	De Karavaan Toelichting: Impuls startende makers 2022-2024 die als gevolg van corona getroffen zijn.	€600.000	Nieuw
6.2.1	Plein C Toelichting: Uitvoering programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024	€750.000	
6.2.1	Probiblio Toelichting: Uitvoering van de provinciale wettelijke taken in het bibliotheekstelsel.	€ 3.464.240	
6.3.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt M&A	€ 180.864	

	Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.		
6.3.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt M&A Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.	€ 279.136	
6.3.2	Molenfederatie Toelichting: Projectsubsidie voor het organiseren van o.a. de Molencontactdag.	€ 15.000	
6.3.2	Noord-Hollands Archief / verhalenplatform Oneindig Noord-Holland. Toelichting: Voor een breed publiek ontsluiten van cultuurhistorische verhalen uit Noord-Holland via verhalenplatform Oneindig Noord-Holland.	€ 124.000	
6.3.3	Museum Kaap Skil Toelichting: Ten behoeve van de presentatie van de Palmhoutwrak-collectie.	€1.000.000 ~~€ 800.000~~	Gewijzigd
6.3.3	Nationale Monumentenorganisatie (NMO) Toelichting: Overdracht kasteelterrein Nuwendoorn	€ 2.100.000	
6.4.1	ROP Midden West Toelichting: Begeleiding leer-werktrajecten restauratiemarkt	€ 17.000	
6.4.1	Nationale Monumentenorganisatie (NMO) Toelichting: In het kader van de aanschaf van een beweegbare brug over de slotgracht voor de beveiliging van het kasteelterrein.	€48.000	
6.4.2	Gemeente Gooise Meren/ Vestingsplein Muiden	€ 800.000	
6.4.2	Stichting Liniebreed Ondernemen, publiekscommunicatie	€ 87.000	
6.4.2	Gemeente Weesp, Schanzen	€ 400.000	
6.4.2	Regio Gooi- en Vechtstreek, Nieuwe werken nieuwe Hollandse waterlinie	€ 490.000	
6.4.2	Stichting Forteiland Pampus, bijdrage Erfgoed Deal	€ 560.000	
6.4.2	Gemeente Gooise Meren – Verder met de vesting Muiden extra bijdrage Toelichting	€ 600.000	Nieuw
6.4.2	Landschap Noord-Holland, Restauratie Fort bij Veldhuis Betreft een extra bijdrage op eerder verleende subsidie. Bouwkosten blijken hoger dan begroot.	€ 26.150,50	Nieuw
6.4.2	Gemeente Gooise Meren, Verder met de vesting Muiden extra bijdrage	€ 805.000	Nieuw
6.5.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland Toelichting: De provincie stimuleert de vitaliteit van gemeenschappen. Via Dorpswerk worden initiatieven ondersteund op het gebied van leefbaarheid en sociale samenhang.	€ 60.000	
6.5.1	NOC*NSF / challenges sport Toelichting: De provincie wil sportverenigingen stimuleren om de acceptatie van LHBTIQ bespreekbaar te maken binnen hun vereniging. Namens de provincie voert NOC*NSF een servicebudget uit om verenigingen tools te bieden om dit bespreekbaar te maken.	€150.000	Nieuw

Programma 7 Economisch Herstel en Duurzaamheid

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
7.1.1	Techport IJmond, Om- en bijscholing Duurzame technologie.	€ 380.000	
7.1.1	Koninklijke Metaalunie, Servicepunt techniek coördinatie Noord-Holland,	€ 100.000	
7.1.1	RPA-NHN, Servicepunt techniek Noord-Holland-Noord	€ 100.000	
7.1.1	Vakschool technische installaties (VTI), Servicepunt techniek Groot Amsterdam	€ 100.000	
7.1.1	Servicepunt techniek Utrecht/Amersfoort, Servicepunt techniek Gooi en Vecht	€ 100.000	
7.1.1	DudokXP-Infrabindt-Horizon College/Leerwijkcentrum Energie	€ 30.000	
7.1.1	Huis van het werk, RPA-NHN, match Noord-Holland-Noord	€ 100.000	
7.1.1	Hogeschool/ Universiteit van Amsterdam, Pilot MKB-Digitale Circulaire werkplaats	€ 450.000	
7.1.1	3DMakerszone BV, Haarlem, SmartsMakersAcademy: MKB skillsroute	€ 250.000	
7.1.1	ROC Horizon College e.a., Hoorn, Entree in beweging	€ 250.000	
7.1.1	ROC Horizon College e.a , Hoorn, Ontzorg de zorg Ontwikkelen en toepassen van technologie in de (ouderen) zorg.	€ 150.000	
7.1.1	Bouwmensen, gemeenschappelijke restauratie opleiding van en met ROC's. Het ontwikkelen van een specialistische kopstudie restauratie op MBO niveau.	€ 250.000	
7.1.1	RPA-NHN ism Greenport-NHN, Inclusieve leer- werklocaties en trajecten	€ 450.000	
~~7.1.1~~	~~Duurzaam Bouwloket, Versnelling renovatieopgave door klantreisoptimalisatie en benutting slimme meterdata~~	~~€ 550.000~~	Verwijderd
7.1.1	Stichting cultuur en ondernemen, Noord-Hollandse Cultuurlening Bijdrage aan de beheerskosten van de Noord-Hollandse Cultuurlening voor de periode 2022 t/m 2034. De leenfaciliteit is een uitwerking van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.	€ 250.000	
7.1.1	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, verduurzaming Boekelermeer 2.0	€ 100.000	
7.1.1	Stichting cultuur en ondernemen, Noord-Hollandse Cultuurlening	€ 3.000.000	
7.1.1	Duurzaam Gefinancierd, Project Duurzaamheidsfonds Noord-Holland Het niet kunnen financieren van duurzaamheidsmaatregelen is één van de belemmeringen waarom woningeigenaren geen duurzaamheidsmaatregelen treffen. Het is voor woningeigenaren wel mogelijk om een lening aan te vragen bij het warmtefonds, maar dit is complex en duurt al gauw 2 tot 10 weken. Deze lange wachttijd verstoort de klantreis en leidt tot onzekerheid bij bouwen en installatiebedrijven omdat materialen tussentijds duurder kunnen worden. Daarom wijzen bouw- en installatiebedrijven doorgaans niet op de mogelijkheden van het warmtefonds. Bij dit project loopt het aanvragen van een lening via het bouw- of installatiebedrijf en binnen 1 dag is bekend of men voor	€ 2.600.000	Nieuw

een lening in aanmerking komt.

7.1.1	TNO, Contigenten aanpak Met dit project worden relevante data van alle (grondgebonden) woningen nauwkeurig in een database ondergebracht	€ 2.000.000	Nieuw
-------	---	-------------	-------

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. T. Krabshuis
CZ/FIN

Telefoonnummer +31611593127
Tony.krabshuis@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Tweede begrotingswijziging 2022

Verzenddatum

- 6 JULI 2022

Geachte leden,

Kenmerk

1858314/1859599

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Tweede begrotingswijziging 2022.

Uw kenmerk

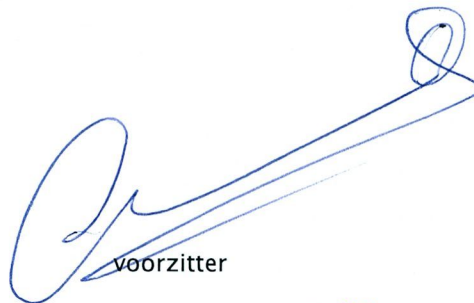
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

- Voordracht PS Tweede begrotingswijziging 2022
- Tweede begrotingswijziging 2022

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 5 juli 2022

Onderwerp: Tweede begrotingswijziging 2022

Kenmerk: 1858314/1859599

Bijlagen:

- Tweede begrotingswijziging 2022

1. Inleiding

Voor u ligt de tweede begrotingswijziging 2022. De tweede begrotingswijziging 2022 is onderdeel van de Noord-Hollandse P&C cyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze tweede begrotingswijziging worden de effecten van de Kaderbrief 2022 op de Begroting in 2022 verwerkt en worden de geraamde inkomsten en uitgaven bijgesteld op basis van recente ontwikkelingen. Daarnaast worden in deze voordracht een aantal kredietbesluiten voorgelegd.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De tweede begrotingswijziging is een standaard onderdeel van de P&C-cyclus en stelt Provinciale Staten in staat om het budgetrecht uit te oefenen.

3. Financiële ontwikkelingen

Zoals in de tabel op de volgende pagina van deze voordracht is te zien dat het begrotingsresultaat in de tweede begrotingswijziging met € 11,4 mln. voordelig wordt bijgesteld. Het begrote resultaat wijzigt van € 2,7 mln. nadelig naar € 8,7 mln. voordelig. Van deze wijziging betreft €8,1 mln. de verwerking van de kaderbrief 2023 in de begroting voor 2022. Het overige deel wordt veroorzaakt door wijzigingen die nieuw zijn in deze tweede begrotingswijziging. De belangrijkste positieve bijstelling komt door een stijging van het Provinciefonds, als gevolg van het toegenomen accres dat gekoppeld is aan de stijgende Rijksuitgaven.

Tegelijkertijd worden wij op dit moment geconfronteerd met grote onzekerheden op macro-economisch gebied (inflatieontwikkeling, grondstoftekorten), zoals ook is aangegeven in de Kaderbrief 2023. We zijn daarom genoodzaakt om in de Tweede Begrotingswijziging de indexering van de lasten aan te passen.

Bij de kaderbrief liet de GWW-index nog een stijging van bijna 12% zien ten opzichte van vorig jaar. Nu is dat ruim 22% (Bron: GWW index CBS.nl). We worden hierdoor geconfronteerd met een stijging van € 7,5 mln. aan de lastenkant ten opzichte van de Kaderbrief 2023. Daar komt nog

een extra bedrag bij van € 1,5 mln. voor de OV-concessies. Dat is gebaseerd op de zogenaamde Dova index. Ten opzichte van de Kaderbrief 2023 is dit een stijging van 4,1% naar 7%, wat zorgt voor extra lasten van € 1,5 mln.

Deze stijgingen werken ook meerjarig door. In het afgesproken indexeringsbeleid indexeren we alleen de kosten voor (groot) onderhoud. Indexatie van de begrotingspost voor vervangingsinvesteringen gebeurt met een vast bedrag (€ 5 mln. totaal per jaar) conform NIKG en we indexeren niet op uitbreidingsinvesteringen.

De onzekerheden in de wereld, maar ook de grote transitieopgaven die vanuit het Rijk op ons afkomen hebben daarnaast een te verwachten effect op de lasten die wij nog niet kunnen inschatten. Dit geldt zowel voor het toenemen van de lasten van bestaande (wettelijke) taken als voor lasten voor nieuwe opgaven, inclusief de voorbereidingen hiervan.

Het Rijk is op dit moment bezig met een contourennota over de financiering van mede-overheden die duidelijkheid zou moeten scheppen over de inkomstenkant. Ook hier is nog niet in te schatten welk effect deze afspraken gaan hebben op de begroting van onze Provincie. De verwachting is dat hier niet voor de zomer duidelijkheid over komt, eerder dat er dan een vertrekpunt ligt.

GS staat voor prudent financieel beleid. Vanuit dit beleid is het noodzakelijk om ruimte te houden in het begrotingssaldo om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen.

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2022 voor tweede wijziging	Tweede begrotings- wijziging	Begroot 2022 na tweede wijziging
1 Openbaar bestuur	22.802	81	22.883
2 Klimaat en Milieu	55.001	12.811	67.812
3 Ruimte en Water	19.919	2.301	22.220
4 Bereikbaarheid	246.520	13.293	259.813
5 Groen	148.561	23.454	172.015
6 Economie, cultuur en welzijn	49.238	3.797	53.035
7 Economisch herstel en duurzaamheid	17.318	0	17.318
8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering	-377.697	-29.347	-407.044
Totaal saldo van lasten en baten	181.662	26.390	208.052
Stortingen	178.987	18.888	197.875
Onttrekkingen	-357.965	-56.685	-414.650
Totaal mutaties reserves	-178.978	-37.797	-216.775
Begrotingsresultaat	2.684	-11.407	-8.723

Toelichting financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

Hieronder is een verkort overzicht opgenomen van de meest omvangrijke mutaties in de tweede begrotingswijziging die een effect hebben op het begrotingsresultaat. Dit resultaat wordt veroorzaakt door de financiële mutaties in de huidige begrotingswijziging, naast de verwerking van de Kaderbrief 2023 in de tweede begrotingswijziging. In de samenvatting van de tweede begrotingswijziging is een uitgebreidere specificatie gegeven van wijzigingen die het begrotingsresultaat beïnvloeden.

Omschrijving	Financieel effect op het begrotingsresultaat (x € 1mln.)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat na Eerste begrotingswijziging	2,67	N
Verwerken Kaderbrief 2023	-8,08	V
Begrotingsresultaat 2022 na Kaderbrief 2023	-5,41	V
<i>Bereikbaarheid: Correctie uitbesteding brugbediening</i>	2,41	N
<i>Bereikbaarheid: Schade Rekervlotbrug</i>	0,38	N
<i>Bereikbaarheid: Schade storm Eunice</i>	0,50	N
<i>Economie, cultuur en welzijn: verschoven subsidieregeling Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt en Onderwijs</i>	-0,57	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Ophoging provinciefonds</i>	-11,42	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Ophoging dividend</i>	-2,95	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Verlaging vennootschapsbelasting</i>	-0,7	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Afrekeningsverschillen</i>	-0,92	V
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Indexering</i>	9,0	N
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Doorwerking CAO</i>	0,26	N
<i>Financiën en Bedrijfsvoering: Correctie TTO</i>	0,48	N
<i>overige mutaties < € 200.000</i>		
Openbaar bestuur	0,21	N
Totaal effect tweede begrotingswijziging	-3,32	V
Begrotingsresultaat na Tweede begrotingswijziging 2022	-8,72	V

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
1. Provinciefonds	-	-
2. Opcenten motorrijtuigenbelasting	-19,60	V
3. Dividend	-2,42	V
4. Stelpost indexering	10,20	N
5. Faunaschade	4,3	N
9. Renteresultaat	-1,14	V
10. Overige technische bijstellingen	0,19	N
	Subtotaal technische bijstellingen	-8,47
		V
11. Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen	0,27	N
15. Implementatie SWUNG-2	0,12	N
	Subtotaal inhoudelijke voorstellen	0,39
		N
Totaal mutaties Kaderbrief 2023	-8,08	V

4. Kredietbesluiten

Bij deze tweede begrotingswijziging wordt tevens een kredietbesluit aan u voorgelegd. Het betreft het volgende:

- Het verhogen van een bestaand krediet, waarvan de investering hoger uit bleek te vallen na gunning.
- Het opsplitsen van een reeds verleend krediet in twee fasen, het verlenen van decharge voor fase 1 en het toewijzen van reeds verstrekte kredieten aan fase 2.

P.00121 Krediet samenwerking zonnefietspaden (kredietverhoging)

Voor dit project is via voordracht TBW 2021-52 een bedrag beschikbaar gesteld van € 1.230.000. Na gunning bleek de investering hoger uit te vallen waardoor het krediet met € 193.000 moet worden opgehoogd. Hiertegenover staat dat de onderhoudsfase (2023-2027) met hetzelfde bedrag lager uitvalt. Het totale project blijft derhalve binnen het totaalbudget van € 1.600.000.

P.00043 en P.00215 Krediet centrale brugbediening (splitsing krediet in fase 1 en toewijzing kredieten aan fase 2)

24BB-95: Voorgesteld wordt het project centrale brugbediening op te splitsen in twee fasen. Fase 1 (P.00043) betrof de realisatie van de Bediencentrale in Heerhugowaard, het aanleggen van de infrastructuur (centrale, glasvezel e.d.) en het aansluiten van 12 objecten op de Bediencentrale. Fase 1 is inmiddels afgerond. Het positieve resultaat van fase 1 bedraagt €9,741 miljoen. Dit bedrag is nog nodig om, tezamen met het reeds verstrekte krediet MRL-07 van € 11 mln. en het reeds verstrekte krediet van € 17 mln. die beiden in het laatste iMPI zijn toegekend, de resterende 19 bruggen en sluizen aan te sluiten op de Bediencentrale. Daarom wordt voorgesteld om aan fase 2 een totaalkrediet (op P.00215) van € 37,741 toe te wijzen, samengesteld uit de hiervoor genoemde al eerder verstrekte kredieten.

5. Instellingsbesluit nieuwe reserve ten behoeve van dekking subsidie

---

Reserve verleende subsidies woningbouw

Functie Doelgericht bestemmingsreserve

Doel De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.

Programma 3. Ruimte en Water

Voeding Voeding vindt plaats vanuit reeds bestaande budgetten/reserves binnen het operationeel doel op basis van het daadwerkelijk verleende bedrag aan subsidies. GS worden geautoriseerd om bij het verlenen van een subsidie, waarvoor de last niet geheel in dat boekjaar kan worden verantwoord, het verleende bedrag over te hevelen naar deze reserve.

Looptijd Onbepaald

Maximale hoogte De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door het totale bedrag aan verleende subsidies binnen het operationeel doel minus de reeds genomen lasten voor deze subsidies.

---

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 44-A/2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 5 juli 2022;

besluiten:

1. Een krediet voor samenwerking zonnefietspaden te verhogen met € 193.000;
2. Krediet centrale brugbediening splitsen in fase 1 en toewijzing kredieten aan fase 2;
3. De reserves voor verleende subsidie in te stellen in deze voordracht, opgenomen instellingsbesluit;
4. De tweede begrotingswijziging 2022 vast te stellen;
5. De gewijzigde lijst met subsidies buiten uitvoeringsregeling 2022 vast te stellen.

Haarlem, 19 september 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 12-09-2022 over de voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022

4. A-Agenda Algemeen

4a. Voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022 (A-agenda EFB en M&B 12-9-2022)

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze tweede begrotingswijziging omvat een bijstelling op de begroting 2022.

De voordracht is deze middag besproken in de commissie EFB, die PS over de begrotingswijziging adviseert vanuit algemeen financieel oogpunt. De voordracht gaat vooralsnog als hamerstuk door naar PS.

De commissie M&B brengt vandaag advies uit aan PS. Besluitpunt 1 betreft een kredietverhoging in het vakgebied van M&B.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) slaat de schrik om het hart als ze kijkt naar de tweede begrotingswijziging als het gaat om de oplopende kosten voor groot onderhoud. De GWW index is verhoogd met 22%, dat zijn enorme bedragen. Ook de extra 1,5 miljoen euro voor het OV door indexatie stemt tot nadenken. Het CDA was in de veronderstelling dat bij de eerste begrotingswijziging was besloten om 2,4 miljoen euro minder uit te geven aan de uitbesteding van de brugbediening. Bij de tweede begrotingswijziging wordt dit bedrag gecorrigeerd. Het blijkt dat er niet inhoudelijk is besloten om 2,4 miljoen minder uit te geven aan de brugbediening maar dat het een financieel technische bijstelling is. Mevrouw Kuiper wil graag van de gedeputeerde bevestigd krijgen dat het dus nooit de intentie is geweest om verandering in de uitgaven aan te brengen.

De heer **Deen** (PVV) stelt dat in 2021 een bedrag van 1,2 miljoen euro beschikbaar is gesteld voor samenwerking zonnefietspaden, dat de PVV hierop tegen is omdat het geldverspilling is. Daarnaast zijn er een aantal subsidies in de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 2022 waar de PVV niet achter staat. Daarom stemt de PVV niet in met deelbesluit 1 en 5.

De heer **Steeman** (D66) vindt het termijnperspectief voor de betaalbaarheid van de provinciale infrastructuur zorgelijk. De voorgelegde begrotingswijziging is niet opzienbarend. De fasering van de brugbediening en het splitsen van het krediet heeft een helder doel en daarom gaat D66 akkoord met het voorgenomen besluit voor zover het de commissie M&B betreft.

De heer **Terwal** (VVD) haalt de grote economische onzekerheden aan. Op mobiliteitsgebied is het verontrustend te zien dat de GWW index is verhoogd met 22% t.o.v. vorig jaar. Deze stijging werkt meerjarig door in de kosten voor onderhoud maar slechts deels in de vervangingsinvesteringen en geheel niet in de uitbreidingsinvesteringen. Wat is hiervoor de reden? Is het niet verstandig om de vervangingsinvesteringen en de uitbreidingsinvesteringen te indexeren voor een realistischer beeld van de benodigde financiën voor infrastructuur. De VVD stemt in met de kredietverhoging van 193.000 euro voor samenwerking zonnefietspaden maar waakt er wel voor dat het project binnen het gestelde totaalbudget van 1,6 miljoen euro blijft. Ook voor de splitsing van krediet van de centrale brugbediening moet de basis op orde zijn.

Bij interruptie vraagt de heer **Zoon** (PvdD) de heer Terwal of de VVD zich zorgen maakt over de extra gelden van de GWW index. Waar gaan we het geld vandaan halen of moeten we bezuinigen om binnen het bestaande budget te blijven?

De heer **Terwal** (VVD) antwoordt dat de VVD-fractie zich uiteraard ook zorgen maakt over de opgelopen kosten in de grond-, weg- en waterbouw. Hij beaamt dat de provincie veel meer geld kwijt zal zijn aan infrastructuur en dan kijkt de VVD het liefst eerst waar er kan worden bezuinigd. De VVD vindt dat er ook buiten het gebied van mobiliteit bezuinigd kan worden. De heer Terwal (VVD) sluit af met de vraag aan de gedeputeerde om een update hoe het staat met het verhelpen en voorkomen van storingen aan de bruggen en sluizen, gelet op de vele storingen aan de Leimuiderbrug.

De heer **Zoon** (PvdD) vertelt dat ook zijn fractie zich zorgen maakt om de verhoging op de GWW index. Hij voorziet dat de kosten in de toekomst niet meer naar beneden worden bijgesteld. Bezuinigingen zijn de komende tijd een thema. Voor nu stemt de PvdD in met de begrotingswijziging.

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) bedankt de gedeputeerde voor de beantwoording van de technische vragen en haar fractie kan instemmen met de begrotingswijziging, maar heeft nog 3 aanvullende vragen. Mevrouw Van Geffen wijst erop dat slechts 50% van de schade wordt vergoed indien een schipper de Rekervlotbrug ramt. Zij vraagt of de overheid standaard voor een deel opdraait voor fouten van schippers.

Mevrouw Van Geffen vraagt uitleg over de studiekosten van de N247 bij Broek in Waterland. Zijn de kosten vooraf niet beter in te schatten, gezien de overschrijding met 100%. Ook wijst mevrouw Van Geffen erop dat de contourennota van het Rijk van invloed is op de inkomsten. Zij vraagt aan de gedeputeerde wat het effect is van deze contourennota.

Statenlid **Van der Waart** (GL) is voorstander van prudent beleid wat betreft de financiën en sluit zich aan bij de vorige sprekers die aanklaarten dat het een financieel lastige tijd is. Haar fractie gaat akkoord met de bijstelling, wat GroenLinks betreft is het een hamerstuk.

Mevrouw **Bouhlef** (SP) vraagt zich af of het mogelijk is om een pas op de plaats te maken wat betreft de brugbedieningen. Met andere woorden, het even te laten bij het aantal aangesloten bruggen op dit moment. Wat de zonnefietspaden betreft wijst mevrouw Bouhlef erop dat al menig project is mislukt. Kan het zijn dat marktpartijen, net als de SP, ook geen heil zien in zonnefietspaden?

De heer **Jensen** (JA21) is tevreden over de begrotingswijziging maar JA21 maakt zich ook zorgen over de toekomst. Op 5 juli jl. is de begrotingswijziging opgesteld maar inmiddels is de inflatie opgelopen. Kan deze wijziging daarom zo blijven of verwacht de gedeputeerde nog problemen die de uitvoering van de mobiliteitsagenda bemoeilijken. JA21 kan zich vinden in de begrotingswijziging.

Mevrouw **Tolhuis** (ChristenUnie) heeft nog enkele vragen over de begrotingswijziging: op pagina 18 onder 'mobiliteit fiets' is te lezen dat een aantal voorgenomen activiteiten niet zijn uitgevoerd maar uitgesteld, zoals de corridor Amsterdam-Hoorn. Wat is de reden dat deze subsidie is vertraagd en wanneer is de verwachting dat deze wel in werking treedt?

Ook is opgevallen dat de fiets-file-vrij wordt verlaagd met 740.000 euro. Kan gedeputeerde hierop een toelichting geven, welke acties neemt de gedeputeerde om dit toch zo spoedig mogelijk te realiseren?

En is het mogelijk de schade aan de Rekervlotbrug geheel op de veroorzaker te verhalen?

Schorsing van 20.25 - 20.35 uur

Gedeputeerde **Stigter** vindt dat er terechte zorgen zijn om kostenstijging in de totale breedte. Dit zal effect hebben op de langere termijn.

De aanpassing van de 2,4 miljoen euro voor de brugbediening is puur een administratieve aanpassing, hier zit hier geen inhoudelijke grondslag achter.

De reden is dat in de vervanging wel de indexering in kaart is gebracht en niet bij de verbetering en aanleg. Dat komt omdat dit bij vervanging noodzakelijk is en bij verbetering en aanleg niet.

Tegelijkertijd is er ongemak vanwege de prijsstijgingen. Daarom is er bij de begroting een voorstel om ook bij verbetering en aanleg de indexatie in kaart te brengen.

De 1,6 miljoen euro voor de solaroad zijn de kosten die nu in beeld zijn. Daarom is deze zodanig in de begroting opgenomen. Die gunning is niet hoger dan eerder ingeschat.

Voor de problematiek rondom de Leimuiderbrug is de oplossing nog niet gevonden. Er is noodzaak om nu met beheermaatregelen te komen, daarom wordt er nu met minder draaibewegingen gewerkt om de kans op storingen te beperken. Ook is er continu een servicemonteur aanwezig.

De 50% vergoeding m.b.t. schade aan de brug, dit is een schadepost waar we niet onderuit komen.

De studiekosten van de Broek en Waterland studie zijn verdubbeld. Dit is niet gangbaar maar komt door nieuwe inzichten die zijn opgedaan waardoor nieuwe studies nodig bleken.

De contourennota is inmiddels verschenen maar is nog wat vaag gebleven over het inzicht over de langere termijn financiële effecten voor de provincie.

De brugbediening: Om fouten te voorkomen wordt voor de aansluiting in kaart gebracht wat er speelt qua informatiebehoefte. Deze actie is in gang gezet.

De subsidie van de Amsterdam corridor is nog in studie voordat we tot de aanvraag kunnen komen. De fiets-file-vrij is een aanvraag die Amsterdam moet doen, deze aanvraag duurt waarschijnlijk nog een jaar langer.

Vragen voor de tweede termijn.

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) vraagt of is onderzocht hoe de kosten van de brugschade te ondervangen?

Gedeputeerde **Stigter** kan niet anders dan accepteren dat dit kosten voor de provincie zijn, het is wat het is.

Hij geeft mee dat dat de subsidieaanvraag voor fiets-file-vrij niet vanuit Amsterdam komt maar vanuit Haarlemmermeer.

De voorzitter concludeert dat dit agendapunt voldoende is behandeld en dat de begrotingswijziging voor wat betreft de commissie M&B als hamerstuk naar de PS vergadering van 19 september a.s. kan worden doorgeleid.

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon
		K. Konings AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d	19-9-2022	Doorkiesnummer +31 235143032
Commissie EFB		Koen.konings@noord-holland.nl
Datum commissievergadering	12-9-2022	
		16 september 2022 1 5
Onderwerp: Voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022		

Advies commissie EFB:

de Voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022 als hamerstuk door te geleiden naar PS van 19 september 2022.

Uittreksel van het concept-verslag EFB 12-9-2022:

7.a. Voordracht Tweede Begrotingswijziging 2022

De **voorzitter** licht toe dat PS in de provinciale begroting toewijst voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze tweede begrotingswijziging omvat een bijstelling van de begroting voor 2022. De voordracht staat geagendeerd voor de PS-vergadering van 19 september. De commissie EFB adviseert over de begrotingswijziging vanuit een algemeen financieel oogpunt en op de onderwerpen die tot de commissie EFB behoren. Besluitpunt 1 van de voordracht betreft een kredietverhoging in het vakgebied van M&B. Daarom wordt dit punt vanavond ook in die commissie besproken.

De heer **Hartog** (JA21) kan instemmen met het gevraagde. Het is mooi dat er extra middelen uit de provincie beschikbaar zijn gekomen voor indexering. Dat is nuttig en nodig.

De heer **Klein** (CU) kan zich in grote lijnen vinden in de begrotingswijziging. Over de lijst subsidies buiten de uitvoeringsregeling vraagt hij hoe het zit met die 26 miljoen euro subsidie die Landschap Noord-Holland krijgt voor de restauratie van het fort bij Veldhuis. Hij vreest dat dat ten koste gaat van andere prioriteiten binnen dat programma. Dit behoeft een nadere toelichting dan wel een discussie met PS.

Voorts wijst hij op de subsidie die vanuit de reserve Warmtetransitie beschikbaar wordt gesteld voor verduurzaming van de glastuinbouw in Noord-Holland. Greenpoort Aalsmeer gaat een meerjarenplan

Verduurzaming opstellen en daarvoor wordt een aanzienlijk bedrag beschikbaar gesteld. Dit lijkt hem een goed moment voor bezinning op de toekomst van glastuinbouw in Noord-Holland gezien de hoge energieprijzen. Misschien is een heel aantal vormen van teelt helemaal niet zo handig. Het gaat er niet alleen om de bestaande verwarming van kassen op korte termijn te verduurzamen, maar hij zou een discussie willen voeren over glastuinbouw in Noord-Holland op de lange termijn.

De **voorzitter** stelt voor in deze commissie vooral de financiële impact te bespreken. De discussie over klimaat, duurzaamheid en de toekomstvisie hoort thuis in de commissie RWK.

De heer **Hollebeek** (PvdD) constateert dat er soms middelen ongebruikt blijven, bijvoorbeeld de 100.000 euro voor de wildopvang. Hij hoopt dat daarmee nog wel wat gaat gebeuren voor het einde van deze coalitieperiode. Hij roept de gedeputeerde op met het veld in gesprek te gaan, maar dat lukt natuurlijk niet meer vóór de PS-vergadering van volgende week.

De heer **Heijnen** (CDA) benadrukt dat deze onzekere tijd van invloed is op de financiële prestaties van de provincie. Dat wordt nog eens versterkt door de te lang durende discussie met het Rijk over de financiële toekomst van de provincie. Wellicht kan de gedeputeerde een update geven. Het CDA steunt de lijn voor een voorzichtig financieel beleid waarbij geld wordt gereserveerd voor toekomstige indexeringen en prijsstijgingen. Vooral rond mobiliteit heeft het CDA grote zorgen. Er moet veel gebeuren, maar er kan steeds minder.

Uit deze tweede begrotingswijziging blijkt dat bij de eerste begrotingswijziging de post Uitbesteding brugbediening kennelijk neerwaarts is bijgesteld met 2,4 miljoen euro. Dat was niet direct zichtbaar in programma 4. Dit is een politiek beladen onderwerp dat eerder tot veel discussie heeft geleid. De aanpassing is nu gecorrigeerd en is nu wel goed zichtbaar onder programma 4. Een dergelijk bedrag dient transparant te zijn zodat er ook inhoudelijk over kan worden gesproken.

Tot slot stemt het CDA in met de kredieten en de gevraagde reserve.

De heer **Roosendaal** (VVD) kan instemmen met deze tweede begrotingswijziging. Die lijkt van een negatief naar een positief resultaat te gaan, maar dat komt doordat er meer aan de reserves wordt onttrokken. Onduidelijk is of de inkomsten toekomstbestendig zijn want ook reserves zijn eindig. De provincie gaat 14% meer uitgeven dan aanvankelijk gedacht en dat komt vooral door Klimaat & Milieu en door Groen. Een oorzaak is natuurlijk de energietransitie in brede zin. Hij voorziet structureel hogere uitgaven in de toekomst die geen gelijke tred houden met de inkomsten. Hij is benieuwd of dat klopt.

Bij Groen hoort hij graag waar het dan fout gaat bij de budgettering. Vooral de kosten bij het programma NatuurNetwerk zijn hoog. De plannen zijn nog niet eens gedeeld en toch wordt nu goedkeuring gevraagd

voor deze begrotingswijziging. Hij krijgt graag toegelicht waarom voor deze route is gekozen. Hij ziet drie hoofdoorzaken voor de positieve mutatie van het begrotingssaldo van 2022: de opercenten in positieve zin, de indexering in negatieve zin en datzelfde geldt voor de niet-begrote centrale wijzigingen. Hij vraagt of er nu voldoende is om met het huidige inflatiepercentage de uitgaven te kunnen blijven doen en of er rekening mee is gehouden in het budget voor volgend jaar. Gaat het over de correctie inzake de brugbediening, dan is hij benieuwd wat PS hiervan kan leren. Uitbestedingen dienen immers overeen te komen met de vooraf gegeven winsten. Hij ziet graag dat de gedeputeerde een keer een evaluatie overlegt waarbij een aantal uitbestedingen op een rij wordt gezet om te kijken wat de provincie daarvan kan leren.

Statenlid **Zaal** (GL) ziet een positieve begroting dankzij twee behoorlijke meevallers op de inkomsten, de opercenten, maar zorgen heeft hij over de indexeringen. Hij hoort graag hoe de gedeputeerde daarnaar kijkt. Verder is hij benieuwd naar de stand van zaken bij de perspectievennota die is toegezegd. GroenLinks gaat akkoord met het gevraagde kredietbesluit, maar vraagt zich wel af of het voorgenomen besluit voor een nieuwe reserve niet anders had gekund, bijvoorbeeld onder een bestaande reserve. Het aantal reserves is de afgelopen tijd immers ingedamd.

Mevrouw **Kapitein** (D66) is blij dat het verwachte resultaat 11,4 miljoen euro voordelig lijkt uit te pakken mede dankzij het provinciefonds. Eerder moest PS uiterst terughoudend zijn bij de kaderbrief. Daar moesten de prioriteiten worden aangegeven. Gelukkig hoeven deze keuzes nu niet te worden gemaakt. De forse impact van de indexering is opvallend: 10 miljoen euro extra. Dit is nog maar het begin van alle kostenstijgingen waarmee de samenleving te maken krijgt. Dit lijkt een voorbode voor de keuzes die de komende periode zullen moeten worden gemaakt.

De heer **Klein** (CU) hoort dat er geen keuzes meer hoeven worden gemaakt in de voorstellen voor de Begroting 2023. Dat haalt hij niet uit deze begrotingswijziging.

Mevrouw **Kapitein** (D66) heeft dit weekend de begroting gelezen. Die 26 miljoen euro bij de subsidies buiten de uitvoeringsregeling roept ook bij D66 vragen op. Zij is benieuwd of er misschien een natuurlijke bovengrens is waarbij PS informatie zou moeten krijgen waarbij subsidies worden vrijgegeven. Het gaat hier om een enorm bedrag.

Gedeputeerde **Zaal** corrigeert dat het niet om 26 miljoen euro gaat, maar om 26.000 euro.

De **voorzitter** schorst de vergadering van 15.16 uur tot 15.21 uur.

Gedeputeerde **Kocken** verduidelijkt dat er geen bovengrens is waarbij PS wordt geïnformeerd bij het vrijgeven van subsidies. Er is alleen de theoretische bovengrens voor een programma. Sommige zaken vallen binnen een regeling, andere daarbuiten. Er is geen grens waarbij een buiten de regeling vallende categorie bij PS moet worden teruggelegd. Dat zou ook niet heel praktisch zijn.

Die 11,4 miljoen euro van 2022 is niet als reden gezien om bij de kaderbrief wat ruimhartiger te zijn. Daarbij is destijds betrokken dat er nog steeds heel veel onzekerheden spelen. Dat hangt samen met de vraag wanneer er voldoende comfort is. De provincie heeft nog net zo veel onduidelijkheid als de vorige keer. Het wachten was toen op de contourennota. Die ligt er nu, maar die geeft nauwelijks meer duidelijkheid. Het IPO dringt er bij het Rijk op aan dat de provincies die duidelijkheid krijgen. Dat geldt ook voor gemeenten. Het betreft immers structurele inkomsten. Als deze begroting is vastgesteld, wordt er alweer gewerkt aan de volgende. Zolang onbekend is op welke inkomsten de provincie kan rekenen, is het eigenlijk ondoenlijk. Daar dringt de provincie dan ook op aan.

De perspectievennota bevat de informatie die er wel is. Daaraan kleeft wel dezelfde onzekerheid. Die nota komt voor de volgende commissievergadering naar PS. Daarbij gaat het om de opcenten en om andere mogelijkheden en onmogelijkheden.

De reden dat hier een nieuwe reserve wordt aangelegd, heeft te maken met de verplichting om voor het gehele subsidiebedrag over meerdere jaren een reserve aan te leggen als een subsidie wordt toegekend. Dus dit is een reserve waar de provincie niet omheen kan.

De 2,4 miljoen euro, inbesteed of uitbesteed, wel of niet een politieke discussie, daarvoor geldt dat een politieke discussie kan worden vermeden. Dit is alleen een technische bijstelling. Er is iets niet helemaal goed gegaan. Het bedrag zat aanvankelijk in de post Uitbestede kosten. Toen moest die naar de capaciteitsbegroting. Dat is niet synchroon verlopen. Er wordt dus niet meer uitgegeven dan verwacht, maar het valt onder een andere post. Dat is nu pas gedaan, omdat er bij het opstellen van de begroting een foutje is gemaakt.

Op de vraag van de heer Klein over de glastuinbouw, zal gedeputeerde Zaal nog iets zeggen. De vraag of er iets misgaat bij Groen, is een vraag aan gedeputeerde Rommel. Dat is haar portefeuille.

Gedeputeerde **Zaal** reageert vanuit de portefeuille Glastuinbouw en niet vanuit de portefeuille Klimaat. De glastuinbouw is een belangrijke economische sector in de provincie, zowel voor de sierteelt als voor de productie van voedsel. Een bredere discussie over het belang van de sector, en het liefst breder over verschillende sectoren, lijkt haar goed. Op de korte termijn is er met deze bijdrage veel mogelijk in de greenport, zowel op het gebied van minder gasverbruik als op het gebied van de landbouw en het voedselsysteem. Dat is wellicht een discussie voor een nieuwe coalitie. Als glastuinbouw klimaatneutraal mogelijk is, is dat een belangrijke aanvulling voor de productie van voedsel en sierteelt.

De **voorzitter** concludeert dat dit punt vanuit deze commissie richting pers kan.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten

Uw contactpersoon

E. Krijgsman

AD/STG

Telefoonnummer +31235143288

krijgsmane@noord-holland.nl

1 | 2

Verzenddatum

Betreft: Voordracht uitgangspunten voor participatie

Geachte leden,

De provincie Noord-Holland vindt participatie belangrijk. Een bijzondere Statenwerkgroep Participatie, met Statenleden uit vrijwel alle fracties, aangevuld met twee leden van het College van Gedeputeerde Staten en twee vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, heeft in kaart gebracht wat de provincie Noord-Holland belangrijk vindt bij participatie en wat nodig is om dat een plek te geven in toekomstige participatietrajecten. Hierbij biedt de Statenwerkgroep het resultaat aan: de uitgangspunten voor participatie, die het vertrekpunt zijn voor alle vormen van participatie die Noord-Holland in de komende jaren mogelijk wil maken.

Deze uitgangspunten zijn richtinggevend voor de Noord-Hollandse participatie, een toezegging aan inwoners over wat zij mogen verwachten. De provincie Noord-Holland geeft met de uitgangspunten aan dat participatie mogelijk wordt gemaakt omdat kennis van inwoners, bedrijven, organisaties en andere overheden leidt tot beter beleid, uitvoering en andere besluitvorming. Bij participatie moet er dus ruimte zijn voor invloed, maar er moeten ook heldere kaders zijn zodat er een zorgvuldig ontworpen traject wordt gestart. Niet iedereen die mee doet kan gelijk krijgen, maar we geven een goede terugkoppeling over de uiteindelijke belangenafweging. Besluiten zijn bijna altijd aan de politiek of het bestuur.

De uitgangspunten zijn bewust op hoofdlijnen, zodat per traject ruimte is voor maatwerk. Om dat mogelijk te maken heeft de ambtelijke organisatie een werkwijze, een stappenplan, voor participatie gemaakt die invulling geeft aan de uitgangspunten. De ambtelijke organisatie

Kenmerk

/

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Rtw-nummer NI 0010 03 124 R 08

heeft hiermee handvatten voor het doordacht mogelijk maken van participatie.

Als de Omgevingswet wordt ingevoerd moet het bevoegd gezag voor besluiten onder de Omgevingswet participatie organiseren en kunnen motiveren waarom bepaalde keuzes bij die participatie zijn gemaakt. Met deze uitgangspunten geeft Noord-Holland aan wat ze belangrijk vindt bij de participatie en met de werkwijze kunnen de ambities naar de praktijk worden vertaald. Hiermee voldoet de provincie aan de gestelde eisen en is ze dus klaar voor de toekomst.

De werkgroep burgerparticipatie gaat verder met de werkzaamheden en gaat zich buigen over de instrumenten die ingezet kunnen worden bij burgerparticipatie. Op 22 september volgt hierover een expertmeeting voor de werkgroep. Daarna stelt de werkgroep een nadere uitwerking over de in te zetten instrumenten op en zal deze aanbieden aan het presidium.

Hoogachtend,

Werkgroep burgerparticipatie Provinciale Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

G.J. Leerink, voorzitter werkgroep

Uitgangspunten voor Participatie van de provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland vindt participatie belangrijk. Daarom zorgen [politiek](#), [bestuur](#) en ambtelijke organisatie ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt. Participatie is wel altijd maatwerk. Per participatietraject of participatievorm kan de invulling dus verschillen. Maar met deze uitgangspunten zorgen we voor een evenwichtig proces en kwalitatief goed participatietraject.

De uitgangspunten zijn het provinciale participatiebeleid zoals dat wordt bedoeld in de Omgevingswet en het daarop gebaseerde Omgevingsbesluit. De uitgangspunten gelden ook voor andere besluitvorming buiten het kader van de Omgevingswet. De uitgangspunten voor participatie zijn een aanvulling op de wettelijke verplichte inspraak zoals die is geregeld in de Inspraakverordening Noord-Holland 2005.

1. De komende jaren staat Nederland voor grote opgaven die gaan over hoe het land is ingericht. Die opgaven hebben gevolgen voor de leefomgeving van inwoners. Daarom willen we weten wat er speelt in de samenleving.

Het doel van participatie

2. De provincie betreft inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden bij het maken en uitvoeren van beleid en andere besluitvorming omdat kennis en ervaring van hun leefomgeving zorgen voor betere resultaten.

De ruimte voor invloed

3. De provincie maakt participatie pas mogelijk na een zorgvuldige afweging over de toegevoegde waarde van participatie. Er moet ruimte zijn voor invloed. Aan de hand daarvan bepalen we welke vraag of vragen we willen stellen.

De opzet van het participatietraject

4. De provincie zorgt voor helderheid en duidelijkheid tijdens het hele participatietraject. Daarom besteden we aandacht aan vraagstukken die bij elk traject terugkomen. Waarover gaat de participatie en waarover niet? Wat zijn de belangen en wie zijn de belanghebbenden? Wat wordt er met de uitkomsten gedaan in de besluitvorming? Wanneer wordt er gecommuniceerd?
5. Als de provincie (externe) deskundigen betreft, maken we vooraf duidelijk hoe de rol van deze deskundigen zich verhoudt tot de inbreng van inwoners, bedrijven en organisaties.

Informatie en communicatie

6. De provincie communiceert duidelijk waar het participatietraject over gaat. We informeren op tijd en zo volledig mogelijk en koppelen terug in elke fase.

7. De provincie streeft naar een inclusieve en representatieve bijdrage. We gaan actief op zoek naar verschillende kennis en ervaring. Daarbij doen we aantoonbaar ons best om Noord-Hollanders te betrekken voor wie het minder vanzelfsprekend of makkelijk is om mee te doen, zoals jongeren, laaggeletterden en mensen met een migratieachtergrond.

De rol van de politiek en het bestuur bij participatie

8. Na een participatietraject besluit meestal het bestuur of de politiek. De verkiezingen zijn het moment om op de samenstelling van de volksvertegenwoordiging invloed uit te oefenen.
9. De provincie weegt de belangen van alles en iedereen mee. Participatie betekent dus niet perse dat iedereen die meedoet gelijk kan krijgen. We zorgen daarom voor duidelijkheid over hoe de belangenafweging plaatsvindt.

Leren en evalueren

10. De provincie wil weten wat goed werkt en wat beter kan bij participatietrajecten. Daarom evalueren we actief en leren we van opgedane ervaring om het in de toekomst nog beter te doen.

Werkwijze voor participatie

In de uitgangspunten voor participatie is vastgesteld waar participatie bij de provincie Noord-Holland aan moet voldoen. Met het stappenplan, de vragenlijst en de aandachtspunten is een werkwijze ontwikkeld voor hoe aan de uitgangspunten invulling kan worden gegeven. Het zijn hulpmiddelen voor de organisatie om de juiste afweging te maken over het wel of niet organiseren van participatie en voor het opstellen van het participatieplan. Deze werkwijze is voor participatie bij projecten en programma's, niet voor politieke participatiemiddelen als het referendum.

1. Stappenplan voor het opstellen van een participatieplan

Het maken van een participatieplan is belangrijk om helder te krijgen hoe het participatietraject georganiseerd wordt. Daarom doe je dit bij ieder participatietraject. Het opstellen van een participatieplan helpt je daarbij. In een participatieplan beschrijf je onder andere waar de participatie over gaat en niet over gaat, wat de belangen zijn en wie de belanghebbenden zijn, wat er met de uitkomsten gedaan gaat worden in de besluitvorming en hoe er gecommuniceerd gaat worden. Als je daar al van tevoren over nadent, ontwerp je een doordacht proces. Dit zorgt voor duidelijkheid bij het team, de betrokken bestuurders, de politiek én inwoners.

Als er sprake is van een besluit in het kader van de Omgevingswet dan moet het bevoegd gezag motiveren hoe inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn en wat de resultaten daarvan zijn.

Een participatieplan maken vergt zorgvuldige voorbereiding. Volg daarom het onderstaande stappenplan voor het maken van een doordacht participatieplan zodat je op het juiste moment de juiste dingen doet. De projectleider of programmamanager is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het participatieplan. De communicatieadviseur en/of omgevingsmanager adviseren en ondersteunen hierbij. Bij vragen kunnen ook de adviseur participatie en de ambtelijke werkgroep participatie worden geraadpleegd.

1. Beschrijf kort de context van het project of programma en het sentiment van de omgeving
  - a. Wat is de opgave?
  - b. Voor wie heeft de opgave gevolgen?
  - c. Hoe kijkt men daar op dit moment naar?
2. Loop de 'vragenlijst participatie' door met in ieder geval de projectleider of programmamanager, communicatieadviseur en omgevingsmanager. Bespreek ook de 'Tips en aandachtspunten'.
  - a. Bepaal samen het doel van de participatie en denk na over de participatievraag of -vragen
  - b. Denk alvast na over de kaders (juridisch, beleidsmatig, financieel, technisch)
  - c. Bespreek de rolverdeling van het project- of programmateam
3. Bespreek met de verantwoordelijke bestuurder welke mogelijkheden voor participatie die ziet binnen dit project of programma. De uitgangspunten voor participatie zijn hierbij leidend.
4. Maak met de communicatieadviseur en/of omgevingsmanager een stakeholdersanalyse van alle betrokkenen.
5. Bedenk hoe je welke doelgroepen gaat betrekken:

- a. Kies de participatievorm en inzet van de juiste middelen en personen in samenwerking met de communicatieadviseur en omgevingsmanager.
6. Maak een participatieplan. Neem daarin op:
  - a. Waarover de participatie gaat én wat al vaststaat;
  - b. Voor wie de participatie mogelijk wordt gemaakt;
  - c. Wanneer en hoe de participatie plaatsvindt;
  - d. Waar aanvullende informatie beschikbaar komt;
  - e. Hoe er over de uitkomsten van de participatie en wat daarmee is gedaan wordt gecommuniceerd
7. Informeer de bestuurder over het uiteindelijke participatieplan
8. Bepaal of kennisname of besluitvorming over het participatieplan in GS of PS nodig is
9. Publiceer het participatieplan. Dit geeft de omgeving inzicht in hoe het participatietraject eruit zal zien. Is er sprake van een participatie in het kader van het projectbesluit? Dan is een kennisgeving van de participatie verplicht. Met het participatieplan voldoe je aan de eisen die aan de kennisgeving worden gesteld.

2. Vragenlijst Participatie

Zorg bij participatie voor duidelijkheid bij alle betrokkenen. Niet iedereen kan gelijk krijgen, maar duidelijkheid biedt al veel houvast en kan teleurstelling voorkomen. Dit doe je door op tijd na te denken over belangrijke vragen en stappen die horen bij een participatietraject. Onderstaande vragen zijn bedoeld om je te laten nadenken over de verschillende aspecten van het participatietraject. Sommige vragen kun je van te voren niet volledig beantwoorden, maar kom je tijdens het participatietraject of tijdens gesprekken met betrokkenen pas tegen. Je hoeft dus niet te wachten met het organiseren van een participatietraject tot je op al deze vragen een volledig antwoord hebt.

Bespreek deze vragen gezamenlijk met de projectleider/programmamanager, omgevingsmanager en communicatieadviseur. Het is belangrijk om te zorgen voor een duidelijke rolverdeling waaruit blijkt wie wat gaat doen en waarvoor verantwoordelijk is.

1. Waarom participatie? En waarover?

- Wat is de opgave en het doel van het project of programma?
- Is er sprake van wettelijk verplichte participatie in het kader van de omgevingswet?
- Wat wil je bereiken met de participatie die je organiseert? Is dat ook daadwerkelijk te bereiken met participatie?
- Wanneer vinden we dat we goede participatie hebben georganiseerd?
- Welke vragen of keuzes wil je voorleggen?
- Welke beïnvloedingsruimte is er? Waar kunnen betrokkenen nog wat van vinden en wat ligt al vast? Maak duidelijk wat echt vast staat en waar nog ruimte is voor inbreng.
- Kunnen belanghebbenden meedenken of meebeslissen? Dan is er sprake van participatie. Als er alleen wordt geïnformeerd dan is er geen sprake van participatie maar van communicatie.
- Is er duidelijk hoeveel tijd en geld er beschikbaar is binnen het project? Is er extra geld beschikbaar voor alternatieve oplossingen?
- Wanneer worden experts betrokken? Bij de formulering van de vraagstelling ('aan de voorkant')? Of bij de beoordeling van de inbreng ('aan de achterkant')? Hoe verhoudt inbreng van experts zich tot die van niet-experts?
- Kunnen betrokkenen ook gebruik maken van de experts? In het kader van het projectbesluit kunnen betrokkenen verzoeken dat hun aangedragen oplossingen door (een) onafhankelijke expert(s) worden beoordeeld op kosten van de provincie.
- Wat wordt na deze fase van het project of programma opgeleverd?
- Het bovenstaande overwegende: is er wel of geen participatie mogelijk? Zo niet, waarom niet?

2. Voor wie wordt participatie mogelijk gemaakt?

- Wie moeten er betrokken worden?
- Wat zijn de verschillende belangen van betrokkenen? Hoe verhouden die zich tot de doelen van het project of programma en de doelen van het participatietraject?
- Welke kennis en ervaring hebben verschillende betrokkenen die waardevol zijn voor het project of programma?
- Is er sprake van een inclusieve selectie van alle relevante partijen of ontbreken er bepaalde groepen? Waarom worden sommige groepen wel of niet actief benaderd?
- Heb je de verschillende, mogelijk tegenstrijdige belangen voldoende in zicht?
- Wat speelt er bij betrokkenen, waar tijdens het participatietraject rekening mee moet worden gehouden?

- Zijn er bepaalde emoties bij betrokkenen vanwege het ingrijpende karakter van het project of programma, vanwege eerdere ervaringen met overheden in het gebied of vanwege andere lopende of recente participatietrajecten?
- Zijn er gesprekken gevoerd met inwoners over wat er speelt. Heeft men het gevoel dat daar genoeg aandacht voor is geweest? Heeft men het gevoel gehoord te zijn?
- Zijn er vooral uitgesproken voor- en/of tegenstanders van een bepaald voornemen? Is er genoeg aandacht geweest voor waarom men zo uitgesproken voor- of tegen is? Begrijp je waarom dit zo is?
- Willen belanghebbenden wel betrokken worden en in welke fase? Waarom wel of niet? Is daar nog iets aan te doen?
- Zijn belanghebbenden ook daadwerkelijk in de gelegenheid om te participeren?
- Hoe betrek je degene die zich niet zo interesseren ook bij de participatie (in deze fase)?
- Hoe ga je om met de belangen die zichzelf niet kunnen vertegenwoordigen bij een participatietraject, zoals die van dieren, natuur of toekomstige generaties.

3. Hoe wordt het besluit genomen na participatie?

- Wie neemt/nemen het besluit?
- Is degene die besluit op de hoogte van dit participatietraject en de afspraken die daarover zijn gemaakt?
- Hoe wordt de inbreng overgebracht aan degene(n) die besluit(en)?
- Legt de beslisser zich toe op de uitkomst? Of behoudt die het recht af te wijken? Is dat duidelijk gemaakt aan de deelnemers van het participatietraject?
- Zijn er afspraken gemaakt met bestuurders over hun rol in het participatietraject. Zo ja welke?
- In het geval van samenwerkende overheden: zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt over hoe er wordt omgegaan met de inbreng uit de participatie in de besluitvorming? Zo ja welke? Is dat ook bekend gemaakt aan betrokkenen?
- In welke fase moet de politiek worden geïnformeerd over het participatietraject?

4. Hoe koppelen we terug wat er met het resultaat van de participatie is gedaan?

- Wat waren de verschillende wensen, ideeën en bijdragen van deelnemers?
- Wat is er gedaan met de inbreng?
- Hoe verhoudt het besluit zich tot de inbreng. Waarom is iets juist wel overgenomen of is er afgeweken van een voorkeur?
- Waarom kon iets wel of niet gerealiseerd worden?
- Hoe heeft het besluitvormingsproces er uiteindelijk uitgezien?
- Op welk(e) moment(en) wordt er gecommuniceerd aan de verschillende deelnemers wat er is gedaan met hun inbreng?
- Op welke manier wordt dit gecommuniceerd (denk aan projectpagina/nieuwsbericht op www.noord-holland.nl, brief, sociale media, media etc.)?

5. Hoe verder?

Hoe gaat het traject verder na het besluit? Is er opnieuw een participatiemogelijkheid op een andere vraag? Als er meer mogelijkheden zijn, denk daar dan ook alvast over na.

3. Tips en aandachtspunten

Proces en kaders

- Het is nuttig om een tijdlijn met de verschillende fasen van het traject te maken, de duur en de momenten waarop inbreng geleverd kan worden inzichtelijk te maken, en te laten zien wanneer het bestuur een besluit neemt en hoe en wanneer er een terugkoppeling wordt gegeven. Geef daarin ook aan in welke stadium het project of programma zich nu bevindt
- Denk al in een vroeg stadium na over mogelijke financiële kaders, juridische kaders, beleidskaders, technische kaders.
- Ingehuurde bureaus kunnen helpen bij de uitvoering van de participatie. Ze kunnen niet voor de provincie het gehele participatietraject ontwerpen. Zorg ervoor dat je al een beeld van het proces en de kaders hebt, voor je een opdracht verleent aan externe partijen.
- Bij ieder participatietraject is communicatie cruciaal. Daarom wordt het maken van een participatieplan in veel gevallen gecombineerd met een communicatieplan.
- Uitgebreide participatie kan veel extra tijd en geld kosten. Denk er op tijd over na hoe veel tijd en geld er beschikbaar is. Ga waar nodig intern het gesprek aan over wat er nodig is om de participatie zorgvuldig te organiseren als dat nodig is.
- Scheid de inbreng van experts en participanten van elkaar en leg uit hoe je dat doet. Het maakt uit of je de experts aan het begin wilt betrekken bij het opstellen van de kaders of achteraf om de ideeën te toetsen.
- Heb oog voor het tijdstip en de plaats als je participatie organiseert. Een doelgroep die bestaat uit ouders van jonge kinderen om half acht 's avonds uitnodigen zal waarschijnlijk tot een lage opkomst leiden. Digitale mogelijkheden met een langere looptijd zijn dan geschikter.
- Maak van tevoren afspraken over hoe de inbreng van verschillende belanghebbenden zich tot elkaar (kunnen) verhouden. Denk na over de weging van de inbreng van experts, maatschappelijke- en belangenorganisaties, grondbezitters, wandelaars en fietsers, etc. Als er ook overheden deelnemen aan het participatietraject, maak dan expliciet wat hun rol is en hoe hun inbreng wordt gewogen.
- In het kader van het projectbesluit kunnen betrokkenen verzoeken dat hun aangedragen oplossingen door (een) onafhankelijke expert(s) worden beoordeeld op kosten van de provincie.

Betrokkenen

- Relevante betrokkenen zijn zij die door het beleid in hun belang(en) geraakt worden of er geïnteresseerd in zijn.
- Het is raadzaam om de selectie van participanten open en eerlijk te laten plaatsvinden. Denk na over nut en noodzaak van representativiteit, zoals op basis van sociaaleconomische achtergrond, leeftijd, opleidingsniveau, migratieachtergrond, taalvaardigheid, regio binnen Noord-Holland of juist op basis van verschillende belangen.
- Ga regelmatig na of je alle betrokkenen aan tafel hebt. Ga ook na of mensen zich vertegenwoordigd voelen door mensen die zich presenteren als vertegenwoordiger.
- Besteed extra aandacht aan betrokkenen die je niet hebt bereikt/die niet mee (willen) doen of groepen die zich niet vertegenwoordigd voelen.
- Breng een onderscheid aan tussen typen betrokkenen op verschillende momenten in het proces. Bij de verkenning van een mogelijk tracé is dat anders dan als je al een tracé gekozen

hebt en met een inpassingsvraagstuk bezig bent. Voorbeeld: als je een HOV in je achtertuin krijgt, ben je anders belanghebbend dan een belangenbehartiger voor het OV.

- Creëer een gelijk speelveld tussen verschillende betrokkenen. Zorg ervoor dat iedereen zich uit durft te spreken.
- Geef iedereen toegang tot dezelfde informatie. Iedere participant moet in staat zijn om goed deel te nemen (denk aan taalvaardigheid, opleidingsniveau of digitale toegankelijkheid). Zorg ervoor dat een voorsprong in kennis anderen niet intimideert of uitsluit van deelname.
- Zorg er bij digitale participatiemogelijkheden ook voor dat er aandacht is voor inwoners die niet beschikken over een internetverbinding of niet vaardig zijn met digitale middelen. Is het bijvoorbeeld mogelijk ideeën in te sturen naar een postadres? Zogenaamde 'hybride vormen', waarbij digitale participatie wordt gecombineerd met 'analoge' of 'offline' participatie is vaak het meest succesvol in het bereiken van een divers publiek.

Besluitvorming

- Als er sprake is van verschillende samenwerkende overheden, denk dan na over de verschillende besluitvormingsfasen en rollen van besluitvormers en samenwerking in de participatie.
- Laat uitkomsten van de participatie deel uitmaken van het besluitvormingsproces. Leg eventueel aan het begin van het participatietraject het besluitvormingsproces uit en/of vast. Heb daarbij aandacht voor hoe de uitkomsten worden meegenomen in de besluitvorming.
- Bespreek of de besluitvormer zich toelegt op de uitkomst of het recht behoudt daarvan af te wijken. Communiceer dit en maak achteraf duidelijk waarom voor iets is gekozen.
- Als een traject doorgaat na het aflopen van een collegeperiode, bespreek dan of en hoe afspraken overdraagbaar zijn aan volgende bestuurders en laat dat vastleggen.
- Bij de participatie van een initiatiefnemer moet goed nagedacht worden over de rolverdeling. Het is belangrijk dat de overheid de rol van bevoegd gezag goed voor ogen houdt. De overheid kan andere doelen hebben en daarover moeten goede afspraken worden gemaakt.

Rolverdeling

- Maak afspraken over de rolverdeling van programmamanager of projectleider, omgevingsmanager, communicatieadviseur en projectondersteuner.
- Een vast aanspreekpunt voor mensen is wenselijk. Veel wisselingen in contactpersonen vanuit Noord-Holland kunnen verwarrend werken.
- Maak afspraken over één loket of aanspreekpunt bij een samenwerking tussen meerdere overheden.

Aandachtspunten

- Heb oog voor emoties die voortkomen uit eerdere participatietrajecten of andere (recente) activiteiten van de overheid in het betreffende gebied. Of emoties die voortkomen uit de actualiteit (bijvoorbeeld een ongeluk) of betrokkenheid bij het onderwerp (windmolens, onteigening).
- In een conflict zoeken naar gezamenlijk grond of belangen is vaak een weg die bij grote projecten of programma's een uitkomst kan bieden.

- Denk alvast na over hoe je omgaat met mogelijke negatieve media-aandacht.
- Denk na over hoe je omgaat met vertraging in de planning vanwege het verloop van het traject, zoals een uitbreiding van de opgave door inbreng die geleverd wordt.
- Er is vaak sprake van de zogeheten participatie-paradox: hoe meer mogelijkheden voor participatie je organiseert, hoe meer je te maken krijgt met de zelfde relatief kleine groep betrokken inwoners.

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 4 juli 2022

Onderwerp: Voordracht Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland

Kenmerk: 1900077/1900084

Bijlagen:

- Statenbrief Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland
- Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland
- Ambtelijke werkwijze voor participatie

1. Inleiding

Een bijzondere Statenwerkgroep Participatie, met Statenleden uit vrijwel alle fracties, aangevuld met twee leden van het College van Gedeputeerde Staten en twee vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, heeft in kaart gebracht wat de provincie Noord-Holland belangrijk vindt bij participatie en wat nodig is om dat een plek te geven in toekomstige participatietrajecten. Hierbij biedt de Statenwerkgroep het resultaat aan: de uitgangspunten voor participatie, die het vertrekpunt zijn voor alle vormen van participatie die Noord-Holland in de komende jaren mogelijk wil maken.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De provincie Noord-Holland vindt participatie belangrijk. Daarom zorgen [politiek](#), [bestuur](#) en ambtelijke organisatie ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt. Participatie is wel altijd maatwerk. Per participatietraject of participatievorm kan de invulling dus verschillen. Maar met deze uitgangspunten zorgen we voor een evenwichtig proces en kwalitatief goed participatietraject. De uitgangspunten zijn het provinciale participatiebeleid zoals dat wordt bedoeld in de Omgevingswet en het daarop gebaseerde Omgevingsbesluit. De uitgangspunten gelden ook voor andere besluitvorming buiten

het kader van de Omgevingswet. De uitgangspunten voor participatie zijn een aanvulling op de wettelijke verplichte inspraak zoals die is geregeld in de Inspraakverordening Noord-Holland 2005.

Ambtelijk is er een werkwijze voor participatie ontwikkeld om per traject invulling te geven aan de uitgangspunten voor participatie. Deze werkwijze is ter informatie als bijlage toegevoegd maar wordt niet vastgesteld omdat het een ambtelijke invulling van de uitgangspunten betreft. Bovendien kan deze dan gemakkelijker worden aangepast aan de hand van ontwikkelingen en evaluaties, om actueel en relevant te blijven.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Na vaststelling van de uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland worden deze beschikbaar gesteld op de website <https://www.noord-holland.nl>. Via de verschillende kanalen van de provincie Noord-Holland wordt kenbaar gemaakt dat de provincie de uitgangspunten heeft geformuleerd en vastgesteld via een bijzondere Statenwerkgroep. Deze uitgangspunten worden ook bekend gemaakt door plaatsing in het Provinciaal Blad.

4. Proces en procedure

In de Statenwerkgroep is besproken hoe de leden vanuit hun eigen perspectief kijken naar allerlei aspecten van participatie. De verschillende visies zijn uitgewerkt in tien uitgangspunten voor participatie. Daarmee spreekt de provincie Noord-Holland zich uit over de verschillende aspecten van participatie. PS, GS en de ambtelijke organisatie stellen zichzelf daarmee een doel bij het mogelijk maken van participatie. Het is een toezegging aan inwoners over wat zij mogen verwachten. Als de Wet Versterking Participatie Decentrale Overheden wordt ingevoerd, wordt de Inspraakverordening Noord-Holland 2005 omgewerkt naar een Inspraak- en Participatieverordening waarin de Uitgangspunten voor participatie een plek krijgen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Presidium,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

dhr. E. Krijgsman, griffier

Ontwerpbesluit

Nr. 43-A/2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van het presidium van 4 juli 2022;

besluiten:

1. De Uitgangspunten voor participatie van de Provincie Noord-Holland vast te stellen
2. Deze uitgangspunten bekend te maken door plaatsing in het Provinciaal Blad.

Haarlem, 19 september 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon
		K. Konings AD/STG
Tbv Statenvergadering d.d 19-9-2022		Doorkiesnummer +31 235143032
Commissie EFB		Koen.konings@noord-holland.nl
Datum commissievergadering 12-9-2022		
		16 september 2022 1 9
Onderwerp: Voordracht burgerparticipatie		

Advies commissie EFB:

de Voordracht burgerparticipatie als hamerstuk door te geleiden naar PS van 19 september 2022.

Uittreksel van het concept-verslag EFB 12-9-2022:

4.b. Voordracht burgerparticipatie (A-agenda EFB 12-9-2022)

De **voorzitter** vermeldt dat de uitgangspunten bewust op hoofdlijnen zijn zodat er per traject ruimte is voor maatwerk. Bij die uitgangspunten geeft Noord-Holland aan wat ze belangrijk vindt bij participatie. Voor de werkwijze kunnen de ambities worden vertaald.

Mevrouw Vogelzang spreekt in.

Mevrouw **Vogelzang** houdt een pleidooi voor een burgerberaad als aanvullend instrument voor participatie. Ze heeft de uitgangspunten gelezen, maar bij alle tien de punten heeft ze wel vragen. Hoe bepaalt bijvoorbeeld PS of er toegevoegde waarde is voor burgerparticipatie en vanuit welk perspectief kijkt PS dan? In uitgangspunt 4 mist ze een zin als: Er wordt zorgvuldig bepaald wie de belanghebbenden en wat de belangen zijn met een heldere uitleg hoe en met duidelijke definities. Hoe houdt PS de belangen van stemlozen in de gaten en hoe voorkomt PS dat ze mensen uitsluit? Ze is benieuwd hoe PS de groep bereikt met de zachte stem, zoals in uitgangspunt 7 staat verwoord. Een dwarsdoorsnede van de bevolking lijkt haar het best. De bevolking stelt het vast op prijs te weten dat ze vertegenwoordigd wordt.

Op de website gaat het maar liefst over zes soorten van participatie: contact opnemen met statenleden, inspreken bij vergaderingen, zienswijzen indienen, meedoen met burgerparticipatie, een burgerinitiatief indienen en een referendum starten. Nergens leest ze iets over meerstemmigheid, diversiteit en inclusie die centraal staan. Alleen mensen die weten wat er speelt of die door de provincie worden aangewezen als belanghebbenden, worden betrokken bij het maken van een keuze of bij het ontwerp van een plan. Goede

participatie komt tot stand door onafhankelijkheid, diversiteit aan kennis, ruimte voor goed overleg, focussen op gemeenschappelijk welzijn en vertrouwen. Een burgerberaad zou dus een goede aanvulling zijn. Daarbij kunnen inwoners de provincie helpen bij het nemen van beslissingen over vraagstukken met botsende perspectieven. Een afspiegeling van de samenleving, een groep van zo'n 150 willekeurig gelote inwoners laat zich breed informeren, gaat in dialoog en doet vervolgens aanbevelingen. Zo worden burgers vroeg in het proces betrokken en ze nemen op deze wijze zelfs een deel van het werk uit handen voor de provincie. Het proces is transparant, meerstemmig en inclusief en het creëert draagvlak en wederzijds vertrouwen.

Mevrouw Vogelzang stelt voor dat de commissie die de kaders heeft geformuleerd, zich verdiept in dat burgerberaad en nagaat welke thema's geschikt zijn voor dit instrument.

De **voorzitter** bedankt mevrouw Vogelzang voor haar bijdrage.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt zich af hoe kan worden voorkomen dat de meest luidruchtige inwoners in dat burgerberaad gaan zitten maar dat ook de zachte stemmen worden gehoord.

Mevrouw **Vogelzang** legt uit dat de groep wordt samengesteld op basis van loting. Uit een willekeurige groep van 100.000 mensen kunnen inwoners worden geselecteerd die wel zouden willen meedoen met zo'n burgerberaad. Uit die groep wordt dan een gewogen loting gemaakt: dus dan worden andere aspecten ook meegenomen – bijvoorbeeld het opleidingsniveau. Dan is er een groep die wel wil meedoen en die aan bepaalde criteria voldoet. Dat levert een gemêleerd gezelschap op.

De heer **Klein** (CU) licht toe dat deze uitgangspunten een eerste stap vormen in een proces waarin PS kijkt hoe ze burgerparticipatie kan vernieuwen en verbeteren. Een burgerberaad is op zich een interessant instrument. Hij vraagt of een burgerberaad te organiseren is binnen de uitgangspunten zoals die vandaag worden geschetst.

Mevrouw **Vogelzang** vindt het opvallend dat meerstemmigheid, diversiteit en inclusie onvoldoende terugkomen. Er staat niet hoe dat tot stand zou moeten komen. Hoe een groep binnen een burgerberaad wordt samengesteld, is daarmee een-op-een verbonden.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vroeg zich af of mevrouw Vogelzang zelf vaker heeft geparticipeerd en op welke punten dat dan goed ging, zodat de provincie die kan meenemen. Ze hoort ook graag wat helemaal niet beviel en wat de provincie zou moeten vermijden.

Mevrouw **Vogelzang** heeft in de gemeente Hilversum deelgenomen aan burgerparticipatie over de omgevingsvisie. Mensen konden ideeën achterlaten op een website en er waren standjes in het centrum waar inwoners ter plekke hun ideeën konden indienen. Een nadeel daarbij was dat de uitnodiging per formele brief kwam in het Nederlands, dus zeker niet laagdrempelig. Er kwamen vooral veel 50+'ers, geïnteresseerde witte mannen die je overal wel ziet en hoort.

Statenlid **Zaal** (GL) hoort dat het belangrijk is dat de belangen en de belanghebbenden goed in kaart worden gebracht. Bij punt 4 staan die benoemd. Hij begrijpt dat er meer nodig is.

Mevrouw **Vogelzang** wil weten hoe de provincie bepaalt wie een belanghebbende is en hoe die belangen worden opgehaald. Iemand kan zich belanghebbende voelen en toch niet in beeld komen bij de provincie. Er is een definitie nodig van dat begrip belanghebbende. Zijn belanghebbenden alleen mensen, of zijn dat ook dieren, de natuur of toekomstige generaties?

Mevrouw **Van Meerten** (VVD) wil mevrouw Vogelzang heel hartelijk danken voor haar inbreng en de heel terechte vragen. De werkgroep Burgerparticipatie heeft deze uitgangspunten opgesteld, maar dit is nog niet af. De instrumenten, de wijze van inwoners betrekken en de manier waarop inwoners worden bereikt, dat wordt allemaal nog uitgewerkt.

De **voorzitter** bedankt mevrouw Vogelzang voor haar inbreng.

Ter bespreking ligt de voordracht Burgerparticipatie, die wordt geagendeerd voor de PS-vergadering van 19 september. De commissie EFB adviseert over de uitgangspunten op hoofdlijnen vanuit de kaderstellende rol van PS.

Mevrouw **De Groot** (SP) complimenteert de werkgroep die deze voordracht heeft opgesteld. Er is aan alles gedacht. Toch lijkt het niets nieuws. Alles lijkt bij het oude te blijven. Het laatste punt in de bijlage Werkwijze burgerparticipatie Noord-Holland gaat over nadenken over betrokkenen die zich ergens in vastbijten en objectief gezien onredelijk zijn, de notoire querulanten. De SP vraagt zich af of een inwoner die met hand en tand zijn belangen verdedigt, een querulant mag worden genoemd. Soms hebben ze ook gewoon gelijk. Stel dat er plannen worden gemaakt voor minder sociale huurwoningen, wordt dan iedereen die zich daartegen verzet, ook weggezet als een querulant? Idealen moeten verdedigd worden. De SP bepleit dat laatste punt uit

de bijlage te verwijderen. De provincie moet kunnen omgaan met iedereen die wil en kan participeren. PS moet de keuze maken en wil dan iedereen hebben gehoord.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan dat dit punt niet kan worden geschrapt via een amendement of motie. Hooguit kan het aan een ambtenaar worden gevraagd.

Mevrouw **De Groot** (SP) weet dat statenlid Kostiç als werkgroep Burgerparticipatie die werkwijze heeft opgesteld.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) licht toe dat de werkgroep de uitgangspunten heeft opgesteld en de ambtenaren hebben zelf op basis van die uitgangspunten een werkwijze uitgeschreven.

Mevrouw **Kapitein** (D66) wil met participatie de betrokkenheid van burgers op de politiek van de provincie vergroten. Dat is immers essentieel voor het goed functioneren van de samenleving. Er zijn wel veel valkuilen. Verwachtingen bij deelnemers moeten realistisch zijn en niet achteraf tegenvallen. Dan haken burgers af en wordt het tegendeel bereikt. Een zorgvuldig participatietraject is dus essentieel. De werkgroep Burgerparticipatie heeft hiervoor uitgangspunten uitgewerkt. Liever nog had het eerder moeten plaatsvinden. In de werkgroep is zeer gedetailleerd ingegaan op de uitgangspunten, maar het proces is nog niet klaar. De discussie over de instrumenten, bijvoorbeeld het burgerberaad, komt nog in de werkgroep. De werkgroep blijft leren en verbeteren.

Mevrouw **Bezaan** (PVV) complimenteert de werkgroep eveneens. De PVV is groot voorstander van burgerparticipatie. Ze kan de uitgangspunten op hoofdlijnen in belangrijke mate ondersteunen. Wel heeft ze nog drie vragen. Ze leest dat de provincie streeft naar een inclusieve en representatieve bijdrage en ze zoekt actief naar verschillende kennis en ervaring waarbij aantoonbaar wordt ingezet op het betrekken van Noord-Hollanders voor wie het minder vanzelfsprekend is om mee te doen. Ze hoort graag of dat betekent dat er ook wordt gekeken naar mensen met kennis en ervaring die een compleet andere kijk hebben op een onderwerp zoals bij klimaatverandering. Voorts is ze benieuwd of er een doorlopend evaluatieproces wordt ingezet of bijvoorbeeld elke twee jaar. Betrokken ronduit kritische burgers met een onderbouwde mening worden querulanten genoemd. Dat vraagt om een reactie.

De heer **Mangal** (DENK) leest over negatieve media-aandacht, klagers, notoire querulanten en hij vraagt zich af vanuit welk perspectief dit wordt geschreven. Hoe kijkt de provincie naar haar eigen burgers en naar hun

inspraak? Elke klacht is natuurlijk een blinde vlek voor de overheid. Dat is juist iets wat de overheid moet aangrijpen om het beleid daar eventueel op aan te passen. De vraag is wie er nu redelijk of onredelijk is.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) denkt dat het vroegtijdig betrekken van inwoners niet alleen zorgt voor persoonlijke ontwikkeling, maar het zorgt er ook voor dat vanuit verschillende perspectieven kennis en creativiteit snel op tafel komen. Daardoor worden besluiten beter. De PvdD doet actief mee aan de werkgroep Burgerparticipatie. Het is heel fijn om de open, leergierige instelling te zien bij alle collega's in de werkgroep. De PvdD is redelijk tevreden over de tien uitgangspunten die nu voorliggen, vooral de punten om expliciet te maken hoe belangen worden gewogen, om duidelijk te maken wat met input wordt gedaan en om extra te werken aan diversiteit. De tien uitgangspunten maken een evenwichtig proces mogelijk en een kwalitatief goed participatietraject. Dat is niet helemaal waar, maar de uitgangspunten vormen een breed kader. Meer houvast is nodig in de uitvoering, net als leren uit de praktijk. Dat raakt voor een groot deel aan de input van de inspreker.

Ambtelijk is er een soort houvast voor invulling van de tien uitgangspunten ontwikkeld, de werkwijze Burgerparticipatie. In het vervolgproces kijkt mevrouw Kostiç graag met andere partijen en ambtenaren naar de uitwerking van de volgende twee aspecten: het betrekken van de belanghebbenden en het streven naar inclusie. Die term belanghebbenden vergt een nauwkeurige definitie. De PvdD meent dat inwoners dat zelf zouden moeten kunnen bepalen. Ook de belangen van dieren, de natuur en toekomstige generaties behoren daarbij. Ze verzoekt de ambtenaren die bewustwording mee te nemen in de werkwijze. Ze wijst op het kerndoel: duurzame ontwikkeling. Daarnaar dient extra scherp te worden gekeken bij deze versterking van de burgerparticipatie. Ambtenaren is gevraagd actief mee te denken over de vertegenwoordiging van de belangen. Dat past bij een moderne democratie. Wellicht kan een team van experts worden gevraagd om dit te begeleiden. De werkgroep zou ook graag een presentatie krijgen. Graag ziet de PvdD een plan hoe er voor diversiteit kan worden gezorgd bij die burgerparticipatie. Dat gaat niet vanzelf; dat vergt veel inspanning.

Tot slot is mevrouw Kostiç blij dat de werkgroep het voorstel voor een expertmeeting over de verschillende instrumenten voor burgerparticipatie steunt. Die vindt plaats op 22 september. Daarna gaat de werkgroep aan de slag met eventuele verbetering van burgerparticipatie-instrumenten en met het experimenteren met nieuwe. Burgerberaden kunnen op enthousiasme in de samenleving rekenen mits goed uitgevoerd. De werkgroep is inderdaad nog niet klaar met haar taak.

De heer **Klein** (CU) geeft aan dat de CU heeft geparticipeerd in de werkgroep en ze kan zich vinden in de uitgangspunten. Met het vaststellen van deze uitgangspunten geeft PS aan burgerparticipatie heel belangrijk te vinden en serieus te nemen. Die duidelijkheid in het proces is belangrijk. Mensen weten wat ze hiervan mogen verwachten als ze hierbij betrokken zijn. Het is ook goed om uit te spreken dat PS mensen wil betrekken die minder gemakkelijk de weg naar het Provinciehuis weten te vinden. Het is belangrijk alle belangen mee te wegen.

De commissie houdt binnenkort een expertmeeting om na te denken over nieuwe instrumenten. De CU deed eerder een voorstel voor een burgerpeiling. Hopelijk lukt het om op korte termijn daadwerkelijk een volgende

stap te maken met die burgerparticipatie. Aan de term notoire querulanten zou hij niet te veel aandacht willen besteden. Dat leidt alleen maar af.

Mevrouw **Van Meerten** (VVD) is heel tevreden over de voorliggende uitgangspunten. Ook de VVD heeft geparticipeerd in de werkgroep. De begeleiding was op hoog niveau, dus ook dank daarvoor. De VVD ziet dit als een levend document. Participatie zal in de loop der jaren gaan verschillen. Het is een groeiproces. Die uitgangspunten zullen dus op regelmatige basis bijgesteld moeten worden. De VVD staat open voor veranderingen.

De heer **Klein** (CU) denkt wel dat de uitgangspunten in feite principes zijn waarbij het niet de bedoeling is er iedere maand op terug te komen.

Mevrouw **Van Meerten** (VVD) ziet ze als uitgangspunten en niet als principes. Uitgangspunten zullen inderdaad niet snel veranderen, maar daar moet PS wel voor openstaan. Veranderingen gaan ook op het gebied van participatie snel.

Het is nu tijd om hard aan de slag te gaan met de praktische uitwerking van de instrumenten.

Statenlid **Zaal** (GL) sluit zich aan bij de woorden van de collega's van D66 en de PvdD als het gaat om het belang van wat nu voorligt. Er liggen nu belangrijke intenties, hoofdlijnen, uitgangspunten. De inspraak was heel zinvol, zeker wat betreft het in kaart brengen van de belangen en de belanghebbenden. Hij ondersteunt de oproep tot verdere verdieping in het burgerberaad. Hij is benieuwd naar de woorden van de heer Leerink. GL denkt dat er voor nader maatwerk kan worden geleerd van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen en in het bijzonder van de brochure 'Goed voor elkaar dorpen'. Daar staan goede voorbeelden in. In de aanloop naar deze behandeling is aan een aantal actieve burgers gevraagd wat zij van dit stuk vonden. Ze vonden het allemaal een goed stuk, maar wel is het essentieel dat afspraken met participerende burgers schriftelijk worden vastgelegd. Wellicht kan de commissie bij punt 6 nog een zin toevoegen als het gaat om informatie en communicatie.

GroenLinks kan van harte achter dit document staan.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) geeft aan dat het CDA met veel plezier heeft deelgenomen aan de werkgroep. Het is een heel proces geweest met veel wikken en wegen. Dank ook voor de begeleiding daarbij. Die heeft voor meer technische en theoretische achtergrond gezorgd. Ze hoopt dat PS met participatie veel verder komt dan wanneer PS alles alleen zou doen.

Statenlid **Leerink** (PvdA), voorzitter van de werkgroep Burgerparticipatie, licht toe dat de werkgroep zich eerst heeft verdiept in wat er al is, ook buiten het Provinciehuis, als het gaat om participatie. Vervolgens heeft de werkgroep ingezoomd op het 'wat' en dat heeft geleid tot deze uitgangspunten. De volgende stap is straks het 'hoe'. Hij onderschrijft dat het een heel mooi proces is geweest. De hele werkgroep kan zich vinden in wat nu voorligt.

Gevraagd werd wat er nu eigenlijk nieuw was. In deze vorm staat er nergens in de provincie zoiets op papier. Misschien zijn de ideeën niet nieuw, maar het is niet eerder vastgesteld. Dat is de winst. De intenties van iedereen zijn nu helder als het gaat om participatie en hoe die wordt ingericht.

De 26ste, of in ieder geval eind september, volgt een bijeenkomst waarbij er wordt ingegaan op de instrumenten. Dat is met opzet losgekoppeld, want die uitgangspunten zijn leidend. Vervolgens wordt gekeken naar het 'hoe'. Het gaat nu om het vaststellen van de uitgangspunten en in de bijlage zit het stappenplan zoals men ambtelijk aan het werk zou willen gaan. Het is van belang per onderwerp te kijken welk instrument het meest geëigend is om in te zetten zonder dat daarmee alles vastgepind zit. Er kunnen immers over een paar jaar weer andere instrumenten bij gekomen zijn.

Het is een lerend proces, dus er wordt nauw gevolgd hoe dit werkt. De heer Leerink kan zich voorstellen dat er na enige tijd een evaluatiemoment wordt ingebouwd.

PS wil iedereen hierbij betrekken, ook mensen die moeilijk te betrekken zijn. Dat zijn niet altijd andersdenkenden. Die weten zich soms juist heel goed te manifesteren.

De heer Leerink denkt dat er nu met elkaar een mooie stap wordt gezet door die uitgangspunten vast te stellen. Het is een begin. Het proces gaat verder met finetunen, met de instrumenten, met de vinger aan de pols houden. De werkgroep komt nog terug bij deze commissie, bijvoorbeeld wanneer het gaat over die instrumenten.

Desgevraagd legt de heer Leerink uit dat PS aan het werk gaat met deze uitgangspunten. Misschien moeten die later worden aangescherpt, maar voorlopig is dit het.

De heer **Mangal** (DENK) leest bij punt 4, opzet participatietraject, dat het kaderstellend is. De provincie zorgt voor duidelijkheid en helderheid tijdens het hele participatietraject. Niet duidelijk is wat dat participatietraject is, wat dat inhoudt en hoeveel invloed dat op de processen zou moeten hebben. Dat is kaderstellend. Er staat niet wat de weging is van de inspraak van een burger.

Statenlid **Leerink** (PvdA) wijst erop dat er binnen de provincie participatietrajecten zijn in allerlei soorten en maten. Hele grote, bijvoorbeeld de omgevingstrajecten, en hele kleine, bijvoorbeeld bomen die verdwijnen bij een weg. Juist omdat het zo divers is, is gekozen voor heel algemene uitgangspunten waarbij per keer naar

maatwerk kan worden gekeken. Voordat een participatietraject start, moet de rol van de burger in dat traject helder zijn en hoe zijn of haar stem meeweegt. Dat kan per participatietraject verschillen.

Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt zich af of er wel goede participatie ontstaat wanneer van tevoren de rol van de burger helemaal vastligt. Nu is in de regelgeving volkomen duidelijk wat de rol van een belanghebbende is bij een participatietraject of bij het indienen van een zienswijze. Ze ziet niets nieuws.

Verder merkt ze op dat loting toch waarde vrij zou zijn. Als er nu loting plaatsvindt onder bepaalde groepen of onder bepaalde leeftijden, dan is dat in feite een vorm van selectie.

Ze hoort nog graag hoe de heer Leerink ideeën gaat ophalen. Aan een participatietraject moet toch iets voorafgaan, bijvoorbeeld een startnotitie.

Statenlid **Leerink** (PvdA) ziet dat het wel degelijk nieuw is dat nu die uitgangspunten worden vastgesteld. Het is grote winst dat dat participatieplan er iedere keer bij komt. Met elkaar wordt dat gefinetuned.

De werkgroep gaat zich nog richten op al die instrumenten waaronder het burgerberaad. Alle argumenten voor en tegen worden tegen het licht gehouden. Daar komt hij op terug.

Ook statenlid Leerink bedankt de ambtelijke ondersteuning. Zonder hen was het traject niet zover geweest.

De heer **Van Dijk** (CvdK) benadrukt dat het stappenplan tot stand komt op basis van de kaders die PS stelt. PS kan dus van het begin af aan dat stappenplan toetsen. Uiteindelijk moet PS vaststellen dat er zodanig wordt voldaan aan de uitgangspunten als Noord-Holland het wil. Natuurlijk is er ruimte voor de tegenstemmen. Die worden zeker niet geweerd. Het is opgenomen onder het kopje 'aandachtspunten' **en de heer Van Dijk zegt toe het woord querulant te schrappen**. Daarmee wordt niet de andersdenkende bedoeld, maar iemand die bewust het participatieproces probeert te frustreren. De heer Van Dijk is blij dat die uitgangspunten straks worden vastgesteld. De vragenlijst zal zeker dynamisch zijn. Als PS instemt met een participatieplan dat voortkomt uit de uitgangspunten, dan vormt dat het kader. Dat is transparant en dat is echt winst.

Tweede termijn:

De heer **Mangal** (DENK) ziet in het kaderstellende stuk toch niet wat de weging van de stemmen is. Tevreden burgers zullen niet snel klagen en die komen ook niet inspreken. Het zijn de ontevreden mensen die komen inspreken of klagen. Natuurlijk is er alertheid nodig om het proces niet te laten frustreren, maar de houding

naar de burger bepaalt hoe het proces verder wordt ingevuld en welke mogelijkheden worden geboden. Er is aandacht nodig om vanuit de overheid de burger niet met wantrouwen tegemoet te treden.

Mevrouw **De Groot** (SP) is blij dat de woorden notoire querulanten uit het stuk wordt geschrapt. Ze beraadt zich nog op de vraag of ze een ander amendement gaat indienen.

De **voorzitter** concludeert dat een amendement wordt overwogen. De Statenvoordracht wordt voorlopig als hamerstuk geagendeerd voor de PS-vergadering. Zo nodig wordt de voordracht opgewaardeerd – en dan het liefst in het presidium.

VERWORPEN

A59/19-g - 2022
punt 9a

Forum voor
Democratie

Amendement

Voorstel tot wijziging van de Voordracht Burgerparticipatie, door de voorzitter naar de vorm geschikt bevonden om daarin direct te worden opgenomen.

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 19 september 2022
ter behandeling van statenstuk Uitgangspunten voor participatie van de provincie
Noord-Holland, inzake ontwerpbesluit 43-2022

besluiten in bovengenoemde regeling/verordening/ontwerpbesluit

1. bij punt 2, de zin

"Daarom zorgen politiek, bestuur en ambtelijke organisatie ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt"

te vervangen door:

Daarom zorgen GS en PS ervoor dat zij voldoen aan de volgende uitgangspunten bij alle participatie die Noord-Holland mogelijk maakt.

Ondertekening,

Johan Delsing
Forum voor Democratie

AANGEHOUDEN

M147 19-9-2022
puntga

SP

motie

vergadering Provinciale Staten – 19 september 2022

agendapunt 9a – Burgerparticipatie; uitgangspunten voor participatie in NH (VD-43)

“Participatie vergt begrip, geduld en verdraagzaamheid”

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- door bijna elke ingreep in hun leefomgeving bij inwoners van Noord-Holland onzekere gevoelens over hun toekomst worden gewekt;
- dit leidt tot onvrede en het idee dat 'de overheid', in casu de provincie Noord-Holland, niet het beste met de inwoners voor heeft;
- dit het wantrouwen in de overheid versterkt;
- Provinciale Staten van Noord-Holland door het formuleren van uitgangspunten voor participatie het vertrouwen wil herwinnen en versterken.

Overwegende dat:

- de provincie streeft naar een inclusieve en representatieve bijdrage en actief op zoek gaat naar verschillende kennis en ervaring;
- de provincie daarbij ook Noord-Hollanders wil betrekken voor wie het minder vanzelfsprekend of makkelijk is om mee te doen;
- een dergelijke interactieve benadering ook participanten oproept van wie de bijdragen niet direct lijken aan te sluiten op het beoogde doel;
- deze participanten niet ontmoedigd mogen worden om desondanks hun bijdrage te leveren;
- daarom ook goed geluisterd moet worden naar deze participanten en ook zij de gelegenheid moeten krijgen mee te doen.

Besluit:

- alle participanten met begrip, geduld en verdraagzaamheid aan het participatieproces te laten deelnemen;
- daarbij vooroordelen over nut en gewenstheid van de bijdragen van participanten te vermijden;
- deze werkwijze niet alleen in Provinciale Staten, maar ook binnen de ambtelijke organisatie en de initiatiefnemers te hanteren.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,

Anna de Groot

Mondelinge vragen fractie CDA voor het Vragenuur PS 19 september 2022

De vissers in Noord-Holland zijn in grote nood. Ze zien bijna geen mogelijkheid meer om hun bedrijf voort te zetten. Hun visgronden worden volgezet met windmolens. Ze raken visgronden kwijt door Brexit en door allerlei extra eisen rond natuurgebieden.

Op Texel dreigen 7 van de 8 vissers te moeten stoppen. In Den Helder dreigen alle vissers te stoppen en op Wieringen blijven er mogelijk nog twee vissers over. Ook in andere vissersdorpen in Noord-Holland is dezelfde sanering gaande.

Daarnaast moeten garnalenvissers die volgens bestaand gebruik al jarenlang vissen, nu nieuwe natuurvergunningen aanvragen.

Het CDA maakt zich zorgen om vissersfamilies die in grote nood verkeren. Daarnaast maken wij ons zorgen over voedselvoorziening, het verdwijnen van cultuur en de vitaliteit van platteland en vissersdorpen.

Ook toeleverende en verwerkende bedrijven in visserijsector hebben het zwaar.

Wij hebben daarover volgende vragen:

1. Is GS op de hoogte van de grote nood in visserijsector?
2. Kan GS van betekenis zijn in ondersteunen van visserij bij het verkrijgen van vergunningen. De visserij bestaat namelijk al decennia lang en is geen nieuwe activiteit.
3. Ziet GS het belang van behoud van visserijsector in Noord-Holland en behoud van cultuur en de vitaliteit van onze vissersdorpen?
4. Houd GS bij natuurbeleid dat invloed heeft op visserij rekening met een balans tussen realiseren van natuur en behoud van voedselvoorziening?
5. Is GS bereid om met visserijsector te praten om te vernemen waar ondersteuning mogelijk is.